

බුද්ධචර්යානිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 3.

විනයපිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ගසාලී

ප්‍රථම භාගය

ලඞ්කා බෝද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනායෙන්

අම්බලමිගොඩ ශාසනාදය- පරිපූරකාධිපති

පණ්ඩිත

අම්බලමිගොඩ ධම්මකුසල භට්ටරයන් වහන්සේ

විසින් කර්ණලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් සුභාසි.

මු. ම. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 3

The Third Book in the
Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ත විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානය මූණාකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
මවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදි”**

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සෑම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ත සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සච්ඡෙද වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෝකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිං චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනාමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, භෝ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ නිවීම විධිවිසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,

සමීන්ද රණසිංහ.

2009.06.28

විනයපිටකෙ
මහාවග්ගපාලී

විනයපිටකසෙහි
මහවග්ග

**“තථාගතසංවේදිනො ධම්මවිනයො භික්ඛවෙ විවචො විරොචති
නො පටිච්ඡන්තො” –**

**“මහණෙනි, තථාගතයන්ටහන්ගේ විසින් දෙශනා කරණලද ධර්ම හා
විනයය විවෘත වූයේ – ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසුනේ නො ම බබලයි.”**

(අභිතුහ්ණරනිකාය, නිකානිපාත - භරණද්වය, 3 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 7 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් තැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළු පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:7 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

පිටුව

සංශුද්ධතාව.	I
ප්‍රස්තාවනාව.	VII
බුද්ධිමයනීතිපිටකග්‍රන්ථමාලා.	LXIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව	LXVII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය (ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තකයන්වරුන්)	LXVIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය සංස්කාරකමණ්ඩලය	LXX
ලඞ්කාවෛශ්වමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාව	LXXI
Corrigenda to the English Notes	LXXII
සංශෝධනානිරූපණය.	LXXIII
පාලි තෝරීම	LXXIV

මහාවග්ගපාලියා පඨමො භාගො

1. මහාබහිකං. 2 - 246

බොධිකථා 1. අප්පාලකථා 6. මුවලිඤ්ඤකථා 6. රාජායකකථා 8. බ්‍රහ්මායාවනකථා 10. පඤ්චවග්ගියකථා 14. පබ්බජ්‍යාකථා 30. මාරකථා 42. තිති සරණගමනෙහි පබ්බජ්‍යා-උපසම්පදකථා 44. දුතියමාරකථා 46. හද්දවග්ගියවණ්ණු 48. උරුවෙලපාටිභාරියකථා 50. විමේසාරසමාගමකථා 74. සාරිපුත්තමොග්ගලානපබ්බජ්‍යා 84. උපජ්ඣායවත්තං 92. සද්ධිපිභාරිකවත්තං 106. පනාමිතකථා 114. ආවරියවත්තං 126. අනෙතවාසිකවත්තං 142. පනාමනා-බමාපනා 52. බාලආචාරිකවණ්ණු 154. නිසංසපටිපස්සද්ධි 156. උපසම්පා-දෙනබ්බපඤ්චකං 162. උපසම්පාදෙනබ්බජ්‍යාකං 164. අඤ්ඤාදිත්ථිය-පුබ්බකථා 172. පඤ්චආබාධවණ්ණු 178. රුජගව්වණ්ණු 182. අබ්බුලිමාල-වොරවණ්ණු 184. කාරහෙදකවොරවණ්ණු 184. ලිඛිතකවොරවණ්ණු 186. කසාහනවණ්ණු 186. ලකඛණාහනවණ්ණු 186. ඉණාසිකවණ්ණු 186. දසවණ්ණු 188. කමමාරහණ්ණු 188. උපාලිදරකවණ්ණු 190. අභිවාතකරොගවණ්ණු 192. කණ්ටකවණ්ණු 194. ආනුඤ්ඤිකවණ්ණු 194. නිසංසකථා 196. රාහුලවණ්ණු 204. සිකඛාපදකථා 208. දණ්ඩකමම-වණ්ණු 208. අනාපුච්ඡාචරණවණ්ණු 212. අපලාලනවණ්ණු 212. කණ්ටක-සාමණෙරවණ්ණු 212. පණ්ඩකවණ්ණු 212. ථෙය්‍යසංවාසකවණ්ණු 214. තීරව්ඡානගතවණ්ණු 214. මාතුසාතකවණ්ණු 218. පිතුසාතකවණ්ණු 218. අරහත්තසාතකවණ්ණු 218. භික්ෂුණීදුසකවණ්ණු 220. උත්තො-බ්‍යඤ්ඤනකවණ්ණු 220. අනුපජ්ඣායකාදිවණ්ණු 222. අපත්තකාදි-වණ්ණු 222. නඋපසම්පාදෙනබ්බජ්‍යා 222. හත්ථව්ඡිනකාදි-නපබ්බාජෙනබ්බචන්දනං 226. අලජ්ජනිසංසවණ්ණු 228. ගමිකාදි වත්තාරි අතිසංසිතවණ්ණු 228. ගොතෙතන අනුසාවණ්ණු 230. ඤා උපසම්පදපෙකකා 230. ගබ්භවීජ්ජපසම්පද 230. උපසම්පදය අනතරාසිකධම්මපුච්ඡා 232. වත්තාරො නිසංසා 238. වත්තාරි අකරණීයාති 240. ආපත්තියා අදස්සනාදිපු උකඛිතකා 242. උද්දනකා 244 - 246.

උපොසථකකවිකා 248. පාතිමොක්ඛද්දෙසො 250. මහා-
කප්පිනවිසුද්ධිකථා 256. සීමාසමුත්ති 258. උපොසථාගාරසමුත්ති
260. උපොසථාගාරසමුත්තනං 260. උපොසථපාමුඛසමුත්ති. 262.
අවිප්පවාසසීමාසමුත්ති 264. සීමාසමුත්තනං 266. ගාමාදිසීමාකථා
268. ද්වේ උපොසථා 268. වත්තාරි උපොසථකමමාති 270.
පඤ්චපාතිමොක්ඛද්දෙසො 270. සබ්බන්තොන පාතිමොක්ඛද්දෙසො
272. පාතිමොක්ඛද්දෙසසංස්කරායා 272. විනයප්‍රච්ඡා 272. විනය-
විසංයුත්තා 274. වෛදනා 274. අධිමච්ඡාමච්ඡාපටිකේකාසනා 276.
සග්ගච්ඡාපටිසාය පාතිමොක්ඛද්දෙසපටිකේකවො 278. පාති-
මොක්ඛද්දෙසකඤ්ඤාසනා 280. පකභගණනාදිඋග්ගහණං 282.
උපොසථාරොචනා 282. පුබ්බකරණාති 284. දිසඞ්ගමිකාදිවජ්ඣ
286. පාරිසුද්ධිදානං 288. ඡන්දදානං 290. ඤාතකාදිග්ගහණං 294.
උමමන්තකසමුත්ති 294. සම්මුඛපොසථාදි උපොසථපනෙදා 298.
ආපතතිපටිකමමං 304. සහාගාපතතිපටිකමමං 306. අනාපතති-
පණණරසකං 306. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤාපණණරසකං 316. වෙමතික-
පණණරසකං 318. කුකුඤ්චවපකතපණණරසකං 320. හෙද-
පුරෙකඛාරපණණරසකං 322. සීමොක්කනනිකපෙය්‍යාලං 330.
ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදසානං 332. නානාසංවාසකාදිති උපොසථ-
කරණං 334. නගන්තබ්බවාරා 336. ගන්තබ්බවාරා 338. වජ්‍ජනිය-
පුග්ගලදසානාදි 340. උද්දනගාථා 342 - 344.

3. වස්සපනාසිකකවිකා.

ද්වේ වස්සපනාසිකා 346. වස්සානෙ වාරිකාපටිකේකවො 348.
වස්සකකඛිස්සනං 348. සත්තාහකරණීයකථා 350. අත්තරාසෙ
අනාපතතිවස්සවෙජ්දසා 372. සම්මතෙදෙ අනාපතති වස්සවෙජ්දසා
376. වජ්‍ජිසු වස්සපගමනං 380. වස්සං අනුපගන්තබ්බවිධානාති
380. අකත්තබ්බකතිකා 382. පටිස්සවෙ දුක්ඛපාපතති 382.
උද්දනගාථා 392.

4. පචාරණකවිකා.

ථාසුක-අථාසුකවිහාරාදිකථා 394. පචාරණවිධිඅනුජානනා 398.
ද්වේපචාරණං 402. වත්තාරි පචාරණකමමාති 402. පචාරණදානං
402. ඡන්දදානං 406. ඤාතකාදිග්ගහණං 406. සම්මපචාරණාදි-
පචාරණහෙදා 408. ආපතතිපටිකමමං 412. ආපතතිආචිකරණං
414. සහාගාපතතිපටිකමමං 414. අනාපතතිපණණරසකං 418.
වග්ගාවග්ගසඤ්ඤාපණණරසකං 424. වෙමතිකපණණරසකං 426.
කුකුඤ්චවපකතපණණරසකං 428. හෙදපුරෙකඛාරපණණරසකං
430. සීමොක්කනනිකපෙය්‍යාලං 436. වාසුද්දසිකාදිදිවසනානන්තං
436. ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදසානං 438. නානාසංවාසකාදිති
පචාරණං 440. නගන්තබ්බවාරා 440. ගන්තබ්බවාරා 444.
වජ්‍ජනියපුග්ගලදසානං 444. ද්වේවාසිකාදිපචාරණං 448. පචා-
රණසා අත්තරායා 450. පචාරණච්ඡාපනං 450. පුලලවසවජ්ඣ 454.
වජ්ඣාපනං 462. හණ්ඩකකාරකවජ්ඣ 464. ථාසුචිකාරාධිගමො 468
පචාරණසම්මතා 470. උද්දනගාථා 472.

සොණකොළිච්ඡවච්ඡ 474. දිගුණාදිඋපාහනපටිකෙකපො 486.
සබ්බකිලිකාදිඋපාහනපටිකෙකපො 486. ගණඛගණ්ණපාහනානු-
ජානනා 490. අජ්ඣාදාමෙ උපාහනපටිකෙකපො 492. පාද්ධකාදි-
පටිකෙකපො 492. යානපටිකෙකපො 500. උච්චාසයන-මහාසයන-
පටිකෙකපො 500. සබ්බවමපටිකෙකපො 502. ගිහිවිකවානුජානනා
504. සොණකුටිකණ්ණවච්ඡ 506. පච්චනනිමජනපදෙසු විතසබර-
පඤ්චමෙන උපසම්පදානුජානනා 512. උද්දනගාථා 516.

සංඥාපනය

සමුදායනය

ශ්‍රී ලාංකිකයන් වූ නිවැරදි සම්මානසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ සහතික-පරිනිෂ්ඨාණයෙන් දැන් අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණය. මේ තරම් දිනිකාලයක් උන්වහන්සේගේ නොයෙකුත් කෘතියන් සඳහා ලෝකයා හට හිතවැඩ සලසමින් අඛණ්ඩව පැවැත්මේ ආශ්වාසී සිද්ධිය නිමිත්ත කොට ගෙන සමුදායනාලමකොන්සව පැවැත්වීමට හා සමුදායනාල-යාගේ විරසිතියට හිත වූ කායසංවිධානය සඳහා බොහෝමානවත්වන දෙදහස් පන්සියවන සමුදායනාලමකොන්සව බුද්ධජයන්තිවර්ෂය වශයෙන් සමන්ත කර ගන්නා ලදී.

සිංහලජාතිය

සමුදායනාලමකොන්සව ලක්දිව පැමිණි විජයකුමාරයාගෙන් ආරම්භ වූ සිංහලජාතියට ද අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් පිරුණේ ය. එතෙසින් සිංහලජාතියට මේ ජයන්තිවර්ෂය ජාතික වශයෙන් ද අතිශයින් වැදගත් වන්නේ ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම තමන් වහන්සේගේ නොයෙකුත් කෘතියන් පන්දහසක් හවුරුදු ආරක්ෂා කිරීමට සුදුසු ජාතිය වශයෙන් තෝරා ගනු ලැබූ සිංහලජාතිය ඒ ශ්‍රේෂ්ඨතම ස්වකීය ශිෂ්ටාචාරය හා ආගම ද වශයෙන් වැළඳ ගෙන මෙතුඩක් කල් ආරක්ෂා කිරීමෙන් දෙවියන් සහිත ලෝකයාගේ සමාධානියට පාත්‍ර වී ය.

ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය

මේ බව සැලකීමෙන් මහත් ප්‍රබෝධයට පැමිණි වහිමාන සිංහල බෞද්ධයන් විසින් බුද්ධාගමයේ විරසිතිය සඳහා මින් පෙර නුවු විරූ අවශ්‍යත්වය සංවිධාන කළ යුතු බව සලකා මෙහි දැක්වෙන ප්‍රසාරකයෙකු වෙතින් විස්තර වන පරිදි ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලංකාරජයේ අනුග්‍රහය

බුද්ධජයන්තිය පිළිබඳ කටයුතු නො පිරිහෙලා සිදු කරනු පිණිස එකල අග්‍රාමාත්‍ය ව සිටි ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ සභාපති වූ ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල මැතිතුමන්ගේ හා සාදරයෙන් භාර ව සිටි ඒ. රත්නායක ඇමැතිතුමන්ගේ ද ඉල්ලීම පරිදි ගතරජයේ අමාත්‍යමණ්ඩලය විසින් ප්‍රථමවරට රාජ්‍ය පණස්ලක්ෂයක ආධාරවූදක් ලංකාබෞද්ධ-මණ්ඩලයට පවරා දෙන ලද්දේ ය.

ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නැගීම

ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය මගින් සමුදායනාලමකොන්සවය සඳහා කළ යුතු ය සි සමන්ත කරගත් කටයුතු අතර ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැගීම ප්‍රධාන වේ. එසේ කියන්නේ ස්වදේශීය බුද්ධමතයෙහි ආරක්ෂාව හා ව්‍යාප්තිය ද සලකාලීමට වරම් ලබා සිටිනා අප රටෙහි සියලුම ලියවිලි ත්‍රිපිටකයක් මෙතෙක් ඇති නො වීම හෙයින් පාඩුවක් ව තුබූ බැවිනි. දැන් ඒ කායසංවිධාන කිරීමෙන් ඒ පාඩුව පිරිමැසෙන්නේ ය. අනාගත සාමාන්‍ය මහජනයාට ද විශිෂ්ටතම ලැබෙන්නේ ය. රත්නායක විෂයයෙහි මවුන්ගේ ගුණව වැඩෙන්නේ ය. දෙවියන් සහිත ලෝකයාගේ යහපත සිද්ධි වන්නේ ය. ඉතිරි අවුරුදු දෙදහස් පන්සියය තුළ බුද්ධාගමයාගේ ආරක්ෂාව ද සැලසෙන්නේ ය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව

සමුද්ධර්මයනිර්දේශය පිළිබඳ කටයුතු සඳහා තෝරා පත් කරන ලද කාරකසභා අතුරෙහි ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව ද එකෙහි. මේ කාරකවර්ගය සම්භාවනීය වූ ධර්මසාධාරණ ස්ථිරයන් වහන්සේලා සතළිස් සතරකම සභාගත් හා ශිඛි මහතුන් සඳහනෙකුගෙන් ද යුක්ත වේ. එහි සභාපති ධුරය කොළඹ විද්‍යාදායක විද්‍යාලයයෙහි උපප්‍රධානවරයා වූත්, එහි අධ්‍යාපනාධිකාරී වූත්, අතිශය සංකීර්ණවරයා වූ ලිපිවිසේ ත්‍රි සොරනාගිඛාන නායක සාමිසුයන් වහන්සේ උසුලති. සමාදානධුරය උසුලන්නෝ කොළඹ දෙමළගොඩ ධර්මසාධාරණ විද්‍යාලයාධිපති වූ අතිශය දර්ශනවිශාරද (පී එම්. ඩී.) පරමානර් ත්‍රි චන්ද්‍රනාගිඛාන නායක සාමිසුයන් වහන්සේ ය. මේ සභාපතිධුරය හා සමාදානධුරය ත්‍රිපිටක පරිවර්තකාරකසභාව කෙරෙහි බෞද්ධමහාජනයාගේ ගෞරවය හා විශ්වාසය තහවුරු වීමට කරුණු වේ. එසේ ම එය ත්‍රිපිටකපරිවර්තකායතීය ශිෂ්ට පරිසරයක වීමට අසහය හේතුව වශයෙන් ද සැලකිය යුත්තේ ය. මුත් වහන්සේලාගේ පාලනයෙන් හා සංවිධානයෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව ද ඒ කායතීයෙහි උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කරන්නේ ය. එහෙයින් කල් නො යවා මෙතෙක් නො ලැබූ සිංහලත්‍රිපිටකයක් සිංහලබෞද්ධ මහජනයා අතට පත් වන්නේ ය.

සිංහලත්‍රිපිටකය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සමහර කොටස් හා අළුතට පෙර සිංහලභාෂාවෙන් පැවති බව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. දැනුණු සිංහලයෙන් ලියූ සිංහලසාහි-ත්‍යයට නැගුණු සමභාවනීය වූ සිංහලගුණදායක දහම පොත් රාශියක් තිබේ. එහෙත් මෙයට කලින් සම්පූර්ණත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැතිමෙන් කවදා වත් නො වූයේ ය යි සිතනු. එසේ සලකන විට දෙදහස් පන්සියයේ මුද්‍රාපිටකයෙහි තිබුණේ ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට සිංහලයට සිංහලත්‍රිපිටකයක් ලැබීමේ භාග්‍යය උද වූයේ ය.

සංස්කාරක මණ්ඩලය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකමණ්ඩලයෙන් වහන්සේලා විසින් කරනු ලබන සිංහලපරිවර්තන ඒ ඒ ආවායතීපරමපරා අනු ව යැමෙන් එකකට එකක් වෙනස් විය හැක්කේ ය. එහෙයින් ඒ හැම පරිවර්තන ම සංකොඛනය කොට පදයොජනා, වාක්‍යයොජනා, අවිච්ඡිද්‍යාදිය හැකි පමණින් සමාන කොට ප්‍රවචනායාගේ යථාර්ථබෝධයට සරිලන සේ සකස් කිරීම සඳහා මේ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද්දේ ය.

පරිවර්තනය සඳහා පොත් පිළිගැනීම

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මෙහෙයීම පරිදි එක්දහස් හවසියපණස් පස්වන ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙහි මාර්තු මස දහනවවන දින කොළඹ රාජකීය විද්‍යාලයයෙහි මුළු දෙවුනු ගිහිපැවිදි මහාසභාවේ දී එකල අග්‍රාමාත්‍ය වූ ජෝන් කොතලාවල මහතා විසින් බෞද්ධමණ්ඩලය වෙනුවෙන් ත්‍රිපිටක-පරිවර්තකාරකසභාවේ මහාස්ථිරයන් වහන්සේලා සුසාග්‍රිස් නමකට ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නගන්නට ආරාධනා කොට ඒ ඒ පොත් ඒ ඒ ස්ථිරයන් වහන්සේලාට පිළිගන්න ලදී. මේ වනාහි චලනමාර්ග ද්වය මාතලේ අලලෙන දී ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූප කිරීමෙන් පසු ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය සේ පිළිගත යුතු ය.

මා වෙත පිරිණැමු මහවග

විනයපිටකයට අයත් මහාවග්ගපාලිය සිංහලභාෂාවට නැගීම සඳහා මා වෙත පිරිණැමුනේ ය. එය ඉතා සතුටින් පිළිගත් මම පෙළපොත හා එහි පරිවර්තනයක් ලියා අමමසනින් අවසන් කෙළෙමි.

මහාවග්ගපාලිය විනයපිටකයෙහි තෙවන පොත ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥප්ති වශයෙන් ඒ ඒ තැන ඒ ඒ කරුණෙහි වදාළ විනය ශික්ෂාපද සම්භායනා කළ ප්‍රථම සම්බිතිකාරකමහාසීණාග්‍රවයෝ එය මානිකා සුත්තවිනාශ බැකික පටිචාර හි කොටස් සතරකට බෙදූහ. එහි මානිකා නම් වූ භික්ෂුභික්ෂුණී වශයෙන් බෙදුනු ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙකෙහි සම්භානිත වූ ශික්ෂාපද නිදන පුද්ගල වසතු ආදි විෂ්කර වශයෙන් විනාග කොට දක්වීම විනාශ නම් වී ය. බැකික වශයෙන් වදාළ දෙවිහි කඳුවත් බැකික නම් වේ. ඒ ශික්ෂාපද හා බැකික පිළිබඳ සොළොස් පරිවාරය පටිචාර නම්. මානිකා විනාශ බැකික පරිවාර යන මේ කොටස් සතර ඇතුළත් විනයපිටකය ද නවාසික ශාස්තෘශාසනයෙහි සුත්ත නාමයෙන් ගන්නා ලදී.

ඒ විනයපිටකය පාශ්ඡිකපාලි පාවිතනියපාලි මහාවග්ගපාලි චුල්ල-වග්ගපාලි පටිචාරපාලි හි ග්‍රන්ථ පසෙකින් සුක්ත වේ. යට කීයු උභය-විභවය පරාජිකපාලි පාවිතනියපාලි ය හි ග්‍රන්ථ දෙකෙක් වී ය. මහාවග්ග-පාලිය හා චුල්ලවග්ගපාලිය වෙත වෙත ම කඳුවත් දසයකින් හා දෙළසකින් බැඳුනේ ය. පරිවාරපාලියෙහි බැඳී සිටියෝ පඤ්ඤාත්තිවාරාදී වූ සොළොස් පරිවාරයෝ ය.

එහි මහාවග්ගපාලිය මහාබැකික, උපොසථකබැකික, චස්සපනාසික-කබැකික, පචාරණකබැකික, වමමකබැකික, ගෙසස්කබැකික, භාසින-කබැකික, විචරකබැකික, වමෙපයාභාබැකික, භොසමබහානබැකික, යන බැකික දසයෙන් යුක්ත ය. මෙහි ඇතුළත් කරුණු විසයසුවිසෙහි දක්වා ඇත. චුල්ලවග්ගපාලියෙහි එන බැකිකයන්ට වඩා මෙහි එන බැකික විෂයමහනවයෙන් මහන්බවට ගිය හෙයින් මහාවග්ග නම් වී ය.

විනය නම් ප්‍රධාන වශයෙන් කය වචන දෙක හික්මවීම ය. මේ සඳහා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විශේෂ වශයෙන් ශික්ෂාපද පණවන ලද්දේ බ්‍රහ්මකයට පැමිණීමෙන් අවුරුදු විස්සක් ගිය තැනේ දී ය. බ්‍රහ්මකයේ සිට අවුරුදු විස්සක් ගත වන තුරු භික්ෂුන් වහන්සේලා අතර අමුමණික වූ වරදෙක් නො වී ය. එහෙයින් ඒ කාලයෙහි කායවාක්ඛංවරය සඳහා අමුතු පැණවීමක් වුව මනා නො වී ය. කල් යත් යත් ශාසනානුලෝමික නො වූ පැවතුම් භික්ෂුන් අතර පහළ වන්නට වූ බැවින් භික්ෂුසමසයාගේ සංවරය හා වත් පිළිවෙත් සම්බන්ධයෙන් ශික්ෂාපද පැණවූහ. ඒ ශික්ෂාපදසමුත්ත ප්‍රථමසමුත්තයනාමේ දී නිදන වසතු පුද්ගලාදිය දක්වමින් විනයපිටකය නමින් සංග්‍රහ කරණ ලදී.

මහවග සිංහලයට නැගීම

මහාවග්ගපාලිය සිංහලයට නගන්නට පෙරාතුව බෙන්තර සද්ධානියා ස්වරයන් වහන්සේ විසින් මුද්‍රණය කරවා පළ කරණ ලද මහාවග්ගපාලිය පිටපත් කරවීම. ඒ පිටපත මහනුවර පන්තිපිළවෙත්, නොවගමුවේ රාජමහා විහාරයෙන්, අම්බලමගොඩ සුනාඤ්ඤාමහා විහාරයෙන්, ගික්කඩුවේ ජනනාඤ්ඤාමහා විහාරයෙන්, පොල්වත්තේ අග්ගාගමමහා

විහාරයෙන්, චේතනාධි කෂත්‍රාත්මමහාවිහාරයෙන් දලබාගත් පැරණි පුස්තකාලපොත් බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රීසිඅකුරින් මුද්‍රණය කරණලද පොත් සමග සසඳා බැලීම. මාගේ පිටපත ඒ පොත් හා සම කොට බැලීමේ දී එකිනෙක වෙනස් වූ පාඨානකරණයක් දක්නා ලදී. එහි දී අභිකථා හා විකා අනු ව සුදුසු ය සි පෙණෙනු පද - පාඨ පෙළට ඇතුළත් කොට විසම පද - පාඨ අඩොලිපි වශයෙන් යෙදුවෙමි. සමහර පොතක ඇතැම් වාක්‍ය වාක්‍යාංශ හා පද මුළුමනින් හිලිහී ඇතිවෙ දක්නට ලැබින. එසේ හිලිහී ගිය අවශ්‍යයෙන් ඇතුළත් විය යුතු ය සි පෙණෙනු වාක්‍ය හා වාක්‍යාංශ ද පද ද අපගේ සනාපති - සම්පාදකනායකසාමාජිකයන් වහන්සේලාගේ උපදෙස් අනු ව අභිකථා, විකා, විනයප්‍රකරණ හා මහාවස්සු - විනයවස්සු ආදී බෞද්ධසංස්කෘතග්‍රන්ථ ද සමග සසඳා බලා ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරක-මණ්ඩලයේ අතින් ප්‍රවීණමහාසථවිරයන් වහන්සේලාගේ සමග සාකච්ඡා කොට පෙළට ඇතුළත් කරණ ලදී. ඒ වාක්‍ය, වාක්‍යාංශ, පද '[]' මේ ලකුණෙන් ද, අඩොලිපි වශයෙන් ද දක්වා ඇත.

පෙළපොත ගැනිපමණින් ශුඬ කොට එහි පරිවර්තනය ද විනයාභී කථාපිකාග්‍රන්ථ සිංහලයෙන් ලියැවී ඇති සිඛවළදව්නිස, සිඛවළද-විනිස ගැටපදය, කුද්දසික, මුද්දසික, සද්ධම්මරත්නාවලිය, කඛ්ඛාමිතරණ් පිට පොත, අමාවතුර, පුජාවලිය, දම්පියාමුඛා ගැටපදය යන පොත් ද අභිකථා ග්‍රන්ථ ද ඇසුරු කිරීමෙන් ශුඬ කරණ ලදී. පාළිය සිංහලයට නැගීමේ දී ඒ වෙනුවට යොදන සිංහලය පොතේ වම්පස පිටුවේ සිටුවන පද වාක්‍ය හා ගැළපෙන සේ ලියන්නට උත්සාහ දැරිමි. වාග්විතීන් විසින් පාළිවිතිය හා සිංහලවිතිය සම නොවේ. සිංහල පරිවර්තන සිංහලවිතියට අනුගත විය යුතු බැවින් සමහර පාළිවාක්‍යයන්ගේ අභිභාසිංහලභාෂා-විතියට අනුකූල ව ලියන ලදී.

සංස්කරණය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ හා එම සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සනාපති වූ වැලිච්චියේ නායකසාමාජිකයන් වහන්සේ හා ඒ සනා දෙකෙහි සම්පාදක වූ පරවාහාර නායකසාමානිද්‍රයන් වහන්සේන් මේ සංස්කරණයෙහි ලා දක්වූ උනන්දුව ඉමහත් ය. උන්වහන්සේලා මෙහි මා ශුඬ කළ සමහර තැන් ද මා ලියූ සමහර අරුත් ද එලෙසින් ම නො ගෙන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ ද අදහස් විමසමින් ඒ තැන්හි ඒ අරුත්හි වඩාත් පරීක්ෂාකාරී වූහ.

උපග්‍රහය

මේ ම පරිවර්තනයෙහි ද අභිව්‍යක්‍යය සඳහා බොහෝ පද හා වාක්‍යයන් විස්තර කටයුතු බව පෙනී ගියේ ය. එහෙයින් මෙයට ද ඉතාකෙටියෙන් මුත් උපග්‍රහයක් ලිය යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සම්මතය වී ය. එහෙයින් මෙහි ද්විතීය භාගය අගට යොදා ඇති උපග්‍රහය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවේ හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ ද සම්පාදක වූ අතිගරු පරවාහාර ශ්‍රී චන්ද්‍රඥානායකසාමාජිකයන් වහන්සේ අතින් ලියවුනේ ය.

මුද්‍රණය

මෙසේ සිංහලයට නගා සංස්කරණයට පමුණුවා පළමු ව අවසන් කළ මේ ග්‍රන්ථය පළමු කොට මුද්‍රණය කළ යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයෙන් සම්මත වූ බැවින් ලඛනාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් මෙය මුද්‍රණය කිරීමට

මහාමොඩ් යනු ලායයට පවරණ ලදී. මෙහි අවසාන ශෝඛාසපත්‍ර බැලීම, ඡේද - වාතය - පද වෙන් කිරීම, මුද්‍රණය පිළියෙල කිරීම ආදිය ත්‍රිපිටක-පරිවර්තකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා දෙනම විසින් කරණ ලදී. එහි දී දක්නට ලැබුනු සැක සහිත යයි සිතූ පදවාර්තයන් ගැණ ද සංස්කාරකමණ්ඩලයේ මහා සභිකයන් වහන්සේලා හා සාකච්ඡා කොට අවසානකීරණය වසයෙන් ගන්නා ලද්දේ ගරු සභාපති නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ තීරණය යි.

මහජනරජය

ගත රාජ්‍ය පාලක මණ්ඩලය විසින් සංවිධානය කරණ ලද සමුදායයන්හි උත්සවය පිළිබඳ කටයුතු වර්තමානමහාජනරාජ්‍යයේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ගරු ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මැතිතුමන් විසින් අමාත්‍යමණ්ඩලයේ සහයෝගයෙන් සිදු කරලීම මහත් ප්‍රීතියකි. මේ සමබන්ධයෙන් පළාත් පාලන හා සංස්කෘතික ආමාත්‍යාංශයේ ගරු අමාත්‍ය වූ ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමන් හා එහි අධ්‍යක්ෂක වූ හිටපු නිලධර ඇන්. කුමාර. ඩයස් මැතිතුමන් ද එහි සෙසු නිලධාරීන් ද ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කටයුතු නිතර සොයා බැලීමෙන් කරණ ලබන උපකාර හා දෙනු ලබන ධෛර්යයන් ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ කණිව්‍යය ඉන්මෙනින් තිම කිරීමට විශේෂ හෙතුවක් විය හැකි බව ප්‍රශංසාසුචිත ව පවසමු.

උපකාරානුසංගතිය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා මෙහි ලා උපදෙස් දීමෙන් හා අවසාන ශෝඛාසපත්‍ර බැලීමෙන් ද උපග්‍රන්ථ ලිවීමෙන් ද කළ උපකාර ඉමහත් ය. සංස්කාරක මහාසභිකයන් වහන්සේලා සංස්කාරණයට සහභාගී වීමෙන් ද, පරිවර්තනයේ දී අපගේ ධර්මානන්‍යවාසී වූ කුඩාගල ගුණසිරි, වැලිපිටන්විල විජිතධංස හිසුසුලෙක සකස් කිරීමෙන් ද, අප පිරිවෙණෙහි ආවායකී වූ පණ්ණින බුස්සේ රෙවත, අම්බලමගොඩ සුමිංසල සභික දෙනම හා ප්‍රාචීනගාමාධිපති අපගේ ශිෂ්‍ය වූ ගාසත්‍රාවාසී ඇස්. කේ. නෙන්නානායක, ගාසත්‍රාවාසී ඒ. ජේ. ද සිල්වා යන මහත්වරු එම පෙළපොත අත් පෙළපොත් හා සසඳා බැලීමෙන් ද, අම්බලමගොඩ සොරනසිරි, අම්බලමගොඩ කපිධස්, වරදිවෙල වතුරතන, ඉදුක්මුල්ලේ විමලධංස, යන අසමූහ ධර්මානන්‍යවාසීකයෝ ශෝඛාසපත්‍ර කියවීමෙන් ද, යට කිසි විකාරයන්හි අඩිපති නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා පාඨශෝධනය සඳහා පුස්තකාලපොත් හා මුද්‍රා - පිටපත් - ඉංග්‍රීසිපොත් දීමෙන් ද, ලබ්‍ධාබෝධමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක ව සිටි හිටපු නිලධාරී ආවායකී ආනන්ද ඩබ්ලිව්. ඩී. ගුරුගේ මහතා හා වර්තමාන ප්‍රධාන සමපාදක ලේඛක හිටපු නිලධාරී වින්සන්ට් පණ්ණින මහතා ද සහකාර සමපාදක ඇම්. ඇන්. පිටිස් මුද්‍රිතුවන් හා ලෙක කී. ඒ. කේ. ඩබ්ලිව්. ගුණවර්ධන මහතා ද, මෙහි කෙළවර වහා දකිනු නැමැත්තෙන් මට උපකාර කළහ. මෙසේ මේ නැම දෙනකුත් කළ ඒ නො මද උපකාර මේ පොත ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාවෙන් නිකුත් වන සිංහල ත්‍රිපිටක-ග්‍රන්ථමාලාවේ ප්‍රථමප්‍රස්තනය වශයෙන් බෝධමහාජනයා අතට පමුණුවා-ලීමට උපකාරක වූ බව කාතවෙදී ව මෙහි සඳහන් කරමු.

ආශිෂාදය

මහමග පිළිබඳ පරිවර්තනයකරන්නේ නිසාරණයට මෙසේ අපට උපකාර කළ නායකයෙකු වන්නේද, ප්‍රධාන කොට ඇති හැමදෙනෙකුත් කෙරෙහි අපගේ හෘදයවන්තම භාවය පිරිනමන අතර ලබිකාබෝධා-මණ්ඩලයේ බුද්ධිමත් උත්සව කටයුතු සඳහා නොයෙක් ලෙසින් උපකාර කළ සියලු මිත්‍රවතුන්ට ද මේ මහාධර්මයෙහි පින් ලැබේවා.

තවද ලබිකාබෝධාමණ්ඩලයේ මධ්‍යමධ්‍යස්ථානයේ මහතුන් හා අකුරල ශ්‍රී විජයාරාම විහාරවාසී අකුරල විමලදසි ස්වර්ණානන්ද මෙනෙසිමෙන් මේ පරිවර්තනයකට දායක වූ අප කෙරෙහි ගෞරවයෙන් හා සැලකුම් දක්වූ අකුරල ගම්බදාසී සභාවේ මහතුන් ද අම්බලමගොඩ සුනාමයාමහාමිහාරකායාසීසාධකයන්ගේ මහතුන් ද කුමන්ත්‍රණ සිතින් සිහිපත් කරමු.

අයැදුම

මෙහි අපගේ අනවධානයෙන් යෙදුනු සාවද්‍යස්ථාන ඇති විය හැක්කේ ය. ඒ අරුතෙන් නො වේ. සාවද්‍යස්ථාන නො වෙත් නම් එය අරුත ය. එ හෙයින් එබඳු තැන් දක්නා බර්තමානවේදීන් සමාධානයෙන් යථාභිමුඛයෙන් පෙන්වා යනු අපගේ ආයාචනය යි.

සතුන්

මෙසේ අපට උපකාර කළ හැම කෙනෙකුත් හා මෙහි මුද්‍රණකාරයක සිත් ගන්නා පරිදි මැනවින් අවසන් කළ කොළඹ මහාබෝධි මුද්‍රණාලයේ පරික්ෂක මහතුන්ට ද අක්ෂර යොජක මණ්ඩලයට හා මහාබෝධි සමාගමේ පාලකමණ්ඩලයට ද අපගේ හෘදයවන්තම ප්‍රකාශ කරණ අතර ලබිකා මහාබෝධිසමාගම පිහිටු වූ ශ්‍රීමත් අනාගත බුද්ධානුමා ද මෙහි දී ගෞරවයෙන් හා ආදරයෙන් සිහිපත් කරමු.

මීට:

අම්බලමගොඩ බමමකුසල.

ශ්‍රී බුද්ධානුමා: 2501 }
(ක්‍රි: ව: 1957.) } අම්බලමගොඩ ශාසනාදය පිරිවෙන්නි දී ය.

ප්‍රයත්නාවතා

බුද්ධශාසනය

දිග්ඛි මධ්‍යයෙහි (උත්තරානන්තරයට අයත්) හිමාලයපරිත ප්‍රාන්තයෙහි සාමුප්‍රතිකතෙතනයක් වූ ශාක්‍යජනපදයෙහි කපිලාඤ්ච මහර්-
ණීන්ගේ වාසභූමි වූ කපිලවාසභූතනගරයෙහි උතයකුලපරිශුද්ධ ශුද්ධාදන
ශාක්‍යරාජයාගේ අගමෙහෙසි වූ මහාමායා දේවිය කුස පිළිසඳු ගත් අප
මහමෝසසානෝ වික්‍රමසූරී 566 වන වර්ෂයෙහි¹ වෙසක්පූර්වපොරොදින
දුම්බිනි නම් සාලවනෝද්ඝනයෙහි දී මවුකුසින් බිහි වූහ.

උපන් කෙණෙහි “මම ලොවට අග්‍රයෙමි, ජ්‍යෙෂ්ඨයෙමි, ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි,
මේ අතරිම ජාතිය සි. මතු පුනර්භවයෙන් නැතැ”යි බුදු ව නිවන් පසක්
කරණ බව හඟවා පැවැත්වූ අභිතනාදයෙන් දෙවිමිනිසුන් විශ්වයට පැමිණවූ
පාරමිගුණවිභූතියෙන් හා මහාපුරුෂලක්ෂණයන්ගෙන් ද නොනාසම්පන්න වූ
ලදරු බුදුකුරු මහතානෝ අසිතර්ෂි ආදී මහනියසත්තවයන්ගෙන් අභිවාදන
ලබමින් සමාජිකභිකර ගෙයින් සිද්ධාපි නම් ව රාජකුලොපග විශවා-
මිත්‍රා දි බ්‍රාහ්මණගුරුන්ගේ ආශ්‍රයයෙන් කුලවාශානුරූප වූ ශිල්පභාෂ්‍යයන්
ප්‍රගුණ කරමින් සොළොස් හැටිදි වයසට පැමිණියෝ ය.

අභිනිසාරසම්පන්න වූ මහතානෝ කුලසන්නාතය සදහා දරපරිශ්‍රත-
ණය මනුබමියක් බැවින් දෙමිදහනුවර සුප්‍රබුද්ධශාක්‍යරාජ්‍යභිතා වූ
බිම්බා යන අපරනාමයක් ද ඇති යශෝබරාදේවිය අගබිසෝවූත් කොට
ගෙණ තුන් සතුටට යොග්‍ය වූ රමය, සුරමය, ශුභ නම් වූ ප්‍රාසාදයන්හි
සුබොපහොගසම්පන්නයෙන් ආසර ව වුසු තමුදු කාමාදිනව දක එහි
කලකිරී ව: පු: 537 වන වර්ෂයෙහි ඇසලපුන්සොහෝදු රාහුලපුත්‍රයා
උපන් බව අසා පුත්‍රප්‍රමයෙහි කිඳි නොගොස් “මේ ද මහත් බකිනසෙක,
වාසි ගියොත් බාධාවෙක, පුතනුවන්ගේ හා දේවියගේ සුබජීවනයට නො මද
රාජසම්පත් ඇත. නැති මොක්කසම්පත් ලබා ගෙණ වූත් දෙමැ” යි සිතමින්
එදින ම රාත්‍රියෙහි මහානිතිෂ්ත්‍රමණය කළහ.

නිරුත්තරශාන්තපදය සොයමින් ගිහිගෙන් නික්ම තාපසප්‍රමුජ්ජාවෙන්
පැවිදි වූ ආදිත්‍යබක්‍රු වූ මහාසහකියෝ ධර්මණ්‍යාදී තපොවනයන්හි විසූ
හානිවාදී තවුසන් වෙත එළඹ ඔවුන්ගේ ආගමසමය හා ශරීරතාපනාදී
පිළිවෙත් ද දැන එය තමන් සොයන මහ² නොවන බැවින් අත්කැර ලා
ක්‍රමයෙන් රජගහනුවරට පැමිණ පාණ්ඩව පරීතයෙහි නැවති බිම්බිසාර
රජු පිසින් පැවරූ රාජ්‍යසම්පත් ප්‍රතික්‍ෂෙප කොට මොක්කමාගීය ම සොයමින්
මග්ගයෙහි හැසුරුණෝ ය.

1. වික්‍රමවර්ෂය ආරම්භ වූයේ ක්‍රි.පූ 563 වැන්නෙහි ය. වි. සු. 566 වන වර්ෂය ක්‍රි. පූ. 624
වන වර්ෂය වේ. මෙය වර්ෂාවා ක්‍රියානුවර්ෂයට එකතු වීමෙන් 2581 ක් වෙයි. මෙය ලක්දිව
ව්‍යවහාර වන බුද්ධවර්ෂයට සරිලයි. ඒ අනුව මීට වර්ෂ 2580 කට පෙර බුදුරජානන්
වහන්සේ උපන් සේක. බුද්ධජන්මවර්ෂය ක්‍රි. පූ. 563 වන වර්ෂය යි යුරෝපීය පවුලෝ
කියති.

2. “යනු සමා න හව්වන, යනු සමා නිරුද්ධානෙ, යනු පභාමයනෙ සමා, තහපද-
ප්‍රාචීයාමයනා” = යම් තැනක කිසිවක් නො වේ ද, යම් තැනක සියල්ල නිරුද්ධ වේ ද,
යම් තැනක සියල්ල සත්විද් ද, මම ඒ ශාන්තපදය නොයමි” යි කියමින් මහසත්තානෝ
ඒ තවුසන් හැර ගියහ. මහාවංස ii, 197.

එකල මගධයෙහි නානාලබ්ධි, නානාදර්ශීන උගන්වන ශාස්ත්‍රාසම්මත ගණාවාදී වූ බ්‍රාහ්මණ - තාපස - පරිව්‍රාජකයෝ බොහෝ වූහ. අට්ටක (අට්ඨක), වාමක, වාමදෙව, ගගු ආදී¹ පුරාණ වෙදකර්ම වූ දශමතාසාමිනීන්ගේ පරමාර්ථයෙන් පැවත ආ ඇතැම් බ්‍රාහ්මණයෝ ඒ පෞරාණික ත්‍රිවේදය පෙරලා සාමිච්චනයට විරුද්ධ වූ, සන්තසානනාදියෙන් දූෂිත වූ, යාගනොමාදිය සම්මතය යි ඉගැන්වූහ.

පෙර රජුන් අතර - සසුමෙධය (ශසාසම්පාදනයෙහි නුවණැති බව), පුරිසමෙධය (රාජපුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් එක් වර දෙමින් සංග්‍රහ කිරීම), සමොපාසය (දිළිඳු මිනිසුන්ට සොලී නැති ව දහස දෙදහස බැගින් ධනය නයට දීම), වාචපෙය්‍යය (ප්‍රියවචනයෙන් ජනයා සතුටු කිරීම), නිරග්‍රලය (මේකී සිටු සගරාවකින් රටවැසියා සතුටු කොට එයින් ම සුරසමින වූ අගුල් - ආරක්ෂාවිධාන නැති රට පාලනය කිරීම) යන බිම් පසෙන් පැවැත්තේ ය.² ඇතැම් අධාර්මික බ්‍රාහ්මණයෝ මේ බිම් “අසුමෙධ, පුරිසමෙධ, සමොපාස, වාචපෙය්‍ය (වාචපෙය්‍ය), නිරග්‍රල” යන නමින් යාගකම් ලෙස දක්වමින් අශ්වපුරුෂ ආදී දහස් ගණන් සතුන් යාගකණ්ඩුවල බැද මරමින් එය මෙලොව පරලොව සැප ලැබීමට කළ යුතු මහාපුණ්‍යකමය යි මිනිසුන්ට ඉගැන්වූහ.

සත්පුරුෂ බ්‍රාහ්මණයෝ-

“වෘක්ෂාන් ඡිතවා පගුන් හවා කාසා රුසිරකදීමම්,
යඤ්ඤෙවදි ගම්‍යතෙ සවග්ගෝ තරකා කෙන ගම්‍යතෙ”.³

ගස් කපා තිරිසනුන් මරා බිම ලෙසින් මඩ කොට කරුණ යාග-යන්ගෙන් සවග්ගට යන්නේ නම්, තරකයට යන්නේ කුමකින් ද?” යන අදින් දක්වනලද පරිදි යාගනිත්‍රය කෙරෙමින් දෘඩනිවෘත්තිය සඳහා නාවනා තපස්ආදී සාධුයොගයෙහි යෙදුනාහ.

මහාකාරුණික වූ බොධිසත්‍වයෝ මගධයෙහි පැවති අගුඛධමියත් කෙරෙහි කළකිරෙමින් පෞරාණික සිඳ්ධමුනි වූ කාපිලර්මින් විසින් ප්‍රණීත ප්‍රකාතිපුරුෂාදී පඤ්චමංගත්තත්තපද්ධියෙන් බැඳුනු සාමන්‍යප්‍රචචනයෙහි ප්‍රවීණයෙකු යි කියනු ලබන පඤ්චාභිඤ්ඤ සහාසමාපත්තිලාභී ආලාර (ආරාධ) කාලාම⁴ නම් වූ තවුසානන් වෙත ගොස් ඔහුගේ සමය විචාරා ඔහු විසින් අභිගත ආකිසව්‍යඤ්ඤානන්‍යමාපනතිය තමනුත් උපදවා තදනුගතවමි විමසීමෙන් එහි බාහිරලෝකය පිළිබඳ විඤ්ඤානවිෂය වූ අරමුණු ගැටුමක්.

1. සුමමගලවිලාසිකී, අමබද්ධසුත්තවර්ණනා. 2. අභිතුහතරධ්වකපා, 8. 1. 1.

3. සාමිච්චකාරිකා, මායරවංගනිට්කා.

4. බුදුරජානන් වහන්සේ කිඹුල්වතට වැඩි දවසක හරණ්ඩුකාලාමයේ අසපුවති රූප ගත කළ සේය. හරණ්ඩුකාලාම බුදුරජානන් වහන්සේගේ සමුහමොරි වසයෙන් අඳුන්වන ලද්දේ ය. ආලාරකාලාමයේ අසපුවති බෝසතානන් පිසූ කාල හරණ්ඩු එස් පිසී ය. එහෙයින් සමුහමොරි යයි කියන ලදී. අභිතුහතර නි. නිසා - හරණ්ඩුවගත. ආලාර කාලාමයේ ශ්‍රාවකයෙක් වූ පුකතුසම්මල තෙමේ ආලාරකාලාමයන් කුසිහාරා - පාචා නගර අතර වූ මහමග අසල සමාපත්තියෙන් සිටි කල ලතින් ගිය ගැල් පන්සියය නො දුටු බවත් සබ්දය හෝ නො දැකූ බවත් කියමින් ඔහුගේ සමාපත්තිලාභය බුදුරජානන් වහන්සේට වර්ණනා කොට කියයි. දීඝනි, මහාපරිනිබ්බාණ සුත්ත. ආලාරකාලාම වෙලොලී නගරයෙහි වූහු බව මහාවංගුට් කියයි. ලලිතවිසතරය ද එසේ කියයි. පිටුව 233.

නැතත් දිශාගත අසූභා(මේ වෙමි සියන දානම්) දුෂ්ටතා හවිනිකානන් -
යෙන් බැදුනු හෙයින් ද, ආසාව සහිත වීමෙන් ගුණානාමික වූ තද්විඥානය
කායාසිකාරණසමබ්ධියෙන් නැවත පෙරළෙන බව දැන එය මොක්කයට
මාගිය නො වේ ය යි අනුතර බැහැර ගියහ.

ඉක්බිති කිංකුසලයවෙයි වූ මහසතානන් සාකිඛාදර්ශිතයෙහි හා
වෛශෙෂිකදර්ශිතයෙහි ද පාරප්‍රාප්ත වූවෙකා යි කියනු ලබන **උද්දක**
(රුද්දක) **රුමිපුත්‍ර**¹ නම් වූ තවුසා වෙත පැමිණ ඔහු විසින් අධිගතඅපව්
සමාපත්තිය වූ **තොට්ඨංඤානාසංඤාගතාය** තුමුත් උපදවා ගත්ත. එහි
කායාසිකම වූ පට්ටසංඥාවන් නැතත් අනුභූතවිශයෙන් පවත්නා මිහසංඤ
ආති හෙයින් තදුශ්‍රිතවිග්‍රහවෙතසික ආසව සහිත බවත්, ඒ සමාපත්තිය
(යොගනිෂ්ඨාව වූ මොක්කය යි බාහිරයෙහින් විසින් සලකනු ලබන)
හවාග්‍රයෙහි ඉසාද්මප් හෙතු වන හව්පසාරිපනාධර්මයක් බැවින් කාලානතර-
යෙහි නැවත හටයට ම ආතුලත් වන බවත් සලකා එය මොක්කමාගිය
නොවේ ය යි එද දත්තර **ගයා** පෙදෙසේ **සෙනානි** නම් නියමිතම
හෙරසුනා (හෙරසුනා) ගතබඩ පිහිටි පෞරාණික තපොවනයක් වූ
උරුවෙලාවට (උරුබිල්වා වනයට) ගොස් තපස් කරණුවන්ට මේ සුදුසු
තැන යි සිතා එහි නැවතුනහ.

එහි දී - “අමු නො වූ තෙක සිදුහු දිඹුල්දරකඩ හිනි ගානා දඹුවෙන්
මැදීමෙන් හෝ අත් වියලී ලිඛකක ගැටීමෙන් හෝ හිනි ඉපදවිය හෙත්තක්
මෙන් වස්තුකාමසෙලාකකාමයෙන් තොර වූවෝ ම ආත්මතාපනාදී උපක්‍රම-
යෙන් දුක් විදීමෙන් හෝ නො විදීමෙන් සම්බෝධියට පැමිණිය හෙත්තෝ ය.
මම කාමයෙන් ද කාමාශාවෙන් ද තොර වූයෙමි. ආත්මතාපනය බෝධියට
මාගිය වේ තම් ඊට මම සුදුසු වෙමි. වැලි, ‘දුකෙබන බො සුබං
අගිගතබබං - දුකෙන් සැප ලැබිය යුතු ය’ යි සිතන ලොකයාට පිළිතුරු
දෙමි. සෙසු කවරකුටත් කරණු තබා සිතන්නට ද නො හැකි ප්‍රදහන
විසරී කිරීමෙන් දෙප්පිනිසුන් සතුටු කරමි. ප්‍රදහනවිසරී කරණුවන්ගෙන්
අග්‍ර වෙමි” යි මෙසේ සිතූ ශාක්‍යසිංහ වූ මහබෝසතානෝ ආත්මකලමට්ඨයෙහි
යෙදුනාහ.

අසල්ගමිති සිතීමෙන් හා ගම්වැසියන්ගෙන් ලද දෙයකින් යැපෙමින්
තමන් සමග වුසු පස්වගගවුසන්² සිය කැමත්තෙන් කරණ උවච්ඡන්
ඉවසමින් පිරිවෙන්නි ද, රුක්මුල් වනලාභබි සොහොන් එළිමහන්ති ද, අවි
වැසි සිතසුලා නො සලකා වෙසෙමින් කුසල් සිතින් අකුසලවිතර්ක මහිනු
සදහා වැයවී කළ මහතානන්ට දරුණු වූ කාසික වෙදනා උපන. එහෙත්
විශරීය නො සැහැවුනේ ය. බෝසත්හු වඩවඩා බෙධෙයීවත් වුහු ම ය.
සිහිය මුලා නො වූයේ ඉදිරියෙහි ම එළෙඹි සිටියේ ය. කය මුත් සිත
නො පෙළුනේ ය.

1. උද්දක තෙමේ ස්වකීය පියා වූ රාමගේ ශිෂ්‍යයා වේ. නහනතෙමේ “පසං භා පසන්ති” යි
කියමින් මහාජනයාට තමන් සියල්ල දන්නා බව අනවධි. පාසාදිකසුත්තා, දීඝ නි.
එළයය රජු හා රජුගේ යහළු සමකා, මොග්ගලා ආදීහුත් ඉමෙණ රුමිපුත්‍ර (උද්දක)
පකරෙහි අභිසේන් පැහැදී සිටි බවත් ඔහු පණ්ඩිතයෙකු බවත් කියමින් වස්සකාර
මාහිණි තෙමේ රුමිපුත්‍රයාට ප්‍රසංසා කෙරෙයි. අ. නි. වතුසක-සොධාජීවර්ග්ග, සුත්‍රය 7.
උද්දක තෙමේ ධර්මාලාභි තාපසයෙකි. මහිගතබඩ වනාන්තරයක විසි ය. චිත්තාවාසී.

2. බෝසතානන් රුද්දකානුමයෙන් පිටත් වෙද්දී එහි විසූ පස්වග හවුසන් උත්චිතත්සව්
සමග ගයාසිමියට ගොස් එයින් උරුවෙලාවට ගොස් බෝසතානන් සමග තපස් කළ
බව ලලිතවිසාරය කියයි. පිටුව 245. එහි “හද්වනිස” යි සඳහන් වේ.

මෙසේ කල් යැවූ මුනිසු වූ මහානානෝ කිසිවකු විසින් නො කළ විරූ ආශාසනාසනිතරයක වූ අප්පාණක (අප්පාණක) ධර්මයෙහි¹ යෙදුනෝ ය. තැනැත්තෙක් හෝ මුනිවන් හුස්ම ගැනීම හෙළිම වැළකීමෙන් ඇතුළෙහි වූ වාතය කන්සිදුරින් නික්මෙනුයේ කැපුරුකම්නලයකින් නික්මෙන්නාක් මෙන් බෙදෙන්නා වී ය. කන්සිදුරු ද වැසු කළ අභිකම්මානයෙන් උලෙකින් විදින්නාක් මෙන් නිස පෙළුන. වරපට බැලුමකින් වෙළෙන කල්හි මෙන් හිස්වේදනාව දරුණු වී ය. නිසුණුසැතකින් කපන කලෙක මෙන් කුස-වේදනා කටුක වී ය. දිලියන ගිනිඅතුරුවලක තෙළු කලෙක මෙන් අභිකද්ගත සිරුර දූවී ය. එහිත් නොයෙක් වර මුසපත් වූ ද මහානානෝ ඒ අප්පාණකධර්මයෙහි නැවත නැවතත් යෙදුනෝ ය.

ඉක්බිති මහාපුරුෂතෙමේ ශරීරාභිජනක සදහා අලප්පාණකයෙහි යෙදුනේ රුක්පල, ඇට, උදුමුසුස, තණසකල් ආදියෙන් අලප්පාණයක් ම අඟර කොට ගනිමින් එද දිනගණන් නො ගනිමින් උග්‍රතපස් කරන්නේ අභිකසින් වැරැණු සිරුර ඇත්තේ වී ය.

මෙසේ උරුවෙල්දනවිවෙහි සාවුරුද්දක් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දුෂ්කර ක්‍රියා කළ බෝසතානන්ගේ සිත එක් ක්‍රමයෙකිනුදු කෙලෙසුන්ගෙන් නො මිදුනේ ය. ඉක්බිති මහානානෝ සතානුසාරී ව ගත වූ කාලය බලමින් තමන් ලදරුකල පිතෘශාසනයන්ගේ වජ්‍රමුලද, දඹරුක්සෙවණෙහි පලහ බැද හිඳ ආනාපානසමානිතාවතාවෙන් උපදවා ගත් ප්‍රථමධර්මය සිහිපත් කොට එය ම සමෝධිමාගීය සි සිතා එහි යෙදීමට ශරීරික දුෂ්ලභය බාධා කෙසින් පිණිබවරියාවෙන් ලත් ප්‍රණීතභෝජනයෙන් සිරුර සතපමින් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුනෝ ය. ඒ බව දුටු පස්වගනවුසෝ 'ශ්‍රමණගෞතමයෝ ප්‍රධන්වීර්‍යය තැර පුබ්බේතසට භාරුණෝ ය' සි වරදවා ගෙන කළකිරී බරණසට ගොස් ඉසිපතනිකපොවනයෙහි විසූහ.

ධර්මතාවෙන් ම යෙදුනු මේ විවේකයෙන් හුදකලා වූ බොධිසත්තයෝ අභිමතාච්ඡිද්ධිය ලං වීමෙන් ලද නිරාමිෂප්‍රීතියෙන් ද සිරුර පිණිවිණින් කීපදවසක් විවේක ගෙන වෙසක්පුණ්ණපොහෝද, පෙරවරු සුජාතා දේවිය දුන් ක්ෂීරපායාසය වලද, තෙරඤ්ජරා ගංතෙර හදුසාලවනයෙහි දිවාචිතරණය කොට පස්වරු සොහොන නම් බමුණා - සමසනිත නම් තණවෙලෙද² දුන් කුසතණ පිළිගෙන බොධිමණ්ඩයට පැමිණ බෝරුක්-මුල කුසතණ සලා ඒ කුසතණවජ්ජාසනයෙහි පයච්ඡිකයෙන් වැඩිකිඳ සියලු බුදුවරුන්ගේ මූලකමිසාරනය වූ ආනාපානසමානිතාවතාවෙන් උපදවා ගත් වතුච්ඡිකාසනය පාදක කොට අනිකංශඥනය වූ ප්‍රචේතීවාසානුසමානි-ඥනය හා වතීමාන-අනාගතාංශඥනය වූ දිව්‍යවක්‍ෂුර්ඥනය ද ලැබූහ.

ඒ ධර්මාච්ඡිද්ධි විතතවේකසිකසංස්කාරයන් උදයවය විසින් සමමගීතය කරමින් අනිකංශඥනාදි සියලු විදගීතාඥන මුහුකුරුවා මහා-බොධිසංඛ්‍යාත ආශ්‍රවණසකරඥනය සමග පහල වූ සියලු බුද්ධාණයෙන්

1. මජ්ඣිම නි. අරියපරියෙසන - මොසව්වක සූත්‍ර. "ආනාසම - ආනාසකදධර්මය." ලලිතපිඤ්ඤ (පිටුව 250.)

2. "යාවසික" = තණසකල්. මහාවංශ, පිටුව 264.

කුසතණ භක්‍ෂයා විසින් දුන් බව - අවදානකල්පලතා, I, පිටුව 725.

බමමවිනය නාමයෙහි - බමම නම් ස්වභාවයි. විනය නම් නික්මිය යුතු මග යි. මේ අළු දෙකින් “බමමවිනය” යි දත යුතු. මෙහි “බමම” ශබ්දයෙන් සත්පට්ඨානාදී බොධිපාක්ෂික බව ද, සම්මතවිවිධයමුපාදාදී ස්වභාව බව ද ගැඹෙයි. බොධිපාක්ෂිකබව වැඩිමෙන් ස්වභාවබවම ඇති කැටි දැනීමෙන් පිළිපත් පුද්ගලයා අපායාදියෙන් වළකා දරණ හෙයින් බමම වූයේත් ඔහුගේ රාහාදී කෙලයෙන් නැසීමෙන් විනය වූයේත් ඒ මැයි යන අළුයෙන් “බමමවිනය” නම් වේ. තවද, කුශලබවයෙන් අකුශලබව නැසීම, දණ්ඩාදියෙන් නො ව බවයෙන් හික්මවීම, ලාභාදිය සඳහා නො ව බවය (නිවරදබව) සඳහා හික්මවීම, සංකෙලය බවයෙන් විශුද්ධියට පැමිණීම, “බමමගුන” වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විනය, සංඝචුළුපද්ගලාදියෙන් තොර වූ සකකිමාකුභාසනාදිබවයන්හි තත්ත්වබොධයට පැමිණවීම, ජාත්‍යාදිසංසාරදුඛබවයෙන් නිවීම සුබයට පැමිණවීම - යන මේ ආදී අළුයෙන් තථාගතසාසනය “බමමවිනය” යි කියනු ලැබේ. මෙහි බමම-විනය දෙකක් නො ව කායඝිකාරණ සමබ්බියෙන් එකක් බව සැලකිය යුතු.

බුහමවණිය ශබ්දයෙන් බුහම (ශ්‍රේෂ්ඨ - උතුම්) වූ ප්‍රතිපද්මාභීය, බුහම වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ මාභීය, බුහම වූ නිවීමට පමුණුවන මාභීය යන අළු ප්‍රකාශ වෙයි. එය මුල - මැද - අග යන පන් වූ සිලසමාධි පඤ්ඤා යන ත්‍රිවිධශික්ෂාවෙන් යුක්ත වූ පුළුභාගප්‍රතිපදා ය යි ද, සිලවිපුද්ධි, විතතිපුද්ධි, දිට්ඨිවිපුද්ධි ආදී සප්තවිශුද්ධියෙන් සෑදුම් ලත් අනුපුළුප්‍රතිපදා-සංඛ්‍යාත ශාසනමාග්බුහමවණී ය යි ද දත යුතු.

සාසන නම් ශිලාදිත්‍රිවිධශික්ෂාවන් පටිපාටි වශයෙන් ඉගැන්වීම හා ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් පුහුණු කරවීම යි. “මේ කුසල් ය. මේ අකුසල් ය. මේ අළු ය. මේ අනළු ය. මේ කට යුතු. මේ නො කට යුතු” යන ආදියෙන් යථාබවයෙහි යථා කාලයෙහි අනුශාසනා කිරීම, අවවාද දීම ආදී අළුයෙන් සාසන නම් වේ. දෙගුණ වශයෙන් දියුණු වූ සුත්තගෙයසාදි නවංචනය විෂය කොට ඇති සාසනය දෙවිමිනිසුන්ට ශාසනා වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ අනුසාසනය යන අළුයෙන් සද්දිසාසනය යි ද කියනු ලැබේ. සාසන නාමය ව්‍යවහාරයෙහි බහුලව සයෙන් පවත්නා සමීපංග්‍රාහකනාමය වේ.

පාච්චන යනු ප්‍රධාන වූ උතුම් වූ වචනය යි. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් අළුයට යොග්‍ය පදයෙන් පදයට යොග්‍ය ව්‍යඤ්ඤනයෙන් ශ්‍රෝතෘ-ජනයාට යථාචාර්‍යබොධය වතු පරිදි සිහින් සිතා දෙගුණා කරණ ලද පටිපාටි නම් වූ පාලිබවය එයින් ප්‍රකාශ වේ. එය දෙගුණා විෂය වූ බව නිරූපනය යි. එයින් ත්‍රිවිධ ශාසනය ම ප්‍රකාශ වේ. එය ශාසනයන් වහන්සේගේ බව්වචනය* යන අළුයෙන් සන්ධුපාවචනය යි දත යුතු.

මෙසේ එකිනෙකට සමබ්බ වූ විවිධනාමයෙන් අද්වත්වන ලද ශාසනය ප්‍රථමබොධියෙන් (බුද්ධිනිවේෂණ) විසි වසකට පසු හික්මවීමෙන් කායවාක්සංවරය හා අචාරසම්පත්තිය සඳහා විනයශික්ෂාපද පැණවූ තැන් පටන් “බවිය”, “විනය” ය යි විනාශවශයෙන් දෙකෙක් විය.

* ‘පාච්චන’ යන වචන ආදියෙහි යෙදුනු ‘පා’ ශබ්දය “පාලනාවම් භූමිමිථි: පාලනෙද්ධා හිඤ්ඤා” යනු හෙයින් මුල දී වෙදගුණබව්වචන විය. දැන් ‘පාච්චන’ යන්නෙහි අර්ථය නම් “බව්වචනය” යනු යි.

එහෙයින් වදාළහ: “යො බො ආනන්ද, මයා ධම්මො ච චිත්තයො ච දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා, යො වො මම්චවයෙන සන්තා” - “ආනන්දය, මවිසින් යම් ධම්මයක් දෙසන ලද ද, පණ්වන ලද ද, යම් චිත්තයක් දෙසන ලද ද, පණ්වන ලද ද, ඒ ධම්මිතය මා ඇවෑමෙන් තොපට ශාස්තෘ වන්නේ ය”.

පරිනිෂ්ඨාණයමයෙහි ශාස්තෘවියොගයෙන් වැලඳෙන ශ්‍රාවකයන් සනාතනින් වදාළ මේ වචනයෙන් “මා එක ශාස්තෘවරයෙකු පිරිනිවියත් මා විසින් පන්සාලිස්වසක් තුළ දෙනා කොට තැබූ ධම්මිතය දෙකට අයත් අසුසාරදහසක් වූ ධම්මානන්ධය මා ඇවෑමෙන් ඒවමාන වූ බුදුවරුන් අසුසාරදහසක් මෙන් පන්දහසක් අවුරුදු දෙවියන් සහිත ලොකයාට අනුශාසනා කරන්නේ ය” යි අභවා වදාළ සේක. එබැවින් ධම්මිතය දෙක නිරූපදාන ව පවත්නා තෙක් ශාස්තෘශාසනය ද නිරූපදාන ව පවත්නේ ය.

ධම්මිතය බෙදීම

ශාස්තෘයෙහි ගෞතම තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභි-සම්මාඛියෙහි පටන් නොයෙක් තැන්හි නොයෙක් ජනයන්ගේ වර්තාසම්ප්‍රති බලා ඒ ඒ වර්තයන්ට අනුලෝම වන සේ නිෂ්ඨාණමාගීය සම්පාදනය කරමින් අනුශාසනා - ප්‍රත්‍යවේක්ෂා වශයෙන් දෙවනා කරණ ලද ධම්මිතය සංවිධාන ශාසනය බුද්ධිකාලයෙහි ම මහානතර සංකල්පනයෙන් තොර ව විරසථාසී වන පරිදි කොටස් වශයෙන් බෙදා සංග්‍රහ කොට මේ තෙය්‍යාණික බුද්ධිවචනය යි තථාගතශ්‍රාවකයන් විසින් සම්මත කරණලදී.

බුදුරජානන්වහන්සේ ධර්මාන කාලයෙහි ම උන්වහන්සේ වෙත පැවිදි ව සිටි දෙවදත්ත, සුභාකඛ්ඛන, අර්ධංක, ඝානි¹ ආදී භික්ෂූන් විසින් ධම්මිතය පිළිබඳ මහාහෙද ඇති කොට විවාදාපනත වූ අවස්ථාවන්හි උන්වහන්සේ විසින් ද ශාරීපුත්‍රාදී මහාශ්‍රාවකයන් විසින් ද භික්ෂූ සංඝයා ඉදිරියෙහි ඒ විවිධමත නිරාකරණය කරමින් යථාමිත්‍ර යථාමිතය වශයෙන් ශාසනය පිරිසිදු කොට එහි පාළිය ද ධම්මය ද සුදුසු පරිදි සංග්‍රහ කරණ ලද බව ඒ ඒ සුත්‍රයන්හි දක්නා ලැබේ.

බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම ධම්මිතය පාළිධම්ම වශයෙන් “ඉධ සත භික්ඛවෙ ඵකවෙට්ඨ යුලපුත්තා, ධම්මං පරිසාපුණ්නති: සුත්තං, ගෙයං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, ඉතිවුත්තකං, ජාතකං, අඛණ්ඩධම්මං, වෙදලං”² යි දෙවනාස්ථිරාපවශයෙන් හා විමසවශයෙන් ද අඩන (කොටස්) තවයකට බෙදා තිබේ. එහි සුත්‍රයට පාවචන වශයෙන් අභිධම්ම සහිත සියලු බුද්ධිවචනයන්, වෙය්‍යාකරණයට දෙවනාස්ථිරාප වශයෙන් අභිධම්මයන් ඇතුළත් වන බව අමකථාවන්හි දැක්වේ. ධම්මයෙහි අභිධම්මයන් චිත්තයෙහි අභිවිතයයන් ධර්මානිරේක-චිත්තයානිරේකාදී වශයෙන් ඇතුළත් වන බව පහත දැක්වෙන නිදර්ශනයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

1. දෙවනා ගුණ - පාවචණ්ඩ්‍යාව්‍යාකථා, මූලවග්ගපාළි, සංඝනෙදකම්භයා; සුභාකඛ්ඛන ගුණ - දීඝ නි. පාවසාසුත්ත; මජ්ඣිම නි. මහාසීහනාදසුත්ත; අර්ධංක ගුණ - අලලද්දපමසුත්ත; ඝානි ගුණ - මහානිකායසංඝයාසුත්ත - යන සුත්‍රයන් බැලිය යුතු.

2. ම. නි. අලලද්දපමසුත්ත; අඩන. නි. වතුකක - තණ්ඩතාමවග්ග, සුත්‍රය 6.

මහායානිකයන් “සුත්‍රා, ගෙයා, ව්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, නිදනං, අවදනං, ඉතිවුත්තකං, ජාතකං, පාවචුලං, අද්දනධම්මං, උපපදනං” යි අඩන දෙළයක් ගනී. මහාවිදුරාජ්‍යවර්මා විසින් 21, ප්‍රථම 42. දීප්තර සද්ධා History of Buddhist Thought by Dr. N. J. Thomas (p. 276-280) බලනු.

“සෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්ථිදං? චන්තාතො සතිපට්ඨානා... අරියො අට්ඨකිකො මහෙයා” යන ආදීන් ධර්මය නම් බොධිපාක්ෂික ධර්මය යි ද, “තත්ථ සිද්ධං ඥාතිකඤ්ඤා අභිධම්මෙ නානාචාරාද්”¹ යන ආදීන් ඒ බොධිපාක්ෂික ධර්මයෙහි අභිධර්මය ඇතුළත් බව ද, “පට්ඨලො තොති... අභිධම්මෙ විනෙතුං. අභිධර්මයෙ විනෙතුං...”² යන ආදීන් (අභිකථා අනු ව) නාමරූපපරිවේදය අභිධර්මය යි ද, සියලු විනය අභිධර්මය යි ද, “සුත ව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මකාමො හොති...” අභිධම්මෙ අභිධර්මයෙ උලාර පාමොජ්ජො හොති”³ ආදීන් සුත්‍රය ධර්මය යි ද, (අභිකථා අනු ව) සන්නාසකරණය අභිධර්මය යි ද, උපනොවිතඝ්ණය අභිධර්මය යි ද දෙගතා කරණ ලදී.

නවද, බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නිසසය-සමපන්නා තොනති... ආගතාගමා, ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා”⁴ යන ආදීන් ධම්මවිනය ආගම - ධම්ම - විනය - මානිකා වසයෙන් වෙදන ලදී. අභිකථාවෙහි ‘ආගම’ නමින් පාමනිකායය ද, ‘ධම්ම’ නමින් සුත්තනනා-පිටකය ද, ‘විනය’ නමින් විනයපිටකය ද, ‘මානිකා’ නමින් අභිකථාවෙහි එක් නැතක (ඥා මානිකා) උපායමානාකා ද, තවත් නැතක (ඥා පානිමොක්ඛා) උපාය පානිමොක්ඛය ද දැක්වේ. ‘විනයධරා’ යන නැත විනය ශබ්දයෙන් විනයපිටකය ගැණෙන බැවින් ‘මානිකාධරා’ යන මෙහි ‘මානිකා’ යනුවෙන් අභිධර්මමානාකා⁵ ද ගත යුතු සේ හැගේ. එහෙත් පානිමොක්ඛය සංගීති තුණට ආරාය වූ විනයපිටකයට වෙන් වශයෙන් අයත් ග්‍රන්ථයක් සේ සදහන් නැති බැවින් මානිකා නමින් (එනම් වූ) පානිමොක්ඛය ගතයුතු බව අවුච්ඡේදන ය යි සිතිය යුතු.

අනුශ්‍රාවක ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් “ආරඤ්ඤානෙතාපුසො භික්ඛුනා අභිධම්මෙ අභිධර්මයෙ යොගො කරණිකො”⁶ යන ආදීන් අභිධර්මය හා විනයය පැළ - අභිකථා සතිත ව උගත යුතු බව කියන ලදී. “සුත ව පරං ආපුසො භික්ඛු පියසමුද්ගතො අභිධම්මෙ අභිධර්මයෙ උලාරපාමොජ්ජො”⁷ යන මෙයින් අභිධර්මයෙහි අභිධර්මයෙහි ප්‍රියභාවය බුදුන් වහන්සේ නාමකරණ ධර්මයෙකැයි දක්වන ලදී.

ද්විතීය අනුශ්‍රාවක මහාමොද්ගලායන මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මහාගොසිඛ සුත්‍රයෙහි “ඉධාපුසො ශාරිපුත්ත, ඥාතිකඤ්ඤා අභිධම්මකං කථෙත්ති - හෙ අඤ්ඤාදඤ්ඤා පඤ්ඤා පුට්ඨන්ති”⁸ යන ආදීන් අභිධර්මකථා කරණ භික්ඛුගොසිඛසාලවනය ගොබවන බව ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පයඝීපති, පුතිපතති, පුතිවෙධි වශයෙන් ක්‍රිවිධ වූ නාමාගතධර්මය පිළිබඳ මානාකා පද සංග්‍රහ කොට එක ද්විකත්‍රිකාදී වශයෙන් දසකය තෙක් එක් එක් රාශිය “එකො ආපුසො ධම්මො බහුකාතො, එකො ධම්මො තාවචනකො, එකො ධම්මො

1. ම. නි. උපරිපණ්ණාස, භික්ඛුසුත්ත 2. මහාවංසපාළි - මහාකංඛක. 3. අභිභුතාන්ති. දසක-නාමකරණ වග්ග, සූත්‍ර 7. 4. අභිභු. නි නික - රජකාරවග්ග, සූත්‍ර 10; ඡක්ක - 5 වග්ග, සූත්‍ර 9. 5. “තානාසා” නම් අභිධර්මය වී චිත - විඛාරි බෞද්ධ ග්‍රන්ථයන්හි සදහන් වේ. Rockhill's Life of the Buddha, (Translation from Dulva - Tibetan Vinaya), p.p. 148, 160. ආර්යස් වී. ජී. චන්ද්‍ර මහතා ද මානිකා අභිධර්මපාක්ෂික බව කියයි. History of Buddhist Thought, I, 266. විසුද්ධිමහාවංස, 117 පිටුව ද බලන්න. 6. ම. නි. යුගසංගිති සුත්ත 7. දීඝ නි. සංගීති සුත්ත. 8. ම. නි.

පරිඥාපදායනා” යන දාදින් දසදාසාරයකින් බෙදා මාතෘකාපද පන්සිය-
පණසක් ඇතුළත් වන දසුනාර සූත්‍රය¹ නිසූන් පන්සියයක් ඉදිරියෙහි
වදාරණ ලදී. නිසූනු එය එකමතික ව පිළිගන්නානු සූත්‍රාගතමමිමනසාර-
යෙන් රහත්වූහ.

එක් සමයක බුදුරජානන්වහන්සේ ශාරිපුත්‍ර තෙරුන් ප්‍රමුඛ නිසූන්
පන්සියයක් සමග පාචා නුවර මලලරජුන්ගේ සන්ඝාගාරයෙහි වැඩවසන
සේක. ඒ ජෛනගායනා වූ නිද්ද්‍රණඥාන ප්‍රත්‍යන් පාචා නුවර දී කාලගත වූ
ලක දී ය. ඔහුගේ මරණින් පසු ශ්‍රාවකයෝ සංවිසිද්‍ය සායනාවරයාගේ ධර්මය
අනෙකෙකුණක වූ බැවින් ඔවුන් අතර ගටගත් මතභෙද නිසා කලහ
කරමින් අසරණ ව බිඳී ගියහ. මේ හරුණ නිදහන කොට ගෙණ ශාරිපුත්‍ර
මහරහතුන් වහන්සේ නිසූන් අමතා “අය ඛො ආවුසො, අමතාං
ගතවතා ධම්මා සමානාතො පුජ්‍යවෙදිතො නිසංඝාතිකො උපසම්-
සංවත්තතිකො සමමාසලොඛිසපවදිතො. තඤ්ඤ ඤාතවෙති සමාසිතබ්බං,
න විවදිතබ්බං, සපසිදං බ්‍රහ්මචරියං අඛිනියං අස්ස මරමිතිකං. තදස්ස
බ්‍රහ්මනිකිතාය බ්‍රහ්මනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය
දෙවමනුස්සානං.” - “ආචාරි, මේ අපගේ සමාසලොඛිස වූ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සමානතා වූ සුප්‍රවේදිත වූ ධර්මය කෙනෙකුණකය. නිසංඝ
ශාන්තිය පිණිස පවත්නේ ය. එහි හැම දෙනා විසින් ම එකමතික ව
එකතු ව ගැසිය යුතු ය. විවාද නො කර යුතු ය. එයින් බ්‍රහ්මචරියාසනය
හල් පවත්නේ ය. මරසථාසි වන්නේ ය” යි පමණක් වදාරමින් ත්‍රිපිටකය
අලලා ගෙණ සියලු ධර්මයන් එකදවකතිනාදි රාසි වසනෝ දසකයා තෙක්
සංග්‍රහ කොට ඉහත කී මාතෘකා හා සමිඬික කරමින් සංගීති සූත්‍රය දෙගතා
කළහ. ප්‍රශ්න එක්දහස්තුදසකින් සංගාහිත වූ මේ සංගීති පද්ධතිය (සාමුත්‍රි-
රස) දෙශනාව “සාධු, සාධු, සාරිපුත්ත, සාධු ඛො ඤං සාරිපුත්ත, නිසංඝනං
සංගීතිපරියාසං අනාසි” යි වදාරා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධු-
වාදයෙන් අනුමත කරණ ලදී. එයින් සූත්‍රය බුද්ධිමාසිත ව ය. ප්‍රමුදිත වූ
ඒ නිසූනු ද සූත්‍රාගතමමිමනසාරයෙන් රහත් වූහ.

මල්අස්තෙක විසිරි පැවැති නානාවර්ණික දසත් මල් රැසක් ගොතා
සංග්‍රහ කරන්නාක් මෙන් ඒ ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ විත්තසන්නාතයෙහි
පැවැති සූත්‍රානිධිමිතිතාව දසත් බ්‍රහ්මචරියා මරස්ථාසි වන සේ සංග්‍රහ
කරණලද මේ ත්‍රිගමාණසංගීති වූ සංගීති - දසුනාර සූත්‍ර දෙක ද, යට කී
පාලිප්පදය ද සලොඛිපරිනිමාණයෙන් පසු පවත්වන ලද ධර්මිකය
සමාසතාවන්ට හුමි වූ බව සැලකිය යුතු.

මේ කරුණු සිත තෘප්ත ගෙණ සංගීතිකථා නියමන්නකුට සංගීති
හා ත්‍රිපිටකධර්මය - විශේෂයෙන් අභිධර්මය ගැණ විවේචන කරන්නා වූ ඇතැම්
සුරෝපිසපණ්ඩිතයන් හා ඔවුන් අනුගමනය කරමින් බුද්ධධර්මය විෂය
කොට ගෙණ සංවිසිද්‍ය විමසීන බුද්ධිප්‍රභා ප්‍රකට කරගණු කැමැති ඇතැම්
තර්ක පණ්ඩිතයන් විසින් ද නගන ප්‍රශ්නයන්ට ඔවුන්ගේ අවධානය
යොමු වීමට තරම් වූ ද පිළිතුරක් ලැබේ ය යි සිතමු.

සමබුද්ධපරිනිව්‍යාණය

අංගිරස ගෞතම සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ සංකීය ජීවිතයෙහි අසුවැන්න වූ පරිනිව්‍යාණවෘත්තියෙහි බේලුමගමෙහි වස් ඵලඹි සේක. එහි දී ලොකිතපක්කන්දිකාරොගය වැළඳීමෙන් හටගත් මහත් වූ වෙදනාව දසමසකට නො නගින ලෙස සමාපනතිබලයෙන් මැඩගෙන දසමසෙකින් පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. වස්අවසන්ති සැවැත්නුවරට වැඩ එහි වෙසෙමින්, සැවිසුන්මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි උන්වහන්සේගේ ගුණ වදාරා බාහු නිදන් කොට චෛත්‍යයක් කරවා, රජගහනුවරට වැඩ මුහුලන් මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි පසු උන්වහන්සේගේ ද බාහු නිදන් කොට චෛත්‍යයක් කරවා වාරිකා කරණ සේක් උක්කාවෙලා නියමිතව වැඩ සැරිසුන් මුහුලන් දෙනමගේ පිරිනිවීම නිමිති කොට හික්කුන්තට දහම් දෙසා විසාලාපුරයට වැඩ පිටු පිණිස හැසිර පස්වරු වාසාවෙතියට පැමිණ සේක.

එහි රුක්මුලෙක වැඩහිඳ අතදතෙරුන් අමතා “සාද්ධිපාද වැඩුවනුට කැමැති නම් කල්පයක් (නියතපරමායුෂය) හෝ වැඩියක් ද ජීවත් විය හැකි ය” යි තෙවරක් ම වදාළ සේක. වසවන්මරු බිහිසුණු අරමුණක් දක්වා අතදතෙරුන්ගේ සිත් මැඩගත් හෙයින් බුදුරජුන්ට “දීඝිකාලයක් ජීවත් වන සේක්වා” යි ආයාචනා කිරීමට උන්වහන්සේට සිහි නැති විය. අතද තෙරුන් බුදුරජුන් වැඳ විවේකය සඳහා නික්ම ගිය කල්හි පවුල මාරයා පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “දැන් කට යුතු සියල්ල සම්පූර්ණ බැවින් පිරිනිවීමට කාලය” යි දන්වීය. බුදුරජානන් වහන්සේ තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානා බව මරුට වදාරා සංඝකාරධම්මචන්ද්‍රාය ප්‍රකට කෙරෙමින් ආයුස්සංඝකාරය හළ සේක. පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. ඉන් පසු අතද තෙරණුවෝ පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ “බොහෝ ජනයාට නිත්‍යපට පිණිස (ආයු) කපක් ජීවත් වන සේක්වා” යි තෙවරක් ම ආයාචනා කළහ. “පිරිනිවන් පානා බැව් අභවද්දීන් ඒ ගෑණ සිහි නො කොට මා පිරිනිවීමට ඉටාගත් පසු කරණ ආයාචනාව දැන් පිළිගත නො හැකි ය” යි වදාරා තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානාබැව් අතදතෙරුන්ට ද දැන්වූ සේක. තොකාවතීරණ වූ තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. බුදුරජානන් වහන්සේ අතද-තෙරුන් සහනමින් “මින් පෙරත් රජගහනුවර ගිජුකුළුපව්වෙහි ද, ගෞතමනිශ්‍රෝමයෙහි ද, වොරපපාතයෙහි ද, සප්තපර්ණි ගුහාවෙහි ද, ඉසිගිලිපව්වෙහි ද, සිතවනගෙහි ද, තපොදුරාමයෙහි ද, වෙඵ්චනගෙහි ද, ජීවනමබ්චනගෙහි ද, මදුකුච්ඡිමගදායගෙහි ද මේ විසල්පුරයෙහි උදෙන, ගොතමන, ඝනකමි, බහුපුතන, ආරඤ්ඤ යන චෛත්‍යයන්හි ද වෙසෙමින් නොප අමතා “සාද්ධිපාද වැඩූ තථාගතයන්ට කැමැති නම් කපක් හෝ වැඩියක් ජීවත් විය හැකි ය යි අභවද්දීන් එය දන නො හැකි වීම නොපගේ ම දෙය ය (දුක්කටය)” යි වදාරා “සියලු ප්‍රියමනාප දෙයින් වෙන් වන බවත්, එහි වෙන් නො වීමත් නො වන බවත්, උපන් සියල්ල වැනසෙන බවත්, එහි නො වැනසීමක් නො වන බවත් මා විසින් පළමුවෙන් ම ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ නො වේ ද” යි ධර්මදෙශනා කළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතදතෙරුන් සමඟ කුටාගාරසාලාවට වැඩ බණ වදාරා හණ්ඩගාම, හන්ඩගාම, අමබගාම, පමුගාම යන තැන්හි ද බොහෝ සෙයින් සීල-සමාධි-පඤ්ඤ යන ධර්මයන් වදාරා නොග නගරයෙහි ආනන්දවෙතියට වැඩි සේක.

එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මේ ධර්මය, මේ චිත්තය ය, මේ ශාන්ත-
ශාසනය' යි යථාර්ථයෙන් අවබෝධ කරගැනීම සඳහා බුද්ධාපදෙස, සම්මා-
පදෙස, සම්මනුලඤ්ථරාපදෙස, එකඤ්ථරාපදෙස යන සතර මහාපදෙස
(ප්‍රමාණයන්) වදාළහ. "මේ කරුණ මම බුදුන්ගෙන් ම දැන ගනිමි" යි
යමෙක් කියා නම්, එය සුත්‍ර චිත්තය හා සැසඳූ කල ගැලපේ නම්, බුද්ධවචන
වශයෙන් ඒ කරුණෙහි බුදුරජුන් ප්‍රමාණ කොට ගැනීම 'බුද්ධාපදෙස'
නම්. එසේ ම "සම්මයාගෙන් දැන ගනිමි. බොහෝ තෙරුන්ගෙන් දැන
ගනිමි. එක් තෙරනමකගෙන් දැන ගනිමි" යි යන ආදීන් කියන කරුණ
සුත්‍ර චිත්තය හා ගැලපේ නම්, ගැනීම ඒ ඒ අපදෙස නමින් දත යුතු.*

හොඟනගරයෙන් සාමානුවරට වැඩි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වුඤ
නම් කමාරපුත්‍රයාගේ අභිජයනෙහි¹ නැවතුනු සේක. වුඤකමාරපුත්‍රයා ඒ
බව දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද දනම් අසා පැහැදී කරුණ
ලද ආරාධනාව පිළිගත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහු විසින් පිළියෙල කළ
'සුකරමඥව'² නම් මෘදු වූ රසායනවෛශ්වාසාරය වැළැඳු ඉක්බිති කලින්
වැලඳී තුබුනු රොගාබාධය නැවත උත්සන්න වීමෙන් උපන් බලවත්
වෙදනාව සහිතමපජ්ඣඤායෙන් ඉවසා ගෙණ වුඤකමාරපුත්‍රයා දුන් ඒ
ප්‍රණීතභොජනයෙන් ලබන ලද පහසු ආහි ව කුසිනාරානුවර බලා වැඩි
සේක.

මග දී කලානත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ එක් රැස්වූලෙක වැඩ හිද
පිපාසා ඇති බව දන්වා අනුදතෙරුන්ට පැන් සොයා ගෙණෙන්නට වදාළහ.
එහි කුඩා ඔයක තුළු ජලය කැලඹී මඩ සහිත වූ බැවින් "නුදරෙහි වූ
කකුඩා"³ තදිතෙහි ජලය පිරිසිදු ය. එහි වැඩිපොත් පැන් පිය කැකිය" යි
තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. එහෙත් බුදුහු "ආනන්දය,
පැන් ගෙණෙව" යි තුන්වර තෙත් වදාළහ. තෙරණුවෝ මැනවැසි පාත්‍රය
ගෙණ ඒ කුඩා ඔයට නැවත ගොස් බැලී විට ජලය පිරිසිදු ව තිබෙන බව
දැන බුද්ධානුභාවය ගැණ පුදුම වී එයින් පාත්‍රය පුරා පැන් ගෙණවූත්
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් කියා පිළිගැන්වූහ.

* මෙහි චිත්තය පිළිබඳ කරුණක් නිශ්චය කිරීමේ දී චිත්තානුලෝම වශයෙන් සුත්‍රය යි
ගත යුත්තේ චිත්තදෙශනාවයි. චිත්තය යි ගත යුත්තේ එය රහස්‍ය චිත්තයට ගැලපේ ද නැද්ද
යන කාරණය යි. ධර්මය පිළිබඳ කරුණෙහි ධර්මානුලෝම වන පරිදි සුත්‍රය ත්‍රිපිටකය
වශයෙන් චිත්තය රාගාදි චිත්තයට හේතු වශයෙන් ගත යුතු. චිත්තර සදහා දීඝනි. මහා-
පරිච්ඡේදාණසුත්ත, තෙතකිඤ්චකපා. - යුගතිකාරවණණනා ද බැලිය යුතු

සුත්ත, සුත්තානුලෝම, ආචර්යාවද, අත්තනොමිති යන නමින් මෙහි චිත්තර සමනන-
පාසාදිකා-චතුර්විධචිත්තයකාපොති දක්වේ. පිටු, 161-168.

1. "ජලකාමභාවක" විබැව් චිත්තය.

2. "සුකරමඥව" යනු විචිණ්ණව තුබූ (පවනනමංස) කරුණ උදාමසකින් තැනූ
ආහාරයක් බව සමකරු කියති. පස්තාරකයුගින් පිණ ආහාරයකැයි ද කියති. "සුකර
මඥව" නම් රසායනයකි. එය පිළියෙල කොට වුඤ විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පිරිනිවීම නො වේවා යි බෙහෙත් වශයෙන් දුන් බව කියති. (සුමනලපිලාසිති, පිටුව. 395.)
සුකරමඥව නම් උදාමස් නො වේ. එය උදරත් මැඩු උණකිලිල් හෝ උදරත් මැඩු බිම
තටගත් හතු හෝ හෙණ තැනූ රසායනයකැයි ද කියති. (උදකට්ඨකපා, පිටුව. 279.) මෙය
ප්‍රණීතආහාරයකැයි විබැව්චිත්තයෙහි සදහන් බව රොක්හිල් මතකා කියයි.

3. "කුකුභා", ආනන්ද මෙමෙත්‍රය බුච්චිත, පිටුව 323; Spence Hardy, p. 356.

මේ කදිය විබැව් පොත්වල "කකුභා" නම් වේ. එය ගණකිති (ගුත්තක්) කදියේ
ශබ්දවත් වූ "කකුභා" කදිය ය යි ද, ගත දුතට අභාවයට ගිය නමුත් ගත ගිය පාර දුත
ගැණීමට ලකුණු වීමේ ය යි ද කියති. Rockhill's Life of the Buddha, p. 134; note. 1.

ඉක්බිති එහි පැමිණි පුතකුස මලලපුත්‍රයාට දහම් දෙසා ඔහු විසින් පිදුරන්වත් සිතිදු සළ දෙක පිළිගෙන කකුඩා නදිය වෙත පැමිණ ඇත සෝදා ඒ සම්පයෙහි වූ අඹවනයෙහි මදක් සැතපුනු සේක. එහි දී අතදතෙරුන් අමතා වුඤ්ඤාමාර්ගපුත්‍රයා දුන් අනම්මදානය බුදු වන දා සුඡාතාම දුන් දානයට සමාන අනුසස් ඇතැයි වදාරා වුඤ්ඤා දුන් දානයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ආවාසය වැඩි වූවා දෙ යන සැකය හා විපිළිසර දුරු කිරීම සඳහා දානානිසංසම්මේදෙයනා කොට මලලරාජයන්ගේ (ගණනතනු රජධානිය වූ) කුසිනායානුවර කිරණවනිතදියෙහි පාරිමිතිරයෙහි වූ උසවනනන නම් සල්වනයට වැඩි සේක. එහි උතුරුදෙසට හිස ලා සුන්මොලානතරයෙහි පණවනලද පරිනිමිණමඤ්චකයෙහි තොත් බුදුරජා-නත් වහන්සේ “අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ අද පිරිනිවන් පානාසේකැ”යි එහි රැස් ව වැලපෙන දෙවිමිනිසුන් සහිත ශ්‍රාවකයන්ට බමුණුශාසනා කරමින් තමන් වහන්සේ වෙත පැමිණි සුභද්‍ර නම් පරිව්‍රාජකයාට දහම් දෙසා පැවිද්ද දෙවා ඔහු රහත්වට්ට පැමිණවූ සේක. හෙතෙම තපාගතයන් වහන්සේගේ අතතිමශ්‍රාවකයා වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු පැසුළුසමයෙහි “යො බො ආනන්ද, මයා ඔමෙමා ව චිතයො ව දෙසිතො පඤ්ඤතො, සො ටො මමච්චයෙන සන්ධා” - “ආනන්ද, මා විසින් දෙසූ පැණවූ බමීය හා විතය මා ඇවැමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේය” යි ද, “ආකඛිමානො ආනන්ද, සඤ්ඤා මමච්චයෙන බුද්දානුබුද්දකානි සිත්තාපදානි සමුහනතු” - “ආනන්ද, ඉදින් සඤ්ඤා කාමාත්තේ නම්, මා ඇවැමෙන් සුදුසුනුසුදුසුසිත්තාපද වැහැර කෙරේවා” යි ද, “ජනනස්ස ආනන්ද, භික්ඛුනො මමච්චයෙන බ්‍රහ්ම-දණ්ඩා දානවෙබ්බා” - “ආනන්ද, මාගේ ඇවැමෙන් ජනන භික්ඛුනමට බ්‍රහ්මදණ්ඩය දිය යුතු ය” යි ද වදාළහ.

ඉක්බිති භුවනප්‍රදීප වූ සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ “තන්දුකි භික්ඛවෙ, ආමනතයාමි වො. වයබම්බා සම්භාරා. අප්පමාදෙන සම්පාදෙථ” - “මහණෙනි, සංසාරයෝ නැසෙන සම්භාව ඇත්තෝ ය. අප්‍රමාදයෙන් (සිතියෙන්) යෙදී තොපගේ කටයුතු සම්පාදනය කරගනිවු” යි - “අතෙක ජාතිසංසාරං සක්ඛාමිස්සං. අතිබ්බිසං” යන ආදී ප්‍රථමබ්‍රහ්මචරිතයෙහි පටන් පන්සාලිස් වසක් දෙසූ සියලු බමීය “අප්පමාද” පදයෙහි ඇතුළත් කොට අනම්ම බ්‍රහ්මචරිතය වදාරා වි. පූ. 486 වන වම්යෙහි වෙසන්පුන්පොහෝද අලුයම නිරූපිතෙහිමාණයෙන් පිරිනිවි සේක.

බම්මිනියසඬුරිනි

සමුද්ධිපරිනිමිණයෙන් පසු බම්මිනිය පිටක-නිකාය-ග්‍රන්ථවලයෙන් සකස් වූයේ මහාකාශ්‍යපාදී මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද සංගීතිමාභියෙහි. එහි මහාකාශ්‍යපනේරසංගීති, සසනේරසංගීති මොග්ගලීපුතනානිස්සනේරසංගීති ය යි දඹදිව පැවැති තුණක, පොත්ත සංගීති, කුමාරධාතුසෙනාසංගීති ය යි ලක්දිව පැවැති දෙකෙකැයි පෙර-වාදබුද්ධසාසනඉතිහාසයෙහි දැක්වෙන සංගීති පසෙක් වේ.

එසින් ප්‍රථමදවනියසංගීති වුලලවග්ගපාලියෙහි සංකෂ්පයෙන් ද එහි විස්තර සමග සෙසු සංගීති සිංහලඅරිකයාවෙන් හා ආවාසවිවාදයෙන් ගෙන සමුග්‍ර කරණ ලද පරිද්දෙන් දීපවංස, මහාවංස, බොධිවංස ආදී

වංසකථාවන්ති ද සුමංගලවිලාසිනී, සමන්තපාසාදිකා, අත්සාලිනී ආදී සුත්‍ර විනයානිධිමුද්‍රානිවන්ති ද, නිකායසංග්‍රහ, සද්ධර්මත්තාකර, පූජාවලී ආදී සිංහලග්‍රන්ථයන්ති ද දක්නා ලැබේ.

1. ප්‍රථමසංඛිනිතිදානය

මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් වහන්සේගේ ප්‍රධානකියෙන් පන්සියක් රහතුන් විසින් පවත්වන ලද ප්‍රථමසංඛිනිති විනයග්‍රන්ථයක් වූ චූළවග්ග-පාලියෙහි පඤ්ඤාසතිකකඛකයෙහි “පඤ්ඤාසතිකා විනයසංඛිනි” නමින් දක්නා ලැබේ. මේ සංඛිනියෙහි නිදනය හා විෂයය මහාපරිනිව්‍යාණ සූත්‍රය හා සම්පූර්ණයෙන් සමබක වේ. සංඛිතිය පිළිබඳ ඓතිහාසික සත්‍ය-තාව පිළිගැනීමටත් ඒ සමබකයෙන් ඇතැම් විතර්කවාදී රක්‍ෂිතවේෂ-කයන් විසින් නගන ප්‍රශ්නයන්ට පිළිතුරු දීමටත් මේ සමබකය නිරා-කූල සේ දැන ගැනීම ප්‍රයෝජන වෙති යි සිතමු. එබැවින් මහාපරිනිව්‍යාණ සූත්‍රය හා සමබක වන කරුණු චූළවග්ගපාලියෙහි එන පිළිවෙළින් යොදා සංඛිතිකථාව අවසාන ද අනුගමනය කෙරෙමින් මතභේද ද සඳහන් කෙරෙමින් මෙහි සංකෞතයෙන් දක්වමු.

චූළවග්ගපාලියෙහි “අථ බො ආයසමා මහාකසසපො තිකඛු ආමනෙතසි-එකල්හි ආයුෂෙත් මහකසුප්තෙරණුවෝ තිසූන් ඇමතුහ.” යන ආදීන් සංඛිතිනිදානය ආරම්භ වේ. විනයකථා ආරම්භ වන “තෙන බො පන සමයෙන” යන සාමාන්‍යවිධියෙන් නො ව “අථ බො” යනුවෙන් දක්වෙන මේ ආරම්භයෙන් ඉන් පෙර වූ සිද්ධියක් පරාමර්ශිතය කරණු ලැබේ. පරිනිව්‍යාණ-කථාවෙහි දක්වෙන මේ සිද්ධිය වූයේ ඤාසිනාය නුවර දී බුද්ධපරිනිව්‍යාණයෙන් සත්වන දා ය.

සංඛිතිනිදානපාලියෙහි දක්වෙන පරිදි, මහකසුප් මහරහතුන් වහන්සේ පාචානුවර සිට කුසිනාරානුවරට වහිද්දී උත්වහන්සේ සමග පැමිණි පිරිසෙහි සිටි සුභද්ද නම් මහපු පැවිද්ද සමුදානපරිනිව්‍යාණය අසා ශාස්තෘවිශේෂයෙන් වැලපෙන තිසූන් අමතා “අලං ආට්ඨසො, මා සොච්ඡං. මා පරිදෙව්ඡං. සුමුත්තා මයං තෙන මහාසමනෙන. උපද්දතා ව නොම: ‘ඉදං වො කසාති. ඉදං වො න කසාති’ති. ඉදාති මයං යං ඉච්ඡිස්සාම, න කප්පිස්සාම. යං න ඉච්ඡිස්සාම, න තං කප්පිස්සාම” යන ආදීන් “ඇවැත්නි, සොන නො කරවු, නො වැලපෙවු. ඒ මහාශ්‍රමණයාගෙන් අපි හොඳින් ම මිදුනෙමු. ‘මේ නොපට කැප ය. මේ නො කැප ය’ යි ඔහුගේ කීති පැණවීමෙන් අපි පීඩා වින්දෙමු. දැන් අපි යමක් කැමැත්තෙමු නම්, එය කරන්නෙමු. යමක් නො කැමැත්තෙමු නම්, එය නො කරන්නෙමු” යි කී ය.

අවසානවෙහි දක්වෙන පරිදි, මේ වචන ඇසීමෙන් සංවේගයට පත්, එකල සත්වකයෙක් තිසූන් අතුරෙහි සබ්බසම්මුත වූ මහකසුප්මහ-තෙරණුවෝ “මෙබඳු නිලීප්ප්‍රමණයන්ගේ පක්ෂබලය වැඩිමෙන් ශාසනය

1. විතර්කවාදීන් නම් පිළිගැන්වීමට තරම් වූ ප්‍රමාණයක් හෝ සාධකයක් තමන්ට නැති ව අනුන් වෙතෙහිම ව බොරුවාද කරන්නෝ ය.

2. පරිනිව්‍යාණකථාවෙහි එන මේ දෙවැනි සුභද්ද එහි පළමුවෙන් සඳහන් අනම්-තථාගතප්‍රාචීන වූ පරිව්‍රාජක සුභද්ද නො වේ. කරනැවැත්මයෙන් ව සිට මහපුකල පැවිදි වූ හෙයින් බ්‍රහ්මපරිබ්‍රාජික වූ මේ මහපු සුභද්ද ආතුමාගෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිපිසු දවසක අකාර්ප සේ පිළිගෙල කළ භොජ්‍යයාගුවක් (කමින් පිය යුතු තලප කැඳක්) පිළිගැන්වූ කල එදා අකාර්ප යි ප්‍රතිකෂාප කොට “මහණෙනි, මහණින් නො කැප දෙයෙහි සමුදන් නො කරවිය යුතු ය. පෙර කරනැවැත් ව සිට පැවිදි වූවන් විසින් කරබලු පරිහරණය නො කළ යුතු ය” යි සිකුපද පැණවීමෙන් තමන්ට වූයේ අලංභනයක, නිකුටකයක සිකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බැඳගත් පෙවර ඇත්තේ මේ දුෂ්ටචිත නිසා.

ඉක්මනින් ම අතුරුදන් විය හැකි ය. මහානන්දසංකල්පනයෙන් දූෂිත වන්නට පෙර ධර්මිකය සම්මායනා කොට තැබීම මා විසින් කට යුතු ය” යි සිතා සම්මතපරිනිශ්චයෙන් එක්විසිවනද - සම්මතානු බෙදා අවසන් වූ දින - එහි සිටි භික්ෂූන්ට මෙපවත් දන්වා ධර්මිකයසම්මායනාවෙහි භික්ෂූන් උන්සාහවත් කළහ. එහෙයින් කිහිප සංගීත්පාලියෙහි: “හඳු මයං ආට්ඨසො ඛම්මඤ්ච විනයඤ්ච සම්මායාම, පුරෙ අඛම්මො දිප්පති, ඛම්මො පටිඛාතීයති. පුරෙ අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිඛාතීයති” යි.

එකල්හි “තෙන හි භනෙන, පෙරො භික්ඛු උච්චිනාතු - එසේ තම ස්වාමීනි, තෙරුන් වහන්සේ භික්ෂූන් තෝරණ සේක්වා” යි සංඝසම්මතය ලැබූ මහකසුප්තෙරණුවෝ එහි පැමිණ සිටි භික්ෂූන් රැස් කරවා¹ සංගීතිය සඳහා එක් නමක් අඩු පන්සියක් රහතුන් තෝරා ගත්හ. අනුදතෙරුන් එකල රහත් නො වූ බැවින් තමන් විසින් ම උන්වහන්සේ තෝරා ගැනීම පක්ෂහර්තයකැ යි නැගිය හැකි වෛදනාවෙන් මදි සංඝයාගේ සම්මතයෙන් අනුදතෙරුන් ද ආතුලත් කර ගැනීමට ඉඩ තබා එක් නමක් අඩු පන්සියක් තෝරාගත් බව සැලකිය යුතු. ධර්මාණ්ඩාගාරික වූ අනුදතෙරුන් නැති ව ධර්මසංඝායනා නො කට යුතු බැවින් උන්වහන්සේ ගැනීම අවශ්‍ය ය යි සම්භයා විසින් සම්මත විය. ඉක්බිති මහකසුප්තෙරහු අනුදතෙරුන්ට² රහත් වීමට යුතුයුලු විය යුතු ය යි අවවාද දී කල් නො යවා වස්කාලයෙහි ම සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය යි ද, ඊට මගධයෙහි රජගහනුවර³ සුදුසු ය යි ද නියම කරගත්හ. එහි දීම සංගීතියට තෝරාගත් පන්සියක් තුර සෙසු භික්ෂූන් රජගහනුවර වස් නො විසිය යුතු ය යි කම්මානායකින් සම්මත කොට ගත් ස්වර්ගභික්ෂූහු සංගීතිය සඳහා රජගහනුවරට පැමිණියහ. “අව බො පෙරා භික්ඛු රාජගහං අගමංසු ඛම්මඤ්ච විනයඤ්ච සම්මායිතුං” යි එහෙයින් කිහි.

2. ධර්මිකයසම්මායනා

රජගහනුවරට පැමිණි ඒ පන්සියක් දෙක වහන්සේ ඇසල මස අව පැලවියද වස් එලඹ ප්‍රථමමාසයෙහි විහාරාරාම පිළිසකර කරවා⁴ නිකිණි මස අවදිවෙක්ද (තථාගතපරිනිශ්චයෙන් සිවුවන මස දෙවනද)⁵ රජගහනුවර වෛහාරපරිනිශ්චයෙහි සප්තපර්ණි⁶ගුහාදාරයෙහි අජාසත් මහරජ විසින් කරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් ව අනුදතෙරුන්ට අසුනක්

1. මහකසුප්තෙරුන්ගේ නියමයෙන් පූර්ණ නම් තෙරහු ගෙඩිය ගසා භික්ෂූන් රැස් කරවූහ. මහකසුප්තෙරුන් ‘මෙහි නො පැමිණියෙක් ඇද්ද’ යි ඇසුකල ගවමපතිතෙරුන් නැතැයි ද ඒ තෙරහු ශිරීෂවාකාරාමයෙහි වෙසෙති යි ද පූණිතෙරහු කීහ. ගවමපතිතෙරුන් කැඳවා ගෙන ඊමට පූණිතෙරහු ගියහ. එකල ගවමපතිතෙරහු මරණාසන්න ව සිටියහ. සංගීතියට යා නොහැකි බැවින් සම්භයාට දෙවැනි පාත්‍රය හා තුන්සිවුරු දී තෙරහු පිරිනිවිණ. පූණිතෙරහු කසුප්තෙරුන්ට එපවත් දුන්වූහ. විඛැච විනය - Rockhill's Life of the Buddha, pp. 149-150.

2. පළමුවර තෝරා නො ගත් හෙයින් “ශාසනානවහන්සේ වැඩසිටිය දී ධර්මිකියවය පිළිබඳ සියලු රැස්වීම්වලට පැමිණියෙමි. ශාසනානුචාරයෙන් පසු පවත්වනු ලබන ධර්මසභාවෙන් මා බැහැර කළහ” යි හොකි වූ අනුදතෙරහු කසුප්මහතෙරුන් විසින් රහත් වීමට උන්සාහවත් වනු මැනවැ යි අවවාද දීමෙන් භ්‍යසන ලදහ. Beal's Record of Western World, Vol. 11. p. 163. Cf. Rockhill's Life... pp. 154-155.

3. සම්භර තෙරහු බුදුන් බුද්ධත්වයට පැමිණි බොහිමුලයෙහි සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය” යි කීහ. අජාසත් රජුගේ අරක්කාව ලැබෙන නිසා රජගහනුවර සුදුසු ය යි කසුප්තෙරහු කීහ. Rockhill's Life of the Buddha, p. 150.

4. මේ ලැඟුම් ගෙවල් පිළියෙල කිරීම ය යි ධර්මානුකූලයෝ කියති. Buddhist Council at Rajagaha - by Otto Franke, J P T S. 1908, p. 35, Note 1.

5. පද්ධතිමය පක්ෂය - පක්ෂයෙහි පස්වනද, සුමිහලම්මාසිනී, පිටුව 8; භාරවද්දිපනී, පිටුව 50.

6. “භ්‍යාග්‍රොධගුහාව” යයි කියති. විඛැච විනය. Rockhill's Life... p. 156.

තබා පුද්ගල පරිදි වැඩ හුන්න. “අපි බො ආයුධා ආතතෙ අරහා සමානා සනතිපාතං අගමාසි” යි දැක්වූ සේ අනුදතෙරණුවෝ ද එදින අලුයම රහත් වී රැස් වීමට පැමිණි* තෙරුන් වැද සිය අස්තෙහි හුන්න.

ඉක්බිති මහකසුප් මහතෙරහු “සුණාකු මෙ ආට්ඨසො, සඤ්ඤා, යදි සංඝස්ස පතතකල්ලං, අහං උපාලිං චිතයං පුට්ඨෙය්‍යං” යන ආදීන් සමිසයාට දන්වා පළමු ව චිතයසංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කරමින් උපාලි තෙරුන්ගෙන් විනය විචාරන. “ඇවැත්නි, උපාලි, ප්‍රථම පාරාජිකය කොතැන්හි දී පණවන ලද ද?” (උපාලි) “සාමිනි, වෙසාලියෙහි දී ය. “කවරකු අරහයා ද?” “සුද්දින නම් කලාපුත්‍රයා අරහයා ය”. “කවර වස්තුවෙක්හි ද?” “මෙයුත සෙවනවස්තුවෙහි ය” - මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ ප්‍රථමපාරාජිකසිකඛාපදය පිළිබඳ නිදන, පුද්ගල, වස්තු, ප්‍රඥා, අනුප්‍රඥා, ආපතති, අනාපතති විචාරන. උපාලිතෙරණුවෝ විචාර සියල්ල ම විසඳන. මේ ක්‍රමයෙන් උභයො-විකඛය (නිසුනිසුණි) ප්‍රාතිමොක්ඛසික්ඛාපද සියල්ල) ප්‍රවිජාපික්ඛජ්ජනයෙන් විනයය සංගීත වී ය.

අනතුරුව ධර්මසංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කළ මහකසුප්තෙරණුවෝ සමිස-සමමතය පරිදි අනුදතෙරණුවන්ගෙන් “ඇවැත්නි, ආතතෙ, බ්‍රහ්මජාල සුත්‍රය කොතැන්හි දී දේශනා කරණ ලද ද?” යි විචාරන. “සාමිනි, රජගහ නුවරටත් නාලන්දාවටත් අතර අමබලට්ඨිකාඋයන්හි රාජාගාරයෙහි දී ය”. “කවරකුනට, දේශනා කරණ ලද ද?” “සුප්පිය නම් පිරිවැජ්ජාවත් බ්‍රහ්මදන්ත නම් මාණවකයාටත් ය”. මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ සියලු සුත්‍රයන් පිළිබඳ නිදනපුද්ගලාදිය විචාරන. අනුදතෙරණුවෝ විචාර සියල්ල විසඳන. මේ ක්‍රමයෙන් සංඛ්‍යායනා ප්‍රවිජාපික්ඛජ්ජනයෙන් ධර්ම සංගීත වී ය. මේ සංගීතිපාළියෙහි ධර්මචිතයසංඛ්‍යායනා සංක්ෂෙපයෙන් සඳහන් වන සැටිය².

3. බ්‍රහ්මදන්තදකසිකඛාපදකථා

ධර්මචිතයසංගීතියෙන් පසු අනුදතෙරණුවෝ සංවිරිතිසුත්ත අමතා “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිර්වාණකාලයෙහි “ආකඛ්ඛිමානො ආතතෙ, සඤ්ඤා මමච්චයෙන බ්‍රහ්මදන්තකානි සිකඛාපදානි සමුත්තනතු-

1. අනුදතෙරුන්ගේ ශිෂ්‍යයකු වූ බුජ්ජසොතිත තෙරුන් සංඛ්‍යාදෘශ්වෙන් සංගීතිය සඳහා අනුදතෙරුන් කැඳවීමට ගිය බව පෙරගාථාඅට්ඨකථාවෙහි සඳහන් වේ. 351 පිටුව. අනුද-තෙරුන් රහත්බව හඟවමින් පොළොව කිමිද පැමිණීමට සමහරු කියති. සමහරු තෙරුන් අහසින් ආ බව කියති. සමහරු පාසාදිකා, 7. පිටුව.

* ආපොකසිණ්ණපාතකචලයෙන් පොළොව කිමිද යා හැකි වේ. වායොකසිණ්ණපා-තකයෙන් අහසින් යා හැකි වේ.

“අනුදතෙරහු සංගීතිකාලාව වෙත පැමිණ දොරට තට්ටු කොට ආ බව ඇඟවුන. මහ-කසුප්තෙරහු දොර වෙත පැමිණ රහත් වූයේ නම් දොර නො ඇර ඇතුල් වනු මැනවැයි අනුදතෙරුන්ට කීහ. අනුදතෙරහු සාද්ධිමලයෙන් යතුරු සිදුරෙන් ඇතුල් වූහ.” චිතවාචි, Beal's Buddhist Records of the Western World, Vol 11. p. 163.

2. විබ්ච්චිතයයෙහි සඳහන් පරිදි මහකසුප්තෙරහු “අනාගතකාලයෙහි හිසුන්ගේ ධාරණකන්තිය දුර්වල වන හෙයින් මාතෘකාගාථා නැති ව සුත්තානත, විනය, අභිධම්ම ඉගෙනීම අපහසු වෙතවා ඇත. ඔවුන්ට පහසු වන පරිදි පෙරවැදීමේ පළමු කොට ගාථා (උද්දන) සංඛ්‍යායනා කොට පස්වැරු ධර්ම සංඛ්‍යායනා කරමු යි තෙරුන්ට දන්වුන. එසේ ශීර්ෂ ගණන පස්වැරු සංඛ්‍යායනාව ආරම්භ කරමින් පළමු කොට අනුදතෙරුන් වූර කොට ගණන ධර්මකුසුත්‍රය පටන් දෙශනා පිළිවෙලින් ප්‍රවිජාපික්ඛජ්ජනයෙන් සුත්‍රපිටකය ද, උපාලිතෙරුන් වූර කොට ගණන පස්වැරු අනුජානනය පටන් විනයය ද සංඛ්‍යායනා කොට අවසන් වූ පසු මහාකාශ්‍යපසංවිරියයන් වහන්සේ නමින් විසින් ම සමානුපස්සාන (සතිපට්ඨාන) ආදී මාතෘකා (අභිධම්ම) සංඛ්‍යායනා කළහ. R. Life of the Buddha, p p, 156-159. Cf. Indian Philosophy by S. Radhakrishnan, Vol. 1. p. 343.

ආනන්දය, ඉදින් සබ්බ තෙමේ කැමැති නම් බුද්ධත්වය (කුමාර - අනුකුමාර) සිකුණාපද බැහැර කෙරේවා”¹ යි වදාළබව දන්වූහ. (අනෙකු තෙරුනු මේ සිකුණාපදයෝ කවරුන් දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාළහ.)

තෙරවරු සමහරෙක් පාරාජික හැර සෙසු සිකුණාපද බුද්ධත්වය යයි කීහ. මෙසේ පාරාජික - සබ්බාදිසෙස - අනියත - නිසංගතිය - පාවිතිය - පාවිදෙසනිය යන පාතිමොක්ඛයට අයත් සිකුණාපද අනුරන් මුල මුල සිකුණාපද හැර අග අග සිකුණාපද ක්‍රමයෙන් බුද්ධත්වය යයි ඒ ඒ තෙරවරු කීහ. (ඒ සිකුණාපදයන් ඉක්මවීමෙන් වන වරදේ පමණ වසයෙන් මුත් හළ යුතු වසයෙන් නො වේ.) කිසිවෙකුටත් අසුචල් ශික්ෂා - පදය කුමාරය, අසුචල් ශික්ෂාපදය ඉතා කුමාරය යයි (හළයුතු වසයෙන්) නිශ්චය කළ හැකි නො විය.

මහකප්පමහතෙරුන් විසින් “සබ්බො අපඤ්ඤානං න පඤ්ඤාපෙති. පඤ්ඤානං න සමුච්ඡිදති. යථා පඤ්ඤානො සිකුණාපදෙ සමාදය වතනති - සබ්බතෙමේ නො පැණවුටක් නො පණවයි. පැණවුටක් නො හිඳියි. පැණවුටාක් ශික්ෂාපදයෙහි සමාදන් ව පවතී” යි කමිචාක්ෂයෙන් ශික්ෂාපද සමුහනනයක් නො කට යුතු බව සමමත කරණ ලදී².

4. අනෙකුතෙරුන්ට දෙස් පැවරීම

ඉක්මනින් සථවිර තිසූහු අනෙකුතෙරුන්ට කරුණු පසකින් දෙස් (දුක්කට) පැවරූහ:

1. “ආනන්දය, ඔබ බුද්ධත්වය සිකුණාපදයෝ කවරුන් දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාළහ. (එහෙයින් සියලු ශික්ෂාපද මුල සිට විමසන්නට විය.) මෙය තොපගේ දේසයකි. එය දෙසවු (ප්‍රතිඥා කරවු)” යි කීහ. අනෙකුතෙරුන් “මම බුද්ධචරිතීඝ්ණයෙහි දුෂිත වූයෙමි නො සිතියෙන් එය නො විචාළෙමි. එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව (කීමට ගරු කරමින්) එය දෙසමි” යි කීහ.

2. “ආනන්දය, තෙරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වැසිසඵව පාගාගෙණ මසන ලදී. මේ තොපගේ දේසයකි. එය දෙසවු” යි කීහ. අනෙකුතෙරුන් මම අගෞරවයකින් එය නො පැහුවෙමි. (ඒ සිවුර මසද්දී සත්‍යය විමට කිසිවකු නුමු බැවින් එසේ කෙළෙමි.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව එය දෙසමි” යි කීහ.

3. “ආනන්දය, තෙරි මාගමුන් ලවා පළමු කොට බුද්ධගිරිය වැද - වුහ. ඔවුන් ඇඹු කඳුලෙන් බුද්ධ දිවිය. මේ තොපගේ දේසයකි. එය දෙසවු” යි තෙරුන් කීහ. අනෙකුතෙරුන් “මා එසේ කෙළේ ඔවුන්ට කල් ගත වී අවේලා වන හෙයිනි. (පරිනිඝ්ණයෙහි රැස් වූ මල්පත්තකාය විසාල වූ බැවින් ඔවුන් සමුහවශයෙන් යොදා සහිතව පළමු කොට බුද්ධගිරිය දක්වන ලදී.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත්... එය ද දෙසමි” යි කීහ.

1. මෙය පාතිමොක්ඛය උදෙසීමේ දී බුද්ධත්වය සිකුණාපද දෙසීමෙන් වැඩෙක් නැතැයි සමමතභූත කීයු කරුණෙහි පණවන ලද පණත දුක්චේතන ශික්ෂාපදය හා සමබන්ධය යි සිතිය හැකි ය. “යො පන භික්ඛු පාතිමොක්ඛ උද්දික්ඛමානෙ එවං වදායන් ‘කිං පනිතමි බුද්ධත්වය සිකුණාපදෙහි උද්දික්ඛමි? යාවදෙව කුසාලවිමාය විනෙසාය විලෙඛාය සංවත්තනති’ යි සිකුණාපදවිලෙඛනෙ පාවිතිය නති” පාවිතියපාලි - විලෙඛනසිකුණාපද.

2. මෙය “යාව කීව යුතු සිකුණාපද භික්ඛු අපඤ්ඤානං න පඤ්ඤාපෙසනති, පඤ්ඤානං න සමුච්ඡිදන්ති, යථා පඤ්ඤානො සිකුණාපදෙසු සමාදය සිකුණාපදෙහි, බුද්ධත්වය පඤ්ඤානං පාවිතියො නො පරිහන්ති” යි පරිනිඝ්ණසූත්‍රයෙහි වදාළ අනුසංඝාය හා සමිඳිනි මේ.

4. “ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවිමේ ලකුණු (වාපාලවෙතියාදියෙහි දී පිරිනිවන් පානා බව) අභවද්දී “සමාමිති, බොහෝ ජනයාට හිත පිණිස කල්පයක් ජීවත් වන සේක්වා” යි නො ඉල්ලුනු ය. මේ නොපගේ දෙසකි. එය දෙසට” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරණුවෝ “එවේලෙහි මාගේ සිත මරුට වසන වී තුබුනු බැවින් එසේ නො ඉල්ලීම, එබැවින් එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ.

5. “ආනන්දය, තෙපි තථාගතශාසනයෙහි පැවිද්දට සහිත් උත්සාහවත් කලහු ය. එය දෙසකි. එය දෙසට” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරහු තථාගතයන් වහන්සේගේ කිරීමට වූ මහාපජාපභිගොතමය කෙරෙහි සැලකීමෙන් එසේ කෙලෙමි. එහි දෙසක් මම නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ¹.

6. ජනනතෙරුන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවීම

ඉක්බිති අනදතෙරහු “ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් ජනන භික්ෂුහුට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවිය යුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිවෘත්තකාලයෙහි දී වදාළසේකැ” යි තෙරුන්ට දන්වූහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩය නම් ජනනතෙරුන් සමග කිසිවෙකු කථා නො කිරීමයි. අවවාද අනුශාසනා නො කිරීමයි කීහ. තෙරහු ජනනතෙරුන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවීමට අනදතෙරුන්ට ම පැවරූහ. එකල කොසඹැවු වර කොසිතාරාමයෙහි වීසු ජනනතෙරුන් වෙත ගිය අනදතෙරහු ජනනතෙරුන්ට “ඇවැත්නි, නොපට සමසයා වීසින් බ්‍රහ්මදණ්ඩය පණවන ලද” යි කීහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩ නම් කුමක් දැයි විචාළ ජනනතෙරුන්ට “ඔබ සමග කිසිවෙක් කථා නො කෙරෙයි. ඔබට අවවාද නො දෙයි. මේ බ්‍රහ්මදණ්ඩය” යි අනදතෙරහු කීහ. ජනනතෙරහු ඒ උසස් ම (බ්‍රහ්ම) වූ දඬුවම අසා මුසපත් වී නැවත සිහි ලැබ එයින් කලකිරී කමටහන් වඩා රහත් වූහ. (මෙහි ධර්මිකයසඛායනාව හැර සෙසු කාරුණි මහාපරිනිවෘත්තය හා සබැඳි වෙයි.)

6. පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව

ප්‍රථමසංගීතිපාලියට අගත් විශේෂ කරුණක් නම් පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාවයි. ඒ කාලයෙහි පුරාණතෙරණුවෝ දක්ෂිණාගිරියෙහි පිරිවර පන්-සියක් භික්ෂුන් සමග වාරිකා කලහ. සංවිර්භික්ෂුන් විසින් ධර්මිකය සඛායනා කළ පසු රජගහනුවර වෙළඳවාරාමයට වැඩියහ. සංවිර්භික්ෂුහු

“අනදතෙරුන්ට දෙස් පාවරුවෝ මහසාසුප් තෙරහු ය. දෙස් පාවරුණේ අනදතෙරුන් රහත් වීමට පෙර ය. (1) සහිත් සාසනයට ඇතුල් කිරීම, (2) කල්පයක් ජීවත්වීමට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො ඉල්ලීම, (3) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ රන්වන්සිවුර දවසක් ම පාගාගෙණ සිටීම, (4) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් ඉල්ලුවට ම නො දීම-පිරිසිදු පැන් නැත්නම් අහසට පාත්‍රය අල්ලා දෙවියන්ගෙන් පැන් ලබා නො ගැනීම, (5) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පක්ෂයකට වරක් පාමොක් දෙසීමට හිසම කොට බුදුහුබුදුක සිකුබාපද කාමැති නම් සඛ්‍යතෙමේ නො දෙසන්නේ ය යි වදාළ විට ඒ සිකුබාපදයෝ කවරහු දැයි නො විචාරීම, (6) භික්ෂුන් ඇති සහිත්පුරුෂයන්ට තථාගතකරයෙහි පිළිසන් කොටස් දක්වීම, (7) දුෂිත වූ මානවුන්ට රන්වන් බුදුබද පෙත්වා ඔවුන්ගේ කුසලෙන් කිසිව කරවීම යන දෙස් සහක් පවරණ ලදී. අනදතෙරණුවෝ එකක් පාසා කරුණු කියා නිදෙස් වූහ. මෙහි 4, 6 දෙසියෝ දිලාචග්‍යයෙහි සඳහන් නො වෙති. 6, 7 වන දෙසියන්ගෙන් නිදෙස්වීමට පිළිවෙළින් - ප්‍රකාශයෙන් රාහි වූ සහිත් බුදුන් දුක එසේ රහිත් නො වෙති යි ද, දුෂිතයන්ගේ බුදුන් දුක උත්වහන්සේ මෙන් පිරිසිදු වෙති යි ද අදහස් කළ බව කීහ. මෙහි දී භාග්‍යාචර්යාගය සිහිකොට වැඩියන් ම දුක්පත් වූ අනදතෙරහු සාසුප්තෙරුන් හා අනුරාදිතෙරුන් දුන් අවවාදයෙන් සැහැනි රහත්වීමට උත්සුක වූහ.” විචාරී විනය. Rockhill's Life of the Buddha, pp. 152-154.

උන්වහන්සේට “ඇවත, පුරාණයෙහි, අප විසින් ධර්මවිනය සංගීත ය. එය අනුගමනය කරවු” යි කීහ. “සුසංගීතාවුයො ථෙරෙහි ධර්මො ච විනයො ච” යන ආදීන් “ඇවත්ති, තෙරුන් විසින් ධර්මවිනය මනා කොට සම්භායනා කරණ ලද” යි සංගීතය පසසා, “තව ද (අපිව), මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම මම එය ධරන්තෙමි” යි පුරාණතෙරහු කීහ¹. මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිකථාවට ඇතුළත් කරුණු අවසන් වේ.

සංගීති පිළිබඳ මතභේද

ප්‍රථමසංගීතිය පන්සියක් රහතුන් විසින් කපටියාකපටියවිනය-සිකඛාපද පැණවීම සම්බන්ධයෙන් මහලු සුහදාකී වචන හා බ්‍රහ්මබ්‍රහ්මා-සිකඛාපද විනිවිජය ද නිදහ කොට ගෙන පවත්වන ලද හෙයින් “සසුවසහිකා විනයසංගීති” නම් වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය ග්‍රන්ථාරාඪ කිරීමේ දී විනයධර ආචාර්යවරයන් විසින් එය විනයග්‍රන්ථයක් වූ පුලලවග්ගපාලියෙහි බන්ධනයක් වසයෙන් ඇතුළත් කරණ ලදී. එය (අවිනිසංගීතිකථාවත් සමග) ‘සංගීතිපාලි’ නමින් ද දන්නා ලදී.

සමුද්ධපරිනිජාණයෙන් පසු ධර්මවිනය විරසථාසී වනු සඳහා සමුද්ධ ශ්‍රාවක වූ ධර්මවිනයධර අනුබුද්ධ මහාකාශ්‍යප, ධම්මනාණකාගාරික ආනන්ද, අග්‍රවිනයධර උපාලි ආදී සිටුපිළිසිඹියා පත් මහරහතුන් විසින් පවත්වන ලද මේ ප්‍රථමධර්මසම්භායනාව සෙසු සියලු සම්භායනාවන්ට භූමි වූ බවත්, සියලු බෞද්ධනිකාසිකයන් විසින් පිළිගන්නා ලද බවත්, ත්‍රිපිටකධර්ම විනිශ්චය පිළිබඳ සතර මහාඅපදේශ(ප්‍රමාණ)යන් අතුරෙහි “ආචාර්යවාදය” වශයෙන් ගන්නා ලද බවත් අභිකථාගතවිස්තරයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

පුරාණයෙහි පවත් ත්‍රිපිටකසංගීති හා එහි ග්‍රන්ථවිනය දෙක කාල නිදහ ප්‍රභලාදිය පිළිබඳ මතභේද ඒ ඒ ආචාර්ය පරමපරාවන්හි පැවැති බවත්, ඒ ධර්මවිනයවිරෝධී නො වූ ආචාර්යවරයෙක් හා ශ්‍රාවක වශයෙන් පැවැති විකල්පයන් බව දක්වමින් අභිකථාචාර්යයන් විසින් සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරණ ලද බවත් අභිකථාවන්හි දක්වෙයි. අභ්‍යුපුජී වූ සමීඤ්ඤතාඤ්ඤතවිෂය වූ ධර්මයක් ලොව පහල වූ කල ලෞකිකජනයා අතර ඒ පිළිබඳ මතභේද ඇති වීම පුද්ගලයෙක් නො වේ. බුද්ධකාලයෙහි ද ධර්මවිනය සම්බන්ධයෙන් නොයෙක් මතයෝ ඇති වූහ. ඒ මත නිරාකරණය කරණ ලද්දේ ධර්ම පිළිබඳ න්‍යායක්‍රම දත් ධර්මාකිසඤ්ඤා ඇති ශාරිපුත්‍රාදී මහරහතුන් විසින් ය. පාලිඅභිකථාවන්හි දක්වෙන්නේ ආචාර්යවරමපරාවෙන් පැවැති ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයන්ගේ ම බුද්ධවචනානුගත වාචනාමාණිය යි. ශතවතී ගණනකින් පසු ග්‍රන්ථාරාඪ වූ ධර්මවිනය පිළිබඳ කවර විවේචනයක දී වුවත් පූජ්‍යචාර්යයන් විසින් අනුගමනය කරණ ලද ආජ්‍යාවචනය හා තදභිකථා ද ප්‍රමාණ වශයෙන් ගත යුතු ය. ඒ ප්‍රමාණයන් නො දන හෝ නො ගෙන තර්කයෙන් හෝ ‘මෙය මෙසේ වන්නට ඇත’ යනු ‘ඉති - කිරා’වෙන් හෝ ධර්මවිනය විනිශ්චය කිරීමෙන් නැගෙන වාදයෝ අනෙකුකම්වාද වනු මිස සනෙකුක වාදයෝ නො වෙති.

1. ධර්මවිනයසංගීති අවසානයෙහි එන මේ කථාව මේහැකි අන්‍යාමට දක්වුයේ සංගීති කථාවෙහි සඳහන් මහාපරිනිජාණසූත්‍රය හා සම්බන්ධ වන කරුණු මෙයින් වෙන් කොට පිළිවෙලින් දක්වීම සඳහා ය.

ප්‍රථම සංගීතිය හා එයින් සංගීත වූ ත්‍රිපිටකය ගැන මැඩ කාලයෙහි පෙර - අපර දෙදිග නොයෙක් උඩුවන් විසින් තහා තිබෙන විවාදයෝ බොහෝ වෙති. ඒ සියල්ල එක් කොට ගත් කල -

(1) “ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකි.

(2) “එහි ධර්මවිනයයෙහි කොටසක් ඡිස සම්ප්‍රණිත්‍රිපිටකය සංගීත නො වී ය,

(3) “අභිධම්ම ගැන කිසිවක් එහි සඳහන් නැත. එහෙයින් අභිධම්ම බ්‍රහ්මාසිතයක් නො වේ. එය පසු කාලයක සංග්‍රහකරණ ලද්දකි” යි -

මෙසේ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැකි වේ. මෙතැන් පටන් මේ සියල්ලට හා එයට සම්බන්ධ අන්‍ය මතයන්ට ද යථා විධියෙන් පිළිතුරු ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි ඉහත (xx - xxv පිටුවල) දැක්වූ කරුණු අතුරෙන් ධර්මසම්භාසනාව හා පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ද හැර සෙසු කරුණු සියල්ල මහාපරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි “තදු මං ආවුසො, ධම්මස්සුච්චිතයස්සුච්චිත සම්භාසම” යි මහකප්පතෙරුන් විසින් කරණ ලද සංගීතියෝජනාව හා ධර්මසම්භාසනාව මහාපරිනිශ්ශ්‍ය සූත්‍රයෙහි නො දක්වීම කරුණු කොට ගෙන චූල්ලවග්ගපාළියෙහි දැක්වෙන ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඓතිහාසික වූ සත්‍යසිද්ධියක් නො ව කලකට පසු අමුතුවෙන් ගොතා එකතු කරණ ලද ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධකැයි¹ ප්‍රකාශ කරමින් ආචාර්ය ඩ්‍ර. ඔල්ඩන්බර්ග් (Dr. Oldenberg) මහතා තමා විසින් සකස් කොට ඉංග්ලිෂ් අතුරෙන් මුද්‍රිත මහාවග්ග සංඥපනයෙහි මෙසේ කියයි:

“මේ සංගීතිය පිළිබඳ ලෙසමාත්‍ර වූ ද සටහනක් එහි (මහාපරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රයෙහි) නැත. මේ නිශ්චයයකට මහාපරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රකතීය ප්‍රථමසංගීතිය ගැන කිසිවක් නොදන් බව පෙන්වීමට වැදගත් වූ ප්‍රබල සාධකයක් වේ.”²

මහාපරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රකතීය සංගීතිය ගැන කිසිවක් නො දන් බැවින් එය එහි ඇතුළත් නො කෙළේ ය යි ද එහෙයින් චූල්ලවග්ගපාළියෙහි දැක්වෙන සංගීතිකථාව අසත්‍ය වූ ප්‍රබන්ධකැයි ද මෙයින් අහවයි.

පරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රයෙහි කතීය යි කිය යුත්තෙන් නැත. එහි ධර්ම බ්‍රහ්මචාරිකන් වහන්සේ වදාළහ. සූත්‍රය ආනන්දසම්මතයන් වහන්සේ විසින් සංගීත ය.

“විනයසංගීති” නම් වූ මේ සංගීතිය පිළිබඳ කථාව සූත්‍රපිටකයට අයත් මහාපරිනිශ්ශ්‍යසූත්‍රයට නො ව විනයපිටකයට ඇතුළත් කිරීම යුක්තිය වේ. එහෙයින් එය චූල්ලවග්ගපාළියෙහි අග අතිරේකබන්ධකයක් වශයෙන් යොදන ලදී. පශ්චාත්සිද්ධියක් වූ ධර්මවිනයසම්භාසනාව

1. Vi. nayapitaka, vol 1. p. xxvii.

2. There is not a slightest trace of any such allusion to this council. This silence is as valuable as the most direct testimony: it shows that the author of the Mahāparinibbāna Sutta did not know anything of the first Council” Vinayapitaka, Vol. 1. p. xxviii.

ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා අනුගමනය කරමින් ඔටෝ ෆ්‍රාන්ක (Prof. Otto Franke) මහතා මෙසේ කියයි. “It is to Oldenberg’s credit that... he declared the first Council to be fictitious” එහි හෙතරවය ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාටයි. හෙතෙමේ ප්‍රථමසංගීතිය ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකැයි ප්‍රකාශ කෙළේ ය. J. P. T. S. 1908, p. 63.

සුඵඤ්ඤාත් වූ මහාපරිනිච්ඡේදසූත්‍රයට ඇතුළත් වීම ද නො සෙදෙන්නේ ය. සංගීතිකාරක වූ මහරතතුන් වහන්සේ ඉදිරි පිට සිදු වූ මහාපරිනිච්ඡේද සූත්‍රාලය සිද්ධිත් එලෙසින්ම සංගීතිකථාවෙහි සංගීතිකෙතු වසයෙන් ඇතුළත් වීම ද, සංගීතිය නො පිළිගන්නේ ය යි සමහරුන් කියන පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ඇතුළත් වීම ද සංගීතිකථාව සත්‍ය වූ චේතනාසික සිද්ධියක් බවට සාධක වේ.

සංගීතිනිදනායෙහි පෙණෙන දුෂ්ටවචන කී මහලු සුභද්ද මහණ තථාගත පරිනිච්ඡේදයට පැය කීපයකට පෙර රහත්බවට පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේගේ අනතිමශ්‍රාවකයා වූ පටිබ්බාජක සුභද්ද ය යි ඔල්බන්බර්ග් මහතා කියයි.¹ මේ සුභද්ද දෙනම වෙන් කොට අද්‍රනා ගැණීමට තරම් වූ විවේකයක් නැති ව ඒ මහතා විසින් නගන සංගීතිවාදය මතදෙවුමක් පමණෙකි. (ඔල්බන්බර්ග් මහතාගේ සංගීතිවිවේචන ගැණ පිළිතුරක් ශ්‍රී සුමංගල-සිංහලමහාවංශසංඥාපනයෙහි ද සඳහන් වේ. පිටු xxv - xxvi.)

ඔල්බන්බර්ග් මහතා සාධක කොට ගත් වෙනත් යුරෝපීය පළමුවෝ සංගීති පිළිබඳ නොයෙක් අනුගමන පලකළහ:

“වුල්ෆ්වග්ගයෙහි එන ප්‍රථම සංගීතිනිදනය මහාපරිනිච්ඡේදසූත්‍රයෙහි පමණක් නො ව දීපවංසයෙහි ද සඳහන් වී තැන. එයින් සූත්‍රයෙහි පෞරාණිකත්වය පිළිබඳ වාදය බිඳ වැටෙයි. දීපවංසය වුල්ෆ්වග්ගයට වඩා පැරණි වූවක් නො විය හැකි බැවිනි. මේ කීම වුල්ෆ්වග්ගයෙහි සිද්ධාන්තයක් සේ දැක්වෙන සංගීතිකථාව අනුමත වශයෙන් අභිත් ය යන නිගමනය කිසිසේත් දුෂ්ල නො කෙරෙයි.”² මේ ආචාර්‍ය් එම්. කොන් (Dr. H. Kern) මහතා කියන සැටියි.

1 “After the death of the Master so it is related in the Chullavagga - Subhadda, the last disciple converted by the Buddha shortly before his death, proclaimed views which threatened the dissolution of the community. “Do not grieve, do not lament,...” Vinayapitaka Vol. 1. p. xxvi.

මෙය ස්විට් කිරීමට මෙන් ආචාර්‍ය් ඔටෝ ප්‍රාන්ක මහතා මෙසේ කියයි: “It is conceivable that in some more original form of traditional narrative, the two Subhaddas were one and the same...” - පැරණි වූ ඇතැම් මූලිකවාක්‍යානත අනුව මේ සුභද්ද දෙදෙනා එකම කෙනෙකු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි වේ.” J P T S. 1908, P. 26.
* foot-note.

පරිව්‍රාජක සුභද්ද 120 වයස් ඇත්තේ බුද්ධපරිනිච්ඡේදයට පෙර ඒ රාත්‍රියෙහි ම බුදුන්ගෙන් අවසර ගෙණ පිරිනිවේද ය. විබුට් විනය. Rockhill's Life... p 138.

ඒ අතින් සුභද්ද පිරිනිවි කැන ප්‍රවේශයක් ද ගොඩනගා තුබුණු බව (Beal's Records of the Western World, Vol. 11. p p. 35-36.) සඳහන් වේ.

“අපේක්ෂාවදුනි පටිබ්බාජක, අපේක්ෂාව උපසම්පද,
අපේක්ෂාව පරිනිවේදණ. සම්මුඛා දිපදුන්නමේ.”

දීපපදනතමයන් වහන්සේ හමුවෙහි අද මී පැවිද්ද ද අද මී උපසම්පදව ද අද මී පිරිනිවීම ද විය යි සුභද්දසමුදරයන් වහන්සේ පැවසූහ. අපද්‍රකපාළි, 1238 වන ගාථා.

2. “Now the motive alleged in the C V. is not only absent from the Sutta, but likewise from the Dipavamsa. Hence the argument for the great antiquity of the Sutta falls to the ground, for the Dipav. cannot be made older than the C V. But this remark in no wise invalidates the conclusion that the dogmatical story of the first Council, as told in CV. is comparatively young.” Manual of Indian Buddhism, p. 102 ff. .

මෙයින් කාන් මහතා ඔල්බන්බර්ග් මතය රකිමින් ප්‍රථමසංගීතිය ඵෙතිහාසික කථාවක් නම් එහි නිදනය දීපවංසයෙහි සඳහන් විය යුතු බව ප්‍රකාශ කෙරෙයි. සංගීතිනිදනය වූ සුභඥකථාව දීපවංසයෙහි නොදක් වෙතත් එහි සතරවන පරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රථමසංගීතායනාව පැවැති සාම්ප්‍රදායික බැවින් දීපවංසකතීය එය වුලුවංගපාලියෙන් ගෙන සඳහන් කිරීමේදී එහි නිදනය නොදන්නේ යයි නොසිතිය යුතු.

“මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත-වුලුවංග” යන මාතෘකාවෙන් සංගීති විලිඛිත සාම්බන්ධිකවේදනයක් කරණ ආවායම් ලුවිස් ෆිනොට් (Prof. Louis Finot) මහතා මෙසේ කියයි:

“වුලුවංගයෙහි 1-10 වන ඛණ්ඩයන් පටන් ගන්නා (“තෙන බො පන සමයෙන යන”) පිළිවෙල හැර 11වන ඛණ්ඩය ‘අථ බො ආයසමා මහා කසාපො භික්ඛු ආමනෙතසි’ යන ආකෘතික වචනයෙන් ආරම්භ කොට තිබේ. කවරතැනක, කවරකලෙක, කිනම් කරුණක් නිසා මේ කථාව පැවතුනා ද, ආමන්ත්‍රණය කරණ ලද භික්ඛු කවරු ද සි කිසිවෙක් නොදනී.” “අථ බො” යි ආරම්භ කළ මේ කථාව සෙසු ඛණ්ඩයන්ට මෙන් නිදනයක් නැති, සෙසු ඛණ්ඩයන් සමබන්ධයක් නැති අන්‍යකථාවකි.”¹

“මෙහි 11වන, 12වන ඛණ්ඩයන්හි රැකි තිබෙන සංගීතිකථා කියවන්නෙකුට එය නිස කපාලු කඳක් වැනි බව ද, නිස වෙන තැනක සෙවිය යුතු බව ද යන විධිවිරෝධී වූ කරුණු දෙක වැටහෙනවා ඇත.”²

“දීඝිකාලයක පටන් සංගීති විවේචනය කළ පළිවෙල් කීප දෙනෙක් වෙති. ඒ කවරකු විසින් මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයන් වුලුවංගයෙහි සංගීතිකඛණ්ඩය දෙකක් මුළුමනින් ම එක කථාවක් සේ පැවැති බව නිගමනය කරණ ලද්දේ නොවේ. මේ කථා තුන ම එකට සම්බන්ධ වූ එක කථාවක් සේ මුලසමීක්ෂකවැද්දන්ගේ විනයයෙහි සංයුක්තවසනු නමින් සංග්‍රහ වී තිබේ.”³

“පරිනිබ්බාණසුත්තය තථාගතපරිනිබ්බාණසෙන් දීඝිකාලයකට පසු සකස් කරණ ලද බැවින් එහි ඇතුළත් කථා බුද්ධවචන ය යි නොකියතැයි බව පෙනේ. එය නියත වශයෙන් ම අතිරේකපාලියකි.”⁴

“පෙරවැද්දන්ගේ ත්‍රිපිටක සම්බ්‍රහණයෙහි දී විශාල ඵෙතිහාසිකකාරීයක අභිකොටසක් වශයෙන් පැවැති රාජගහ - වෙසාලි සංගීතිකථා වෙන් කොට එහි මුල් කොටස මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයට පෙරළා අග කොටස (සංගීති කථා වශයෙන්) වුලුවංගයෙහි දසවන ඛණ්ඩයට යා කරණ ලද බව හිතීමට ඉහත දැක්වූ සාධක කීපයෙන් අපට ප්‍රථමින් කම ලැබේ.”⁵

1. Mahāparinibbāna-Sutta and Chullavagga, Indian Historical Quarterly, Vol. vii, 1932, p. 241 ff.

2. “Here are two anomalies bound to strike the reader, and we must acknowledge that as they now stand preserved in chaps. XI-XII, these ‘Acta Conciliorum’ appear as a beheaded trunk, the head of which has to be sought elsewhere.” Ibid. p. 241.

3. Ibid. p. 242.

4. “Since it extended over a long time after the Death of the Thathagatha, the subject matter of the ‘Chronicle’ could not be styled as the Word of the Buddha.” It was necessarily extra-canonical.” Ibid. p. p. 242.

5. “In short several data gathered above entitle us to suppose that the account of the councils of Rajagaha and Vesali once formed the latter part of a larger historical work, which, at the time of the compilation of the Tripitaka, was severed into two sections, the former being converted into the Mahāparinibbāna-Sutta and the latter annexed as ‘Capitula extravagantia’ to the tenth Khandhaka of the Chullavagga.” Ibid. p. 246.

ආචාර්ය ඔබර්මිලර් (Dr. Obermiller) මහතා ද පිනොචි මහතාගේ මතය අනුමත කරමින් මෙසේ කියයි:

“බුද්ධපරිනිෂ්ණකථාවන් ප්‍රථම - ද්විතීයසංගීතිකථා දෙකත් විනය සූත්‍රක (පිබ්බට්ඨකය) ප්‍රථමකාණ්ඩයෙහි එකට දක්නා ලැබේ. එය පාළි පිටකයෙහි දෙකට කඩා දක්වා තිබෙනත් ඒ කොටස් දෙක ම උතුරු විනයයෙහි සම්පූර්ණයෙන් එක ම කථාවක් සේ පෙනේ”¹.

පෙරවාදිති පිටකපාළිය හා ඉතිහාසය ද වෙනස් කොට අමුතු ධර්මසම්ප්‍රදාය කරමින් කලකට පසු සකස් කරණ ලද, එසේ ම නානික සම්භාවනාව ගැණ කිසි දු සටහනක් නැති මහායාන විනයවස්තු අනුව මේ මතකුත් දෙවන මේ ත්‍රානතිමනයන්ට පිළිතුරු මෙහි xx, xxvi පිටුවලින් දත හැකි වේ. මීට තවත් පිළිතුරක් වශයෙන් ආචාර්ය ඩිල්හෙල්ම් ගයිගර් (Dr. Wilhelm Geiger) මහතාගේ අදහස මෙහි දක්වමු:

“මගේ අදහස නම් (දකුණු බෞද්ධයන් විසින්) සංගීතිකථා දෙක වෙන් වසයෙන් බෙදා දක්වම නිවැරදිවෙයි. උතුරු බෞද්ධයන් විසින් කාලාසොක-ධම්මාසොක රජවරු දෙදෙන එක් රජෙකැයි ගත්තා සේ සංගීතිකථා දෙක ද වැරදි ලෙස ශ්‍රිත කොට තිබේ”². (මේ කියන්නේ දෙවන තුන්වන සම්භාවනා ශ්‍රිත කිරීම ගැණයි).

කෙසේ හෝ පිනොචි - ඔබර්මිලර් මතකුත්ගේ මතයෙන් ඔල්ඩන්බර්ග් මතය බොහෝ සෙයින් අනාථ වෙයි.

මහාමග්ගසංඥප්තයෙහි දක්වෙන පරිදි ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා ප්‍රථමසංගීති කථාව සම්පූර්ණයෙන් ද, ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් (ධර්මසම්භාවනාව) ද මිත්තප්‍රබන්ධය යි ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් වූ විනයපිරොධිදශවස්තුකථාව ද නානික සංගීතිය ද පැරැණි බෞද්ධසමය පිළිබඳ ස්ථිර වූ ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් පිළිගනියි³. සංගීතිකථා තුනෙන් එකතමාරක් වෘරුකථා මෙන් ද එකතමාරක් සත්‍යකථා මෙන් ද පිළිගන්නා ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතයෙන් අධීයක් පිළිගනිමින් අධීයක් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් සංගීති තුන ම ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් නො සැලකිය හැකි බව නිගමනය කරණ මින්සන්ට්ස්මිත් (Vincent Smith) මහතා මෙසේ කියයි:

“ප්‍රථමසංගීතිකථාව සම්පූර්ණයෙන් මිත්තප්‍රබන්ධාන්තයකැ යි කියන ආචාර්ය ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා සමග එකඟ වීමෙහි පැකිලීමෙන් මට තැන⁴.

“රාජගහසංගීතිකථාව කුටප්‍රබන්ධයක් නම් ඊට සමාන වෛශාලිය-සංගීතිකථාව පළමු බෞද්ධසමයයට ඇතුළත් ස්ථිරඓතිහාසික කරුණක් ය යි පිළිගත යුත්තේ කුමක් නිසා ද?”⁵

1. Cf. Indian Historical Quarterly, pp. 780-784 2. P T S. Mahavamsa Introd, p. lix.

3. Cf. Vinayapitaka Vol. 1. p p. xxiv-xxxiv.

4. “...I have no hesitation in agreeing with Professor. Oldenberg that the tale of the First Council is simply fiction” J R A S. Vol 33, 1901, p. 843.

5. “...If the story of the council of Rajagriha...is “pure invention,” why should the similar story of the Council of Vaisali ... be regarded as a “fixed point” in the history of the earlier form of Buddhism?” Ibid. p. 847.

(“අපගේ නිගමනයෙහි) ප්‍රතිඵල අනුව යටෝකන වෛශාලී - පාටලීපුත්‍ර සංගීතිකථා (දෙක ද) පළමු බෞද්ධාගමයෙහි ස්ථිරථේනාසික කරුණු වශයෙන් සැලකිය හැකි නො වේ.”

ඉහත දක්වූ යුරෝපීය පඬුවන්ගේ සංගීතිවේරාතිමතයන්ට පිළිතුරු වශයෙන් සංගීතිකථා පිළිගත් පඬුවන්ගේ අදහස් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

පාලිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථයන් ප්‍රකාශයට පැමිණවීම සම්බන්ධයෙන් මහාඅධිකාරයක් කළ ආචාර්ය ඩිස් ඩේවිඩ්ස් (Prof. Rhys Davids) මහතා තමන් හා එක් ව ක්‍රියා කළ කීර්තිමත් පණ්ඩිතයකු වූ ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතය එක්තරා මෘදුලීයාවකින් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ මෙසේ ය:

“මහාපරිනිව්‍රාණසූත්‍රකථා රජගහනුවර පැවැති ප්‍රථමසංගීතිය එහි සඳහන් නො කොට අන් හැර තිබෙන්නේ ඒ ගැණ තමන් නො දන් නිසා නො ව ඔවුන්ගේ කෘතියට අදාළ නොවන සිද්ධියක් එහි සඳහන් කිරීම නො වුව මනා ය යි සිතීමෙන් විය යුතු. ඔහු විසින් විස්තර කෙළේ බුද්ධපරිනිව්‍රාණය මිස ත්‍රිපිටකඉතිහාසය හෝ ශාසනඉතිහාසය නො වේ.”¹

සංගීති පිළිබඳ වැදගත් ලිපියක් ලියූ ආචාර්ය ඇල්. දෙ ලා වැල් පුස (Prof. L. De La Vallée Poussin) මහතාගේ වාක්‍ය කීපයක අදහස මෙසේ ය:

“ප්‍රථමසංගීතිය ඇතැම් ගර්විතජනයන් සිතන සේ (අහනයක්) නො වී ය. එහි තෙරුන් විසින් පරමපරානුසාරයෙන් කියා තිබෙන පරිදි බමුණුසංග්‍රහයක් ඒ තත්ත්වයෙන් ම නො පැවැත්තේ ය. මිනෙස් (Minyeff) මහතා සඳහන් කරණ සේ අපගේ විස්තරයෙහි ඒ අදහස (බමුණුසංග්‍රහය) පිළිගැනීමට තරම් නො වූ කිසුම් අප විසින් මිශ්‍ර නො කළ යුතු ය. ...එකල ඉදිරිපත් වූ කායඝිණියට අවශ්‍ය වූ පරිදි සංගීති කියන වශයෙන් පවත්වන ලදී.”²

“පෞරාණික (ශාසන)සම්ප්‍රදායානුගත ප්‍රමාණසාධකයක් වූ විනය-ශික්ෂාපදසංකල්පව ඇතුළත් වීම ද, රාජගහනයෙහි පැවැත්වූ ඒ රැස්වීමෙන් ඇති කළ ආරමාද මුල් ශතවර්ෂයන්හි සම්භාසනා සංවිධානයන්ට භූමි වූ

1. “Consequently the alledged Councils of Vaisali and Pataliputra cannot be regarded as ‘fixed points’ in the history of the earlier form of Buddhism.” Ibid, p. 858.

2. “...It is just possible that the Author of the Book of the Great Decease omitted all mention of the first Council at Rajagaha, not because he did not know of it, but because he considered it unnecessary to mention an event which had no bearing on the subject of his work. He was describing the death of the Buddha, and not the history of the Canon or of the Order”. Sacred Books of the East, Vol. xi. p. xiv ff.

3. “The First Council was not what a vain people thinks. The codification of the Scripture did not hold the position in it that has been stated by ecclesiastical tradition. But, as Minyeff remarks in our accounts we must not ‘confound the statements which do not deserve the same belief... the assemblies were instituted quite naturally and were a necessary consequence of a given state of things’. Indian Antiquary, Vol. xxvii. 1908, p. 15.

“එවකට සහ ගිහිකවෙ ඉමං සිකුකාපදං උද්දියොසාම” - “මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු” යි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකුකාපද දෙසියවස්සෙක (220), “එවකට සහ ගිහිකවෙ භික්ෂුනියො ඉමං සිකුකාපදං උද්දියො” - “මහණෙනි, භික්ෂුණීහු මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසත්වා” යි භික්ෂුණීන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකුකාපද තුන්සියසතරෙකැ යි (304) යන මෙතෙක් සිකුකාපදයේ පාතිමොක්කයට ඇතුළත් වෙති. ඒ පඤ්ඤානසිකුකාපද සමූහවසයෙන් බෙදා පාරාජික, සමසාදිසෙස, අනියත, නිසංගතිය, පාවිතිය, පාටිදෙසනීය, සෙබ්බා යන කොටස් සයට අධිකරණශමප්ඵමයන් ද එක් කොට පාමොක් දෙසන ක්‍රමය අනුව ප්‍රථම පාරාජිකය පටන් ඒ ඒ ශික්ෂාපද නිදන, ධුතල, වඤ්ච, පඤ්ඤානනී, අනුප්පඤ්ඤානනී, ආපනනී, අනාපනනී වසයෙන් සත් අයුරකින් මහසුත් මහතෙරණුවන් විසින් විවාරණ ලදී. ඒ සියල්ල උපාලි තෙරණුවන් විසින් විසඳන ලදී.

ඒ ශික්ෂාපදසමූහය භික්ෂුභික්ෂුණීවශයෙන් දෙවැදූරුම් හෙයින් ද, නිදනාදිවසයෙන් විභාග වූ හෙයින් ද “උභතොවිහරිතං” නමින් සංගීත විය. එක් එක් ශික්ෂාපදය “ආජා(ආගමික)වචනය, සිද්ධාන්තය” ආදී අටියෙන් සුනත (සුකත) නම් වේ. ඒ නමින් උභතොවිහරිතය සුනතවිහරිතය යි ද කියනු ලැබේ.

මෙසේ මෙහි (ඉහත xv වන පිටුවේ) සඳහන් නිදහිතදෙසනා ආදියෙහි දැක්වෙන විනය-අභිවිනය දෙකින් විනය නම් වූ උභතොවිහරිතය පළමුවෙන් සමායතනා කරණ ලද බව සිතිය යුතු. (ඒ පිටුවේ 9 වන පෙළ වචන කීපයක් අඩු වීමෙන් “උභතොවිහරිතය අභිවිනය ය” යි යෙදී තිබේ. එහි “උභතොවිහරිතය විනය” ය යි ද, “බකික හා පරිවාරය අභිවිනය” ය යි ද ගත යුතු.)

සංගීතිකථාවෙහි “එතෙනෙව උපාසෙහි උභතොවිහරිතං ප්‍රච්ඡි” යි විනයසංගීතිපාලිය සංකෂ්ප කිරීම නිසා උභතොවිහරිතය හැර විනයෙහි සෙසු කොටස් සංගීත නො වූයේ ය යි රක්ඛිතවෙමිවමගීතයේ විවෘද කෙරෙහි.

“වුත්තමහි එකධමෙම යෙ ධම්මා එකලක්ඛණා කෙවි-වුත්තා භවනහි සබ්බෙ”¹ - “එකට සම්බන්ධ වූ සමානලක්ෂණ ඇති යම් ධර්මයේ වෙන් ද, ඔවුනතුරෙන් එක් ධර්මයක් කී කල්හි සියල්ලෝ ම කියන ලද්දේ වෙන්” යනු ඔවුන්ට දිය යුතු පිළිතුර ය යි සිතමු.

විනය සංගීත වූ කල විනයලක්ෂණයෙන් ඊට සම්බන්ධ වූ අභිවිනය නම් වූ බකිකපරිවාරයන් ද සංගීත වීම න්‍යායානුගතසිද්ධියෙක් ම ය. නො එසේ නම් විනය සමායතනාව සම්පූර්ණ නො වේ. වුව මනා පමණ භාලය ගෙණ සංගීතියෙහි යෙදුනු සම්මුඛශ්‍රාවක වූ මහරහත්හු වුද්ධිහාමික වූ විනයධර්මයෙන් අඩක් නො හැර ලත් ම ය.

“ඉධ ගිහිකවෙ, ගිහිකු පාතිමොක්කසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාර ගොචරසමසන්තො” - “මහණෙනි, මෙහි භික්ෂු තෙමේ ප්‍රාතිමොක්ෂ-සංවරයෙන් යුක්ත ව වෙසෙ” යි වදාළ තැන ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරය නම් පන්සියක් රහතුන් විසින් පළමුවෙන් සමායතනා කළ උභතොවිහරිත විනය යි. එය ආදිමුහමවිසෙකසීලයට අයත් වේ.

“ආචාර ගොවරසමපනෙතා විහරති” - “ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් (මනා සේ හැසිරීමෙන්) සම්පූර්ණ ව වෙසෙයි.” යනු වදාළ තැන ආචාර ගොවරය නම් “අනුජානාමි හික්කාව...” යන ආදීන් අනුඤ්ඤාන (මේ කට යුතු, මේ නො කටයුතු, ය යි අනුදාන වදාළ) සිත්කාපදයන්ට අයත් ආභිසමා-චාරිකසීලය යි. එහි ආකල්පයමාචාරය පිළිබඳ ව වදාළ - පෑවිදි, මහලුපෑවිදි, ආචරිය - උපජ්ඣාය - අනෙතවාසික - සද්ධිවිහාරික - ආගන්තුකාදි වූ වත්පිළිවෙත් හා හික්කාචිතයට අයත් පොහෝපවුරුණු කිරීම ද, සිවුපසය පිළිබඳ කප්පියාකාපියවිධි හා සමසකමාදිය ද ඇතුළත් සමූහ හෝ පරිවේශ ද වසයෙන් බෙදනු බැකිකවිනය ආභිසමාචාරිකසීලය නම් වේ.

මෙසේ ශායාශාසනයෙහි ප්‍රාණය වූ සීලය ආදිබ්‍රහ්මවරියක ආභිසමා-චාරිකවසයෙන් හා සිරිත්විරිත් විසින් ද දෙවැදූරුම් වේ. මේ දෙවැදූරුම් වූ සීලය අනුව ප්‍රථමසංගීතිකාරක වූ මහරහතුන් විසින් ප්‍රාතිමොක්ෂශික්ෂාපදයන් ඇතුළත් විනය උපතොවිහමය නමින් ද, අනුඤ්ඤාපදයන් ඇතුළත් අභිවිනය බැකික නමින් ද, උපතොවිහමයෙහි හා බැකිකයන්ගේ අභොධාරය වූ අභිවිනය පරිවාර නමින් ද සමායාසා කරණ ලදී. ඊට ‘පය්‍යාපතිපාලිය’, ‘භාජනය’ යන අළු ඇති පිටකශබ්දය¹ යොදා විනයපිටකය යි නම් කොට “ඇවැත්කි, මෙය නොප ඇසුරෙහි වූවන් තදුරවා ලව” යි උපාලි තෙරණුවන්ට ම භාර කරණ ලදී.²

මෙසේ උපතොවිහමය, බැකික, පරිවාර වසයෙන් සංගීත වූ විනය-පිටකය ග්‍රන්ථවශයෙන් හික්කවිහමයෙහි පාරාජික, සමාදිසෙස, අනියත, නික්කංගිය යන කොටස් ඇතුළත් පාරාජිකපාළිය, හික්කවිහමයෙහි පාවිතතියාදිය හා හික්කුණිවිහමයෙහි සියලු සිත්කාපද ඇතුළත් පාවිතති-පාළිය, මහාකබ්බකය ආදි බැකික දසයක් ඇතුළත් මහාවග්ගපාළිය, (විනය)බැකික දසයක් හා සංගීතිබැකික දෙක ද ඇතුළත් වුලලවග්ග-පාළිය, සොළොස් පරිවාරයෙන් යුත් පරිවාරපාළිය යි නම් කොට පොත්ක සංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථ පසකට වෙදන ලදී.

“බැකිකයන්ට අනතුරු ව පරිවාරපාළිය සංගීත වී ය යි අවිකථාවන් කියතත් එය පිළිගත නො හැකි ය. පරිවාරය බුද්ධිකාලීන නො වේ. එහි සෙසු විනයග්‍රන්ථයන්හි නැති අමුතු විනයයක් නැත. එය ලක්දිව දී ප නම් තෙර තමන් විසින් පසු කලෙක රචනා කරණ ලද්දකි” යි ඇතැම් ත්‍රිපිටකවිවාරකයෝ කියති. මෙයට පිළිතුරු පහත දැක්වේ:

“යං තෙන ගගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමමාසමවුදෙක පඨමං පාරාජිකං කන්ධ පඤ්ඤාකං?” යන ආදි ප්‍රවෘත්තියාජනකයෙන් පරිවාරය ආරම්භ වෙයි. මේ පාළිය උපතොවිහමය සංගීත වූ ආකාරයට සරි ලයි. උපතොවිහමයට අයත් සියලු ශික්ෂාපද ප්‍රශ්නෝත්තරවශයෙන් විසදමින් “පඤ්ඤාත්තිවාරය, කතාපනති(කති ආපනති)වාරය, විපතතිවාරය, සමගත-වාරය, සමුවසානවාරය, අධිකරණවාරය, සමථවාරය, සමුවසවාරය” යි වාර අටකින් ද, “මෙධුනං ධම්මං පතිසෙවනපච්චයා පඨමං පාරාජිකං කන්ධ පඤ්ඤාකං?” යන ආදියෙහි ‘පච්චය’ පදය සමග යොදා ඉහත කී

1 “මො පිටකසමපදනෙතා,” කාලාමසුත්‍රය, අංගුත්තර - තිසාහි. මහාවග්ග, සුත්‍රය 5. මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘ග්‍රන්ථය, තනතුරුපාළිය, පය්‍යාපතිය’ කියවේ. “පිටකසමපදය” මෙකිඤ්ඤ, වංචිසුත්‍රය. ‘මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘පදවලිය, වචන ගැලපීම’ යන අර්ථය කියවේ.

2. සුමංගලවිලාසිනී.

වාර අට නැවත කීමෙන් ද සි මෙසේ සොළොස් වාරයකින් පාරාජිකාදි සියලු ශික්ෂාපදයෙන් පිරිවැරැණු හෙයින් තදවිෂය වූ සංග්‍රහය එහි දක්වූ බකිකපුවතාදියත් සමග පරිවාර නම් වී ය.

මෙහි බුද්ධභාෂිත හා (ආචර්යාවංස-උද්‍යානාදිගාථාබකිවසයෙන්) ශ්‍රාවකභාෂිතයෝ ද ඇතුළත් වෙති. මෙහි විස්තර වන විනයක්‍රම අනෙක් විනයපාළියක දක්නට නො ලැබේ. සොළසපරිවාර, බකිකපුවතා, එකොත්තරාදිවිනයගය, විනයසාමුක්‍යංස (සතර මහාපදෙස පිළිබඳ “සුත්තං සුත්තානුලොමං විනයං විනයානුලොමං” යි කී මූලපද), උපාලිපඤ්චක, සෙදමොවනගාථා, බුහුදුණකි¹ යන ආදිය පරිවාරයෙහි ම දක්නා ලැබේ. මෙහි උපාලිපඤ්චකයෙහි “ථෙරො කීර ... භගවතං උපසම්භ- මිනා ‘කති හි නු බො භනෙත’ ති ආදිනා නයෙන පඤ්ඤා පුවත්² -” “සංවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, ‘කෙනෙකින් සාමිති,’ ආදීන් ප්‍රශ්න විචාලේ ය” යනු අවිකාසි. ගාථාසම්මන්තිකාවෙහි “වොදනා- කිමන්ථායාති ආදිකා පුවතා උපාලිපෙරෙත කතා. වොදනා සාරණන්ථායාති ආදි විසායනං භගවතා වුත්තං”³ යනු විකාසි. මෙයින් පරිවාරයෙහි එන සියලු විනය ප්‍රශ්නයන් උපාලි තෙරුන් විසින් අසනලද බවත් බුදුරජුන් විසින් විසඳු බවත් සංගීතිකාලයෙහි එ වූ පරිදි පුවතා විසායනනයෙන් සංගීත වූ බවත් පැහැදිලි වේ.

පයඝාපති, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවෙධ යන ත්‍රිවිධසංකල්පයාගේ විරසිතියට හෙතු වන්නේ උභතොවිතසිත, බකික, මාතිකා යන ත්‍රිවිධවිනයධර්මය යි. මේ ත්‍රිවිධවිනයධර්මයානු ප්‍රජපරාසිය ගෙති පවත්නා සුත්‍රය (හුය) නම් පරිවාරය යි. එබැවින් පරිවාරය සංකල්පිතියට උපකාරය වේ. එහෙයින් කිසි පරිවාරයෙහි:

“එවං නියති සද්ධමො විනයො යදි නිව්ඨති,
උභතො ව විතසිතාති බකිකා යා ව මාතිකා,
මාලා සුත්තගුණෙනෙව පරිවාරෙත ගජ්ඣිනා”⁴ යි.

විනයටිකාචායසීයන් මෙයට ලියූ ටිකාවෙහි මෙසේ දක්වේ: “විනය පටිගතාති පෙන කථං නිව්ඨති ... පටිවාරෙ ගජ්ඣිනා නිව්ඨති” - “විනය පයඝාපතිය කෙසේ පවත්නේ ද? පරිවාරයෙහි ගෙති පවත්නේ ය”.

“තසමා සිකෙව පටිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො” - “එහෙයින් ධර්ම කාමැති ප්‍රියශීල තෙමේ පරිවාරය උගන්නේ ය.”

“පටිවාරං අජානනො භුතො ධම්මවිනිව්ඨයං” - “පරිවාරය නො දන්නේ කෙසේ ධර්මවිනිව්ඨය දන්නේ ද?” “සද්ධමමුච්ඡිතයො පටිවාරෙත සොහති” - “විනයසංකල්පය පරිවාරයෙන් බබලයි”.

1. “බුහුදුණකි” මහාපරිනිමාණ සුත්‍රයෙහි ද (එහි ආ පරිදි) මූලලවක - පංචසතික කාණ්ඩයෙහි ද දක්වේ. එය ද අපලාකකාසීයට අයත් විනයධර්මයක් වශයෙන් පරිවාරපාළියෙහි මිස අනෙක් විනයපාළියක දක්නා නො ලැබේ.

2. විනයධර්මකා, පරිවාරවර්ණනා 1017 පිටුව. 3. විමතිච්ඡෙදනී, 499 පිටුව.

4. පරිවාර, (සද්ධානිසං-මුද්‍රණ) 130 පිටුව.

මේ ආදියෙන් වර්ණිත වූ පරිවාරපාළිය ධර්මසංග්‍රාහකයන් විසින් සමානාතීය ය යි අභිකථා ද විකාශවේ ද කියති. ත්‍රිපිටකයෙහි සංගීත වූ ද නො වූ ද කොටස් මේ මේ ය යි අභිකථාවන්හි දක්වේ. එක ද අභිකථාවක හෝ විකාශක, එක ද ථේරවාදිසාසනභූතිභාසයක පරිවාරය සංගීත නො වූයේ යි කියන ලද්දේ නො වේ. එහෙත් වර්තමාන ත්‍රිපිටක-පරික්ෂකයෝ “පරිවාරය නම් සංගීතභාෂාව නො වී ය. එය දීප නම් වූ තෙරනමක් විසින් කරුණ ලද බව-පරිවාරයෙන් ම ස්ථුට වේ ය” යි කියමින් ග්‍රන්ථාචාර්යයෙකු දක්වෙන මේ නිගමනශාථා ඉදිරි පත් කෙරෙහි:

“පුබ්බාවරියමග්ගං ච පුච්ඡිතා ච තතිං තතිං,
දීපනාමො මහාපඤ්ඤා සුතධාරී විවක්ඛණො,

ඉමං විතාරං සකෙඛපං සර්ඛාමග්ගෙන මජ්ඣිමෙ,
විජ්ඣාසිතා ලිඛාපෙසි සිසුසකාතං සුඛාවතං”.

මෙහි අභි විමසීමේදී පරිවාරය සමානාතීය භාෂාව නො වූවක් හෝ දීපතෙරුන් විසින් එය පසු ව කරුණ ලදුවක් හෝ නො පෙනේ.

“මහාප්‍රඥ වූ ග්‍රාහධාරී වූ සිග්ගම් වූ දැනිත ආති දීප නම් ස්ථිරතෙමේ ඒ ඒ කරුණෙහි පූර්වායාසීයන්ගේ කථාමාගීය ද විවාරා දූත මදබ්‍රාහ්මණයෙහි (ආවායාසීවරයන්ගේ) වාචනාමාගීයෙන්¹ (මුඛපාඨවශයෙන්) සිතා සමානියෙන් දුරු පරිදි (සොළසපරිවාරාදියෙන්) විස්තර සහිත වූ (සමුවානාසිසසංඛෙපාදියෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන්) සංකෞප වූ විනයෙහි හික්මෙනුවන්ට සුව ඵලවන්නා වූ මේ විනයසංග්‍රහය ලියවිය” යනු මෙහි අභිප්‍රේත වූ අර්ථය වේ.

මෙහි ධර්මනිකායීය නම් ලක්දිව හා දඹදිව පැවති ආවායාසීපරමපරාවෙන් මුඛපාඨවශයෙන් දුරු පරිවාරපාඨය සංගීත වූ පරිද්දෙන් පොත්කාරොහ සංගීතිසමයෙහි දීප තෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බව වේ. විනය ප්‍රඥප්තිය හා විනයකම්මිභාග මුදුරජුන්ට ම විෂය වේ. එය ග්‍රාහකයන්ට විෂය නො වේ. ග්‍රාහකයෝ මුදුරජුන් වදාළ ක්‍රමය අනුව එය විස්තර කෙරෙහි. එහෙයින් පරිවාරවිනයය දීප තෙරුන් විසින් නිපදවූවක් විය හැකි නො වේ.

ඒ හැර “පොරාණකෙහි මහාපඨරෙහි ශාථාභයා ධම්මා”² යන අභිකථාවෙන් පරිවාරයෙහි ආවායාසීවංශසඤ්ඤිතභාෂා පුරාණවායාසීවරයන් විසින් තබන ලදබව කියවේ. “පොරාණකෙහි මහාපඨරෙහිති සංගීතිතන-යනො පඨනා පොත්ථකසංගීතිකාරකෙහි ජලෙඤ්ඤාපට්ඨමතිදදිගුණ සමුජ්ජලෙහි මහාපඨරෙහි”³ යන විකාපාඨයෙන් පුස්තකසංගීතිකාරක වූ අබ්භිඤ්ඤාණයෙන් බැබළුනු මහතෙරුන් විසින් ගාථා තැබූ බව ප්‍රකාශ වේ. මේ අභිකථා - විකා ලියූ ආවායාසීයෝ “දීපනාමො... ඉමං ලිඛාපෙසි” යනු නො දුටුවෝ ය යි නො සිතිය යුතු. දීපතෙරුන් විසින් පරිවාරය

1. ස්ථිරවාදි ආවායාසී පරමපරාගත වාචනාමාගීය අශාසනාතිරාජයන් විසින් විදේශීය ධර්මප්‍රචාරය ආරම්භ කරුණ තුරු මහාදේශයෙහි ම පැවැත්තේ ය. මිහිඳුගරනතුන්වහන්සේ විසින් ලක්දිවට ගෙනෙන ලද්දේ මහාදේශයෙහි පැවැති ඒ වාචනාමාගීය යි.

Cf. “Prior to the despatch of missionaries by Asoka, Buddhism as a religious movement was confined, more or less, within the territorial limits of what is known in Buddhist literature as the Middle Country (Majjhimadesa) and the Buddhist tradition in Pali is very definite on this point”. A History of Pali Literature, Vol. 1. p. 9.

2. සමනකපාසාදිසා, (ගේමාවිතාරණ මුද්‍රණ) 960 පිටුව. 3. විමේච්ඡෙනාදනී, 434 පිටුව.

අමුතුවෙන් ලියවන ලද නමුත් මේ පාඨයන් මෙසේ නො කියති. කෙසේ නම් මේ පාඨයන්ගෙන් පෙනෙන්නේ අභිකර්ම-විකාරාදියවරයන්ගේ පිළිගැනීම පරිවාරය සංගීති කුණෙන් ම සංගීත වූ බවත් පොත්කසංගීතියෙහි දී ශ්‍රත්ථාරාදිය වූ බවත් ය. දීපනෙරණුවන් ද ත්‍රිපිටකය ශ්‍රත්ථාරාදිය කිරීමෙහි සහභාගී වූ සිංහල රතතුන් පන්සියය අතුරෙන් කෙනෙකුත් බව සිතිය යුතු.

තව ද,

“පරිවාරං අඤ්ඤාරං අභිධම්මං ඡප්පකරණං, ...
ඵත්තකං විසංජ්ජන්තාන අඤ්ඤති අකරිංසු තෙ”¹

යන දීපවංසගාථාවෙන් අවතීයසංගීතියෙන් පසු ඇති වූ මහාසඬ්ඝික නිකා-
සිකයන් විසින් විනයෙහි අපොඤ්ඤාරය වූ පරිවාරයත් අභිධම්මප්‍රකරණ
සයත් අත්ග්‍රහ බව කියවේ. මේ ඓතිහාසිකවාච්ච සත්‍යය යි පිළි-
ගැනීමෙන් ප්‍රථමසඬ්ඝායනාවේ පටන් පරිවාරය මුඛපාඨ වශයෙන් දඹදිව
පැවැති බව නිශ්චිත වෙයි.

අවතීයසංගීතියෙහි සංගීතිකාරක රතතුන් විසින් විනයවිරෝධිදා-
වසනුව විසඳන ලද්දේ “සුත්තා සුත්තානුලොමං, විනයං විනයානුලොමං”යි
පරිවාරයෙහි දක්වන මහාපදෙසයන් ප්‍රමාණ කොට ගෙන බව “කසඨ
පටිකතිත්තං? භාවජනියං සුත්තවිගබ්බං” යන ආදියෙන් පෙනේ. ඒ
සඬ්ඝායනාවේ දී පරිවාරාදියසඬ්ඝායනෙන් බැහැර කරණු ලැබූ අධමමවාදි චජ්ජි-
තිකුණ්ට පරිවාරය රැඳී නො වූ බව කැපේ. ඒ කෙසේ වෙතත් සමුද්‍රා-
පරිනිජාණයෙන් පළමුවන ශතවර්ෂයෙහි පරිවාරවිනය දඹදිව පරිවාරාදියෙහි
පැවැති බව සත්‍යයක් විය යුතු.

මේ හැර අශෝකාධිරාජයන් විසින් අභිෂේකයෙන් දෙළොස් වන තෝ
තෙලෙස් වන වර්ෂයෙහි (තෘතීයසඬ්ඝායනාවට වර්ෂ පහකට පෙර) ලියවා
තබන ලද භාබෘ (භාමු - බෙරාම්) නමින් දන්නා ලද ශිලාලේඛනයෙහි
සඳහන් “විනයසමුකසෙ” යනුවෙන් පරිවාරය අදහස් කරන්නට ඇති
බව සිතිය හැකි වෙයි. මේ කරුණ ගැන විමසීම සඳහා ඒ ශිලාලිපිය මෙහි
දක්වනු ලැබේ:

භාබෘ - ශිලාලිපිය

1. “ප්‍රියදසිලාජා මාගධෙ සංඝං අභිවාදෙන්නං
ආහං අපාබාධතං ව ථාසුචිහාලතං වා [.]
2. පිදිතෙ වෙ භංතෙ ආවතකෙ හමා
බුබසි බංමසි සංඝසි ති ගාලවෙ ව
ප්‍රසාදෙ ව [.] ඵ කෙපි භංතෙ
3. හගවතා බුබෙන භාසිතෙ සවෙ සෙ
සුත්තාසිතෙ වා [.] ඵ වු බො භංතෙ හමියා යෙ
දිසෙයා හෙවං සබමෙම
4. විලකිතිකෙ හොසති ති අලහාමි
හකං තං වත වෙ [.] ඉමාති භංතෙ
බංමපලියායාති විනයසමුකසෙ

5. අලියවසානි අනාගතභයානි මුනිගාථා
මොනෙයසුතෙ උපතිසපසිනෙ එ වා
ලාසුලො -
6. වාදෙ මුසාවාදං අබිහිව්‍ය භගවතා
බුධෙන භාසිතෙ[.] එතානි භංභෙ
බංම පලියායානි ඉවජ්‍යමි
7. කිං ති බහුතෙ භිබුටායෙ වා
භිබුතියෙ වා අභිබිතං සුතෙසු වා
උපමාලයෙසු වා
8. තෙවංතෙවා උපාසකා වා උපාසිකා වා [.]
එතෙති භංභෙත ඉමං ලිඛාපයාමි
අභිප්‍රේතං මෙ ජානංභු ති”.

සිංහල අනුවාදය

මගබදෙගයෙහි ප්‍රියදර්ශි රජ තෙම සමස්ත සකසා වැද නිරෝග බව ද එාසුචිතරණය ද විවාරයි.

වහන්ස, බුද්ධබ්‍රහ්ම සත නුත් තන්හි මාගේ ගෞරවය ද ප්‍රසාදය ද කොතරම් දැයි (බවවහන්සේ විසින්) දන්නා ලද ම ය.

වහන්ස, බුදුරජුන් විසින් යමක් වදාරණ ලද නම්, ඒ සියල්ල මනා කොට වදාරණ ලද්දේ ම ය.

වහන්ස, “සද්ධම්මෙ මෙසේ විරසාසි වන්නේ ය” යි සිතා මෙය මම කියමි. එය කීමට මම සුදුසු ද වෙමි.

වහන්ස,

1. විනයසාමුක්කංස, 2. අරියවංස, 3. අනාගතභය,
4. මුනිගාථා, 5. මොනෙයසුත්‍ර, 6. උපතිසපසකා,
7. මුසාවාදය කරුණු කොට ගෙන භාග්‍යාවත් බුදුරජුන් විසින් වදාල රාහුලොවාදය ද සත බම්මපසායයෝ වෙති.

වහන්ස, බොහෝ පූජ්‍යභික්ෂූහු ද භික්ෂුණීහු ද එසේ ම උපාසකයෝ ද උපාසිකාවෝ ද මේ බම්මපසායයන් නිතර අසත් තම් දරත් තම් මැනවැ යි මම අපේක්ෂා කරමි.

වහන්ස, මාගේ ඒ අභිප්‍රාය දනිත්වා යි මේ බම්මයන් මෙහි ලියවමි.

අශෝකාධිරාජයන් විසින් මෙයට අවුරුදු දෙදහස්දෙසියකැත්තැවැ කට පමණ පෙර පිහිටුවන ලද මේ ශිලාලිපිය ස්ථවිරවාදීන්ගේ බම්ම විනය පිළිබඳ ඉතිහාසය සනාථ කිරීමෙහි ප්‍රබල වූ සාධකයක් වේ.

“බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාල සියලු බම්ම සුභාෂිත (සාකඛාත)ය. එයින් මේ බම්මපසායයෝ සද්ධම්මාසනසම්භිය සදහා අතිශයින් උපකාරී වෙති. එහෙයින් මේ බම්මපසායයෝ (දෙශනාවෝ) භික්ෂුභික්ෂුණීන් විසින් ද, එසේ ම උපාසකඋපාසිකාවන් විසින් ද සුදුසු පරිදි ප්‍රගුණ කළ යුත්තාත.

විනයසමුක්ඛසයෙහි 'උත්තමිය, ග්‍රෙහය, සාරය' යන අභි නා ගැළපෙන 'ප්‍ර - අභි මොක්ඛ, ප්‍ර-මුඛ' යන අභි අති ප්‍රාතිමොක්ඛය 'විනයසමුක්ඛ' විය හැකි බවත්, වරින් ජිස්ඨෙව්ඨිස් මහතා සිතු පරිදි එය පරිවාරය නොවන බවත් ඔල්බන්බර්ග් මහතා කියයි.¹

ජිස්ඨෙව්ඨිස් මහතා විනයසමුක්ඛය කුමක් ද යනු සැක සහිත බවත්, එය අනුකා ගැණීම දුෂකර බවත්, එය ප්‍රාතිමොක්ඛය නො විය හැකි බවත් පසු ව කියයි.²

බම්ප්‍රතිපදාවක් වශයෙන් ගත යුතු කුච්චකසූත්‍රයෙහි සන්වන ගාථාවේ "පාතිමොක්ඛං, සමාධිං" යි යෙදී තිබෙන බැවින් අශෝක රජුගේ විනයසමුක්ඛය (ප්‍රාතිමොක්ඛය) ඒ සූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි ඩී. ආර්. හැන්ඩ්සාන් මහතා කියයි.³

ප්‍රාතිමොක්ඛය විනයපිටකයට අයත් වෙත් වසයෙන් පැවැති ග්‍රන්ථයක් නො වේ. එය උපොසථයෙහි දෙසීම සඳහා ප්‍රගුණ කිරීමේ පහසුව සලකා සකස් කරණ ලද ග්‍රන්ථයකි. එය මුලින් පැවැත්තේ මුඛපාඨ වසයෙනි. එහි සඳහන් ශික්ෂාපද සියල්ල නිදහසේ විභාග සහිත ව උභ්‍යන්තරවිභවනයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි සාරය දැක්වෙන්නේ පරිවාරයෙහි ය. "බමමධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා" යි පෙළෙහි දැක්වෙන බැවින් විනයපිටකය වූ

1. "The Vinayasamāṅgika (-Vinayasamāṅkara) is, I think, certainly not the Parivāra as Mr. Davids once supposed... The expression "Substance of the Vinaya" seems to me to apply very well to the Pātimokkha." Vinayapitaka, Vol. 1. XL.

"It is just possible that Vinayasamukase may refer to the Old Commentary as well as to the Pātimokkha... And Vinayasamukase cannot for the reasons above stated mean, as has been supposed, the Parivāra-pāṭha." S.B.E. Vol XIII, Introd. by Rhys Davids, and Oldenberg, pp. xxvi-xxvii.

2. "The Pātimokkha can scarcely be rightly called a Dharmaparyaya and it does not correspond to the meaning of the title used by Asoka. The noun Samukasa has not been found in the Pīṭaka.... The Exaltation of Vinaya (Vinayasamukasa)... is much more probably meant as the title of some short Sutta or passage in praise of Vinaya in one or other of its two senses, ethical or legal. And I quite agree, therefore, with Mr. M. Senart (p. 204) in regarding this identification as unsatisfactory." Rhys Davids, J.R.A.S. Vol. 30. (1898) p. 639.

මෙයින් ප්‍රාතිමොක්ඛය බම්ප්‍රතිපදයෙහි නිවැරදි ව කිය හැකි නො වන බවත්, එය අශෝක රජතුමා යෙදූ නාමයේ අර්ථය නො ගැලපෙන බවත්, සමුක්ඛ නාමය පිටකයෙහි දක්නට නො ලැබුන බවත්, විනය සමුක්ඛය වෙත යම් සූත්‍රයක් හෝ දෙශනාවක් විය හැකි බවත්, විනයසමුක්ඛය ප්‍රාතිමොක්ඛය යි හැඳින්වීම සැකසූ නාමය යි සෙසාට මහතාගේ කීම පිළිගන්නා බවත් ඊස් ඩෙව්ඨිස් මහතා කියයි.

3. Cf. Asoka, by Dr. Bhandarkar, pp. 86-88.

මෙහි හැන්ඩ්සාන් මහතා විශුචිමානියෙහි (සන්වාසිතාරණ මුද්‍රණ 69 වන පිටුවේ) දැක්වෙන "රථමිතිතරපිටද, නාලකපිටද, කුච්චකපිටද, මහාඅරියවංසපිටද" ගැණ ද සඳහන් කරයි.

"විනයසමුක්ඛය යනුවෙන් ප්‍රථම සූත්‍රදෙශනාවේ දැක්වෙන චතුස්සත්තය ප්‍රකාශ වන 'සාමුක්ඛකාසිකා බමමදෙශනා' යන පාඨය අශෝක රජතුමා විසින් මෙහි දී සිතන්නට ඇතැයි ඒ. ජේ. ඇම්බර්ග්ස් මහතා කියයි. [J.R.A.S, 1913, p. 387]. ඩී. ඇම්. බර්ටා මහතා එය ගිහිවිනය නම් වූ සිංහලොපාද සූත්‍රය යි කියයි." Cf. Asoka by R. Mookerji, p. 118, Note 3.

උභයෝවිතමයබන්ධකපාරිවාර විනයවසයෙන් ද පාතීමොක්කය මාතීකා වසයෙන් ද බුද්ධිකාලයෙහි පටන් චේත්චේත් ව දැරූ බව පෙනේ. එබැවින් ධර්මපට්ඨායයක් වශයෙන් දැක්වූ විනයසමුක්කසය ප්‍රාතිමොක්කය නො ව සතර මහාපදෙශ ඇතුළත් වූ පරිවාරය යි සැලකීම යුක්ති යුක්ත වේ.

අපගේ මේ විමසීමෙන් අශෝකාධිරාජයන්ගේ භාෂාශිලාලිපියෙහි සඳහන් සඤ්ඤාසීතිය සඳහා උගත යුතු බුද්ධිභාෂිතධර්මපට්ඨායයක් වූ විනයසමුක්කසය විනයසාමුක්කාස නම් වූ සතරමහාපදෙසයන් ඇතුළත් පරිවාරපාඨය ම සඳහා යොදන ලද්දේ ඔස්සු වේ. එය අශෝකකාලයටත් පෙර සිට මධ්‍යාදෙශයෙහි පෙරවැදීන් විසින් “නසමා සිකෙබ පරිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො” යි අනුශාසිත වූ පරිදි පුහුණු කළ බවත්, නිකායානතර මතභේදයෙන් හීනත ව කැප නො කැප නො සලකා ප්‍රත්‍යයගෙඩයෙන් කට්ඨකපාදියෙහි ඇලී ප්‍රතිපත්තියෙහි නො ඇලී විසූ භික්ෂුභික්ෂුණීන්ට - විශේෂයෙන් මාතස්ස, සුරසෙන, වෙදි (වතීමාන රාජප්‍රධානා) ප්‍රදේශවාසී සමිකයාට එය අසා දුන ප්‍රභූණ කට යුතු ය යි රජතුමා දුන් අවවාදය බවත් මේ ලිපියෙන් නිගමනය වන්නේය.

මේ තාක් දැක්වූ කරුණුවලින් පරිවාරය බුද්ධිභාෂිත වූ විනයොපදෙශයෙන් හා උපාලි ආදී මතරහතුන්ගේ වාචනාමාභියෙන් යුක්ත බවත්, එය සංගීති තුනෙන් ම සංගීත වූ බවත්, දීපවෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බවත් පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

2. සුතනගතපිටකය.

විනයසමායතාවට අනතුරුව ධර්මසමායතාව ආරම්භ කළ මහා-කාශ්‍යපස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් ඒ ඒ සූත්‍රයන්ගේ නිදන - පුද්ගල ආදිය විවාරණු ලැබූ ධර්මාණ්ඩාගාරික ආනන්ද-ස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් “එවං මේ සුතං එකං සමයං භගවා අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලන්දා අධ්‍යානමග්ගපටිපත්තො හොති.....” යන ආදීන් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් එක් එක් සූත්‍රය පිළිබඳ නිදනාදිය දන්වමින් එක් එක් සූත්‍රය විසඳු පසු මතරහතුන් වහන්සේ විසින් ගණසංක්කායනා කොට ඒ සියලු ධර්ම ශාසනව්‍යවහාරයෙහි ‘සමුහය’, ලොකව්‍යවහාරයෙහි ‘නිවාසය’ යන අර්ථ ඇති නිකාය ශබ්දය යොදා දීඝනිකායාදි නිකාය පසකට බෙදන ලදී. එහෙයින් කිහි සංගීතිපාලියෙහි: “එතෙනෙව උපායෙන පඤ්චි නිකායෙ පුලිඪි” යි.

ඒ ඒ ධර්මපට්ඨායයන්ගේ ස්වරූප බලා නිකාය පස මෙසේ නම් කරණ ලදී:

(i) දීඝිප්‍රමාණ ඇති බ්‍රහ්මජාල ආදි සූත්‍ර සූතිසක් (34) ගෙන වග්තුණකට බෙදා සමුහ කොට ඊට දීඝනිකාය යි නම් තබා එහි බණවර පුද්ගලක් (64) පමණ වූ පාලිය සංක්කායනා කොට (සුමඛගලවිලාසිනියෙහි කී පරිදි) “ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරු කරණුවන් හදාරව” යි ආනන්ද-ස්ථිරයන්වහන්සේට තාර කරණ ලදී.

(ii) මධ්‍යමප්‍රමාණ වූ මූලපටියාය ආදි සූත්‍ර එක්සියදෙපණසක් (152) පණණාස තුණකට හා වග් පසලොසකට බෙදා සමුහ කොට මජ්ඣිම නිකාය යි නම් තබා එහි බණවර අසූවක් (80) පමණ වූ පාලිය සංක්කායනා කොට “ඇවැත්නි, මෙය පරිහරණය කරවු” යි දම්සෙනෙවි සැරියුන් වෙරණුවන්ගේ අනෙකාමාසිකයන්ට පවරණ ලදී.

(iii) බහුතරයේ ආදි සන්දහස්සන්සියදෙසැටක්. (7762) සුත්තසංග්‍රහවසයයෙන් බෙදා ඊට සංයුතධර්මිකාය යයි නම් තමා එහි බණවර සියක් (100) පමණ වූ පාළිය සපයායනා කොට “සබ්බිති, මෙය සිය අතැවැසියන් ලවා හදාරවන සේක්වා” යි මහායානාසය සභිරයන් වහන්සේට හාර කරණ ලදී.

(iv) එක් එක් අභියෝගයෙන් වැඩි සිටි විකල්පයාදාන ආදි නවදහස් පන්සියසත්පණසක් (9557) සුත්ත සම්මුත කොට ඊට අංගුත්තරනිකාය යි නම් තමා එහි බණවර එක්සියවස්සක් (120) පමණ වූ පාළිය සපයායනා කොට “ආවැන්නි, මෙය තොප ඇසුරෙහි වුවන් ලවා හදාරව” යි අනුරාද්ධ සභිරයන් වහන්සේට පවරණ ලදී.

(v) බුදුකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, සුත්තනිපාත, විමාන-වක්ඛු, පෙතවක්ඛු, ථේරගාථා, ථේරිගාථා, ජාතක, නිදෙදස, පටිසම්භිද, අපදන, බුද්ධිවාස, වරියාපිටක යන දෙසනාපාළිය සම්භායනා කොට බුදුකනිකාය යන නමින් තමන ලදී. ධම්මිතය නිකාය පසට පමණක් බෙදීමේ දී මුලින් කී නිකාය සතර හැර සෙසු සියලු බුද්ධවචන බුදුකනිකායට ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අභිකථාව අවසන් කරණ අභි-කථාවායථිපාදයෝ මෙසේ කියති: “තත්ථ බුදුකනිකායො නාම: චත්තාරො නිකායො ධම්මො අවසෙසං බුද්ධවචනං. තත්ථ විනයො ආයසමනා උපාලිතෝරෙන විසංජ්ඣතො. සෙසබුදුකනිකායො චත්තාරො ච නිකායා ආනන්දනේරෙන” - “එහි (සංගීතිපාලියෙහි දැක්වූ පඤ්චනිකාය අතුරෙන්) බුදුකනිකාය නම්: දීඝාදිනිකාය සතර හැර සෙසු බුද්ධවචනයි. එහි විනයය ආශ්‍රමෙන් උපාලි තෙරුන් විසින් විසදන ලදී. සෙසු බුද්ධවචන සහිත වූ බුදුකනිකාය හා මුලින් කී නිකාය සතර ද ආශ්‍රමෙන් අනිදතෙරුන් විසින් විසදන ලදී.”

මේ පාඨයෙන් සංගීතිය පැවැත්වූ ක්‍රමය ආමගීතය කෙරෙයි. බුද්ධවචන වූ සියලු පයඝාපතිපාලිධම්මය බුද්ධකාලයෙහි “සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-කරණං” යනු ආදි නවාභග්‍යකට බෙදන ලද බව යට (xiv පිටුවේ) සඳහන් කරණ ලදී. මේ බෙදීම සිත තමා ගෙණ සංගීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ ඒ නවාභග්‍ය මහාපරිනිව්‍රාණසූත්‍රයෙහි ධම්මිතය වශයෙන් බෙදා වදල පරිදි සම්භායනාව පැවැත්වූහ. එහි අභග්‍යවශයෙන් සුත්‍රයට අයත් විනයපයඝාපතිය උපතොවිභග්‍යවකිකපරිවාර වශයෙන් සංගීත ය. සුත්‍රයෙන් විනය වෙන් කොට ගත් කල්හි සුත්‍රනාමයෙන් ගතයුතු ඉතිරි සියලු ධම්ම දීඝාදිනිකාය සතරෙහි සම්භාගිත විය. ශෙෂ වූ බුද්ධවචන සංගීත වූ සැටියෙන් විනයයෙහි ඇතුළත් විය නොහැකි වේ. එසේ ම දීඝාදිනිකාය-සතරෙහි ද ඇතුළත් නො වේ. එබැවින් ඒ බුද්ධවචන සියල්ල බුදුකනිකාය නම් විය. එහි විනයධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි උපාලි තෙරණුවෝ විනය විසඳූහ. ධම්මධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි අනිදතෙරණුවෝ දීඝාදිනිකාය සතර හා අභිධම්ම සහිත වූ බුදුකනිකාය යන පඤ්චනිකායය විසඳූහ.

පිටක වසයෙන් බෙදීමේ දී අන්තර්ගත වූ සියලු ධම් සුක්ක(සමානමාන) හෙයින් නිකාය පස සුත්තනිකායමය යන නමින් දන්නා ලදී. දෙශනා-පාලියෙහි සංගීතිපරිදාය ආදියෙහි පෙනෙන ‘එක් ව ගැසීම’ යන අර්ථ

ඇති 'සංගීති' ශබ්දය යොදා නිකාය පස 'දීඝසංගීති' ආදී විසින් ද ව්‍යවහාර කරණු ලැබේ. සිංහලයෙන් දික්සගි මැදුම්සගි සංයුත්සගි අවේශාකාරසගි කුදුගත්(කුදුගොත්)සගි යයි කියනු ලැබේ. "ආගතාගමා" ආදී තත්ති පෙණෙන 'ආගම' ශබ්දය සමග යොදා 'දීඝාගම'¹ ආදී වසයෙන් ද දන්නා ලදී.

අභිකථාවන්හි 'වතුරාගමා' යි දීඝාදිනිකාය සතර සූත්‍ර විෂයයෙහි ප්‍රධානතමයෙන් වෙසෙසා දක්වේ. එයින් බුදුදකනිකාය ආගමක් නොවේ ය යි විචාරකයෝ කියත්. එහෙත් ආගම ශබ්දයෙන් සහිපස ම ගැණෙන බව- "ආගතාගමානි - එකො නිකායො එකො ආගමො නාම, ඥේ නිකායා ඥේ ආගමා නාම, පඤ්ච නිකායා පඤ්ච ආගමා නාම²" යන අභිකථාවෙන් ඔප්පු වෙයි.

"සංගීතියෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ ආවායෂී වරයන්ට භාර දුන් තමුත් බුදුදකනිකාය භාර දෙන ලද කෙනෙක් නැතැ" යි කියමින් ඇතැම් විචාරකයෝ කුදුගත්සගිය අනාථ කෙරෙති. බුදුදකනිකායය ග්‍රන්ථරාශියකින් යුක්තය. එහෙයින් එක් ආවායෂීවරයෙකුට එය භාර දී නැති බව ඇත්තකි. බුද්ධිකාලයෙහි ම ඊට අයත් බවින් සාමාන්‍යයෙන් හිඤ්ඤත් විසින් පටිභාසනවශයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද බව "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු බම්බං පරියාපුණාති: සුතනං ගෙයං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතබම්බං වෙදලං" යන දෙසනාපාළියෙන් ද ප්‍රකාශ වේ. තව ද, එය කොටස් වශයෙන් හදුල ජාතකනණක, බම්බපදභාණකාදී ආවායෂීවරයන් හැණ අභිකථාදියෙහි සඳහන් වේ. "පඤ්චනෙකායිකා³ - පඤ්චනිකාය හදුරන්තෝ" ආදීන් අශෝකාකාලිනශිලාලෙඛනයන්හි ද "බුදුදකභාණකා - කුදුගත්සගිය හදුරන්තෝ" යි මිලිඡුප්‍රස්තාදියෙහි ද සඳහන් වීමෙන් සංගීතිකාලයෙහි පටන් කුදුගත්සගිය මුඛපාඨවශයෙන් හදුල ආවායෂීවරමපර පැවැති බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අභිකථාව අවසන් කොට, අභිධම්ම සඛායනයා කල සැටි හා සියලු බුද්ධවචන පිළිබඳ එකවිධාදී විස්තර ද දක්වමින් සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ ප්‍රකීර්ණකථාව දක්වන අභිකථාවායෂීගේ ත්‍රිපිටකය මැනැවින් විසාර කෙරෙති. එහෙයින් දීඝී වූ ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි අනවශ්‍ය ය.

1. සභ්භිවැද්දු - "දීඝාගම: මදධ්‍යමාගම: සංයුක්තාගම: එකොත්තරාගම: කුදුගාගම:" යි ව්‍යවහාර කෙරෙති. අභිධම්මසංකෘත-භූමිකා (රාහුලසංකායායන), 10 පිටුව.

2. අංගුකරධම්මකථා, භේවාචිකාරණ බුදුණ. 352 පිටුව.

3. "විනයකා = වෙනසිකා, සුතානිකා, = සුත්තනිකා, සුතාගිතිනි = සුත්තනිතිනි, පව්‍යනකසිකා = පඤ්චනෙකායිකා" සංවිශ්ලාලිපි, The Monuments of Sanchi, Vol. I, p. 297. බාහුවි ශිලාලිපි. Cf. Indian Historical Quarterly, Vol. vii, 1931, p. 640.

අභිකථාදියෙහි දක්වන "දීඝභාණකා, මජ්ඣිමභාණකා, සංයුක්තභාණකා, අභ්‍යුත්තර-භාණකා, බුදුදකභාණකා" යන මේ වචනවලින් පෙර පවත් පාචනිකාය වෙන් වශයෙන් හදුරු ආවායෂීවරමපර පැවැති බව ස්ප්‍රව වේ.

8. අභිධම්මපිටකය.

අභිධම්මය නම් බුද්ධඥානයට ම විෂය වූ සකකම්, ආයතන, ධාතු, ඉන්ද්‍රිය, සත්‍ය, ප්‍රතික්‍රියාසමූහපාද, මාත්‍රී, ඵල, නිජාණ ආදි ස්වභාවධර්මයන් මාතෘකා වශයෙන් විභාග කොට වදාළ පරමාථදෙශනාවයි. එය සංවෘතදෙශනා සම්භාෂාන සුත්‍රවිනය දෙකින් ‘අභිරොක වූ, විශිෂ්ට වූ’ යන අභිධම්මයෙන් අභිධම්ම නම් වේ. සියලු බුද්ධවචන ධර්මවිනයවශයෙන් බෙදා වදාළ හෙයින් අභිධම්ම ද ධර්මයෙහි ම ඇතුළත් වේ. “ධර්මවත හෙත්ත ථෙව පිටකානි වුත්තාති” යි ධර්මවිනයපදයට ලියූ අභිකථාවෙන් ද ‘ධර්ම’ පදයෙන් සූත්‍ර-අභිධම්ම පිටක දෙක කී බව ප්‍රකාශ වේ.¹

එහි “ගෙ වො මයා ධර්මො දෙසිතා, සෙය්‍යපිදං: වත්තාරො සත්ථට්ඨානා, වත්තාරො සමමස්සාධානා, වත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චන්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣංගා, අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො” යි වදාළ සතර සත්ථට්ඨානාදී සත්තිස් බොධිපාක්‍ෂිකධර්මයෝ ධර්ම නම් වෙත්. “තත්ත සිද්ධං ථෙව භික්ඛු අභිධර්මෙ නානාවාද” යි² වදාළ වචනයෙන් ඒ බොධිපාක්‍ෂිකධර්මයන්හි ම විශිෂ්ටධර්මය අභිධර්මය යි දැක්වේ. මේ දෙශනාපාලියෙන් ද “ධර්මොති සුත්තාතිධර්මෙ සම්මාණොති”³ යන විකාපාදයෙන් ද සූත්‍ර අභිධම්ම දෙක ම ධර්මශබ්දයෙහි ඇතුළත් බව ප්‍රකාශ වේ. එහෙයින් ප්‍රථමසංගීතිකාරකමහරහතුන් ධර්මසංගායනා නමින් ම අභිධර්මය ද සංගායනා කළ බව ඔප්පු වේ.

ධර්මසංගායනා කිරීමේ දී “කතරං ආවුසො පිටකං පඨමං සම්භායාමාති ? සුත්තනනපිටකං හනෙතති” - “ඇවැත්නි, (සූත්‍රාභිධම්ම දෙකින්) කවර පිටකයක් පළමු කොට සම්භායනා කරමු ද” යි මහසුප්පකතොරුන් විවාල කල්හි “සාමිකි, සුත්තනනපිටකය” යි තෙරහු කීහ.⁴ එහෙයින් සත්තිස්-බොධිපාක්‍ෂිකධර්මයන් විභාග කොට සුත්තගෙය්‍යාදී අභිවසයෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ඒ ඒ තැන්හි දෙශනා කරණ ලද පටඨායදෙශනාවන් සංග්‍රහ කොට නිකායවසයෙන් බෙදා සූත්‍රානනපිටකය පළමුවෙන් සංගායනා කරණ ලදී.

ඉන්විනි ධර්මසම්භායනාවෙහි ඉතිරි කොටස වූ අභිධර්මපිටකසංගීතික ආරම්භ කළ මහරහත්හු “සිතෙනෙව මයා ඉමෙ පඤ්චකඩකා, ආදයා-යතනානි, අව්භාරස ධාතුයො, වත්තාරි සච්චානි ඉමෙ ධර්මෙ විහජ්ඣා..... අනන්තතයමකාපට්ඨානපතිමණ්ඩනං අභිධර්මපිටකං දෙසිතං” ආදීන් අභිකථාවෙහි⁵ කී පරිදි පඤ්චසකකාඤ්චධර්ම විභාග කොට නිෂපයඝායවශයෙන් දෙශනා කරණ ලද අභිධර්මය සම්භායනා කළහ. එය බෝමැඩ දී බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මෙනෙහි කළ පිළිවෙළින් ද, තව්තිසාදෙව්ලොව දී දෙශනා කළ පිළිවෙළින් ද ධර්මසම්මාණී, විහංග, ධාතුකථා, පුගල පඤ්ඤානනි, කථාවස්සු, යමක, පට්ඨාන යන කොටස් සතට බෙදීමෙන් සංගීත විය. එක් එක් කොටස ‘විභාගය’ යන අළු ඇති ‘සකරණ’⁶ නාමයෙන් ධර්මසම්මාණී පසකරණ ආදි වසයෙන් සමවත විය.

මෙහි කථාවස්සුපසකරණය මතු ඇති වන පරවාදීන්ගේ ධර්මරොධිකථා නිරාකරණය කරමින් මොග්ගලියුත්තනිසං තොරුන් විසින් සම්පූර්ණ කරණ බව දන් බුදුරජානන් වහන්සේ එය විස්තර නොකොට එහි සියලු කථා-

1. ආයුත්තනිකායධර්මකථා, 35 පිටුව.

2. මජ්ඣිමනිකාය, කිත්තිසුත්ත.

3. සාරස්ථිපති 18 පිටුව.

4. සුමංගලවිලාසිනී, 10 පිටුව.

5. සුමංගලවිලාසිනී, 414 පිටුව.

6. ‘පසකරණ’ ශබ්දය විකාපයෙහි යෙදී නිබන්ධ බව පරිවාරපාළියෙන් පෙනේ.
පරිවාරපාළි (සද්ධාතිසං මුද්‍රණ) 210 පිටුව.

මාගියන් පිළිබඳ මාතෘකා පමණක් වදාලන, එහෙයින් ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ එහි මාතෘකා පමණෙකි. මොහොලිපුත්තනිසස මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ඒ මාතෘකා අනුව සකවාදපරවාදවසයෙන් විභාග කොට සම්පූර්ණ කරණ ලද කථාවැනුව මධුපිණ්ඩිකාදී සුත්‍ර මෙන් බුද්ධිභාසිත වී ය. එය තාතීයසංගීතියෙන් සංගීත වූයේ පොර්ණසංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථාරූඪ වී ය. සප්තප්‍රකරණ වශයෙන් බෙදුනු ඒ අභිධර්මපාලිය අභිග්‍රහණයෙන් වෙය්‍යාකරණයට ද නිකාය වසයෙන් බුද්දකතිකායට ද පිටක වසයෙන් අභිධර්මපිටකයට ද ඇතුළත් වේ.

අභිධර්මය පිළිබඳ මතභේද

පුළුකාලිතවිතණ්ඩවාදීන්ගේ පටන් වර්තමානය තෙක් ත්‍රිපිටකපරීක්ෂක-යන් විසින් අභිධර්මය සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන පිට්‍රාදයෝ එක සේ ම දරුණු වෙති.

එයින්-

“අභිධර්මය බුද්ධිභාසිතයක් නොවේ. බුද්ධිකාලයෙහි එය නො පැවැත්-තේ ය. එය ප්‍රථමසංගීතියෙන් හා ද්විතීයසංගීතියෙන් ද සංගීත නො වී ය. ද්විතීයසංගීතියටත් තෘතීයසංගීතියටත් අතර කාලයෙහි එය සම්පාදනය කරණ ලද්දකි සිතිය හැකිය” යන මේ වාදයෝ ප්‍රධාන වෙති.

1. අභිධර්මය සම්පූර්ණයෙන්ම ම විෂය වුවකි. තථාගතයන් වහන්සේ පෙර බුදුවරුන් මෙන් ආනාපානවතුච්ඡායනයෙන් තැගී පටිච්චසමුප්පාදය සම්මතියා¹ කිරීමෙන් ලත් සම්පූර්ණයෙන් සියලු ධර්මයන් අවබෝධ කිරීමෙන් බුදුවූ සේක.

අනන්තකාලයක් පෙරුම් පුරා බෝමැඩ දී අවබෝධ කළ ඒ ශ්‍රේෂ්ඨධර්මය මෙතෙක් කිරීමෙන් උපන් සොම්නස ප්‍රකාශ කරමින් එහි දී මේ ගාථාවන් ද වදාලන:

- i. “යදු තවෙ පාතුනවනති ධම්මා
ආතාපිනො කොයතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අඨස්ස කඝ්ඛා වපයනති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙකුධම්මං.
- ii.
යතො බයං පච්චයානං අවෙදි.
- iii.
විබුපයං නිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියොව ඔහාසයමනනලිකකං.”

(i) කෙලෙස් නවන පියවියෙන් යෙදී බ්‍යාන කරණ ක්ෂණානුවාදට බොධිපාක්ෂිකධර්මයෝ භාවිත වසයෙන් යම් මොහොතක ප්‍රකට වෙත් ද, ඒ මොහොතෙහි අවිද්‍යාදිතෙකුසලින දුෂ්ඨධර්මය අවබෝධ වීමෙන් සංසාර-ප්‍රවාතයේ පිළිබඳ සියලු සැක පත විය. (ii.) එසේ ම ප්‍රත්‍යයයන්ගේ නිරෝධය දැනීමෙන් සංසාර නිවෘත්තිය පිළිබඳ සියලු සැක පත විය. (iii). හෙතෙම අපුරු නසා අහස බබලවන තීරු මෙන් කෙලෙස්මරසෙනන නසා සිටින්නේ ය. මේ ප්‍රත්‍යයාකාරයත් ප්‍රත්‍යයනිරෝධය වූ නිවෘත්තියත් ප්‍රත්‍යයනිරෝධයට පමුණුවන මාගීයන් පිළිවෙලින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කළ සැටිය.

1. සංසුන්‍යනිකාය - නිදනවිභක්තියෙහි බුද්ධවිභක්තිය බැලිය යුතු.

බුදු වූ සිවුවනසතියේ බෝමැඩ රතනසරයෙහි වැඩිහිදු බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් හා ප්‍රත්‍යයාකාරධර්මයන් පිළිබඳ විභාගවයයෙන් ධර්මසංඛ්‍යාණි ආදිය ද ප්‍රත්‍යයාකාරය හෙතුප්‍රත්‍යයාදියෙන් විභාග කරමින් අනන්‍යතාසම්පන්න-පටිඨානතය ද මෙනෙහි කළහේක.

“යාවතකං ඤෙය්‍යං, තාවතකං ඤෙණං. යාවතකං ඤෙණං, තාවතකං ඤෙය්‍යං. ඤෙය්‍යපරියන්තනිකං ඤෙණං. ඤෙණපරියන්තනිකං ඤෙය්‍යං.” — “දත යුතු දෑ යම් තාක් ද ඒ තාක් ඥානය ඇත. ඥානය යම් තාක් ද ඒ තාක් දත යුතු දෑ ඇත. දත යුතු දෑ කෙළවර කොට ඥානය ඇත. ඥානය කෙළවර කොට දත යුතු දෑ ඇත.” යි මෙහි ආකාරයෙන් සඵලඥානයෙන් ඊට විෂය වූ පටිඨානතයන් එකිනෙකට ගැලපී සිටියේ ය. මෙහි පටිඨානතය සඵලඥානයට විෂය වූ බවත් සඵලඥානය ම පටිඨානතයට ප්‍රමාණ වූ බවත් සැලකිය යුතු.

බුදුරජානන් වහන්සේ මෙසේ අවබෝධ කළ සුක්ෂමඥානවිෂය වූ අභිධර්මය බුදු වීමෙන් සත්වතවස තව්නිසාදෙව්ලොව දී මාතෘදිව්‍යපුත්‍රයා කායසාක්ෂි කොට දසදහස්සක්වල දෙවසමුහයාට තෙමසක් තුළ, “කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා, අබ්‍යාසනා ධම්මා” ආදී මාතෘකා වශයෙන් දෙයනා කරමින්¹ එහි මාතෘකාවන් දම්සෙනෙපිසැරියුත්මකරහඬුන් වහන්සේට කියා දුන්හේක. ධර්මත්‍යය දත් සැරියුත්මකතෙරණුවෝ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාළ අභිධර්මමාතෘකා සියල්ල විස්තර කොට එහි වාචනාමාණිය තමන්වහන්සේගේ අනුවැසි පන්සියක් හිසුන්ට ඉගැන්වූහ.

එතැන් පටන් හිසුහු අභිධර්මය මාතෘකා වශයෙන් ප්‍රගුණ කළහ. “ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා” යන වචනවලින් ඒ බව පැහැදිලි වේ. “මානිකාධරාහි ධම්මවිනයානං මානිකාසු නතපරිවයෙන මානිකාධරා” — ධම්මවිනයමාතෘකා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් මානිකාධර වූවෝ” යනු විසුද්ධිමග්ග-දීපිකාවෙහි දක්වේ. “තෙසං යෙව ධම්මවිනයානං මානිකාය ධාරණෙන මානිකාධරා” යනු විසුද්ධිමග්ගවිකාසී. මෙහි ධර්මමාතෘකා නම් අභිධර්ම-මාතෘකායි. මෙයින් ‘මාතෘකා’ යනු අභිධර්මපද්‍යාය නාමයක්² බව පෙනේ. “තිසුද්ධිමානිකා, අභිධම්මමානිකා, සුත්තනැතිකමානිකා” ආදියෙන් ද ඒ බව පැහැදිලි වේ.

මේ හැර අභිධර්මය වෙන්වයයෙන් බුද්ධිකාලයෙහි පැවැති බවට දෙයනාපාලියෙහි ඇති නිදර්ශන බොහෝ ය. එයින් සමහරක් මෙහි XV වන පිටුවේ සංකෂ්පයෙන් දක්වන ලදී. පහත දැක්වෙන නිදර්ශනවලින් ද එය පැහැදිලි වේ:

1. බුදුරජානන් වහන්සේ අභිධර්මය දෙසා ආවිර්තාවප්‍රාතිහාසිකයන් ලොකවිවරණය කොට දෙවොරොහණයෙන් සංකසානුවරට වැඩිහේක. විසුද්ධිමග්ග, 291-292 පිටු බැලියයුතු. විෂාර ධර්මපදධිකාපා - සමකප්‍රාටිහාරියවක්ඛුමෙන් දතයුතු. එහි බුදුරජානන් විඤ්ඤිමයින් බැස සිටි දකුණු පිය නැවු නැත අවලංගුවිය වූ බව දක්වේ.

දෙව්ලොවින් බව හිඤ්ඤා පිහිටි තැන අසඟාකරන්නා විසින් විහාරයක් කරවා, එය පිටපස ගල්වැට්ටි පිහිටුවා තුනු බව පාඨයන් විනයානුසාය කියයි. Cf. Fa-Hien Record of Buddhist Kingdoms, by J. Legge - pp 48-50.

2. ඉහත XV වන පිටුවේ 5 අසඟාලිපිය බලනු.

නාගරජ්ජනිකොණ්ඩසිලාලිපිවල සඳහන් ධර්ම විනය මානිකා ආදිවචනා ගැණ විෂාරයක් කරණ ආවාසී නළිනාක දත් රතනා “මානිකා” යනු පාලියෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂයට මෙන් අභිධර්මයට ද පටිඨානවිනයත් බව කරුණු සහිතව ප්‍රකාශ කරයි. එහි දක්වන ‘පාමමානුකා’ වචනයෙන් මහාසංඝිකයන්ගේ විනය පනත් අභිධර්මය ගැණ ය යි සිතිය හැකි බව ද කියයි.

“ආරක්‍ෂාකොන හාටු(සො හිකවුනා අභිධමම අභිවිනය යොගො කරණියො, සන්තාටුසො... අභිධමම අභිවිනයෙ පඤ්ඤා ප්‍රවර්තාරො...” - “ඇවැත්ති, ආරණ්‍යයෙහි වසන මහණනු විසින් අභිධමයෙහි අභිවිනය-යෙහි (උද්ග්‍රහණධාරණවශයෙන්) යොග කට යුතු ය. ඇවැත්ති, අභිධම-යෙහි අභිවිනයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන්නෝ වෙති” යි මැදුම්සඟියේ ගුලියාති සුත්‍රයෙහි දක්වෙන මෙ පාඨයෙන් සැරසුන් මහරහතුන්වහන්සේ විසින් ආරණ්‍යකභික්‍ෂුන් විසින් අභිධමය උගත යුතු ය යි අවවාද දුන් බවත් බුද්ධකාලයෙහි අභිධමය පිළිබඳ පැන පිළිවිසිම් බහුල ව පැවැතිබවත් පෙනේ. මෙහි අභිධමපිටකය සම්පූර්ණයෙන් නො වේ නම් යටත් පිරිසෙයින් දැක-තිකමාතිකා සමග බමුවහදයවිනසනය වත් උගත යුතු බව අභිකථාව කියයි.¹

“අභිධමම බො පන අභිවිනයෙ පඤ්ඤා ප්‍රවර්තා විස්සජ්ජෙති” යි අභ්‍යුත්තර - නවකතිපාන - සන්තාචාසවග්ග - දෙවන සුත්‍රයෙහි වදාළ මේ පාඨයෙන් අභිධමප්‍රශ්න විසඳීම පූර්වබලාංක (පුහුණුවන) මහණනුගේ වර්ණමපතතිය බව ප්‍රකාශ වේ.

“පඤ්චති භික්ඛවෙ අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙ-තබ්බං... පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිධමම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං...” මහාවග්ග - මහාකඛ්ඛකයෙහි වදාළ මේ පාළියෙන් උපසම්පදකමීය කරණ මහණනු අභ්‍යුත්තර පසකින් යුක්ත විය යුතු බවත් අනුච්ඡිදා හෝ සමගවසන්නා අභිධමයෙහි නික්මවීමට සමම්මිම ඉන් එක් අභ්‍යයක් බවත් ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධමපදයෙන් නාමරූපපරිච්ඡේදය (විභත - වෙනසික - නිබ්බාණ යන නාමධම්ම හා - රූප ධම්ම ද) ගැණෙ ය යි අභිකථාව කියයි.²

පාචිනතියපාළියෙහි භික්ඛුවිනසනයෙහි විලෝකන සිකඛාපද³ විහසනයෙහි “ඉභ්ඤ භාව සුත්තනෙතො වා ගාථායො වා අභිධමමං වා පරියාපුණස්සු, පට්ඨාපි විනයං... මේ වාක්‍යයෙන් එකල අභිධමය භික්‍ෂූන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් වෙන ම පුහුණු කළ කරුණක් බව දක්වේ. එහි ම භික්ඛුභිවිනසන - ඡන්තාවග්ගයෙහි 12 වන සිකඛාපදවිනසනයෙහි පෙනෙන “අභිධමම ඔකාසං කාරාපෙඨා සුත්තනතං වා විනයං වා පුච්ඡති, ආපතති පාචිනතියස්ස” යන මේ වාක්‍යයෙන් භික්‍ෂූණින් ද අභිධමය හදාළ බව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධමපදයෙන් අභිධමපිටකය ගැණෙයි.

“නෙන බො පන සමයෙන සමබ්‍රලා පථරා භික්ඛු මණ්ඩලමාලෙ සනති-සිහනා සනතිපතිහා අභිධමමකථං කපෙන්න” යි අභ්‍යුත්තරතිකාය - ඡක්ක නිපාන - 6 වන වග්ග - 6 වන සුත්‍රයෙහි දක්වෙන මේ පාඨයෙන් බුද්ධ කාලයෙහි (මහාකොට්ඨිභාදි) බොහෝ ස්ථිර භික්‍ෂූන් රැස් ව අභිධම කථා කිරීමෙහි යෙදුනුබව ප්‍රකාශ වේ.

1. මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා, (නේ. ඩි.) 3 කාණ්ඩ, 126 පිටුව.

2. සමන්තපාසාදිකා (නේ. ඩි.) 739 පිටුව.

3. මෙහි ඉහත පමි සිකඛාපද... දක්වෙන xxiii පිටුවේ 1. අබ්‍යාලිපියෙහි “සිකඛාපදවිලෝකන පාළියන්ගෙන්” යි වැරදීමෙන් යෙදී තිබේ. එය “සිකඛාපදවිලෝකනකො පාළිනතියන්ති” යි සුද්ධ විය යුතු.

තවද, බුද්ධිකාලයෙහි අභිධම්මයෙහි ප්‍රචිණ වූ ඛණ්ඩක භික්ෂූන් නානා ප්‍රදේශයන්හි වෙත ම සිටිබව පාරාජිකපාලියෙහි හා වුලලවග්ගපාලි - සමථ-කඛ්ඛකයෙහිත් එන දබ්බමල්ලපුත්ත තෙරුන්ගේ කථාවෙන් ද පෙනේ. සෙනසුන් පැණවීමට සමසයා විසින් සමමත කරණ ලැබූ දබ්බමල්ලපුත්ත තෙරුන් විසින් නොසෙස් දෙසින් පැමිණෙන භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූ සැටි දක්වන “යෙ තෙ භික්ඛු සුත්තනනිකා... විනයධරා... ධම්මකපිකා, තෙසං එකජංඝං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති” යන වාක්‍යයෙන් සෞත්‍රානතික-යන්ට එකතැනක, විනයධරයන්ට එකතැනක, ඛණ්ඩකයන්ට එක-තැනක දැයි මෙසේ සභාගවසයෙන් ඒ ඒ භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූබව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි ධම්මකපිකයෝ නම් ආභිබම්මකයෝ ය.

සියුම් වූ විනහනතර බක්ඛනතරාදි නාමරූපධම්මයන්ගේ යථාර්ථය නො වරදවා නිව්‍යාණාධිගමය සමපාදනය කරමින් ධම්මදේශනා කිරීමෙහි සමථ හෙයින් මුහුලන්මහරහතුන් වහන්සේට බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධුවාදයෙන් ‘ධම්මකපිකයා’ යි කී බව “සාධු! සාධු! සාරිපුත්ත, ... මොග්ගලානො හි සාරිපුත්ත, ධම්මකපිකො” යි මහාගොසිඛග සුත්‍රයෙහි වදාළ මේ වාක්‍යයෙන් පෙනේ.

දබ්බමල්ලපුත්තකථාවෙහි “යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මකපිකා” යි කියුයේ අභිධම්මය හදාරණ භික්ෂූන් සදහා ය.* “ධම්මකපිකොති ආභිබම්මකො” යනු මහාපදදුස අවයවකථායි.¹

මෙසේ අභිධම්මය බුද්ධිභාසිතයක් ම වනබවත් සිවුපිළිසිඹියාවත්, මහ-රහතුන් පටන් බුද්ධිකාලිතශ්‍රාවක පිරිස විසින් එය, උද්ග්‍රහණ, ධාරණ, පුශ්ත, ප්‍රතිපුශ්ත, දේශනා වශයෙන් භාවිත වූ බවත් පිටකපාලියෙහි ම ඉරහද සේ ප්‍රකට ව පෙනේ. අභිධම්මය බුද්ධිභාසිතයක් නො වේ ය යි කියන විකණ්ඩවාදීන්ගේ මත අභිකථාවායාචාරයන් විසින් දේශනාපාලියෙන් නිදහිත දක්වමින් ඉතා පහසුවෙන් නිරාකරණය කොට මැඩ ලා තිබෙන සැටි ධම්මසඛගණිප්පකරණටයකථාවෙහි නිදානකථාව සාවධාන ව කියවීමෙන් දත හැකි වේ.

2. අභිධම්මය ප්‍රථමද්වතියසංගීතිවලදී සංගීත නො වූයේ ය යි කියන්නෝ “සංගීතිපාලියෙහි අභිධම්මය ගැණ කිසිවක් සදහන් වී නැති බවත්, අභිධම්මයට නිදානයක් නැති බවත්, අභිධම්මය කිසියම් අඳුරු පර-පුරකට භාර වී තැබිබවත් සාධකවසයෙන් දක්වති.

අභිධම්මය සංගීතිපාලියෙහි සදහන් ධම්මසඛායනාවශයෙන් සංගීත වූ සැටි යට දක්වූ කරුණුවලින් ඔප්පු කරණ ලදී. සුමඛගලවිලාසිනිඅභිකථාවේ දැක්වෙන පරිදි සුත්‍රපිටකසඛායනාවට අනතුරු ව අභිධම්මපාලිය සඛායනා කොට අභිධම්මපිටකය යි නම් කොට පත්සියක් රහතුන් විසින් සජ්ඣායනා කරණ ලදී.

* ධම්මකපිකයා ගැණ විස්තර මහාගොසිඛගසුත්‍රවණ්නාවෙන් ද අත්සාලිකියෙන් ද සාසුනතුනිකාය - ධම්මකපිකවග්ගයෙන් ද දත හැකි වේ

1. මහාභිදේදසට්ඨකථා, 140 පිටුව.

ඉන් පසු ජාතක, නිද්දෙස, පටිසම්බද්ධාංග, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, විමානවක්ඛු, පෙතවක්ඛු, ථෙරපට්ටිගාථා යන මේ පාළිය සම්භායනා කොට “මේ බුද්දකගණය” යි නම් කොට පිටක වසයෙන් අභිධම්මපිටකයෙහි ම සංග්‍රහ කළහ යි දීඝභාණකයෝ කියති. චරියාපිටකඅපද්‍යනබුද්ධිංස සමග අභිධම්මයන් ඇතුළු සූත්‍රකග්‍රන්ථ සියල්ල සුත්තනනපිටකයට අයත් බව මැනීමහාණකයෝ කියති.

මෙහි ජාතකපාළිය පුබ්බතිවාසස්සුණවසය වූ නවසන්නතිය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. නිද්දෙස, පටිසම්බද්ධාංග, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක යන මේ ග්‍රන්ථයෝ ප්‍රතිවේධඥානවිමය වූ ධම්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙති. විමානවක්ඛු පෙතවක්ඛු ථෙරපට්ටිගාථා යන මේ ග්‍රන්ථයෝ කමිළල ප්‍රකාශ කෙරෙති. මේ ස්වරූප සලකා දීඝභාණකයෝ තත්ස්වරූප ඇති යථාධර්මදෙශනා වූ අභිධම්මපිටකයට ඒ ග්‍රන්ථ ඇතුළත් විය යුතුවන්නේ යථානු-ලෝමදෙසනා වූ සුත්තනනපිටකයෙහි ද පඤ්ඤානිදෙසනා වූ විනය පිටක-යෙහි ද ඇතුළත් නොවිය යුතුවන්නේ කියති යනු සිතිය යුතු ය. මෙහි දීඝභාණකයෝ චරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිංස යන පොත් ජාතකස්වරූප ඇති හෙයින් වෙන ම නො ගත්හ. චරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිංස යන පොත් සමග ජාතකාදී සියල්ල අවේනිකත්වයෙන් දෙසනා කරණ ලද යථානුලෝමදෙසනා බැවින් තදවිමය වූ සුත්තනනපිටකයට ඇතුළත් විය යුතු ය යනු මැනීමහාණකයන්ගේ මතය යි. මේ ආවායඝීමන අනු ව බුද්දකනිකායය පිටකවසයෙන් වෙදීමේ දී අභිධම්මපිටකයට හෝ සුත්‍ර-පිටකයට අයත් වේ. මෙහි සුත්තය ධර්මනාය අනු ව විමසිය යුතු වේ. මේ ආවායඝීමනනිදර්ශනයෙන් ද අභිධම්ම සම්භායනාරූප වූ බව ඔප්පු වෙයි.

මේ හැර දුල්වා නම් පිබ්බි විනයග්‍රන්ථයෙහි මූලසමාසනිවාදීන්ගේ විනයසූත්‍රකයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිකපාඨෙහි සුත්‍ර-විනය-අභිධම්මවශයෙන් ත්‍රිපිටකය සම්භායනා කළ සැටි විස්තර වේ. ¹

1. Kācyapa said to the Bhikshus, “Sirs, Whereas hereafter bhikshus may be oblivious and ignorant, and not able to understand the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma, because there are no gāthās of the Sūtras, therefore in the forenoon gāthās of the Sūtras will be recited, and in the afternoon the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma will be taken into consideration (discussed or recited)” Rockhill’s The Life of The Buddha, p. 156. xxii එන පිටුවේ 2 වන අධොලිපිය බලන්න.

මෙහි කාශ්‍යප තෙරණුවන් විසින් ප්‍රථමසංගීතියේ දී සුත්‍රානත, විනය, අභිධම්ම සම්භා-යනා යොජනා කළ සැටි දක් වේ.

“Then Mahākācyapa thought ‘I myself will expound the Mātrikas to preserve the sense of the Sutrānta and Vinaya as it was spoken. So he mounted the pulpit and said to the bhikshus, “Venerable sirs, in what does the Matrika consist?” Ibid. p. 160.

මහාකාශ්‍යපපඨවිරයන්වහන්සේ සුත්‍රවිනය දෙකෙහි යථාථය ආරක්‍ෂා වීම සඳහා මාතෘකා ‘මම ම ප්‍රකාශ කරන්නෙමි’ යි සිතා “සාවර ධර්මයන්හි මාතෘකා ඇතුළත්ද” යි සිතූත් විවාද බව මෙකි දක්වේ. මෙහි (the Matrika, i.e., the Abhidharma, or metaphysics) ‘මාතෘකා’ නම් අභිධම්ම යි නොහොත් අද්වයාත්මවිද්‍යාව යි කියන ලදී.

“...the Venerable Mahākācyapa and the five hundred other arhats have compiled the Three Baskets (Tripiṭaka) of the Tathagatha;...” මේ ආදී මාතෘකයෙහි “මහාකාශ්‍යප ඇතුළු පන්සියක් රහතුන් වහන්සේ විසින් තර්ථාගතත්‍රිපිටකය සංගීතය” යි කියා දිව්‍යසූර-යන්ගේ සාක්‍ෂිතාද පැවැත්වූහ යි ප්‍රකාශ වේ Ibid p. 161.

විතවාදී අනු ව අභිධම්මය ද ආනන්දසම්මන්තරයන්වහන්සේ විසින් ම සම්බාලනා කළ බව සැමුළුල් බිල් (Samuel Beal) මහතා කියයි¹. මේ වාචාවලින් මහායානිකයෝ ද ප්‍රථමසංගීතියෙන් අභිධම්මය සංගීත වූ බව පිළිගනී.

මෙහි ඉහත XXXVII වන පිටුවේ දැක්වූ දීපවංසගාථාවෙහි මහාසංඝකයන් විසින් අභිධම්මප්‍රකරණ සය අත්හැළ බව කීමෙන් ද්විතීය සංගීතියෙන් ද අභිධම්මය සංගීත වූ බව ඔප්පු වේ.

8. අභිධම්මයට සූත්‍රයන්ට මෙන් සංගීතියෙහි දී නිදනයක් දක්වා නැතැයි වැළඳෙනුවත් පිළිතුරු අපිකථානසින් මෙහි දක්වනු ලැබේ:

නොයෙක් කාලයන්හි නොයෙක් තන්හි ඒ ඒ කරුණෙහි ඒ ඒ පුද්ගලයන් සමෘද්ධියෙන් පවත්වන ලද බොහෝ දෙනා තෙරෙහි අප්‍රකට වූ සූත්‍ර දෙශනා බුද්ධිමාසිත, සාවකමාසිත, දෙවනාසිත, ඉසිතාසිත වසයෙන් ද කාලදෙශපුද්ගලවශයෙන් ද නියම කොට ඵෙතිතාසික සිද්ධාන්ත ලෙසින් ප්‍රකට කොට තැබීම සඳහා නිදන පාඨයක් දැක්වීම අවශ්‍ය වේ. එහෙත් නිදනයක් නො දක්වන ලද ජානකධම්මපදසුත්තනිපාතාදිගාථා ද ඉතිවුත්තකාදි දෙසනා ද සි යන බුද්ධිමාසිතයෝ බොහෝ වෙති.

අභිධම්මසමාචාරය පිළිබඳ එක් නිදනයක් නො ව නිදන දෙකක් ම ඇතිබව දෙවියන් සහිත ලොකයා අතර ප්‍රකට වූවකි. බුදුරජානන් වහන්සේගේ උත්පතිය, බුද්ධිත්වය, දම්සත්පාඨාත්මිම, යමාමතපෙළහර, තච්ඡිසාදෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම, දෙව්ලොවින් සංකස්සනගරයට පැමිණීම ද යන මේ කරුණු ඉතා ප්‍රසිද්ධ යි.

බුද්ධිත්වයට පැමිණ අභිගතධම්මයන් මෙනෙහි කිරීම අභිධම්මය පිළිබඳ අධිගමනිදනය වේ. සියලු බුදුවරයන්ගේ ආවේණිකධම්මයක් වූ යමාමත පෙළහර දක්වමින් තිථිකාසන් දමනය කොට දෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම එහි දෙශනානිදනය වේ.

විජ්ඣාමණ පදසා සංකස්සනගරයට වැඩ ද බුදුමහිමිය දැන බුදුබැව් පැතු පිරිසට දෙසු “සෙ ඩ්විතපසුතා සිරා” යන ආදි ධම්මපදගාථාවෙන් ද, සාර්සුත්මනරතනුන්ගේ ප්‍රඥමහිමිය ප්‍රකට කරණු සඳහා ඇසු “සෙ ව සම්බාන ධම්මාසෙ” ආදි අජිතසුත්තගාථාවෙන් ද, සුත්තනිපාතයෙහි සාර්පුත්තසුත්තයෙන් ද දෙව්ලොව දී අභිදම්ම දෙසු ප්‍රචිත සත්‍ය බව ඔප්පු වේ. බුද්ධිපිරිනිව්‍යාණයෙන් අවුරුදු දෙසියගණනකට පසු අමොඝාරජතුමා විසින් සංකස්සනුවර බුදුහු දෙව්ලොවින් වැඩි තිණ්ණිග පිහිටි තැන කරවූ විහාරයෙන් හා පිහිට වූ ගල්වැඩෙන් ද මේ ප්‍රචිත ඵෙතිතාසික සත්‍යයක් බවට පත් විය.²

මෙසේ බුදුරජානන්වහන්සේට ම මිෂය වූ අන්‍යයන්ට සාධාරණ නො වූ අභිධම්මදෙශනාව උන්වහන්සේ විසින් දෙව්ලොව දී (මායා)මාතාදිව්‍ය පුත්‍රයා ප්‍රමාන දෙව්පිරිසට දෙශනා කරණ ලද්දව ප්‍රසිද්ධ හෙයින් සංගීතියෙහි දී මහසුප්පිතකෙරණුවෝ එහි නිදනය නො විවාදන. අනුකරණුවෝ ද එය අනුකූලවත් නිය සුදු නො වන බැවින් නො කිහ. අභිධම්මාලිය බුද්ධිදෙශන වූ පරිදි පත්සියක් රහතුන් විසින් සංගීත වී ය. ඇදින්-පිමේ නිදනයක් සමග නො යෙදීමෙන් එය නිසැකයෙන් ම බුද්ධිමාසිතයක් බව ප්‍රකාශ වේ.

1. Cf. Rockhill's Life of The Buddha, p. 140, note 2.

2. මෙහි XLVII වන පිටුවේ I වන අංකලිපිය බලනු.

අභිධම්මය බුද්ධාසනය නම් එහි නිදානය කොට දී සි අසන විරුද්ධවාදියාට මනෝලාභයට වැඩි නිසාගෙන තෙරණුවෝ මහාබෝධිනිදානය (සම්මානාදාන ප්‍රතිලාභය) අභිධම්මනිදානය යි කියමින් පදෙසවිහාරස්ත්‍රාන්තය ගෙනහැර දක්වූහ.

එහෙත් යමක් ඉල්ලා අඩන බාලයා ඒ දෑ ම දී සනසන්නාක් මෙන් අනුරාධපුර(ගම්) වැසි සුමනදෙවතෙරණුවන් තෙමේ ලොහොපායෙහි දම දෙසන්නේ “මේ පරවාදියා අභිධම්මයට නිදානයක් ඇතිවෙත් නො දැන එය නැතැයි හඬමින් අප ඉදිරියේ වැලපේ. මෙන්න! ඔහුට අභිධම්ම නිදානය” යනු කියමින් දෙව්ලොව දී බුදුරජුන් අභිදම් දෙසූ බව සුත්‍ර-නිදානයක් මෙන් පාලියෙන් මෙසේ කී ය: “එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරන් තාවතීංසෙසු පාරිවජ්ඣකකමුලෙ පණ්ඩකම්බලසිලායං, තත්‍ර බො භගවා දෙවතාං තාවතීංසානං අභිධම්මකථං කපථසී: කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා”නි.

අත්සාලිති අටුවාවෙහි එන මේ කථාවෙහි තත්ත්වය නොදත් ඇතැම් විචාරකයෝ “මේ කියන නිදානය කිසි ම අභිධම්මපොතක හෝ ත්‍රිපිටකයේ අන්පොතක හෝ නැත්තේ ය. එය එතුමන් විසින් ගොතා කියන ලද්දකි. එබැවින් එබඳු දුෂ්ට සාධකයක් පවා ගෙනහැර පෑමෙන් පෙනීයන්නේ මෙය සම්මානාදානය යි ඔප්පු කරගැනීමට බලවත් අපහසුවක් තිබුණබවයි” යනු කියති.

සුමනදෙවතෙරණුවන් කී මේ පාලියෙන් අභිධම්මයට අමුතු නිදානයක් ගෙතු බවත් කථාප්‍රවාහයෙන් නො හැකෙයි. අභිධම්මනිදානය දැන ගැනීමට වුව මනා නම් “එක් සමයක භාග්‍යවතුන්වහන්සේ තව්තිසාදෙව්ලොව පරසතුරුක්මුල පමුපුල්සලස්තෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තව්තිසාවැසි දෙවියන්ට ‘කුසලා ධම්මා’ යන ආදීන් අභිධම්මකථාව වදාළ සේකැ” යි කියමින් අභිධම්මනිදානය මෙසේ දැන ගුණ යි කී බව මෙයින් ප්‍රකාශ වේ. අභිධම්මපාලයේ ද අභිධම්මනිදානයක් අමුතුවෙන් වුව මනා නම් මේ ඒ නිදානය යි ඇතවීමට ලක්දිව තෙරුන් අතර පැවැති මේ කථාව නිදර්ශන කලහ.

4. තවද, සංඛ්‍යායනාවසානයෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ තෙරුන්ට භාර කරණලද නමුත් අභිධම්මය කිසිවෙකුට භාර දුන්බවක් අභිධම්මවන්ති දන්නට නැතැ යි කියමින් සමහර විචාරකයෝ අභිධම්මය අනාථ කෙරෙති.

කෙනෙකුන්ට භාර කරණ ලද්දක් තවත් කෙනෙකුන්ට භාර දීම ධම්මය හෝ නීතිය නො වේ. බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම අභිධම්මය ධම්මසෙනාපති වූ සැරියුක්මහරහතුන්වහන්සේට භාර දෙන ලදී. ධම්මපුරොභික වූ මුගලන් මහරහතුන්වහන්සේ එහි ප්‍රවීණකරිකයා වූහ. ධම්මාණ්ඩාගාරික වූ අනාද මහරහතුන්වහන්සේ එය සිත්ති දැරීමෙන් එහි ආරක්ෂකයා වූහ. විශේෂයෙන් සැරියුක්මහරහතුන්වහන්සේගේ අනුවැසි පන්සියක් රහත්භික්ෂූන්වහන්සේ පෙරැමි පුරා පැතු ලෙස අභිධම්මකයෝ වූහ. එහෙයින් උන්වහන්සේලා ධර්මාණ්ඩාලය ම සංකීර්ණාරකමහරහත්හු අභිධම්මය අන්වර්තකව කෙසේ භාර කරන් ද?

මෙසේ බුද්ධකාලයෙහි පටන් අභිධම්ම රැකීමට පිරිසක් වෙත ම සිටි බැවින් සංගීතියෙහි දී එය කිසිවෙකුට හැර දුන්බවක් සදහන් වී නැත. මේ කරුණ සාධක කොටගෙන අභිධම්මපිටකය සම්භායනාරූප නො වී ය සි තිම වාදයක් නො ව වාද සිතීමකි.

5. ප්‍රථමසංගීතියෙන් යම්ය, විනය ය සි ද්විපිටකයක් මුත් ත්‍රිපිටකයක් සංගීත නො වී ය සි කියමින් අභිධම්මපිටකය ප්‍රතික්ෂේප කරණ **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා ඊට හොඳ ම සාධකය මහාපරිනිෂ්ණසූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය සි කියමින් මේ වචන නිදර්ශන කරයි: “තාති පදබ්‍යස්සන්තාති සාධුකං උග්ගතෙත්වා සුතෙන ඔතාරෙතබ්බාති, විනයෙ සන්දසොතබ්බාති.”¹

සතර මහාපදෙසෙන් දෙශනා කළ පාළියෙහි එන මේ වචනවලින් දැක්වෙන්නේ යමෙකු “මේ බුද්ධභාසිතයෙක” යන ආදීත් ඉදිරිපත් කරණ කරුණක් විනිශ්චය කිරීමේ දී එහි පද හා ව්‍යස්සන්ත මැනවින් ඉගෙන සූත්‍රයෙහි බැහිය යුතු ය. විනයයෙහි සසැදිය යුතු ය. එය සූත්‍රයට හා විනයට ගැලපේ නම් ගත යුතු ය යන අදහස යි. මෙහි සූත්‍රය නම් බුද්ධ-භාසිත වූ ත්‍රිපිටකයම යි. විනය නම් රාගාදිය විනය (ප්‍රභාණය) කිරීමට හෙතු වන කාරණය යි. අභිකථාවෙහි දැක්වෙන මේ අර්ථ නොදන් **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා සූත්‍රය සූත්‍රපිටකය සි ද් විනය විනයපිටකය සි ද් ගෙන මුලින් ද්විපිටකය පමණක් පැවැත්බවට මෙය අගනා නිදර්ශනයක, මෙබඳු සත්‍ය වූ සාධක තිබිය දී අභිධම්මපිටකයක් පැවැත්බවට සාධකපාඨ ඉදිරිපත් කිරීම ඒ තරම් වැදගත් නො වේ ය යි පවසයි.

තවද, ඒ මහතා මෙසේත් කියයි: “අභිධම්ම පිළිබඳ කිසි ම දැනීමක් එකල නො පැවැත්වේ ය. නැතහොත් එය ආගමධර්මයක් වශයෙන් සලකා නැත. එසේත් නො වේ නම් එය අනෙක් පිටකදෙක මෙන් වැදගත් ය යි සලකා නැත. බුද්ධපරිනිෂ්ණයෙන් පසු පැවැත්වූ සංගීතියේ දී තෙරුන් විසින් එය ධර්මවිනයට හෝ ජීනවචනයට ඇතුළත් නො කරණ ලද බව සාමාන්‍ය මතයයි.”²

ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා ධර්මවිනය හා අභිධම්ම ගැණ හසරක් නො දැනීමෙන් මෙසේ කියති යි සිතිය යුතු. එහෙත් ඒ මහතාගේ මේ භ්‍රාන්තිමත ආශ්‍රය කොට ගෙන සෙසු විචාරකයන් විසින් ද ත්‍රිපිටකය සම්බන්ධයෙන් තමා තිබෙන වාදන් එක සේ ම එල්ලමින් තිබේ බව තේරුම් ගැනීමට මේ කරුණ මෙහි දැක්වීම.

අභිධම්මපිටකය “ප්‍රථම සංගීතීකාරක මහරහතුන් විසින් සංගීත නො වී ය. එය පසු කාලයක සංග්‍රහ කරණ ලද්දකි” යි කියන්නන්ට දිය යුතු පිළිතුර වූලලවග්ගසංගීතිපාළි-උද්දානයෙහි දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය:

1. Cf. “A valuable testimony of the earlier existence of a Dvipitaka is also contained in the Mahāparinibbāna Sutta: ‘tāni padavyanjanāni sādhuṅka uggahetva Sutte otāretabbāni, Vinaya sandassetabbāni.’ - In opposition to such sure proofs, it is of little importance to bring forward passages... in favour of the existence of the Abhidhammapitaka” The Vinayapitaka, Vol. 1, p. xii, Note 2.

2. ...the collection of the Abhidhammapitaka was either altogether unknown, or was not regarded as canonical or of the same value as the two other Pitakas; and it was generally supposed that, in the council held after Buddha's death, it had not been admitted by the Theras into the collection of the Dhammavinaya or of the Jinavacana.” Ibid. p. xi.

“උපාලිං විනයං පුළුචි සුත්තනනානඤ්ජපණ්ණිකං,
පිටකා තිණි සංගිතිං අකංසු ජිනසාවකා.”

“උපාලිතෙරුන්ගෙන් විනයපිටකය විවාළේ ය. පණ්ණික ආනඤ්ජ තෙරුන්ගෙන් සුත්තනනාපිටකය විවාළේ ය. මෙසේ ඒ බුද්ධිශ්‍රාවකයෝ පිටක තුණ සමායනා කළාහු ය” මෙහි සුත්තනනාපිටකයෙහි බුද්ධි-නිකායට අභිධම්ම නිකාය වසයෙන් ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

ඇතැම් විවාරකයෝ මේ උද්දනගාථාව පසු ව එකතු කරණ ලද්දකැයි ප්‍රතික්ෂේප කරති. එහෙත් එය කවදා කවුරුන් විසින් එකතු කරණ ලද දෑ සි තො කියති. සංගිතිපාළිය ද සමායනාවෙන් පසු ව එකතු කරණ ලද්දකි. එය පිළිගනිමින් එහි උද්දන ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යුගතිවශයෙන් නො යෙදෙන අසද්ධාදයකි.

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි එක උද්දන, පෙය්‍යාල, වග්ග, නිපාන, සංයුත, පණ්ණාසක, පිටක, නිකාය, පකරණ ආදි සම්ප්‍රග්‍රහණයන් සංගිති කාරක මහරහතුන් විසින් ම ව්‍යවස්ථා කරණ ලදබව අභිකථාවන්හි දක්නා ලැබේ. සංගිතිපාළිය හා එහි උද්දනය ද්විතීය සංගිතියෙන් පසු පිටකපාළියට එකතු කරණ ලද බව ඇත්තකි. ඒ නිසා උද්දනගාථාවෙහි දක්වෙන ත්‍රිපිටකසංගිතිය එලෙසින් පැවැත්වූබව පිළිගත නො හැකි ය යි කීම අධම්මාදයකි. තමන්ගේ වාදය ඔප්පු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණසාධකයක් නැති කල්හි ප්‍රකට ව පෙනෙන සත්‍යය පවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම විනශ්‍ය-වාදීන්ගේ ලක්ෂණයකි.

පුරාණ තෙරුන් සංගිතිය පිළිගැනීම.

සංගිතිපාළි-උද්දනයන්හි ද අභිකථාවන්හි ද දක්වෙන පරිදි මහාකාශ්‍ය-පාදි සම්බුද්ධිශ්‍රාවකයන් විසින් පවත්වන ලද ත්‍රිපිටකමහාසංගිතිය සත් මසකින් අවසන් වී ය. සම්පය්‍යාපතිධර්මබතිඥාලාභී සිටුපිළිසිඬියාපත් මහ-තෙරුන් විසින් පැවැත්වූ හෙයින් එය ‘පෙට්ඨකා’ නම් විය. මෙයින් ධම්මිතය බුද්ධිගාසිත වූ සැටියෙන් ම විරසථාසී වන සේ ව්‍යවස්ථාපිත වීමෙන් ප්‍රත්‍යය-ලොභී, සෙර්වාදී, බුද්ධිපබ්බජිතසුහදුගණයට ඇතුළත් නිර්ලජ්ජතික්ෂුණ්ට භාතියක් විනැසී ඔහු සිතුන. එහෙයින් ඔහු එය නිෂ්ප්‍රභ කිරීම සඳහා නොයෙක් ප්‍රයත්න දැරූහ.¹ විරුද්ධකථා ඉපදවූහ. ඔවුන්ගේ ඒ කථා ශතවර්ණනාක් ඔවුන්ගේ ගණයෙහි වූවත් අතර දියුණු වෙමින් සංසථා වෙමින් පැවැත්තාහු ද වෙති.

පුරාණ තෙරුන් වැනි සම්භාවනීය රහත්තු ද කාශ්‍යපසංගිතිය නො පිළිගත්හ යනු එකල පැතිරී තුබුනු එක් කථාවෙකි. මෙහි xxiv වන

1. “කාශ්‍යපසංගිතියට ඇතුළත් වීමට අවසර නොලත් රහතුන් හා දුහුදුන් සහිත ලක්ෂයක් පමණ වූ සාමාන්‍ය නික්කුල රැස්වී සමායනාවක් පවත්වා සුත්තනායකසංගිතියට හා සාහසිකාවට (බුද්ධිකානියා), ධාරණිපිටක (මහත්ත?) ය යි පිටක පහක් සංග්‍රහ කළහ. ඒ සමායනාව ‘මහාසංගිතිය’ ය යි කියනු ලැබේ.” සියු සාං-විනවාඨා. Cf. Hall's Buddhist Records of The Western World, Vol. 11, pp. 164-165.

මෙහි රහතුන් ද ඇතුළත් බව ඔවුන් කියනත් රහත්තු මෙබඳු විරුද්ධවාදයන්ට සම්බන්ධ නො වෙති මේ මුඛපරම්පරාගත වැරදි පුවතක් සියු සාංව අසන්නට ලැබුනු සැටියක් විය යුතු

පිටුවේ දක්වූ පුරාණතොරුන්ගේ කථාව විශේෂ කරුණක් වසයෙන් සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වී තිබෙන්නේ මේ කථාව නිසා යයි සිතිය හැකිය. එහි සිද්ධිය මෙසේ ය:

දකෂිණාගිරියෙහි වාපිකාවෙහි යෙදී සිටි පුරාණ තොරණුවෝ සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවර වෙළඳවාරාමයෙහි සංගීතිකාරකතොරුන් වෙත පැමිණියහ. එහි දී තොරණු සාමිවිකාවා කෙරෙමින් “පෙරෙහි ආටුසො, පුරාණ, ධම්මො ව චිත්තො ව සංගීතො. උපෙහි තං සංගීතිකත් - ඇවැත, පුරාණයෙහි, තොරුන් විසින් ධම්ම ද ව්‍යාප්ත ද සමායානා කරණ ලදී. ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරවූ” යි පුරාණතොරුන්ට කීහ. (සංගීත වූ විධියෙන් ධම්මිකය දරණු මැනවැයි කියූ සේ ය.) පුරාණතොරණුවෝ “සුසංගීතාටුසො පෙරෙහි ධම්මො ව චිත්තො ව. අපිව, යපෙව මයා භගවතො සමමුඛා සුතං, සමමුඛා පටිඤ්ඤානං, තපොවාහං ධාරෙස්සාමිති - ඇවැත්ති, තොරුන් විසින් ධම්මිකය මනාකොට සංගායනා කරණ ලදී. තවද, මා විසින් භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ හමුවෙන් යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම එය දරන්නෙමි” යි කීහ.

මෙහි පුරාණතොරුන් කී පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය සුසංගීත යයි පසසමින් උන්වහන්සේ එය පිළිගත් බව ප්‍රකාශ වේ. යමෙකු උන්වහන්සේ සංගීතිය නො පිළිගත්හ යි කියතොත් එසේ කියන්නේ දෙවන වාක්‍යයෙහි යෙදී තිබෙන ‘තවද’ යන අභි ඇති ‘අපිව’ යන්නෙන් ‘එහෙත්, නමුත්’ ය යි අභි ගැණීමෙන් විය යුතු. කෙසේ අභි ගන්නත් එයින් සංගීතිය ප්‍රතික්ෂේපා බවක් නො කියවේ. එයින් හැඟෙන්නේ සංගීතිකාරකතොරුන් විසින් “ධම්මිකය මෙසේ සංගීත ය. මබවහන්සේ ද (උපෙහි තං සංගීතං) ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරණු මැනව - ඒ වූ පරිදි ධම්මිකය දරණු මැනවැ” යි කී වචනයට “මා විසින් බුදුරජුන්ගෙන් ධම්මිකය අසාගත් සැටියෙන් ම සිත තබාගෙන ඒ වූ පරිද්දෙන් එය දරන්නෙමි” යි පුරාණතොරුන් පිළිතුරු දුන් සැටි ය.

පුරාණතොරණුවෝ සමාචාරීය වූ රහත් කෙනෙකි. රහත්වූ දෙසින් දෙවන නැත්තෝ ය. එහෙයින් උන්වහන්සේ පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය පසසා දෙවන වාක්‍යයෙන් එය ප්‍රතික්ෂේප නො කෙරෙත් ම ය. රහත්වූ වාටුකමයතා ඇත්තෝ ද නො වෙත්. එහෙයින් උන්වහන්සේ සංගීතිකාරක තොරුන්ගේ සිත් ගැණීම සඳහා සංගීතිය පසසා පසු ව එය ප්‍රතික්ෂේප කළහ යි සිතිය හැකි නොවේ. සංගීතිකාරක තොරුන් පරසින් දන්නා ශබ්දලාභී රහත්වූ ය. උන්වහන්සේලා පුරාණතොරුන් සංගීතිය නො පිළි-ගන්නා අදහසින් සිටියාහු නම් එය පිළිගන්නට ය යි නො කියත්. තව ද, පුරාණතොරුන් සංගීතිය නො පිළිගත්තු නම් මේ කථාව සංගීතිපාලියට ඇතුළත් නො වන්නේ ම ය. මෙහි දී පුරාණ තොරුන්ගේ කථාව සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වීමේ හේතුව ගැණ ද සැලකිය යුතු. චිත්තාභාවට පරිවර්තනය කරණලද මහායානවිනයග්‍රන්ථයන්හි මෙබඳු කථාවක් දක්වේ:

i. “ගමාමසතිතොරුන් හා පුරාණතොරුන් ද සමාචාරීය රහතුන් බැවින් උන්වහන්සේලා ලවා සංගීතිය අනුමත කරවා ගැණීම සඳහා මහසුප්තොරණුවෝ උත්සාහයක් කළහ. එහි දී ගමාමසතිතොරුන් කිසිත් නො කියා තිත්සබ්බ වූහ. රජගහනුවරට සමීප දකෂිණාගිරියෙහි විසූ පුරාණතොරුන් සංගීතියට සබෙකි වීමට කැමැත්තක් නො දක්වමින්

“සන්නිධි කොට තැබූ ආහාර වැළඳීම, වෙහෙරතුළ පිසූ, තමන් ම පිසූ, තමන් ම පිළිගත් ආහාර වැළඳීම” ආදිය පිළිබඳ ශික්ෂාපද සහ විනයට ඇතුළත් කිරීමට මහසුප්තොරුන්ගෙන් ඉල්ලූහ.¹

ධම්මුත්ත - මහිංසකච්ඡායෙහි හා විනයමාතෘකා සුත්තයෙහි ද විස්තර වශයෙන් එන පුරාණතොරුන්ගේ කථාව ඇල්. ද ල වල් පුසං (L. De La Vallee Poussin) මහතා මෙසේ දක්වයි:

ii. “පුරාණතොරු සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවරට පැමිණියහ. පුරාණතොරුන්ගේ ආයාචනයෙන් කසුප්තොරු නැවත සංඝයා රැස් කළහ. උපාලිතොරු නැවත විනය දෙසූහ. පුරාණතොරු ඒ සියල්ල අනුමත කෙරෙමින් කරුණු අටක්-බුදුරජුන් විසින් අනුදත් නෙයින් විනයානුකූල වූ (ආහාර පිළිබඳ)ශික්ෂාපද අට ඇතුළත් කිරීමට ඉල්ලූහ. එනම්: (1) ආහාර ඇතුළත තබා ගැනීම, (2) ඇතුළත පිසීම, (3) තමන් ම පිසීම, (4) තමා ම පිළිගෙන වැළඳීම, (5) උදසන ම නැගිට ආහාර පිළිගැනීම, (6) දායකයාගේ නැමැත්තෙන් ආහාර ගෙන ඊම, (7) නානා ඵල වැළඳීම, (8) පොකුණෙහි වැටුනු දෙය වැළඳීම ද යන මේයි.

පුරිභික්ෂයෙහි පිඩු දුලබ හෙයින් මේ කරුණු බුදුරජුන් විසින් අනුදත් බව කසුප්තොරු පිළිගත්හ. එතෙක් එය පසු ව තහනම් කළ බව කියා ‘පුරාණයෙහි, අපි බුදුරජුන් විසින් නො පැණවූ දෙය නො පැණවීමටත් පැණවූ දෙය නො ඉක්මවීමටත්, පැණවූ පරිදි ක්‍රියා කිරීමටත් එකඟ වෙමු’ යි කසුප්තොරු කීහ.”²

දැනට විනාශයට පත්ව ඇති මහායානවිනයසංගීතිවංශී කිපයක එකිනෙකට වෙනස් ව දක්වෙන මේ කථාවෙහි එන කරුණු කාශ්‍යපසංගීතියට පිරිසිදු වුවත් විසින් තමන් ගත් මතයට සරිලන සේ ගෙනු සත්‍යයට නො ගැලපෙන ප්‍රබන්ධයන් බව හැඟේ.

මෙහි පළමු කථාවෙහි සඳහන් ගවමපතිතොරුන් සංගීතියට පෙර පිරිනිව්බව මුලසමාසන්නිවාදීන්ගේ විනයක්ෂුද්‍රකයෙහි දැක්වේ.³ සංගීතියෙන් බැහැර කරණ ලදැයි සමහරුන් කියන පුරාණතොරුන් සංගීතියට සහභාගී වූ තොරුන්ගෙන් කෙනෙකු බව මහිංසකච්ඡායෙහි කියයි.⁴

1. Cf. Early Monastic Buddhism by N. Dutt, Vol. I. pp. 331-33 ; Le Concile De Rajagrha, by Prof. Przyluski p. 160.

2. Cf. Indian Antiquary. 1908. pp. 5-6; Le Concile De Rajagrha, pp. 195-200; 319-323.

මේ ශික්ෂාපද ඇමි. සුභුති මහතා විසින් පරිවර්තනය කරණ ලද බවත් ඒ මහතා ඒවා මහාවංශයෙහි රැකගනු ලැබූ ආකාරයෙහි දැන නැති බවත් ල වල් පුසං මහතා කියයි. මෙහි (5) ශික්ෂාපදය පෙරවැරැ පිළිගත් (පුරාණතොරු පරිගණනා)දෙය (විලදු පවාරණය කළු බුදුන් විසින්) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (6) ශික්ෂාපදය වැළඳ නැතිත් ගෙනෙන ලද්ද (තෘතා නිතට) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (7) ඇට නැති, ඇට ඉවත් කළ, කැට නොකළ ඵල විය යුතු. (8) විනයෙහි, පොකුණෙහි වැටුන දෙය විය යුතු. මහාවංශ (සුභුතිමල මුද්‍රිත) 207, 208, 209, පිටු වලින් මේ ශික්ෂාපද දැන නැති වේ. 229 වන පිටුවේ මේ ශික්ෂාපද පසු ව තහනම් කළ සැට දක්වේ.

3. මෙහි XXI වන පිටුවේ I වන අසබැඳිය බලන්න.

4. Le Concile De Rajagrha, p. 163; Cf. Early Monastic Buddhism, p. 331. Note 1,

දෙවන කථාවෙහි කසුපතෙරුන් විසින් පුරාණතෙරුන්ගේ ඉල්ලීමට නැවත සමසයා රැස් කරණ ලදැයි ද, උපාලි තෙරුන් විසින් නැවත විනයශික්ෂාපද දෙසන ලදැයි ද කීම නොයෙදෙන්නකි. පන්සියක් රහතුන් විසින් සමමන කොට සර්ඛායනා කරණ ලද විනය පුරාණ තෙරුන් ඉදිරියෙහි නැවත සමසයනා කරණ ලදැයි කීමෙන් ඔවුන් ගතවන්නේ පළමුවෙන් විනයසමසයනා කළ පැටි වැරදි ය යන බවෙනි.

පුරාණ තෙරුන් විසින් විනයට ඇතුළත් කළ යුතු ය යි කසුප තෙරුන්ට කියූ කරුණු අට වනාහි බුදුරජුන් විසින් දුර්භික්ෂයෙහි අනුදන්නා ලද නමුත් පසු ව උන්වහන්සේ විසින් ම තනනම් කරණ ලද ශික්ෂාපදයෝ වෙති. ඒ තනනම් කළ ශික්ෂාපද එසේ පිළිගත යුතු ය යි කියූ කසුප තෙරුන්ගේ වචනය පුරාණතෙරුන් නො පිළිගත්හ යි විනවිනයෙහි එන සංගීතිවාභාවෙන් පෙනේ.¹ සඵල වූ බුදුරජුන් විසින් ප්‍රතික්ෂිප්‍ත වූ පැණවිම් විනයශික්ෂාපදවශයෙන් ගත යුතු ය යි පුරාණ තෙරුන් වැනි ශික්ෂාගුරුක රහත්කෙනෙක් කෙසේ කියත් ද?

මේ කථාවෙන් පශ්චාත්කාලීන නිකායානතරප්‍රභවයට තරම් වූ මත-කෙදයක් එකල රහතුන් අතර ද පැවැත්තේ ය යි හැඟවීමට උත්සාහයක් කර තිබෙනබව පෙනේ. වර්තමානයට තුඩු දෙන මතකෙදයක් රහතුන් අතර නම් කිසිසේත් ඇති වන්නේ නො වේ. ඒ බව ඔප්පු කිරීමටත් සංගීතිකාරක මහතෙරුන්ට එකඟ ව පුරාණ තෙරුන් විසින් ම සංගීතිය පසසා පිළිගත්බවටත් සාධකවශයෙන් පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව සංගීති පාළියෙහි සඳහන් කරණ ලද බව සිතිය යුතු.

දෙයනාපාලි, අඵකථා, සංගීතිපාළි, උද්‍යනගාථා සහ පුරාණතෙරු කථා ද ප්‍රමාණසාධක කොට ගෙන අට විසින් මේ තාක් මෙහි දක්වූ කරුණුවලින් ප්‍රථමසංගීතියෙන් ම විනය, සුත්‍ර, අතිවම් යන පිළිවෙළින් ත්‍රිපිටකය සංගීත වූබවත් එය ආයඤ්චාවක සියලු තෙරුන් විසින් එකමතික ව පිළිගන්නා ලදබවත් මෙය කියවන්නාට පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

ද්විතීයසංඛිතිය

ප්‍රථමසමසයනාවෙන් අවුරුදු සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කාලාශොක රජු දවස විශාලානුවර මහාවතච්ඡාරයෙහි විසූ වජ්ඣිකුන් විසින් විනයවිරෝධී දඬවසනුවක් උපදවන ලදී. වුලලවකපාළියෙහි එන ඒ දඬවසනු මෙසේ ය:

(1) “කප්පති සිඛිතිලොණකප්පො - අහන (ආකුලාවක) බහා ලුණු තබාගෙණ ලුණු තැති යාවකාලික ආහාරයක් හා ශ්‍රිශ්‍ර කොට වලඳන් වටි.” (ලුණු යාවජ්වික වන හෙයින් ආහාරසන්නිධිපටිති ඇවැත් නො වේ).

(2) “කප්පති ගාමනතරකප්පො - දූන් අත්ගමකට යෙමි යි සිතා හෝජනපවාරණය කළ පසු අසිරින් කැප නොකලා වූ ද ආහාරය වලඳන් වටි”. (එයින් නො අසිරින් බොජුනෙහි පටිති ඇවැත් නො වේ).

(3) “කප්පති ආබ්බලනප්පො - ඉර අවර වී ඡායාව දැමුලක් වූ විකාලයෙහි ද යාවකාලිකආහාරයක් වලඳන් වටි.” (එයින් විකල් බොජුනෙහි පටිති ඇවැත් නො වේ.)

(4) “කප්පති ආවාසකප්පො - එක්සීමාවෙහි නොයෙක් ආවාසයන්හි පොහෝපවුරුණු ආදී සමසකම් කරන් වටි.” (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාආවැත් නො වේ.)

(5) “කප්පති අනුමතිකප්පො - අභිභූමිමාවෙති සමිසයාගේ කැමැත්ත නොගෙන එය පසු ව ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව සමිසකම් කරත් වටි”. (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාඥාවක් නොවේ.)

(6) “කප්පති ආවිණ්ණකප්පො - ආවාය්‍යී උපාධ්‍යායයන් විසින් පුරුදු කරණලද කැප හෝ නොකැප දෙය ඔවුන් කළබැවින් තමා කරත් වටි.”

(7) “කප්පති අමටිනකප්පො - ගොජනපචාරණය කළ පසු මදිගෙන එනබැවින් කිරිත් නොවූ සම්පූර්ණයෙන් නොමදුනුබැවින් දීත් නොවූ අයිරිත්කැප නොකළ කිරි වලදත් වටි”. (එයින් නොඅයිරිත් බොජුනෙහි පවති ඇවැත් නොවේ.)

(8) “කප්පති ජලොති පානුං - මදුබවට නොගිය තරුණ සුරා බොත් වටි”. (එයින් රහමෙර බීමේ පවති ඇවැත් නොවේ.)

(9) “කප්පති අදකං තිසීදනං - අනුදත් පරිදි සුගත්වියත් පමණ දහ(දාවලු) නොලා කළ තිසීදනය (තිදිනා ඇතිරිය) පරිහරණය කරත් වටි” (එයින් ජෙදකක පවති ඇවැත් නොවේ.)

(10) “කප්පති ජාතරූපරජනං - රන්දිදීමසුකහවණු (මිල මුදල්) පරිහරණය වටි”.¹

1. සමාසනිවාදිත්තේ විනයසූදකපයෙහි එන දශවසතු (ල වලේ ප්‍රසං මහනාගේ පරි-වර්තය අනු ව) මෙසේ ය:

(1) එකල වජ්‍රී ගිණුනු “අධම්මෙත් ව්‍යුහකම්, අධම්මෙත් සමෙහකම්, ධම්මෙත් ව්‍යුහකම්” යන සමිසකම් කරත්.

(2) නොපැමිණි සමිසයාගේ ඡන්දය ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව කම් කරත්.

(3) පොළොව කැණීම හා කැණවීම කරත්.

(4) යාවජ්විකා ලුණු යාවකාලික ආහාරය සමග මිශ්‍ර කොට කාලයෙහි වලදත්

(5) යොදුනක් හෝ අභියොදුනක් ගමන් කොට ගණනොජන වලදත්.

(6) හොජනපචාරණය කළ පසු අයිරිත් නොකළ හද හෝ මැද ආහාරය ඇතිල දෙකින් අනුභව කරත්.

(7) දියකුබැල්ලත් (ජලුකාවත්) මෙන් උරමින් පැසුනු රු බොත්. (...drinking fermented liquor with a sucking action like leeches.)

(8) දීකිරට සමපමණ හුන්කිරි බහා මිශ්‍ර කොට විකාලයෙහි වලදත්.

(9) සුගත් වියත් පමණ දවසු නාභි, පුරුණනිසීදනයෙන් සුගත්වියත් පමණ කොටසක් කපා නොයොදා කළ නිසීදන දරත්.

(10) වටකුරු පාත්‍රයක් සුවද කවා මලින් සරසා සිස තබාගෙන මංසනි වීම් ආදියෙහි යමින් “මේ හදුපාත්‍රය රත්කහවණු ආදියෙන් යමෙන් පුරවන්නේ කම් ඔහුට මහත් පිණක් අයත් වේ” යි කියමින් සම්මාදන් කරත්.

Cf. The Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, pp 104 - 105

Cf. Rockhill's The Life of The Buddha, pp. 171 - 173.

මෙහි 7 වන වසතුවෙහි “දියකුබැල්ලත් (ජලුකාව) මෙන් උරමින් බොත්” යන මෙහි ‘ජලුකාව’ යනද හා ‘ජලොති’ යනදෙයේ අර්ථසම්බන්ධයක් හැඟේ දැයි විමසන්න. ‘ජලොති’ යනු දෙසිය ව්‍යවහාරයෙහි? “ජලුතා, ජලොයා” (=ජලොකත් = කුබැල්ලෝ) යි අතීතාගතියබදු-කොමසෙහි දක්වමි.

කුබැල්ලෝ ලේ බී වැටෙන හෙත් ලේ බොත්. එ මෙන් මේ වන හෙත් සුරා බොත් ය යි මෙයින් හැඟෙන්නේ ද?

“The Bhikshus of Vaisāli held it lawful to suck fermented drinks as would a leech, though one was made ill by drinking thus...” Rockhill's The Life of The Buddha, p. 172.

“පෙටකාලී ගිණුනු කුබැල්ලා උරා බොන්නාක් මෙන් එයින් හමා ආකුර (මේ වන කුරු) වුවත් උරුරු රු බීම කැප ය යි ගණිති” යනු මෙහි අදහසයි.

ජලය මෙන් පෙණෙන සුරා බීම කැපය යනු ද මතයෙකි.

(8. That fermented drinks, if they looked like water, were allowed to be drunk. Buddhism by Rhys Davids, p. 216.)

මෙසේ විනයප්‍රඥපති පෙරළාගත් දඬදහසක් පමණ වූ චජ්ජිතිස්සුහු මෙලමුල් ආදී අකැපදය පරිහරණය කරමින් ශාසනයෙහිදක් ඇති කළහ. ඒ බව ඇසූ ඝායානච්ඡුත්‍ර යස නම් මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දඬවස්සුව විනිශ්චය කොට එය අවිනය යි බැහැර කොට ශාසනය සෙමෙහි තබා ආරක්‍ෂා කිරීම සඳහා එකල මහාසංඝස්ථිර වූ එක්සිය විසිවයස් වන සබ්බසාමි රහතුන් වහන්සේ ඇතුළු රජවතු, සාලා, මුද්දසොතිත, වාසභගාමි සුමන, සාණ්ඩාසි සමතුන යන රහතුන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙන උන්වහන්සේලා සමඟ වාලුකාරාමයට වැඩියහ. මෙහි යස, සබ්බසාමි ආදී සතම අනෙකු මහරහතුන් වහන්සේගේ සද්ධිවිහාරිකයෝ ය. සුමන, සමතුන දෙනම අනුරාදම රහතුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෝ ය. මේ අවතම ම බුදුරජුන් දුටුවිරාත. මේ විරරාහුද මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දඬවස්සුව විනයශික්ෂාපද හා ශික්ෂාපද-විභව්‍යය අනුව ව විසද එය විනයවිරෝධී බව ප්‍රකාශ කොට නිර්දේශ වජ්ජිතිස්සුන් මදිනය කළහ. ඉක්බිති එහි රැස් වූ දොළොස් දහසක් රහතුන් අතුරෙන් තෝරා ගන්නාලද සත්සියක් රහතුන් විසින් ප්‍රථම-සම්භායනාවෙන් සංගීත වූ පරිද්දෙන් ම ධර්මවිනය පිටකනිකායාදි වශයෙන් සම්භායනා කරණලදී.

සත්සියක් රහතුන් විසින් විනය නිදන කොට ගෙන පැවැත්වූ හෙයින් “සතහසතිකපිතයසංගීති” නම් වූ මේ ද්වතියසංගීතියෙහි දී මුල්ලවග්ගයෙහි සංගීතිකවිකික දෙක ද, අභිගුත්තරනිකායෙහි මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය ද, විමානවක්ඛුටෙහි සෙට්ඨසංගීතොත්තකථාව ද, පෙතවක්ඛුටෙහි උත්තරමානු පෙතවක්ඛුට ද පිටකපාලියට එකතු කරණලදී. පායාසිසූත්‍රය ද මේ සංගීතියෙන් සංගීත වී ය යි සම්භරු කියති. එය අවිකථාදිගත දක්නට නැත. බුද්ධපරිනිවෘත්තයටත් ප්‍රථමසංගීතියටත් අතර කාලයක කුමාරකස්සප තෙරණුවන් විසින් වදාළ පායාසිසූත්‍රය උන්වහන්සේගෙන් ඇසූ පරිදි අනෙකු තෙරුන් විසින් “එවං මෙ සුඛං එකං සමයං ආයස්මා කුමාරකස්සපො”¹ ආදීන් නිදනය තබා ප්‍රථමසංගීතියෙහි දී ම සංගීත වී ය යි සිතිය යුතු. කුමාරකස්සප තෙරණුවෝ ඒ සංගීතියට සහභාගී වූ කෙනෙකි.²

ද්වතියසංගීතියෙන් පසු ථෙරවාදිසම්ඝයාගෙන් හිනන වූ චජ්ජිතිස්සුන් විසින් මහාසංගීති නම් වූ සම්භායනාවක් පවත්වන ලදී. එතැන් පටන් මහාසම්ඝකාදී නිකායානුකරයන් ප්‍රභූත වූ සැටිත්, ධර්මවිනය වෙනස් කොට අමුතුවෙන් පිටක, ආගම, සූත්‍ර, පාරමිතා, අවතංසක, අවදන, රතනකූට, තනුග්‍ර, කල්ප ආදී තමන් ඒ ඒ නිකායිකයන් විසින් ආත්මවාදදි නානා මිත්‍යාමත ඇතුළත් කොට ප්‍රාකෘත-සංඝකානුශ්චරාශියක් නිපදවූ බවත් ප්‍රකට ය.

සමුද්ධිපරිනිවෘත්තයෙන් දෙවන ගතවර්ෂයෙහි ස්ථිරවාදි සම්ඝයාගෙන් හිනන වූ සමාසනිවාදීන්ගේ ද සංඝකානුපිටකයෙක් වෙයි. එහි සූත්‍රපිටකය පාලිසූත්‍රානුපිටකයට ධර්මපරිනිවෘත්තයෙන් බෙහෙවින් අසමාන දීඝාගමාදි පඤ්චාගමයෙන් ද, විනයපිටකය විනයවිභව්‍ය, විනයවස්සු, විනයස්සුද්‍රක යන ග්‍රන්ථයන්ගෙන් ද යුක්ත වේ. අභිධර්ම පිටකය පාලිඅභිධර්ම-පිටකයට ගණනින් හා තමන් පමණක් සමාන බව හැඟෙන ග්‍රන්ථ සතකින් යුක්ත වේ. එහි චේතනාසික නිවැරදිය දනගැණීමට දැනට විනිසාමානවෙන් පවත්නා ඒ ග්‍රන්ථ හා එහි කතීවරයන් ද මෙහි දක්වමු.

1. දිසතිකාය, 23 සූත්‍රය

2. දිපවංස, 20 පිටුව.

ග්‍රන්ථ	කතී
1. ඥානප්‍රසාංග (ශාසත්‍ර) (පාළි - පටිඨාන)	ආර්යකාන්‍යාසන
2. ප්‍රකරණපාද (කථාවක්‍ෂු)	සථවිර චක්‍රමිත්‍ර
3. විඥනකාය (විහරිත)	සථවිර දෙවශමීන්
4. ධර්මසංකල්ප (ධර්මසංකල්ප)	ආර්යශාරීපුත්‍ර
5. ප්‍රඥප්තිපාද (ප්‍රඥප්තිපාද)	ආර්යමොග්ගලාසන
6. ධාතුකාය (ධාතුකාය)	සුඤ්ඤ
7. සංගීතිපට්ඨාන (සමික)	මහාකොඤ්චිල.*

මෙහි 1, 4, 5, 6, 7 වන ග්‍රන්ථයන් කළ කතීවරයෝ බුද්ධකාලීන මහාකව්‍යායන, සාමිපුත්‍ර, මහාමොග්ගලාසන, පුණ්ණ, මහාකොට්ඨක යන මහරහත් ශ්‍රාවකයෝ වෙති. උන්වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථ රචනා කළහ සි කීම කල්පිතයකි. මේ පස්වන ආචාර්යයන් බව නම් සැබෑය. මහා-කව්‍යායන පුණ්ණ මහාකොට්ඨක යන තුන්වන ප්‍රථම සංගීතියට ද සහභාගී වූ රහස්ත්‍රය. සැරියුත් මුගලන් දෙනම බුද්ධකාලයෙහි ම පිරිනිවේදන.

තෘතීය සංගීතිය

සමුද්ධිපරිනිවෘත්තයෙන් දෙසියඅටලොස්වන වසෙහි පැළුණු වුවර රාජාභිෂේකයට පැමිණි අශෝකාධිරාජයන්ගේ කාලයෙහි නීරිකමන ගත් ශ්‍රමණයන් ශාසනයට ඇතුළත් වී නොයෙක් විප්ලව ඇති කිරීමෙන් තවගත් ශාසනාර්මුද සන්තිද්වා මොග්ගලිපුත්තනියා මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ දහසක් රහතුන් වහන්සේ විසින් අශෝකාභිෂේකයෙන් සතළොස් වන වසෙහි බුද්ධවර්ෂයෙන් දෙසියපන්තිස්වැන්නෙහි අශෝකාරාමයෙහි තුන්වන සමායනාව පවත්වන ලදී.

මේ සංගීතියෙහි දී මොග්ගලිපුත්තනියා මහරහතුන් වහන්සේ විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළ මාතෘකා විස්තර කෙරෙමින් පරවාද මදිතය සඳහා කරුණුද කථාවක්‍ෂුපසකරණය ද සංගීත වීය. එයින් අභිධම්ම පිටකයේ ප්‍රකරණ සහ සම්පූර්ණ විය. තවමසකින් නිමවූ සාහසිකා නම් මේ සංගීතිය බුද්ධවර්ෂය සංකර කිරීමට නිකායානන්තරිකයන් උපදවා තුබුණු මිත්‍යාමත තිරාකරණය කිරීම හා කථාවක්‍ෂුපසකරණය සමායනාරාජ කිරීම ප්‍රධාන කොටගෙන පවත්වන ලදී. ඒ සංගීතියෙන් පෙරගාථාපාළියට තෙකවස්කානිපෙරගාථා ද, පෙතවක්‍ෂුපාළියට හඳුනා පෙතවක්‍ෂුවෙහි පිඬලකරාජකථාව ද ඇතුළත් වූහ. ධර්මශාසන මහරජතුමාගේ ආරක්‍ෂාසංවිධානයෙන් හා උපකාරයෙන් පැවැත්වුණු මේ සමායනාවෙන් ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය නම් උතුම් රජතුමන් විසින් ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට ධර්මයෙන් යවා බුද්ධශාසනය පිහිටුවා ලීම යි. මේ සංගීතිය මහායානිකග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් නොවේ. ඔහු මේ සංගීතිය ද්විතීය සංගීතිය වශයෙන් ගෙන කාලාශෝක රජ ධර්මශාසන යයි ගණිති.

පොතුවක සංගීතිය

ත්‍රිපිටකය දරීම සඳහා ඒ ඒ ආචාර්යවරයන්ට භාර වූ සැටියට දක්වන ලදී. එයින් ප්‍රථම සංගීතියෙහි පටන් උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ හා උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ දසක, සොණක, සිංහව, මොග්ගලිපුත්තනියා යන රහතුන් වහන්සේ විසින් මිත්‍යාපිටකය පවත්වා ගෙන එකලදී.

* මේ විස්තරය රාහුල සංකාන්‍යාසන - අභිධම්මසංවිධාන-සංස්කරණයෙන් ගන්නාලදී.

සමමා සම්බුද්ධරජානන් වහන්සේගේ පයඝීෂාශාසනසම්බන්ධාන ත්‍රිපිටක-
ධම්මයෙහි සමාවය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ ඉතිහාසය විෂය කොට ගෙන අප
වසින් ලියූ ප්‍රකාශනාව මෙතෙකින් සමාප්ත වේ.

මේ ප්‍රකාශනාව ලිවීමේ දී විද්‍යෙදය පිරිවෙණේ සහකාර පරිවේණාධිපති
පූජ්‍ය පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරතැනියාන නායක සථවිරයන් වහන්-
සේගෙන් ශෝඨාපත්‍ර බැලීමාදියෙන් ලැබුණු උපකාරය ද, අගනමකාපණ්ඩිත
බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්තෙය, පණ්ඩිත කෝදාගොඩ කුණාලොක,
පණ්ඩිත ලබුගම ලබකානද අන සථවිරයන් වහන්සේලාගෙන් ලත්
අනුග්‍රහය ද කෘතඥතා පුඵක ව සිහිපත් කරමින.

“පිරි කිට්ඨතු ලොහසමි. සමමාසම්බුද්ධසාසනං.”

පරවාහැර වජිරකුණ.

බුද්ධිජයනීතිපිටකග්‍රන්ථමාලා

ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසනිබුදුරජානන් වහන්සේගේ සංකීර්තිමාණයෙන් ද උන්වහන්සේ විසින් වදාළ ත්‍රිපිටකසංදාමය මේ නාමයේ ආරක්ෂා කරගත් සිංහලජාතියේ ආරම්භයෙන් ද අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ කරමින් පැමිණි 2500 වන බුද්ධිජයනීතිපිටක නිමිත්ත කොට ගෙන ආගමිකඅභිවෘද්ධිය හා ජාතික ප්‍රබෝධය ද සඳහා ලබ්‍යාවෘද්ධියත් විසින් ලබ්‍යාආණ්ඩුවේ ආධාරයෙන් කළ යුතු යයි සමමත වූ කටයුතු අතුරෙන් ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කොට පෙළක් සමග මුද්‍රණය කිරීම ප්‍රධානකාර්යයක් වශයෙන් සැලකිය යුතු බව එකල ලක්ෂ්‍යයේ සවදෙනකාර්යාලාර අමාත්‍යවරයා වූ අබේරත්න රත්නායක මහතා විසින් ආණ්ඩුවට දන්වන ලදී.

මේ යෝජනාව හා බුද්ධිජයනීතිපිටකය පිළිබඳ වෙනත් කටයුතු සම්බන්ධ ව සාකච්ඡා කොට වාචික කිරීම සඳහා තත්කාලීන ලබ්‍යාආණ්ඩුවේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ශ්‍රීමත් ජෝන් කොහලාවල මහතා විසින් සවදෙනඅමාත්‍ය ඒ. රත්නායක, කාශිකම් හා ආභාර පිළිබඳ අමාත්‍ය ජේ. ආර්. ජයවර්ධන, අධ්‍යාපනඅමාත්‍ය ඇම්. ඩී. බණ්ඩා, පළාත් පාලන අමාත්‍ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. හත්තන්ගර, සවදෙනඅමාත්‍යාංශයෙහි ස්ථිරලේකම් වූ බී. ඇස්. පෙරේරා, ලබ්‍යාආණ්ඩුවේ මහාභාරකාර ඩී. ඇස්. ගුණරත්න, ආවාසී ආනන්ද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ යන මහතුන්ගෙන් යුත් අනුකාරකසභාවක් පත් කරන ලදී.

මේ සභාව විසින් ප්‍රධානස්ථවිරවරයන් හා ප්‍රභූගිතිමහතුන් කීපදෙනෙකුත් ද සමග සාකච්ඡා කොට ඉදිරිපත් කරන ලද වාචික අනු ව බුද්ධිජයනීති කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වර්ෂ 1954 ක් වූ ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින කොළඹ වොට්ටොවතුරමුණේ නිදහස් මන්දිරයෙහි දී අගමැතිතුමා විසින් ලබ්‍යාආණ්ඩුව වෙනුවෙන් ලබ්‍යාවෘද්ධිමණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලබ්‍යාවෘද්ධිමණ්ඩලයේ ව්‍යවස්ථා අනු ව එහි සභාපති අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ අනුමතියෙන් ඒ ඒ කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා කාරකසභා පත් කිරීමේ දී මෙහි LXVII වන පිටුවේ සඳහන් වන ගිණිතැවිදිසාමාජිකයන්ගෙන් යුත් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව පත් කරනු ලැබී ය.

ඒ කාරකසභාවෙන් සමමත වූ පරිදි ත්‍රිපිටකපාලිය කොටස් වසයෙන් බෙදා සිංහල භාෂාවට නැතිම සඳහා මෙහි LXVIII වන පිටුවේ දැක්වෙන ස්ථවිරවරුන්ට ශ්‍රීමත් ජෝන් කොහලාවල අග්‍රාමාත්‍යතුමා විසින් ඒ ඒ ග්‍රන්ථ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් පිළිගන්වන ලදී.

පරිවර්තනය කරනු ලබන ග්‍රන්ථයන් සංශෝධනය කොට මුද්‍රණයට පැමිණීමේ සඳහා මෙහි LXX වන පිටුවේ දැක්වෙන සංස්කාරකමණ්ඩලය ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව විසින් සමමත වී ය. සංස්කාරක මණ්ඩලය වර්ෂ 1955 ජූලි මස 10 වන දින සවකාර්ය ආරම්භ කරමින් එකලට පරිවර්තන ව තුබූ ග්‍රන්ථ සංශෝධනයෙහි නියුක්ත වී ය.

පාලිධම්ම කථාව්‍යවහාරයෙහි පවත්නා භාෂාවකට පරිවර්තනය කිරීමෙන් පාලිවචනයෙහි යථාර්ථය ගිලිහී යා හැකි බවත් එහි මහනියතිය පිරිහී යා හැකි බවත් ධර්මපොද්ධියෙන් සිතන්නෝ ද වෙති. ජාතික භාෂාවක් කලින් කල වෙනස් වන බැවින් මුල්කාලයෙහි පැවැති වචන පසුකාලයෙහි දුරවබොධ වීමෙන් ලිඛාපි වෙති සි ද අන්‍යාපි දෙකි සි ද සිතු පූජාවාදයෙන් විසින් මිනිසුකාලයෙහි පටන් ගතවිමි සකස් පමණ සිංහලදෙශීයභාෂාවෙන් පැවති අපිකථා නම් වූ ශාරීපුත්‍රාදී මහරත-තුන්ගේ වාචනාමයීය (පෙළමග) කථාව්‍යවහාරයෙහි නො පවත්නා වූ ලෝකිකභාෂානාමකර හා දර්ශනානාමකර ඇසුරු නො කරන්නා වූ හුදෙක් බුද්ධවචන ම විෂය කොට ඇති පාලිභාෂාවට නගා තැබූ බැවින් අන්‍ය ලෝකයාට ද හිත සිද්ධි කෙරෙමින් මනානාමකර සංකල්පයෙන් තොර ව මූලික පරිබෝධනයෙන් යුක්ත ව අද තෙක් ආරක්ෂිත ය සි ඔහු නිදර්ශන කෙරෙහි. ඒ එසේ ම ය.

එතෙක් පාලිධම්ම ආශ්‍රය කිරීමෙන් ම පුරාණකයට හා ප්‍රකෘතියට සැමණි අර්ථව්‍යාකෘතියෙහි විශද වූ ශ්‍රැතියෙහි මධුර වූ වචනසමයන් ඇති සිංහලභාෂාවට යම් යම් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ පෙළ සහිත වත් රහිත වත් ධර්මපොද්ධි නොවන සේ පරිවර්තන ව තුබූව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. බු: වම් 1471 වැන්නෙහි රජ වූ සමනලාසුරු රජු විසින් අතිධර්මපිටකයෙහි දම්සතුණු පොත රත්පත ලියවා පෙරහැරින් පිදුබවත්, 1609 වැන්නෙහි රජ වූ මහවිජයබා රජු විසින් දම්සතුණුපෙළ සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කරණ ලදබවත් මහාවංසයෙන් පෙනේ.¹

තවද, ඒ ඒ කාලයෙහි ගිහිපැවිදිපඬිවරුන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් හා අභිකථාපාලියෙන් ගෙන සිංහලයෙන් ලියූ නොයෙක් ධර්මපොද්ධියන් විෂය කොට ඇති ගද්‍යපද්‍ය පොත් රාශියකි. ඒ සිංහලබණ්ඩොත් ද පාලිබණ්ඩොත් මෙන් ම සිංහලයන්ගේ ආගමිකධර්ම හා ජාතිකසාහිත්‍යය වශයෙන් ආදාන වූයේ සමහාවිත ව පවත්නේ ය. “ජාතිකපොත්වනන්සේ” ආදිය නිදර්ශන සි.

බුද්ධසහනිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලාව පාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය වෙන් වෙන් ව යෙදෙන සේ සකස් වන බැවින් පාලිය සමග එහි අර්ථ ද එකවිට උගත හැකි වේ. එයින් පාලිය ද රැකෙයි. අර්ථය ද පැහැදිලි වෙයි.

බුද්ධභාසනසේ මධ්‍යස්තය වූ මේ කාලයෙහි ශාසනය පිළිබඳ පුනරුද්දීර්ශනය ඇති වන්නේ ය යනු බෞද්ධලෝකයාගේ එකානන් වියොසය සි. ඊට හෙතු වන්නේ පරිනිපාතභාසනධම්ම (පෙළදහම) මැනැවින් ඉගෙන එහි දැක්වෙන ප්‍රතිපත්තිය පිළිපැදීමයි. එයින් ප්‍රතිවෙධධර්මය අවබෝධ වන්නේ ය. ඒ අවබෝධයට මූලිකහෙතු වන්නේ පෙළදහම ඒ ඒ මිනිසුන්ගේ භාෂාවෙන් ම ඇසීම හා කියවීම සි.

1. කොට්ඨකය, 52 පරිපෙළදය, 67 පිටුව, 50 - 57 පෙළ. එම 60 පරිපෙළදය, 85 පිටුව, 16 - 18 පෙළ.

පාළු නො දක් සාමාන්‍ය සිංහල ජනතාවට ද බිම්විනය සියබසින් දැන ගැනීමට - ඉහෙණීමට බුද්ධිමත්වනු ලබන අසාහය උපකාරය වන්නේ ය. “තථාගතයාවෙදිනො බිම්විනයො ... විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්තො” යනු වැදූල හෙයින් තථාගතයෙහි බිම්විනය ය ජනයා අතර ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසි පවත්නේ නො ම බබලයි. එහෙයින් බුද්ධි-ජයනය නිමිත්තෙන් බිම්විනය ප්‍රකට කරලීම සඳහා ලබනාභාණ්ඩවිසින් ගත්මග අතිශයින් ප්‍රශංසනීය වේ.

ලිකාබොද්ධමණ්ඩලයේ කටයුතු සංවිධානය කිරීම සඳහා පත් වූ මෙහි LXXI වන පිටුවේ සඳහන් වන මධ්‍යමධ්‍යස්ථානව විසින් ආරම්භ කරන ලද ත්‍රිපිටකය සංග්‍රහ කළ නැතැයි පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමේ කාර්යය ද නව වර්තමාන මහජනරජයේ සාංස්කෘතික කාර්යාලයට පැවරී තිබේ. එහි අධ්‍යක්ෂවරයා වශයෙන් ක්‍රියා කරන ඇන්. ක්‍රි. බයස් මහතා පළාත්පාලන හා සාංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය ගරු ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමාගේ සහයෝගයෙන් මේ කාර්යය ඉක්මනින් ඉටු කිරීම සඳහා එහි ප්‍රධාන සමාජක වී. පණ්ඩිත මහතා ද සහකාර සමාජක මුදල් නැතපත් ඇම්. ඇන්. පිස් මහතා ද සමග උද්‍යෝගයෙන් ක්‍රියා කරයි.

එවිටම ලබ්‍යාවේ අනුමානය ගරු ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. සී. බණ්ඩාරත්නායක මහායගන්ගේ හා ඇමැතිවරුන්ගේ අනුමතයෙන් එමගඟින් විසින් දැනට සංවිධාන කරණ ලැබ තිබෙන ක්‍රියාමාර්ගයන් මේ කාලයේ නොවේ කලකින් අවසන් වෙනවා ඇත.

විද්‍යාත්මක නීති මහා විශ්වවිද්‍යාලය

බුද්ධිපයනන් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලාවේ ග්‍රන්ථ අනුපේත් ප්‍රථමයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි මහාවග්ගපාළිය විනයපිටකයෙහි තුන්වන ග්‍රන්ථය වේ. එය සිංහල-කාශාවට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස භාරගත් අමබලම්භොධ ශාසෙත්‍රාදය පරිවෙණාධිපති පණ්ඩිත අමබලම්භොධ ධම්මකුසල සථිවිරයන් වහන්සේ ඒ කායභීය මැනැවින් ඉටුකළහ. එහි සංශෝධනය හා පරිවර්තනය පිළිබඳ විස්තාරය උන්වහන්සේ විසින් ලියනලද සංඥපතයෙහි දක්වේ. ධර්මිකයයෙහි ප්‍රමුණකිලක් දරණ විශදබුද්ධිප්‍රභා ඇති ඒ පණ්ඩිත සථිවිරයන් වහන්සේ සවකායභීවිමයයෙහි දක්වන ලද උත්සාහය පැයසිය යුතු වේ.

මෙහි සිංහල පරිවර්තනය පාලිපද්‍යයන්ගේ අභිව්‍යාකෘතිය සැලකෙන සේ දුර්ලබාධිපද්‍යයන්ට ගිවිලාථි කථනයෙන්, සුගමාභී නැති පදයන්ට පරිකථා ලියමින් සාමාන්‍යාච්ඡායාට ද අභාවලබාධය වන පරිදි ලියා තිබෙන අසුරු සිත්ගන්නාසුලු ය. ධර්මවාදයා කිරීමේදී පෞරුණික ආවාද්‍යවරයන් අභිකථා - විකාකථා අනු ව සමස්තපද ව්‍යාජන කොට සකිපද විසකි කොට නිරුකතිනිදේශ සකින ව ධර්මාථි ව්‍යාජන කර තිබෙන සාරි අනු-ගමනය කල සුභ නමුත් මෙහි පාලිය දක්වෙන පිටුවට ඉදිරි පිටුවෙහි එහි සිංහල පරිවර්තනය පාලියේ ප්‍රමාණයට මියෙදිය යුතු වීම නිසා ඇතැම් පදයන්ගේ අභිව්‍යාකෘතිය දැකිය හැකි වේ.

සංශෝධනය සඳහා සංස්කාරකමණ්ඩලය වෙත පළමුවෙන් ම ඉදිරිපත් කරණ ලද මේ පොත සංශෝධනය කිරීමෙන් සෙසු ග්‍රන්ථයන්ට වඩා ඉක්මනින් අවසන් වීමත්, පළමුවෙන් විනයපිටකයට අයත් ග්‍රන්ථයක් ම මුද්‍රණය කරවිය යුතු ය යි සම්මත වීම හා හැකි තරම් ඉක්මනින් ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය පවත් ගත යුතු වීමත් නිසා ප්‍රථමයෙන් මේ පොත මුද්‍රණයට පැමිණියේ ය.

මෙහි ශෝධාපත්‍ර බැලීමේදී අප විසින් සසඳා බැලූ පොත්හි ඇතැම් පදවංකයන් හිලිහී ගිය තැන් ද, අසාධනපතිත වූ තැන් ද දක්නා ලදී. ඒ තැන් සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සභාපති පූජ්‍යපණ්ඩිත වැලිවිටියේ ඥාණානාගිධාන නායක සථවිරයන් වහන්සේගේ තීරණයෙන් හා සෙසු සංස්කාරකසථවිරයන් වහන්සේලාගේ අනුමතියෙන් සම්පූර්ණ කොට පුද්ගල පරිද්දෙන් යොදා මෙහි ශුද්ධ කරණ ලදී. එහෙත් මෙහි අශුද්ධතැන් තැන්හේ නො වේ. කාලාන්තරයෙහි අතින් අත ලියවී පැවැති ග්‍රන්ථයක් සම්පූර්ණයෙන් ශුද්ධයට පැමිණවීම දුෂ්කර වූ කාරියකි.

මේ පොතේ ප්‍රථම භාගයෙහි පොත බලනුවන්ගේ පහසුව සඳහා ඒ ඒ පිටුව මුද්‍රණේ යෙදිය යුතු බැකික නාමයන් හා අඩකයන් ද යෙදී තැනී බව පෙනේ. අනවධානතායෙන් වී තිබෙන ඒ අඩුවෙන් ග්‍රන්ථයට පාඩුවක් නො වෙතැ යි සිතමු. පොතේ ද්විතීයභාගයෙහි අවසානයේ යෙදෙන උපග්‍රන්ථය ද පදසුවිය ද මෙහි විශේෂාසිතයෝ වෙති. පොත කාණ්ඩ දෙකට බෙදා තිබුත් කිරීමට සම්මත වූයේ පරිහරණයට පහසු වීම සඳහා බව සැලකිය යුතු.

පරවාහාර වර්තකය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තක කාරකසභාවේ
හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ
සම්පාදක.

ශ්‍රී බ්‍රහ්ම 2501.

බමුණුකආශ්‍රමවිද්‍යාලය,

විද්‍යාදායකිත්‍රස්‍රියා නිවාසය,

දෙමටගොඩ, කොළඹ.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව

පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සෞරත නායක සභිකයන් වහන්සේ (සභාපති), ආචාර්ය පරවාහාර වජිරසූරිය සභිකයන් වහන්සේ (සම්පාදක), අඹන්-වැල්ලේ සිරි බම්බානන්ද අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත පොල්වත්තේ බුද්ධිදත්ත නායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද චෛත්‍යෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ, හාල්දඬුවන බම්මරකඤ්ඤ සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වැලිපිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අම්බලම්ගොඩ බම්මකුසල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කඩවැද්දුව සිරිතිවාස නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොස්ගොඩ බම්මවංස සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලබම්බ නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වේරගොඩ අමරමොලී නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ලමුගම ලභිකානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කැගොඩ බම්මිඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කටුකුරුන්දේ දෙව්නන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත තලුල්ලේ බම්බානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිහ සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, කෙසෙල්වතුගොඩ සිරි රතනජොති නායක සභිකයන් වහන්සේ, මහිනේ පඤ්ඤසීත මහානායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හපුප්ලානේ සිරි ඤාණාලොක සභිකයන් වහන්සේ, කළුකොඳයාවේ සිරි පඤ්ඤසෙවර නායක සභිකයන් වහන්සේ, යටිගම්මන විමලසූරිය නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කුසිරිප්පුවේ පඤ්ඤසෙවර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වටද්දර මෙඛානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, ගම්මුල්ලේ වන්දනා සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දඩවත්තේ සුමනසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලොක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාල්යාලේ සුමනකිත්ති සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොටගම වාචිසාර සභිකයන් වහන්සේ, හල්ගස්තොට දෙව්නන්ද සභිකයන් වහන්සේ, බෙම්තර මංගල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත තාන්ද්‍රපාල්පොල පුඤ්ඤරත්න නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මැදුරුගොඩ විමලකිත්ති සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුගොඩ සිරි සීලානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ, අමුණුගම රාජගුරු විපසි අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, දෙවිකුවර ඤාණාලාස සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත බලපිටියේ විපුඤ්ඤාලොක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වලගෙදර සොමාලොක තිස්ස නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත නුවරඑළිය සෙනානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගබ්බෙල උපතිස්ස සභිකයන් වහන්සේ, ජී. පී. මලලසේකර මහාචාර්ය කුමා, ආචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන පුරාවිද්‍යාඥයා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, බී. ආර්. බයස් මහතා, පී. ඩී. රත්නකුංඝ මුදලිකුමා, දෙස්කර අමරදස රත්නපාල මහතා යන ගිවිසිල්ලකට අත්සන් කළ ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව සමන්විත වෙයි.

ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථපරිවර්තනය

ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තක සංවිධායක:

1. සුභගතනිකාය

- දීඝනිකාය:- බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙමත්‍රය සංවිධායක.
මජ්ඣිමනිකාය:- i. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සංවිධායක.
ii. කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤාසෙවර සංවිධායක.

සංසුත්තනිකාය:

- සග්ගාභිකාය:- පලන්තොරුවේ පිම්මලබ්බ සංවිධායක.
නිදානවග්ග:- දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර සංවිධායක.
බ්බුකුට්ඨක:- වඩුගෙදර අමරසිංහ සංවිධායක.
සලායතනවග්ග:- ගලගම සරණංකර සංවිධායක.
මහාවග්ග:- i. කැගොඩ ධම්මන්ද සංවිධායක.
ii. ගම්බෙල උපතිස්ස සංවිධායක.

අඛණ්ඩකාය:

- ඵක, ද්වික, තික, චතුක්ක නිපාත:- හාත්පුරාල්පොල පුඤ්ඤරතන සංවිධායක.
පාචක, ඡකක, සත්තක නිපාත:- හල්ගස්තොට දෙවනන්ද සංවිධායක.
අට්ඨක, නටක, දසක, එකාදසක නිපාත:- වටද්දර මෙඛනන්ද සංවිධායක.

බුද්ධකනිකාය:

- බුද්ධකපාඨ:- කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසෙවර සංවිධායක.
ධම්මපද:- අනුන්ගල්ලේ පිම්මලකිත්ති සංවිධායක.
උදාන:- හපුවලානේ සද්දණ්ඩොක සංවිධායක.
ඉතිවුත්තක:- ගම්මුල්ලේ වන්දනාති සංවිධායක.
සුත්තනිපාත:- පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද සංවිධායක.
විමානවස්තු:- හාල්ගස්තොට සුමනසාර සංවිධායක.
පෙතවස්තු:- කොටගම වාසිස්සර සංවිධායක.
පෙරගාථා:- යටිගම්මන පිම්මලසුඤ්ඤා සංවිධායක.
පෙරිගාථා:- අමුණුගම විපසි සංවිධායක.
ජාතක:- මහින්ද පඤ්ඤාසිංහ සංවිධායක.
පුලලනිදෙදස:- අනුගොඩ සිලානන්ද සංවිධායක.
මහානිදෙදස:- ලබුගම ලක්ෂ්මිනන්ද සංවිධායක.
පටිසම්භිද:- මහාවග්ග - වලගෙදර සොමාලොක නිස්ස සංවිධායක.
පටිසම්භිද:- සුගතඛවග්ග - වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර සංවිධායක.
පටිසම්භිද:- පඤ්ඤාවග්ග - දඹවත්තේ සුමනසාර සංවිධායක.
අපදාන:- තලල්ලේ ධම්මානන්ද සංවිධායක.
බුද්ධචංස:- බලපිටියේ විසුඛාලොක සංවිධායක.
වජ්‍රයාපිටක:- බෙහිතර මංගල සංවිධායක.
තෙතනි:- පරවාහාර වජ්‍රසුඤ්ඤා සංවිධායක.

2. විනයපිටක

පාරාජිකපාළි:-	චේරගොඩ අමරනොලි සථවිර.
පාචිකනිසපාළි:-	ඉඳුරුවේ උතතරානඤ්ඤ සථවිර.
මහාවග්ගපාළි:-	අම්බලමගොඩ බුමමකුසල සථවිර.
වුලලවග්ගපාළි:-	හාල්දඹුවන බමමරකබ්බ සථවිර.
පරිවාරපාළි:-	කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජෝති සථවිර.

3. අභිධම්මපිටක

බමමසංගණි:-	දෙවුන්දර ඤාණොවාස සථවිර.
විහඬු 1-9:-	කඩුකුරුන්දේ දෙවනඤ්ඤ සථවිර.
විහඬු 10-18:-	කඩවැද්දුව සිරිතිවාස සථවිර.
බාහුකථා:-	නුවරඑලියේ සෙනානඤ්ඤ සථවිර.
පුග්ගලපඤ්ඤානති:-	අභිත්වැල්ලේ බමමනඤ්ඤ සථවිර.
කථාවන්ත:-	කෝදුගොඩ ඤාණොලොක සථවිර.
යමක 1 - 5:-	මැදුරුගන්ගොඩ විමලකිත්ති සථවිර.
යමක 9 - 10:-	මිරිස්සේ ගුණසිරි සථවිර.
පටිකාන:-	බලන්ගොඩ ආනඤ්ඤ මෛත්‍රෙය සථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිපිටියේ සොරන නායක සථිවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ සථිවිරයන් වහන්සේ (සමපාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජොති නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
4. පොල්වත්තේ බුද්ධිදත්ත නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
5. බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
6. කාල්දඬුවන බමරකඬු සථිවිරයන් වහන්සේ,
7. වැලිපිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
8. අම්බලම්ගොඩ බමරකුසල සථිවිරයන් වහන්සේ,
9. කඩවැද්දුව සිරිතිවංස නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
10. පලන්තොරුවේ විමලබම මායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
11. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
12. වේරගොඩ අමරමොලි නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
13. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ,
14. ගලගම සරණංකර සථිවිරයන් වහන්සේ,
15. නැගොඩ බමණ්ඩ නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
16. කටුකුරැන්දේ දෙවානන්ද නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
17. ලමුගම ලක්ඛානන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ,
18. වතුගෙදර අමරසිංහ සථිවිරයන් වහන්සේ,
19. ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ,
20. මහිගේ පඤ්ඤසිංහ නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
21. කොස්ගොඩ බමරවංස සථිවිරයන් වහන්සේ,
22. තලල්ලේ බමරානන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ,
23. පුරාවිද්‍යාධිකාරී සෙනරත් පරණවිතාන මහතා,
24. මහාවාය් ගුණපාල මලලසේකර මහතා.

(පසුව පත්කරගන්නා ලද)

25. කෝදුගොඩ ඤාණලොක සථිවිරයන් වහන්සේ,
26. අකුරැටියේ අමරවංස නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
27. ශ්‍රීස්තේ ගුණසිරි සථිවිරයන් වහන්සේ,
28. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථිවිරයන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංස්කාරකමණ්ඩලය

පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සොරන නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
 ආචාර්‍ය පරවාහාර වජීරඤ්ඤ සථිවිරයන් වහන්සේ,
 බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය නායක සථිවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ඩිත ලමුගම ලක්ඛානන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණලොක සථිවිරයන් වහන්සේ.

ලභිකාබෝධාමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායක සභාව

කාරකසභාවන්හි සභාපති වරු:

ගරු පණ්ණින වැලිවිටියේ සොරත නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු අඹන්වැල්ලේ සිරි බමුනකඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින කිරිවත්තුඩුවේ පඤ්ඤාකාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු ඒ. පී. බුද්ධදත්ත නායක සභිකයන් වහන්සේ, ගරු කළුකොට්ඨාසේ පඤ්ඤාසංඝර නායක සභිකයන් වහන්සේ, මහාචාර්‍ය ජී. පී. මලලසේකර මහතා, මහාචාර්‍ය ඩී. ජී. හෙට්ටිආරච්චි මහතා, පී. ද අය. කුලරත්න මහතා, එච්. ඩබ්ලිව් අමරසූරිය මහතා, රුජා හේවාප්පාරණ මහතා, සෙනෙට් මනත්‍රී දෙස්තර ඒ. ඇම්. සමරසිංහ මහතා, සී. ඩී. නුගවෙල දිසාව, සෙනෙට් මනත්‍රී සිරිල් ද සොයිසා මහතා, ජේ. ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා, දෙස්තර ඒ. රත්නපාල මහතා, සෙනෙට් මනත්‍රී ජස්ටින් කොනලාට්ල මහතා.

කාරකසභාවන්හි ලේකම් වරු:

ගරු ආචාර්‍යී පරවාහැර වජිරඤ්ඤ සභිකයන් වහන්සේ, ගරු යක්ක-ඩුවේ පඤ්ඤරාම සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින මිරිස්මල් ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින කොස්ගොඩ බමුවංස සභිකයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින අම්බලමගොඩ බමුවකුසල සභිකයන් වහන්සේ, ඩී. පී. දෙවෙනු මහතා, පී. ඩී. සන්නස්ගල මහතා, ඩී. ජේ. කුමාරගේ මහතා, පී. සී. පෙරේරා මහතා, එච්. ඇල්. කල්දේරා මහතා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, ඩබ්ලිව්. ගොපල්ලාච මහතා, දයා හේවාප්පාරණ මහතා, ඩබ්ලිව්. පී. දළචන්ත මහතා, ආර්. ප්‍රේමදස මහතා, ඩී. එන්. ඩබ්ලිව්. ද සිල්වා මහතා.

සබ්‍යසභාවෙහි ලෙඩක:

ගරු යටිගම්මන විමලඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ.

ගිනි සභාවෙහි ලේකම්:

ඩී. ඩී. ඇල්ලේපොල මහතා.

අශ්‍රාමාත්‍යතුමන් විසින් පත්කළ සාමාජිකයෝ:

ගරු ඒ. රත්නායක ඇමතිතුමා, ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ඇමතිතුමා, ගරු ඇම්. ඩී. බණ්ඩා ඇමතිතුමා, ගරු ආචාර්‍යී සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කත්තන්ගර ඇමතිතුමා, ඩබ්ලිව් සේනානායක මහතා, ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා, එච්. එච්. බණ්ඩායක මහතා, ඩී. ඇස්. පෙරේරා මහතා.

ප්‍රධාන ලේකම්:

ඒ. ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ මහතා.

CORRIGENDA

TO THE ENGLISH NOTES

Page

- xi — (N. 1) *For Archeologica read Archaeological.*
- xi — (N. 1) *For Beal's Records of the Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxi — (N. 2) *For Beal's Record of Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxvii — (N. 2) *For yong read young.*
- xxviii — (N. 4) *For Thathagatha read Tathāgata.*
- xxix — (N. 5) *For the earliar read the earlier.*
- xxx — (N. 1) *For alledged read alleged.*
- xxx — (N. 3) *For msst read must.*
- liii — (N. 2) *For Budda's death read Buddha's death.*
- lvi — (N. 4) *For Monatic read Monastic.*

සමූහකතනීරූපණං ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අම්බලමගොඩ’-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොත්තං
ජවි.	—	‘තික්කඩු’-ජනනාන්දරාම විහාර-තාලපණ්ණපොත්තං
තොවි.	—	‘තොවගමු’-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොත්තං
මහුප.	—	‘මහනුවර-පන්තිරිප්පු’පොත්තකාලය-තාලපණ්ණ පොත්තං
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකාය-පොත්තං
සි.	—	සංඝායන-පොත්තං
සිමු.	—	සීහලකඛර-මුද්දිත පොත්තං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

ශුද්ධියක්

ප්‍රඥාපාදනවේදි XXXI පිටුවෙහි 18 වන පෙළෙහි “සදහන් වී තිබෙන බව” යනු “සදහන් වී තැනි බව” ය යි ද, LXIV පිටුවෙහි 34 වන පෙළෙහි “පිළිපැදීමෙහි” යනු “පිළිපැදීමයි” කියා ද විය යුතුයි.

පොතේ සම්පූර්ණ ශුද්ධිපත්‍රය දෙවෙනි භාගයෙහි අග පල වේ.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ ා ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා එ ා ඔ

CONSONANTS

ක	ඛ	ග	ඝ	ඞ
ච	ඡ	ජ	ඣ	ඤ
ට	ඨ	ඪ	ඬ	ණ
ත	ථ	ද	ධ	න
ප	ඵ	බ	භ	ම
ය	ර	ල	ව	ස
හ	ළ	ඳ		

ක	කෑ	කි	කී	කු	කූ	කෙ	කෝ
ඛ	ඛෑ	ඛි	ඛී	ඛු	ඛූ	ඛෙ	ඛෝ
ග	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	කඤ ඛ්ඤ	කි tva, ත්‍ර tra	එඵ mpha
කඛ kkha	කඡ ඛ්ඡ	ද්ද dda	ච, ඔ mba
කය kya	කඉ ඛ්ඉ	ඳ්, ඔ dda	භ mbha
ත්‍රි kri	ඡ, ඤ ඡ්ඤ	ද් dra	ම ම ma
කි kva	ඡ, ඤ ඡ්ඤ	ච, ඉ dva	භ mha
ඛ ක්‍යා khya	ඤඛ ඛ්ඤ	ධ ට dhva	ය, ය yya
ච ඛ්‍යා khva	ච ට්ඨ	න nt	ය yha
ග ග්‍යා gya	ච, ට්ඨ	න nt	ල lla
ඝ ග්‍යා ggha	ච ට්ඨ	න nda	ල lya
ග්‍ර gra, ඛ්‍යා ඛ්‍යා	ච ට්ඨ	න ndha	ල lha
ඛ ඛ්‍යා khya	ඤ ඛ්‍යා	න nna, න්‍යා nna	ච wha
ඛ්‍යා ngya	ඤ ඛ්‍යා	ප ppa	ස ssa
ඛ්‍යා nggha	ඤ ඛ්‍යා	ප්ඵ ppha	ස sma
ච ච්‍යා cya	ඤ, ච ඛ්‍යා	බ bba	ස swa
ච ච්‍යා cgha	ඤ ඛ්‍යා	භ bbha	හ hma
ජ ජ්‍යා jya	න tta	භ bra	හ hva
ඤ ඤ්‍යා jgha	න ttha	ම mpa	ල lha

අ ා ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා එ ා ඔ

විනයපිටකෙ

මහා වගගපාලියා

පඨමෝ භාගෝ

විනයපිටකේ මහා වග්ග පාලියා

පස්මො භාගො

— 3 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

මහාකඛ්ඛිකං.

1. තෙන¹ සමයෙන බුද්ධො භගවා දුරුවෙලායං විහරති නජ්ජා
නෙරසුජ්ජරාය නිරෙ බොධිරුකඛ්ඛිලෙ පස්මාතිතවුද්ධො.

2. අථ බො භගවා බොධිරුකඛ්ඛිලෙ සත්තාහං එකපලලභෙකත නිසීදි
විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.²

3. අථ බො භගවා රතනියා පස්මං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං
අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි:

4. අවිජ්ජාපච්චයා සඬ්ඛාරා; සඬ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා
තාමරුපං; තාමරුපපච්චයා සලායතනං; සලායතනපච්චයා එසසා;
එසසාපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදානං;
උපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං
සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා සමභවනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස
දුක්ඛකඛ්ඛිස්ස සමුදයො ගොති.

5. අවිජ්ජායතෙව අසෙසමාරාගනිරොධා සඬ්ඛාරනිරොධො; සඬ්ඛාර-
නිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා තාමරුපනිරොධො;
තාමරුපනිරොධා සලායතනනිරොධො; සලායතනනිරොධා එසසනිරොධො;
එසසනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො;
තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො;
භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛ-
දෙමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකඛ්ඛිස්ස
නිරොධො ගොතිති.

1. "තෙන ඡංචා පන සමයෙන"

2. "විමුත්තිසුඛං පටිසංවෙදී" ඉතිපි පාඨො

විනයපිටකයෙහි මහවග

ප්‍රථම භාගය

—:—

ඒ භාග්‍යවන් අගීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

මහාබ්බකය

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ උරුවෙල්දනවිටෙහි ගොරඤ්ඤ ගංඉවුර සම්පයෙහි වූ බෝරුක්මුල්හි අභිසංඝෝධියට පැමිණ ප්‍රථමයෙන් (=බුදු ව පළමු වර) වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ බෝරුක්මුල්හි සන්දවසාන් මුළුල්ලෙහි විමුක්තිසුඛය (=පලසම්මවන් සුව) විදින සේක් එක ම පයඝිකයෙන් වැඩහුන් සේක.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රූ පෙරයම් මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් (=මුල සිට අගටත් අග සිට මුලටත්) මෙනෙහි කළ සේක.

4 අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති. සංස්කාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් තාමය ද රූපය ද තාමරූපය ද* වේ. තාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් අසායනත්‍යය වේ. අසායනත්‍යප්‍රත්‍යයයෙන් සංඝීය වේ. සංඝීයප්‍රත්‍යයයෙන් වේදනාව වේ. වේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් තෘණිකාව වේ. තෘණිකාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ. උපාදානත්‍යප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ. භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ භොක පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ හටගනීත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛ රූපේ හටගැනීම වේ.

5. අවිද්‍යාවගේ ම අනවශ්‍යෙ වර්ග නම් වූ තිරොධයෙන් සංස්කාරතිරොධය වේ. සංස්කාරතිරොධයෙන් විඤ්ඤාතිරොධය වේ. විඤ්ඤාතිරොධයෙන් තාමරූපතිරොධය වේ. තාමරූපතිරොධයෙන් අසායනතිරොධය වේ. අසායනතිරොධයෙන් සංඝීතිරොධය වේ. සංඝීතිරොධයෙන් වේදනාතිරොධය වේ. වේදනාතිරොධයෙන් තෘණිකාතිරොධය වේ. තෘණිකාතිරොධයෙන් උපාදානතිරොධය වේ. උපාදානතිරොධයෙන් භවතිරොධය වේ. භවතිරොධයෙන් ජාතිතිරොධය වේ. ජාතිතිරොධයෙන් ජරා මරණ භොක පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ නිරුඬ වෙත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛරූපේ තිරොධය වේ.

* උපග්‍රහය බලනු.

6. අථ බො භගවා එතමන්ට විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙහි:-

“යදු හවෙ පාතුභවනාති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයනාති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්ම”නාති

7. අථ බො භගවා රතනියා ලෙක්ඛිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා වික්ඛන්ධණං; වික්ඛන්ධණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායතනං -පෙ- එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකතකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතීති.

8. අථ බො භගවා එතමන්ට විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙහි:-

“යදු හවෙ පාතුභවනාති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයනාති සබ්බා
යතො බ්‍යං පච්චයානං අවෙදී”ති

9. අථ බො භගවා රතනියා පච්ඡිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොම පටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා වික්ඛන්ධණං; වික්ඛන්ධණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායතනං -පෙ- එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකතකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතීති.

10. අථ බො භගවා එතමන්ට විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙහි:-

“යදු හවෙ පාතුභවනාති ධම්මා
ආනාපිනො කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
විබුදයං නිට්ඨන්ති මාරසෙනං
සුරියො‘ව ඔහාසයමනාලිකා”නාති

කොඛිකථා නිවසිතා.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් තවන ජීවියෙන් යුත් ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි උත්තරන්සේ අවිද්‍යාදිහෙතුවෙන් සහෙතුක වූ ධර්මය දැනිති. එබැවින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැක දුරු වේ.”

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රාත්‍රියෙහි මහාධ්‍යානය මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසාරයෝ වෙති. සංසාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤා ප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායතනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරොධය වේ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් තවන ජීවිය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි අවිද්‍යාදිප්‍රත්‍යයයන්ගේ ක්‍ෂය වීම දැනගත් බැවින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැකයෝ දුරු වෙත්.”

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැසුළුම මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසාරයෝ වෙති. සංසාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤා ප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායතනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරොධය වේ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් තවන ජීවිය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පථි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි ඒ රහතුන් වහන්සේ මරසෙනහ පිහි ගස්මින් අගස බබුළුවන්නා වූ ගිරු මෙන්, සිටින සේක.”

බොධිසම්මාස නිමි.

1. අථ බො භගවා සත්තාගස්ස අව්වයෙන තමනා සමාධිමනා වුට්ඨතිනා බොධිරුකඛමුලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තස්සුඛපටිසංවෙදි.

2. අථ බො අඤ්ඤානරො හුහුඛකජාතිකො¹ බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතා සථිං සමෙමාදි, සමෙමාදනියං කථං සාරානියං² චිනිසාරෙතො එකමනතං අයාසි, එකමනතං ඕතො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවතනං එතදවොච: “කිත්තාවතා නු බො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො හොති? කතමෙ ච උත බ්‍රාහ්මණකරණා³ ධමමා?”ති

3. අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිතො තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“යො බ්‍රාහ්මණො බාතිතපාපධමෙමා
නිහුහුඛකකො නිකකසාවො යතතොතා,
වෙදනාගු වුසිතබ්‍රහ්මවරියො
ධමෙමන සො බ්‍රහ්මවාදං වදෙය්‍ය
යසස්සස්සද නථි කුතිඤ්චි ලොකෙ”ති.

අජපාලකථා නිවසිතා.

1. අථ බො භගවා සත්තාගස්ස අව්වයෙන තමනා සමාධිමනා වුට්ඨතිනා අජපාලනිග්‍රොධමුලා යෙන මුච්චිකෙ, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා මුච්චිකෙමුලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තස්සුඛපටිසංවෙදි.

2. තෙන බො පත සමයෙන මහා අකාලමෙසො උදපාදි; සත්තාගවද්දලිකා සිතවාතද්දලිති.

3. අථ බො මුච්චිකෙ, නාගරාජ සකභවතා නිකඛමිති, භගවතො කායං සත්තකඛතනුං හොගෙති පරිකම්පිති, උපරි මුඛාති මහනතං එණං කර්තො අට්ඨාසි: “මා භගවතනං සිතං, මා භගවතනං උණං, මා භගවතනං ඩංසමිකසවානාතපසිරිංසප්ඵසමථසො”ති.

4. අථ බො මුච්චිකෙ, නාගරාජ සත්තාගස්ස අව්වයෙන විද්ධං විගතවලාහකං දෙවං විදිතො භගවතො කායා හොගෙ විනිවෙය්‍යොති, සකචණණං පටිසංගරිති, මාණවකචණණං අභිනිමිතිනා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි පඤ්ඤලිකො භගවතනං තමස්සමාතො.

5. අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිතො තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

1. හුහුඛකජාතිකො - තො, චි; ම. හු. ප; හුහුඛකජාතිකො - ම ඡ. සං.

2. සාරානියං - ම. ඡ. සං; සාරඤ්ජනියම් - සංකොත.

3. බ්‍රාහ්මණකරණා - ම. ඡ. සං;

4. සර්සප - ම ඡ. සං

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට බෝරුක්මුලින් නික්ම අප්පල්ලුගරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ අප්පල්ලුගරුක්මුලිනි සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඩකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. ඉක්බිති (මාන වශයෙන්) “හුම්! හුම්!” ය යි ගබ්බු කරණ ස්වභාවය* ඇති එක්තරා බමුණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහුන් නැගට පැමිණියේ ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූයේ ය. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට නිමවා එකත්පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළ කෙළේ ය. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, කොපමණකින් බමුණෙක් වේ ද? බමුණකු කරත්තාවූ ධර්මයෝ කවරහු ද?”

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අතීය දෑන එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“පව් බැහැර කළ, හුහුංකාරයන්ගේ පහ කිරීමෙන් හුහුංකාර (මාන) රහිත වූ රාගාදිකෂට නැත්තා වූ සංසුන් සිත් ඇත්තා වූ චතුර්විධමාගීඥාන නම් වෙදයෙහි කෙළවරට පැමිණියා වූ වැස නිමවූ මාගීබ්‍රහ්මවශ්‍යීය ඇති යම් ක්ෂණානුබ්‍රාහ්මණයෙක් වේ ද, යමකුට ලොකයෙහි කිසි නැතක රාගාදි උත්තරයෝ* නැත්තාහු ද, ඒ පුද්ගලතෙමේ ‘මම බ්‍රාහ්මණ වෙමි’ යි ධර්මයෙන් (=නිවාරදී ලෙස) කියන්නේ ය.”

අප්පාලකථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට අප්පල්ලුගරුක්මුලින් මිදෙල්ලරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ, මිදෙල්ලරුක්මුලිනි සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඩකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි මහත් වූ නොකල්වැස්සෙක් පහළ වී ය. සීහසුලං වලාවෙන් වැලලී වූ හද්දවැස්සෙකි.

3. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාතරජ තෙමේ ස්වකීයනවනයෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුර සන්වරක් දරණවැලින් හාත්පසින් වට කොට “ශීතය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොපෙළාවා. උෂ්ණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොපෙළාවා. ඩැහැ ලේ බොන මැසි මදුරු සුලං අවු සජ් යන මොවුන්ගේ ස්වරූපය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොපෙළාවා” යි හිස මුදුනෙහි මහත් පෙණයක් කොට සිටියේ ය.

4. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාතරජතෙමේ සත්දවසක් ඇවෑමෙන් පහ වූ වලාපටල ඇති පැහැදිලි අහස (ඇති බව) දෑන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙන් දරණවෙමි ගැට සියවේසය අතුරුදහන් කොට තරුණ මිනිස් වෙසක් මවා ගෙණ බුදුරජුන් ගේ ඉදිරියෙහි ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදිමින් සිටියේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දෑන එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:

* උපුත්තිය බලනු.

“සුඛො විවෙකො භූමියං සුඛබ්බමෙසං පසංභො,
අබ්භාපජ්ජං¹ සුඛං ලොකෙ පාණ්ඩුතෙසු සංයමො.
සුඛා විරාගතා ලොකෙ කාමානං සමනිකතමො,
අසමිමානස්ස යො විතයො එතං වෙ පරමං සුඛං”නති

මුච්චිකුසුමා නිබ්බිතා.

1. අපි බො භගවා සත්තාහස්ස අව්වයෙන නමො සමාධිමො පුට්ඨිනිතො මුච්චිකුසුමා යෙන රාජායතනං, තෙහුපසංඛිකමි. උපසංඛිකමිතො රාජායතනමුලෙ සත්තාහං එකපලලෙකෙන නිසිදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදි.

2. තෙන බො පන සමයෙන නපසසුභලලිකා² වාණිජා උක්කලා තං දෙසං අභ්භානමග්ගපටිපන්නා හොනති. අපි බො නපසසුභලලිකාතං වාණිජතං ඤාතිසාලොභිතා දෙවතා නපසසුභලලිකෙ වාණිජෙ එතදවොච:

“අයං මාරිසා, භගවා රාජායතනමුලෙ විහරති පස්මාතිසම්බුද්ධො. ගච්ඡති තං භගවන්තං මජ්ඣෙත ච මුට්ඨිණිකියාය ච පතිමානෙථ. තං වො හට්ඨස්සති දිස්සරත්තං භිතාය සුඛායා”ති.

3. අපි බො නපසසුභලලිකා වාණිජා මජ්ඣෙත මුට්ඨිණිකියාදා ආදාය යෙන භගවා, තෙහුපසංඛිකමිසු. උපසංඛිකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අභංසු. එකමන්තං භිතා බො නපසසුභලලිකා වාණිජා භගවන්තං එතදවොචු: “පතිගණ්හාතු නො හන්තො, භගවා මජ්ඣෙත මුට්ඨිණිකියාදායං අමහාකං අස්ස දිස්සරත්තං භිතාය සුඛායා”ති.

4. අපි බො භගවතො එතදනොභි: “න බො නථාගතා හන්තෙසු පතිගණ්හනති. නිමිති හු බො අහං පතිගණ්හයාං මජ්ඣෙත මුට්ඨිණිකියාදාති. අපි බො චන්තාගේ මහාරාජා භගවතො වෙතසා වෙතො පරිචිග්ගකමඤ්ඤාය චතුද්දිසා චන්තාගේ සෙලමයෙ පතොන භගවතො උපතාමෙසුං - “ඉධ හන්තො, භගවා පතිගණ්හාතු මජ්ඣෙත මුට්ඨිණිකියාදා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා පටිච්ඡෙස සෙලමයෙ පතොන මජ්ඣෙත මුට්ඨිණිකියාදා. පටිග්ගහෙතො ච³ පරිභුඤ්ජි.

5. අපි බො නපසසුභලලිකා වාණිජා භගවන්තං⁴ එතදවොචු: “එතෙ මයං හන්තො, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මස්සථ. උපාසිකෙ තො භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ඩුපෙතෙ සරණං ගතෙ”ති⁵. තෙ ච ලොකෙ පස්මං උපාසිකා අගෙසුං දොවාචිකා.

රාජායතනකපා නිබ්බිතා.

1. “අබ්භාපජ්ජනති” සබ්බන්ථ. 2. නපසසුභලලිකා - ම. හු. ට; නසස්සභලලිකා - පො. ඩි. හසුසස්සභලලිකා - ම. ඡ. සං. 3. පටිග්ගහෙතො - ම. ඡ. සං.
4. භුතීන පසතාපාණි. විදිකා: භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිනා භගවන්තා - ඡ. ම. සං.
5. සරණගතෙති - ම. හු. ට.

“නිවණ නම් වූ උපධිවිවේකය සැප වේ. වතුමාභීඤ්ඤාසන්තොසයෙන් යුත්, ප්‍රකට වූ දහම් ඇති, ඒ උපධිවිවේකය නුවණ නැමැති ඇසින් දක්න හුට නො කිපීම සැප වේ. ලෙවිහි සතුන් කෙරෙහි හිංසා නො කිරීම සැප වේ.

“ලොකයෙහි නො ඇලීම - වස්තුකාමසංකල්පකාමයන්ගේ ඉක්මවීම සැප වේ. අසම්මානශාගේ යම් වැනසීමෙන් වේද මෙය ඒකාන්තයෙන් උතුම් වූ සැපය වේ.”

මුවලිඤ්ඤාභාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් තැගිට මුවලිඤ්ඤාත්මලින් කිසිපලුරුක වෙතට වැසී සේක. වැඩ කිරිපලුරුකමුල්හි සන්දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත්සුව විදින සේක් එක ම පයඝීෂිකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි **නුපුණ-හලලික*** වෙළෙඳබෝයෝ උකකලාජනපදයෙන් ඒ දෙශයට යනු පිණිස දීඝිමාභීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. එකල්හි නුපුණ-හලලික¹ වෙළෙඳන්ගේ සහලෝනෑ වූ දේවතාවෙක් නුපුණ-හලලික වෙළෙඳන්ට මෙය කී ය:-

“නිද්දකානෙති, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිසම්බෝධියට පැමිණි අළුතම කිරිපලුරුකමුල්හි වැඩ වසන සේක. යවු; ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අත්පුණ්ණයෙන් ද මිපිඬුයෙන් ද පුදවූ, ඒ පිදීම නොපට බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි හින පිණිස ද සැප පිණිස ද වත්තේ ය”.

3. ඉක්බිති නුපුණ-හලලික වෙළෙඳන්ගේ අත්පුණ්ණ ද මිපිඬු ද ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියාහු ය. එකත්පසෙක සිටියා වූ නුපුණ-හලලික¹ වෙළෙඳන්ගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ අත්පුණ්ණ හා මිපිඬුන් පිළිගන්නා සේක්වා; ඒ පිළිගැණීම අපට බොහෝ කලක් හින සැප පිණිස වත්තේ ය” යි සැළ කළහ.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “තථාගතයෝ අතින් නො පිළිගණිති. මම වනාහි කුමකින් අත්පුණ්ණ මිපිඬුන් පිළිගන්නෙමි ද” යි සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි **සතරවරම්මහරජහු** තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත දැන සිටුවතින් අවුත් “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙයින් අත්පුණ්ණ මිපිඬුන් පිළිගන්නා සේක්වා” යි ශෛලමය පාත්‍ර සතරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතට එළවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකෙණෙහි උපන් අළුත් මාහැඟි ශෛලමය වූ පාත්‍රයෙන් අත්පුණ්ණ ද මිපිඬු ද පිළිගත් සේක. පිළිගෙන වැළඳ සේක.

5. ඉක්බිති නුපුණ-හලලික වෙළෙඳන්ගේ “ස්වාමීනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සරණ යමු, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයනැයි දරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළෝ ය. ඔහු දෙදෙන ද පළමු කොට ලොකයෙහි ද්‍රෝවාපික (=‘බුද්ධි, ධර්ම’ යන වචන දෙකින් සරණ ගියා වූ) උපාසකයෝ වූහ.

රාජායතනකථාව නිමි.

i. නුපුණකෙර් වචලිකෙර් - E. Z. iv. 317.

* උපුණ්ණය බලනු.

1. අථ ඛො භගවා සත්තානං අච්චයෙන තච්ඡා සමාධිමානං චුට්ඨිතිත්වා රාජායතනමුදා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසඤ්ඤාමි. තත්‍ර සුදං භගවා අජපාලනිග්‍රොධමුදෙ විහරති.

2. අථ ඛො භගවතො රහොගතං පතිසලලිතං ඵලං වෙනසො පරිචිතකෙතො උදපාදි: “අධිගතො ඛො මායං ධම්මො ගම්භිරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පඤ්ඤො අනන්තාවචරො නිපුණො පඤ්ඤිතවෙදනියො. ආලයරාමා ඛො පතායං පජා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පත පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං යානං - යදිදං ඉදපපච්චයතා පච්චවසමුප්පාදෙ. ඉදමපි ඛො යානං සුදුද්දසං - යදිදං සබ්බසංඝාරසමපො සබ්බපටිපට්ඨිකංගො තණ්හාකකයො විරාගො නිරොධො නිබ්බාණං. අහස්සෙච්ච¹ ඛො පත ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ ත ආජාතෙය්‍යං, සො මම‘ය්‍ය කිලමපො සා මම‘ය්‍ය විහෙසා”ති.

3. අපිසු භගවන්තං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුනපුබ්බා:

“කිච්චන් මෙ අධිගතං හලංදති පකාසිත්‍රං,
රාගදොසපරෙතෙති නායං ධම්මො සුසම්මුධො.

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගම්භිරං දුද්දසං අණුං,
රාගරතො ත දකඛිනති² තමොකකෙතො ආචරාති³”

4. ඉතිහ භගවතො පටිසංඝුච්ඡිකතො අපෙසාස්සකකතාය විතතං නමති, නො ධම්මදෙසනාය. අථ ඛො බ්‍රහ්මනො සහමපනිස්ස භගවතො වෙනසා වෙනො පරිචිතකතමස්සෙය්‍ය ඵතදගොසි: “නස්සති වත හො, ලොකො; විතස්සති වත හො, ලොකො; යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස අපෙසාස්සකකතාය විතතං නමති, නො ධම්මදෙසනායා”ති.

5. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහමපනි සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵලමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනුරුතිතො භගවතො පුරතො පාඤ්ඤායි. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහමපනි ඵකංසං උපානාරාසඛිතං කරිත්වා දකඛිණං ජණ්ණමණ්ඩලං⁴ පුට්ඨියං⁵ නිහන්ති යෙන භගවා තෙනස්සලිං පණ්ණමෙත්වා භගවන්තං ඵතදවොච: “දෙසෙත්‍ර හන්තො, භගවා ධම්මං. දෙසෙත්‍ර සුගතො ධම්මං. සනති⁶ සත්තා අපපරජකතිත්තිකා. අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිගායනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අස්සෙද්ධතාධෙ”ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපනි. ඉදං වඩාන⁷ අථාපරං ඵතදවොච:-

1. “අහංමච්ච” නො, චි; ම, නු, ට.

2. “ආවුටා” ම, ජ, සං.

3. “පථවියං” ම, ජ, සං.

2. “දකඛිනති” ම, ජ, සං.

4. “දකඛිණජණ්ණමණ්ඩලං” ම, ජ, සං.

6. “සනතිධ සත්තා” අ, චි, ජ, පු.

7. “වඩාන” නො, චි, අ, චි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් තැනිට කිරිපලුරුක්මුලින් නික්ම අප්පල්ලුගරුක්මුලට වැඩී සේක. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප්පල්ලුගරුක්මුලේ වැඩවසන සේක.

2. එකල්හි හුදකලා වූ, පලසමවතින් යුක්ත වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබඳු කල්‍යාණාවේක් පහළ විය: “මා විසින් අවබෝධ කළ මේ වතුරායී සත්‍යාධර්මය ගැඹුරු ය. දැකීමට දුෂ්කර ය. අවබෝධයට දුෂ්කර ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකියෙන් නො දත හැකි ය. සියුම් ය. පණතිනයන් විසින් ම දත යුතු ය. මේ ප්‍රජා නොමෝ පඤ්චකාමගුණයෙහි සතුටු වූවා ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි ඇලුනී ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි දැඩි සේ මුදිත ය. පස්කම්ගුණයෙහි සතුටු වූ පස්කම්ගුණයෙහි ඇලුනා වූ පස්කම් ගුණයෙහි දැඩි සේ සතුටු වූ ප්‍රජාව විසින් යම් මේ (එකිනෙක ප්‍රත්‍යය හා ප්‍රත්‍යයසමුත්පාදන වන ආකාර ඇති) අවිඤ්ඤා ප්‍රත්‍යය සමූහය වූ ප්‍රතිත්‍යයසමුත්පාදයෙන් වේ ද, මෙය දැකීම දුෂ්කර ය. යම් මේ සකලසංසාරායන්ගේ සංසිද්ධියෙන් වේ ද, සකලඋපධීන්ගේ බැහැර ලීමෙන් වේ ද, තාණ්හාවගේ ක්‍ෂය වීමෙන් වේ ද, නො ඇල්මෙන් වේ ද, සකල දුඃඛනිරෝධයෙන් වේ ද, නිව්‍යාණයෙන් වේ ද, (යන) මෙය ද දැකීම ඉතා දුෂ්කර ය. ඉදින් මම දහම් දෙසන්නෙමි නම්, අන්‍යයෝ මාගේ දහම් දැන නො ගන්නාහු නම්, එය මට කලානතිශයෙන් වන්නේ ය; ඒ මට වෙහෙසෙක් ම වන්නේ” යි.

3. වැලිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙර නො ඇසුවිණි නැවත නැවත විසමයකර වූ මේ ශාථාවෝ ද වැටහුනහ:—

“මා විසින් දුක සේ අවබෝධ කළ වතුරායීසත්‍යාධර්මය දැන් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැඩෙක් නැත්තේ ය. රාගවේෂයන්ගෙන් පෙළුනවුන් විසින් මේ වතුරායීසත්‍යාධර්මය තෙමේ අවබෝධ කට හැක්කේ නො වේ.

“උඩුගෝ (නිවන්) කරා යන්නා වූ නිපුණ වූ ගැඹුරු වූ දුක සේ දක්ක යුතු වූ සියුම් වූ වතුරායීසත්‍යාධර්මය රාගයෙන් රන් වූ අවිඤ්ඤාසන්ධියෙන් වැසුනා වූ සත්‍යාධර්මයෝ නො දක්නාහු ය”.

4. මෙසේ සලකන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මනෙකසාහභාවයට නැමේ. දහම් දෙසීම පිණිස නො නැමේ.* එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අදහස දත් සහමපතිබ්‍රහ්මයානට මෙ බඳු සිතෙක් විය. යම් ලෝකයක රහන් වූ සම්මාසම්බුදු වූ නරාගහයන් වහන්සේගේ සිත මනෙකසාහභාවයට නැමේ ද, දහම් දෙසනු පිණිස නො නැමේ ද, භවත්ති, ඒ ලෝකය නැසේ. භවත්ති, ඒ ලෝකය වැනසේ” යි කියායි.

5. ඉක්බිති සහමපතිබ්‍රහ්මනෙමේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිළූ අත යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අත යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් (වහා) බ්‍රහ්මලෝකයෙහි අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූයේ ය. ඉක්බිති සහමපතිබ්‍රහ්මනෙමේ උතුරුසළුව එකස් කොට දකුණු දණ්ඩල පොළොවෙහි ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඇදීලි බැඳ මෙය සැල කෙළේ ය:— “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සවල්‍ය වූ රහාදි රජස් ඇති සත්‍යාධර්මයෝ වෙති. (ඔහු) දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම් දැනගන්නෝ (ලෝකයෙහි) ඇත්තාහු” කියා යි. නැවත මේ ශාථා ද කියේ ය:

“පාතුරුගොසි මගධෙසු පුබ්බි
 ධම්මො අසුබො සමලෙහි විනානිනො,
 අවාපුරෙනං අමනස්ස ආරං
 සුණ්නාත්ථ ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධිං.
 සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධානිට්ඨිනො
 යථාපි පසෙස ජනතං සමන්තතො,
 නඤ්ඤං ධම්මමයං සුමෙධි
 පාසාදමාරුග්ගා සමන්තවකුට්ඨි,
 සොකාවනිණ්ණං ජනතමපෙතසොකො
 අවෙකඤ්ඤ ජාතිජරානිභුතං.

උපෙති වීර විජිතසංඛ්‍යාම සන්ධ්‍යා අතණ්ඤා! විවර ලොකෙ,
 දෙසසසු හගවා ධම්මං අඤ්ඤානාමො භවිස්සන්ති” නි¹

6. අථ බො හගවා බ්‍රහ්මනො ව අපෙකිසනං විදිනා සතොසු ව
 කාරුඤ්ඤං පටිච්ච බුද්ධිවකුට්ඨා ලොකං ඔලොකෙයි. අද්දසා බො හගවා
 බුද්ධිවකුට්ඨා ලොකං ඔලොකෙතො සතො අප්පරජකෙඨි මහාරජකෙඨි
 තිකඛිඤ්ඤෙ මුදිඤ්ඤෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුචිඤ්ඤපයෙ දුචිඤ්ඤපයෙ
 අපෙකකච්ච පරලොකවජ්ජනසදස්සාවිනො² විහරන්තො.

7. සෙසායථාපි නාම උපප්ප්‍රානිකං වා පද්ධතිකං වා පුණ්ඩරිකිනිකං වා
 අපෙකකච්චානි උපප්ප්‍රානි වා පද්ධති වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජානානි
 උදකෙ සංවද්ධානි උදකානුගතානි අනො නිමුග්ගපොසිති, අපෙකකච්චානි
 උපප්ප්‍රානි වා පද්ධති වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජානානි උදකෙ සංවද්ධානි
 සමොදකං සීනානි, අපෙකකච්චානි උපප්ප්‍රානි වා පද්ධති වා පුණ්ඩරිකානි වා
 උදකෙ ජානානි උදකෙ සංවද්ධානි උදකා අවබුද්ධමව නිසන්ති³ අනුප්ප්‍රානානි
 උදකෙන; එවමෙව හගවා බුද්ධිවකුට්ඨා ලොකං ඔලොකෙතො අද්දසා
 සතො අප්පරජකෙඨි මහාරජකෙඨි තිකඛිඤ්ඤෙ මුදිඤ්ඤෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ
 සුචිඤ්ඤපයෙ දුචිඤ්ඤපයෙ අපෙකකච්ච පරලොකවජ්ජනසදස්සාවිනො⁴
 විහරන්තො. දිස්වාන බ්‍රහ්මානං සහමපනිං ගාථාය පච්චහාසි:-

“අපාරානා කෙසං අමනස්ස ආරා
 යෙ සොනවන්තො පමුඤ්ඤානු සද්ධං,
 විනිසසඤ්ඤා පගුණං න භාසයි.
 ධම්මං පණීතං මනුජේසු බ්‍රහ්ම”නි.

අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපනි ‘කතාවකාසො බො’මහි හගවතා ධම්ම-
 දෙසනායා’නි හගවන්තං අභිවාදෙතා පදනිණ්ණං කතා නන්තෙවන්තාරධාසි.

බ්‍රහ්මායාවනසථා නිවසිනා.

1. “අණ්ණ” ම, ජ, සං. 2. ම, ජ, සං. පොසිතෙ බ්‍රහ්මායාවනසථා නිකුත්තං.
 අගච්ඡති. 3. “සීනානි” ම, ජ, සං; 4. “සදස්සාවිනො”
 ම, ජ, සං ම. නු. ප; තො ඩ

“පෙර මගදෙනව්වෙහි රාගාදිකෙලෙස්මලින් යුක්ත වුවන්* විසින් සිත්ත ලද අපිරිසිදු වූ මන්ත්‍යාදූෂිතයෙක් පහළ වූයේ ය. නිවන් දෙරවුව වූ මේ ආයතීමාගීය විවාහ කළ මැනවි. දුරු වූ රාගාදි කෙලෙස් මල ඇති බුද්ධන් විසින් අවබෝධ කළ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය සහස්‍රයෝ අසන්වා.

“සමනාස් ඇති සුඤ්ජ ප්‍රඥ ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ශෛලමය පථිතයක් මුද්‍රිතෙහි සිටි පුරුෂයෙක් හාත්පස ජනසමූහයා යම් සේ දකී ද, පහ වූ ශෝක ඇති ඔබවහන්සේ ඒ ශෛලමයපථිතය වැනි වූ ප්‍රඥමය වූ පහයට නැගී ශෝකයට බැසගත් ජාතිජරායෙන් මැඩුනා වූ ජනසමූහයා බලා වදාරණසේක්වා.

“දිවු මාරසඬුම ඇති සාමීවාහක වූ කාමච්ඡද්දි නය නැත්තා වූ චිරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනවි. ලොකයෙහි හැසිරෙණු මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනසේක්වා. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ”යි.

6, ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාව දූත සහස්‍රයන් කෙරෙහි කරුණාව නිසා බුද්ධාසින් ලොකය බලා වදළසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුද්ධාසින් සත්ත්වලොකය බලාවදාරණ සේක්, අප්‍රා වූ රාගාදි රජස් ඇත්තා වූ ද මගන් වූ රජස් ඇත්තා වූ ද නියුණු වූ ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ජයෙන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේත් දුක සේත් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නාසුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සත්ත්වයන් දුටු සේක.

7. යම් සේ උපුල්විලක හෝ පියුම්විලක හෝ හෙලපියුම්විලක හෝ දියෙහි ගටගත්, දියෙහි මොනවට වැඩුනා වූ, දියෙන් මතු නො වූ, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය තුළ ගැලී වැඩෙන්නාහු ද, දියෙහි ගටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය හා සම ව සිටිත් ද, දියෙහි ගටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙන් උබට නැගී දිය හා නො තැවරී සිටිත් ද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුද්ධාසින් සත්ත්වලොකය බලා වදාරණ සේක් අප්‍රාරජසක වූ ද මහාරජසක වූ ද නියුණු වූත් මෘදු වූත් ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ජයෙන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේත් දුක සේත් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නා සුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සත්ත්වයන් දුටු සේක. දුක සහමපනිබ්‍රහ්මයාගට ගාථාවකින් මෙසේ වදළසේක:-

“බ්‍රහ්මය, (නොදන්නවුන්ට දෙසීම කයට) චේතනස ය යන කප්‍රානා ඇත්තෙම් ප්‍රතුණ වූ උතුම් වූ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය මිනිසුන් අතර නො කියෙමි. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තෝ වෙත් ද, ඔහු ශ්‍රද්ධාව මුදුන්වා (නෙවන් ඉදිරිපත් කෙරෙත්වා); ඔවුන්ට (දන්) නිවීමාණ්ණාරයෝ (= ආයතීමාගීයෝ) විවාහ කරණ ලදහ”.

ඉක්බිති සහමපනිබ්‍රහ්මනෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් දෙසනු පිණිස කළ අවකාශ ඇත්තෙම් වෙමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

බ්‍රහ්මායාවනානථා නිමි.

* උපක්‍රන්ධය බලනු.

1. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බ්‍රහ්මෙව ආචාරිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “අයං බො ආලාරො කාලාමො පණ්ඩිතො ව්‍යතොතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජකච්ඡාතිකො. යනභුතාහං ආලාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බ්‍රහ්මෙව ආචාරිස්සති”ති. අථ බො අනාරතිතා දෙවතා හගවතො ආරොවෙසි¹: “සත්තාහකාලකතො² හතො, ආලාරෙ කාලාමො”ති. හගවතො‘පි බො ඤෙණං උදපාදි: “සත්තාහකාලකතො ආලාරො කාලාමො”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “මහාචාරියො බො ආලාරො කාලාමො, සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤා, බ්‍රහ්මෙව ආචාරෙය්‍යා”ති.

2. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බ්‍රහ්මෙව ආචාරිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “අයං බො උදුකො³ රාමපුත්තො පණ්ඩිතො බ්‍යතොතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජකච්ඡාතිකො. යනභුතාහං උදුකස්ස රාමපුත්තස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බ්‍රහ්මෙව ආචාරිස්සති”ති. අථ බො අනාරතිතා දෙවතා හගවතො ආරොවෙසි: “අභිදෙසකාලකතො හතො, උදුකො රාමපුත්තො”ති. හගවතො‘පි බො ඤෙණං උදපාදි: “අභිදෙස-කාලකතො උදුකො රාමපුත්තො”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “මහාචාරියො බො උදුකො රාමපුත්තො, සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤා, බ්‍රහ්මෙව ආචාරෙය්‍යා”ති.

3. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “කස්ස භු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං බ්‍රහ්මෙව ආචාරිස්සති?”ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: බහුකාරා⁴ බො මෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු, යෙ මං පට්ඨාපභින්නා⁵ උපභිභිංසු. යනභුතාහං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛුනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති. අථ බො හගවතො එතදහොසි: කහනභු බො එතරති පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු විහරන්ති?ති. අද්දසා බො හගවා දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුඛෙන අභිකක්ඛන්තමානසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු බාරාණසීයං විහරන්තො ඉසිපතනෙ මිගදුගෙ. අථ බො හගවා උරුමෙලායං යථාභිරතනං⁶ විහරන්තා යෙන බාරාණසී, තොත වාරිකං පක්කාමි.

1 “දෙවතා ආරොවෙසි” ම. භු. ප; හො. ඩි; ජ. පු. 2. “සත්තාහං කාලකතො” ම. ඡ. සං; 3. “උදුකො” ම. ඡ. සං; 4. “බහුකාරා” ම. භු. ප; හො. ඩි; ජ. පු; අ. ම. ඩි. 5. “පට්ඨාපභින්නා” ම. භු. ප; හො. ඩි; ජ. පු. අ. ම. ඩි. 6 “යථාභිරතනං” ම. ඡ. සං.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ චතුරායසීසත්‍යාධර්මය වහා ම අවබෝධ කරන්නේ ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ මේ ආලාරභවූස් තෙමේ පණ්ඩිත ය. වාක්‍යා ය. නුවණැත්තෝ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අලාරජසක වූයේ ය. මම කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාරභවූසානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ වහා ම මේ ධර්මය දැනගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි ආතුරාදහන් වූ (නො පෙනේ සිටි) දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාරභවූස් තෙමේ ඡීන් සත් දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ආලාරකාලාම තවුස් තෙමේ සත්දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සම්මතයෙහි දන් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ආලාරකාලාම තවුස්තෙමේ මහත් පිරිනිමි ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධර්මය ඇසුයේ නම්, වහා ම දැන ගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “රුමපුත්‍ර වූ මේ උද්දක තවුස් තෙමේ පණ්ඩිත ය. වාක්‍යා ය. නුවණැත්තෝ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අලාරජසක වූයේ ය. මම උද්දකරාමපුත්‍රයානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන. ඉක්බිති මුඛ ව සිටි දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, රුමපුත්‍රවූ උද්දක තවුස් තෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද “උද්දකරාමපුත්‍ර තෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සම්මතයෙහි දන් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උද්දකරාමපුත්‍ර තෙමේ මහත් පිරිනිමි ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධර්මය ඇසුයේ නම්, වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් විය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “යම් කෙනෙක් (කෙලය) ප්‍රදහනවීසීකරණයෙහි යැවූ සිත් ඇති මට උපසාරක කලානු ද, ඒ පස්වගමහණනු මට බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ ම ය. මම ඒ පස්වග මහණනුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක” යි ද “මෙකල්හි පස්වග මහණනු කොටැත්ති වෙසෙත් ද?” යි ද සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසිදු වූ ඡිනිසැස ඉක්ම පවත්නා වූ දිවැසින් බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වසන්නා වූ පස්වගමහණන් දුටු සේක. ඉක්බිති උන්වහන්සේ උරුමෙල්දහවෙහි කාමැති නාක් වාසය කොට බරණැස්නුවරට වසිනු මණිස වාරිකාවෙහි වැඩ සේක.

4. අද්දසා බො උපකො ආජීවකො¹ භගවතනං අනතරා ව ගයං අනතරා ව බොසිං අධානමග්ගපටිපන්නං. දිස්වාන භගවතනං එතදවොච: “විපසසන්නාති බො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියාති. පරිසුඛො ඡ්චිවණේණා පරියොදානො. කං සි නිං ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජ්ජනො? කො වා තෙ සන්තා? කස්ස වා නිං ධම්මං රොවෙසී?”ති. එවං වුතෙන භගවා උපකං ආජීවකං ගාථාති අජ්ඣාසාසි:-

“සබ්බානිභු සබ්බවිදු‘හමස්මි
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිතො,
සබ්බඤ්ජගො තණ්හකකයෙ විමුච්චො,
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

න මෙ ආචරියො අත්ථි සද්දො මෙ න විජ්ජති,
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං තත්ථි මෙ පටිපුග්ගප්පො.

අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සන්තා අනුනතරො,
එකො‘ලහි සම්මාසබ්බෙදො. ජිතිභුතොස්මි නිබ්බුතො.

ධම්මවක්කං පවතොනුං ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං,
අකිභුතස්මිං ලොකස්මිං අගඤ්ජං² අමතදුද්දති”නාති.

යථා බො නිං ආවුසො පටිජානාසි, අරහස්මි අනන්තජ්ජනොති.

“මා දිසා වෙ ජිනා හොනති යෙ පන්තා ආසවකධ්‍යං,
ජිනා මෙ පාපකා ධම්මා නස්මා‘හං උපකා ජිනො”ති.

5. එවං වුතෙන උපකො ආජීවකො “සුවෙය්‍යපාවුසො”ති³ වන්තා සීසං භික්ඛුපෙත්වා උම්මග්ගං ගගෙත්වා පක්කාමි.

6. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසි ඉසිපතනං මිගදුසො, යෙන පඤ්චවග්ගියා හිකඛු, තෙනුපසඝිකමි. අද්දසංසු බො පඤ්චවග්ගියා හිකඛු භගවතනං පුරතො‘ව ආගච්ඡන්නං. දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං: “අයං ආවුසො සමණො ගොතමො ආගච්ඡති බාහුලිකො පධානවිබ්භානො ආවතො බාහුලොය. සො තෙව අභිවාදෙතබ්බො. න පච්චිඤ්ඤානබ්බො. තාස්ස පන්තවිවරං පටිග්ගතොතබ්බං. අපි ව බො ආසනං සපෙතබ්බං, සවෙ ආකඛිස්සති, නිසීදිස්සති”ති.

1. “ආජීවකො” ම. හු. ප; ජ. පු; අ. ම. මි; 2. “අගඤ්ජං”, අගඤ්ජං ඉත්‍යපි

3. “සුවෙය්‍යාවුසො” - කාඨිචි.

4. උපකථාජීවක තෙමේ ශාසාවට හා බොධිවාසයට ද අනරෙහි වූ දිඝිමාභියට පිළිපත් භාගාවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාගාවතුන් වහන්සේහට මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ වක්කුරුදිගුන්දියයෝ විශෙෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. සිරුරැළැහැය පිරිසිදු ය. අතිශයින් නිමිල ය. ඇවැත්නි, නමුත්තාන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? නමුත්තාන්සේගේ ශාසනාතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නමුත්තාන්සේ කවරකුගේ ධර්ම රුචි කරණ සේක් ද?” යි විචාළේ ය. මෙසේ කී කල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ උපකථාජීවකයාහට මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

“මම සියල්ල මැඩ සිටියෙමි. සියල්ල දන්තෙමි වෙමි. සියලු ධර්මයන්හි නො ඇලුනෙමි. සියලු කෙලෙස් හැර සිටියෙමි. නාෂණාසනයෙහි නිමාවට ගියෙමි. (මෙසේ) තෙමේ ම සියල්ල දැන සිටි මම අන් කවරකු ආවායැ වශයෙන් උදෙසන්තෙමි ද?

“මට ලොකොත්තරධර්මයෙහි ඇදුරෙක් නැත. මට සමානයෙක් විද්‍යමාන නො වේ. දෙවියන් සහිත ලොකයෙහි මාහට සම පුද්ගලයෙක් නැත.

“ලොකයෙහි මම ම රහත් වෙමි. මම ම නිරුහතර වූ ශාසනා වෙමි. මම ම සමයක්සම්බුධ වෙමි. (සියලු කෙලෙස්ගිනි නිවීමෙන්) සිහිල් වූයෙමි. එහෙයින් ම නිවුනෙමි.

“මම දම්සක් පැවැත්වීමට භාසිරට බරණැස් නුවර බලා යමි. අවිඤ්චෙන් අකු වූ ලොකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”

ඇවැත්නි, නමුත්තාන්සේ යම් සේ පිළිණ කරණ සේක් ද, එසේ ‘අනන්තජිත’ වීමට සුදුසු සේක.

“යම් කෙනෙක් කාමාදිආශ්‍රවයන් ඝෂය කිරීමට පැමිණියේ ද, මා වැනි ඔහු එකානතයෙන් ‘ජිත’ නම් වෙති. උපකය, මා විසින් පාප ධර්මයෝ දිනන ලදහ. එහෙයින් මම ‘ජිත’ නම් වෙමි.”

5. මෙසේ වදාළ කල්හි උපක ආජීවක තෙමේ “ඇවැත්නි, එහෙමත් විය හැකි ය” යි භික්ෂු සලා කුඩාමගකට බැස වඩනභාරජනපදය බලා ගියේ ය.

6. ඉක්බිති භාගාවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් සැරිසර වහිනා සේක් බරණැස්නුවර ඉසිපතන නම් වූ මාගදයයෙහි පස්වගමනණුන් වෙත වැඩිසේක. පස්වගමනණු වහින්නා වූ භාගාවතුන් වහන්සේ දුර දිම දුටුවාහු ය. දැක, උන් උන් කනිකාවක් කලාහු ය: “ඇවැත්නි, මේ ශ්‍රමණශෞතම තෙමේ එයි. ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තේ, ප්‍රධන් වියැ කිරීමෙන් පිරිනුනේ, ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලතාවයට පෙරළුනේ ය. ඒ ශ්‍රමණශෞතම තෙමේ හෝ ම වැදිය යුත්තේ ය. උපසංඛාත නො කට යුතු ය. පාසිවුරු නො පිළිගත යුතු ය. එසේ නමුත් කාමැති නම් හිඳිනු පිණිස අසුනක් එළවිය යුතු ය.”

7. යථා යථා බො හගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු උපසම්භවති, තථා තථා තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු නාසංකිංසු සකාය කතීකාය සණ්ඨාතුං. අසණ්ඨානනා හගවනං පව්වුග්ගනති, එකො හගවනො පතනවිවරං පටිග්ගහෙයි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙයි. එකො පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකභිලිකං උපනිකිපී. නිසීදි හගවා පඤ්ඤානො ආසනො. නිසජ්ඣ බො හගවා පාදෙ¹ පකබාලෙයි. අපිසසු හගවනං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුද්වරනති. එවං චුතො හගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “මා භික්ඛවෙ තථාගතං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුද්වරිත්ථ². අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සමමාසමුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සොව යස්සාත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සුථා”ති.

8. එවං චුතො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු හගවනං එතදවොච: “නායංපි බො කුං ආට්ඨසො ගොතම, ඉරියාය නාය පටිපදාය නාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මො³ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං. කිම්පන කුං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබහනො ආවතො බාහුලාය අධිගම්ස්සයි උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙස”නති. එවං චුතො හගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො. න පධානවිබහනො. න ආවතො බාහුලාය. අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සමමාසමුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සොව යස්සාත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සුථා”ති. දුතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු හගවනං එතදවොච: “පෙ- දුතියමපි බො හගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච-පෙ- තතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු හගවනං එතදවොච: “නායංපි බො කුං ආට්ඨසො ගොතම නාය ඉරියාය නාය පටිපදාය නාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං. කිම්පන කුං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබහනො ආවතො බාහුලාය අධිගම්ස්සයි උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙස”නති.

1. “නිසජ්ඣ පාදෙ” - ම. නු. ප; කො. වි. 2. “සමුද්වරථ” - ම. ජ. සං.

3. “උත්තරිමනුස්සධම්මො” - ම. ජ. සං; කො. වි.

7. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන් වෙත එළඹෙත් එළඹෙත් ම පස්වගමහණුන් සිද්ධ කතිකාවෙහි සිටින්නට නො හැකි වූහ. නො සිටින්නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියහ. ගොස්, එක් නමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. එක් නමක් අසුනක් පැණවී ය. එක් නමක් පා දෙතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබනා පුවරුව ද එළවා තැබී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි වැඩ හිඳ පා සේදූ සේක. එසේ නමුත් ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞතම නාමයෙන් ද “ආචාරි” යන කීමෙන් ද කතා කෙරෙත්. මෙසේ කතා කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, තථාගතයන්ට නාමයෙන් ද ‘ආචාරි’ කීමෙන් ද කතා නො කරවු. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාන්තසම්මුඛ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු. මවිසින් නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම, යම් අතීත්ඵලයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනාකොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, බඩසර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ අතීත්ඵලය ඉහාතමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥානයෙන් දෑත ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය” යි යන මෙය වදාළ සේක.

8. මෙසේ වදාළ කල්හි පස්වගමහණුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ආචාරි ගෞතමයෙනි, තමුන්තාන්සේ ඒ දුෂකර ඉරියව් පැවැත්වීමෙන් ඒ දුෂකර පිළිවෙත් පිරීමෙන්, ඒ දුෂකරක්‍රියාවෙන් මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් නො ලැබූ සේක. මෙකල්හි විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති, වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනු, විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුලභාවයට පෙරළනු තමුන්තාන්සේ මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් කෙසේ නම් අවබෝධ කළසේක් ද” යි කීහ. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, තථාගත වූ මම විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තේ නො වෙමි. වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනේ නො වෙමි. විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුලභාවය පිණිස පෙරළනේ නො වෙමි. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාන්තසම්මුඛ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු. නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම යම් නිවණක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනාකොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවෙත් ද, බඩසර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ නිවණ ඉහාතමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥානයෙන් දෑත ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නහු ය” යි වදාළ සේක. දෙවන වර ද පස්වගමහණුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීහ. දෙවනවර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට මෙය වදාළ සේක -පෙ- තෙවන වර ද පස්වගමහණුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ආචාරි ගෞතමයෙනි, තමුන්තාන්සේ ඒ දුෂකර ඉරියව් පැවැත්වීමෙන්, දුෂකර පිළිවෙත් පිරීමෙන්, ඒ දුෂකරක්‍රියාවෙන් මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් නො ලැබූ සේක. මෙකල්හි විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇති, වියඝී කිරීමෙන් පිරිහුනු, විවරාදිප්‍රත්‍යය බහුලභාවයට පෙරළනු තමුන්තාන්සේ මනුෂ්‍යධර්මයෙන් අධික වූ ආයඝිභාවය කිරීමට සමත් වූ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් කෙසේ නම් අවබෝධ කළසේක් ද” යි කීහ.

9. එවං බුද්ධතා භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුචු එතද්දොච: “අභිජිනාථ මෙ නො, භූමෙහ භික්ඛවෙ ඉතො උපබ්බ එවරුපං භාසිතමෙත”නති. “නොතෙනං භතන්ත. “අරුතං භික්ඛවෙ තථාගතො සමමාසවුදධා, ඔදනථ භික්ඛවෙ, සොනං, අමනමිගිගතං. අනමිනුසාසාමි, අනං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සංච යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බුහුමචරියපරියොසානං දිට්ඨංච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡන්ති, උපසම්පජ්ජ විතරිස්සාථා”ති. අසකම් බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුචු සඤ්ඤපෙහුං. අථ බො පඤ්චවග්ගියා තිකුචු භගවන්තං සුසංසිංසු. සොනං ඔදනිංසු, අඤ්ඤාය විතතං උපට්ඨාපෙසුං. අථ බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකුචු දාමනෙතසි:

10. “දොමෙ භික්ඛවෙ, අන්තා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා: යො වා’යං කාමෙසු කාමසුඛලලිකානුයොගො භිනො ගමෙමා පොථුජ්ජතිනො අනරියො අනත්ථසංභිතො; යො වා’යං අත්තනිලුථානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනත්ථසංභිතො. එතෙ තෙ භික්ඛවෙ උතො අන්තෙ අනුපගමම මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤ්ඤකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

11. “කතමා ච සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤ්ඤකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො, සෙය්‍යථීදං: සමමාදිට්ඨී, සමමාසසිකප්පා, සමමාචාරා, සමමාකමමනෙතා, සමමාආජිතො සමමාචාරාමො, සමමාසති, සමමාසමාධි. අයං බො සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤ්ඤකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

12. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාති’පි දුක්ඛා, ජරා’පි දුක්ඛා, ව්‍යාධි’පි දුක්ඛා, මරණමි දුක්ඛං, අප්පියෙති සම්පයොගො දුක්ඛා, පියෙති විප්පයොගො දුක්ඛා, යමපිච්ඡං න ලහති, තමපි දුක්ඛං. සසිඛිතෙන පඤ්චුපාදනකකිකා දුක්ඛා.”

13. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං: යා’යං තණ්හා පොනොභවිකා නන්දිරාගසිතගතා තත්ත තත්තානිතන්දති, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා,”

9. මෙසේ කිකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, මින් පෙර ‘මහණෙනි, මම රහත්මි. සමමා සමබුදු වෙමි’ යි මවිසින් මෙබඳු වචනයක් කියනලදා යි තෙව දන්නාහු ද?” යි අසා වදාළසේක. “සාමිනි, මෙබඳු වචනයක් නො වදාළහු ම ය”. “මහණෙනි, තථාගත තෙමේ රහත් ය. සමාස්සමබුධ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු, නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දනම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිළිපදින්නා වූ තෙව නොබෝ කලකින් ම, යම් නිවණක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, බබ්බර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ නිවණ ඉහානමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වසන්නාහු ය” යි (වදාළසේක). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට (තමන් වහන්සේ ගේ බුදුබව) හඟවාලන්නට හැකි වූසේක් ම ය. එකල්හි පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය මනා කොට ඇසූහ. කන් යොමු කළහ. රහත්බව පිණිස සිත පිහිටවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන් ඇමතුවසේක.

10. “මහණෙනි, ලාමක වූ ග්‍රාමීය වූ පොදුජනයා විසින් සෙවුනා වූ අනායාසී වූ අනාභියෙන් යුක්ත වූ වස්තුකාමයන්හි යම් මේ කෙලෙසකාම-සුඛවශයෙන් ඇළීමෙක් වේ ද, (එ ද), දුක් වූ අනායාසී වූ අනාභියෙන් යුක්ත වූ යම් මේ ශරීරයට වෙතෙස දීමක් වේ ද (එ ද යන) මේ දෙකොටස පැවිද්ද විසින් සෙවනය නොකට යුතු ය. මහණෙනි, ඒ මේ අනා දෙකට නො පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දඬිනමාගීඥනය කරන්නී වූ භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ මධ්‍යමප්‍රතිපදා නොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී.”

11. “මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද දඬිනමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ කිනම් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවක් නොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මොනවට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී ද? ඒ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව මේ ආයතීෂ්ටාඛිකමාගීය මා යි. ඒ කවරි ද? යත්:— සමග්දෂට්ඨ, සමග්ගඛකලාපනා, සමග්ගවචන, සමග්ගකමානන, සමග්ගාච්ච, සමග්ගව්‍යායාම, සමග්ගස්මානි, සමග්ගසමාධි (යන මේ යි). මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දඬිනමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ මේ මධ්‍යමප්‍රතිපදානොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මනා කොට දැනීම පිණිස, සිටුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස, පවතී.”

12. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දුඛායාසිසත්‍යය යි: ජාතිය ද දුක් (දුකට හෙතෙ) ය. ජරාව ද දුක් ය. ව්‍යාධිය ද දුක් ය. මරණය ද දුක් ය. අප්‍රියයන් හා එක් වීම ද දුක් ය. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම ද දුක් ය. කැමැති දේ නො ලැබීම ද දුක් ය. කොටින් පඤ්චලපාදනසකකියෝ දුක් වෙත්.

13. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දුඛසමුදයායාසිසත්‍යය යි: යම් මේ තෘෂ්ණාවක් නොමෝ ප්‍රකම්භය ඇති කරන්නී ද, නන්දිරාගය හා එක් වූවා ද, ඒ ඒ භවයෙහි ඇලෙන්නී ද, ඒ තෘෂ්ණාව යි. ඒ තෘෂ්ණා නොමෝ කවරි ද? කාමසහගත තෘෂ්ණා ය, ආශවතදෂට්ඨසහගත තෘෂ්ණා ය, උච්ච්ඡදෂට්ඨසහගත තෘෂ්ණා ය (යන මේ යි).

14. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරෝධං අරියසම්මානං යො තස්සායෙව තණ්හාය අසංසරිතාගනිරෝධො චායො පටිනිස්සංගො මුත්ති අනාලයො.”

15. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා අරියසම්මානං අයමෙව අරියො අට්ඨිඛිතිකො මගෙනා. සෙය්‍යාපිදං: සම්මාදිට්ඨි, සම්මා-සංකප්පො - පෙ - සම්මාසමාධි.”

16. “ඉදං දුක්ඛං අරියසම්මානනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛං අරියසම්මානං පරිඤ්ඤායානනි මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පරිඤ්ඤානනි මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි.”

17. “ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසම්මානනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසම්මානං පනාතබ්බනනි මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පභිණ්ණනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි.”

18. “ඉදං දුක්ඛනිරෝධං අරියසම්මානනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛනිරෝධං අරියසම්මානං සචරිතානබ්බනනි මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - සචරිතානනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි - පෙ - ආලෝකො උදපාදි.”

19. “ඉදං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා අරියසම්මානනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි - පෙ - ආලෝකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා අරියසම්මානං භාවෙනබ්බනනි මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - භාවිතනනි මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ස්‍යණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලෝකො උදපාදි.”

20. “සාවතීච්ඤ්ච මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතුසු අරියසම්මෙසු එවං නිපරිච්චං ආදසාකාරං යථාභූතං ස්‍යණදස්සනං න සුවිසුඤ්ඤං අනාසි, නෙව තාචා’නං භික්ඛවෙ, සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරතෙ සමුත්තෙ සස්සමණ-මුත්තණ්ණං පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සමමා සමෙධාධං අභිසම්බුද්ධං¹ පච්චස්සද්ධං.”

1. “අභිසම්බුද්ධානි” ඡ ම. සං; අ. ඩි.

14. “මහණෙනි, මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය නම් ඒ තෘෂණොච්ඡේදමනින් නැසීමක් වේ ද, අත්තාරීමක් වේ ද, දුර ලීමක් වේ ද, මිදීමක් වේ ද, නොඇලීමක් වේ ද (යන මේ ය).”

15. “මහණෙනි, මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය නම් මේ ආයතීයවෘත්තිය වූ ය. ඒ කවරේ ද? සමයන්ද්‍රවේ, සමයන්සංකල්පනා, -පෙ- සමයන්සමාධි (යන මේ ය).”

16. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහළ වී ය. විද්‍යාව පහළ වී ය. ආලෝකය පහළ වූයේ ය. මහණෙනි, ‘ඒ මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය පිරිසිදු දත යුතු ය’ යි (පෙර මෙනි). මහණෙනි, මට -පෙ- මහණෙනි, මට ‘පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ ය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහළ වී ය. විද්‍යාව පහළ වී ය. ආලෝකය පහළ වූයේ ය.”

17. “මහණෙනි, මට මේ දුඛසමුදයායාසිකත්‍යය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහළ වූයේ ය. ඥානය පහළ වූයේ ය. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඛසමුදයායාසිකත්‍යය දුරු කළ යුතු’ යි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රතිණ වූයේ ය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

18. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ යුතු ය’ යි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලද්දේ ය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත.”

19. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුඛනිරෝධායාසිකත්‍යය වෘතීය යුතු ය’ යි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘වචනාලද්දේ ය’ යි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

20. “මහණෙනි, යම් තාක් මෙසේ (සත්‍යඥාන - කාන්‍යඥාන - කානඥාන යි) ත්‍රිපරිවෘත්තයක් ඇති (එකි එකි සත්‍යයෙකිනි තුන් තුන් ආකාර වශයෙන්) දෙළොස් ආකාරයක් ඇති මේ චතුරායාසිකත්‍යයයන් කෙරෙහි ඇති සැට දැකීම මට පැහැදිලි නොවී ද, මහණෙනි, ඒ තාක් දෙවියන් සහිත වූ, මරුන් සහිත වූ, බ්‍රහ්මන් සහිත වූ, ලෝකයෙහි ද, මහණ බ්‍රහ්මන් සහිත වූ, දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි ද ‘මම නිරුත්තර වූ සමයක් සමෝධිය අවබෝධ කෙළෙමි’ යි ප්‍රතිඥා නො කෙළෙමි.”

21. “යතො ව ඛො මෙ තිකඛිවෙ, ඉමෙසු චතුසු අරියසංචිතසු ඵලං නිපට්ඨං. ආදිසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං සුචිසුඛං අතොසි අථාතං තිකඛිවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සිමුහමකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සමමාසමෙබ්බං අභිසම්බුද්ධො පට්ඨඤ්ඤාසිං ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි: ‘අකුප්පා මෙ වෙතොවිමුත්ති’¹ අයමන්තිමා ජාති නාස්සද්දති පුනඛ්ඛවො’ති.”

22. ඉමිසමිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ ආයසමතො කොණ්ඩඤ්ඤාස්ස වීරජං වීතමලං ධම්මවක්ඛං උදපාදි: ‘යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිවරාධධම්මං’නති.

23. පටන්තිතෙ ව පන භගවතා ධම්මවක්ඛෙ භුමමා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: “ඵතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදස්ස අනුත්තරං ධම්මවක්ඛං පටන්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි”නති.

24. භුමමානං දෙවතං සද්දං සුඛා වාතුමමහාරාජිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං - පෙ - වාතුමමහාරාජිකානං දෙවතං සද්දං සුඛා තාවතිංසා දෙවා - යාමා දෙවා - නුසිතා දෙවා - නිමමානරති දෙවා - පරනිමිතිවසට්ඨනිතො දෙවා - බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: “ඵතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදස්ස අනුත්තරං ධම්මවක්ඛං පටන්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි”නති.

25. ඉතීහ තෙන බණෙන තෙන මුහුතෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දො අබ්භුගහඤ්ඤී. අයං ව දසසහස්සි ලොකධාතු සබ්බමපි. සමපකමපි, සමපවෙධි. අප්පමාණො ව උලාරො ඔහාසො ලොකො පාතුරහොසි අතිකකමම දෙවතං දෙව්‍යානුභාවං. අථ බො භගවා උද්දනං² උද්දනෙසි: “අඤ්ඤාසි වත හො කොණ්ඩඤ්ඤාසි, අඤ්ඤාසි වත හො කොණ්ඩඤ්ඤාසි”ති. ඉතී ති‘දං ආයසමතො කොණ්ඩඤ්ඤාසං ‘අඤ්ඤාසොණ්ඩඤ්ඤාසා’³ තෙ ව නාමං අහොසි.

1. “මෙ විමුත්ති” - ඡ, ම, සං.

2. “ඉමං උද්දනං” ඡ, ම, සං.

3. “අඤ්ඤාසි කොණ්ඩඤ්ඤාසා” ඡ, ම, සං.

21. “මහණෙනි, යම් දිනක පටන් මෙසේ ත්‍රිපරිවාහනයක් ඇති දෙළොස් ආකාරයක් ඇති මේ චතුරායාසිසත්‍යධර්මයන් කෙරෙහි ඇති සැටි දැනීම මට පැහැදිලි වී ද, මහණෙනි, එකල්හි මම දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමයක් සමෝධිත අවබෝධ කෙළෙමි යි ප්‍රතිඥා කෙළෙමි. ‘මාගේ අභීන්ඵලය සපිර ය. මේ අනුනිම ජාතිය ය. දැන් මතු භවයක් නැත්තේ ය’ යි මට ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂාඥනය පහළ විය.”

22. මේ වෙය්‍යාකාරණධර්මය දෙසන කල්හි ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථිරයන් වහන්සේට “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සවහාවය කොට ඇතැ” යි රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ (දිට්ඨිවිනිවිජ්ජා) මල ඇති සොනාපතතිමහාඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

23. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මවක්‍රය පවත්වනු ලැබූ කල්හි බ්‍රහ්මදෙවියෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මාගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන්තිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධර්මවක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය’ යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

24. බ්‍රහ්මදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා චාතුමිහාරාජිකදෙවියෝ ශබ්ද ඇස්වූහ. -පෙ- චාතුමිහාරාජිකදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා නම්තිසාවාසී දෙවියෝ - නම්තිසාවාසී දෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - යාමවාසී දෙවියෝ, යාමදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - කුසිනවාසී දෙවියෝ - කුසිනදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - නිමමානරාජිකදෙවියෝ - නිමමානරාජිකදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා පරනිමිතවසවනතිදෙවියෝ - පරනිමිතවසවනතිදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා බ්‍රහ්මකාසිකදෙවියෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මාගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන්තිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධර්මවක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය” යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

25. මෙසේ ඒ ඤාණයෙහි ඒ මොහොතෙහි බම්බලොව තෙක් ශබ්දය ඉතා උස් ව නැංගේ ය. මේ දසදහසක් ලොකයාහු තොමෝ කම්පිත වූවා ය. තදින් සැලකී ය. තදින් වෙඩුළු ය. දෙවියන්ගේ දිව්‍යානුභාවය ඉක්මවා ප්‍රමාණරහිත වූ මනත් වූ ආලෝකයක් පහළ වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “නවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (චතුරායාසිසත්‍යධර්මය) දත්තේය භවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (චතුරායාසිසත්‍යධර්මය) දත්තේ ය” යි ප්‍රීතිවාක්‍යය පැවැත්වූ යේක. මෙසේ ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථිරයන් වහන්සේට “අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ” කියා ම මේ නමක් වූයේ ය.

26. “අථ බො ආයසමො අසද්දසානොණධසෙසසු දිට්ඨධම්මො පදානධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණණවිචිකිච්ඡා විගතාකථංකමො වෙසාරජ්ජපනතො අපරපපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යානං භනෙතො, භගවතො සනාහිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද”නති, “ඵඨි භික්ඛු” ති භගවා අමොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වර භුතමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සාච තස්ස ආයසමතො උපසම්පද අනොසි.

27. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු ධම්මො කථාය ඔවදි. අනුසාසි. අථ බො ආයසමතො ච ධසස්ස ආයසමතො ච භද්දියස්ස භගවතා ධම්මො කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං විතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිසද්ධි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම”නති. තෙ දිට්ඨධම්මො පනතධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකමො වෙසාරජ්ජපනතො අපරපපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙතො, භගවතො සනාහිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”නති, “ඵඨ භික්ඛවො”ති භගවා අමොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වරථ භුතමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අනොසි.

28. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු නිගාරභනතො ධම්මො කථාය ඔවදි. අනුසාසි. යං තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරිත්ථා ආහරන්ති, තෙන ජබ්බග්ගො යාපෙති

29. අථ බො ආයසමතො ච මහානාමස්ස ආයසමතො ච අසසජ්ජස්ස භගවතා ධම්මො කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං විතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි: “යං කිසද්ධි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම”නති. තෙ දිට්ඨධම්මො පනතධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකමො වෙසාරජ්ජපනතො අපරපපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙතො, භගවතො සනාහිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”නති, “ඵඨ භික්ඛවො”ති භගවා අමොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වරථ භුතමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අනොසි.

26. ඉක්බිති ආයුෂමත් ~~කොණ්ඩසද්ද~~ ස්ථිරි තෙමේ දක්නාලද (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, පැමිණි (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, වෙසෙසින් බැසගත් (සිටුසස්) දහම් ඇත්තේ, දුරු කළ සැක ඇත්තේ, පහ වූ (කෙසේ කෙසේ දැයි පැවති) සැක ඇත්තේ, විසාරදනාවයට පැමිණියේ, ශාස්තෘශාසනයෙහි අන් කෙනකුන්ගේ පිටිවහලක් නැත්තේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළකෙළේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය තෙමේ මනා ව දෙසනලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මාගීබ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරෙව” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමතුන් වහන්සේට උපසම්පදාව වී ය.

27. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුගෙන් අවශ්‍ය වූ භික්ෂූන්ට දැනැමිකතාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනැමිකතාවෙන් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ සිටු දෙනා වහන්සේ අතුරෙන් ආයුෂමත් වස ස්ථිරියන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් හදිසි ස්ථිරියන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති, පහ වූ දිට්ඨිවිකිට්ඨාමල ඇති සොනාපත්තිමග්ගස්සය පහළ වී ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීයභාවයට පැමිණියාහු, ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයයක් නැත්තාහු “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළකළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මනා කොට මාගීබ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළසේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

28. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (සෙසු භික්ෂූන් විසින්) ගෙණවූත් පිළිගැන්වූ බත් ඇති සේක් දැනැමිකතාවෙන් සෙසු භික්ෂූන්ට අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක භික්ෂූහු නිදෙනෙක් පිළි පිණිස තැසිර යම් අතරක් ගෙණ එක් ද, එ අතරින් ස නම යැපෙත්.

29. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනැමි කතාවෙන් අවවාද කරණු ලබන්නා වූ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ආයුෂමත් වූ මහානාම ස්ථිරියන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් වූ අසසී ස්ථිරියන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ මල ඇති සොනාපත්ති-මග්ගස්සය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීය භාවයට පැමිණියාහු, බුදුසසුනෙන් පිටත් ඇදහීමක් නැත්තාහු “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළකළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසනලද්දේ ය. දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස මනා කොට බ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

30. අථ බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ තිකඤ්ඤා ආමනෙතසි: “රුපං භික්ඛවෙ, අනන්තා. රුපං ච තිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසං, නයිදං රුපං ආබාධාය සංවතෙතය්‍ය. ලබ්භෙථ ච රුපෙ ‘ඵලං මෙ රුපං ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ රුපං මා අගොසී’ති. යස්මා ච බො භික්ඛවෙ, රුපං අනන්තා, තස්මා රුපං ආබාධාය සංවතනති. න ච ලබ්භති රුපෙ ‘ඵලං මෙ රුපං ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ රුපං මා අගොසී’ති.

31. “වෙදනා භික්ඛවෙ, අනන්තා.¹ වෙදනා ච තිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසං, නයිදං වෙදනා ආබාධාය සංවතෙතය්‍ය. ලබ්භෙථ ච වෙදනාය ‘ඵලං මෙ වෙදනා ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ වෙදනා මා අගොසී’ති. යස්මා ච බො භික්ඛවෙ, වෙදනා අනන්තා, තස්මා වෙදනා ආබාධාය සංවතනති. න ච ලබ්භති වෙදනාය ‘ඵලං මෙ වෙදනා ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ වෙදනා මා අගොසී’ති.

32. “සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අනන්තා. —පෙ— සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අනන්තා. සඤ්ඤා ච තිදං භික්ඛවෙ අනන්තා අනවිසංසු,² නයිමෙ සඤ්ඤා ආබාධාය සංවතෙතය්‍යං. ලබ්භෙථ ච සඤ්ඤා රෙපු ‘ඵලං මෙ සඤ්ඤා ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ සඤ්ඤා මා අගොසී’ති. යස්මා ච බො භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා අනන්තා, තස්මා සඤ්ඤා ආබාධාය සංවතනති. න ච ලබ්භති සඤ්ඤා රෙපු ‘ඵලං මෙ සඤ්ඤා ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ සඤ්ඤා මා අගොසී’ති.

33. “විඤ්ඤාණං භික්ඛවෙ, අනන්තා. විඤ්ඤාණං ඤ්ඤා තිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසං, නයිදං විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවතෙතය්‍ය. ලබ්භෙථ ච විඤ්ඤාණෙ ‘ඵලං මෙ විඤ්ඤාණං ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ විඤ්ඤාණං මා අගොසී’ති. යස්මා ච බො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං අනන්තා, තස්මා විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවතනති. න ච ලබ්භති විඤ්ඤාණෙ ‘ඵලං මෙ විඤ්ඤාණං ගොඤ්ඤා. ඵලං මෙ විඤ්ඤාණං මා අගොසී’ති.

34. “තං නිමමඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ, රුපං නිච්චං වා අනිච්චං වා? ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා? ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලනානු තං සමනුපසස්සිතුං ‘ඵතං මම. ඵසො’හමස්මි. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො හෙතං භනෙත. වෙදනා —පෙ— සඤ්ඤා —පෙ— සඤ්ඤා —පෙ— විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වා? ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා? ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලනානු තං සමනුපසස්සිතුං ‘ඵතං මම. ඵසො’හමස්මි. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො හෙතං භනෙත.

1. “වෙදනා අනන්තා” ම. ජ. සං; තො. වි

2. “අනවිසංසු” ම. ජ. සං; ම. නු. ප; තො. වි. “අනවිසු”

30. “මහණෙනි, ආරාමය ආරාමයයි. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් මේ රූපය ආරාම වී නම්, මේ රූපය පිඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් රූපය ආරාම නො වේ ද, එ’ තෙයසකින් රූපය පිඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු රූපයෙහි නො ලැබේ.

31. “මහණෙනි, වේදනාව ආරාමයයි. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් මේ වේදනාව ආරාමය වී නම්, මේ වේදනාව පිඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ වේදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වේදනාවෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් වේදනාව ආරාම නො වේ ද, එතෙසින් වේදනාව පිඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ වේදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වේදනාවෙහි නො ලැබේ.

32. “මහණෙනි, සංඥාව ආරාමයයි -පෙ- මහණෙනි, සංඝකාරයෝ ආරාමය වෙත්. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් මේ සංඝකාරයෝ ආරාම වුවානු නම්, මේ සංඝකාරයෝ පිඩාව පිණිස නො පවත්නානු ය. ‘මාගේ සංඝකාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මෙසේ නො වෙත්වා’ යනු සංඝකාරයන් කෙරෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් සංඝකාරයෝ ආරාම නො වෙත් ද, එතෙසින් සංඝකාරයෝ පිඩාව පිණිස පවතිත්. ‘මාගේ සංඝකාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මෙසේ නො වෙත්වා’ යනු සංඝකාරයන් කෙරෙහි නො ලැබේ.

33. “මහණෙනි, විඤ්ඤාන ආරාමයයි. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් මේ විඤ්ඤාන ආරාම වී නම්, මේ විඤ්ඤාන පිඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ විඤ්ඤාන මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤ්ඤානෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් තෙයසකින් විඤ්ඤාන ආරාම නො වේ ද, එතෙසින් විඤ්ඤාන පිඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ විඤ්ඤාන මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤ්ඤානෙහි නො ලැබේ.

34. “මහණෙනි, ඒ නිමා සි සිතවු ද? රූපසකකය නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය වේ නම්, එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය, යමක් අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරළෙන සුලු ද, එබඳු දෙය ‘මෙය, මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආරාමය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය. වේදනා තොමෝ -පෙ- සංඥා තොමෝ -පෙ- සංඝකාරයෝ -පෙ- විඤ්ඤාන නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය. යමක් ව්‍යාභි අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරළෙන සුලු ද, එය ‘මෙය මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආරාමය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය.

35. කසමානිහ භික්ඛවෙ, යං නිඤ්ඤි රූපං අනිත්තානාගතපච්චුප්පනාං අජ්ඣතං වා බහිද්ධා වා ඔලාරිකං වා සුබ්බමං වා භීතං වා පණීතං වා, යං දුරෙ වා සන්තිකෙ වා; සබ්බං තං රූපං නෙතා මම, නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'ති ඵවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤය දට්ඨබ්බං. යා කාචි වෙදනා - යා කාචි සඤ්ඤා - යෙ කෙචි සබ්බාරා - යං නිඤ්ඤි විඤ්ඤාණං අනිත්තානාගතපච්චුප්පනාං අජ්ඣතං වා බහිද්ධා වා ඔලාරිකං වා සුබ්බමං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරෙ වා සන්තිකෙ වා සබ්බං තං විඤ්ඤාණං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'ති ඵවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤය දට්ඨබ්බං.

36. ඵචං පස්සං භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො රූපසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤි. වෙදනාය'පි නිබ්බිඤ්ඤි. සඤ්ඤාය'පි නිබ්බිඤ්ඤි. සබ්බාරෙසු'පි නිබ්බිඤ්ඤි. විඤ්ඤාණසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤි. නිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුත්තයමිං විමුත්තමිති ඤාණං භොති; ඛිණ්ණජාති. චූඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං; කතං කරණියං; නාපරං ඉප්පත්තායා'ති. පජාතාති'ති.

37. ඉදමවොච භගවා, අනත්තං පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවකො භාසිතං අභිනන්දං. ඉමස්මිඤ්ඤ පන වෙය්‍යාකාරණසමිං භඤ්ඤාමානෙ පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං අනුපාදය ආසවෙහි විතතාති විමුච්චිංසු.

38. තෙන බො පන සම්මෙත ජ ලොකෙ අරහන්තො හොනති.

පස්මකභාණවාරං

1. තෙන බො පන සම්මෙත බාරාණසියං යකො නාම කුලපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තො සුබ්බමාලො හොති. තස්ස කයො පාසාද්‍ය හොනති. ඵකො හෙමනුතිකො, ඵකො ගිමිතිහො, ඵකො වසසිකො. සො වසසිකෙ පාසාදෙ වසසිකෙ වතතාරො මාසෙ¹ නිප්පුරිසෙති තුරියෙහි පරිවාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොහති.

2. අථ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපට්ඨතස්ස සමච්ඡිභූතස්ස පරිවාරයමානස්ස පටිගච්චෙව² නිද්ද ඔක්කමි. පරිජනස්ස'පි නිද්ද ඔක්කමි. සබ්බරත්තියො ච තෙලප්පදීපො ක්කියති.

1. වතතාරෙමාසෙ - ම, ජ, සං

2. "පටිගච්චෙව" - ම, ජ, සං.

35. මහණෙනි, එතෙසින් මේ ලොකයෙහි තමා ගේ වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහත් වූ හෝ සියුම් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවතීම්නා වූ හෝ යම් කිසි රූපයෙක් වේ ද, යම් රූපයෙක් දුරෙහි හෝ සමීපයෙහි හෝ වේ ද ඒ සියලු රූපය “මේ මාගේ නො වේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය. යම් කිසි වේදනාවක් වේ ද, - යම්කිසි සංඥාවක් වේ ද, - යම් කිසි සංසකාරයෝ වෙත් ද - අධ්‍යාත්මයෙහි වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහත් වූ හෝ සියුම් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවතීම්නා වූ හෝ යම් කිසි විඥනයෙක් වේ ද, යම් විඥනයෙක් දුරෙහි හෝ සමීපයෙහි හෝ වේ ද, ඒ සියලු විඥනය “මේ මාගේ නො වේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙසේ දන්නා වූ ඛුද්‍රාත වූ ආයතීයවක තෙමේ රූපසකකියෙහි ද කළකිරෙයි. වේදනාසකකියෙහි ද කළකිරෙයි. සංඥාසකකියෙහි ද කළකිරෙයි. සංසකාරසකකියෙහි ද කළකිරෙයි. විඥාසකකියෙහි ද කළකිරෙයි. කළකිරුණේ නො ඇලෙයි. නො ඇලීමෙන් (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙයි. ඉදුනු කල්හි මිදුනේ යැ යි (පස්විකුම්) නුවණ වේ. ‘ජාතිය ස්‍රිය වී ය. බඹසර වැස නිමවන ලදී. (සිටු මගින් කළ යුතු) කටයුතු කරණ ලදී. අතීතිය පිණිස (කටයුතු) අතීතක් නැතැ’ යි දනියි.

37. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුවූ සිත් ඇති පස්වගමහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය (පසසමින්) සතුවූ සිතින් පිළිගත්ත. මේ නිශ්ඵථක සූත්‍රය දෙසනු ලබන කල්හි පස්වගමහණන් ගේ සිත් නාමණාදූෂිතයෙන් අල්ලා නොගැණීමෙන් ආශ්‍රවයන්ගෙන් මුද්‍රිතාන.

38. එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු සදෙනෙක් වෙත්.

පළමු බණවර නිමි.

1. එකල්හි බරණැස යස නම් කුලපුත්‍රයෙක් වෙයි. සිටුපුත් වූ ඔහු සිටුපැලිය. ඔහුට ප්‍රාසාදයෝ තුනක් වෙත්. එක් ප්‍රාසාදයෙක් තෙමනන සාතුවට පුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් ග්‍රිෂම සාතුවට පුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් වම්සාතුවට පුදුසු ය. ඒ යස කුලපුත්‍රතෙමේ වැසිකලට පුදුසු පතයෙහි වැසි සාරමස්ති සහිත් විසින්ම වාදනය කළ තුය්‍යීයන් ගෙන් හැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන්නේ යටපහයට නො බසියි.

2. ඉක්බිති පස්කමගුණයෙන් මොනවට සැතීමට පැමිණි නැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන යස කුලපුත්‍රයාට හැමට පළමුව නින්ද පැමිණියේය. පිරිවර ජනයාට ද නින්ද පැමිණියේය. මුළු රැහෙල් පතන ද දැල්වේ.

3. අථ බො යසො කුලපුතො පටිගච්චව පබ්බන්ධිතා අද්දස සකං පරිජනං සුපනානං. අඤ්ඤාසා කචෙත් චිණං. අඤ්ඤාසා කණ්ණෙ මුද්ධිතං. අඤ්ඤාසා කචෙත් ආලමඛරං. අඤ්ඤං විකේතසිකං. අඤ්ඤං විකේලිකං. අඤ්ඤා විපපලපනනියො. ගත්ථපනතං සුසානං මඤ්ඤා. දිස්වානස්ස ආදිනවො පාතුරහොසි. නිබ්බිද්‍ය විතතං සණ්ඨාසි.

4. අථ බො යසො කුලපුතො උදනං උදනෙසි: “උපද්‍යනං වත නො; උපස්සධං වත නො”ති.

5. අථ බො යසො කුලපුතො සුවණ්ණපාදකායො ආරොහිතා යෙන නිවෙසනආරං තෙනුපසඬකම්. අමනුස්සා ආරං විවරිංසු: “මා යසස්ස කුලපුතස්ස කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යායා” ති.

6. අථ බො යසො කුලපුතො යෙන නගරආරං තෙනුපසඬකම්. අමනුස්සා ආරං විවරිංසු. “මා යසස්ස කුලපුතස්ස කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යායා”ති.

7. අථ බො යසො කුලපුතො යෙන ඉසිපනතං මීගදයො, තෙනුපසඬකම්. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රතතියා පච්චුසසුමයං පච්චුට්ඨාය අජේඤාකාසෙ වඩ්ඤමති. අද්දසා බො භගවා යසං කුලපුතං දුරතො¹ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන වඩ්ඤමා ඔරොහිතා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි. අථ බො යසො කුලපුතො භගවතො අවිදුරෙ උදනං උදනෙසි: උපද්‍යනං වත නො; උපස්සධං වත නො”ති.

8. අථ බො භගවා යසං කුලපුතං එතදවොච: “ඉදං බො යස, අනුපද්‍යනං. ඉදං අනුපස්සධං. එති යස, නිසීද. ධම්මං තෙ දෙසිස්සාමි”ති¹. අථ බො යසො කුලපුතො “ඉදං කිර අනුපද්‍යනං. ඉදං අනුපස්සධං”නති ගට්ඨො උදග්ගො සුවණ්ණපාදකාහි ඔරොහිතා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්නා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තස්ස බො යසස්ස කුලපුතස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං² කථෙසි. සෙය්‍යපීදං: දනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙකඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද, භගවා අඤ්ඤාසි යසං කුලපුතං. කලලචිතතං මුදුචිතතං විනිවරණචිතතං උදග්ගචිතතං පසන්නචිතතං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා³ ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි - දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගහකාලකං සමමදෙව රජතං පතිගණ්ණයැ. එවමෙව යසස්ස කුලපුතස්ස තස්මයෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං ධම්මවක්ඛුං උදපාදි “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති.

1. “දෙසෙස්සාමි” ම. නු. ප; ජනා. වි; ම. ඡ. සා.

2. අනුපුබ්බිකථං. ම. ඡ. ස. ආනුපුබ්බිකථා. ම. නු. ප. 3 “සමුක්කංසිකා” ඡ. පු.

3. එකල්හි යසකුලපුත්‍රතෙමේ ගැමට පලමු පිබිඳ තිදන සිය පිරිවර දුටුවේ ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි විණාව වී ය. එකකගේ බෙල්ලේ මිනිකුබෙරය වී ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි පණබෙරය වී ය. අවුල් වූ කෙස් ඇති එකක ද කෙළ වැහෙන එකක ද නන් දෙවන අන් අනන් ද දුටුවේ ය. එකුන ගමුවට පත් අමුසොහොනක් වැනි වී ය. දැක, ඒ කුලපුත්‍රයානට දෙස් පෙණේ හිසේ ය. සසර කළකිරීමෙහි සිත පිහිටියේ ය.

4. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රතෙමේ “භවන්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදි කෙලයයන් විසින් පිඩා කරණ ලද්දේ ය. භවන්ති, තෘණාදිකෙලයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇති ය.

5. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රතෙමේ රන්මිරිවැසිසහල පය ලා තිවෙස්දෙරට පැමිණියේ ය. දෙවියෝ “යසකුලපුත්‍රයානට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අනතුරාය නො කෙරේවා” යි දෙර හලන.

6. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර තෙමේ හුළුර දෙරට පැමිණියේ ය. යසකුලපුත්‍රයානට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අනතුරාය නො කෙරේවා” යි දෙවියෝ දෙර අලන.

7. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රතෙමේ ඉඬිපෙනනය වූ මෘගදායයට ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලුයම්වෙලෙහි නැගී සිට එළිමහනෙහි සක්මන් කරණසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එත්තා වූ යසකුලපුත්‍රයා දුර දී ම දුටුසේක. දැක, සක්මනින් ඉවත් වී පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. එකල්හි යසකුලපුත්‍රතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හුදුරු තැනක සිට “භවන්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදිකෙලයයන් විසින් පිඩා කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදිකෙලයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇති ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයානට “යසය, මේ වනාහි තෘණාදිකෙලයයන් විසින් පිඩා නො කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදි කෙලයයන් විසින් දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ය. යසය, එව. හිදුව. තට දහම් දෙසන්නෙමි” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රතෙමේ “මේ පිඩා නො කරණ ලද්දේ ල. මේ දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ල” යි සතුටු වූයේ ඔද. වැසි වූයේ මිරිවැසිසහල ගලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පෑසක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයානට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළසේක. එනම්:—දහකථාව සීලකථාව සම්මිකථාව කාමයන්ගේ දෙමය ලාමකභාවය කෙලෙසීමට හෙතු වන බව ගිහිගෙන් නික්මීමෙහි අනුසස් (යන මෙය) ප්‍රකාශ කළසේක. යම් කළෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයා (කාමව්ෂ්ඤය පහ වීමෙන්) යොග්‍ය වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (ව්‍යාපාදය දුරු වීමෙන්) මොළොත් වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (උභවචක්‍රාකෂාච්චය දුරු වීමෙන්) නො විසිරුණු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (පිනම්භිය පහ වීමෙන්) නො හැකුළුනු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (විවික්චිත්ව දුරු වීමෙන්) නිසැක සිත් ඇත්තෙකැ යි ද දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ නමා ම උසස්බවට පැමිණී යම් ධර්මදේශනාවක් වේ ද, දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ ව්‍යුරාසාරිකත්‍යය ප්‍රකාශ කළසේක. පහ වූ කීලුමු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා සේ සායම් ගන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් යසකුලපුත්‍රයානට ඒ අසුනෙහි දී ම “ගටගැණීම සවිභාවය කොට ඇති යම්කිසිවක් වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුභි වීම සවිභාවය කොට ඇතැ” යි යන රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති දහම්ඇස (සොකාපහතිඤ්ඤය) පහල වූයේ ය.

9. අථ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස මාතා පාසාදං ආරුහිණා යසං කුලපුත්තං අපස්සන්තී යෙන සෙට්ඨි ගහපති, තෙහුපසඬිකම්. උපසඬිකම්භා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: “පුතො තෙ ගහපති, යසො ත දිස්සති”ති. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති චතුර්දිසා අස්සදුතො උයොභෙත්තා සාමඤ්ඤව යෙන ඉසිපතනං මගදයො, තෙහුපසඬිකම්. අද්දසා බො සෙට්ඨි ගහපති සුවණ්ණපාදුකානං නිකේහං. දිස්වාන භඤ්ඤව අනුගමා¹. අද්දසා බො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවතො එතදහොසි: “යනානුනාහං තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාරෙය්‍යං, යථා සෙට්ඨි ගහපති ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං ත පස්සෙය්‍යා”ති. අථ බො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාරං.²

10. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති යෙන භගවා තෙහුපසඬිකම්. උපසඬිකම්භා භගවතො එතදවොච: “අපි භනො, භගවා යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යා”ති. “තෙහ භි ගහපති, නිසීද. අපොච තාම ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාසි”ති.

11. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති “ඉධෙව කිරාහං නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාමි”ති හට්ඨා උදගො භගවතො අභිවාදෙභා එකමතනං නිසීදි. එකමතනං නිසින්නස්ස බො සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුසුඛිකථං කපෙසි - පෙ - අපරපාටිවයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවතං එතදවොච: “අභිකකන්තං භනො, අභිකකන්තං භනො, සෙය්‍යථාපි භනො, නිකකුජ්ජනං³ වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා පිටරෙය්‍ය, මුලභස්ස වා මග්ගං ආචින්නෙය්‍ය, අකිකාතෙ වා තෙලපය්‍යාන, ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමින්නො රූපානි දකඛිනානි” එවමෙව. භගවතා අනෙකපරියායෙන ඛමෙමා පකාසිතො. එසාහං භනො, භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ඛමෙඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසනං මං භගවා ධාරෙතු අප්පතගෙහ පාණ්ණපත්තං සරණං ගත”න්ති. සොච⁴ ලොකෙ පඨමං උපාසකො අනෙසි තෙවාටිකො.

12. අථ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පිතුන්තා ඛමෙම දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාච්චිතං භුමිං පච්චට්ඨෙකින්නස්ස අනුපාදය ආසවෙහි වින්තා විමුච්ඡි. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “යසස්ස බො කුලපුත්තස්ස පිතුන්තා ඛමෙම දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාච්චිතං භුමිං පච්චට්ඨෙකින්නස්ස අනුපාදය ආසවෙහි වින්තා විමුච්ඡා. අභබ්බො බො යසො කුලපුත්තො භිනායාවත්තිභා කාමෙ පරිභුඤ්ඤාං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතො. යනානුනාහං තං ඉද්ධාභිසංඛාරං පටිපස්සමෙහෙය්‍ය”න්ති.

1 අනුගමාසි - ම, ජ, ස.

2. අභිසංඛාරෙසි - ම, ජ, ස.

3. “නිකුජ්ජනං” - ඉත්‍යාපි

4 සො. ම - ම හු. ප; අ. ඩ.

9. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රයාගේ මවුනොමෝ පහසට නැගී යසකුලපුත්‍රයා නො දක්නී සිටුගැහැටියා වෙත ගියා ය. ගොස්, සිටුගැහැටියාගට “ගැහැටිය, ඔබගේ හුන් වූ යසනෙමේ නො දක්නා ලැබේ” යයි කීවා ය. එකල්හි සිටුගැහැටියෙමේ අසුන් නැගී දුකයන් සිටුවීමට යවා තෙමේ ම ඉසිපතන නම් වූ මාගදයයට ගියේ ය. එහි සිටුගැහැටියෙමේ සුවණ්ඪාදුකාවන්ගේ අඩි සටහන දුටුයේ ය. දක, එය අඟු ව ගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා වූ සිටුගැහැටියා දුර දී ම දුටු සේක. දැක්මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙහි හුන්තා වූ සිටුගැහැටියෙමේ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා යම් සේ නො දක්නේ ද, මම එබඳු වූ සාද්ධියක් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සාද්ධියක් කළ සේක.

10. ඉක්බිති සිටුගැහැටියෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, කිම? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍ර දුටු සේක් ද?” යි ඇසී ය. “ගැහැටිය, එසේ නම්” හිඳුව. මෙහි හුන් තෝ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍ර ඒකානනයෙන් දක්නෙහි ය” යි (උන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

11. ඉක්බිති සිටුගැහැටියෙමේ “මම මෙහි ම හුන්තෙමි මෙහි ම හුන් යසකුලපුත්‍ර දකින්නෙමි” යි සතුටු වූයේ ඔද වැඩි සිතැත්තෝ, භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පසෙක හුන්තෝ ය. පසෙක හුන් සිටුගැහැටියාගට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. -පෙ- ශාසනාශාසනයෙහි පරපුත්‍රායයක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, ඉතා යහපත් ය. සමාමිති, ඉතා යහපත් ය. සමාමිති, යටිකුරු කරණලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නෝ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නෝ ද, මං මුළු වූවකුට යම් සේ මග කියන්නෝ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු යැ’ යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නෝ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් බිම්ය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සමාමිති, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තරබිම්ය ද අභවාය්‍යී පුද්ගලභික්ෂුසමායා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා” යි කීයේ ය. තෙතෙමේ ම ලෝකයෙහි පළමු කෙටාවකි! උපාසක වූයේ ය.

12. ඉක්බිති පියානට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආය්‍යීභූමිය මැනවින් සලකන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘණාදෂ්ටි වශයෙන් අල්ලා නොගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “පියානට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආය්‍යීභූමිය ප්‍රත්‍යාවක්‍ෂා කරන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘණාදෂ්ටිවශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනේ ය. යසකුලපුත්‍ර නෙමේ පෙර ගිහි කල්හි මෙන් - ගිහි වී - කම්සැට පිදිමට නුසුදුසු ම ය. මම ඒ සාද්ධිය දැන් නැර ලන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතෙක් උපන්නෝ ය.

1 “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි” යි මෙසේ සරණ ගිය උපාසක තෙමේ කෙටාවකි උපාසක ය.

13. අළු බෝ භගවා නං ඉධ්මානිසංඛාරං පටිසංස්සමොසි. අද්දසා බෝ සෙට්ඨි ගහපති යසං ණුලපුත්තං නිසින්නාං. දිසවාන යසං ණුලපුත්තං එතදවොච: “මාතා තෙ තාත, යස, පරිදෙවසොකසමාපන්නා. දෙති මාතුයා ජීවිත”නති.

14. අළු බෝ යසො ණුලපුත්තො භගවන්තං උලෙලානෙසි. අළු බෝ භගවා සෙට්ඨි ගහපති. එතදවොච: නං කිම්මඤ්ඤඞි ගහපති, යසං¹ සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි නයා. නස්ස යථාදිට්ඨං යථාදිදිනං භුමිං පච්චවෙකින්නාස්ස අනුපාදය ආසවෙති විතතං විමුත්තං. හතබ්බො ඩු බෝ සො ගහපති, භිනායාවන්තිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිභුතො”නි. “නො තෙතං භනෙතා”. යසං බෝ ගහපති, ණුලපුත්තස්ස සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි නයා. නස්ස යථාදිට්ඨං යථාදිදිනං භුමිං පච්චවෙකින්නාස්ස අනුපාදය ආසවෙති විතතං විමුත්තං. අනබ්බො බෝ ගහපති, යසො ණුලපුත්තො භිනායාවන්තිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිභුතො”නි.

15. “ලාභා භනෙතා, යසං ණුලපුත්තස්ස. සුලඳං භනෙතා, යසං ණුලපුත්තස්ස, යථා යසං ණුලපුත්තස්ස අනුපාදය ආසවෙති විතතං විමුත්තං. අභිවාසෙතු මෙ භනෙතා, භගවා අප්පනිකාය භවතං යසෙන ණුලපුත්තෙන පමජ්‍යමිනෙතා”නි. අභිවාසෙසි භගවා ඩුණ්ඨිනාවෙති.

16. අළු බෝ සෙට්ඨි ගහපති භගවතො අභිවාසනං විදිවා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙවා පදනම්ඤං කන්වා පනකාමි. අළු බෝ යසො ණුලපුත්තො අවිරපකකනෙන සෙට්ඨිමිති භගවන්තං එතදවොච: “උභෙය්‍යා’ හං භනෙතා, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. උභෙය්‍යං උපසම්පද” නති. “එති භික්ඛු” නි භගවා අවොච: “සවාකඛාතො ධම්මො. චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අනභකිරියායා” නි. සංච නස්ස ආයස්මිනො උපසම්පද, අගොසි.

තෙන බෝ පන සමයෙන සතන ලොකෙ අර්භනෙතා ගොනති.

යසං පබ්බජ්ජා නිබ්බිතා.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සාඛිය හල සේක. සිටුගැහැවිතෙමේ එහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා දුටුයේ ය. දැක, “පුත්‍රය, යස, හුඹගේ මුටු තොමෝ වැලපීමට හා ශෝකයට පැමිණියා ය. මවට ජීවිතය දෙව” යි යසකුලපුත්‍රයාට කීයේ ය.

14. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙස බැලූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටුගැහැවියාට “ගැහැවිය, ඒ කුමකැ යි සිතාති ද? යසකුලපුත්‍රයා විසින්, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) සෙබඤ්ඤා-යෙන් ද සෙබදසානකයෙන් ද ආයාසිතාධිමය දක්නා ලද්දේ ය. දක්නා ලද පරිදි දන්තාලද පරිදි ඒ ආයාසිතාධිමය ප්‍රත්‍යාවේෂා කරන්නාවූ ඒ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිතයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහිබවට හැරී කම්සැප විදින්නට සුදුස්සෙක් වේද?” යි අසා වදාළ සේක. “සොමිති, සුදුසු නොවේ ම ය.” “ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍රයා විසින් යට තුන්මග නුවණින් ද යට තුන්මග දැක්මෙන් ද වතුසානාධිමය, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) දක්නා ලද්දේ ය. දුටු පරිදි දන් පරිදි ඒ ආයාසිතාධිමය ප්‍රත්‍යාවේෂා කරන්නාවූ ඔහුගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිතයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහි වී කම්සැප විදින්නට නුසුදුසු ම ය.”

15. “යම් සේ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත උපාදාන රහිත ව ආශ්‍රවයන් ගෙන් මිදුනේ ද, සොමිති, යසකුලපුත්‍රයාට එය ලාභයකි. සොමිති, යසකුලපුත්‍රයා විසින් ඒ මනා සේ ලද්දකි. සොමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුමඟ පු යසකුලපුතු සමග අද මාගේ බත ඉවසන සේක්වා.” භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිශ්ශබ්දනාවයෙන් ඉවසු සේක.

16. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය. එකල්හි යසකුලපුත්‍ර තෙමේ සිටුගැහැවියා ගිය නො බෝ වේලාවක දී “සොමිති, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය. උන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මොනවට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මචර්යායෙහි නැසිරෙව” යි වදාළ සේක. බුදුන්ගේ ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂ්මත්තාට උපසම්පදාව වී ය.

එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු සත් දෙනෙක් වෙති.

යසකුලපුත්‍රයාගේ පැවිද්ද නිසා නිමවනලදි.

1. අළු බෝ භගවා පුබ්බසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරං ආදාය ආයසමනා යසෙන පච්ඡාසමිකේන යෙන සෙට්ඨිසා ගතපතියා නිවෙසනං, තෙනුපසංකම්ච උපසංකම්චා පඤ්ඤාතො ආසතො නිසීදි. අළු බෝ ආයසමනො යසස්ස මාතා ච පුරාණදුතිසිකා ච යෙන භගවා තෙනුපසංකම්ච. උපසංකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. තාසං භගවා ආනුපුබ්බිකාපං කපේසි. සෙය්‍යථිදා: දුතකාපං සීලකාපං සග්ගකාපං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙකතමෙව ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා නා භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිත්තා මුදුචිත්තා විනිවරණචිත්තා උදග්ගචිත්තා පසන්තචිත්තා, අළු යා බුද්ධානං සාමුකතංසිකා ධම්මදෙසනා, නා පකාසෙසි: දුතකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වන්තං අපගහ භාලකං සමමදෙව රජනං පතිගණනය්‍ය, එවමෙව නාසං තසමිංසෙව ආසතො විරජං විහමලං ධම්මචක්ඛු: උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධම්මං, සංඛං නා නිරොධධම්මං” නති. නා දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාලාධම්මා නිණ්ණවිජිතිච්ඡා විගතකප්පකාපං වෙසාරජ්ජනනා අපරපපච්චයා සනුඤ්ඤාසතො භගවන්තා එතදවොචු: “අභිකක්කන්තං භනෙන්, අභිකක්කන්තං භනෙන්” -පප- එවා පයං භනෙන්, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසිකායො නො භගවා ධාරෙතු අස්සකග්ගො පාණ්ඩුපෙතා සරණං ගතා” ති. නා ච ලොකෙ පසම්මං උපාසිකා අනෙසුං තෙමාවිතා.

2. අළු බෝ ආයසමනො යසස්ස මාතා ච පිතා ච පුරාණදුතිසිකා ච භගවන්තඤ්ච ආයසමන්තඤ්ච යසං පඤ්ඤාතො බාදතිසෙතො තොජතිසෙතො සන්තර්ථා සන්තපොත්වා සම්පචාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපන්තං -පාණිං එකමන්තං නිසීදි. අළු බෝ භගවා ආයසමනො යසස්ස මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච පුරාණදුතිසිකඤ්ච ධම්මයා කාමාය සන්දස්සත්වා සමාදපෙත්වා සමුතෙතපෙත්වා සම්පතංසත්වා උට්ඨායාසනා පකාමාමි.

3. අසොසාසුං බෝ ආයසමනො යසස්ස වත්තාරො ගිහිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිතං කුලානං පුත්තා විමලො සුබාහු පුණ්ණජ් ගම්මපති “යසො කීර් කුලපුත්තො තෙසමස්සු ඔතාරෙත්වා කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො” ති. සුත්තාන තෙසං එතදතොසි: “නත නුත සො ඔරහො ධම්මවිනායො, න සා ඔරහා පබ්බජා, යත් යසො කුලපුත්තො තෙසමස්සු ඔතාරෙත්වා කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො” ති. තො යෙනායසමා යසො, තෙනුපසංකම්ච. උපසංකම්චා ආයසමන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අවසීදු. අළු බෝ ආයසමා යසො තො වත්තාරො ගිහිසනායකො ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසංකම්ච. උපසංකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදන්තා බෝ ආයසමා යසො භගවන්තං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ භනෙන් වත්තාරො ගිහිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිතං කුලානං පුත්තා විමලො සුබාහු පුණ්ණජ් ගම්මපති. ඉමෙ භගවා ඔවදතු අනුසාසතු” ති.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැටවෙහි තැද පාසිවුරු ගෙණ පසු ව යන මහණ වූ ආයුෂමත් යස මහණහු සමග සිටුවැහැවියාගේ ගෙට වැඩිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි හුන්සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් යස මහණහුගේ මවු ද පුරුණ භාග්‍යාව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙළ කථාව වදාළ සේක. එනම්:- දහකථාව, ගිලකථාව, සවගීකථාව, නාමයන්ගේ දෙමය, ලාමකඛව, කෙලෙසිටිට ගෙඹු වනඛව හා නෙතබවටයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇතිවවුනැයි ද මොළොක් සිත් ඇතිවවුනැයි ද නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතිව- වුනැයි ද ඔද වැසි සිත් ඇතිවවුනැයි ද පතන්සිත් ඇතිවවුනැයි ද දත් කල්හි බුදුවරයන්ගේ නමාම උසස් වූ ධර්මදෙයනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ වතුරායාර්ගසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් සේ පහ වූ කිසිවු ඇති පිරිසිදු වස්තුවක් හොඳින් සායම් අල්ලා ගන්නේද, එසේම ඔවුන්ට ඒ අසුනෙහි දීම “යම් කිසිවක් හට ගැනීම සවනාවය කොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ”යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති කොතැනත්මග්ගකදුක්කය උපන්නේය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තෝ පැමිණි දහම් ඇත්තෝ අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇත්තෝ දුරු කළ සැක ඇත්තෝ පහ වූ කෙසේ තෙසේ දැයි පැවති සැක ඇත්තෝ ආර්‍යාභාවයට පැමිණියෝ බුදුසසුනෙන් පිටත් දැදහීමක් නැත්තෝ “සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, ඉතා යහපත - පෙ - සාමිනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොභාර වසිත ද ආර්‍යාර්‍යසංඝා වහන්සේ ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවිහිමියන් සරණ ගියා වූ උවැසියන් කොට දරණසේත්වා”යි දැන්වූහ. ඒ දෙදෙනා ලොකයෙහි ප්‍රථම වූ තෙව්නිකැපාසිකාවෝ වූහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් යස මහණහුගේ මවු හා පියා ද පුරුණ භාග්‍යාව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා ආයුෂමත් යස තෙරුන් ප්‍රණීත වූ හා යුතු දෙයින් හා බිඳිය යුතු දෙයින් ද සියනින් මනා කොට සනාථවා පැරැන්නා කොට වළඳවා, වළඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ පසෙක හුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් යස මහණහුගේ මවු ද පියා ද පුරුණ භාග්‍යාව ද දැනුම් කතාවෙන් මනාකොට කරැණු දක්වා සමාදන් කරවා නිගුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක.

3. ආයුෂමත් යස තෙරුන් වහන්සේගේ ගිහි කල්හි යහළු වූ බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සබ්බානු පුණ්ණස් ගවමහති යන සතර දෙන “යසකුලපුත්‍ර තෙමේ ඉසකේ රවුල් බැහැර කරවා කසාවත් තැද ගිහිගෙන් නික්ම ගාසනයෙහි පැවිදි වූයේ යැ”යි ඇසූහ. ඇසීමෙන් ඔවුන්ට “යම් සස්තෙන යස තෙමේ පැවිදි වූයේ නම්, ඒ ධර්මිකය (කාසනාය) ලාමක නොවේ. ඒ පැවිදිද ලාමක නොවේය”යි සිතක් පහළ වූයේ ය. ඔහු ආයුෂමත් යස තෙරුන් හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යස තෙරුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යස මහණතෙමේ ඒ ගිහි යහළුවන් සිටු දෙනා තැදවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් යස මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සබ්බානු පුණ්ණස් ගවමහති යන මේ සිටු දෙනා මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේත්වා”යි සැළ කෙළේ ය.

4. තෙසං හගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී. සෙය්‍යපීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං ඛාමානං ආදීනථං ඔහාරං සංඝිතිලෙසං තෙකකිලෙම ව ආනිසංසං පභාසෙසි. යදු තෙ හගවා අඤ්ඤාසී කලලවිතෙන මුදුවිතෙන විනිවරණ-විතෙන උදග්ගවිතෙන පසන්ගවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසී: දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වන්ථං අපගනානාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණෙනය්‍ය, එව-මෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ චිරජං ජීනමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධම්මං භබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති. තෙ දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිනධම්මා පරියොගාලකධම්මා නිශ්ඤ්ඤිතිකිච්ඡා විගතකථකතථා වෙසාරජ්ජප්පනා: අපරප්පච්චියා සන්ත්‍රිසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සත්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති.

“එළු හිකබ්බො” නි හගවා අවොච: “සමාක්කානො ධම්මො. වරළු බුහමවර්යං සම්මා දුකකිංස අන්තකිරියායා” නි.

සා'ව තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අහොසි. අථ බො හගවා තෙ හිකබ්බු ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. තෙසං හගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙහි විතනාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පන සමයෙන එකාදස ලොකෙ අරහන්තො ගොනති.

වතුගිහිසභායපබ්බජ්ජා නිවේනා.

1. අසොසුං බො ආයසමතො යහංසං පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසභායකා ජානපද පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා: “යසො කිර කුලපුත්තා කෙසමසුං ඔහාරෙභා කාසායාති වන්තාති අවජ්ජාදෙභා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජතො” නි. සුභාත තෙසං එතදහොසි: “ත භ නුත සො ඔරකො ධම්මවිතයො, ත සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමසුං ඔහාරෙභා කාසායාති වන්තාති අවජ්ජාදෙභා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බ-ජ්ජතො” නි. තෙ යෙනායස්මි යසො තෙහුපසංඝිකමිංසු. උපසංඝිකමිත්වා ආයසමන්තං යසං අභිවාදෙභා එකමන්තං අවිංසු. අථ බො ආයස්මා යසො තෙ පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසභායකෙ ආද්‍යය යෙන හගවා තෙහුපසංඝිකමි. උපසංඝිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො බො ආයස්මා යසො හගවන්තං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ තන්තෙ, පඤ්ඤාසමන්තා ගිහිසභායකා ජානපද පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා. ඉමෙ භගවා ඔවදහු අනුසාසතු” නි.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ මෙසේ ය:- දැනකථාව ශීලකථාව ඤාතීකථාව කාමයන් දුක්ඛිත බව ලාමක බව නෙලෙසීමට නෙතු වනබව හා නෙකබම්මයෙහි අනුසස් ද ප්‍රත්‍යාය කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සත්‍යාවබෝධයට පුද්ගු සිත් ඇතියවුන් කොට මොළොත් සිත් ඇතියවුන් කොට නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතියවුන් කොට ඔද වැසි සිත් ඇතියවුන් කොට පහත් සිත් ඇතියවුන් කොට දන් කල්හි බුදුවරයන්ගේ නමා ම උයස් වූ ධර්මදෙයනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන වතුරායීසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු චක්‍රයක් හොඳින් සායම් අල්ලාගන්නේ යම් සේද, එසේම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහිදීම “යම් කිසිවක් හටගැනීමට සවිභාවය කොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවිභාව කොට ඇතැ” යි යන පහ වූ රාශාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපත්තිමග්ග ඤාණය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නා ලද දහම් ඇත්තෝ, පැමිණි දහම් ඇත්තෝ, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තෝ, දුරු කළ සැක ඇත්තෝ, පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද සි පැවැති සැක ඇත්තෝ, නිර්භය භාවයට පැමිණියෝ, සත්‍යාවබෝධයෙහි අනුන්ගේ උපකාරයක් හුදුව මනා වූවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවූ ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මචර්‍යයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දැනුම් නොවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කනාවෙන් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ ඒ භික්ෂූන්ගේ විභාගයෝ නාමණා දූෂිටයකුගෙන් නොගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදිනාහ.

එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු එකොළොස් දෙනෙක් වෙති.

සිවුගිගියහළුවන්ගේ පැවිද්ද කියා නිමවන ලදි.

1. ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පූජාහුපුජීකුලයන්ගේ (පරමපර වශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ) පුත්‍ර වූ දතවු වැසි පණසක් පමණ ගිහියහළුවෝ “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම යාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය” යි ඇසුවාහු ය. අසා, ඔවුන්ට “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම යම් යාසනයෙකහි පැවිදි වූයේ ද, ඒ ධර්මිකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක නො වේ. ඒ පැවිද්ද ලාමක නො වේ ය” යි සිතක් උපන. ඒ යහළුවෝ ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු වැඳ පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පණසක් පමණ වූ ඒ ගිහියහළුවන් කැඳවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්නා වූ යසභික්ෂූ නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, දනවුවැසි පරමපරවශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ පණසක් පමණ වූ මොහු මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඡොටුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා. අනුශාසනා කරණ සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය.

2. තෙසං භගවා ආනුසුඛිකථං කපෙසි. සෙය්‍යථිදං දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං මකාරං සඤ්ඤාසං තොකානිමෙව ච ආතිසංසං පකාසෙසි - පෙ - දුතං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි තාම සුඛං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතීගණ්ණය්‍යා, එවමෙව තෙසං තස්මිංගෙව ආසනෙ විරජං ඒ.ගමලං ධම්මවකුචුං උදපාදි: “යං කිංඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරිසොගාලුතධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථසඤ්ඤා වෙසාරණ්ණසන්තා අපරප්පච්චයා සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තා එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භවන්ත, භගවන්තා සග්ගිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති. “එළු භික්ඛවො” කි භගවා අවොච: “සවානාතො ධම්මො. වරළු බුහුමචරියං සමමා දුතාය්‍ය අනානිකරියායා” කි. සා’ච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අනාසි. අළු බො භගවා තෙ භික්ඛු ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානා අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙහි විතතාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පන සමයෙන උකසට්ඨි ලොකෙ අරතන්තා නොනති.

3. අළු බො භගවා භික්ඛු¹ ආමන්තසි: “මුත්තො’නං භික්ඛවෙ, සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. භුමො’පි භික්ඛවෙ, මුත්තො සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. වරළු භික්ඛවෙ, වාරිකං බහුජන-භිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දෙව අගමිත්ථ. දෙසෙළු භික්ඛවෙ, ධම්මං ආදිකල්‍යාණං ජෙඤ්ඤි කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සමාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුඬං බුහුමචරියං පකාසෙළු. සනති සත්තා අපරප්පකිත්තා; අස්සවණ්ණා ධම්මස්ස පරිත්‍යයනති. නවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතො. අනමපි භික්ඛවෙ, යෙන උරුමෙලා සෙත්තානිතිගමො, තෙනුපසඤ්ඤාමි ධම්මදෙසනායා” කි.

4. අළු බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා භගවන්තා ගාථාය අර්ඤ්ඤාමි:—

“බඤ්ඤා’සි සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබ්බිතබඤ්ඤා’සි න මෙ සමණ මොක්ඛසි” කි.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව දෙසූ සේක. එනම්: දුකකථාව, ගිලකථාව, සංවිකිකථාව, කාමයන්ගේ දෝෂය ලාමකබව කෙලෙසීම, තෙතමනමයයෙහි අනුසස් ද යන භේද වදාළ සේක. -(පෙ)-1 යම් සේ පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනාකොට ම සායම් ගන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හටගැනීම සාහාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳුම් සම සාහාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රුහාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති (ශ්‍රෝතෘපතනි) මාගීඥනය පහළ විය. ඔහු දක්නා ලද සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, බැස ගත් සිවුසස්දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තාහු, බුදුසස්තෙහි විශාරදතාවයට පැමිණියාහු, බුදුසස්තෙහි පරප්‍රත්‍යය රහිත වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි සැල කළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා ව දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි නැසිරෙව්” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආසුසමත්වරුන්ගේ උපසම්පදාව විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දකුම් කථාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අවවාද කරණු ලබන අනුශාසනා කරණු ලබන ඔවුන්ගේ විනයයෝ නාමණ්දාභිවංශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනාහු ය.

ඒ කාලයෙහි ලොකයෙහි රහත්හු එක් සැටදෙනෙක් වෙන්.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුවේක. “මහණෙනි, මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපායයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපායයෝ වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපායයන්ගෙන් මිදුනෙමි. මහණෙනි, තෙපි ද දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපායයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපායයෝ වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපායයන්ගෙන් මිදුනාහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස ද බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ද ලොවට අනුකම්පා පිණිස ද දෙවි මිනිසුන්ට වැඩ පිණිස ද හිත පිණිස ද සැප පිණිස ද වාරිකාවෙහි නැසිරෙව්. දෙනමක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, ආදියෙහි යහපත් වූ මධ්‍යයෙහි යහපත් වූ අවසනා යහපත් වූ අතී සහිත වූ ව්‍යඤ්ජන සමපතනියෙන් යුක්ත වූ සියල්ලෙන් සම්පූර්ණ වූ බිම්ය දෙසවු. පිරිසිදු වූ බ්‍රහ්මවයඝීය ප්‍රකාශ කරවු. අලංකාරය වූ (සංලා වූ රාහාදී රජස් ඇති) සතකයෝ වෙති. ඔහු දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මමත් උරුවෙල්. දනව්වෙහි සෙනානිනියම්මමට දහම් දෙසනු පිණිස යන්නෙමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි පවුටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කියේ ය:—

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලප්‍රභූ ඇද් ද, ඒ සියලු කෙලෙස් මලප්‍රභූවලින් බඳනාලද්දේ වෙති ය. ඒ මහත් කෙලෙස්බැඳුමෙන් බැඳුනේ වෙති ය. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

1. සිවු ගිහිකළුවන් පිළිබඳ පැවිදිකතාවෙහි 4 වන ඡේදය බැලිය යුතුය.

“මුත්තො‘භං සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාඛක්කිනමුත්තො‘මති නිගතො ඩම්ඨි අන්තකා” ති.

“අන්තලික්ඛවරො පාසො යවායං චරති මානසො,
තෙන නා බාධිත්ඤාමි න මෙ සමිණ මොක්ඛසී” ති.

“රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ථොට්ඨිබ්බා ච මනොරමා,
එත්ථ මෙ විගතො ඡන්දො නිගතො ඩම්ඨි අන්තකා” ති.

අළු බෝ මාරො පාපිමා “ජානාති මං නගවා. ජානාති මං සුගතො” ති
දුක්ඛි දුමමතො තත්ථවනතරමාසී ති.

මාරකථා ඵසාදසම් නිට්ඨිතා.

1 තෙන බෝ පන සමයෙන භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්‍යාපෙබ්බෙ උපසම්පදපෙබ්බෙ¹ ආනෙනති: “භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති” ති. තත්ථ භික්ඛු වෙච කිලමනති පබ්බජ්‍යාපෙබ්බා ච උපසම්පදපෙබ්බා ච. අළු බෝ භගවතො රහොගතස්ස පනිසලලීනස්ස එචං වෙතස්සා පරිචිතකෙකා උදපාදි: “එතරති බෝ භික්ඛු නානාදිසා නානා-ජනපද පබ්බජ්‍යාපෙබ්බෙ උපසම්පදපෙබ්බෙ ආනෙනති. භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති” ති. තත්ථ භික්ඛු වෙච කිලමනති, පබ්බජ්‍යාපෙබ්බා ච උපසම්පදපෙබ්බා ච. යනනුනාතං භික්ඛුතං අනුජානෙය්‍යං: “භුමොච්ඳති භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා” ති.

2. අළු බෝ භගවා සායණසමයං පනිසලලානා වුට්ඨිතො එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසමිං සනතිපාතාපෙඨා ඔමිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතභි: “ඉබ් මය්‍යා භික්ඛවෙ රහොගතස්ස පනිසලලී-නස්ස එචං වෙතස්සා පරිචිතකෙකා උදපාදි: “එතරති බෝ භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්‍යාපෙබ්බෙ උපසම්පදපෙබ්බෙ ආනෙනති - භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සති ති. තත්ථ භික්ඛු වෙච කිලමනති පබ්බජ්‍යාපෙබ්බා ච උපසම්පදපෙබ්බා ච. යනනුනාතං භික්ඛුතං අනුජානෙය්‍යං: “භුමොච්ඳති භික්ඛවෙ තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථා” ති.

1. “පබ්බජ්‍යාපෙබ්බෙ ච උපසම්පදපෙබ්බෙ ච” - ම, ඡ, ස.

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලප්පු කෙනෙක් වෙද්දී, ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ මහත් කෙලෙස් බැඳුමෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, නෝ නැසුනේ වෙති ය.”

“අහස හැසිරෙණ අනාලිකාවර * නම් වූ සිතෙහි හටගන්නා වූ යම් මේ රාගපාසයක් වේද එයින් නා බදින්නෙමි. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

“සිත්තලු වූ රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද යන මේ පස්කම් කෙරෙහි පැවැති මාගේ ආලය වෙසෙසින් පහ ව ගියේ ය. මාරය නෝ නැසුනේ වෙති ය.”

එකල්හි පවිටු මාරනෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුගතයන් වහන්සේ මා දන්නා සේකැ” යි දුක් ඇත්තේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම නො පෙනේ ගියේ ය.

එකොළොස්වන මාරකතාව නිමි.

1. එකල්හි භික්ෂුහු නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන් ගෙන් ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද “බුදුරජානන් වහන්සේ ඔවුන් පැවිදි කරණසේක. උපසපන් කරණසේකැ” යි සිතා කැඳවා ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙහෙසට පැමිණෙත්. එකල්හි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණියාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙකල්හි වනාහි භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙහෙසට පත් වෙති. ‘මහණෙනි, මෙකල තෙහි ම ඒ ඒ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු’ යි මම භික්ෂූන්ට අනුදන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කල්පනාවක් පහළ වූයේ ය.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටියේක් මේ නිදානයෙහි මේ ප්‍රථම භාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා දැකුම්කතා කොට භික්ෂූන් ඇළතුළෙහි: “මහණෙනි, මෙහි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන්නාවූ මාගේ සිතට මෙබඳු පරිවිතරීයක් පහළ වී ය: “මෙකල්හි භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රවුර්ණාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ ද වෙහෙසට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මෙකල තෙහි ම ඒ ඒ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු” ය යි මම භික්ෂූන්ට අනුදන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කියායි.

* උපසුන්ද්‍රය බලනු.

3. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තුමෙහවදැනි තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථානි. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො. උපසම්පාදෙතබ්බො. පස්මි. කෙසමස්සුං ඕතාපෙඤා කාසායානී වඤානී අච්ඡාදෙඤා¹ එතංසං උත්තරාසඤ්ඤා කාරාපෙඤා භික්ඛුනං පාදෙ වඤ්ඤාපඤා උක්ඛුටිකං නිභිද්දපෙඤා අඤ්ඤා පග්ගණ්ඨාපෙඤා එවං වදෙතිති වහන්සෙබ්බො:

“බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි,

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියමපි සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියමපි සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි.”

අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි නිති සරණගමනෙහි පබ්බාද-
උපසම්පාදනා.

නිති සරණගමනෙහි පබ්බාදජාලපසම්පදාදාදා අභිඤ්ඤා නිවේශනා.

1. අථ බො භගවා වස්සු වුජ්ඣො² භික්ඛු ආමනෙහසි: “මයං බො භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පන්නා. අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකතා. තුමෙහපි භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පන්නා. අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකරොථා” නි.

2. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා හෙවුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤා-
මිඤ්ඤා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාමි:—

“බ්බෙදො”සි මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මාරබ්බෙදොබ්බෙදො”සි න මෙ සමණ මොක්ඛසී” නි.

“මුත්තො”නං මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා,
මාරබ්බෙදොමුත්තො”මිති නිත්තො කම්මසි අනාකා” නි.

අථ බො මාරො පාපිමා “ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතො” නි
දුක්ඛී දුම්මනො තත්තෙවන්තරධාමී.

1. “අච්ඡාදෙඤා” ම, ඡ, සා, 2. “වුජ්ඣො” - ම, ඡ, සා,

3. මහණෙනි, මෙකල තෙපි ම ඒ ඒ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු සි අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. උපසංඝන් කළ යුතු ය: පළමු කොට නිසසේ රවුල් බා කසාවන් අදවා උතුරුසහසිවුර එකස් කරවා නික්කන්ගේ පා වදවා උනකුටුකයෙන් හිදුවා ඇදිලි බදවා මෙසේ කියව සි කිය යුතු ය:

“බුදුන් සරණ යෙමි
දහම් සරණ යෙමි
සභ සරණ යෙමි

දෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
දෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
දෙවනු ද සභ සරණ යෙමි

තෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
තෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
තෙවනු ද සභ සරණ යෙමි” යි.

මහණෙනි, මේ ත්‍රිවිධ වූ සරණගමනින් පැවිදි බව හා උපසම්පදාව ද අනුදනිමි යි වදාළ සේක.

දෙළොස් වන සරණගමනින් (වග) පැවිද්ද හා උපසම්පදාව පිළිබඳ කථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වස් වුසු සේක් නික්කන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මවිසින් උපාය වශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වියහි කිරීමෙන් ද නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ලබනලද්දී ය. නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලද්දී ය. මහණෙනි, තෙපි ද උපායවශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වියහි කිරීමෙන් ද නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්තියට පැමිණෙවු. නිරුතතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරවු.”

2. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරා පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් (මෙසේ) කීයේ ය:

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියලු මාරපාශවලින් බැඳුනේ වෙහි ය. මාරබන්ධනවලින් බඳනා ලද්දෙහි ය ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිඳෙන්නෙහි ය.”

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියලු මාරපාශවලින් මිදුනෙමි වෙමි. මරබැඳුම්වලින් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, තෝ නැසුනේ වෙහි ය.”

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුගතයන් වහන්සේ මා දන්නා සේක.” යි දුක් ඇත්තේ නො සතුව සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

3. අළු බෝ භගවා බාරාණසියං යළාහිරන්තං විහරන්තා යෙන උරුමෙලා තෙන වාරිකං පනකාමි. අළු බෝ භගවා මග්ගා ඔක්කමම යෙන අඤ්ඤතරො වනසණ්ඨො තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං වනසණ්ඨං අපේක්ඛාගාගෙත්වා අඤ්ඤතරස්මි රුක්කමුලෙ නිසීදි.

4. තෙන බෝ පන සමයෙන නිංසමන්තා හද්දවග්ගියා සනායකා සපජාපනිකා වාසමි. වනසණ්ඨො පරිවාරෙත්ති. එකස්ස පජාපනී නානොසි. නස්ස අත්ථො වෙසී ආනීතා අහොසි. අළු බෝ සා වෙසී තෙහු පමනෙහු පරිවාරෙත්තෙහු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ.

5. අළු බෝ තො සනායකා සනායකස්ස වෙය්‍යාවච්චිං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා තං වනසණ්ඨං ආභිණ්ඩන්තා අග්ගසංචු භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මි රුක්කමුලෙ නිසීන්තං. දිස්වානි යෙන භගවා තෙහුප-සඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: “අපී භනෙත, භගවා ඉත්ථිං¹ පසෙය්‍යා” ති. “කිංමන වො ඤාමාරා, ඉත්ථියා!” ති. ඉධ මයං භනෙත, නිංසමන්තා හද්දවග්ගියා සනායකා සපජාපනිකා ඉමස්මිං වනසණ්ඨො පරිවාරිමා. එකස්ස පජාපනී නානොසි. නස්ස අත්ථො වෙසී ආනීතා අහොසි. අළු බෝ සා භනෙත, වෙසී අමෙහු පමනෙහු පරිවාරෙත්තෙහු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ. තො මයං භනෙත, සනායකා සනායකස්ස වෙය්‍යාවච්චිං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා ඉමං වනසණ්ඨං ආභිණ්ඩාමා” ති.

6. “තං කිං මඤ්ඤප්ථ වො ඤාමාරා, - කතමං හු වො භුමිනාකං වරං, යං වා භුමෙහ ඉත්ථිං ගවෙසෙය්‍යාප්ථ, යං වා අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාප්ථ?” ති. “එතදෙව භනෙත, අමිනාකං වරං, - යං මයං අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාප්ථ” ති. “තෙන හි වො ඤාමාරා, නිසීද්ධං ධම්මං වො දෙසිස්සාමි” ති. “එවං භනෙත” ති බෝ තො හද්දවග්ගියා සනායකා භගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

1. “එකං ඉත්ථිං” - ම, ඡ, සා

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට දුරුමෙල් දැනවීමට වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාග්ගියන් බැහැර ව එක්තරා වනලැහැබකට වැඩිසේක. වැඩ ඒ වනලැහැබට ඇතුල් ව එක්තරා ගසක් මුළු වැඩ හුන්සේක.

4. එකල්හි නිසක් පමණ යහළු වූ හදුවර්ගිකයෝ බිරියන් සහිත වූවාහු ඒ වනලැහැබෙහි ඔබ්බෙන් හැසිරෙත්. එකකුට බිරියක් නො වූ ය. ඔහු සඳහා වෙසගනක් ගෙනෙන ලද්දේ ය. එකල්හි ඒ වෙසගන ඔවුන් පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (ඔවුන්ගේ) බඩු ගෙන පලා ගියා ය.

5. එකල්හි ඒ යහළුවෝ යහළුවාට උපකාර කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් ඒ වනලැහැබෙහි ඇවිදින්නාහු එක්තරා ගසක් මුළු වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුවාහු ය. දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “කිමෙක් ද, ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍රියක දුටු සේක් ද?” යි ඇසූහ. “කුමාරයෙනි, තොපට සත්‍රියගෙන් කම් කීම?” “ස්වාමීනි, මෙහි නිසක් පමණ වූ නායයීවන් සහිත වූ හදුවර්ගික යහළුවෝ වූ අපි මේ වනලැහැබෙහි හැසිරුණෙමු. එකකුට නායයීවන් නො වූ ය. ඔහු පිණිස ගණිකාවක් ගෙනෙන ලද්දේ ය. ඒ වෙසගන නොමේ අප පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (අප සතු) බඩු පැහැර ගෙන පලා ගියා ය. ස්වාමීනි, යහළු වූ අපි (අපගේ) යහළුවාගේ මෙතෙ කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් මේ වන ලැහැබෙහි ඇවිදීමු” යි කීහ.

6. “කුමාරයෙනි, තෙපි ඒ කුමැයි සිතවු ද? තෙපි සත්‍රියක හෝ සොයවු ද, නමන් හෝ සොයවු ද, යන යමක් ඇත් ද, මෙදෙකින් තොපට කවරක් උතුම් ද?” “ස්වාමීනි, යම් කෙසකින් අපි නමන් සොයන්නෙමු නම් මෙය ම අපට උතුම් වේ”. “කුමාරයෙනි, එසේ වී නම්, තෙපි මෙහි හිඳිව. තොපට මම දනම් දෙසන්නෙමි”. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි යහළු වූ ඒ හදුවර්ගිකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ.

6. තෙසං භගවා ආනුජ්ඣකීකථං කථෙසි. සෙය්‍යපීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සඛකීලෙසං තෙකකිමෙව ච ආනිසංසං පනාසෙසසි යද්ද වො භගවා අක්ඛ්‍යාසි කල්ලවිතො මුද්-
විතො විනිවරණවිතො උදග්ගවිතො පසනාචිතො, අප්පං බුද්ධානං සාමුක්ඛකාසිනා ධම්මදෙසනා වං පනාසෙසසි: දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං චර්ණං අපගතනාලිකා සම්මදෙව රජනං පඨිග්ගණ්ණය්‍ය, එවමෙව තෙසං නස්මිංසෙව ආසතෙ විරජං චිතමල්ලං ධම්මවකුමුං උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධම්මං, සබ්බං වා නිරොධධම්මං”නති, තෙ දිට්ඨධම්මං පහාධම්මං විදිතධම්මං පරිසොත්තාලකධම්මං නිණ්ණවිපි-
කිථජ්ඣ විගතකථකීකථා වෙසාරජ්ජපහනා අපරජ්ජවිට්ඨා සඤ්ඤාසතෙ භගවන්තො එතද්වොච්ච: “ලභෙය්‍යාම මයං භතන්ත, භගවතො සනාතීකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”නති. “එථ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච “සවාකකාතො ධම්මො, චරප්ප්ඵගම්චරියං සම්මං දුකංස අනාකිරිකායා”නි, සාච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අකොසි.

හඳුටග්ගිසසකාසකානං චඤ්ඤි නිට්ඨිතං.

දුතියකපාලකාරං.

1. අප්පං භගවා අනුජ්ඣකීන වාරිකං චරමාතො යෙන උරුචෙලා තද්වසරී, තෙන බො පන සමයෙන උරුචෙලායං තයො ජට්ඨො පටිවසන්ති: උරුචෙලකස්සො නදීකස්සො ගගාකස්සොති. තෙසු උරුචෙලකස්සො ජට්ඨො පඤ්ඤානා ජට්ඨසතානං නායකො තොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොතෙති. නදීකස්සො ජට්ඨො නිණ්ණං ජට්ඨසතානං නායකො තොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොතෙති, ගගාකස්සො ජට්ඨො දවිහනං ජට්ඨසතානං නායකො තොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොතෙති.

6. ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ කවරේ ද යත්: දානකථාව හිලකථාව සවග්ගකථාව කාමයන්ගේ දොෂය ලාමිකතාවය කෙලෙසීම පැවිද්දෙහි අනුසස් ද (යන මෙය) පැවසූහ. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇත්තන් මොළොක් සිත් ඇත්තන් නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇත්තන් ඔදවැහි සිත් ඇත්තන් පහන් සිත් ඇත්තන් සි දත්සේත් ද, එකල්හි බුදුවැන්නන් තමා ම උසස් වූ ධර්ම දෙශනාවන් වී ද, දුඛසත්‍යය සමුදය සත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ චතුස්සත්‍යය දෙසූහ. පහ වූ කිලිටි ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් යම් සේ මනා කොට ම සායම් ගන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැනීම සවනාවය කොට ඇත්තේ ද ඒ සියල්ල නිරුඳු වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාහාදි රජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපතනිමග්ගකුණය උපන්නේ ය. දත්තාලද සිවුසස් දහම් ඇති පැමිණි සිවුසස් දහම් ඇති අවබෝධ කළ සිවුසස් දහම් ඇති තාත්පසින් බැස ගත් සිවුසස් දහම් ඇති දුරු කළ පිටිකිවිණ ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැයි පැවති සැක ඇති විශාර ද නාවයට පැමිණි ශාක්‍යාශාසනාවගොඩයෙහි දත් පිහිටක් වුව මනා නැති ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවූ. ධර්මය මනා කොට දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණ පිණිස බ්‍රහ්මචය්‍යයෙහි නැසිරෙවූ ය” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව විය.

භද්‍රවර්ගික වූ යහළුවන්ගේ කථාවසතු ව නිමි.

දෙවන බණවර නිමි.

1. ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි නැසිරෙමින් උරුච්චෙල්දනවිටට වැඩිසේක. ඒ කාලයෙහි උරුච්චෙල්දනවෙහි උරුච්චෙල්දනාශ්‍යය නදිකාශ්‍යය ගයාකාශ්‍යය ය යි ජට්ටියෝ තිදෙනෙක් වාසය කරත්. ඔවුන් අතුරෙන් උරුච්චෙල්දනාශ්‍යජට්ටිල නෙමේ පත්සියයක් ජට්ටියන්ට නායක වේ. (නම් ලබ්බිය යන්නට බැවින්) විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. නදිකාශ්‍යජ ජට්ටිල නෙමේ තුන්සියයක් ජට්ටියන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. ගයාකාශ්‍යජ ජට්ටිල නෙමේ දෙසියයක් ජට්ටියන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ.

2. අළු බෝ හඟවා යෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස අස්සමො තෙත්තපසකිමි. උපසකිමිනිං උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං ¹ අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බෝ මෙ මහාසමණ, ගරු, වණ්ණකිත් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො, සො තං මා විතෙසෙසි” ති. දුතියමි බෝ හඟවා උරුවෙල කස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බෝ මෙ මහාසමණ, ගරු, වණ්ණකිත් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො, සො තං මා විතෙසෙසි” ති. තතියමි බෝ හඟවා උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එතදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බෝ මෙ මහාසමණ, ගරු, වණ්ණකිත් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො, සො තං මා විතෙසෙසි” ති. “අස්සෙව නාම ² මං න විතෙසෙය්‍ය, ඉඞ්ඝි නිං කස්සප, අනුජානාති අග්‍යාගාර” නති. “චිතර මහාසමණ, යථාසුඛ” නති. අළු බෝ හඟවා අග්‍යාගාරං පටිසිද්ධා තිණසන්ධරකං පඤ්ඤපෙඨා තිසිදි පලලකිකං ආභුජිතා උජ්‍ජං කාසං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙවො.

3. අළු බෝ සො නාගො අද්දස හඟවන්තං පටිට්ඨං. ³ ‘දිස්වාන දුමමනො’ ⁴ පට්ඨපායි. අළු බෝ හඟවන්තො එතදන්තොසි: “යනත්තනාහං ඉමස්ස නාගස්ස අනුපතච්ච ජවිඤ්ච වමමඤ්ච මංසඤ්ච නිකාරුඤ්ච අවභිඤ්ච අවභිමිඤ්ච තෙජසා තෙජං පට්ඨාදිසෙය්‍ය” නති. අළු බෝ හඟවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛරිතො පට්ඨපායි. අළු බෝ සො නාගො දුක්ඛං අසත්තමනො පජ්ජි. හඟවාපි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතො පජ්ජි. උභින්නං සජ්ජාතිභුතානං අග්‍යාගාරං ආදින්නං විස නොති සමපජ්ජිතං සජ්ජාති භුතං. අළු බෝ තෙ ජවිලා අග්‍යාගාරං පට්ඨාපෙඨො එවමානාසු: “අභිරුපො වත හො මහාසමණා නාගෙන විතෙසීයති” ති. අළු බෝ හඟවා තස්ස රත්තියා අවචයෙන තස්ස නාගස්ස අනුපතච්ච ජවිඤ්ච වමමඤ්ච මංසඤ්ච නිකාරුඤ්ච අවභිඤ්ච අවභිමිඤ්ච තෙජසා තෙජං පට්ඨාදිසිතො පතෙත පකඛිපිතො උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස දස්සෙසි: “අයං තෙ කස්සප, නාගො, පට්ඨාදින්නො අස්ස තෙජසා තෙජො” ති. අළු බෝ උරුවෙල කස්සපස්ස ජවිලස්ස එතදන්තොසි: “මහිද්ධිකො බෝ මහාසමණ, මහානුනාමො, යත්‍ර හි නාම වණ්ණස්ස නාගරාජස්ස ඉද්ධිමනො ආසිවිසස්ස ඝොරවිසස්ස තෙජසා තෙජං පට්ඨාදිසස්සති. නතෙව ම බෝ අරතා යථා අහ” නති.

1. “රන්තා” ම. ඡ. සං; කො. චී; ම. හු; P. T. S. 2. “අපස්සව” ම ඡ. සං. P. T. S.

3. “අද්දසා බෝ සො නාගො හඟවන්තං පටිට්ඨං” ම. ඡ. සං.

“අළු බෝ සො නාගො හඟවන්තං පටිට්ඨං අද්දස” P. T. S.

“අළු බෝ සො නාගො හඟවන්තං පටිට්ඨං දිස්වාන” ම. හු. ප; ඡ. පු; අ. චි.

4 “දුක්ඛි දුමමනො” P. T. S.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගේ අසපුටට වැඩිසේක. වැඩ “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නැති නම් එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාට වදාළ සේක. “මහාග්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වනා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. ඒ නාරජ තෙමේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (උරුවෙලකාශ්‍යප තෙමේ කී ය). දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ඡට්ටියානට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළ සේක. “මහා ග්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වනා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියානට “කාශ්‍යපය, ඔබට කිසි බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිතල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළ සේක. “මහා ග්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වනා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). “මා නො පෙළන්නේ” නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, ඔබ ගිනිතල්ගෙය අනුදානමානාවැ” යි වදාළ සේක. (එවිට කාශ්‍යප තෙමේ) “මහාග්‍රමණය, සැප සේ වාසය කරව” යි කීයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිනිතල්ගෙට ඇතුල් ව තණඇතිරිය පණවා පලභ බැඳ කය කෙළින් තණ සිහිය එළවා වැඩ හුන්සේක.

3. එකල්හි ඒ නාගතෙමේ (ගිනිතල්ගෙට) ඇතුල් වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නිදින් දුමා ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම මේ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගවා සියතෙදින් ඔහුගේ තෙද නසන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සෘණියක් කොට තදින් දුමා ගියහ. එකල්හි ඒ නාග තෙමේ කොපය නො ඉවසන්නේ වැඩියක් ඇවිළ ගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද තෙජෝධාතුවට සමවාද වැඩියක් ඇවිළ ගත්ත. දෙදෙනා ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ඇවිළ ගත්කල්හි) ගිනිතල්ගෙය ගින්නෙන් ඇවිළ ගත්තා සේ වෙයි. හාත්පසින් දිලිසුනේ වෙයි. ගිනිදූල් සහිත වෙයි. එකල්හි ඒ ඡට්ටියෝ ගිනිතල්ගෙය පිරිවරා “භවත්ති, මනා රු ඇති මහාග්‍රමණ තෙමේ ඒකානායකෝ නාගයා විසින් වෙතෙසෙහුලාබේ ය” යි කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රු ඇවැමෙන් ඒ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගවා සිය තෙදින් ඔහුගේ තෙද අඹිබවා පාත්‍රයෙහි බනා “කාශ්‍යපය, මේ නාගේ නාගතෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් අනිතවනය කරණලද” යි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියානට දැක්වූහ. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටියානට “යමෙක් වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වනා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙගේ තෙද සියතෙදින් නසන්නේ ද, ඒ මහාග්‍රමණ තෙමේ මහත් සෘණි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි මේ අදහස වී ය.

4 නොරක්ඛරායං හගවා උරුවෙලකස්සපා ජපිලමමොච,
සවෙ තෙ සාස්සප අගරා විතරෙමු අජ්ජුණ්හා අග්ගිසරණමිති¹

න බො මෙ මහාසමණ ගරා එසුකාමොච තං නිවාරෙමි,
වණ්ණධස් නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො සොරවිසො
සො තං මා විතෙසෙසිති.

අසොච මං න විතෙසෙසා ඉඬ්ඝ නං කස්සප
අනුජානාති අග්ගාගාරනති
දින්නනති නං විද්ධිමා අසමිතො පාවිසි ගගමනිතො.

දිසවා ඉසිං පට්ටිං අභිනාගො දුමමනො පඬුපාසි,
සුමනමනසො² අසිමනො මනුස්සනාගොපි තත්ථ පඬුපාසි.

මකකිංචල අසකමානො අභිනාගො පාවකොච පජ්ජි,
තෙජෝධාතුසු කුසලො මනුස්සනාගො³පි තත්ථ පජ්ජි.

උභින්නං සජ්ජානිභුතානං අග්ගාගාරං උද්ධවරෙ ජපිලා⁴,
අභිරුපො වත තො මහාසමණො නාගෙන විතෙසීයනීති හණන්ති.

අඵ රත්තිසා⁵ අච්චයෙන අභිනාගස්ස⁶ අච්චියො න තොනති,
ඉද්ධිමනො පනුට්ඨිතා⁶ අනෙකචණ්ණා අච්චියො තොනති

නිලකා⁷ අඵ ලොභිනිකා මසෙජ්ඣං පිනිකා⁸ එළිකචණ්ණායො,
අඬ්ඨිරසස්ස කායෙ අනෙකචණ්ණා අච්චියො ගොනති.

පත්තමිති මදනිතා අභිනාගං මුග්ගමණස්ස දස්සෙසි,
අයං තෙ කස්සප නාගො පරිසාදිතො අස්ස තෙජසා තෙජජාති.

5. අඵ බො උරුවෙලකස්සපො ජපිලො භගවංතො ඉමිනා ඉද්ධිපාටිකාරි-
යෙන අභිපසනො හගවංතං එතදමොච: “ඉද්ධිව මහාසමණ, විතර,
අහං තෙ මුච්ඡන්තොති”ති.

පඨමං පාටිභාසිං.

1. “අජ්ජුණ්හා අග්ගිසරණමිති”- ම ඡ. සං. P. T. S. 2. “සුමනසො අමිතො”
3. “උභින්නං සජ්ජානිභුතානං අග්ගාගාරං ආදිතො හොති සමපජ්ජිතං
සජ්ජානිභුතං උද්ධවරෙ ජපිලා”-ම. ඡ. සං.
4. “අඵ තස්ස රත්තිසා”- ම. ඡ. සං. “අඵ බො තස්ස රත්තිසා” P. T. S.
5. “යථා නාගස්ස”- ම. ඡ. සං. 6. “පනුට්ඨිතා”-ම. ඡ. සං; තො. වි; P. T. S.
7. “නිලකා” ම. ඡ. සං. 8. “මිතකා”- ම. ඡ. සං. P. T. S.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙරඤ්ජරාගත සමීපයෙහි විසූ උරුවෙල-කාශ්‍යපජරිලයාහට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට ඔරක් නො වේ නම්, අද එක් දිනක් ගිනිතල්ගෙයි වසමු” යි වදාළසේක.

මහාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත්තේ ම ය. මේ ගිනිතල්ගෙයි වසන වූ සාද්ධි ඇති ආශීර්ස වූ දරුණු විස ඇති නාරජනේ වෙසෙයි. ‘හේ නුඹවහන්සේ නො වෙහෙසාවා’ යි නුඹවහන්සේට පහසු කැමැත්තේ ම නුඹවහන්සේ වළකා ලමි.

ඒ නාරජනෙමේ මා නො වෙහෙසන්නේ නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, තෝ ගිනිතල්ගෙය අනුදනුව. ‘ඒ ගිනිතල්ගෙය දෙන ලද්දේ ය’ යි දූත බිය ඉක්මවුයේ නැති ගැණිම රහිත වූයේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසියේ ය.

නාරජනෙමේ (ගිනිතල්ගෙය තුළට) පිවිසි බුදුරජුන් දැක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ තදින් දුමා ගියේ ය. (පූජි වූ) බුදුවරුන් හා සමසිත් ඇති උසස් සිත් ඇති මනුෂ්‍යශ්‍රේෂ්ඨ තෙමේ ද තදින් දුමා ගියේ ය.

නාරජනෙමේ කොටස ද නො ඉවසන්නේ ගින්නක් සේ තදින් ඇවිටතේ ය. එහි දී තෙජොධාතුසමාපතතිවිෂයයෙහි දක්ෂ වූ මනුෂ්‍යශ්‍රේෂ්ඨ තෙමේ ද තදින් ඇවිටතේ ය.

දෙදෙන ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ගින්නෙන් ඇවිළ ගත් කල්හි) ජරිලයෝ ගිනිතල්ගෙය දෙස බැලූහ. නොතොත් පිරිවැරුන. ‘තවත්ති, මහාරු ඇති මහාශ්‍රමණතෙමේ නාරජු විසින් වෙහෙසනුලැබේ ය යි කියත්.

ඉක්බිති රු ඉක්ම යාමෙන් නාරජුගේ ගිනිදූල් නො වෙයි. සාද්ධිමත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ (සිරුරෙන්) නැගී සිටි නොයෙක් පැහැ ඇති රශ්මිහු වෙත්.

එකල්හි බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි හටගත් නිල්වන් වූ ද ලේවන් වූ ද මදටවන් වූ ද රන්වන් වූ ද පළිතුරන් වූ ද රශ්මිහු තත් පැහැ ඇත්තෝ වෙත්.

නාරජු පාත්‍රයෙහි බහා “කාශ්‍යපය, මේ තොපගේ නාරජනෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් තාත්පසින් මැඟගන්නා ලද්දේ ය” යි බ්‍රාහ්මණයාහට දක්වූසේක.

5. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ සාද්ධිප්‍රාතිභායාසියෙන් වෙසෙසින් පහන් වූයේ “මහාශ්‍රමණය, මෙහි ම වාසය කරවු. මම නුඹවහන්සේට නිති බහින් උපස්ථාන කරමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කියේ ය.

ප්‍රථමප්‍රාතිභායාසිය නිම.

6. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස අස්සමස්ස අවිදුරෙ අඤ්ඤාතරස්මි චතසණ්ඨං විහාසි. අථ ඛො චත්තාරො මහාරාජ අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙධා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්සු. උපසඛකම්ඨා භගවන්තං අභිවාදෙධා චතුර්ඤ්ඤා අධ්මංසු සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගිකකම්ඨා.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨෙලා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඨා භගවන්තං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. තෙ හු ඛො තෙ මහාසමණ, අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙධා යෙන ත්වා තෙහුපසඛකම්සු? උපසඛකම්ඨා තං අභිවාදෙධා චතුර්ඤ්ඤා අධ්මංසු සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගිකකම්ඨා?”ති.

“එතෙ ඛො කස්සප, චත්තාරො මහාරාජා යෙනාහං තෙහුපසඛකම්සු ධම්මසවණාය”ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස එතදතොසි: “මභිද්ධිකො ඛො මහාසමණෝ මහානුභාවො, යහු හි නාම චත්තාරොපි මහාරාජ උපසඛකම්ස්සන්ති ධම්මසවණාය. නතෙව ච ඛො අරතා යථා අත්”න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨෙස්ස භත්තං භුඤ්ජන්තා තස්මිංයෙව චතසණ්ඨං විහාසි.

දුතියං පාටිභාජියං.

7. අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙධා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඨා භගවන්තං අභිවාදෙධා එකමන්තං අධ්මාසි. සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකම්ඨො පුරිමාහි චණ්ණනිහාහි අභික්ඛන්තවන්තො ච පණ්ණිතතරො ච.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජට්ඨෙලා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඨා භගවන්තං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කො හු ඛො සො මහාසමණ, අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙධා යෙන ත්වා තෙහුපසඛකම්? උපසඛකම්ඨා තං අභිවාදෙධා එකමන්තං අධ්මාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකකම්ඨො පුරිමාහි චණ්ණනිහාහි අභික්ඛන්තවන්තො ච පණ්ණිතතරො ච?”

6. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡ්චිලයාගේ අසපුටුට හුදුරෙහි එක්තරා වනලාභාබෝගි විසුසේක. එකල්හි සතර වරමුමතරජහු ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ් ඇත්තාහු සියලු වනලාභාබ ඛබ්බඵවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද මහත් ගිහිකඳන් සේ සිටිදිග සිටියාහු ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡ්චිලනෙමේ ඒ රූය ඇවැසෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “මහාශ්‍රමණය, මේ හුදුසු කාලය වේ. බත නිමවී ය. මහාශ්‍රමණය, ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ් ඇති ඒ කවර කෙනෙක් මුළු වනලාභාබ ඛබ්බඵවා හුමවහන්සේ වෙතට පැමිණියාහු ද? පැමිණ හුමවහන්සේ වැද මහත් වූ ගිහිකඳන් සේ සිටිදිග සිටියාහුද?” යි ඇසී ය.

“කාශ්‍යපය, ඒ සතරවරමුමතරජහු දහම් අසනු විණිස මා වෙතට පැමිණියාහු ය” යි (වදළසේක). එකල්හි උරුවෙලකාශපඡ්චිලයාට “යමකු කරා සතරවරමුමතරජහු දහම් අසනු විණිස පැමිණෙන්නාහු ද, ඒ මහාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාථි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුනාම ඇත්තේ ම වේ. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡ්චිලයාගේ බත වළඳ ඒ වනලාභාබෝගි ම විසුසේක.

දම්හියප්‍රාතිභායසීය සි.

7. ඉක්බිති සන්දෙවීරජනෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ට ශරීරවණ් ඇත්තේ සියලු වනලාභාබ ඛබ්බඵවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ය. මහගිහිකඳන් සේ පළමු පාඨායටත් වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද යි ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශපනෙමේ ඒ රූ ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ හුදුසු කාලය සි. බත නිමයේ ය. මහාශ්‍රමණය, ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ් ඇති කවරෙක් වනලාභාබ ඛබ්බඵවා භවවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද? පැමිණ හුම වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ද? සේ මහ ගිහිකඳන් සේ පළමු වූ පැනාසටතන්වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කියේ ය.

“එසො බො කස්සප, සතෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙනානං තොනුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”ති. අථ බො උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම සකෙකාපි දෙවානම්ඤ්ඤ උපසඛකම්ඤ්ඤාති ධම්මසවණොය. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති. අථ බො භගවා උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භතතං භුඤ්ජන්තා තස්මිංයෙව චණ්ණණෙති විනාසි.

නතියං පාටිභාජියං.

8. අථ බො බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තාවණණො කෙවලකප්පං චතස්සකං ඔහාසෙකං යෙන භගවා තොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකබ්බො පුරිමාති චණ්ණන්තිහාති අභික්කන්තන්තරො ච පණ්ණිත්තරො ව.

9. අථ බො උරුචෙලකස්සපො ජරිලො තස්ස රත්තියා අවිමයෙන යෙන භගවා තොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භතතං. නො හු බො සො මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තාවණණො කෙවලකප්පං චතස්සකං ඔහාසෙකං යෙන තො තොනුපසඛකම්? උපසඛකම්ඤ්ඤා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකබ්බො පුරිමාති චණ්ණන්තිහාති අභික්කන්තන්තරො ච පණ්ණිත්තරො වා?” ති.

“එසො බො කස්සප, බ්‍රහ්මා සහම්පති යෙනානං තොනුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”ති. අථ බො උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම බ්‍රහ්මාපි සහම්පති උපසඛකම්ඤ්ඤාති ධම්මසවණොය. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති. අථ බො භගවා උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භතතං භුඤ්ජන්තා තස්මිංයෙව චතස්සකෙති විනාසි.

චතුස්සං පාටිභාජියං.

10. තෙන බො පන සමයෙන උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස මහාසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො තොති. කෙවලකප්පා ච අභිගමගධා පසුතං බාදනීයං තොජනීයං ආදාය අභික්කම්භුකාමා තොනති. අථ බො උරුචෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “එතරති බො මෙ මහාසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො, කෙවලකප්පා ච අභිගමගධා පසුතං බාදනීයං තොජනීයං ආදාය අභික්කම්ඤ්ඤාති. සතෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසකකාරො අභිවසිසිස්සති. මම ලාභසකකාරො පරිනාසිස්සති. අතො නුත මහාසමණො සවාධනාය නාගචේය්‍යා”ති.

“කාශ්‍යපය, දෙවියන්ට අභිපත් වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස මා වෙතට පැමිණියේ ය” යි (වදාළසේක). එකල්හි උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයානට “යමකු කුරා දෙවියන්ට අභිපත් වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය, මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම” යි සිහිත් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයාගේ බත වළද, ඒ වතලැහැබෙහි ම විසුසේක.

තෘතීයප්‍රාතිභාය්‍යසී සි.

8. ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්මතෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ් ඇත්තේ වතලැහැබ බබ්‍රව්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ය. මහාගිහිකඳක් සේ පළමු පැහැසටනන්වලට වඩා අතීයසින් විශිෂ්ට වූයේ ද, අතීයසින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය.

9. ඉක්බිති උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලතෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමිවූයේ ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ් ඇති ඒ කවරෙක් වතලැහැබ බබ්‍රව්වා ඔබවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද, පැමිණ ඔබ වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ද? හේ මහාගිහිකඳක් සේ පළමු පැහැසටනන්වලට වඩා අතීයසින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතීයසින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කීයේ ය.

“කාශ්‍යපය, සහමපති බ්‍රහ්මතෙමේ දහම් ඇසීම පිණිස මා වෙත පැමිණියේ” යි වදාළසේක. එකල්හි උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයානට “යමකු කුරා සහමපති බ්‍රහ්මයාත් දහම් ඇසීම පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිහිත් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයාගේ බත වළද, ඒ වතලැහැබෙහි ම විසුසේක.

චතුර්ථප්‍රාතිභාය්‍යසී සි.

10. එකල්හි උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයාගේ මනායාගයන් එළඹ සිටියේ වෙයි. මුළු අතුමගදදනවූවැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙණ එළඹෙන්නා කැමැත්තෝ වෙති. එකල්හි උරුපෙලකාශ්‍යප ජපිලයානට “දැන් මාගේ මනායාගය එළඹ සිටියේ ය. අතුමගදදනවූවැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙණ එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමූහයා මැද සාද්ධිප්‍රාතිභාය්‍යසීයන් කෙළේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසත්කාර ය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසත්කාරය පිරිනෙන්නේ ය. එහෙයින් මහාශ්‍රමණතෙමේ තෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිහිත් උපන්නේ ය.

11. අළු බෝ හගවා උරුමෙලකසාපසාප්පිලසා වෙතසා වෙතො පරිචිතකමඤ්ඤාය උතතරකුරු ගතො පිණ්ඩපාතං ආතරිකා අනොතනතදනෙ පරිභුඤ්ඤා තතෙව දිවාටිතාරං අකාසි.

12. අළු බෝ උරුමෙලකසාපසාප්පිලො තසා රතනියා අවමසෙන යෙන හගවා තොනුපසඬකම්. උපසඬකමිකා තගවනතං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං හතතං, කිනනු බෝ මහාසමණ, හියො නාගමාසි? අපි ච මයං නං සරාම: ‘කිනනු බෝ මහාසමණො නාගමිත්ති?’ නි, බාදනියසා ච තොජනියසා ච තො පටිට්ඨෙසා¹ සපිතො”ති.

13. “නනු තො කසාප, එතදනොසි: එතරහි බෝ මෙ මහාසමණෙ පච්චුපට්ඨිතො, කෙවලකපා ච අඬුමගඬා පහුතං බාදනිතං තොජනිතං ආදාය අභිකකමිසානති. සවෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉඤ්චාටිතාරිතං කරියාති, මහාසමණසා ලාභසකකාරො අභිවඬ්ඨියාති. මම ලාභසකකාරො පරිනාසියාති. අනො නුත මහාසමණො සවානාය නාගට්ඨියා?”ති.

14. “සො බෝ අනං කසාප, තච වෙතසා වෙතොපරිචිතකමඤ්ඤාය උතතරකුරු ගතො පිණ්ඩපාතං ආතරිකා අනොතනතදනෙ පරිභුඤ්ඤා තතෙව දිවාටිතාරං අකාසි”නති.

15. අළු බෝ උරුමෙලකසාපසාප්පිලසා එතදනොසි: “මහිද්ධිතො බෝ මහාසමණො මහානුතාවො, යනු හි නාම වෙතසා ‘පි විතතං පජානියාති, නකෙව ච බෝ අරතා යථා අත”නති. අළු බෝ හගවා උරුමෙලකසාපසාප්පිලසා හතතං භුඤ්ඤා² තසමිංයෙව චතසණ්ඨි විතාසි.

පසක්කමං පාටිතාදියං.

1 “පට්ඨිතො” - ම. ඡ. සා. P. T. S.

2 “පරිභුඤ්ඤා” P. T. S.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ කලානාව සියසිතින් දූත උතුරුකුරුද්වයිනට වැඩ එසින් පිණ්ඩානාය ගෙනවුත් අනාවතස්සපිල සමීපයෙහි දී වළඳ එහි ම දිවාපිහරණය කළසේන.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ඡට්ටලතෙමේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බන නිමවූයේ ය. මහා ශ්‍රමණය, කුමක් නිසා ඊයේ නො ආවහු ද? එහෙත් ‘අපි මහාශ්‍රමණතෙමේ කුමක් නිසා නො ඒ දෑ’ යි ඔබවහන්සේ සිතියන් කෙළෙමු. කා සුභ දෙය ද බිදියසුභ දෙය ද පිළිබඳ ඔබ වහන්සේගේ කොටස නාතන ලද්දේ ය” යි කීයේ ය.

13. ‘කාශ්‍යපය, හුඹට ‘දූන් මාගේ මහායාගය එළඹ සිටියේ ය. අනුමතදෙනවුවැයි ඉතා වැඩි දෙනෙක් බොහෝ වූ කා සුභ දේන් බිදිය සුභ දේන් ගෙන එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමුත්තය එළඳ සාධිප්‍රාතිනායකියක් කරන්නේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසන්කාරය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසන්කාර පිරිහෙන්නේ ය. එහෙයින් මහාශ්‍රමණතෙමේ තෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ’ යි මෙබඳු සිතක් නො වූයේ ද?

14. “කාශ්‍යපය, ඒ මම හුඹගේ සිත මා සිතින් දූත උතුරුකුරුද්වයිනට ගොස් එසින් පිණ්ඩානාය ගෙනවුත් අනාවතස්සපිල සමීපයෙහි දී වළඳ එහි ම දිවාපිහරණය කෙළෙමි” යි වදාළසේන.

15. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාට “සමෙක් සිය සිතින් අනුන්ගේ සිත දූත ගන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහත් සාධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුතාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහස්‍ය නො වෙමි” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ බත වළඳ ඒ වතලාහැබෙහි ම විසූසේන.

සකඛම ප්‍රාතිනායකීය යි.

1. තෙන බො ජන සමයෙන භගවතො පංසුකුලං උපපන්නං ගොති. අථ බො භගවතො එතද්දතොසි: “කන් හු බො අහං පංසුකුලං යොවෙය්?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය පාණිනා පොකනිරණි: බණ්ඩා භගවන්නං එතද්දෙවො: “ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං යොවතු” නි. අථ බො භගවතො එතද්දතොසි: “කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං පරිමෙදෙය්?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය මහති: සිලං උපනිකම්පි: “ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං පරිමෙදතු” නි. අථ බො භගවතො එතද්දතොසි: “කිම්හි හු බො අහං ආලම්බිනා උත්තරෙය්?” නති. අථ බො කතුයෙ අභිවන්දා දෙවනා භගවතො වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය සාබ්: ඔනාමෙසි 1 “ඉධ භනෙන, භගවා ආලම්බිනා උත්තරතු” නි. අථ බො භගවතො එතද්දතොසි: “කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං විස්සරෙය්?” නති. අථ බො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය මහති: සිලං උපනිකම්පි: “ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං විස්සරතු” නි.

2. අථ බො උරුපෙලකස්සපෙ ජට්ටෙය් තස්සා රතනියා අවුසෙන යෙන භගවා තෙහුපසමකම්. උපසමකම්භා භගවන්නං එතද්දෙවො: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිනං භහතං. කිනහු බො මහාසමණ, නායං පුබ්බ ඉධ පොකනිරණි, සායං ඉධ පොකනිරණි? නයිමා සිලා පුබ්බ උපනිකම්පතා, හෙතිමා සිලා උපනිකම්පතා? නයිමස්ස කතුමස්ස පුබ්බ සාබ්: ඔනතා, සායං සාබ්: ඔනතා?” නි.

3. “ඉධ මෙ කස්සප, පංසුකුලං උපපන්නං අගොසි. තස්ස මය්හං කස්සප, එතද්දතොසි: ‘කන් හු බො අහං පංසුකුලං යොවෙය්?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය පාණිනා පොකනිරණි: බණ්ඩා මං එතද්දෙවො: ‘ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං යොවතු’ නි. සායං අමනුස්සෙන පාණිනා බතා 2 පොකනිරණි. තස්ස මය්හං කස්සප, එතද්දතොසි. ‘කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං පරිමෙදෙය්?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය මහති: සිලං උපනිකම්පි: ‘ඉධ භනෙන, භගවා පංසුකුලං පරිමෙදතු’ නි. සායං අමනුස්සෙන උපනිකම්පතා සිලා. තස්ස මය්හං කස්සප, එතද්දතොසි: ‘කිම්හි හු බො අහං ආලම්බිනා උත්තරෙය්?’ නති. අථ බො කස්සප, කතුයෙ අභිවන්දා දෙවනා මම වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය සාබ්: ඔනාමෙසි: ‘ඉධ භනෙන, භගවා ආලම්බිනා උත්තරතු’ නි. සායං ආගරනෙත්වා කතුයො, තස්ස මය්හං කස්සප, එතද්දතොසි: ‘කිම්හි හු බො අහං පංසුකුලං විස්සරෙය්?’ නති. අථ බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ මම වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය මහති: සිලං උපනිකම්පි: ‘ඉධ භනෙන භගවා පංසුකුලං විස්සරතු’ නි. සායං අමනුස්සෙන උපනිකම්පතා සිලා” නි. අථ බො උරුපෙලකස්සපස්ස ජට්ටෙය් එතද්දතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම සකෙකාපි දෙවානම්ඤ්ඤ වෙය්‍යාවච්චා කරිස්සති. නකෙච්ච ම බො අරහා යථා අත” නති. අථ බො භගවා උරුපෙලකස්සපස්ස ජට්ටෙය් භහතං භුද්දත්ථා තස්මිංයෙව වතසකෙඤ්ඤ විහාසි.

1. “බණ්ඩා” P. T. S

2. “බණ්ඩා” ම, ජ, සා; P. T. S

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. එවිට උන්වහන්සේට “මම නොතැනති දී පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?” යි සිතක් පනල වූයේ ය. අතතුරු ව දෙවියන්ට අභිපති වූ ශක්‍යතෙම භාග්‍ය වතුන් වහන්සේගේ සිත නම සිතීන් දැන අතින් පොකුණක් හාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය සෝදන සේක්වා” යි සැල කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කුමක ලා පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?” යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජනෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මිත්තවිතයීය නම සිතීන් දැන “ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය පිරිමදින්නෙක්වා” යි මහත් ගලක් එළවා තැබුයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම නොතැනක එල්ලී ගොඩ නගින්නෙමි ද?” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති කුඹුන්ගසෙහි අරක් ගත් දෙවතානාමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත නම සිතීන් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එල්ලී ගොඩ නගින්නෙක්වා” යි අත්තක් නැමී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම පංසුකුලය කොතැනක දිග හරින්නෙමි (-වනම් දැයි) සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජනෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත නම සිතීන් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි දිග හරිණ්(වනන)සේක්වා” යි මහත් ගලක් එළවා තැබුයේ ය.

2. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප්ප්විලනෙමේ ඒ රූප ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙනට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මහාග්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවූයේ ය. මහාග්‍රමණය, කීමෙන් ද? මේ පොකුණ පෙර මෙහි නො වී ය. මෙහි ඒ මේ පොකුණ දැන් නිවෙයි. පෙර මේ ගල නො තිබුනි. කවරකු විසින් මේ ගල තබන ලද්දේ ද? පෙර මේ කුඹුන් ගසේ අත්ත නො තැමින. දැන් ඒ මේ අත්ත තැමිනැ” යි කීයේ ය.

3. “කාශ්‍යපය, මෙහි දී මට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. ‘නොතැනක මම පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?’ යි ඒ මට සිතක් උපන. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජනෙමේ නමසිතීන් මාගේ සිත දැන අතින් පොකුණක් හාරා මට “ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි සෝදන්නෙක්වා” යි කීයේ ය. ඒ මේ පොකුණ නො මිනිසකු අතින් සාරණලද්දේ ය. කාශ්‍යපය, ඒ මට ‘මම කොතැනක පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?’ යි සිතක් වූයේ ය. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජනෙමේ නම සිතීන් මාගේ සිත දැන ‘ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි පිරිමදින්නෙක්වා’ යි මහත් ගලක් එළවා තැබුවේ ය. ඒ මේ ගල නො මිනිසකු විසින් එළවා තබන ලද්දේ ය. ‘කාශ්‍යපය, ඒ මට මම කො තැනක එල්ලී ගොඩ නගින්නෙමි ද?’ යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, කුඹුන්ගසෙහි අරක්ගත් දෙවතානාමෝ නම සිතීන් මාගේ සිත දැන ‘ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එල්ලී ගොඩ නගින්නෙක්වා’ යි අත්තක් නැමී ය. ඒ මේ කුඹුන්ගස “ඤාමිති, අත දෙව” යි කියන්නා සේ ය. කාශ්‍යපය, ඒ මට ‘මම පංසුකුලය කො තැනක දිග හරින්නෙමි ද?’ යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, සක්දෙවරජනෙමේ නම සිතීන් මාගේ සිත දැන ‘ඤාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය දිග හරිණ්සේක්වා’ යි මහත් ගලක් එළවා තැබුයේ ය. ඒ මේ ගල නො මිනිසකු විසින් එළවා තබන ලද්දේ ය” යි (විදුලසේන.) ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප්ප්විලයානට “සක්දෙවරජනෙමෙන් යම් මහාග්‍රමණයකට වතාවත් කරන්නේ ද, ඒ මහාග්‍රමණනෙමේ මහත් සාද්ධිඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාප ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මේන් රහත් නොවෙි ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප්ප්විලයාගේ බත මළ ද ඒ වතලැහැබෙහි ම විසූ සේක.

4. අප්ථො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො තස්සා රතතිසා අච්චයෙන යෙන භගවා නොනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති භගවතො කාලං ආරොචෙසි: “කාලො මහාසමණ, නිරිඨිතං භගන” නති. “ගච්ඡ, කස්සප, 1 ආයාමිත” නති. උරුවෙලකස්සපං ජරිලං උයෙසාපේනා යාය ජම්බුදිපො පඤ්ඤායති තතො එලං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තං. දිස්සාන භගවන්තං එතදවොච: “කතමෙන ත්වං මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො? අහං තයා පස්මිතරං පක්කන්තො. සො ත්වං පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො” ති. “ඉධානං කස්සප, තං උයෙසාපේනා යාය ජම්බුදිපො ජම්බුදිපො පඤ්ඤායති, තතො එලං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො. ඉදං ඛො කස්සප, ජම්බුදිපං විණණං සමපන්නං ගඤ්ඤාමසානං රසසමපන්නං. සචෙ ආකඤ්ඤා පරිභුක්ඛා” ති. “අලං, මහාසමණ, ත්වං යෙවෙතං 2 ආතරසි, 3 ත්වං යෙවෙතං පරිභුක්ඛා” ති. අප්ථො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිඤ්ඤා ඛො මහාසමණො මහානුභාවො. යත්‍ර හි නාම මං පස්මිතරං උයෙසාපේනා යාය ජම්බුදිපො ජම්බුදිපො පඤ්ඤායති, තතො එලං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. තත්ථෙව ච ඛො අරහා යථා අන” නති. අප්ථො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස භගනං භුක්ඛිති තස්මිං-යෙව චතසණ්ඨෙ විතාසි.

5. අප්ථො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො තස්සා රතතිසා අච්චයෙන යෙන භගවා නොනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති භගවතො කාලං ආරොචෙසි: “කාලො මහාසමණ, නිරිඨිතං භගන” නති. “ගච්ඡ, කස්සප, ආයාමිත” නති උරුවෙලකස්සපං ජරිලං උයෙසාපේනා යාය ජම්බුදිපො පඤ්ඤායති, තස්සා අවිදුරෙ අමො -පෙ- තස්සා අවිදුරෙ ආමලනි -පෙ- තස්සා අවිදුරෙ හරිතනි -පෙ- තස්සා අවිදුරෙ -පෙ- තාවතිංසං ගන්ති පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජරිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තං. දිස්සාන භගවන්තං එතදවොච: “කතමෙන ත්වං මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො, අහං තයා පස්මිතරං පක්කන්තො. සො ත්වං පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො” ති. “ඉධානං කස්සප, තං උයෙසාපේනා තාවතිංසං ගන්ති පාරිච්ඡන්තක පුප්ථං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීන්තො. ඉදං ඛො කස්සප, පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං විණණං සමපන්නං ගඤ්ඤාමසානං” නති. 4 අප්ථො උරුවෙලකස්සපස්ස ජරිලස්ස එතදනොසි: “මහිඤ්ඤා ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පස්මිතරං උයෙසාපේනා තාවතිංසං ගන්ති පාරිච්ඡන්තකපුප්ථං ගතෙති පස්මිතරං ආගන්ති අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. තත්ථෙව ච ඛො අරහා යථා අන” නති.

1. “ගච්ඡ ත්වං කස්සප” ම, ඡ, ස; P. T. 8 2. “කංයෙව තං; ම, ඡ, සං P. T. 8

3. “අරහසි” ම, ඡ, සං;

4. “සචෙ ආකඤ්ඤා ගණනාති. අලං මහාසමණ, ත්වං යෙව තං අරහසි ත්වං යෙව තං ගණනාති” ම, ඡ, සං; P. T. 8

4. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලතෙමේ ඒ රූප ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මහාශ්‍රමණය, සුදුසු කාලය වේ. බහ නිමිසේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව. මම පසු ව එමි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිඬු වේද, ඒ දඹගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩිහුන් සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටල තෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩිහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක “මහාශ්‍රමණය, ඔබ කවර මගකින් ආසේක්ද? මම ඔබට පළමු ව පිටත් වූයෙමි. ඒ ඔබ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මෙහි මම ඔබ පිටත් කොට, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිඬු වේද ඒ ගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්තෙමි. කාශ්‍යපය, මේ දඹගෙඩිය පැහැයෙන් පිරිපුන් ය. සුවඳින් පිරිපුන් ය. රසයෙන් පිරිපුන් ය. ඉදින් කැමැත්තෙහි නම් අනුභව කරව” යි වදාළ සේක. “මහාශ්‍රමණය, කම් නැත. ඔබ ම මේ දඹගෙඩිය ගෙණ ආසේක. ඔබ ම මෙය අනුභව කරණු මැනැව.” ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිඬු වේද, ඒ දඹගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්තේද, ඒ මහාශ්‍රමණ තෙමේ මතත් සාඳි ඇත්තේ ම ය. මතත් අනුභව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මෙන් රතත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡට්ටලයාගේ බහ වලඳ ඒ වතලැහැබෙහි ම විසුසේක.

5. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලතෙමේ ඒ රූප ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය වේ. බහ නිමිසේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව. මම එමි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා පිටත් කර යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිඬු වේද, ඒ දඹගසට හුදුරෙහි අඹගසක් වේ. -පෙ- ඒ අඹගසට හුදුරෙහි නෙල්ලිගසක් වේ. -පෙ- ඒ නෙල්ලිගසට හුදුරෙහි අරළුගසක් වේ. -පෙ- නව්විසා දෙවිලොවට වැඩ පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩිහුන් සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටලතෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩිහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, නුඹවහන්සේ කිනම් මගකින් ආසේක්ද? මම නුඹවහන්සේට වඩා පළමු කොට පිටත් වූයෙමි වෙමි. ඒ නුඹවහන්සේ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මම මෙහි ඔබ පිටත් කර යවා නාවතියසට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්තෙමි වෙමි. කාශ්‍යපය, මේ පරසතුමල පැහැයෙන් සුකත ය. සුවඳින් සුකත ය” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා නාවතියසට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්තේද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මතත් සාඳි ඇත්තේ ම ය. මතත් අනුභව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මෙන් රතත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය.

6. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති කට්ඨාති ඵාලෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදනොසි: “නිසංසං බො මහාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම කට්ඨාති ඵාලෙකු”නති. අථ බො හගවා උරුවෙලකස්සං ජට්ඨං ඵතදවොච: “ඵලියනතු කස්සප, කට්ඨාති?”ති. “ඵලියනතු මහාසමණ”ති. සක්දෙව පසුච්ඡාදි කට්ඨාසනාති ඵලියංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සං ජට්ඨස්ස ඵතදනොසි: “මනිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුනාවො, යත්ත භි නාම කට්ඨාතිපි න ඵලියස්සනති.¹ නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති අග්ගිං ජාලෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදනොසි: “නිසංසං බො මහාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං ජාලෙකු”නති. අථ බො හගවා උරුවෙලකස්සං ජට්ඨං ඵතදවොච: “උජ්ජාලියනතු කස්සප, අග්ගි?”ති. “උජ්ජාලියනතු මහාසමණ”ති. සක්දෙව පසුච්ඡාදි අග්ගිසනාති උජ්ජාලියංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සං ජට්ඨස්ස ඵතදනොසි: “මනිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුනාවො, යත්ත භි නාම අග්ගිපි න උජ්ජාලියස්සනති.² නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති අග්ගිං විජ්ඣාපෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදනොසි: “නිසංසං බො මහාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං විජ්ඣාපෙකු”නති. අථ බො හගවා උරුවෙලකස්සං ජට්ඨං ඵතදවොච: “විජ්ඣායනතු කස්සප, අග්ගි?”ති. “විජ්ඣායනතු මහාසමණ”ති. සක්දෙව පසුච්ඡාදි අග්ගිසනාති විජ්ඣාසිසු. අථ බො උරුවෙලකස්සං ජට්ඨස්ස ඵතදනොසි: “මනිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුනාවො, යත්ත භි නාම අග්ගිපි න විජ්ඣාසිසුනති.³ නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන තෙ ජට්ඨා භිනාසු කෙමනතිකාසු රහතිසු අනතරට්ඨකාසු භිමපාතසමයෙ නාජ්ජා තෙරසුජ්ජාය උමමුජ්ජනති. නිමමුජ්ජනති. උමමුජ්ජ නිමමුජ්ජමි කරොනති. අථ බො හගවා පසුච්ඡාදිනාති මසුමුඛිසනාති අභිනම්භිති යත්ත තෙ ජට්ඨා උතතරිකා විසිවෙසුං.⁴ අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදනොසි: “නිසංසං බො මහාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුනාවො, යථාසිමො මසුමුඛිසයො භිමම්භා”ති. අථ බො උරුවෙලකස්සං ජට්ඨස්ස ඵතදනොසි: “මනිඤ්ඤො බො මහාසමණො මහානුනාවො, යත්ත භි නාම නාච ඛුඤ්ඤාමසයො අභිනම්භිතිසුනති. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

1. “ඵලියස්සනති” ම, ඡ, සං P. T. S 2. “උජ්ජාලියස්සනති” ම, ඡ, සං P. T. S

3. “විජ්ඣාසිසුනති” ම, ඡ, සං P. T. S 4. “විසිවෙසුං” ම, ඡ, සං P. T. S

6. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිහි පුදනු කැමැත්තාහු දර පළන්ට අපොනොසත් වෙත්. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි දර පළන්ට අපොනොසත් වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණ-භාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශ්‍යපය, දර පළේවා ද?” යි වදාළසේක. ජරිලයෙකු ද “මනාශ්‍රමණය, දර පළේවා” යි කී ය. එකවර ම දරකඩ පන්සියයක් පැළී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් දර නො පළෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

7. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිහි පුදනු කැමැත්තාහු ගිහි දල්වන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි ගිහි දල්වන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණභාවයක් වේ ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශ්‍යපය, ගිහි දල්වේවා ද?” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිහි දල්වේවා” යි ජරිලයෙකු කී ය. එකවර ම ගිහි පන්සියයක් ඇවිල ගත්තේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිහි නො දල්වෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

8. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිහි පුද ගිහි නිවන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම්තෙසකින් අපි ගිහි නිවන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය නිසැකයෙන් ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණභාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපජරිලයානට “කාශ්‍යපය, ගිහි නිවේවා ද?” යි වදාළසේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිහි නිවේවා” යි ජරිලයෙකු කී ය. එකවර ම ගිහි පන්සියය නිවී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිහි නො නිවෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය.

9. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ සිත වූ තෙමනනසාකුච පිළිබඳ වූ නවම් මැදිහි දෙ මස අතර අපදිනය වූ රාත්‍රීහි ගිම වැටෙන කාලයෙහි තෙරසැද්දානදියෙහි ගැලෙන්නාහු ද වෙති. නිදෙන්නාහු ද වෙති. ගැලීම් හා කිදීම් ද කෙරෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ජරිලයෝ ගොඩ නැගී යම් නැතහැර ගිහි වැළපාහු ද, එහි පන්සියයක් පමණ ගිහිනාලි මැටු සේක. එකල්හි ඒ ජරිලයන්ට යම්තෙසකින් මේ ගිහි කාලි මැටුපත් නම් එය නිසැක ව ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණ භාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපජරිලයානට “යමෙකුගේ අනුභාවයෙන් එපමණ බොහෝ ගිහි කාලි මැටුපත් ද, ඒ මනාශ්‍රමණයෙකු මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

10. තෙන බො පන සමයෙන මහා අකාලමෙඝො පාවසී. ¹ මහා උදකවාහකො සංඤ්ඤාසි. යසම් පදෙසෙ නගවා විතරති, සො පදෙසො උදකෙන ඔන්තො හොති. ² අථ බො හගවතො එතදහොසි: “යනනු නාතං සමන්තා උදනං උස්සාදෙත්වා” ³ මජ්ඣේ රෙණුගතාය ⁴ භුමියා වඩ්ඤ්ඤාය” නති. අථ බො හගවා සමන්තා උදනං උස්සාදෙත්වා මජ්ඣේ රෙණුගතාය භුමියා වඩ්ඤ්ඤාය. අථ බො උරුචෙලකස්සපො ජට්ඨො “මාතො බො මහාසමෙණො උදකෙන චූළො අහොසි”ති. නාවාය සම්බිහුලෙති ජට්ඨෙති සද්ධිං, යසම් පදෙසෙ නගවා විතරති, තං පදෙසං අගමාසි. අද්දසා බො උරුචෙලකස්සපො ජට්ඨො හගවතො සමන්තා උදනං උස්සාදෙත්වා මජ්ඣේ රෙණුගතාය භුමියා වඩ්ඤ්ඤාය. දිස්වාන හගවතො එතදවොච: “ඉදනනු නිං මහාසමෙණො” ති, “අසමහමසම් ⁵ කස්සපා”ති. හගවා වෙතාසං අබ්භුතනන්තො නාවාය පව්වුට්ඨාසි. අථ බො උරුචෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස එතදහොසි: “මතිද්ධිකො බො මහාසමෙණො මහානුතාවො, යහු ති තාම උදකමි නප්පසතිස්සති. ⁶ නතෙව ව බො අරතා යථා අත”නති.

11. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “චිරම්ඨි බො ඉමස්ස මොඤ්ඤරිසස්ස එවං භවිස්සති: ‘මතිද්ධිකො බො මහාසමෙණො මහානුතාවො, නතෙව ව බො අරතා යථා අත’නති. යනනු නාතං ඉමං ජට්ඨො සංවෙජ්ජෙය්”නති. අථ බො හගවා උරුචෙලකස්සපො ජට්ඨො එතදවොච: “තොව බො නිං” ⁷ කස්සප, අරතා. නපි අරහතනමග්ගං සමාපන්නො. ⁸ සාපි තෙ ජට්ඨෙද නතෙ, යාය නිං අරතා වා අස්සසි ⁹ අරහතනමග්ගං වා සමාපන්නො”ති.

12. අථ බො උරුචෙලකස්සපො ජට්ඨො හගවතො පාදෙසු සිරසා තිපතිත්වා හගවතො එතදවොච: “ලහෙය්‍යාතං තෙනො, හගවතො සතතිකෙ පබ්බජං ලනෙය්‍යං උපසම්පද” නති. “නිං භොසි කස්සප, පඤ්ඤානං ජට්ඨෙසිතානං නායතො විනායකො අගො පමුබො පාමොකහො, තෙපි තාව අපළොකෙති, යථා තෙ මඤ්ඤස්සනති, නථා කරස්සනති”ති.

13. අථ බො උරුචෙලකස්සපො ජට්ඨො යෙන තෙ ජට්ඨො තොනුපසඤ්ඤාමි උපසඤ්ඤාමි නො ජට්ඨෙ එතදවොච: “ඉච්ඡාමිනං නො මහාසමෙණෙ බුහමවරිදං වරිදුං. යථා නවතො මඤ්ඤානති, නථා කරොනතු” ති. “චිරපටිකා මයං නො, මහාසමෙණෙ අතිපසන්නො, සෙව හවං මහාසමෙණෙ බුහමවරිදං වරිස්සති, සබ්බෙව මයං මහාසමෙණෙ බුහමවරිදං වරිස්සාමා”ති.

1. “වසසි” P. T. S. 2. “අනුක්ඛො” ම, ඡ, ස, P. T. S. “පක්ඛො” නො, ච,

3. “උස්සාදෙත්වා” ම, ඡ, ස, P. T. S. 4. “රෙණුගතාය” නො, ච, P. T. S.

5. “අහමසම්” ම. නු. ව. 6. “න පටාභිස්සති” ම, ඡ, ස, P. T. S.

7. “නොව ව බො නිං” ම, ඡ, ස,

8. “අරහමග්ග සමාපන්නො” නො, ච. “අරහතනමග්ග සමාපන්නො”ති බමුණු

9. අස්ස ම, නු, ව, P. T. S.

10. එකල්හි මහත් නොකල්වැස්සක් වැස්සේ ය. එයින් මහත් ජලගැල්මක් හට ගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසූ පෙදෙස දිගෙන් යට වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැටවී ගත් බිම සක්මන් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් හටගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැටවී ගත් බිම සක්මන් කළසේක. එකල්හි උරුවෙලකාශපඡරිලනෙමි “මහාශ්‍රමණනෙමි දිගෙන් ගසා ගෙණ යන ලද්දේ නොවේවා” යි නැවතින් බොහෝ ජරිලයන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් පෙදෙසට ගියේ ය. උරුවෙලකාශපඡරිලනෙමි තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැටවී ගත් බිම සක්මන් කරන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක “මහාශ්‍රමණය, මෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයේ සිටින සේක් ද?” යි ඇසී ය. “කාශ්‍යපය, මේ මම මෙහි වෙමි” යි උන්වහන්සේ අහසට නැගී නැවෙහි වැඩ සිටියේක. එකල්හි උරුවෙලකාශපඡරිලයාට “යම්කු සිටි නැතත් ජලය පවා නො මැඩලන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ නෙමි මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එතෙක් මා වෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “බොහෝ කලක් ම මේ හිස් පුරුෂයාට ‘මහාශ්‍රමණනෙමි මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. (එසේ නමුත්) මා මෙන් රහත් නො වේ මැ’ යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. මම මේ ජරිලයා සංවේගයට පමුණුවන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡරිලයාට “කාශ්‍යපය, තෝ රහත් නො වෙහි ම ය. රහත්වීමට නො පැමිණියෙහි ම ය. තෝ, යම් ප්‍රතිපදාවකින් රහත් හෝ වන්නෙහි ද, රහත්වීමට හෝ පැමිණෙහි ද, ඔබට ඒ ප්‍රතිපදාවක් නැතැ” යි වදාළසේක.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශපඡරිල නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, තෝ පන්සියයක් ජරිලයන්ට නායක වෙහි. තම ලබිතිය ගන්වන්නෙහි. අග්‍ර වෙහි. ප්‍රමුඛ වෙහි. අභිසංඝී වෙහි. එහෙයින් පළමු කොට ඒ අනුවැසි ජරිලයන් ද බලව. (එවිට) ඔහු යම් සේ සිසාන්තාහු ද එසේ කරන්නාහු ය” යි වදාළසේක.

13. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡරිලනෙමි ඒ ජරිලයන් හුන් නැතට ගියේ ය. ගොස් ඒ ජරිලයන්ට “නවත්තී, මම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයෙහි නැසිරෙන්නට නැමැත්තෙමි. නවත්නු යම් සේ සිතක් ද, එසේ කෙරෙත්වා” යි කී ය. “පින්වත් ගුරුතුමනි, අපි බොහෝ කල් පටන් මහාශ්‍රමණයා කෙරෙහි වෙහෙසින් සැහැදුනෝ වෙමු. ඉදින් පින්වතුන් වහන්සේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයෙහි නැසිරෙණ්ණේන් නම්, අපි සියල්ලෝ ම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයෙහි නැසිරෙන්නෙමු” යි කීහ.

14. අඵ බො තෙ ජට්ඨො කෙසමිසං ජට්ඨො බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙති යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමිසං උපසඛකමිති හගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිති හගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං නනෙත, හගවතො සනතිකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති, “එථ භික්ඛවො” නි හගවා අවොච “සවානබ්‍යොතො ධම්මො වරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අනතකිරියායා” නි. සාච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනොසි.

15. අද්දසා බො නදිකස්සපො ජට්ඨො කෙසමිසං ජට්ඨො බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ වුග්ගමානෙ. දිස්වානස්ස එතදනොසි: “මො හෙව මෙ භාතුනො උපස්සග්ගො¹ අනොසි” නි. ජට්ඨෙල පානෙසි “ගච්ඡි මෙ භාතරං ජානාථා” නි. සාමඤ්ච තිති ජට්ඨෙසනෙති² යෙනායස්මා උරුචෙලකස්සපො, තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිති ආයස්මන්තං උරුචෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදනත්ත බො කස්සප, සෙය්‍ය” නති. “ආමාදුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති අඵ බො තෙ ජට්ඨො කෙසමිසං ජට්ඨො බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙති යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමිසං උපසඛකමිති හගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිති හගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං නනෙත හගවතො සනතිකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති, “එථ භික්ඛවො” නි හගවා අවොච. “සවානබ්‍යොතො ධම්මො වරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අනතකිරියායා” නි. සාච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනොසි.

16. අද්දසා බො ග්ගාබ්‍යස්සපො ජට්ඨො කෙසමිසං ජට්ඨො බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ වුග්ගමානෙ. දිස්වානස්ස එතදනොසි: “මො හෙව මෙ භාතුනං උපස්සග්ගො අනොසි” නි. ජට්ඨෙල පානෙසි “ගච්ඡි මෙ භාතරෙ ජානාථා” නි. සාමඤ්ච ද්විති ජට්ඨෙසනෙති යෙනායස්මා උරුචෙලකස්සපො, තෙත්තපසංකමි උපසඛකමිති, ආයස්මන්තං උරුචෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදනත්ත බො කස්සප, සෙය්‍ය” නති. “ආමාදුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති.

17. අඵ බො තෙ ජට්ඨො කෙසමිසං ජට්ඨො බාරිකාජමිසං අග්ගිත්තනමිසං උදකෙ පවානෙති යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමිසං උපසඛකමිති හගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිති හගවනනං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං නනෙත, හගවතො සනතිකෙ පබ්බජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති, “එථ භික්ඛවො” නි හගවා අවොච “සවානබ්‍යොතො ධම්මො වරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අනතකිරියායා” නි. සාච තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනොසි.

හගවතො අභිධ්‍යානෙන පඤ්ච භාග්‍යසනාති න ඵාලිසිංසු,
ඵාලිසිංසු අග්ගි න උඤ්චිංසු උඤ්චිංසු න විජ්ඣාසිංසු.

විජ්ඣාසිංසු පඤ්චමසුමුඛිසනාති අභිනිමිති,
එතෙන නසෙන අභිසුඛිපාටිතාරියසකස්සාති කොනති.

14. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඩුලු ද තවුස්පිරිකර කා පිරිකරකද ද ගිනි පුදන උපකරණ ද ජලයෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙයනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

15. නදිකාශ්‍යපජරිලනෙමේ ජලයෙහි පා වී යන හිසකේ ද ජවාමඩුලු ද තවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දූත ඔහුට “මාගේ සොහොයුරානට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරා ගැණ දැන ගණ්ටු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට කැරිසේ ය. තෙමේ ද තුන්සියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව (පළමු තවුස්බවට වඩා) උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ආවාච්ඡි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි හේ කී ය. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඩුලු ද තවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙයනා කරණ ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත් වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

16. ගයානාශ්‍යපජරිලනෙමේ දියෙහි පා වී යන හිසකේ ද ජවාමඩුලු ද තවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දූත “මාගේ සොහොයුරන්ට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරන් ගැණ දැන ගණ්ටු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට කැරිසේ ය. තෙමේ ද දෙසියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයන් හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ආවාච්ඡි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි තෙතෙමේ කී ය.

17. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකේ ද ජවාමඩුලු ද තවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. බිම්ය මනා කොට දෙයනා කරණ ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත් වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉරීමෙන් පන්සියයක් දරකඩ නො පැළින. (එසේ ම ඉරීමෙන්) පැළින. ගිනි නො දල්වුනේ ය. ගිනි දල්වුනේ ය. නො නිවුනේ ය. නිවුනේ ය. ගිනි කබල් පන්සියයක් මැවුසේක. මේ පිළිවෙළින් පෙළහර තුන්දහස් පන්සියයක් වෙයි.

18. අථ බො හගවා උරුවෙලායං යථාභිජනනං විහරිතො සෙන ගයාසීසං නෙන පක්කාමි මනනා භික්ඛුසම්බෙසන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙනෙව පුරාණජරිලෙති. නත්ත සුදං හගවා ගයාසං විහරති ගයාසීසෙ සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන. නත්ත බො හගවා භික්ඛු ආමනෙහසි:

“සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං. කිංඤ්ච භික්ඛවෙ, සබ්බං ආදිත්තං? වක්ඛුං 1 භික්ඛවෙ ආදිත්තං. රුපා ආදිත්තං. වක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. වක්ඛුසම්මසො ආදිත්තං. යම්පිදං වක්ඛුසම්මසංපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නම්පි ආදිත්තං. නෙන ආදිත්තං? රුහගතිනා දෙසගතිනා මොනගතිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොනෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛාති දොමනසෙසති උපායාසෙති ආදිත්තං” නති වදාමි.

“සොතං ආදිත්තං. සද්දා ආදිත්තං. -පෙ- ඝාණං ආදිත්තං. සක්ඛා ආදිත්තං - ජිව්හා ආදිත්තං. රසා ආදිත්තං. - කායො ආදිත්තං. ජොට්ඨබ්බො ආදිත්තං. - මනො ආදිත්තං. ධම්මා ආදිත්තං. මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. මනොසම්මසො ආදිත්තං. යම්පිදං මනොසම්මසංපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, නම්පි ආදිත්තං. නෙන ආදිත්තං? රුහගතිනා දෙසගතිනා මොනගතිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොනෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛාති දොමනසෙසති උපායාසෙති ආදිත්තං” නති වදාමි. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤති. රුපෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. වක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤති. වක්ඛුසම්මසොපි නිබ්බිඤ්ඤති. යම්පිදං වක්ඛුසම්මසංපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මිම්පි නිබ්බිඤ්ඤති.

“සොතාසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤති. සිද්ධෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති - ඝාණසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤති. ගකෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. - ජිව්හාසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. රසෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. - කායසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤති. ජොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. - මනසම්මපි නිබ්බිඤ්ඤති. ධම්මෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති. - මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤති. මනොසම්මසොපි නිබ්බිඤ්ඤති. යම්පිදං මනොසම්මසංපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මිම්පි නිබ්බිඤ්ඤති. නිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුච්චනාසම්මං විමුච්චනම්පි ඤ්ඤාණං නොති. ‘බිණ්ණං ජාති. චුසිතං බ්‍රහ්මවරියං. හතං කරණීයං. නාපරං ඉත්තනායා’ති පජානාති”ති.

19 අසම්ඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං පාඤ්ඤමානෙ තස්ස භික්ඛුසහස්සස්ස අනුපාදය ආසවෙති විභතාති විමුච්චිංසු.

ආදිත්තපටිසායං නිවෘත්තං.

උරුවෙලපාමිහාසිකං.

තතිසකිනාණවාරං නිවෘත්තං.

1. “වක්ඛු ආදිත්තං” ම, භු, ට. සො,

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුපෙල්දනම්වෙහි නැමැති තාක් වාසය නොව සියල්ලන් පුරාණජවිලයන් වූ දහසක් පමණ වූ මහන් තිඤ්ඤාසංඝයා සමග ගොඨිකිංච වැසිණි. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගොඨ සම්පයෙහි වූ ගොඨිකයෙහි තිඤ්ඤා දහස සමග වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිඤ්ඤා ඇමතු සේක:

“මහණෙනි, සියල්ල ඇවිල ගත්තේ ය. මහණෙනි, ඇවිල ගත් සියල්ල කිම? මහණෙනි, දැසි ඇවිල ගත්තේ ය. රූපයෝ ඇවිල ගත්ත. වතබුම්ඤ්ඤාණය ඇවිල ගත්තේ ය. වතබුසම්පයාසය ඇවිල ගත්තේ ය. වතබුසම්පයාසය හෙතුවෙන් යම් දුක් උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගත්තේ ය. කුමකින් ඇවිල ගත්තේ ද? රාගගින්නෙන් දෙස ගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගත්තේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දෙමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගත්තේ ය” යි කියමි.

“කණ ඇවිල ගත්තේ ය. ගබ්දයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — නාහැය ඇවිල ගත්තේ ය. ගකියෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — දිව ඇවිල ගත්තේ ය. රසයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — කය ඇවිල ගත්තේ ය. පොට්ඨබ්බයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. — මහස ඇවිල ගත්තේ ය. ධම්මාරම්මකයෝ ඇවිල ගත්තෝ ය. මනෝවිඤ්ඤාණය ඇවිල ගත්තේ ය. මනෝසම්පයාසය ඇවිල ගත්තේ ය. මනෝසම්පයාසයෙහි වෙන් යම් දුක් වූ ද සැප වූ ද උපෙක්‍ෂා වූ ද වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගත්තේ ය. කුමකින් ඇවිල ගත්තේ ද? රාගගින්නෙන් දෙසගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගත්තේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දෙමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගත්තේ ය” යි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ නුවණින් දක්නා බහුශ්‍රාව ආයභිශ්‍රාවකතෙමේ ඇසෙහි ද නලකිරේ. රූපයන්හි ද කලකිරේ. වතබුම්ඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. වතබුසම්පයාසයෙහි ද කලකිරේ. වතබුසම්පයාසයෙහි වෙන් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් වේ ද, එහි ද කලකිරේ.

“කණෙහි ද කලකිරේ. ගබ්දයන්හි ද කලකිරේ. — නාහැයෙහි ද කලකිරේ. ගකියන්හි ද කලකිරේ. — දිවෙහි ද කලකිරේ. රසයන්හි ද කලකිරේ. — කයෙහි ද කලකිරේ. පොට්ඨබ්බයන්හි ද කලකිරේ. — මහසෙහි ද කලකිරේ. ධම්මාරම්මකයන්හි ද කලකිරේ. මනෝවිඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසම්පයාසයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසම්පයාසයෙහි වෙන් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එහි ද කලකිරේ. කලකිරෙන්නන් නො ඇලේ. නො ඇලීමෙන් මිදේ. මිදුනු කල්හි මිදුනේ ය යි දක්නා නුවණ වේ. ‘ජාතිය සත්‍ය වී ය. මාභිබුහම්මයාසීය වැස තිමමන ලද්දේ ය. සිටුමගින් කල සුතු දෙය කරණ ලද්දේ ය. මේ රතත්තව විණිස වෙන කල යුත්තෙක් නැත්තේ ය යි දනිති.”

19. මේ නිග්ථිථකසුත්‍රය දෙසනු ලැබූ කල්හි ඒ තිඤ්ඤා දහසගේ සිත් තාඡණදාමවගයෙන් ගැණිම් රහිත ව ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදී ගියා.

ආදිගතපටිසාය නිමි.

උරුපෙල්පෙළගරසි.

තෙමන බණවර නිමි.

1 අථ ඛො භගවා ශක්ඛස්ස සථානිරතතං විහරිතො යෙන රාජගහං, තෙන චාරිතං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙහ පදාං භික්ඛුසංඝෙහ සබ්බෙතෙව පුරාණජරිලෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බත චාරිතං චරමානො යෙන රාජගහං, නදවසරි. නානු සුදා භගවා රාජගහෙ විහරති ලච්ඡිවතෙ ¹ සුසංතිට්ඨෙව් වෙතිසෙ. අසංසාසි ඛො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො “සමිත්තො ඛලු හො ගොතමො සක්කාපුතො සක්කාකුලා පබ්බජිතො රාජගහං අනුයානො රාජගහෙ විහරති ලච්ඡිවතෙ සුසංතිට්ඨෙව් වෙතිසෙ. නං ඛො පත භගවන්තං ගොතමං එවං කල්යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුහන්තො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්දො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා.”² සො ඉමං ලොකං සදෙවනං සමාරහං සමුහමනං සංඝමණ්ඩාගමිණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිකුද්දො සච්ඡකායා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්යාණං මජ්ඣකල්යාණං පරියොසානකල්යාණං සාන්ථං සබ්බාකුප්පතං කොවලපරිපුණ්ණං, පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පත තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති” ති.

2. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො ආදසනහුතෙති මාගධිකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසංඝමි, උපසංඝමිතො භගවන්තං අභිවාදෙති ඵකමන්තං නිසීදි. තෙපි ඛො ආදසනහුතා මාගධිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අපෙසකවෙව භගවන්තං අභිවාදෙති ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙසකවෙව භගවතා සද්ධං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනියං කථං සාරානියං විනිසාරෙතො ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙසකවෙව යෙන භගවා තෙනාකුල්ලිං පණ්ණමොවා ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙසකවෙව භගවතො සන්තිකෙ නාමගොගතං සාවෙතො ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙසකවෙව භුණ්ඨිභුතා ඵකමන්තං නිසීදිංසු.

3. අථ ඛො තෙසං ආදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං ඵකදතොසි: “කිනානු ඛො මහාසමණො උරුචෙලකස්සපෙ බ්‍රහ්මචරියං චරති? උදුහු උරුචෙල කස්සපො මහාසමණො බ්‍රහ්මචරියං චරති?” ති. අථ ඛො භගවා තෙසං ආදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං වෙතසා වෙතොපරිවිතකනමිඤ්ඤාය ආයසමන්තං උරුචෙලකස්සපං ගාථාය අර්ඤ්නාසි:

1. “ලච්ඡිවනුයානෙ” සහ; P. T. S. 2. “භගවාති” ම. ඡ. ස.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශයාසිසයෙහි කැමැති නාත් වැඩ වාසය කොට සියල්ලන් ම පුරාණජවිලයන් වූ භික්ෂූන් දහසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග රජගහනුවර බලා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණයේත් රජගහනුවරට වැඩ එහි රජගහනුවර සමීපයෙහි වැල්මිලිය වැලඳගත් තල්ලයනෙහි සුප්‍රතිථය වෙති ය නම් නුගරුක්මුල්හි වැඩ වසනසේක. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ “භාග්‍යපුත්‍ර වූ ශාන්තකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ භවත් ශ්‍රමණගෞතමයන් වහන්සේ රජගහනුවරට පැමිණ තල්ලයනෙහි සුප්‍රතිථයවෙති ය නම් වූ නුගරුක්මුල්හි වාසය කරණසේක. ගෞතමගෞතමයෙහි උපන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කලණ වූ කිහිනිසොභාව උස් ව නැගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙන් අසීරු වනසේක. මේ කාරණයෙන් සමයන්සම්බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් අසම්පිද්ධයෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත වන සේක. මේ කාරණයෙන් යහපත් ගමන් ඇති සේක. මේ කාරණයෙන් තුන්ලොව දත් සේක. මේ කාරණයෙන් නිරුතතර වූ පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාරථී වන සේක. මේ කාරණයෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාන්තා වන සේක. මේ කාරණයෙන් බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් භාග්‍යවත් වන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝකය ද මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ද තම විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. මුල මැද අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ බ්‍යඤ්ඤා සහිත වූ හාත්පසින් සම්පූර්ණ වූ ධර්මය දෙශනා කරණ සේක. පිරිසිදු වූ ශාසනබ්‍රහ්මවය්‍යය වදාරණ සේක. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැනීම යහපත් මේ ය” යි දැසුයේ ය.

2. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගාහපතියන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගාහපතියෝ ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්න. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කතා කොට නිමවා පසෙක හුන්න. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් දිසාවට ඇදිලි බැඳ පසෙක හුන්න. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි නම්ගොත් අස්වා පසෙක හුන්න. ඇතැම් කෙනෙක් නිශ්ශබ්ද ව පසෙක හුන්න.

3. ඉක්බිති ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගාහපතියන්ට “කීම, මහාශ්‍රමණතෙමේ උරුවෙලකාශාපයා වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරේ ද, තොහොත් උරුවෙලකාශාපතෙමේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යයෙහි හැසිරේ ද?” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුතයක් බ්‍රාහ්මණගාහපතියන්ගේ විත්තවිකසීය තමන්ගේ සිතින් දැන ආයුෂ්මත් උරුවෙලකාශාපසංචරයන්ට ගාථාවන් (මෙසේ) වදල සේක:-

4. “කිමෙව දිස්වා උරාවෙලවාසී
පහාසි අග්ගිං කිසකොට්ඨකො,
පුච්ඡාමි තං කසුප ඵතමස්සං.
කථං පභිණං තච අග්ගිහුතං” නති.

“රූපෙ ව සද්දෙ ව අපො රසෙ ව
කාමිත්ථයො වාභිවදන්ති යඤ්ඤ,
ඵතං මලන්ති උපසිප්ප ඤාතො
කසමා න සිට්ඨො න හුතො අරඤ්ඡ” නති.

“ඵස්ස ව 1 තො මනො න රමිත්ථ (කසුපාති භගවා)
රූපෙසු සද්දෙසු අපො රසෙසු,
අථ බො චරති දෙවමිත්ථුසුප්පොකො
රතො මනො කසුප බ්‍රූහි මේතන්ති.

“දිස්වා පදං සන්නමහුපසිකං
අකිඤ්චනං කාමහපෙ අසන්නං,
අනඤ්ඤථාභාවිමනඤ්ඤතෙයසං
තස්මා න සිට්ඨො න හුතො අරඤ්ඡ” නති.

5. අථ බො ආයස්මා උරාවෙලකසුපො උට්ඨායාසනා ඵකංසං
උත්තරාසඤ්ඤං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා භගවන්තං
ඵතදවොච: “සත්ථා මෙ භනන්ත, භගවා, සාවකො‘හමස්මි’ සත්ථා මෙ
භනන්ත, භගවා, සාවකො‘හමස්මි’ ති. අථ බො තෙසං ආදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපනිකානං ඵතදනොසි: “උරාවෙලකසුපො
මනාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිති” ති. අථ බො භගවා තෙසං ආදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපනිකානං චේතසා චේතනාපරිවිතකකමඤ්ඤාය
ආනුප්‍රබ්බිකථං කප්ථසි. සෙය්‍යවිදං - දුතකථාං පිලකථාං සග්ගකථාං කාමානං
ආදීනවා මකාරං සඬ්ඛිලෙසං තොකනිමේම ව ආනිසංසං පකාපෙසි යද් තෙ
භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිතොත මුද්චිතොත විනිවරණචිතොත උදග්ගචිතොත
පසන්නචිතොත, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාපෙසි:
දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි නාම පුද්ධං වත්ථං
අපගතකාලකං සම්මදෙව රත්තං පනිගණේය්‍ය, ඵවමේව ඵකාදසනහුතානං
මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණග්ගපනිකානං බිම්බසාරපමුඛානං තස්මිංයෙව ආසනෙ
විරජා විතමලං ධම්මචක්ඛං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං
නිරොධධම්මං” නති. ඵකං නහුතං² උපාසකන්තං පටිවෙදෙසි.

1. “ඵතෙව” ම, ඡ, සං,

2. “ඵතනහුතං” ම, ඡ, සං, P. T.S.

4. “නවුසන්ට අවවාද දෙන නොහොත් තමා නවුස් ව සෙස්සන්ට අවවාද දෙන උරුවෙල්වාසි ඔබ කුමක් නම් දැක ගිනි පිදීම දිරා කලා හු ද? කාශ්‍යපය, මේ කරුණ ඔබ අතින් විවාරම් ඔබගේ ගිනි පිදීම හෙයේ ප්‍රතිඵල වී ද?”

“රූප ද ඔබද ද රස ද නානාචන්ද්‍ර ස්වරූප ද ගන්ධ ද යන මේ කාමයෝ යාග කිරීමේ තෙතුවෙන් සිදු වෙති යි කියත්. මේ රූපාදිකාමප්‍රභේදය කාමුට්ඨිආදියෙහි කිලුට්ඨි දැන ගත් තෙසින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කටයුතු ගිනි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි (පිටුවදන් දුන්නේ ය.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “කාශ්‍යපය, මේ ලොකයෙහි රූප කෙරෙහිද ඔබද කෙරෙහිද රස කෙරෙහිද නොපතේ සිත නො ඇලුනේ නම්, එකල්හි දිව්‍යමුද්‍රාප්‍රාප්තයෙහි හො තැනක දන් සිත ඇලුනේද? යන මෙය කියව” යි (වදාළ සේක.)

“කාමහවයෙහි පනාඇලුනා වූ යානන වූ කාමාදිඋපසිරිතින වූ කාමාදිපලිතොධරිතින වූ ජාතීජරාමරණයන්ගේ අභාවයෙන් වෙනස් වන බවක් නැත්තා වූ තමන් විසින් වැඩු මගින් ම පැමිණිය යුතු වූ අතිකතු විසින් පනා පැමිණියේ නැති බැවින් අනඤ්ඤානෙය්‍ය වූ තෙවන් තමන් දියුණු කළ පිළිවෙතින් ම අවබෝධ කළ යුතු වූ නිජාණපදය දැන ගත් තෙසින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කට යුතු ගිනි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි කී ය.

5. එකල්හි ආයුෂමත් උරුවෙල්කාශ්‍යපනෙමේ නුතස්නෙන් නැගිට උතුරුසෙසිච්චර එකස් නොට පොරොවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටි “සවුමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි” යි කියේ ය. එකල්හි මහදදනච්චාසි දෙපළාස් නමුතයක් වූ (ඒක්ලක්ඛවසිදහසක්) බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ට “උරුවෙල්-කාශ්‍යපනෙමේ මනාශ්‍රමණයන් වෙත බ්‍රහ්මවසීයෙහි හැසිරේ ය” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහදදනච්චාසි දෙපළාස්නමුතවත් වූ ඒ බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ගේ සිත තම සිතීන් දැන පිළිවෙලකතාව වදාළසේක. ඒ මෙසේ ය - දැනකථාව සීලකථාව සමගීකථාව භාමයන් දුක් සහිතබව ලාමකබව කොටලස්බව තෙතනම්මයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළසේක. යම් කළෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුදුසු වූ සිත් ඇති මොල්ලාන් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔද වැනි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති ඔවුන් දත්සේක් ද, එකල්හි බුදුපරයන්ගේ ආවේණික වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද, දෘඩසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන ඒ චතුරාර්‍යසත්‍යය පදසුසේක. පහ වූ කිලුට්ඨාති පිරිසිදු වූ වස්තූයන් සායම් අල්ලා ගන්නා සේ බිම්බිසාර රජු ප්‍රමුඛ කොට ඇති මහදදනච්චාසි දෙපළාස්නමුතවත් බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති “යම - කිසිවක් හටගැණීම සමභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සිසල්ල නිරුද්ධ වීම නිවාටය නොව ඇතැ” යි යන සොනාපකම්මගඤ්ඤය උපන්නේ ය. එහි දී එක් නමුතවත් උපාසකතාවය ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

6. අළු බෝ රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාතො දිට්ඨධම්මො පහතධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණණවිවිකිච්ඡා විතතකච්චිකප්ථා වෙසාරජ්ජප්පතො අපරප්පච්චයො සක්ඛසාසනො භගවතො එකදෙවාව: “පුබ්බ මෙ භතො, කුමාරස්ස සත්ථා පඤ්ච අස්සාසනා අනෙත්ථ, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා, පුබ්බ මෙ භතො, කුමාරස්ස සත්ථා එතදනොසී: ‘අහො ට්ඨ මං රජෙජ් අභිසිංහෙව්ඤ්ඤ’නති, අයං බො මෙ භතො, පඨමො අස්සාසකො අහොසී, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො, ‘තස්ස ච මෙ විජ්ඣං අරතං සමමා සමබ්බෙද්ධො ඔක්කමෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භතො, දුතීයො අස්සාසකො අනොසී, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො, ‘තඤ්චානං භගවතං පසිරුපාසෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භතො, තතීයො අස්සාසකො අනොසී, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො, ‘සො ච මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භතො, චතුස්ථො අස්සාසකො අනොසී සො මෙ එතරහි සමිද්ධො, ‘තස්ස වානං භගවතො ධම්මං ආජානෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භතො, පඤ්චමො අස්සාසකො අනොසී, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො, පුබ්බ මෙ භතො, කුමාරස්ස සත්ථා ඉමෙ පඤ්ච අස්සාසනා අනෙත්ථ, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධො.”

7. “අභික්ඛන්තං භතො, අභික්ඛන්තං භතො, සෙය්‍යථාපි භතො නික්ඛාජ්ජනං වා උක්ඛාජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙය්‍ය, මුලුක්ඛා වා මග්ගං ආවිකෙබ්‍ය, අක්ඛිනාතො වා තෙලපජ්ජනං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනො රුපානි දක්ඛිනන්ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො එසානං භතො, භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්ඝඤ්ච, උපාසකං මං භතො,¹ භගවා ධාරතු අජ්ජතග්ග පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං, අභිවාසෙතු ච මෙ භතො, භගවා ස්වාතනාය භතං සද්ධිං භික්ඛුසමෙසනා”ති, අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිතාවෙන.

8. අළු බෝ රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාතො භගවතො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙතො පදක්ඛිණං නත්ථා පක්ඛාමි, අළු බෝ රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාතො තස්සා රතහියා අච්චයෙන පණ්ණිනං බාදහියං නොජ්ජියං පටිසාද්දපෙතො භගවතො කාලං ආනොවාපෙසී: “කාලො භතො, නිට්ඨිතං භවතා”නති, අළු බෝ භගවා පුබ්බණ්ණසම්මං නිවාසෙය්‍යා පහතව්වරමාදය රාජගතං පාටිසි මතතා භික්ඛුසමෙසන සද්ධිං භික්ඛුසනසොන සබ්බෙනෙව පුරාණ ජට්ඨෙති, තෙන බො පන සමයෙන සසක්ඛා දෙවතාමිදෙදු මාණවතවණ්ණං අභිනිමිතිතො බුද්ධපමුඛස්ස සම්ඝස්ස² පුරතො පුරතො ගච්ඡති ඉමා ගාථායො ගායමානො,

1. “උපාසකං මං” ම, ඡ, සා,

2. “භික්ඛු සම්ඝස්ස” ම, ඡ, සා, P. T. S

6. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ දක්නාලද සිවුසස් දහම් ඇත්තේ පැමිණි සිවුසස් දහම් ඇත්තේ අවබෝධ කළ සිවුසස් දහම් ඇත්තේ බැස ගත් සිවුසස් දහම් ඇත්තේ පහ වූ සැක ඇත්තේ පහ වූ තෙසේ තෙසේ දැයි පැවැති සැක ඇත්තේ නිභ්භාසාවයට පැමිණියේ මුදුසස්සුනෙන් පිටත් අත් පිහිටක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, පෙර කුමාර වූ මාගේ පැතිමි පසක් විය. මාගේ ඒ පැතිමි දැන් සමාඥ විය. ස්වාමීනි, පෙර කුමාර වූ මට ‘මා මගධරාජ්‍යයෙහි අභිෂේක කරන්නාහු නම් සෙතෙකැ’ යි මෙබඳු සිතක් උපන. ස්වාමීනි, මේ මට උපන් මුල් පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ වූයේ ය. ‘මාගේ විජිතයට රහත් වූ සම්මාසම්බුදුරජානන්වහන්සේ පැමිණෙන්නාහු නම් සෙතෙකැ’ යි සිත් විය. ස්වාමීනි, මේ මට උපන් දෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ විය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලමෙන්තෙමි නම් සෙතෙකැ’ යි සිතක් උපන. ස්වාමීනි, මේ මාගේ තෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ විය. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට දහම් දෙසනසේක් නම් සෙතෙකැ’ යි සිතක් උපන. ස්වාමීනි, මේ මාගේ සිවුවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ ය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය අවබෝධ කරන්නෙමි නම් සෙතෙකැ’ යි සිත් විය. ස්වාමීනි, මේ මාගේ පස්වන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ ය. ස්වාමීනි, පෙර කුමාර වූ මට මේ පැතිමි පස වූයේ ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාඥ විය.”

7. “ස්වාමීනි, ඉතා යහපත් ය. ස්වාමීනි, ඉතා යහපත් ය. ස්වාමීනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ වේද, වැසුනක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ වේද, මං මුළු වූවහුට යම් සේ මග කියන්නේ වේද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහ යි ගතදුරෙහි තෙල් පහනක් යම් සේ දරන්නේ වේද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොසෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තර ධර්මය ද සබ්බසාද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසබ්බසා සමග තෙට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි කීයේ ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්දතාවයෙන් එය ඉවසා වදාළ සේක.

8. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් කැහිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පාදකුණු කොට ගියේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යැමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුකු දේ බිදිය යුතු දේ පිළිසෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමිදිය” යි භල් දැන්වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි නැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙන සිසල්ලන් ම පුරාණ ජපිලයන් වූ දහසක් පමණ මහත් භික්ෂුසබ්බසා සමග රජගත නුවරට වැඩි සේක. එතැන්හි දෙවාධිපති වූ ශක්‍රතෙමේ තරුණ මිනිස් වෙසක් මවාගෙන මුඛපුමුඛ භික්ෂුසබ්බසාගේ ඉදිරියෙහි මේ ගාථාවන් කියමින් යයි.

9. “දනෙතා දනෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුනෙතා විප්පමුනෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

සනෙතා සනෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුනෙතා විප්පමුනෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

මුනෙතා මුනෙතති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුනෙතා විප්පමුනෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

නිණෙණා නිණෙණති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුනෙතා විප්පමුනෙතති,
සිඛිතිනිකඛසවණෙණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

දසවාසො දසබලො දසධම්මවිදු දසති චූළපතො
සො දසසතපරිවාරො රාජගහං පාවිසි හගවා”ති.

මහුස්සා සභානා දෙවනමිඤ්ඤං පසස්සවා එවමානංසු: “අතිරූපො වතායං
මාණවතො. දස්සනීයො වතායං මාණවතො. පාසාදිතො, වතායං
මාණවතො. කස්ස හු බො අයං මාණවතො?” ති. එවං චූළොක සකෙකා
දෙවනමිඤ්ඤං තෙ මහුස්සා ගාමාය අඤ්ඤාසි:--

“යො සීරො සබ්බස්මි දනෙතා සුදො අප්පට්ඨිග්ගලො,
අරහං සුගතො ලොකෙ තස්සානං පරිවාරතො”ති

10. අථ බො හගවා යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතියස්ස බිමබ්බසාරස්ස
නිවෙසනං, තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා පඤ්ඤානො ආසනො නිසීදි
සඤ්ඤං භික්ඛුසඤ්ඤාන. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිමබ්බසාරො
බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඤ්ඤං පණ්ණෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සන්තවා
සන්තප්පොසවා සම්පවාසො හගවන්තං භුතොවිං ඔනීතපත්තපාණිං
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං ගිසිත්තස්ස බො රඤ්ඤො මාගධස්ස
සෙතියස්ස බිමබ්බසාරස්ස එතදනොසි: “කතං හු බො හගවා මිත්තරස්ස,
යං අස්ස ගාමිකො තෙව අතිදුරෙ න අවවාසනා¹ ගමනාගමනසම්පන්නං
අවසීනානං අවසීනානං මහුස්සානං අභිකක්ඛනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රතනිං
අප්පසඤ්ඤං අප්පකිණ්ණසං විජනවානං මහුස්සානසකෙය්‍යකං පටිසලුනාන
සාරූප”නති. අථ බො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතියස්ස බිමබ්බසාරස්ස එතද-
නොසි: “ඉදං බො අමනානං චෙඨමනං උය්‍යානං ගාමිකො තෙව අතිදුරෙ න
අවවාසනො ගමනාගමනසම්පන්නං අවසීනානං අවසීනානං මහුස්සානං
අභිකක්ඛනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රතනිං අප්පසඤ්ඤං අප්පකිණ්ණසං
විජනවානං මහුස්සානසකෙය්‍යකං පටිසලුනානසාරූපං. යහණුනාන
චෙඨමනං උය්‍යානං බුද්ධිපමුඛස්ස භික්ඛුසඤ්ඤා දදෙය්‍ය”නති.

1. “තව අවවාසනන” ම, ඡ, සං “නාවවාසනන” නො. ව.

9. “දමුහු වෙසෙසින් මිදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇති සේක්, දමුහු වෙසෙසින් මිදුහු පුරාණජට්ඨයන් හා රජගහනුවරට වැඩි සේක.

සංසිදුහු වෙසෙසින් මිදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, සන්හුන් වෙසෙසින් මිදුහු පුරාණජට්ඨයන් හා රජගහනුවරට වැඩි සේක.

මිදුහු වෙසෙසින් මිදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, මිදුහු වෙසෙසින් මිදුහු පුරාණජට්ඨයන් හා රජගහනුවරට වැඩිසේක.

සසරින් එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුහු පුරාණජට්ඨයන් හා රජගහනුවරට වැඩිසේක.

දසවැදූරැම් වූ ආයාසිවාසය ඇති දසවැදූරැම් වූ නායබල සතුණබල ඇත්තා වූ දස වැදූරැම් වූ කම්පට දන්නා වූ දයවිධ අනෙකක්‍ෂ්‍යාමයයන් ගෙන් යුක්ත වූ දහසක් මහරහතුන් පිරිවර ගොට ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවරට වැඩිසේක.”

මිනිස්සු සක්දෙව්පුත්‍ර දෑන මේ තරුණ තෙමේ මනා රු ඇත්තේ ම ය. මේ තරුණ තෙමේ දැකුම්කලු ම ය. මේ තරුණතෙමේ ප්‍රසාද ජනක ම ය. මේ තරුණතෙමේ කවරකුගේ දෑ” සි කීන. මෙසේ කී කල්හි සක්දෙව්පුත්‍රතෙමේ මේ ගාථාව කියේ ය:

“යම් නුවණැත්තෙක් තෙමේ සියලු සකකායනකයන්හි දමුනේ ද, පිරිසිදු වූයේ ද, අප්‍රතිප්‍රකාල වූයේ ද, ලෝකයෙහි රහත් වූයේ ද, යහපත් ගමන් ඇත්තේ ද, මම උන්වහන්සේගේ මෙනෙකරු වෙමි.”

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහබෙග්ගර වූ සේනා ඇති බිඞ්ඞිසාර රජහුගේ රජමැදුරට වැඩිසේක. වැඩ පැණ වූ අසුතෙහි භික්‍ෂුසංඝයා සමග වැඩ හුන්සේක. මහබෙග්ගර වූ සේනා ඇති බිඞ්ඞිසාර රජතෙමේ බුද්ධිපුමුඛ භික්‍ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කායුතු දෙසින් හා බිදිය යුතු දෙසින් සියතින් සතප්පා වළඳ කීම වූ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මහබෙග්ගර වූ සේනා ඇති බිඞ්ඞිසාරරජුන්ට ගමට නොදුර වූ ගමට නො ලං වූ යාත්‍රී ඊමට පහසු වූ බුදුන් වැදීම හා දහම් ඇසීම ප්‍රයෝජන කොට ඇති මිනිසුන්ට යාත්‍රීට පහසු වූ දහවල ජනසමූහයාගේ ගැවසීම් නැත්තා වූ රාත්‍රියෙහි නිකඩ වූ සොෂා රහිත වූ ජනවාතයෙන් තොර වූ මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වූ කාශාදීන්ගේ විවේකයට යොග්‍ය වූ යම් සෙනසුනක් වන්නේ ද, එබඳු කවර නැතක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවසන සේක් ද?” යන සිතක් වූයේ ය. මහබෙග්ගර වූ සේනා ඇති බිඞ්ඞිසාරරජුන්ට අපගේ මේ ධෙජ්චන උයන ගමට නො දුරෙහි ය. නො ලං නැතිකි ය. යාත්‍රී ඊමට පහසු වේ. වුව මනා මිනිසුන්ට පහසුවෙන් යා නැති වේ. දහවල් ගැවසීමෙන් නැත. රාත්‍රියෙහි නිකඩ ය. සොෂා රහිත ය. ජනවාත නැත. මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වේ. කාශවිවේකයට යොග්‍ය වේ. මම ඒ ඵෙජ්චන උයන බුද්ධිපුමුඛභික්‍ෂු සංඝයා වහන්සේට පුද්ගත්තෙහි නම් යෙහෙකැ” සි සිතක් වූයේ ය.

11 අළු බෝ රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො සොවණ්ණමයං තිබ්බාරං ගතෙතො හගවතො ඔනොපෙසි: “එතාතං භනෙත, වෙළවනං උය්‍යානං බුද්ධපමුඛස්ස සම්මස්ස දම්මි” ති. පටිග්ගතෙසි හගවා ආරාමං. අළු බෝ හගවා රාජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කපාය සඤ්ඤායා සමාදායො සමුතෙතපෙතො සමපතංසෙතො උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අළු බෝ හගවා එතස්මිං නිදනෙ ධම්මං කපං නතො තිබ්බු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි තිබ්බවෙ ආරාම” නති.

12. තෙන බෝ පන සමයෙන සඤ්ඤායො පරිබ්බාජකො රාජගතෙ පටිවසති මහත්තා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධං අඛස්සෙයෙති පරිබ්බාජකසතෙති. තෙන බෝ පන සමයෙන සාරිපුත්තමොග්ගලොනා සඤ්ඤායො පරිබ්බාජකෙ බුහම්චරියං චරන්ති. තෙති කතීනා කතා හොති: “යො පස්මං අමතං අසිගප්පති, සො ඉතරස්ස ආරොවෙතු” ති. අළු බෝ ආයස්මා අස්සජි පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතො පතතච්චරමාදාය රාජගතං පිණ්ඩාය පාටිසි පාසාදිකෙන අභික්කනෙනන පටික්කනෙනන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමම්ඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්කිත්තවකඬු ඉරියාපථසමපනො.

13. අද්දසා බෝ සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මතො අස්සජිං රාජගතෙ පිණ්ඩාය චරන්තො පාසාදිකෙන අභික්කනෙනන පටික්කනෙනන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමම්ඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්කිත්තවකඬු. ඉරියාපථසමපනො. දිස්වාතස්ස එතදනොසි: “යෙ චන ලොකෙ අරහනොතො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං තිබ්බු අඤ්ඤාතරො. යනතුනාතො ඉමං තිබ්බු උපසම්භුමිවා පුට්ඨය්‍යං, නං ‘සි ඞං ආවුසො, උද්දියං පබ්බජිතො? කො වා තෙ සන්තා? නස්ස වා ඞං ධම්මං රොවෙසි?’” ති.

14. අළු බෝ සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදනොසි: “අනාලො බෝ ඉමං තිබ්බු පුට්ඨිකුං, අනාරසරං පට්ටෙඨා පිණ්ඩාය චරති. යනතුනාතො ඉමං තිබ්බු පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බෙය්‍යං. අප්පිකෙති උපඤ්ඤාතො මග්ග” තති. අළු බෝ ආයස්මා අස්සජි රාජගතෙ පිණ්ඩාය චරිතො පිණ්ඩාතො ආදාය පටික්කමි. අළු බෝ සාරිපුත්තො¹ පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා අස්සජි, තෙනුපසම්භුමි. උපසම්භුමිවා ආයස්මතො අස්සජිතො සද්ධං සමමාදි. සමමාදාය්‍යං කපං සාරාය්‍යං චිතිසාරොවා එතමන්තං අට්ඨාසි. එතමන්තං සීතො බෝ සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මතො අස්සජිං එතදවොච: “විප්පසන්නාති බෝ තෙ ආවුසො, ඉත්ථියාති. පරිසුඤ්ඤා ඡත්තිවණ්ණං පරිසොදාතො. නං ‘සි ඞං ආවුසො, උද්දියං පබ්බජිතො? කො වා තෙ සන්තා? නස්ස වා ඞං ධම්මං රොවෙසි?’” ති.

11. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාරරජතෙමේ රන් තෙණකිය ගෙණ “සවාමිනි, මම මේ වෙළුමකටයන බුද්ධපුත්‍රයා මනා සකස්සා වහන්සේට දෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පැත් වක්කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආරාමය පිළිගත්සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බසාර රජු දැනැම් නනාවෙන් මනාකොට කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය තිමිනි කොට දැනැම් කළාවක් කොට හිසුන් ඇමතුසේක: “මහණනි, ආරාම පිළිගැනීම අනුදැනිමි.”

12. ඒ කාලයෙහි සංක්‍ෂ්ප්තපරිව්‍රාජක තෙමේ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන්ගෙන් යුත් මහත් පරිව්‍රාජක පිරිසක් සමග රජගහනුවර වාසය කරයි. එකල්හි ශාරිපුත්‍රමොදගලායයන දෙදෙන සංක්‍ෂ්ප්තපරිව්‍රාජකයා වෙත බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙත්. ඔවුන් විසින් යමෙක් පළමු කොට තිමිණයට පැමිණේ ද, තෙතෙමේ අනිභානට දන්වා” යි කනිකාවක් කරණ ලදී. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසූෂ් සඨවිරතෙමේ පෙරවරායෙහි හැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇත්තේ යහපත් ඉරියව් වෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස රජගහනුවරට වැඩිසේ ය.

13. ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජක තෙමේ, ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව මනා ඉරියව්වෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිහා හැසිරෙණ ආයුෂමත් අසූෂ් තෙරුන් දුටුවේ ය. දැක, ඔහුට “ඒකාන්තයෙන් ලොකයෙහි යම් කෙනෙක් රහත් වූවාහු හෝ රහත්මයට පිළිපත්නාහු හෝ වෙත් ද, මේ මහණතෙමේත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදිවූවහු ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නුඹවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරන්නේක් ද? යි විමර්ශනයෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් පහල වූයේ ය.

14. ඉක්බිති ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට “මේ මහණහු විමර්ශනට මේ කාලය නො මේ ම ය. ඇතුළුගමට පිරිසිසේ පිඬු සිහා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. එය අප්පිත් විසින් සොයාගන්නා ලද මාගීය යි. නොනොත් නිවන් සොයන්නන් විසින් මග දැන ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසූෂ් සඨවිරතෙමේ රජගහනුවර පිඬු සිහා හැසිර පිණ්ඩපානය ගෙණ පෙරලා ගියේ ය. ඉක්බිති ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ අසූෂ් සඨවිරයන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් අසූෂ් තෙරුන් සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කතා කොට තිමවා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ ආයුෂමත් අසූෂ් තෙරුන්ට “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෙසෙසින් පහත් වූවෝ ය. පිරිසිඳු වූ සිරුරු පැහැය නිමිල වේ. ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූයේක් ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරක්හුගේ ධර්මය රුචි කරන්නේක් ද?” යි විමාළේ ය.

15. “අත්ථාටුසො මනාසමණො සිත්ථපුත්තො සිත්ථකුලා පබ්බජිතො, තාහං භගවතො උද්දිස්ස පබ්බජිතො, සො ච මෙ භගවා සත්ථා, තස්ස වාහං භගවතො ධම්මං රොවෙමි”¹ නි. “කිංවාදී පනායසමනො සත්ථා කම්මකොසි?” “අහං ඛො ආටුසො, තථො අචිරපබ්බජිතො, අඬුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං, න තාහං සකෙකාමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං, අපි ච තෙ සබ්බිත්තෙන අත්ථා චක්ඛාමි”² නි. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො “ආයස්මනං අස්සජිං එතදවොච: “නොහු ආටුසො -

“අපං මා ඔහුං මා භාසස්ස අත්ථෙඤ්ඤච මෙ ඔුභි,
අත්ථෙනච මෙ අත්ථා කිං කාහසි ව්‍යඤ්ඤං ඔහු” නති.

අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං අහාසි:

“යෙ ධම්මා තෙහුප්පභවා තෙසං සෙතුං නාමාගතො ආහ,
තෙසඤ්ඤා යො නිරොධො එවංවාදී මනාසමණො” නි.

අථ ඛො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුඤ්ඤා විරජං චිත්තමුදා ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

“එහෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චග්ගථා¹ පදමසොකා,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං ඔහුකෙහි කප්පනනුපතති” නි.

16. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො යෙන මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො තෙනුපසම්ඛම්, අඤ්ඤා ඛො මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදවොච: “විපාසනානි ඛො තෙ ආටුසො, ඉඤ්ඤාති, පරිසුද්ධා ඡම්මණෙණ, පරියොදනො, කච්චි තො තං² ආටුසො, අමතමිගතො?” නි. “ආමාටුසො, අමතං අසිගතො” නි. “යථා කථමපන තං ආටුසො, අමතං අසිගතො?” නි. “ඉධංතං ආටුසො, අඤ්ඤා අස්සජිං භික්ඛුං රාජගහෙ පිණ්ඩාය වරන්තං පාසාදිකෙන අභික්ඛන්තෙන පටික්ඛන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමම්ඤ්ඤිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිතනචක්ඛුං ඉරියාපට්ඨමපන්නා, දිස්වාන මෙ එතදතොසි: “යෙ වන ලොකෙ අරන්තතො වා අරන්තනමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤාතරො, යනනුනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසම්ඛමිවා පුච්ඡස්යං: කං සි තං ආටුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? තො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා තං ධම්මං රොවෙසි?” නි. තස්ස මග්ගං ආටුසො, එතදතොසි: “අකාලො ඛො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං, අනන්තරස්සං පටිට්ඨා පිණ්ඩාය වරති, යනනුනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුච්ඡෙදස්යං, අත්ථිකෙති උපඤ්ඤානං මග්ගං” නති.

1 “පච්චග්ගථා” ම. ඡ. සං.

2 “කච්චිකු තං” P. T. S

15. (ආචාර්ය අසුරාජසම්ප්‍රදායෙන්) “ආචාර්ය, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ මහාශ්‍රමණයෙක් ඇත. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාක්‍යා වනසේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය ද මට රැස්නේ” යි කීයේ ය. එවිට ආයුෂ්මතුන් වහන්සේගේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ කිනම් ලබ්ධි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියනසේක් ද? යි පරිව්‍රාජකයෙකු (ඇසී ය.) “ආචාර්ය, මම නවකයෙක් වෙමි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාක්‍යයට අවන පැමිණියේ වෙමි. එහෙයින් මම ඔබට ධර්මය විසතර වශයෙන් දෙනු කාරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එතෙකුදු වුවත් ඔබට සැකෙවින් අතීය කියමි” යි අසුරාජසම්ප්‍රදායෙන් කී ය. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයෙකු ආයුෂ්මත් අසාස් කෙරුන්ට “ආචාර්ය, වේවා -

“සවල්‍ය කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදාරණු මැනවි. මට අතීය ම කියව. මට අතීයෙන් ම ය වැඩ, බොහෝ වචනවලින් ප්‍රයෝජන කීමැ” යි කීයේ ය.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අසුරාජසම්ප්‍රදායෙන් ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට මේ ධර්මක්‍රමය කී ය:

“හෙතෙවත් උපදින යම් ධර්මකෙනෙක් වෙත් ද, ඔවුන්ගේ හෙතුව නපාගතකෙනෙමි වදලේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයෙක් වේ ද, එය ද වදලේ ය. මහාශ්‍රමණයෙකු මෙබඳුවාද ඇත්තේ ය” යි.

ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට මේ ධර්මක්‍රමය අසා පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පත වූ කෙලෙස්මල ඇති “යම් කිසිවක් හටගැනීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි සොකාපතනිමග්ගසූත්‍රය උපන්නේ ය.

ඉදින් මේ පමණක් වුවත් එය ම ධර්මය වේ. (ඔබවහන්සේ) බොහෝදෙනා විසින් කල්‍යාණකයන්හි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය යොකරනික වූ ඒ නිරීක්ෂණය ප්‍රතිවේධ කළසේක.”

16. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයෙකු මෞද්ග්‍යායනපරිව්‍රාජකයා හුන් තැනට ගියේ ය. මෞද්ග්‍යායනපරිව්‍රාජකයෙකු එන්නාවූ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයා දුර දී ම දුටුයේ ය. දක ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට “ආචාර්ය, ඔබගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෛසයිත් පහත් වෙති. පිරිසිදු වූ සිරුරැපැහැය අතිශයින් නිමිල වේ. ආචාර්ය, කිව්? නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි කීයේ ය. “එසේ ය, ආචාර්ය, නිවණ අවබෝධ කෙළේ වෙමි” යි (ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයා කී ය.) “ආචාර්ය, යුෂ්මත්තු කෙසේ නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි (මෞද්ග්‍යායනපරිව්‍රාජකයා ඇසී ය.) “ආචාර්ය, මම මෙහි ප්‍රසාදප්තක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගුකිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව යකපත් ඉරියව්වෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිතා හැසිරෙණ අසුරාජ මහණහු දුටුයෙමි. දක මට “ඒකාන්තයෙන් ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් රහත් වූවාහු හෝ රහත් මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙත් ද, මේ මහණයෙකු හිත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ආචාර්ය, ඔබවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූවු ද? ඔබවහන්සේගේ ශාක්‍යා නෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? ඔබවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රැව් කරනු ද? යි විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් උපන්නේ ය. ආචාර්ය මට “මේ මහණහු විචාරන්ට මේ කාලය නො වේ ම ය. ආතුළුමට පිරිසියේ පිඬු සිතා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. නිවන් සොයන්නන් විසින් මහ දූත ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වී ය.

17. අථ බො ආට්ඨසො, අස්සජ් භික්ඛු රාජගහෙ විණ්ඩාය වරිත්ථා විණ්ඩාතං ආදාය පටික්කම්. අථබ්වාතං ආට්ඨසො, යෙන අස්සජ් භික්ඛු තෙත්ථපසම්කම්. උපසම්කම්භා අස්සජ්භා භික්ඛුතා සද්ධං සමමාදිං. සමමාදනියං නථං සාරානියං චිත්තාරත්ථා එකමනතා අට්ඨාසිං. එකමනතං ඕතො බො අහං ආට්ඨසො අස්සජ් භික්ඛුං එතදවොච: “විපසන්නාති බො තෙ ආට්ඨසො, ඉන්ද්‍රියාති. පරිසුද්ධො ඡච්චිතණ්ණො පරිසොද්ධො. කංඛි ත්වං ආට්ඨසො, උද්දිස්ස පබ්බජ්භො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොවෙසී?” ති.

“අත්ථාට්ඨසො මහාසමණො සක්කපුත්තො සක්කකුලා පබ්බජ්භො. තාහං හගවනතං උද්දිස්ස පබ්බජ්භො. කො ව මෙ හගවා සත්ථා. නස්ස වාතං හගවතො ධම්මං රොවෙමි” ති. “කිංවාදී පනායසමතො සත්ථා? කිමකබ්බසී?” ති. “අහං බො ආට්ඨසො, තවො අවිපබ්බජ්භො. අධුතාගතො ඉමං ධම්මචිත්තයං, න තාහං සකෙකාමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙත්ථං. අපි ව තෙ සඤ්ඤිතෙනන අත්ථං වකබ්බමි” ති.¹

“අස්සං වා බහුං වා නාසස්ස අත්ථෙස්සෙව මෙ බ්‍රාහ්මි,
අත්ථෙතෙව මෙ අත්ථො කිං කාගසී වාස්සත්තං බහු” ගති.

අථ බො ආට්ඨසො, අස්සජ් භික්ඛු ² ඉමං ධම්මපරිසොයං අභාසි:

“යෙ ධම්මා තෙත්ථපනවා තෙසං තෙත්ථං තථාගතො අහ,
තෙසස්සෙව යො නිරොයො එවංවාදී මහාසමණො” ති

අථ බො මොගගලානස්ස පරිබ්බජ්ඣස්ස ඉමං ධම්මපරිසොයං සුඛා චිරජං චිත්තමලං ධම්මචක්ඛුං උදරාදි: “යං කිස්සෙති සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” ගති.

“එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්බතො පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං බහුකෙහි කප්පනත්ථෙති” ති.

18. අථ බො මොගගලානො පරිබ්බජ්ඣො සාරිපුත්තං පරිබ්බජ්ඣං එතදවොච: “ගච්ඡාම මයං ආට්ඨසො, හගවතො සකතිංක. සො තො හගවා සත්ථා” ති. ඉමාති බො ආට්ඨසො අසිසනෙය්‍යාති පරිබ්බජ්ඣකභාති අමො නිස්සාය අමො සමපස්සන්නා ඉධ චිත්තරහති. තෙ‘පි තාව අපලොකෙම ³ යථා තෙ මස්සදිස්සන්ති, තථා කරිස්සන්ති” ති.

1. “අථබ්වාතං ආට්ඨසො, අස්සජ් භික්ඛුං එතදවොච භොතු ආට්ඨසො ‘ති - ම. ජ සං අසෙස්ස පොඤ්ඤෙසු පොඤ්ඤෙසු න දිස්සතෙ වාක්‍යමිදං.

2 “අයසමා අස්සජ්භික්ඛු” ම, හු, ප; තො, ටි, 3 “අපලොකාම” ම. හු. ට

17. ඉක්බිති අසාජ් නිසුනෙනම් රජගහනුවර විමු සිභා හැසිර පිණිසාභාය ගෙනණ පෙරළා ගියේ ය. ඇවැත්ති, එකල්හි මම අසාජ්නිසුනු වෙතට ගියෙමි. ගොස්, අසාජ්නිසුනු සමග සතුටු වීමි. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියෙමි. ඇවැත්ති, පසෙක සිටියා වූ මම අසාජ්නිසුනුට “ඇවැත්ති, නමුත්තාන්සේගේ ඉඤ්ඤයෝ වෙසෙසින් පහන් වෙත් ම ය. පිරිසිදු වූ සිරුරැපැහැය අතිශයින් නිමිල ය. ඇවැත්ති, නමුත්තාන්සේ කවරෙකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? බ්‍රහ්මවන්සේගේ ශාසනානෙම් කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරකු ගේ ධර්මය රැඳී කරණසේ ද?” යි මෙය ඇසීම්.

(එවිට අසාජ්නිසුනෙනම්) “ඇවැත්ති, ශාසනසුත්‍ර වූ ශාසනසුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ මහාශ්‍රමණයෝ ඇත්තෝ ය. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාසනා වනසේක. මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය රැඳී කරමි” යි කීයේ ය. “ආයුෂමත්ත්‍රයේ ශාසනාන්වහන්සේ කිනම් ලබයි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියන සේක් ද?” යි (මම ඇසීමි.) “ඇවැත්ති, මම නවකයෙක්මි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාසනයට අළුත බැස ගත්තේ වෙමි. (එහෙයින්) මම ඔබට ධර්මය විසාර වශයෙන් දෙනා කරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එතෙකුදු වුවත් මම බ්‍රහ්ම සැකෙවින් අතීත කියමි” යි (අසාජ්නිසුනෙනම් කීය.)

“සාමල්ප කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදාරණු මැනවි. මට අතීත ම කියව. මට අතීතයන් ම ය වැඩ. බොහෝ වචන වලින් කුමක් කරන්නේ ද?” (මම කීමි).

ඉක්බිති ඇවැත්ති, අසාජ්නිසුනෙනම්, ‘හෙතෙවන් උපදින යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, ඔවුන්ගේ හෙතුව නවාගතනෙම් වදාළේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයක් වේ ද, එය ද වදාළේ ය. මහාශ්‍රමණනෙම් මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය” යි මේ ධර්මසූත්‍රය කීයේ ය.

ඉක්බිති මුගලන්පිරිවැජ්ඣානට මේ ධර්මසූත්‍රය අසා පහ වූ රාශාදිරජස් ඇති පහ වූ තොලෙස්මල ඇති “සමක් නටගැණීම සවභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවභාවය කොට ඇතැ” යි යන සොනාපනතිමග්ගසූත්‍රය උපන්නේ ය.

“ඉදින් මෙපමණක් ම වුවත් එය ම ධර්මය වේ. බොහෝ දෙනා විසින් බොහෝ කල්පනාහ්‍රනයන්හි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය අසොක වූ ඒ නිමිණ පදය (ඔබවහන්සේ) ප්‍රතිවෙධ කළසේක.”

18. එකල්හි මුගලන්පිරිවැජ්ඣනෙම් ශාරිපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාගට “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාසනාන්වහන්සේ යයි කීයේ ය. ඇවැත්ති, “මේ දෙසියපණසක් පරිව්‍රාජකයෝ අප නිසා අප බලමින් මෙහි වෙසෙති. (එහෙයින්) පළමු කොට ඔවුන් ගැණ ද සොයා බලමු. ඔහු යම් පරිද්දෙකින් සිතන්නෝ ද එසේ කරන්නාහ” යි (සාරිපුත්‍ර පිරිවැජ්ඣනෙම කීයේ ය.)

19. අඵ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන නෙ පරිබ්බාජකා, නෙහුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා නෙ පරිබ්බාජකෙ ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා”ති. “මයං ආයස්මනෙන නිස්සාය ආයස්මනෙන සමපස්සන්තා ඉධ විහරාම. සචෙ ආයස්මන්තා මනාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාන්ති, සබ්බෙව මයං මනාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා”ති.

අඵ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන සඤ්ජයො පරිබ්බාජකො නෙහුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා”ති. “අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා”ති.

දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං ඵතදවොචුං: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සන්ථා”ති. “අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා”ති.

20. අඵ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා තාති අසිසතෙය්‍යාති පරිබ්බාජකසත්තාති ආදය. යෙන චෙථවනං නෙහුපසඞ්කමිංසු. සඤ්ජයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස තතෙථව උණ්තං ලොභිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඤි.

අද්දසා බො භගවා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ දුරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන භික්ඛු ආමන්තෙහි: “ඵතෙ භික්ඛවෙ දෙථ සත්ථායා ආගච්ඡන්ති කොලිතො උපතීස්සො ව. ඵනං මෙ සාවකසුගං භවිස්සති අග්ගං භද්දසුග”නති.

“ගමහිරෙ ඤ්ඤවිසයෙ අනුත්තරෙ උපතිසඞ්කයෙ,
විමුක්තෙ අප්පනෙන චෙථවනං අඵ නෙ සන්ථා ඛ්‍යාතාසි.
ඵතෙ දෙථ සත්ථායා ආගච්ඡන්ති¹ කොලිතො උපතීස්සො ව,
ඵනං මෙ සාවකසුගං භවිස්සති අග්ගං භද්දසුග”නති.

21. අඵ බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන භගවා නෙහුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපත්තිවා භගවන්තං ඵතදවොචුං: “ලහෙය්‍යාම මයං නන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බඤ්ඤං. ලහෙය්‍යාම උපසමපද”නති. “ඵථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච. “සථානඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසමපද, අනොසි.

1. “ආයතන” ම, නු, ප, කො, ඩි, P. T. S.

19. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ පරිව්‍රාජකයන් හුන් නැතට ගියහ. ගොස්, ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය යි කීහ. අපි ආයුෂ්මතුන් නිසා ආයුෂ්මතුන් බලමින් මෙහි වසමු. ඉදින් ආයුෂ්මත් මනාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙන්නාහු ද, අපි සියලු දෙන ම මනාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙන්නෙමු” යි ඒ පරිව්‍රාජකයෝ කීහ.

ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන සංක්‍ෂ්‍යය පරිව්‍රාජකයා වෙතට ගියහ. ගොස් “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සංක්‍ෂ්‍යය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. (එවිට සංක්‍ෂ්‍යයෙන්) “ඇවැත්ති, කම් නැත, නො යවු. අපි කවුරුන් මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි කී ය.

දෙවනු ද - පෙ - තෙවනු ද සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සංක්‍ෂ්‍යය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. “ඇවැත්ති කම් නැත, නො යවු. අපි තිදෙන ම මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි සංක්‍ෂ්‍යය කෙමේ කීයේ ය.

20. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන් ගෙණ වෙළචනයට ගියහ. ඒ වෙළෙහි සංක්‍ෂ්‍යය පරිව්‍රාජකයාගේ මුවින් උණුලේ නැංගේ ය

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගලියායනයන් දුර දී ම දුටු සේක. දැක “මහණෙනි, කොළිත - උපතිස්ස යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ දෙදෙන මාගේ ශ්‍රෙණි වූ භද්‍රයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය” යි වදාළ සේක.

“ඉක්බිති, ගැඹුරු නුවණට විෂය වූ තිරුහතර වූ නිජාණයෙහි මිදුනාවූ ඒ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගලියායනයන් වෙළචනයට නො පැමිණි කල්හි ම ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළ සේක”;

“කොළිත ද උපතිස්ස ද යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ යුග්මය මාගේ ශ්‍රෙණි භද්‍රයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය.”

21. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි තිසින් පැවි “සවාමිහි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිදීමට ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දැන්වූහ. “එවු; මහණෙනි, ධම්ම කොඳින් දේශනා කරණ ලද්දේ ය. තොඳින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි හැසිරෙවු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂ්මත් වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

22. තෙන බො උන සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධානා ඤාලපුත්තා නගවති බුතමච්චයං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායනානා බීයනති විපාචෙතති: “අපුත්තකතාය උපිටතෙනා සමණො ගොතමො, චෙට්ඨත්ථාය උපිටතෙනා සමණො ගොතමො, ඤාලපුත්තො සමණො ගොතමො, ඤාලපුත්තො සමණො ගොතමො. ඉදාහි තෙන 1 ජටිලසන්තස්සං උබ්බාජිතං. ඉමානි ච අභිසන්තෙය්‍යානි පරිබ්බාජනසානානි සංඝෙඤ්ජයානි 2 උබ්බාජිතානි. ඉමෙ ච අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධානා ඤාලපුත්තා සමණො ගොතමො බුතමච්චයං චරන්ති” ති. අපිස්සු භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙත්ති:—

“ආගතො බො මනාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඝෙඤ්ජයානෙ තෙනවා 3 කං සුද්දති නයිස්සති” ති.

23. අසොක්කං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානා බීයනානං විපාචෙතනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොචෙත්තං. “න භික්ඛවෙ සො සද්දෙදා චිරං නවිස්සති. සත්තාතමෙව නවිස්සති. සත්තාතස්ස අච්චයෙන අනන්තරාධිස්සති. තෙන හි භික්ඛවෙ, යෙ . ඤාමෙහ ඉමාය ගාථාය චොදෙත්ති:—

‘ආගතො බො මනාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඝෙඤ්ජයානෙ තෙනවා කං සුද්දති නයිස්සති,” ති
තෙ ඤාමෙහ ඉමාය ගාථාය උපිචොදෙත්ති:—

‘නස්නති චෙ මනාචිරා සඤ්චමෙත නථාගතා,
ධමමෙත නස්මානානං කා උජ්ජයා විජානත” නති.

තෙන බො උන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙත්ති:—

“ආගතො බො මනාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සංඝෙඤ්ජයානෙ තෙනවා කං සුද්දති නයිස්සති” ති,
භික්ඛු තෙ මනුස්සො ඉමාය ගාථාය උපිචොදෙත්ති:—

‘නස්නති චෙ මනාචිරා සඤ්චමෙත නථාගතා,
ධමමෙත නස්මානානං කා උජ්ජයා විජානත” නති;

24. මනුස්සො “ධමමෙත කිර සමණො සත්තාපුත්තියා තෙනති තො අභිමමනා” ති. සත්තාතමෙව සො සද්දෙ අනෙසි. සත්තාතස්ස අච්චයෙන අනන්තරාධිස්සති.

සාපේක්ෂතමොග්ගලොනිපබ්බජජා නිබ්බතා.

චතුස්සකතාණධාරං නිබ්බතං.

1. “අනෙත” ම, ජ, සං. 2. “සඤ්ජයානි” ම, ජ, සං. තො, වි.
3. “සඤ්ජයෙ තෙනවාන” ම, ජ, සං.

22. එ කල්හි මගදදනවුටැසි ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ඤාලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතා බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි නැසිරෙත්. එකල්හි මිනිස්සු “ශ්‍රමණගෞතම තෙතේ දරුවන් නැතිකිරීම විණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමතෙතේ වැන්දඹුවට විණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමතෙතේ ඤාල නැසීම විණිස පිළිපත්තෝ ය. දන් ඔහු විසින් දහසක් ජරිලයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. මේ සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාගේ අතැටැසි වූ දෙසියපණසක් පරිව්‍රාජකයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ මේ මගදදනවුටැසි ඤාලපුත්‍රයෝ ද ශ්‍රමණ ගෞතමයා වෙතා බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි නැසිරෙත්” යි තෙලා දකිත්. ගරතත්. අගුණ පතුරුවත්. භික්ෂූන් දක මේ ගාථාවෙන් වොදනා ද කරත්:

“මහාශ්‍රමණ තෙතේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙතා පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නෝ ද?”

23. භික්ෂූහු - මෙසේ තෙලා දකින ගරතන අගුණ කියනමිනිසුන්ගේ ඒ කතාව දැසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය දන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ කතාහම වැඩි කල් තො පවතින්නෝ ය. සතියක් ම ඒ පවතින්නෝ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් පසු අතුරුදහන් වන්නෝ ය. එසේ නම් මහණෙනි, යම් කෙනෙක් තොපට -

“මහාශ්‍රමණ තෙතේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙතා පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නෝ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත් නම්, “තෙටි ද ඒ මිනිසුන්ට -

“මහත් වීර්‍යිය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් නික්මවිය නැති ජනයා සහමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධර්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහල කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරලා වොදනා කරවු” යි වදාළසේක.

එකල්හි මිනිස්සු භික්ෂූන් දක -

“මහාශ්‍රමණ තෙතේ සඤ්ජයඅතැටැසි සියල්ලන් තමන් වෙතා පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැසිසන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නෝ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත්

භික්ෂූහු ඒ මිනිසුන්ට -

“මහත් වීර්‍යිය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් නික්මවිය නැති ජනයා සහමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධර්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහල කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරලා වොදනා කරත්.

24. මිනිස්සු “ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ ධර්මයෙන් පමුණුවන් ල. අධර්මයෙන් තො පමුණුවන් ල” යි මෙසේ කීහ. ඒ කතාහම සතියක් තුල ම පැවැත්තේ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් අතුරුදහන් වී ය.

ගාරිපුත්‍ර - මොද්ගලයාගන ප්‍රමුජ්‍යාතොමෝ හිමි.

සිවුවන බණවර හිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අනුපජ්ඣායකා¹ අනොවදිය මානා අනුසාසිතමානා දුන්නිවන්තා දුසාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරුනති. මහුසානං² භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි බාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජනති. භත්තග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරනති.

2. මහුසානං උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සත්තාපුත්තියා දුන්නිවන්තා දුසාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරිස්සනති? මහුසානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං? උපනාමෙස්සනති? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජස්සනති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරස්සනති සෙය්‍යපාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණනොජනෙ?” නි.

3. අසස්සාසු බො භික්ඛු තෙන සං මහුසානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං, යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා සනාදුට්ඨා ලජ්ජතො කුක්කුල්ලිකා සිකනිකාමා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු දුන්නිවන්තා දුසාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරිස්සනති? මහුසානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජස්සනති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරස්සනති?” නි අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං.

4. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පඤ්ඤා භික්ඛුසමිකං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර්තිකමෙ, භික්ඛු දුන්නිවන්තා දුසාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරුනති? මහුසානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි බාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජනති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරනති?” නි.

1. “අනුපජ්ඣායකා අනාවරිසකා” ම. ඡ. සං. 2. “තෙ මහුසානං” P. T. S; තො. ම.

1. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධ්‍යායයන් හැක්කෝ අවුමාද නොකරණු ලබන්නෝ අනුශාසනා නොකරණු ලබන්නෝ නොමනා සේ කැන්දෝ නොමනා සේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිහා යන්. මිනිසුන් අතර ගණිමින් සිටිය දී බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. රස විඳිය යුතු අතර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙණ වළඳන්. බන් හපලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

2. මිනිස්සු “කෙසේ නම් සුමණ්‍යාකාපුත්‍රයෝ නොමනා සේ ඇන්දෝ නොමනා සේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිහා හැසිරෙත් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය වත්න්නෝ ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙණ අනුනව කරන් ද? බන්හපලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද? බමුණු බොජුනෙහි බමුණන් මෙනා” යි ලාමක කොට සිතන්. ගඟා හෙරෙත්. හැම වැන දෙස් කියත්.

3. භික්ෂුහු හෙළා දකින්නා වූ දෙස් පහළ කරන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කපාව ඇසුවාහුය. ආසාරහිත වූ පවට බිය ඇති වරදෙහි කුකුස් ඇති හික්මිම කැමැති යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, උන්වහන්සේලා කෙසේ නම් භික්ෂුහු නොමනා සේ හැඳ පෙරෙව් මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිහා යන් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙණ අනුනව කරන් ද? බොජුන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි හෙළා දකිත්. ගරහත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මේ භාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි ලා මේ භාරණයෙහි ලා භික්ෂුසංඝයා රැස්කරවා “මහණෙනි, සැබැද? භික්ෂුහු නොමනා ව හැඳ පෙරෙව් මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොරවූවාහු පිඩු සිහා යන්ද? මිනිසුන් අනුනව කරණට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙණ අනුනව කරන් ද? බන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි භික්ෂුන් විමාල සේක.

5. “සච්චං භගවා නි.”¹ විතර්ති බුද්ධො භගවා අනුබුද්ධිමයං.² භික්ඛවෙ තොසං මොඝපුරිසානං අනුබුලොමිකං අය්‍යතිරුපං අස්සාමිණ්ණං අනුපිට්ඨං අකරණීයං. කථං හි නාම තො භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා දුන්නිවන්තා දුට්ඨාරුතා අනාභයපසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරිස්සන්නි? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි තොජ්ජනපි උන්නිට්ඨපන්නං උපතාමෙස්සන්ති? උපරි බාදනීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපතාමෙස්සන්ති, උපරි සායනීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපතාමෙස්සන්ති? උපරි පානීයෙපි උන්නිට්ඨපන්නං උපතාමෙස්සන්ති? සාමං සුචම්චි ඔදනම්චි විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජස්සන්ති? භත්තයෙග්ගපි උච්චා සද්දං මහාසද්දං විතරිස්සන්ති? තෙනං භික්ඛවෙ අය්‍යසන්නානං වා පසාද්දං පසන්නානං වා භිශොභාවාය . අච්චෙට්ඨා භික්ඛවෙ අය්‍යසන්නානං වෙච්ච අය්‍යසාද්දං පසන්නානංඤ්ච ඵඤ්චමානං අඤ්ඤඵභවායා” නි.

6. අථ ඛො භගවා තො භික්ඛු අනෙතපරියායෙන විතර්තිථා දුතරතාය දුපපාසතාය මතිච්ඡතාය අසනතුට්ඨිතා³ සමගණිතාය තොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිතා අනෙතපරියායෙන සුතරතාය සුපපාසතාය අප්පිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලබ්බස්ස ධුතස්ස පාසාදිතස්ස අච්චයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිතා භික්ඛුනං තද්දුච්ඡිතං තද්දුලොමිකං ධම්මං කථං භන්තා භික්ඛු ආමනෙතසි:

අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උප්පඤ්ඤායං. උප්පඤ්ඤායො භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකමහි පුත්තවිත්තං උපට්ඨපෙස්සන්ති.⁴ සද්ධිවිහාරිකො උප්පඤ්ඤායමහි පිතුට්ඨන්තං උපට්ඨපෙස්සන්ති. ඵමං තො අඤ්ඤමඤ්ඤං සතාරවා සය්‍යතිස්සා සභාගවුත්තීනො⁵ විතරන්තා ඉමන්තං ධම්මවිතයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුලලං ආප්පස්සන්ති.

ඵචඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උප්පඤ්ඤායො ගණනාඛෙබ්බා: ඵනංසං උත්තාරාසමිතං නරිථාපාදෙ වන්දිතා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිතා අඤ්ජලිං පග්ගතෙතා ඵචමෙස්ස වචනීයො: “උප්පඤ්ඤායො මෙ භනෙත, තොති. උප්පඤ්ඤායො මෙ භනෙත, තොති. උප්පඤ්ඤායො මෙ භනෙත, තොති” නි. ‘සාග්‍ර’ නි වා, ‘ලග්‍ර’ නි වා ‘ඔපාසික’ නති වා ‘පතිරුප’ නති වා ‘පාසාදිතෙත සමපාදෙති’ නි වා කායෙන විඤ්ඤපෙති. වාචාය විඤ්ඤපෙති. කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති. ගතිතො තොති උප්පඤ්ඤායො. න කායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති න ගතිතො තොති උප්පඤ්ඤායො.

1. “සච්චං භගවා” සාන්ති

3. “අසනතුට්ඨිතාය” ම, ජ, සං.

2. “අනුබුද්ධිමයං” ම, ජ, සං.

“අසනතුට්ඨිතාය” සි,

4. “උපට්ඨාපෙස්සන්ති” පො, ඩි, ම, හු, ප, P T. S.

5. “සභාගවුත්තීයා” පො, මි; ම, හු, ප.

5. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබැය” යි (ඒ භික්ෂුහු සැලකලහ.) භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ නිස් මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාව හුදුදුසු ය. නො ගැලපේ නො සම ය. මහණකමට හුදුදුසු ය. අනෑප වූවෙක. නො කට යුක්තෙක. මහණෙනි, නො මනා සේ ඇන්දූ වූ නො මනා සේ පෙරෙව්වා වූ සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූ ඒ නිස් මිනිස්සු කෙසේ නම් පිඩු සිතා කැසිරෙත් ද ? මිනිසුන් අතර ගන්නා විට බොජුන් මඩුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? කැම මඩුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? රස විඳිය යුතු දෙය මඩුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? පිය යුතු දෙය මඩුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍ර අල්ලන් ද ? කුඩු ව්‍යංජන ද බන් ද ඉල්ලා ගෙණ අනුභව කරන් ද ? බත්තලෙහි උස් හඩ ඇති ව මහත් හඩ ඇති ව වසන් ද ? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො වන්නේ ය. මේ වනාහි නො පැහැදුනවුන්ගේ නො පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනු ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද පවත්නේ ය” යි එයට ගඟී කල සේක.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරු පරිහරණයට අපහසුබැව්හි පොෂණයට අපහසුබැව්හි මහත් ආශා ඇති බැව්හි ලද දෙයින් සතුටු නො වීමෙහි සමූහයා කෙරෙහි ඇළීමෙහි කුසිත බැව්හි අගුණ වදාරා පරිහරණයට පහසු බැව්හි පොෂණයට පහසුබැව්හි අපිස්බැව්හි සන්තෝසබැව්හි නෙලෙස් ලියාතැරීමෙහි කෙලෙසකමපනයෙහි ප්‍රසාදස්තකතායනාමාදියෙහි නෙලෙස් දුරු කිරීමෙහි පටන් ගත් වීර්යයෙහි නොයෙක් අයුරින් ගුණ වදාරා භික්ෂූන්ට ඊට සුදුසු වූ ඊට අනුලෝම වූ දැනුම කපා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක:

7. “මහණෙනි, උපාධිත්‍යායයකු අනුදනම්. මහණෙනි උපාධිත්‍යාය නෙමේ සඬ්ඛිකාරිකයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පුතු ය’ යි සිත උපද වන්නේ ය. සඬ්ඛිකාරික නෙමේ උපාධිත්‍යායයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පියා’ යි සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සතීන ව විහිට සතීන ව ගැලපෙන පැවතුම් ඇති ව වසන්නේ මේ සසුනෙහි වැඩමට මුල් බැස ගැන්මට මහත් බවට පැමිණෙන්නාහ.”

8. මහණෙනි, උපාධිත්‍යාය නෙමේ මෙසේ පන් කර ගත යුක්තේ ය: උතුරුසහසිවුර එකස් කොට ගෙණ පා වැද උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවැ’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. උපාධිත්‍යාය නෙමේ ‘ගතපතැ’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත හැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහදවනසුලු කායප්‍රත්‍යාග පිළිවෙතින් සරුවෙව’ යි හෝ කසින් විණවා ද, (නහවා ද) වචනයෙන්, විණවා ද, කසින් නා වචනයෙන් විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ ගන්නා ලද්දේ මේ. කසින් නො විණවා ද, වචනයෙන් නො විණවා ද, කසින් නා වචනයෙන් නො විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ නො ගන්නා ලද්දේ මේ.

9. සද්ධිවිහාරිනෙත තිකඛ්චෙ, උප්පක්ඛායමහි සමමා වතතිතබ්බං. භාග්‍රායං සමමා වතනනා:- කාලසොච චූට්ඨාය උපානනා ඔමුඤ්චිතා එකංසං උත්තරාසඬිතං කුරිතා දන්තකට්ඨං දානබ්බං. මුබ්බොදකං දානබ්බං. ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ඩොවිතා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගු පිතසා 1 උදකං දතා භාජනං පටිග්ගතෙතා නිවා කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන 2 ඩොවිතා පටිසාමෙතබ්බං.

10. “උප්පක්ඛායමහි චූට්ඨිනෙ, ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සමෙ සො දෙසො උකලාපො, සො දෙසො සමමජ්ඣිතබ්බං.” සමෙ උප්පක්ඛායො ගාමං පටිසිඤ්ඤාමො තොති, නිවාසනං දානබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. නායකකිනං දානබ්බං. සගුණං කතා සඬ්ඝාටියො දානබ්බා, ඩොවිතා පතොතා සඋදකො දානබ්බා. සමෙ උප්පක්ඛායො පච්ඡාසමණං ආකඤ්චිති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙතෙනන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙතා නායකකිනං ඛකිතා සගුණං කතා සඬ්ඝාටියො පාරාජිතා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිතා ඩොවිතා පතනං ගතෙතා උප්පක්ඛායසා පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. නාතිදුරෙ ගතනබ්බං. නාච්චාසනෙන ගතනබ්බං. පතනපරිසාපතනං පටිග්ගතෙතබ්බං.”

11. “න උප්පක්ඛායසා නණමානසා අන්තරන්තරා කථා ඔපානෙතබ්බා. උප්පක්ඛායො ආපතතිසාමන්තා නණමානො නිවාරෙතබ්බො. නිවන්තනෙනන පඨමතරං ආගන්තා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදදකං පාදපිඨං පාදකඤ්චිකං උපනිකම්පිතබ්බං. පච්චුග්ගතා පතනවිවරං පටිග්ගතෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දානබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. සමෙ විවරං සින්නං තොති, මුහුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන විවරං නිබ්බතිතබ්බං,³ විවරං සඬ්ඝරිතබ්බං. විවරං සඬ්ඝරෙනෙන වතුරඬුලං නණණං උසාදෙතා විවරං සඬ්ඝරිතබ්බං. ‘මා මජ්ඣෙතෙතා අතොති’ ති. ඔතොගෙ නායකකිනං කාතබ්බං.”

12. “සමෙ පිණ්ඩපාතො තොති, උප්පක්ඛායො ච භුඤ්ජිතාමො තොති, උදකං දතා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. උප්පක්ඛායො පාඨියෙන ප්‍රචජිතබ්බො. භුත්තාච්ඡාස උදකං දතා පතනං පටිග්ගතෙතා නිවා කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන ඩොවිතා වොදකං කතා මුහුත්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණෙන පතොතා නිබ්බතිතබ්බො, පතනවිවරං නිකම්පිතබ්බං. පතනං නිකම්පනෙනන එකෙන තප්පෙන පතනං ගතෙතා එකෙන තප්පෙන තෙට්ඨා මිඤ්චා වා තෙට්ඨා පිඨං වා පරාමිසිකා පතොතා නිකම්පිතබ්බො. න ච අතන්තරතිතාය භුටියා පතොතා නිකම්පිතබ්බො, විවරං නිකම්පනෙනන එකෙන තප්පෙන විවරං ගතෙතා එකෙන තප්පෙන විවරංසං වා විවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතා පාරතො අන්තං ඔරතො නොගං කතා විවරං නිකම්පිතබ්බං.”

1. “යාගු පිතසා” ම. ඡ. සං. P. T. S. 2. අපපරිඝංසනෙනන” ම. ඡ. සං.

3. “නිද්ධතිතා” ම. ඡ. සං.

9. මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උපාධ්‍යායයා කෙරෙහි මනා කොට පැවැතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කළින් ම නැගිට වහන් මුදු උතුරුසහසිවුර එකස් කොට දැව් දිය යුතු ය. මුව දෙතා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිවේ නම්, බඳුන සෝද කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බඳුන ගෙණ පාත් කොට නො ගවමින් මැනවින් සෝද නැන්වන් කොට තැබිය යුතු ය.

10. උපාධ්‍යායයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසොවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත වේ නම් හැමදින යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකු මෙම යනු කැමැත්තේ නම් අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය තමන් පිළිගත යුතු ය. කාබාන (පටිය) දිය යුතු ය. දෙගුණ කොට සහල සිවුර දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකු මෙම මහණකු කැමැත්තේ නම්, තෙමළුලු වසා පිරිමළුලු කොට හැඳ පටිය බැඳ දෙගුණකොට සහල සිවුර පොරොවා ගණනය අවුණා පාත්‍රය සෝද ගෙණ උපාධ්‍යායයාට පසුව යන මහණහු විය යුතු ය. වැඩිදුරින් නො යා යුතු ය. වැඩි ලඟින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි වූ දෙයක් පිළිගත යුතු ය.

11. උපාධ්‍යායයා කතා කරමින් සිටිය දී අතරතුර කතා නො දැමිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකු ඇවැත් විය හැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැළඳවිය යුතු ය. පිළි සිතාපෙරලා එන්නනු විසින් පළමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට නොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය දිය යුතු ය. (පිළි සිතා යනකල ඇඳි) අදනය පිළිගත යුතු ය. ඉදින් සිවුර තෙත් නම් මොනොතක් උණ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. සිවුර උණ්ණයෙහි (වැසියක්) නො දැවිය යුතු ය. සිවුර හැමිය යුතු ය. සිවුර තමන්ගනු විසින් සතරතුලක් පමණ සිවුරුකොණ උස් කොට 'මැද නො බිදේවා' යි (සලකා) හැමිය යුතු ය. නැමු සිවුරේ කාබන්ධ නැබිය යුතු ය.

12. ඉදින් විණ්ඩපාතය වේද, උපාධ්‍යායයෙකුගේ වළඳනු කැමැති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා විණ්ඩපාතය එළවිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකු පැනින් පිළිවිසිය යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගවමින් මනා කොට සෝද දිය පිස ලා මොනොතක් උණ්ණයෙහි තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උණ්ණයෙහි ලා වැසියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිවුරු බනා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බනා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අසුල බිම පාත්‍රය බනා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බනා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුරු ලන උණ්දකුට හෝ සිවුරු ලන රැකුණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට යුවාව එතට හා දරණය මැහට නමා සිවුර බනා තැබිය යුතු ය.

13. උපජ්ඣායමහි වුට්ඨිතො ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදොදකං පාදපිඨං පාදකප්ඵිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ඣිතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො නනාසිභුකාමො තොති, නනාතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අපථො තොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උත්තෙන අපථො තොති, උත්තං පටියාදෙතබ්බං.

14. සචෙ උපජ්ඣායො ජනනාසරං පටිසිභුකාමො තොති, වුත්තං සන්තොතබ්බං, මහතිකා තොමෙතබ්බො. ජනනාසරපිඨං ආදාය උපජ්ඣායං පිට්ඨිතො ගන්තො ජනනාසරපිඨං දායා විවරං පටිග්ගතෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. වුත්තං දාතබ්බො, මහතිකා දාතබ්බො. සචෙ උස්සහති ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. ජනනාසරං පටිසන්තෙන මහතිකාය මුඛං මහෙඛත්වා පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. න ථෙරෙ හික්ඛු අනුපබ්ඪ නිසීදිතබ්බං. න නවා හික්ඛු ආසනෙන පටිබාතෙතබ්බො, ජනනාසරෙ උපජ්ඣායං පරිකමමං කාතබ්බං. ජනනාසරං නික්ඛමන්තෙන ජනනාසරපිඨං ආදාය පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනනාසරං නික්ඛමිතබ්බං.

15. උදකෙපි උපජ්ඣායං පරිකමමං කාතබ්බං. නනාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අවහන්තො ගහනං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායං ගන්තො උදකං පමජ්ඣිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සමසාරි දාතබ්බො, ජනනාසරපිඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්තො ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපිඨං පාදකප්ඵිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායො පාඨියෙන පුච්ඡිතබ්බො, සචෙ උද්දිසාපෙභුකාමො තොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිභුකාමො තොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

16. යසමිං විතරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සචෙ සො විතරො උක්ඛාපො තොති, සචෙ උස්සහති, සොඤ්ඤිතබ්බො, විහාරං සොඤ්ඤන්තො පඨමං පත්තවිවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චිඤ්ඤං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. හිසිඛිමේඛාතනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤා නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඤ්ඤන්තො අසංඝටන්තො කචාටට්ඨං¹ නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පිඨං නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඤ්ඤන්තො අසංඝටන්තො කචාටට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්ඤාපාට්ටදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං.

1. "කචාට්ටිඨං" ඉතිපි පාඨො.

13. උපාධ්‍යායයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසොවා නැඟිය යුතු ය. ඒ ඥානා දිය ද පාපුටුව හා නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද නැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය. ඉදින් එදෙස කසල සහිත වේ නම්, නැමැත්තෙකු යුතු ය. ඉදින් උපාධ්‍යායයෙකුම නතනු කැමැත්තේ නම්, නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල්දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, සිහිල්දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණුදියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් උණුදිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

14. ඉදින් උපාධ්‍යායයෙකුම (හුමාලයෙන් නාන) ගිනිතල් ගෙට පිටිසෙලු කැමැත්තේ වේ ද, නතනසුණු දියෙන් තෝමා පිඩු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෝමය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ පිටිපසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙණ පසෙක බතා තැබිය යුතු ය. නතනසුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෝමය යුතු ය. නැග්ගේ නම් ගිනිතල්ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල් ගෙට යන්නහු විසින් නතනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසු පසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල් ගෙට පිවිසිය යුතු ය. සඵලිච්ඡිකුන් ගවා නො ගිදිය යුතු ය. නවක භික්ෂූන් අසුනෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල් ගෙයි උපාධ්‍යායයාගේ (ඇත ඉළිම් ආදී) වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරි පසින් හා පසුපසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

15. දියෙහි දී ද උපාධ්‍යායයාගේ (ඇත ඉළිම් ආදී) වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී තමාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමා හැඳ පොරොවා ගෙණ උපාධ්‍යායයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සංඝාරිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. ඒ ඥානා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා තැබිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයෙකුම පැතින් පිළිපිහිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම් උදෙසවා ගත යුතු ය. ඉදින් අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම් අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

16. උපාධ්‍යායයෙකුම සම වෙතෙරක වෙසෙස් නම්, ඒ වෙතෙර කසල සහිත නම්, පිරිසිදු කිරීමෙහි පොතොසත් නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙතෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිටුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ බැහැරට ගෙණ තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටිය බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගවා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගවා බැහැර කොට පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඳව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

17. බෙලුමලුකො නිහරිතො එකමනතං නිකඛිටිතබ්බො, අපසෙසනඵලකං නිහරිතො එකමනතං නිකඛිටිතබ්බො, භූමමඤ්ඤාණං යථාපඤ්ඤාතං සලලකෙබ්බො නිහරිතො එකමනතං නිකඛිටිතබ්බො, සචෙ විනාපර සන්නානකං නොති, උලෙලානා පඨමං ඔනාපරතබ්බො, ආලොකසන්ධිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බො, සචෙ ගෙරුකපරිභාමමහනා නිහරි කණ්ණකිතා නොති, චොලකං තෙමෙතිං පිළෙකො පමජ්ජිතබ්බො, සචෙ කාලවණ්ණකා භූමි කණ්ණකිතා නොති, චොලකං තෙමෙතිං පිළෙකො පමජ්ජිතබ්බො, සචෙ අකනා නොති, භූමි උදකෙන ටරිපෙථාසෙකො ¹ සමමජ්ජිතබ්බො: “මා විනාපරා රජෙත උගඤ්ඤි” ති.

18. සඬකාරං විටිතිතො එකමනතං ඡංඛෙඛිතබ්බො, භූමමඤ්ඤාණං ඔනාපෙතිං සොධෙතිං, පපෙථාපෙතිං අනිහරිතො යථාපඤ්ඤාතං පඤ්ඤාපෙතබ්බො, මඤ්ඤපටිපාදකා ඔනාපෙතිං පමජ්ජිතො අනිහරිතො යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බො, මඤ්ඤා ඔනාපෙතිං සොධෙතිං, පපෙථාපෙතිං නිමං භාවා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නවාට්ටිට්ඨං අනිහරිතො යථාපඤ්ඤාතං පඤ්ඤාපෙතබ්බො, පීඨං ඔනාපෙතිං සොධෙතිං, පපෙථාපෙතිං නිමං භාවා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන නවාට්ටිට්ඨං අනිහරිතො යථාපඤ්ඤාතං පඤ්ඤාපෙතබ්බො, භිසිඛිමමානතං ඔනාපෙතිං සොධෙතිං, පපෙථාපෙතිං අනිහරිතො යථාපඤ්ඤාතං පඤ්ඤාපෙතබ්බො, නිසීදනට්ඨමඤ්ඤාණං ඔනාපෙතිං සොධෙතිං, පපෙථාපෙතිං අනිහරිතො යථාපඤ්ඤාතං පඤ්ඤාපෙතබ්බො, බෙලුමලුකො ඔනාපෙතිං පමජ්ජිතො අනිහරිතො යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බො, අපසෙසනඵලකං ඔනාපෙතිං පමජ්ජිතො අනිහරිතො යථාධ්මානෙ යපෙතබ්බො.

19. පතනච්චරං නිකඛිටිතබ්බො, පතනං නිකඛිටෙනෙන එතෙන නසෙඨන පතනං ගතෙතිං එතෙන නසෙඨන තෙට්ඨං මඤ්ඤං වා, තෙට්ඨං පීඨං වා පරාමසීතිං පතෙනා නිකඛිටිතබ්බො, න ච අනනාරතිතාය භූමියා පතෙනා නිකඛිටිතබ්බො, චිවරං නිකඛිටෙනෙන එතෙන නසෙඨන චිවරං ගතෙතිං එතෙන නසෙඨන චිවරමංසං වා චිවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතො පාරතො අනතං ඔරතො තොගං භාවා චිවරං නිකඛිටිතබ්බො.

20. සචෙ පුරුඤ්ඤා සරජා වානා වායනති, පුරුඤ්ඤා වානපානා ඵකෙතබ්බො, සචෙ පච්ඡිමා සරජා වානා වායනති, පච්ඡිමා වානපානා ඵකෙතබ්බො, සචෙ උතතරා සරජා වානා වායනති, උතතරා වානපානා ඵකෙතබ්බො, සචෙ දකඛිණා සරජා වානා වායනති, දකඛිණා වානපානා ඵකෙතබ්බො, සචෙ ඩීනකාලො නොති, දිවා වානපානා විවරිතබ්බො, රතනිං ඵකෙතබ්බො, සචෙ උණකාලො නොති, දිවා වානපානා ඵකෙතබ්බො, රතනිං විවරිතබ්බො.

17. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වැහිරි හිඳිනා පුරවැව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවානුබු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වෙනෙරෙහි මකුණු දෑල් වේ නම් පළමු කොට උඩ පටන් ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදිකඩක් නෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. කළුපැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදි කඩක් නෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නොකරණ ලද නම්, “වෙනෙර දුටිල්ලෙන් කිලිටි නො වේවා”යි දිය ඉස පිස දැමිය යුතු ය.

18. කසළ එකතු කොට එකක්පසෙක හළ යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපෑදළු වියලා පිරිමැද ගෙණවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නො උළන්නු විසින් දොරබා නො හස්ත ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුඩුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාත් කොට බිම නො ගවා දොරබා නො කපා ගෙණවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. පහික්කම සෝදා වියලා පිරිමැද ගෙණවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. වැහිරි හිඳිනා පුරවැව වියලා පිරිමැද ගෙණවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

19. පාසිවුරු බතා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට කෝ පුටුව යට තෝ අත හා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බතා තබන්නු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුර ලත උණදඬුව තෝ රැකුණ තෝ පිරිමැද හුවාව එතට හා දරණය මෙනට තබා සිවුර දැමිය යුතු ය.

20. ඉදිත් පෙරදිනින් නැග එන දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමත් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාහිරින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත වූ හමත් නම්, බස්නාහිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරුදිග හටගත් වාතයෝ දුලි සහිත වූ හමත් නම්, උතුරුදිග කවුළු දොර වැසිය යුතු ය. දකුණුදිග හටගත් දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමත් නම්, දකුණුදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. සීතකාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

21. සචෙ පරිවෙණං උක්ඛාපං නොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ නොට්ඨකො උක්ඛාපො නොති, නොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ඛාපා නොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ඛාපා නොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුට්ඨි උක්ඛාපා නොති, වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න නොති, පානීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සචෙ පරිනොජනීයං න නොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සචෙ ආවමනකුම්බිසා උදකං න නොති, ආවමනකුම්බිසා උදකං ආසිඤ්ඤිතබ්බං.

22. සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභීරනී උප්පන්නා නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන චූරකාසෙතබ්බො, චූරකාසාපෙනබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස කුකකුට්ඨං උප්පන්නං නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙතබ්බං. විනොදපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිතතං උප්පන්නං නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවෙචෙතබ්බං. විවෙචාපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

23. සචෙ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපනො නොති පරිවාසාරනො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

24. සචෙ උපජ්ඣායො මූලාය පටිකස්සනාරනො නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

25. සචෙ උපජ්ඣායො මානනාරනො නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො සංඝො උපජ්ඣායස්ස මානනං දදෙය්‍යා?” ති.

26. සචෙ උපජ්ඣායො අබ්‍යානාරනො නොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායං අබ්‍යාය්‍යා?” ති.

27. සචෙ සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස කම්මං කත්තුකාමො නොති, තඤ්ඤිතං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්කෙට්ඨිතං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො සඤ්ඤා උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලුහුතාය 1 වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස නොති සඤ්ඤන කම්මං තඤ්ඤිතං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්කෙට්ඨිතං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං. “කිංගි නු බො උපජ්ඣායො සම්මා වන්නෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වන්නෙය්‍ය? සඤ්ඤා තං කම්මං පටිපාසස්සෙය්‍යා?” ති.

21. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ තැමැදිය යුතු ය. ඇතුළතෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළතෙය තැමැදිය යුතු ය. උපස්ථානශාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපස්ථානශාලාව තැමැදිය යුතු ය. හිනිහල් ගෙය කසල සහිත වේ නම්, හිනිහල් ගෙය තැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත වේ නම්, වැසිකිළිය තැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් ඵලවා තැබිය යුතු ය. පරිනොගයට සුදුසු දිය නැති නම්, පරිනොගයට සුදුසු දිය ඵලවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිය සැලෙහි දිය නැති නම්, වැසිකිළිය සැලෙහි දිය වත්කල යුතු ය.

22. උපාධිත්තයාට සාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නේ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උපාධිත්තයා අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. “තොරැන් අන් තැනකට ගෙන යව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධර්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධිත්තයාගේ කුකුළෙකින් උපන්නේ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තොරැන්ගේ කුකුළු කැරලව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන් වහන්සේට ධර්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධිත්තයාගේ මිසිද්වුවක් උපන්නේ නම් සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කළ යුතු ය. අනිකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධර්මකථා හෝ කිය යුතු ය.

23. උපාධිත්තයාගෙන් ගරු ඇවැතා පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ ද, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයා ගට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද?” යි උත්තරය කළ යුතු ය.

24. උපාධිත්තයාගෙන් මූලායපටිකස්සනයට (මූල සිට පිරිවෙස් පිරිමට) සුදුසු වූයේ වේ නම්, “කෙසේ නම් සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයා මූල සිට පිරිවෙස් පිරිමට අදින්නේ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්තරය කළ යුතු ය.

25. උපාධිත්තයාගෙන් මානනාට සුදුසු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයාගේ මානන දෙන්නේ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්තරය කළ යුතු ය.

26. උපාධිත්තයාගෙන් අබ්බාතයට සුදුසු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයා සමස්තයට ඇතුළත් කරන්නේ ද?” යි උත්තරය කළ යුතු ය.

27. සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයාගේ නාස්නිකමමය හෝ නිසංසානමමය හෝ පබ්බාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙකපනීයකමමය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම්, “කෙසේ නම් සමස්ත වෙතෙ උපාධිත්තයාගේ සම්මාන කරන්නේ ද? ලඝුච්චට හෝ පෙරලන්නේ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්තරය කළ යුතු ය. “උන්වහන්සේට සමස්තයා විසින් නාස්නිකමමය හෝ නිසංසානමමය හෝ පබ්බාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙකපනීයකමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, කෙසේ නම් උපාධිත්තයාගෙන් මානනාට පවතින්නේ ද? අනුලෝම වන්නේ ද? නිදෙස්ඛව පිණිස පවතින්නේ ද? සමස්ත වෙතෙ ඒ කමය සන්සිදුවන්නේ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්තරය කළ යුතු ය.

28. සචේ උපජ්ඣායස්ස චිචරං ඛොවිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන ඛොවිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චිචරං ඛොවිසෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස චිචරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන කාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චිචරං කරිසෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිසෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස චිචරං රජෙතබ්බං¹ හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජෙතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චිචරං රජිසෙථා?” ති. චිචරං රජෙනෙන සාමුක්කං සමපරිචන්තකං සමපරිචන්තකං රජෙතබ්බං, න ච අච්ඡිකෙන චේවෙ පක්කමිතබ්බං.

29. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡි ඵකච්චස්ස පනෙතා දුතබ්බා. න ඵකච්චස්ස පනෙතා පටිග්ගහෙතබ්බා. න ඵකච්චස්ස චිචරං දුතබ්බං. න ඵකච්චස්ස චිචරං පටිග්ගහෙතබ්බං. න ඵකච්චස්ස පරික්ඛාරො දුතබ්බා. න ඵකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බා. න ඵකච්චස්ස කෙසා ඡේතනබ්බා². න ඵකච්චෙන කෙසා ඡේදපෙතබ්බා. න ඵකච්චස්ස පරික්ඛලං කාතබ්බං. න ඵකච්චෙන පරික්ඛලං කාරාපෙතබ්බං. න ඵකච්චස්ස වෙය්‍යාවචේවා³ කාතබ්බා. න ඵකච්චෙන වෙය්‍යාවචේවා කාරාපෙතබ්බා. න ඵකච්චස්ස පච්ඡාසමණො හොතබ්බං. න ඵකච්චො පච්ඡාසමණො ආදානබ්බා. න ඵකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නික්ඛන්තබ්බා. න ඵකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නික්ඛරාපෙතබ්බා.

30. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡි ගාමො පටිසිත්තබ්බා. න සුසානං ගන්තබ්බං. න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචේ උපජ්ඣායො ගිලානො හොති, සාවජ්චං උපට්ඨානබ්බා. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බනති.

උපජ්ඣායමත්තං නිවසිති.

1. “රජිතබ්බං” ම. ස. සා. 2. “ඡේදෙතබ්බා” ම. ඡ. සා; හො. චි. “ඡේදුතබ්බා” P T. S.

3. “වෙය්‍යාවචේවා” කඤ්චි

28. උපාධිසායයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම්, සඳ්ඛිවිහාරිකයා විසින් සේදිය යුතුය. “නෙසේ නම් උපාධිසායයාගේ සිවුර සේදෙනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. උපාධිසායයාට සිවුරක් කටයුතු නම්, සඳ්ඛිවිහාරිකයා විසින් ඒ කටයුතු ය. “නෙසේ නම් උපාධිසායයාගේ සිවුර කරණු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. උපාධිසායයාට පඬු පිහිය යුතු නම්, සඳ්ඛිවිහාරිකයා විසින් පඬු පිහිය යුතු ය. “නෙසේ නම් උපාධිසායයාට පඬු පිසනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. උපාධිසායයාගේ සිවුර පඬු පෙටිය යුතු නම්, සඳ්ඛිවිහාරිකයා විසින් පඬු පෙටිය යුතු ය. “නෙසේ නම් උපාධිසායයාගේ සිවුර පඬු පොවනු ලබන්නේද?” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නාහු විසින් මනා කොට පෙරළ පෙරළා පඬු පෙටිය යුතු ය. පොදු නොයුත් කල්හි (පඬු දිය නො යුත් කල්හි) බැහැර නොයා යුතු යි.

29. උපාධිසායයා නො විවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට සිවුර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ සිවුර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට පිරිසර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිරිසර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ තෙස් නො කැපිය යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා තෙස් නො කැපිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පා මිනිසු ආදී වත් නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වත් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුට වතාවත් නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වතාවත් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නොවිය යුතු ය. කිසිවෙකු කැටුළු යන මහණකු සේ නොගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිණිසානය බැහැර නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා පිණිසානය බැහැර නො කරවිය යුතු ය.

30. උපාධිසායයා නො විවාරා ගම්නො වැදිය යුතු ය. සොනොනට නොයා යුතු ය. ඒ ඒ දිනාවන්හි නොයා යුතු ය. උපාධිසාය තෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒවන් වනතුරු උපසාරාන කළ යුතු ය. උන්වහන්සේ ගේ ලෙඛිත් නැති සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

උපාදිසාය වත නිමි.

1. උපරිකායෙන භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකමගි සමමා චතතිතබ්බං. තත්තායං සමමාචරතතා: උපරිකායෙන භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකො සමගගෙතබ්බො අනුග්ගගෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුරිතාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සචෙ උපරිකායස්ස පතෙනා හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙනා න හොති, උපරිකායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙනා දුතබ්බං. උස්සක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පතෙනා උපපජ්ජෙථා?” ති.

3. සචෙ උපරිකායස්ස විවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං න හොති, උපරිකායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං දුතබ්බං. උස්සක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස විවරං උපපජ්ජෙථා?” ති.

4. සචෙ උපරිකායස්ස පරිකාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො න හොති, උපරිකායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො දුතබ්බො. උස්සක්කං වා කාතබ්බං: “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො උපපජ්ජෙථා?” ති.

5. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙච චුට්ඨාය දන්තකට්ඨං දුතබ්බං. මුණොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපතාමෙතබ්බො. යාගු පිතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගගෙත්වා නිමං කත්වා සාධුක්කං අපරිඝංසනෙන්ත ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකමගි චුට්ඨිනෙ ආසනං උඬ්ඨිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො.

6. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පටිසිත්තකාමො හොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගගෙතබ්බං. කායඛංකිතං දුතබ්බං. සගුණං භත්වා සඛ්ඝාරිකො දුතබ්බො. ධොවිත්වා පතෙනා සඋදකො දුතබ්බො. චතතාවතා නිචතතිස්සනීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්චිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගනත්වා පත්තවිවරං පටිග්ගගෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගගෙතබ්බං. සචෙ විවරං සිතනං හොති, මුහුත්තං උණෙත ඔනාපෙතබ්බං. න ච උණො ජීවරං නිබ්බිභිතබ්බං. විවරං සඝ්ඝරතබ්බං. විවරං සඝ්ඝරනෙන්ත චතුරඛගුලං තණණං උස්සාදෙත්වා විවරං සඝ්ඝරතබ්බං: “මා මජ්ඣෙ ගඤ්ඤා අගොසී” ති. ඔනොගෙ කායඛංකිතං කාතබ්බං.

1. මහණෙනි, උපාධිසායයා සඤ්චිතාරිකයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, උපාධිසායයා විසින් සඤ්චිතාරිකා තෙමේ උදෙසීමෙන් කරුණු විමසීමෙන් අවවාදයෙන් අනුශාසනයෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය. අනුග්‍රහ කට යුතු ය.

2. උපාධිසායයානට වැඩිපුර පාත්‍රයක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් නොවේ ද, උපාධිසායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

3. උපාධිසායානට වැඩිපුර සිවුරක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට සිවුරක් නොවේ ද, උපාධිසායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට සිවුරක් දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට සිවුරක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

4. උපාධිසායයානට වැඩිපුර පරිඝකාරයක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට පරිඝකාරයක් නොවේ ද, උපාධිසායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට පරිඝකාර දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට පරිඝකාරයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

5. සඤ්චිතාරිකතෙමේ ගිලන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනට දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. කැඳ කිබේ නම්, ඔළුනා සෝදා කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ හිටියහුට දිය දී බඳුනා පිළිගෙණ පාත් කොට මනා කොට නො ගටා සෝදා තැන්පත් කළ යුතු ය. එදෙස කසළ සහිත වේ නම්, එතැන නැමදිය යුතු ය. සඤ්චිතාරිකයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය.

6. සඤ්චිතාරිකතෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුඩු අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. සිවුරු දෙක එක් කොට දිය යුතු ය. සෝදා දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. මෙපමණකින් (පිඬුසිහා) නවතින්නේ (පෙරළා එන්නේ) ය යි දැන අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නො සේද පා තබනු පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. ඇඳ අදනය පිළිගත යුතු ය. සිවුර තෙත් වූයේ නම්, මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියළිය යුතු ය. සිවුර උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නො දැවිය යුතු ය. සිවුර නැමිය යුතු ය. සිවුර තමන්හු විසින් “මැද නො දිරාවා” යි සතරගුලක් පමණ සිවුරු නොණ උස් කොට සිවුර නැමිය යුතු ය. නැමූ සිවුරෙහි පටිය තැබිය යුතු ය.

7. සචේ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරකො ච භුක්ඤ්ඤාකාමො හොති, උදකං දායා පිණ්ඩපාතො උපනාමේතබ්බො, සද්ධිවිහාරකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො, භුතතාපියං උදකං දායා පතනං පටිග්ගගෙය්වා නිචං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙනන පතනං යොවිත්වා වොදකං ඝත්වා මුහුතනං උණෙන ඔතාපෙනබ්බො, න ච උණෙන පතනො නිබ්බතිතබ්බො.

8. පතනචීවරං නිකක්ඛිතබ්බං, පතනං නිකක්ඛිපනෙනන එතෙන හතේන පතනං ගහෙය්වා එකෙන හතේන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨාපිඨං වා පරාමසිත්වාපතනො නිකක්ඛිතබ්බො, න ච අතනතරතිතාය භූමියා පතනො නිකක්ඛිතබ්බො, චීවරං නිකක්ඛිපනෙනන එකෙන හතේන චීවරං ගහෙය්වා එකෙන හතේන චීවරචංසං වා චීවරරජ්ජං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අනතං ඔරතො හොගං කතා චීවරං නිකක්ඛිතබ්බං.

9. සද්ධිවිහාරිකමති වුට්ඨිතො ආසනං උඬ්ථිතබ්බං, පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං, සචේ සො දෙසො උක්ඛ්‍යාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො, සචේ සද්ධිවිහාරිකො න්‍යායිකාමො හොති, න්‍යාතං පටියාදෙනබ්බං, සචේ සිතෙන අත්ථො හොති, සිතා පටියාදෙනබ්බං, සචේ උණෙනන අත්ථො හොති, උණතං පටියාදෙනබ්බං.

10. සචේ සද්ධිවිහාරිකො ජනනාසරං පටිසිද්ධාකාමො හොති, වුණණං සනෙතබ්බං, මහතිකා තෙමෙනබ්බො, ජනනාසරපිඨං ආදාය ගන්ත්වා ජනනාසරපිඨං දායා චීවරං පටිග්ගගෙය්වා එකමනතං නිකක්ඛිතබ්බං, වුණණං දතබ්බං, මහතිකා දතබ්බො, සචේ උස්සහති, ජනනාසරං පටිසිතබ්බං, ජනනාසරං පටිසනෙනන මහතිකාය මුඛං මනෙතිත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙය්වා ජනනාසරං පටිසිතබ්බං, න ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ඪ නිසිදිතබ්බං, න නවා භික්ඛු ආසනෙන පටිඛානෙනබ්බො, ජනනාසරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං, ජනනාසරා නිකමිනෙනන ජනනාසරපිඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙය්වා ජනනාසරා නිකමිතබ්බං.

11. උදකෙපි සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං, න්‍යාතෙන පඨමිතරං උත්තරිත්වා අනතතො ගන්තං වොදකං කතා නිවාසෙය්වා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගන්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දතබ්බං, සඛ්ඝාටි දතබ්බො, ජනනාසරපිඨං ආදාය පඨමිතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං, පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනිකක්ඛිතබ්බං, සද්ධිවිහාරිකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො, යස්මිං විහාරෙ සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සචේ සො විහාරො උක්ඛ්‍යාපො හොති, සචේ උස්සහති සොධෙතබ්බො.

7. පිණ්ඩපාතය වේ නම්, සද්ධිවිහාරික තෙවේන් වළඳනු කැමැත්තේ වේ නම්, දිය දී පිණ්ඩපාතය එළවිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙවේ පැතින් විවෘත යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට කිසිවක නොගටා මනා කොට සෝද දිය පිසදමා මොනොනක් උෂ්ණයෙහි විසලිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නොදැවිය යුතු ය.

8. පා සිවුරු බනා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බනා තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බනා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නොඅකුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බනන්නු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුර ලන උණදමුව හෝ සිවුරු ලන රැකුණ හෝ පිරිමැද නුවාව එතාට දරණය මෙනාට තබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

9. සද්ධිවිහාරිකයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසවා තැබිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නොසේදූ පා තබන පුවරුව නැතහත් කටයුතු ය. එදෙස කසල සහිත වේ නම්, එතැන කැමදිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයා තහනු කැමති වේ නම්, තහනු පිළිසෙල කළ යුතු ය. සිත දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, සිත දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

10. සද්ධිවිහාරිකතෙවේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙනු කැමැත්තේ නම්, තනනසුණු තෙමා පිඩු කළ යුතු ය. තනනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙයි පුටුව ගෙණ ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිවුර පිළිගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. සුණු දිය යුතු ය. තනනමැටි දිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙන්නු විසින් තනනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ස්වර්ණිකූන් ගටා නොගිදිය යුතු ය. නවකනිකූන් ආසනයෙන් බැහැර නොකට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි දී සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරි පසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

11. ජලයෙහි දී ද සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කට යුතු ය. නා අවසන් කළහු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිය දමා හඳ ගෙණ සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිරුර පිය දමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිවුරු දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුන පණවා පා දෝනා දිය, පා පුටුව, නොසේදූ පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙවේ පැතින් විවෘත යුතු ය. සම්මතවිහාරික සද්ධිවිහාරික තෙවේ වාසය කෙරේ නම්, ඒ මතෙර කසල සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය.

12. විහාරං සොධෙතොනන පඨමං පනතව්වරං නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කම්මාපට්ඨං. නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. පීඨං නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කම්මාපට්ඨං. නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්චපට්ඨාදකා නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං.

13. බෙළමල්ලකො නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. අපස්සොනඵලකං නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. භූමමස්ථරණං යථාපඤ්ඤානං සල්ලකෙබ්බත්වා නිහරිත්වා එකමනාං නිකඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔග්ගාරෙතබ්බං. ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බං. සචෙ ගොරුකපරිකාමමකතා භිතති කණ්ණකිතා හොති, චොලකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බං. සචෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොලකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ අනතා හොති, භූමි, උදකොන පරිපොඨොසත්වා සමමජ්ජිතබ්බං: “මා විහාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති.

14. සඛකාරං විචිතිත්වා එකමනාං ඡබ්බෙතබ්බං. භූමමස්ථරණං ඔග්ගාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්චපට්ඨාදකා ඔග්ගාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බං. මඤ්චො ඔග්ගාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොඨාපෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කම්මාපට්ඨං. අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පීඨං ඔග්ගාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොඨාපෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොනන අසංඝට්ටනොනන කම්මාපට්ඨං. අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං ඔග්ගාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං ඔග්ගාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොඨාපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. බෙළමල්ලකො ඔග්ගාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බං. අපස්සොනඵලකං ඔග්ගාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බං.

15. පනතව්වරං නිකඛිපිතබ්බං. පනතං නිකඛිපනොනන එකෙන හඤ්ඤන පනතං ගතත්වා එකෙන හඤ්ඤන ගතඛාමිඤ්චං වා නෙඛාමි පීඨං වා පරාමසිත්වා පනොනා නිකඛිපිතබ්බං. න ව අනන්තාරතිතාය භූමියා පනොනා නිකඛිපිතබ්බං. විවරං නිකඛිපනොනන එකෙන හඤ්ඤන විවරං ගතත්වා එකෙන හඤ්ඤන විවරං සං වා විවරරුජ්ජං වා පමජ්ජිත්වා පාරකො අනතං ඔරතො නොගං කත්වා විවරං නිකඛිපිතබ්බං.

12. චෙතෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිවුරු බැහැරට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා ඇතිරිල්ල ගෙන පසෙක තැබිය යුතුය. ගුදිරය හා කොට්ටය ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හප්පා ඉවත් කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හප්පා පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅඵ ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය.

13. කෙළමලාව බැහැරකොට පසෙක තැබිය යුතුය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුළු සැටි සලකා ඉවතට ගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. විකාරයෙහි (වසන තැන) මකුණු දැල්වේ නම්, පළමු කොට උඩ සිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්හවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. ඉදින් කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. ඉදින් බිම පිරියම් නො කරණලද නම්, දිය ඉස “චෙතෙර දුට්ඨලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි නැමැදිය යුතු ය.

14. කසළ රැක් කොට පසෙක දැමිය යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුළු පරිදි තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාඅඵ වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුළු තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුළු ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුළු ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරය හා කොට්ටය වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුළු ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුළු ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. කෙළමලාව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුළු තැන තැබිය යුතු ය. තාන්සිපුවරුව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුළු තැන තැබිය යුතු ය.

15. පාසිවුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය බහා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලන උණදඬුව හෝ සිවුරු ලන රැහැණ හෝ පිස දමා හුවා එනාට ද දරණය මෙනාට ද තබා සිවුර බැහැර යුතු ය.

16. සචෙ පුරුෂිමා සරජා වාතා වායනති, පුරුෂිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචෙ දකුණිණි සරජා වාතා වායනති, දකුණිණි වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රතනිං ඵකෙතබ්බා. සචෙ උණ්ණකාලො හොති, දිවා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. රතනිං විවරිතබ්බා.

17. සචෙ පරිවේණං උකලාපං හොති, පරිවේණං සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උකලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ අග්ගිසාලා උකලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ වච්චකුට්ඨි උකලාපා හොති වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ පානීයං න හොති පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආවමිනකුමනියා උදකං න හොති, ආවමිනකුමනියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

18. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස අනතීරති උප්පන්නා හොති, උප්පක්ඛායෙන වූපකාසෙතබ්බං. වූපකාසාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති, උප්පක්ඛායෙන වින්දනාදෙතබ්බං. වින්දනාදපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, උප්පක්ඛායෙන වින්දවෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බං.

19. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගරුධම්මං අරක්ඛාපතො හොති පරිවාහාරකො, උප්පක්ඛායෙන උසුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංනති භු බො සමෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

20. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මූලායපට්ඨකස්සනාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උසුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංනති භු බො සමෙසා සද්ධිවිහාරිකං මූලාය පට්ඨකස්සෙය්‍යා?” ති.

21. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මානනතාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උසුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංනති භු බො සමෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස මානනං දදෙය්‍යා?” ති.

22. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො අබ්භාතාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උසුක්ඛං කාතබ්බං: “කිංනති භු බො සමෙසා සද්ධිවිහාරිකං අබ්භාතං දදෙය්‍යා?” ති.

16. පෙරදිගින් නගිනා දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග වාතවූව් වැසිය යුතු ය. බස්නාහිරින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර වාතවූව් වැසිය යුතු ය. උතුරුදිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග වාතවූව් වැසිය යුතු ය. දකුණුදිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, දකුණුදිග වාතවූව් වැසිය යුතු ය. ගිනනාලය වේ නම්, දහවල වාතවූව් හැර දූමිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණිකාලය වේ නම්, දහවල වාතවූව් වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි හැර දූමිය යුතු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළු ගෙය කසල සහිත නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසානකාලාව කසල සහිත නම්, උපසානකාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිතල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වෙ නම්, පැන් එළවා තැබිය යුතු ය. පරිභෝග කටයුතු දිය නො වේ නම්, පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිළියසැලෙහි දිය වත් කළ යුතු ය.

18. සද්ධිවිහාරිකයානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නෝ නම් උපාදායායයා විසින් අන් තැනකට ගෙණ යා යුතු ය. අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථා නෝ කියයුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට කුකුසෙක් උපන්නෝ නම් උපාදායායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකකු ලවා නෝ දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථා නෝ කිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට මිසදිවුටක් උපන්නෝ නම්, උපාදායායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකකු ලවා දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථාවක් නෝ කිය යුතු ය.

19. සද්ධිවිහාරිකයෙකු මරා ඇවැටට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ ද, උපාදායායයා විසින් “කෙසේ නම් සමූහයෙකු සද්ධිවිහාරිකයානට පිරිවෙස දෙන්නෝ ද?” යි උත්තර කට යුතු ය.

20. සද්ධිවිහාරිකයෙකු මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම්, උපාදායායයා විසින් “කෙසේ නම් සමූහයෙකු සද්ධිවිහාරිකයා මුලට අදින්නෝ ද?” යි උත්තර කට යුතු ය.

21. සද්ධිවිහාරිකයෙකු මානකට සුදුසු වූයේ නම්, උපාදායායයා විසින් “කෙසේ නම් සමූහයෙකු සද්ධිවිහාරිකයානට මානක දෙන්නෝ ද?” යි උත්තර කට යුතු ය.

22. සද්ධිවිහාරිකයෙකු අබ්බාතයට සුදුසු වූයේ නම්, උපාදායායයා විසින් “කෙසේ නම් සමූහයෙකු සද්ධිවිහාරිකයානට අබ්බාතකමමය කරන්නෝ ද?” යි උත්තර කට යුතු ය.

24. සචෙ සඤ්ඤා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං කතගුණානෙමා හොති තාප්පනීයං වා නියය්සං වා පඤ්ඤානීයං වා පටිසාරණීයං වා උකොපනීයං වා, උපරික්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං න කරෙය්ස. උපුභාය වා පරිණාමෙය්සා” ති. කථාං වා පනස්ස හොති සඤ්ඤාන කමමං තාප්පනීයං වා නියය්සං වා පඤ්ඤානීයං වා පටිසාරණීයං වා උකොපනීයං වා, උපරික්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකො සමමා චතොතය්ස? ලොමං පාතොය්ස? තොතාරං චතොතය්ස? සඤ්ඤා තං කමමං පටිපස්සමොය්සා?” ති.

25. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ඛොට්ඨබ්බං හොති, උපරික්ඛායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං ඤොවෙය්සා” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ඛොට්ඨෙය්සා” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, උපරික්ඛායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං කරෙය්සාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කරෙය්සා” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පච්චාබ්බං හොති, උපරික්ඛායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං පවෙය්සාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පච්චෙය්සා” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජෙතබ්බං හොති, උපරික්ඛායෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵචං රජෙය්සාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජෙය්සා” ති. චීවරං රජනොන සාධුකං සමපරිච්ඡාදකං සමපරිච්ඡාදකං රජෙතබ්බං, න ච අචර්තොත ඵෙචෙ පකකමිතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති යාචජීවං උපට්ඨාතබ්බං, චූට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

සද්ධිවිහාරිකවග්ගං නිමසිතං.

1. තොන බො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උපරික්ඛායෙසු න සමමා චතොතන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අපට්ඨිජා-පෙ-තෙ උපරික්ඛායන්ති ඕසන්ති විපාචොන්ති “කථං හි නාම සද්ධිවිහාරිකා උපරික්ඛායෙසු න සමමා චතොතස්සන්ති” ති.

2. අථ බො තෙ භික්ඛූ හගච්ඡො ඵතමස්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකා උපරික්ඛායෙසු න සමමා චතොතන්ති” ති. සච්චං හගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමනොසු: “න භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකොන උපරික්ඛායමගි න සමමා චතොතබ්බං: යො න සමමා චතොතය්ස, ආපත්ති දුක්ඛාපස්සා” ති.

24. සඛ්‍යතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට තජ්ඣියකමය හෝ තියසසකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උත්තෙක්ඛනීයකමය හෝ කරණ්ණ කැමැත්තේ නම් “කෙසේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට කමී නො කරන්නේ ද? ලක්ඛණවට හෝ පෙරළන්නේ ද?” යි උපාධිත්‍යායයා විසින් උත්සාහ කරනු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට සඛ්‍යයා තජ්ඣියකමය හෝ තියසසකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උත්තෙක්ඛනීයකමය හෝ කරණ්ණ ලද්දේ වේ ද, “කෙසේ සද්ධිවිහාරික තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද, අනුලොම වන්නේ ද, නිදෙස්ඛව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ කමය සන්තිද්වන්නේ ද?” යි උපාධිත්‍යායයා විසින් උත්සාහ කරනු ය.

25. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් උපාධිත්‍යායයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කරනු ය. සද්ධිවිහාරිකයා නට සිවුරක් කරනු යුතු නම් උපාධිත්‍යායයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණ්ණ ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කරනු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට පඬු පිසිය යුතු නම්, උපාධිත්‍යායයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයානට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කරනු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම්, උපාධිත්‍යායයා විසින් “මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කරනු ය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් පෙරළ පෙරළා මනා කොට පඬු පෙවිය යුතු ය. පොද නො සුන් කල්හි බැහැර නො යා යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙමේ සිලන් නම්, ජීවත් වන තුරු උච්චන් කළ යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ රොගයෙන් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

සද්ධිවිහාරිකවග නිමි.

1. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධිත්‍යායයන් කෙරෙහි මැනවින් නො පවත්නෝ ය. අප්‍රෙමික වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු “සද්ධිවිහාරිකයෝ කෙසේ නම් උපාධිත්‍යායයන් කෙරෙහි මැනවින් නොපවතින් දැයි පතෝ කොට සිතන්. තිත්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මේ භාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වුන. උන්වහන්සේ “මහණෙනි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධිත්‍යායයන් කෙරෙහි මැනවින් නො පවතින් යනු සැබෑ ද?” යි ඇසුන. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. - පෙ - ගථී කොට දැනැම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා උපාධිත්‍යායයා කෙරෙහි මැනවින් නො පැවතිය යුතු නොවේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් (පැණ වූ වග් නො පුරන්නේ නම්), දුකුළා ඇවැත් වේ” (යයි වදාළ සේක.)

තෙව සමමා වහන්නති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසමමාවහන්තනං පනාමෙකුං. එවසුචු පන භික්ඛවෙ, පනාමෙතබ්බො: “පනාමෙමි න”නති වා “මාසිඛ පටික්ඛමි” ති වා “නිහර තෙ පත්තව්වර” නති වා “නාහං නයා උපට්ඨාතබ්බො” ති වා නායෙන විඤ්ඤපෙති. වාචාය විඤ්ඤපෙති, නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො. න නායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො.

3. තෙන බො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා පනාමිතා න බමාපෙහති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ බමාපෙකු”නති. තෙව බමාපෙහති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න බමාපෙතබ්බො, යො න බමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං” ති.

4. තෙන බො පන සමයෙන උප්පක්ඛායා බමාපියමානා න බමෙති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමෙකු” නති. තෙව බමෙති. සද්ධිවිහාරිකා පක්ඛමනතිපි විබ්බමනතිපි තිස්සියෙසුපි සබ්බමනති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, බමාපියමානෙන න බමිතබ්බො, යො න බමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං” ති.

5. තෙන බො පන සමයෙන උප්පක්ඛායා සමමා වහන්තනං පනාමෙහති. අසමමාවහන්තනං න පනාමෙහති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සමමා වහන්තනං පනාමෙතබ්බො, යො පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං. න ච ¹ අසමමාවහන්තනං න පනාමෙතබ්බො, යො න පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං” ති.

6. පසුච්ඡි භික්ඛවෙ, අසෙග්ගි සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතබ්බො: උප්පක්ඛායෙහි නාසිමහං පෙමි. තොති, නාසිමහං පසාදෙ තොති, නාසිමහං හිරි තොති, නාසිමහං ගාරවො තොති, නාසිමහං භාවනා තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පසුච්ඡිගෙහි සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතබ්බො.

(එතෙක් ඔහු) උපාධ්‍යායයන් මැනවින් නො පුරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, නො මනා ව පවතින සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නට අනුදැනිමි. “මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කළ යුත්තේ මෙසේ ය: “නා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිවිසෙව” යි හෝ “නාගේ පා සිවුරු බැහැරට ගණුව” යි හෝ “නා විසින් මම උපසාදිත නො කට යුත්තෙමි” යි හෝ කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නොහඟවා ද, එකල්හි සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ.

3. එකල්හි බැහැර කළ සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. (උන්වහන්සේ) “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙක් උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, බැහැර කරණ ලද්දහු විසින් කමා නො කරවිය යුතු නො වේ. යමෙක් උපාධ්‍යායයන් කමා නො කරවන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයන් විසින් කමා කරවනු ලබන උපාධ්‍යායයෝ කමා නො කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණ. “මහණෙනි, කමා කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙක් උපාධ්‍යායයෝ කමා නො කරන්. සද්ධිවිහාරිකයෝ බැහැර ද යෙහි. සිවුරු ද හැර ලත්. අන්‍යනිච්ඡිකයන් වෙත ද යෙන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණ. “කමා කරවනු ලබන්නහු විසින් කමා නො කළ යුතු නො වේ. යමෙක් කමා නො කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි උපාධ්‍යායයෝ මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කෙරෙත්. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම්, දුකුලා ඥාවක් වේ. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර. නො කට යුතු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

6. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කට යුතු ය. උපාධ්‍යායයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලෝභයක් නො වේ ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ ජෛත්‍රි නාවතාවක් (සංඛ්‍යාවතාවක්) නො වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කට යුතු ය.

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතඤ්ඤා. උපරික්ඛායමගි අධිමන්තං පෙමං තොති, අධිමන්තො පසාදො තොති, අධිමන්තො හිරි තොති, අධිමන්තො ගාරවො තොති, අධිමන්තො භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතඤ්ඤා.

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දා. උපරික්ඛායමගි නාඛිමන්තං පෙමං තොති, නාඛිමන්තො පසාදො තොති, නාඛිමන්තො හිරි තොති, නාඛිමන්තො ගාරවො තොති, නාඛිමන්තො භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දා.

9. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දා. උපරික්ඛායමගි අධිමන්තං පෙමං තොති, අධිමන්තො පසාදො තොති, අධිමන්තො හිරි තොති, අධිමන්තො ගාරවො තොති, අධිමන්තො භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දා.

10. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙන්නො උපරික්ඛායො සාතිසාරො තොති. පනාමෙන්නො අනතිසාරො තොති. උපරික්ඛායමගි නාඛිමන්තං පෙමං තොති, නාඛිමන්තො පසාදො තොති, නාඛිමන්තො හිරි තොති, නාඛිමන්තො ගාරවො තොති, නාඛිමන්තො භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙන්නො උපරික්ඛායො සාතිසාරො තොති. පනාමෙන්නො අනතිසාරො තොති.

11. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙන්නො උපරික්ඛායො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙන්නො අනතිසාරො තොති. උපරික්ඛායමගි අධිමන්තං පෙමං තොති, අධිමන්තො පසාදො තොති, අධිමන්තො හිරි තොති, අධිමන්තො ගාරවො තොති, අධිමන්තො භාවනා තොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඤ්ඤාති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙන්නො උපරික්ඛායො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙන්නො අනතිසාරො තොති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතො වුත්ථමණො (රාමො නාම) භික්ඛු උපසම්ඤ්ඤා පබ්බජං යාති. තං භික්ඛු න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙද්දා. සො භික්ඛුසු පබ්බජං අලගමානො කිසො අනොසි දුඛො දුඛණ්ණො උපරික්ඛායො සාතිසාරො වමනිසස්සනගතො.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකර යුතු ය. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද, අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකර යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නො වේද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වේද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේද, අධික වූ මෛත්‍රි භාවනාවක් නො වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නො වේද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වේද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් නො වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් වේද, අධික වූ පැහැදීමක් වේද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේද, අධික වූ ගෞරවයක් වේද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

12. එකල්හි රාධා නම් එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂූන් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂූහු ඔහු පැවිදි කරන්නට නොකැමැති වූහ. තෙතෙමේ භික්ෂූන් සම්පයෙහි පැවිද්ද නොලබන්නේ වැරැණු සිරුරු ඇත්තේ රළු වූයේ දුර්වල වූයේ ඉතා පඩුවන් සිරුර ඇත්තේ නතර ඉල්ලුනු සිරුරු ඇත්තේ වී ය.

13. අග්ගසා බෝ භගවා නං බ්‍රාහ්මණෝ කිසං දුබ්බං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකරානං ධම්මිසස්සතගතො, දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙතසි: “කිනන්තු බෝ සො භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණෝ කිසො දුබ්බං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකරානො ධම්මිසස්සතගතො?” නි. “එසො භනෙත, බ්‍රාහ්මණෝ භික්ඛු උපසම්භම්භා පබ්බජ්‍යං යාථි. නං භික්ඛු න ඉච්ඡිංසු පබ්බජෙත්ථා. සො භික්ඛුසු පබ්බජ්‍යං අලභමානො කිසො දුබ්බං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුපණ්ඩුකරානො ධම්මිසස්සතගතො” නි.

14. අථ බෝ භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: “කො භු බෝ භික්ඛවෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරභී?” නි එවං චුතො ආයස්වා සප්පතො භගවතං එතදවොච: “අහං බෝ භනෙත තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “කිමපන භිං සාරිපුත, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරභී?” නි. “ඉධ මෙ භනෙත, සො බ්‍රාහ්මණො රාජගහෙ පිණ්ඩාය වරන්තස්ස කට්ඨජ්ඣිකං දූපෙසි. ඉමං බෝ අහං භනෙත, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “සාඬු! සාඬු! සාරිපුත, කතඤ්ඤානො හි සාරිපුත, සප්පරිසා කතවෙදිනො, තෙන හි භිං සාරිපුත, නං බ්‍රාහ්මණං පබ්බජෙති උපසම්පාදෙති” නි. “කථානං භනෙත, නං බ්‍රාහ්මණං පබ්බජෙත්ථ? උපසම්පාදෙති?” නි.

15. අථ බෝ භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යා සා භික්ඛවෙ, මයා නීති සරණං ගමනෙති උපසම්පද අනුඤ්ඤානා, නාතං¹ අජ්ඣතගෙන පටිකක්ඛිපාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඤානතිවතුසේන කමෙමන උපසම්පදං,² එවංඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙතිබ්බො, ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමේසා ඤාපෙතිබ්බො: .

16. “සුණාතු මෙ භනෙත, සමේසා: අයං ඉත්ථනනාමො ඉත්ථනනාමස්ස ආයස්මිනො උපසම්පදපෙබ්බො,³ යදි සමිසස්ස පත්තකාලං, සමේසා ඉත්ථනනාමං උපසම්පාදෙය්‍ය, ඉත්ථනනාමෙන උපරික්ඛායෙන එසා ඤාතති.

17. “සුණාතු මෙ භනෙත, සමේසා: අයං ඉත්ථනනාමො ඉත්ථනනාමස්ස ආයස්මිනො උපසම්පදපෙබ්බො, සමේසා ඉත්ථනනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථනනාමෙන උපරික්ඛායෙන, යස්සායස්මිනො බම්බි ඉත්ථනනාමස්ස උපසම්පද ඉත්ථනනාමෙන උපරික්ඛායෙන, සො භුණ්තස්ස යස්ස න කම්මති, සො භාසෙය්‍ය.

1. “නං” ම. ඡ. සං.

2. “උපසම්පාදෙත්ථා” ම. ඡ. සං. P. T. S

3. “උපසම්පදෙබ්බො” ම. ඡ. සං. P. T. S

13. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැරැණු සිරුරු ඇති රළු වූ දුමිණි වූ ඉතා පඬුවන් වූ සිරුරු ඇති නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇති ඒ බමුණා දක හිසුන් අමතා “මහණෙනි, මේ බමුණා වැරැණේ රළු වූයේ නපුරු පැහැ ඇත්තේ ඉතා පඬුවැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ කුමක් නිසා ද” යි විමාළු සේක. “සමාමිනි, මේ බමුණා හිසුන් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. හිසුනු ඔහු පැවිදි කරන්නට නො කැමැති වූහ. හිසුන් වෙතින් පැවිද්ද නො ලබන්නා වූ මෙ තෙමේ වැරැණේ ය. රළු වූයේ ය. දුමිණි වූයේ ය. ඉතා පඬුවන් සිරුරු ඇත්තේ වී ය. නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වී ය” යි හිසුනු සැලකූහ.

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන් අමතා “මහණෙනි, මෙහි ඉන්නා කවර හිසු නමක් මේ බමුණා කළ සත්කාරයක් ගැණ දනී ද ?” යි (විමාළු සේක.) මෙසේ අසා වදාළ කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර ස්ථිර තෙමේ “සමාමිනි, මම මේ බමුණා කළ සත්කාරයක් ගැණ දනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියේ ය. “ශාරීපුත්‍රය, ඔබ මේ බමුණා කළ කිනම් සත්කාරයක් දන්නහු දැයි. උන්වහන්සේ ආයුෂ. “සමාමිනි, මේ රජගහනුවර පිණි සිතා ගිය මට (එක් දිනෙක) මේ බමුණු තෙමේ සැන්දක් පමණ බත් දෙව්වෙ ය. සමාමිනි, බමුණා කළ මේ සත්කාරය මම සිහිපත් කරමි” යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ශාරීපුත්‍රය, ඔබගේ ඒ සිහිපත් කිරීම ඉතා මැනවි. සත්පුරුෂයෝ කළ දේ දන්නෝ ය. කළ දේ ඉතා ප්‍රකට ව දන්නෝ ම ය. ඒ නිසා ඔබ මේ බමුණා පැවිදි කරන්න. උපසම්පදාත් කරන්නැ” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති ස්ථිර තෙමේ “මම කෙසේ මේ බමුණා පැවිදි කරමි ද ? කෙසේ උපසම්පදා කරමි ද ?” යි ඇසී ය.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ ප්‍රථම කාරණයෙහි දැනැමි කතා කොට “මහණෙනි, මා විසින් තුන්සරණ ගමනින් යම් ඒ උපසම්පදාවක් අනුදත්තා ලද ද, ඒ උපසම්පදාව අද පටන් මම ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි. ඥාතිවතුහිකමියෙන් උපසම්පදා කිරීම අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, උපසම්පදා කළ යුත්තේ මෙසේ ය:- ප්‍රතිබල වූ ව්‍යක්ත වූ හිසු නමක් විසින් සමූහ තෙමේ මෙසේ දන්විය යුත්තේ ය.

16. “සමාමිනි, සමූහ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, මෙනම් ඇති මේ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමතුන්ගේ උපසම්පදා-පෙක්‍ෂකයෙකි. ඉදින් සමූහයාට පැමිණි කල් වේ නම් සමූහ තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙනම් ඇත්නු උපසම්පදා කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

17. “සමාමිනි, සමූහ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, මෙ නම් ඇති මේ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමතුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. සමූහ තෙමේ මෙ නම් ඇත්නු මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයා ගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂමත් කෙනෙකුත් හට මෙ නම් ඇති උපාධිත්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්නු හුගේ උපසම්පදා නොමෝ රුපි වේ. නම්, ඒ ආයුෂමත් තෙමේ තුෂණිමුතා වේවා. යමෙකුට රුපි නොවේ නම්, තෙතෙමේ කියාවා.

18. “දුතියමි ඵතමස්ථං වදාමි. සුඤ්ඤානං මෙ භවෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයස්මනො උපසම්පදාපෙබ්බො, සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙති, ඉත්ථනාමෙන උපජ්ඣායෙන, යස්සායස්මනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථනාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස නික්ඛමති සො භාසෙය්‍ය.

19. “තතියමි ඵතමස්ථං වදාමි. සුඤ්ඤානං මෙ භවෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයස්මනො උපසම්පදාපෙබ්බො, සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථනාමෙන උපජ්ඣායෙන, යස්සායස්මනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථනාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස නික්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

20. “උපසම්පන්නො සඤ්ඤාන ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමෙන උපජ්ඣායෙන, ඛමති සඤ්ඤා, තස්මා භුණ්ති ඵච්චෙනං ධාරයාමි” ති.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු උපසම්පන්නසමනන්තරා අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු ඵච්චානංසු: “මො ආවුසො ඵවරුථං අකාසි. තෙනං කප්පති” ති. සො ඵච්චාන: “තෙවානං ආයස්මනෙන යාපි: ‘උපසම්පාදෙථ ම’ නති. කිං මං භූමෙන අයාපිතං උපසම්පාදිත්ථ?” ති. භගවතො ඵතමස්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ අයාපිතෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛපටස්ස, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාපිතෙන උපසම්පාදෙත්ථං. ඵචං මං පන භික්ඛවෙ යාපිතබ්බො: තෙන උපසම්පදාපෙබ්බෙන සඤ්ඤා උපසම්පාදිතා ඵකංසං උත්තරාසඤ්ඤා කරිත්වා භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤා, උක්ඛුටිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤාලිමපනනෙත්ථා ඵච්චස්ස වච්ඡිකො: ‘සඤ්ඤා භවෙන, උපසම්පදං යාවාමි, උලුලුමසං මං භවෙන සඤ්ඤා අනුකම්පං උපාදයා’ ති. දුතියමි යාපිතබ්බො -පෙ- තතියමි යාපිතබ්බො, ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඤ්ඤා ඤාපෙතබ්බො:

18. “දෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති මේ තෙමේ මේ නම් ඇති ආයුෂමිතුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. සඛ්‍ය තෙමේ මේ නම් ඇති-නහු මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂමිත් තෙතෙකුන් හට මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇතිනහුගේ උපසම්පදා නොමෝ රුපි වේ නම්, තෙතෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමකුට රුපි නො වේ නම්, තෙතෙමේ කියාවා.

19. “තෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති තෙරණ තෙමේ ආයුෂමිත් වූ මේ නම් ඇති තෙරුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. සඛ්‍ය තෙමේ මේ නම් ඇති තෙරණහු මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. ආයුෂමිත් වූ යම් ස්වර්තමත්තට මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇති තෙරණහුගේ උපසම්පදා නොමෝ රුපි වේ නම්, තෙතෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමකුට රුපි නො වේ නම්, තෙතෙමේ කියාවා.

20. “සඛ්‍යයා විසින් මේ නම් ඇති මේ තෙමේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පත් කරණ ලද්දේ ය. එය සඛ්‍යයාට රුපි වේ. එබැවින් තුෂණීම්භූත වේ. මේ කරුණ මෙසේ සලකමි.

21. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් උපසම්පදාවට අනතුරු ව අනාවාරයෙහි නැසිවෙයි. සෙසු භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, මෙබන්දක් නො කරව. මේ නො කැප ය” යි කීහ. ඒ මහණ තෙමේ “මම මා උපසම්පත් කරමි” යි ආයුෂමිතුන්ගෙන් නො ඉල්ලිමි. මා විසින් නො ඉල්ලි තමුන්තාන්සේලා කුමනට මා උපසම්පත් කළහු ද?” යි ඇසී ය. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකළහ. “මහණෙනි, සඛ්‍යයා නො ඉල්ලනලදහු විසින් උපසම්පත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඉල්ලනලදහු උපසම්පත් කිරීම අනුදැනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉල්ලිය යුතු ය. උපසම්පදාපෙක්‍ෂක වූ මහණහු විසින් සඛ්‍යයා වෙත පැමිණ උතුරුසහගිවුර එකස් කොට පොරවා ගෙන භික්ෂූන්ගේ පා වැද උකහුවිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ස්වාමීනි, සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. ස්වාමීනි, මා කෙරෙහි අනුකම්පා කොට මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරා භික්ෂූතාවයෙහි පිහිටුවනු මැනවි” යි මෙසේ කිය යුතු ය. දෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. ව්‍යංග්‍ය වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් සඛ්‍යයාට මෙසේ දන්විය යුතු ය:

‘සුඤ්ඤානං මෙ භවෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉන්ද්‍රියානාමේ ඉන්ද්‍රියානාමස්ස ආයස්මත්තො උපසම්පදාපෙබ්බො. ඉන්ද්‍රියානාමේ සඤ්ඤා උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සඤ්ඤා පතතහරුං සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියානාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන, එසා ඤාති.’

‘සුඤ්ඤානං මෙ භවෙන සඤ්ඤා: අයං ඉන්ද්‍රියානාමේ ඉන්ද්‍රියානාමස්ස ආයස්මත්තො උපසම්පදාපෙබ්බො. ඉන්ද්‍රියානාමේ සඤ්ඤා උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියානාමං උපසම්පාදෙති ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මත්තො බමති ඉන්ද්‍රියානාමස්ස උපසම්පද ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො ඩුඤ්ඤාස්ස. යස්ස නතබ්බති, සො භාසෙය්‍යස්.’

‘දුතියමි ඵතමස්ථං වදාමි -පෙ- තතියමි ඵතමස්ථං වදාමි -පෙ-

‘උපසම්පන්නො සඤ්ඤති ඉන්ද්‍රියානාමේ ඉන්ද්‍රියානාමෙන උපජ්ඣායෙන. බමති සඤ්ඤාස්ස. තස්මා ඩුඤ්ඤි ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

22. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ පණ්ණානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා¹ තොති. අථ බො අඤ්ඤාතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්‍යපුත්තියා සුබසීලා සුබසමාචාරා සුතොජ්ජාති භුඤ්ජන්තා නිවාතෙසු සසතෙසු සයනති. යනත්තානං සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය” නති.

23. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු උපසංඝාමස්මා පබ්බජං යාමි. තං භික්ඛු පබ්බජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තස්මිං පබ්බජ්ජෙන භත්තපටිපාටි සිසිථ. භික්ඛු ඵවමානංසු: “එති’දුති ආට්ඨසො, පිණ්ඩාය වරිස්සාමා”ති. සො ඵවමාන: “නානං ආට්ඨසො ඵතංකාරණා පබ්බජ්ජො පිණ්ඩාය වරිස්සාමි” ති. සචෙ මෙ දස්සාථ, භුඤ්ජස්සාමි. තො චෙ මෙ දස්සාථ, විබ්බඤ්ඤාමි” ති. “කිමපන තං ආට්ඨසො, උදරස්ස කාරණා පබ්බජ්ජො?” ති. “ඵවමාට්ඨසො” ති.

24. සෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන් -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති සියනති විපාචෙනති: “භංගං හි නාම භික්ඛු, ඵතං ස්වාකායෙන ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා පබ්බජස්සති” ති භගවතො² ඵතමස්ථං ආරොචෙසුං.

1. “අට්ඨිතා” P. T. S. 2. “තෙ භික්ඛු භගවතො” ම. ඡ. සං. P. T. S

‘සමාමිති, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති
ණේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඛන
යෙකි. මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන්
යුක්ත ව සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඉදින් සඬ්ඝයානට කල්
පැමිණීමත් නම්, සඬ්ඝ තෙණේ මෙ නම් ඇත්නහු මෙ නම් ඇති
උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපත් කරන්නෝ ය. මේ දැන්ම මි.

‘සමාමිති, සඬ්ඝ තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති
ණේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඛන
යෙකි. මෙ නම් ඇති තෙරණ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව
සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඬ්ඝ තෙණේ මෙ නම් ඇත්නහු
මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපත් කරයි. යම්
ආයුෂමක් කෙනකුන්ට මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම්
ඇත්නහුගේ උපසම්පදාව රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂමක් තෙණේ
කුෂණීච්ඡාන වේවා. යම් ආයුෂමක් කෙනකුන්ට රුචි නො වේ නම්, ඒ
ආයුෂමක් තෙණේ කියාවා.

‘දෙවනවර ද මේ කාරණය කියමි. -පෙ- තෙවනවර ද මේ
කාරණය කියමි. -පෙ-

‘සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති
උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපත් කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයානට
රුචි වේ. එහෙයින් කුෂණීච්ඡාන වේ. මෙය මෙසේ සලකමි.

22. එකල්හි රජගහ නුවර ප්‍රණීත වූ බත් පිළිබඳ බත් පිළිවෙලක්
නීති පැවැත්තේ වේ. එකල්හි එක්තරා බමුණකුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍ය-
පුත්‍රයෝ ප්‍රබසවනාට ඇත්තෝ ය. සුවසේ ගැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා
බොජුන් වලඳු හුලං නැති තැන්හි වූ යහන්හි නොවිත්. මම ශ්‍රමණ-
ශාක්‍යපුත්‍රයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමි නම් ගෙණෙනැ” යි සිහෙක් වී ය.

23. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙණේ තිසූන් කරා ගොස් පැවිද්ද
ඉල්ලී ය. තිසූහු ඔහු පැවිදි කොට උපසපත් කළහ. ඒ බමුණා පැවිදි වූ
කල්හි බත්පිළිවෙල නැවතුනේ ය. තිසූන් “ඇවැත්නි, එව. දන් පිඩු
සිහා යන්නෙමු” යි කී කල්හි කෙනෙණේ “ඇවැත්නි, මම ‘පිඩු සිහා
යන්නෙමි’ යි යන මේ කෙතුවෙන් පැවිදි නො වූයෙමි. ඉදින් මට දෙන්නහු
නම්, වලඳන්නෙමි. නො දෙන්නහු නම්, සිවුරු නැර යන්නෙමි” යි කීයේ ය.
“කිම, ඇවැත්නි, ඔබ බඩ නිසා පැවිදි වූවේ ද ?” “ඇවැත්නි, එසේ ය.”

24. යම් ඒ මහණහු ආශා තැත්තෝ ද, ඔහු “කෙසේ නම් මහණ,
බඩ රැකීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනයෙහි
පැවිදි වූයේ දැයි අවමන් කෙරෙත්. ගතී කෙරෙත්. දොස් කියත්.
හාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සැලකළහ.

25. “සච්චං කීර නිං භික්ඛු, උදරස්ස භාරණං පබ්බජිතො?” හි.
 “සච්චං භගවා” විගරහි බ්‍රහ්මා භගවා: “කථං හි නාම ජිං
 මොක්ඛපුරිස, එවං සමාකතානෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස භාරණං
 පබ්බජස්සසි? තෙනා මොක්ඛපුරිස, අසසන්නානං වා පිසාදය පසන්නානං
 වා භිශෙය්‍යානාටය -පෙ- විගරහිනි, ධම්මං කථං කථා භික්ඛු
 ආමින්නසි:

26. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙනෙන වන්නාතො නිස්සයෙ
 ආවිහන්තිතු: ‘පිණ්ඩිකාලොපතොජනං නිස්සය පබ්බජ්‍යා. තත්තෙ යාවජ්චං
 උස්සාතො කරණීයො, අතිරෙකලාතො: සම්භන්තං උද්දෙසනතං
 තිමන්නං සලාභන්නං පඤ්ඤං උපොසවිතං පාටිපදිතං.’

“පංසුකුලච්චරං නිස්සය පබ්බජ්‍යා. තත්තෙ යාවජ්චං උස්සාතො
 කරණීයො, අතිරෙකලාතො: බොමං කප්පාසිතං කොසෙය්‍යං කම්බලං
 සාණං නසිං.

“රුකඛමුලසන්නාසනං නිස්සය පබ්බජ්‍යා. තත්තෙ යාවජ්චං
 උස්සාතො කරණීයො, අතිරෙකලාතො: මිත්තො අසිසයොගො පාසාදෙ
 නම්මයං ගුතා.

“පුත්තිමුත්තනෙසය්‍යං නිස්සය පබ්බජ්‍යා. තත්තෙ යාවජ්චං උස්සාතො
 කරණීයො, අතිරෙකලාතො: සප්පි නවනිතං තෙලං මධු වාණිතනනි.”

උපස්සායවග්ගනාණමාරං නිවසිතං පඤ්ඤමං.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතො මාණවතො භික්ඛු
 උපසම්පාදිතා පබ්බජ්‍යා යාති. තස්ස භික්ඛු පටිගච්චිව නිස්සයෙ
 ආවිහන්තිසු. සො එවමාත: “සච්ච මෙ භනෙන, පබ්බජිතෙ නිස්සයෙ
 ආවිහන්තියාථ, අතිරෙකය්‍යඤ්ඤානං 1. නදානාතං භනෙන, පබ්බජස්සාමි.
 ජෙගුච්ඡා මෙ නිස්සයා පටිකකුලා”නි.

2. භික්ඛු භගවතො එවමාත: ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ,
 පටිගච්චිව නිස්සයා ආවිහන්තිබ්බා. සො ආවිකෙතිය්‍ය, ආපනනි
 දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පන්නාසමින්නාතො නිස්සයෙ
 ආවිහන්තිතු”නනි.

25. “සැබැද මහණ, ඔබ බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබැ ය.” භාග්‍යවත්ඥුරජානන්වහන්සේ “නිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් ඔබ මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනයෙහි බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද? නිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුන-වුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස නෝ නො පවත්නේ ය” යි ගැරුණු සේන. ගරුණ දැනුම නො නොට තිබුණු අමතූ සේන:

26. “මහණෙනි, උපසංචන් කරන්නහු විසින් නිසංස සන්තප්තියෙහි යම් කියාදීම මම නිසම කරමි. ‘පැවිද්ද සිතා අත් පිඩු බොජුන නිසා ය. නා විසින් දිවි හෙක් ඒ විණ්ණියාලොපනොල්නයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සමස්තාට දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා නොට දෙන බත, කුසපත් ලා දෙන බත, පසළොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොතෝ දිනයෙහි දෙන බත, පැළවිදිනයෙහි දෙන බත, වැඩි ලැබීම වේ.

“පැවිද්ද පසුල් සිවුර නිසා ය. නා විසින් දිවි හෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, තිහිපි (පටනුලෙන් කළ පිළි), කම්බිලි, හණ, මිශ්‍ර පිළි වැඩි ලැබීම වේ.

“පැවිද්ද, රැක්මුල සෙනසුන නිසා ය. නා විසින් දිවි හෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙතෙර, ගුරුළු පියාපත් ලෙසින් කළ වතල අළු ගෙය, සිවුරුස්ගෙය, සුදුසු සහිත ගෙය, ලෙන, වැඩි ලැබීම වේ.

“පැවිද්ද පුත්ඵලානුකූලාසනය* නිසා ය. නා විසින් දිවි හෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. ගිවොල්, වෙහිරු, හෙල්, මී, උක්තකුරු යන මේ වැඩි ලැබීම වේ.”

සේවන උපාදායායවත්ඥවර නිමි.

1. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් තිබුණු වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. තිබුණු ඔහුට පළමු නොට ම සිටු නිසංස කීන. ඒ මහණතෙමේ “සාමිනි, පැවිදි වූ කල්හි මට සිටු නිසංස කියු නම්, මම (පැවිද්දෙහි) කැමති වන්නේ නෝ වෙමි. මම දැන් පැවිදි නො වන්නෙමි. සිටු නිසංස මා විසින් ගරුන ලද ය. මට පිළිතුල් ය” යි මෙසේ කියේ ය.

2. තිබුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළකුන. “මහණෙනි, පළමු නොට ම සිටු නිසංස නො කිය යුතු ය. යම් මහණෙක් කියන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, උපසංචයවට අනතුරු ව සිටු නිසංස කියන්නට අනුදනිමි.

* උපමායාය බලනු.

3. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු දුටුගෙහනටි තිවගෙහනටි ගණෙන 1 උපසම්පාදෙනති. හගවතො ඵනමන්ථො ආරොවෙසු. “න භික්ඛවෙ, උභනදසවගෙහන ගණෙන උපසම්පාදෙනබ්බො. සො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආරතති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවගෙහන වා අතිරෙකදසවගෙහන වා ගණෙන උපසම්පාදෙතු”නති.

4. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු ඵකට්ඨංචි දුටුගෙහනටි සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙනති. ආයසමාපි උපසෙතො වංශනාමුපනො ඵකට්ඨංචි සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙසි. සො වංශො වුජෙථො දුටුගෙහන ඵකට්ඨංචි සද්ධිවිහාරිකං ආදය යෙන හගවා හෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා හගවතො අභිවාදෙත්වා ඵනමන්ථො නිශ්චිදි. ආවිණ්ණං බො ජනෙනා බුද්ධානං හගවතනානං ආගන්තුකෙති භික්ඛුති පටිසම්මොදිතු.

5. අථ බො හගවා ආයසවතො උපසෙතො වංශනාමුපනො ඵකදවොච: “කච්චි භික්ඛු ඛමිනිං? කච්චි යාපනිං? කච්චිත් 2 අයසිලමපෙන අද්ධානං ආගතා?” නි 3. “ඛමිනිං හගවා, යාපනිං හගවා, අයසිලමපෙන ච මයං හතෙන අද්ධානං ආගතා” නි.

6. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡනති. ජානනාපි න පුච්ඡනති. කාලං විදිකා පුච්ඡනති. කාලං විදිකා න පුච්ඡනති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡනති. තො අත්ථසංභිතං, අත්ථසංභිතෙ සෙතුකාතො තථාගතානං, දච්චි ආකාරෙති බුද්ධා හගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡනති. ඛමමං වා දෙසෙය්‍යාමි; සාවකානං වා සිත්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙය්‍යාමි නි.

7. අථ බො හගවා ආයසවතො උපසෙතො වංශනාමුපනො ඵකදවොච: “කතිවගෙහනටි ත්වං භික්ඛු?” නි. “දුටුගෙහන අහං හගවා” නි. අයං ජන භික්ඛු කතිවගෙහනටි?” නි. “ඵකවගෙහන හගවා” නි. “කිනායං භික්ඛු කොති?” නි “සද්ධිවිහාරිකො මෙ හගවා” නි.

8. විගර්හි බුද්ධා හගවා: “අනුච්ඡිට්ඨං මොඝපුරිස, අනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසාමණිකං අනපටිං අකරණිං, තථා හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, අකුසලාති ඔවදිසො අනුසාසිතො අකුසලාති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං මඤ්ඤිසාසි? අතිලභ්‍යං බො ත්වං මොඝපුරිස, බාහුලාය ආවතො යදිදං ගණබ්බිකං. තෙනා මොඝපුරිස, අයසනානං වා පසාදය” - පෙ - විගර්හිකා ඛමමිං නථා නති. භික්ඛු ආමනෙත්වා: “න භික්ඛවෙ, උභනදසවගෙහන උපසම්පාදෙනබ්බො. සො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආරතති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවගෙහන වා අතිරෙකදසවගෙහන වා උපසම්පාදෙතු”නති.

1. “වතුපසගෙහනටි ගණෙන” ම. සු. ප; හො. ඩි.

2. “කච්චි ත්වං” ම. ඡ. ස. 3. “ආගතොති” ම. ඡ. ස.

3. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද තිදෙනෙකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද උපසම්පදා හෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළකළහ. “මහණෙනි, දසදෙනෙකුන්ට අඩු වූ ගණයා පිසින් උපසම්පත්තො කාට යුතු ය. යම් මහණෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ. මහණෙනි, දසනමක් වූ හෝ දසනමකට වැඩි වූ හෝ ගණයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පත් කළ යුතු ය” යි අනුදකිමි.

4. එකල්හි උපසම්පත් වීමෙන් එක්වස් ඇත්තා වූ ද දෙවස් ඇත්තා වූ ද භික්ෂුහු සද්ධිවිහාරිකයා උපසම්පත් කරති. වඩහනනමුණියගේ යුත් වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂු තෙමේ ද උපසම්පත් වීමෙන් එක් වස් ඇත්තේ සද්ධිවිහාරිකයකු උපසම්පත් කෙළේ ය. ඒ වඩහනනපුත්‍ර වූ උපසෙත භික්ෂු තෙමේ වස් පමාරණය කළේ දෙවස් ඇත්තේ එක්වස් ඇති සද්ධිවිහාරිකයා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක කුන්නේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජුන්හට ආගතකුක භික්ෂුන් සමග පිළිසඳර කතා කිරීම පුරුදු ම ය.

5. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉරියවු ඉවසිය හැකි ද? කිම දිවි යැපිය හැකි ද? කිම නිදුකින් දික්මග ආවහු ද?” යි වඩහනනපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුහුගෙන් විමාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සාමිනි, අපි නිදුකින් දික්මග ආවෙමු” යි හේ කී ය.

6. තථාගතවරු දූත ද විමාරත්. දූත ද නො විමාරත්. කල් දූත විමාරත්. කල් දූත නො විමාරත්. තථාගතවරු අනීයෙන් යුක්ත වූවක් විමාරත්. අනනීයෙන් යුක්ත වූවක් නො විමාරත්. අනනීයනිතාවචකයෙහි තථාගතවරු මාගීයෙන් තෙතු නැසූ සේක. ‘ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමි. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමි යි’ යන දෙ කරුණෙන් භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ භික්ෂුන් විමාරත්.

7. ඉන්බිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද?” යි වඩහනනපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුහට මෙය වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම දෙවස් ඇත්තෙමි”. “මේ මහණ කෙතෙක් වස් ඇත්තේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එක්වස් ඇත්තේ ය”. “මේ මහණ තට කවරෙක් ද?” යි ඇසූ කල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගේ සද්ධිවිහාරිකයා” යි කී ය.

8. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරුෂය, (නාගේ ක්‍රියාව) හුදුසු ය. නො ගැළපෙන්නකි. නො සම් වූවකි. පහණකමට නො යුදුසු ය. අකැප වූවකි. නො හට යුත්තෙකි යි” නින්දා කළ සේක. භික්ෂුරුෂය, හෝ අනුන් පිසින් අවවාද කට යුත්තෙහි ය. අනුසාසනා කටයුත්තෙහි ය. තෙසේ නම් අනිකකුට අවවාද කරන්නට අනුසාසනා කරන්නට සිතුවෙහි ද? භික්ෂුරුෂය, යම් මේ පිරිස් බැඳ ගැණීම වූ බහුලතාවයෙක් වේ ද, එයට හෝ ඉතා ඉක්මනට ම වැටුනෙහි ය. භික්ෂුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ-නො පවති” යි ගරනා දූතමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඩු දසවස් ඇති මහණහු පිසින් උපසම්පත්තො කාට යුතු ය. අඩු දස වස් ඇති යම් මහණෙක් උපසම්පත් කරන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ. මහණෙනි, දසවස් පිරුණු මහණහු පිසින් හෝ වැඩි දසවස් ඇති මහණහු පිසින් හෝ උපසම්පදා කරන්නට අනුදකිමි”.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “දසවස්සමන, දසවස්සමනා” ති¹ බාලා අබ්බන්තො උපසම්පාදෙන්නි. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අබ්බන්තො, සද්ධිවිහාරිකා බ්බන්තො. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුන්තො. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා දුප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා පසුන්තො.

10 අඤ්ඤානරො’ පි අඤ්ඤානිඤ්ඤාපුබ්බො උපර්ක්කායෙන සත්ඛමේකං වුච්චමානො උපර්ක්කායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තායෙව තිත්ථායතනං සංකමි.

11. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන් -පෙ- තෙ උර්ක්කායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ ති බාලා අබ්බන්තො උපසම්පාදෙස්සන්ති? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අබ්බන්තො, සද්ධිවිහාරිකා බ්බන්තො. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුන්තො. දිස්සන්ති උපර්ක්කායා දුප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා පසුන්තො” ති.

12. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොපෙත්සං. “සච්චං කීර් භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘දසවස්සමන දසවස්සමනා’ ති බාලා අබ්බන්තො උපසම්පාදෙන්නි? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිනා? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අබ්බන්තො සද්ධිවිහාරිකා බ්බන්තො? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා අප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා බහුසුන්තො? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා දුප්පසුන්තො, සද්ධිවිහාරිකා පසුන්තො?” ති.

13. “සච්චං භගවා”. විගර්හි බුද්ධො භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුර්සා ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ ති බාලා අබ්බන්තො උපසම්පාදෙස්සන්ති? දිස්සන්ති උපර්ක්කායා බාලා -පෙ- සද්ධිවිහාරිකා පසුන්තො. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිත්වා ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්සි: “න භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්බන්තෙන උපසම්පාදෙත්තෙත්ථො, යො උපසම්පාදෙය්ස, ආපත්ති දුක්ඛටස්සං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්බන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සමන වා අතිරෙකදසවස්සමන වා උපසම්පාදෙත්තු” ති.

14. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු උපර්ක්කායෙසු පක්ඛන්තෙත්සු පි මික්ඛන්තෙත්සු පි කාලක්ඛන්තෙත්සු පි පක්ඛසංකන්තෙත්සු පි අනාවර්ගකා අනාවර්ගමානා අනාවුසාසිකමානා දුන්නිවත්ථා දුපාරුකා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වර්තති.

1. “දසවස්සමන දසවස්සමනා ති” ම. ඡ. සං.

9. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමග, දසවස් ඇත්තමග” යි අඥන වූ අව්‍යක්ත වූ භික්ෂුහු උපසපත් කෙරෙහි, උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණින වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අලංගුරා වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශුභ වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ.

10. පෙර අන්‍යනිච්ඡිකයන් කෙරෙහි පැවිදි ව වුසු එක්තරා මනණක් ද උපාධ්‍යායයන් විසින් සහධම්මයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාධ්‍යායයාට වාදරොපණය කොට ඒ නිච්ඡායනතයට ම ගියේ ය.

11. ආකාරනිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙත්, නිඤ් කෙරෙත්, දෙස් කියත්: “කෙසේ නම් ‘භික්ෂුහු දස වස් ඇත්තමග’ දස වස් ඇත්තමග” යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන්නාහු ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණින වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ අලංගුරා වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශුභ වූවාහු දක්නා ලැබේ. උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ”.

12. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දන්වූහ. “මනණෙනි, සැබෑ ද? භික්ෂුහු ‘දසවස් ඇත්තමග’ දසවස් ඇත්තමග යි අඥ වූවෝ අව්‍යක්ත වූවෝ උපසපත් කරන්නහු ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණින වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ අලංගුරා වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුශුභ වූවාහු දක්නා ලැබේ ද? උපාධ්‍යායයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ ද?”

13. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මනණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ ‘දස වස් ඇත්තමග, දසවස් ඇත්තමග’ යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන් ද? උපාධ්‍යායයෝ අඥ වූවාහු -පෙ- සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබේ ද? මනණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදිම විණිස හෝ නො පවතී යි -පෙ- ගැරු කේක. ගරුනා දහම් කතා කොට භික්ෂුන් අමතා. “මනණෙනි, අඥ වූ අව්‍යක්ත වූ මනණහු විසින් උපසපත් නො හට යුතු ය. යම් මනණක් උපසපත් කරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මනණෙනි, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ දස වස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ මනණහු විසින් උපසපත් කරන්නට අනුදැනිම” යි වදාළ සේක.

14. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධ්‍යායයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද හළුරිය කළ කල්හි ද අන්‍යනිච්ඡාසංස්ථානට මාරු වූ කල්හි ද ආවායඝීයන්ගෙන් තොර වූවෝ අවවාද නො කරණු ලබන්නෝ අනුශාසනානො කරණු ලබන්නෝ නොමතා සේ ගැත්තෙකු නොමතා සේ පෙරවූවෝ මනණහුට සුදුසු නැසිවීමෙන් තොර වූවෝ පිඬු සිතා යෙත්.

15. මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි බාදනියෙපි උපරි සායනියෙපි උපරි පානියෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. සාමං සුපමෙපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනති. හත්තගෙහපි උච්චාසද්ද මනාසද්ද, විතරනති.

16. මනුස්සා උජ්ඣායගති, භියනති, විපාවෙහති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වජනාසා දුන්නිවත්ථා දුපාරාදානා අනාකාසසමපන්නා පිණ්ඩාය මරිස්සාගති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සාගති? උපරි බාදනියෙපි උපරි සායනියෙපි උපරි පානියෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සාගති? සාමං සුපමෙපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජස්සාගති? නත්තගෙහපි උච්චාසද්ද මනාසද්ද, විතරස්සාගති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණභොජනෙ?” නි.

17. අසෙසාසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානානං භියනනානං විපාවෙනානං, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්මං ආරොවෙද්දං, -පෙ-

18. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ,” -පෙ- “සච්චං භගවා” -පෙ- විගර්භිත්වා ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙහසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආචරියං. ආචරියො භික්ඛවෙ, අනෙත්වාසිකමගි පුත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති. අනෙත්වාසිකො ආචරියමගි පිතුචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සනාගද්විතතො විතරනතා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙසුලුං ආපජ්ජස්සාගති.

19. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සං නිස්සාය වත්ථිං, දසවස්සෙත නිස්සායං දදුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ආචරියො ගතෙතබ්බො; එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා පාදෙ වාදිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගතෙත්වා එවමස්ස වචනියො: ‘ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමනො නිස්සාය වචනීඤ්. ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමනො නිස්සාය වචනීඤ්. ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමනො නිස්සාය වචනීඤ්. ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමනො නිස්සාය වචනීඤ්’ නි. ‘සාග්‍ර’ වා ‘ලග්‍ර’ වා ‘මපාසික’ නති වා ‘පතිරුප’ නති වා ‘පාසාදිකෙත සමපාදෙති’ නි වා කායෙත විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, කායෙත වාචාය විඤ්ඤපෙති, ගතිනො කෙති ආචරියො. න කායෙත විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙත වාචාය විඤ්ඤපෙති, න ගතිනො කෙති ආචරියො.

20. අනෙත්වාසිකෙත භික්ඛවෙ ආචරියමගි සමමා වතතිතබ්බං. නත්තායං සමමා වත්තනා:- කාලස්සෙව වුට්ඨාය උපානනා¹ ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා දනනකට්ඨං දානබ්බං. මුබොදකං දානබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙත්තබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ඛොටිත්වා යාගු උපනාමෙත්තබ්බං. යාගුට්ඨෙතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගතෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඤ්ඤානෙත්වා ඛොටිත්වා පටිසාමෙත්තබ්බං.

15. අනුභව කරණ මිනිසුන්ගේ බොජුන් මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. තුමු ව්‍යඤ්ඤා ද බන් ද මනවා ගෙණ අනුභව කරත්. බොජුන්තලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

16. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යයුතු වූ ශ්‍රමණයෝ නො මනා සේ හැන්දෝ නො මනා සේ පෙරෙව්වෝ ශ්‍රමණසාරාප්‍රාචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිහා හැසිරෙත් ද? ; මිනිසුන් අනුභව කරණ කල්හි බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? බ්‍රාහ්මණභෞජනයෙහි බමුණන් මෙන් බොජුන්තලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද? අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් නියන්.

17. භික්ෂුහු පහත් කොට සිටින නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන්වූහ.

18. “මහණෙනි, සැබෑ ද?” -පෙ- “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය” -පෙ-ගරහා දැනුණු කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, ආවාය්‍යීයකු අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, ආවාය්‍යීයතෙමේ අනුවැසියා කෙරෙහි පුත්‍රයා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. අනුවැසියතෙමේ ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි පියා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සහිත ව පිහිට සහිත ව සමාන පැවතුම ඇති ව වසන්නෝ වෙමු සාසනයෙහි වැඩිමට මුල් බැසගැනීමට මහත්බවට පැමිණෙන්නෝ ය.

19. “මහණෙනි, දස වස් ඇති ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසීම ද දසවස් ඇති ඇදුරෙකු විසින් නිස දීම ද අනුදනිමි. මහණෙනි, ආවාය්‍යී තෙමේ මෙසේ පත් කර ගත යුත්තේ ය: උතුරුසහසිවුර එකස් කොට ගෙණ පා වැඳ උකකුටිකයෙන් හිද ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. සාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. සාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි’ යි (කිය යුතුය). ආවාය්‍යී තෙමේ ‘යහපතා’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත හැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහද වන සුලු පිළිවෙතින්’ සරු වෙව්’ යි හෝ කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද ආවාය්‍යී තෙමේ ගන්නා ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, ආවාය්‍යී තෙමේ නො ගන්නා ලද්දේ ය.

20. “මහණෙනි, අනුවැසියා විසින් ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කලින් ම නැගිට වහන් මුදු උතුරුසහසිවුර එකස් කොට දැවැටි දිය යුතු ය. මුව දෙතා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිවෙහි නම් බඳුන සෝදා කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බඳුන ගෙණ පාත් කොට නො ගතා මැනවින් සෝදා හැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය.

21. ආචරියවෙති වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛ්‍යාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආචරියො ගාමිං පටිසිඬුකාමො තොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිතිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. කායඛන්ධිතං දුතබ්බං. සගුණං කන්ධා සම්ඝාපියො දුතබ්බො. ධොවිත්වා පනෙතා සඋදකො දුතබ්බො. සචෙ ආචරියො පච්ඡාසමණං ආකස්ඛති, නිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙනෙතන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායඛන්ධිතං ඛන්ධිත්වා සගුණං නාස්වා සම්ඝාපියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨකං පටිමුඤ්චිත්වා සොධෙත්වා පනතා ගතෙත්වා ආචරියස්ස පච්ඡාසමණෙත්ව තොතබ්බං. නානිදුරෙර ගන්තබ්බං. නාචිවාසෙනෙර ගන්තබ්බං. පනතපරියාපනතං පටිග්ගතෙතබ්බං.

22. න ආචරියස්ස භණ්මානස්ස අන්තරන්තරං කුඨං ඔපාතෙතබ්බො, ආචරියො ආපත්ති සාමන්තා භණ්මාතො නිවාසෙරතබ්බො. නිව්තනෙනෙතන පඨමත්තරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදද්දකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා සත්තචිවරං පටිග්ගතෙතබ්බං. පටිතිවාසනං දුතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. සචෙ චිවරං සිහනං තොති, මුහුත්තං උණෙත ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙත චිවරං නික්ඛිතිතබ්බං. චිවරං සම්ඝරිතබ්බං. චිවරං සම්ඝරෙනෙතන චතුරභිඤ්ඤං නාණණං උස්සාදෙත්වා චිවරං සම්ඝරිතබ්බං: ‘මා මජ්ඣෙ භමෙතා අනොසී’ ති. ඔනොතෙ කායඛන්ධිතං කාතබ්බං.

23. සචෙ පිණ්ඩපාතො තොති, ආචරියො ච භුඤ්ජිතුකාමො තොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපතාමෙතබ්බො. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාපිස්ස උදකං දත්වා පනතං පටිග්ගතෙත්වා නිවාසකන්ධා සාධුකං අපරිඝංසනෙනෙත ධොවිත්වා වොදකං කන්ධා මුහුත්තං උණෙත ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණෙත පනෙතා නික්ඛිතිතබ්බො. පනතචිවරං නික්ඛිතිතබ්බං. පනතං නික්ඛිපෙනෙතන එකෙන හත්තෙන පනතං ගතෙත්වා එකෙන හත්තෙන තෙට්ඨා මඤ්චං වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පනෙතා නික්ඛිතිතබ්බො. න ච අනන්තරතිතාය භුමියා පනෙතා නික්ඛිතිතබ්බො. චිවරං නික්ඛිපෙනෙතන එකෙන හත්තෙන චිවරං ගතෙත්වා එකෙන හත්තෙන චිවරවංසං වා චිවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො තොගං කන්ධා චිවරං නික්ඛිතිතබ්බං.

24. ආචරියමති වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදද්දකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛ්‍යාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආචරියො නකාසිඬුකාමො තොති, නකානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්තො තොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණෙතන අත්තො, උණං පටියාදෙතබ්බං.

21. ආවායඝීයා නැති සිටි කල්හි අසුන මසවා නැබිය යුතු ය. එදෙස කසල සහිත නම් නැමදිය යුතු ය. ආවායඝීතෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුඩු අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. උතුරුසහසිවුර හා සහල සිවුර එක් කොට සිවුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. ඉදින් ආවායඝී තෙමේ පස්සේ යන මහණකු කැමැත්තේ නම් තෙමිඬු පසන්තනු විසින් පිරිමිඬු කොට කඳ පටිය බැඳ උතුරුසහ හා සහල සිවුර එක් කොට පොරොවා ගෙණ ගණනය අවුණා පාත්‍රය සෝද ගෙණ ආවායඝීතට පස්සේ යන මහණකු විය යුතු ය. ඉතා දුරින් නො යා යුතු ය. ඉතා ලගින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි ඉතිරි වූ දෙය පිළිගත යුතු ය.

22. ආවායඝීයා කතා කරණ කල්හි අතරතුර කතා නො බැතිය යුතු ය. ආවායඝී තෙමේ ඇවැත් වියකැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැළැක්විය යුතු ය. පිඬු සිහා නවත්න්නහු විසින් පළමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දේනා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. කලින් ඇඳ තුඩු අදනය දිය යුතු ය. ඇඳි අදනය පිළිගත යුතු ය. සිවුර තෙත් නම්, මොකොතක් උෂ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. සිවුර උෂ්ණයෙහි වැසියක් නො දැවිය යුතු ය. සිවුර නැමිය යුතු ය. සිවුර නමන්නහු විසින් සතරතුලක් පමණ සිවුරු කොණ උස් කොට 'මැද නොබිදේවා' යි නැමිය යුතු ය. සිවුරුදරණයෙහි පටිය බතා තැබිය යුතු ය.

23. ඉදින් පිණ්ඩපාතය වේ ද ආවායඝී තෙමේත් වළඳනු කැමති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා පිණ්ඩපාතය එළවිය යුතු ය. ආවායඝීයාතට පැන් වුවමනා දැසි පිළිවිසිය යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගවා මතා කොට සෝද දිය පිස දමා මොකොතක් උෂ්ණයෙහි තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිවුරු බතා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බතා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය බතා නො තැබිය යුතු ය. සිවුර බතා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුරු ලත උණදඬුව හෝ සිවුරු ලත රැකුණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට නුවාව එතාට ද දරණය මෙතාට ද තබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

24. ආවායඝීයා නැති සිටි කල්හි ආයනය මසවා නැබිය යුතු ය. පා දේනා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය. ඉදින් එදෙස කසල සහිත නම්, කැමැත්තේ යුතු ය. ආවායඝී තෙමේ නතනු කැමැත්තේ නම් නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, සිහිල් දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

25. සචෙ ආචරියො ජනනාසරං පටිසිද්ධාමො තොති, වුණණං සන්තොතබ්බං, මහතිකා තෙමෙතබ්බං, ජනනාසරපීඨං ආදාය ආචරියං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්තො, ජනනාසරපීඨං දක්වා චිවරං පටිග්ගත්තො, එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, වුණණං දාතබ්බං, මහතිකා දාතබ්බං, සචෙ උස්සහති, ජනනාසරං පටිසිතබ්බං, ජනනාසරං පටිසන්තොන මහතිකාය මුඛං මනෙතබ්බං, පුරතො ම පච්ඡතො ම පටිවර්තදෙක්ඛා ජනනාසරං පටිසිතබ්බං, න පෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජ නිසිදිතබ්බං, න නවා භික්ඛු ආසන්නෙ පටිබාහෙතබ්බං, ජනනාසරෙ ආචරියං පරිකමමං කාතබ්බං, ජනනාසරං නික්ඛමන්තොන ජනනාසරපීඨං ආදාය පුරතො ම පච්ඡතො ම පටිවර්තදෙක්ඛා ජනනාසරං නික්ඛමිතබ්බං.

26. උදකෙති ආචරියං පරිකමමං කාතබ්බං, නතානෙන පඨමිතරං උත්තරිත්වා අත්තතො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආචරියං ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සමුඝාරි දාතබ්බං, ජනනාසරපීඨං ආදාය පඨමිතරං ආගන්තො ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං, පාදදදකං පාදපීඨං පාදකාඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, ආචරියො පානියෙන පුච්ඡිතබ්බං, සචෙ උද්දිසාපෙකුකාමො තොති, උද්දිසාපෙකුකබ්බං, සචෙ පරිපුච්ඡිකාමො තොති, පරිපුච්ඡිතබ්බං.

27. යස්මිං විහාරෙ ආචරියො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ඛ්‍යාපො තොති සචෙ, උස්සහති, සොධෙතබ්බං, විහාරං සොධෙන්නොන පඨමං පත්තචිවරං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, නිසිදනපච්චන්දරණං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, භිසිබ්බොහනං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, මඤ්චා නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නොන අසංඝට්ටං නොන කවාටපිට්ඨං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, පීඨං නිවා කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්නොන අසංඝට්ටං නොන කවාටපිට්ඨං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, මඤ්චපටිපාදකා නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං.

28. බෙලමලුකො නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, අප්පසංගථාදකං නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, භූමමන්දරණං යථාපඤ්ඤානං සලලකෙත්වා නිහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, සචෙ විහාරෙ සන්තානකං තොති, උලලාකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසංකීර්ණණනාගා පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ ගෙරුකපරිකමමකා නිහති කණණකීනා තොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ කාලවණණකා හුමි කණණකීනා තොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බං, සචෙ අකනා තොති හුමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බං: “මා විහාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති.

25. ආවාය්‍යීතෙමේ ගිනිතල්ගෙට පිටිසෙකු කැමැත්තේ නම්, නතනපුණු දියෙන් තෙමා පිඬු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ආවාය්‍යීයන් වහන්සේට පිටු පසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිවුර පිළිගෙණ පසෙක බතා තැබිය යුතු ය. නතන පුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල් ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට යන්නු විසින් මැටියෙන් මුණ නවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ස්ථවිරභික්ෂූන් ගටා නො හිඳිය යුතු ය. නවනභික්ෂූන් ආසන යෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි දී ආවාය්‍යීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරියෙන් හා පස්සෙන් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

26. දියෙහි දී ද ආවාය්‍යීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළුනු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී නමාගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැඳ පොරොවා ගෙණ ආවාය්‍යීයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සඤ්ඤාපිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය ද පා පුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා තැබිය යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ පැනින් පිළිපිසිය යුතු ය. උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම්, උදෙසවා ගත යුතු ය. අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම්, අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

27. ආවාය්‍යී තෙමේ යම් වෙතෙරක වෙසේ නම්, ඒ වෙතෙර කසල සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙතෙර පිරිසිදු කරන්නු විසින් පළමු කොට පාසිවුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසකුරුණ බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනා ව තැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා ව තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

28. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුකුරුණ පණවා තුඩු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. වෙතෙරෙහි මකුණුදල් මේද, උඩසිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල් කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදිකඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දමිය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම්, “වෙතෙර දුට්ඨලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි දිය ඉස පිස දමිය යුතු ය.

29. සඛකාරං විවිතිනා එකමනා ඡෙඩ්ඛනබ්බං. භූමමඤ්ඤං ඔනාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා. අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානා පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්ඤපටිපාදකා ඔනාපෙතා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බා. මඤ්ඤා ඔනාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා නිමං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ඨිමං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානා පඤ්ඤාපෙතබ්බා. පීඨං ඔනාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා නිමං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ඨිමං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානා පඤ්ඤාපෙතබ්බා. භික්ඛිමොග්ගනං ඔනාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චඤ්ඤා ඔනාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. බෙලමලලකො ඔනාපෙතා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බා. අපසෙසනඵලකං ඔනාපෙතා පමජ්ජිතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධිපෙතබ්බං.

30. පහනච්චරං නික්ඛිපිතබ්බං, පහනං නික්ඛිපනෙන එකෙන හඤ්ඤා පහනං ගහෙතා එකෙන හඤ්ඤා හෙට්ඨා මඤ්ඤං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිතා පහනා නික්ඛිපිතබ්බා. න ව අනන්තරභිනාය භූමියා පහනා නික්ඛිපිතබ්බා. චිවරං නික්ඛිපනෙන එකෙන හඤ්ඤා චිවරං ගහෙතා එකෙන හඤ්ඤා චිවරංසං වා චිවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතා පාරතො අනාං ඔරතො හොග්ග කතා චිවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

31. සචෙ පුරුක්ඛිමා සරජා වාතා වායනති, පුරුක්ඛිමා වාතපානා එකෙනබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපානා එකෙනබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපානා එකෙනබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායනති, දක්ඛිණා වාතපානා එකෙනබ්බා. සචෙ සිහසාලො හොති, දිවා වාතපානා විචරිතබ්බා, රතනිං එකෙනබ්බා. සචෙ උණ්ණසාලො හොති දිවා වාතපානා එකෙනබ්බා රතනිං විචරිතබ්බා.

32. සචෙ පරිවෙණං උක්ඛාපං හොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ඛාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බං. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ඛාපා, හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ඛාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ චච්චකුටි උක්ඛාපා හොති, චච්චකුටි සමමජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිනොජනීයං න හොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආවමනකුමනියා උදකං න හොති, ආවමනකුමනියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

33. සචෙ ආවරියස්ස අනභිරති උප්පනා හොති, අනෙතවාසිකෙන වූපකාසෙතබ්බා. වූපකාසාපෙතබ්බා. ධම්මකථා වාස්ස කානබ්බා. සචෙ ආවරියස්ස කුකුඤ්චං උප්පනා හොති, අනෙතවාසිකෙන, විනොදෙතබ්බං. විනොදපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කානබ්බා. සචෙ ආවරියස්ස දිට්ඨිගතං උප්පනා හොති, අනෙතවාසිකෙන විවෙචෙතබ්බං. විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කානබ්බා.

29. කසල එකතු කොට පසෙක තල යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාන් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො ගප්පා ගෙණවුන් පණවා තුබූ ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාන් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො ගප්පා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොච්චය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙණවුන් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. කෙලමලාව සෝදා වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. වැතිර හිඳිනා පුවරුව වියලා පිරිමැද ගෙණවුන් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

30. පා සිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත හා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නොඅතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුරු බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිටුරු ගෙණ එක් අතකින් සිටුරු ලන උණදඬුව හෝ රැහැණ හෝ පිරිමැද හුවාව එකට ද දරණය මෙහාට ද තබා සිටුරු දමිය යුතු ය.

31. පෙර දිගින් නැගි එන දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාහිර දිගින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. දකුණු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, දකුණු දිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. ගිනකාලය මේ නම්, දහවල කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණ කාලය මේ නම්, දහවල කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

32. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළුගෙය කසල සහිත නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසාරානශාලාව කසල සහිත නම්, උපසාරානශාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිකල්ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිකල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිළිය කසල සහිත නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො මේ නම්, පැන් එළවා තැබිය යුතු ය. පරිභෝගයට සුදුසු දිය නො මේ නම්, පරිභෝගයට සුදුසු දිය එළවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය නො මේ නම්, වැසිකිළිදියසැලෙහි දිය වත්කල යුතු ය.

33. ආවායඝ්‍රීයානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් ආවායඝ්‍රීයා අන් තැනකට ගෙණ යා යුතු ය. අනෙකුත් ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායඝ්‍රීයානට කුකුසෙක් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තොරුන්ගේ කුකුස කැරලව” යි අන් මහණෙකුට කිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායඝ්‍රීයානට මිසදිවුවක් උපන්නෝ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අතිකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය.

34. සචෙ ආචරියො ගරුඛමමං අපකාපනොනො හොති, පරිවාසාරනො අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬෙසා ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

35. සචෙ ආචරියො මූලාය පටිකස්සනාරනො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬෙසා ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

36. සචෙ ආචරියො මානත්තාරනො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬෙසා ආචරියස්ස මානත්තං දදෙය්‍යා?” ති.

37. සචෙ ආචරියො අබ්භාරනො හොති, අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬෙසා ආචරියං අබ්භෙය්‍යා?” ති.

38. සචෙ සඬෙසා ආචරියස්ස කමමං කන්තුකාමො හොති, භාජනීයං වා නිදස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛිපනීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො සඬෙසා ආචරියස්ස කමමං න කරෙය්‍යා? උග්ගාය වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස හොති සඬෙසන කමමං භාජනීයං වා නිදස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛිපනීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කිනති හු බො ආචරියො සමමා චතෙතෙය්‍යා? ලොමං පාතෙය්‍යා? නෙත්තාරං චතෙතෙය්‍යා? සඬෙසා තං කමමං පටිපස්සතොය්‍යා?” ති.

39. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං ධොවිතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන ධොවිතබ්බං උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං ධොවිතෙය්‍යා?” ති. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං භාතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන භාතබ්බං, උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං භාරිතෙය්‍යා?” ති. සචෙ ආචරියස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන පචිතබ්බං, උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස රජනං පචිතෙය්‍යා?” ති. සචෙ ආචරියස්ස චිවරං රජෙතබ්බං හොති, අනෙතවාසිකෙන රජෙතබ්බං, උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චිවරං රජෙය්‍යා?” ති. චිවරං රජනෙතන සාධුකං සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අවරිතො පෙචෙ පකාමිතබ්බං.

34. ආවාය්‍යීතෙනෙති ගරු ඇවතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ ඵෙද, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තෙනෙති ආවාය්‍යීයාහට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

35. ආවාය්‍යීතෙනෙති මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම් අනුචෛයා විසින් කෙසේ නම් සමස්තෙනෙති ආවාය්‍යීයා මුලට (මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට) දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

36. ආවාය්‍යීතෙනෙති මානතට සුදුසු වූයේ නම්, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තෙනෙති ආවාය්‍යීයාහට මානත දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

37. ආවාය්‍යීතෙනෙති අබ්භාතයට සුදුසු වූයේ නම්, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්තෙනෙති ආවාය්‍යීයා සමස්තයට ඇතුළත් කරවන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

38. සමස්තෙනෙති ආවාය්‍යීයාහට ත්‍යාගිකමමය හෝ නියසංකමමය හෝ පබ්බාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙහිපනීයකමමය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම්, “සමස්තෙනෙති කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයාහට කම් නොකරන්නේ ද? ලඝු බවට හෝ පෙරළන්නේ ද” යි අනුචෛයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය. උන්වහන්සේට සමස්තය විසින් ත්‍යාගිකමමය හෝ නියසංකමමය හෝ පබ්බාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙහිපනීයකමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ ඵෙද, “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීතෙනෙති මනා කොට පවත්න්නේ ද” භික්ෂූන්ට අනුලෝම වන්නේ ද? නිදෙස්බව පිණිස මනා කොට පවත්න්නේ ද? සමස්තෙනෙති ඒ කම් සංසිදුවන්නේ ද” යි අනුචෛයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

39. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් සේදිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සේදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාහට සිවුරක් කට යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් ඒ කටයුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාහට පඬු පිසිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් පිසිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාහට පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පෙටිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් පඬු පෙටිය යුතු ය. “කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පොටනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොටන්නු විසින් මනා කොට පෙරල පෙරලා පඬු පෙටිය යුතු ය. පොද නොසුන්කලි බැහැර නොය. යුතු ය.

40. න ආවරියං අනාපුච්ඡා එකච්ඡස්ස පනෙනා දුතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පනෙනා පටිග්ගතෙනබ්බො. න එකච්ඡස්ස චිවරං දුතබ්බං. න එකච්ඡස්ස චිවරං පටිග්ගතෙනබ්බං. න එකච්ඡස්ස පරිකබ්බාදරා දුතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පරිකබ්බාදරා පටිග්ගතෙනබ්බො. න එකච්ඡස්ස කෙසා ඡේතනබ්බො. න එකච්ඡස්ස කෙසා ඡේදපෙතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. න එකච්ඡස්ස පරිකමමං කාරාපෙතබ්බං. න එකච්ඡස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බො. න එකච්ඡස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පච්ඡාසමණෙන නොතබ්බං. න එකච්ඡස්ස පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පිණ්ඩපාතො නිහරිතබ්බො. න එකච්ඡස්ස පිණ්ඩපාතො නිහරාපෙතබ්බො.

41. න ආවරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පටිඝිතබ්බො. න සුසානං ගනාබ්බං. න දිසා පකාමිතබ්බො. සචෙ ආවරියො ගිලානො නොති, යාවජ්චං උපට්ඨාතබ්බො. චූට්ඨානමස්ස අගමෙතබ්බො'නති.

ආවරියමනං නිවසිතං.

1. ආවරියෙන භික්ඛවෙ, අනෙතවාසිකවෙ සමමා වතතිකබ්බං. නත්‍රායං සමමා වතනනා: ආවරියෙන භික්ඛවෙ, අනෙතවාසිකො සමගතෙනබ්බො අනුගතෙනබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය මවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සචෙ ආවරියස්ස පනෙනා නොති, අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා න නොති, ආවරියෙන අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං. “කිනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා උප්පජ්ජෙය්‍යො” ති.

3. සචෙ ආවරියස්ස චිවරං නොති, අනෙතවාසිකස්ස චිවරං න නොති, ආවරියෙන අනෙතවාසිකස්ස චිවරං දුතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං. “කිනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං උප්පජ්ජෙය්‍යො” ති.

4. සචෙ ආවරියස්ස පරිකබ්බාදරා, නොති, අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාදරා න නොති, අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාදරා දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං. “කිනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාදරා උප්පජ්ජෙය්‍යො” ති.

5. සචෙ අනෙතවාසිකො ගිලානො නොති, කාලෙස්සව චූට්ඨාය දුතනකට්ඨං දුතබ්බං. මුඛොදනං දුතබ්බං. ආසිනං පඤ්ඤපෙතබ්බො. සචෙ යාගු නොති, භාජනං ධොවිනි යාගු උපනාමෙතබ්බො. යාගුජිතස්ස උදිකං දඬා භාජනං පටිග්ගතෙනා නිවං කනා සාධුකං අපරිසංසනෙන ධොවිනි පටිසාමෙතබ්බො.

40. ආවාය්‍යියා නො විවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට සිවුර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ සිවුර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට පිරිකර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිරිකර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ කෙස් නො කැපිය යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා කෙස් නො කැපවිය යුතු ය. කිසිවෙකුට පා මිරිකිම් ඇ වන් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුට වතාවත් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වතාවත් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නො විය යුතු ය. පස්සේ යන කිසි මහණෙක් නොගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිණිසානය බැහැර නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා පිණිසානය බැහැර නො කරවිය යුතු ය.

41. ආවාය්‍යියා නො විවාරා ගම් නො වැදිය යුතු ය. සොහොනට නො යා යුතු ය. ඒ ඒ දසාවන්ති නො යා යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒවන් වත තුරු උපසාරාන කළ යුතු ය. උන්වන්නේගේ ලෙඩින් නැගිසිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

ඇදුරුමත නිමි.

1. මහණෙනි, ආවාය්‍යියා අතැවැසියා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, ආවාය්‍යියා විසින් අතැවැසි තෙමේ උදෙසීමෙන් අනුග්‍රහ කට යුතු ය. කරුණු විමසීමෙන් අවවාදයෙන් අනුශාසිතායෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය.

2. ආවාය්‍යියානට වැඩි පාත්‍රයෙන් වේ ද, අතැවැසියානට පාත්‍රයෙන් නො වේ ද, ආවාය්‍යියා විසින් අතැවැසියානට පාත්‍රය දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය නේ කට යුතු ය.

3. ආවාය්‍යියානට සිවුරක් වේ ද, අතැවැසියානට සිවුරක් නො වේ ද, ආවාය්‍යියා විසින් අතැවැසියානට සිවුර දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට සිවුරක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය නේ කට යුතු ය.

4. ආවාය්‍යියානට පරිඤ්ඤාරයක් වේ ද, අතැවැසියානට පරිඤ්ඤාරයක් නො වේ ද, ආවාය්‍යියා විසින් අතැවැසියානට පරිඤ්ඤාර දිය යුතු ය. “අතැවැසියානට පරිඤ්ඤාරයක් කෙසේ නම් උපදින්නේ ද” යි උත්සාහය නේ කට යුතු ය.

5. අතැවැසි තෙමේ ගිලන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනට දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිසේ නම්, බඳුන සෝද, කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ, සිටිය හුට දිය දී බඳුන පිළිගෙන පාත් සකාට මැනවින් නො ගවා සෝද, තැන්පත් කළ යුතු ය.

6. අනන්තවාසිකමගි චූට්ඨිතො ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛ්‍යාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ අනන්තවාසිකො ගාමං පච්ඨිසිතුකාමො තොති, නිවාසනං දානබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. කායබ්බාදානං දානබ්බං. සගුණං කත්ථා සම්ඝාපියො දානබ්බා, ධොවිතා පතොතා සඋදකො දානබ්බා, “එතතාවතා නිවතතිස්සති” ති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පිතබ්බං. පච්චුග්ගන්තා පතනවිවරං පටිග්ගතෙතබ්බං. සචෙ විවරං සිහානා තොති, මුහුතතා උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන විවරං නිබ්බිතිතබ්බං. විවරං සම්ඝර්තබ්බං. විවරං සම්ඝර්තොත වතුරඔයුලං කණ්ණං උස්සාදෙතා විවරං සම්ඝර්තබ්බං. “මා මජ්ඣෙතොතො අපොසං” ති. ඔතොතො කායබ්බාදානං කානබ්බං.

7. සචෙ පිණ්ඩපාතො තොති අනන්තවාසිකො ව භුඤ්ජිතුකාමො තොති, උදකා දවා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අනන්තවාසිකො පාඨිසෙත චූට්ඨිතබ්බො. භුතතාපිස්ස උදකං දවා පතනා පටිග්ගතෙතා නිවං කත්ථා සාධුකං අපරිඝංසනොත ධොවිතා වොදකා කත්ථා මුහුතතා උණෙන ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණෙන පතොතා නිබ්බිතිතබ්බො.

8. පතනවිවරං නිකම්පිතබ්බං. පතනං නිකම්පනොත එකෙන තතෙතා පතනං ගතෙතා එකෙන තතෙතා තෙට්ඨා මඤ්චං වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිමා පතොතා නිකම්පිතබ්බො. න ච අනන්තරභිනාය භූමියා පතොතා නිකම්පිතබ්බො. විවරං නිකම්පනොත එකෙන තතෙතා විවරං ගතෙතා එකෙන තතෙතා විවරවංසං වා විවරරජ්ජං වා පමජ්ජිතා පාරතො අතනං ඔරතො තොගං කත්ථා විවරං නිකම්පිතබ්බං.

9. අනන්තවාසිකමගි චූට්ඨිතො ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ඛ්‍යාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සචෙ අනන්තවාසිකො නානාසිතුකාමො තොති, නානානං පටිසාදෙතබ්බං. සචෙ සීනෙන අනෙථා තොති, සීනං පටිසාදෙතබ්බං. සචෙ උණෙන අනෙථා තොති, උණෙන පටිසාදෙතබ්බං.

10. සචෙ අනන්තවාසිකො ජනනාඝරං පටිසිතුකාමො තොති, චුණ්ණං සනෙතනබ්බං. මහතිකා තෙමෙතබ්බො. ජනනාඝරපීඨං ආදාය ගතොති ජනනාඝරපීඨං දවා විවරං පටිග්ගතෙතා එකමනං නිකම්පිතබ්බං. චුණ්ණං දානබ්බං. මහතිකා දානබ්බා. සචෙ උස්සහති ජනනාඝරං පටිසිතබ්බං. ජනනාඝරං පටිසනොත මහතිකාය මුඛං මනෙතොති පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙතා ජනනාඝරං පටිසිතබ්බං. න පෙරෙ භික්ඛු අග්‍රපබ්ජ නිසිදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසනෙන පටිච්චානෙතබ්බො. ජනනාඝරෙ අනන්තවාසිකස්ස පරිනමිමං කානබ්බං. ජනනාඝරා නිකම්පනොත ජනනාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙතා ජනනාඝරා නිකම්පිතබ්බං.

6. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත තැමැදිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇද වැඩු ඇදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. සගුණ කොට සිටුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. “මෙපමණකින් පිඩු සිහිමෙන් නවතින්න” ය” යි දැන ආසනය පැණවිය යුතු ය. පාදෝතා දිය ද පාපුටුව ද නොසේදු පා තබන පුටුව ද එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පා සිටුරු පිළිගත යුතු ය. සිටුරු හෙත් නම්, මොහොතක් උණ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. සිටුරු උණ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නොදැවිය යුතු ය. සිටුරු නැමිය යුතු ය. සිටුරු තෙත්නු විසින් “මැද නො දරාවා” යි සහරතුලක් පමණ සිටුරු කොණ උස් කොට සිටුරු නැමිය යුතු ය. සිටුරු දරණයෙහි පටිය තැබිය යුතු ය.

7. ඉදින් විණ්ඩපාතය මේ ද, අතැවැසි තෙමේ වලදනු කැමැත්තේ මේ ද, දිය දී විණ්ඩපාතය එළවිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ පැතින් විමාල යුතු ය. වලඳ අවසන් කලහට දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙන පාත් කොට නො ගටා මනා කොට සෝද දිය පිස දමා මොහොතක් උණ්ණයෙහි ලා විසලිය යුතු ය. පාත්‍රය උණ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය.

8. පාසිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට තෝ පුටුව යට තෝ අත හා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුරු බහා තබන්නු විසින් එක අතකින් සිටුරු ගෙන එක අතකින් සිටුරු ලන උණ්දමුට හෝ රැහැණ තෝ පිසදමා නුවාව එහාට ද දරණය මෙනාට ද ලා සිටුරු බහා තැබිය යුතු ය.

9. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. පාදෝතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදු පා තබන පුටුව ද තැන්පත් කල යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත තැමැදිය යුතු ය. අතැවැසියා නැතූ කැමති නම්, නතනු පිළිසෙල කල යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් සිහිල් දිය පිළිසෙල කල යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් උණු දිය පිළිසෙල කල යුතු ය.

10. අතැවැසි තෙමේ ගිනිතල්ගෙට යනු කැමැත්තේ නම්, නතන පුණු තෙමා පිඩු කල යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙන ගොස් ගිනිතල්ගෙට පුටුව දී සිටුරු පිළිගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. නතනපුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි දිය යුතු ය. තැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිටිසෙන්නු විසින් මැටියෙන් මුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර එසා ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ස්වපිත්තිකුන් ගටා නො හිදිය යුතු ය. නවක නිකුන් ආසනයෙන් බැහැර නො හට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට දී අතැවැසියාගේ ඇඟ ඉමිම් ඇ වන් කල යුතු ය. ගිනිතල්ගෙටින් නික්මෙන්නු විසින් ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙන ඉදිරි පසින් හා පසු පසින් ද සිරුර එසා ගිනිතල්ගෙටින් නික්මිය යුතු ය.

11. උදකෙ'පි අනෙතවාසිකස්ස පරිකමං කාතබ්බං. නතානෙන පඨමතරං. උත්තරිත්වා අනතනො ගතං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අනෙතවාසිකස්ස ගතානො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දුතබ්බං. සම්ඝාපි දුතබ්බං. ජනනාසරපීඨං ආදාය පඨමතරං. ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිතිතබ්බං. අනෙතවාසිකො පාතීසෙන පුච්ඡිතබ්බො.

12. යස්මිං විතාරෙ අනෙතවාසිකො විතරති, සචෙ සො විතාරො උක්ඛාපො තොති, සචෙ උස්සන්ති, සොධෙතබ්බො. විතාරං සොධෙන්නොති-පඨමං පත්තවිවරං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. නිසීදනපච්චන්දරණං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. භිසිඛිමොහනං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. මඤ්චො නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨෙන නිවාපිට්ඨං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. පීඨං නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨෙන නිවාපිට්ඨං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. මඤ්චපට්ඨාදකං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. බෙලුමලලකො. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. අපසොනඵලකං. නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං. භුමමන්දරණං. යථාපඤ්ඤානං සලලකෙතිත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිතිතබ්බං.

13. සචෙ විතාරෙ සන්තානකං තොති, උලලොකා පඨමං ඔත්තරතබ්බං. ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ ගෙරුක-පරිකම්මකවා භිත්ති කණ්ණකිත්වා තොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ කාලවණ්ණකවා භූමි කණ්ණකිත්වා තොති, වොලකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බො. සචෙ අකතා තොති භූමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමපජ්ජිතබ්බො, “මා විතාරො රජෙන උභයඤ්ඤා” ති, සඬකාරං විවිතිත්වා එකමන්තං ඡබ්බෙතබ්බං.

14. භුමමන්දරණං ඔත්තාපෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අනිහරිත්වා යථා පඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්චපට්ඨාදකං ඔත්තාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනිහරිත්වා යථාධාරාන ධිපෙතබ්බො. මඤ්චො ඔත්තාපෙත්වා සොධෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨෙන නිවාපිට්ඨං. අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පීඨං ඔත්තාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ඨෙන නිවාපිට්ඨං. අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. භිසිඛිමොහනං. ඔත්තාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චන්දරණං. ඔත්තාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං.

11. ජලයෙහි දී ද අතැවැසියාගේ ඇඟඉලිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහ විසින් පළමුකොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැද ගෙණ අතැවැසියාගේ සිරුර පිස දූමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිවුර දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙහි පුටුව ගෙණ පළමු කොට අවුත් ආසනය පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නො සේද පා තබන පුවරුව එළවා තැබිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ පැනින් විවෘල යුතු ය.

12. යම් වෙහෙරක අතැවැසි තෙමේ වෙසේ ද, ඒ වෙහෙර කසළ සහිත වේ නම් හැක්කේ නම් පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙහෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පා සිවුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට නොගවා දොරබාව නොහප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා කොට තැබිය යුතු ය පුටුව පාත් කොට නොගවා දොරබාව නොහප්පා පසෙක මනාකොට තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. කෙළමලාව පසෙක තැබිය යුතු ය. වැනි තෝනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුබූ සැටි සලකා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

13. වෙහෙරෙහි මකුණු දෑල් වේ නම් උඩ සිට පළමු කොට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළතපිටන ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළුසතර පිසදූමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිසා පිස දූමිය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිසා පිස දූමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම් දිය ඉස “වෙහෙර නො කිලිටි වේවා” යි හැමදිය යුතු ය. කසළ රැස් කොට පසෙක දූමිය යුතු ය.

14. බුමුතුරුණ වියලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ පරිදි තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙණවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා ශුඬි කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගවා දොරබාව නොහප්පා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනාකොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා ශුඬි කොට ගසා දමා පාත්කොට නො ගවා දොරබාව නොහප්පා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය වියලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ වියලා ශුඬි කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙණවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය.

15. බෙළුමලලකො ඔතාපෙයා පමජ්ඣා අනිගරිතා යථාට්ඨානෙ ඵපෙනෙබ්බා, අපසෙසනඵලකං ඔතාපෙයා පමජ්ඣා අනිගරිතා යථාට්ඨානෙ ඵපෙනෙබ්බං. පහනච්චරං නිඛබ්බිතෙබ්බං. පහනං නිඛබ්බිතෙනෙන ඵකෙන නෙස්ථන පහනං ගතෙයා ඵකෙන නෙස්ථන තෙට්ඨා මසද්දං වා තෙට්ඨා ජිජි- වා පරාමසිඨා පහනං නිඛබ්බිතෙබ්බං. න ච අනනකරුහිතාය භූමියා පහනං නිඛබ්බිතෙබ්බං. ච්චරං නිඛබ්බිතෙනෙන ඵකෙන නෙස්ථන ච්චරං ගතෙයා ඵකෙන නෙස්ථන ච්චරවංසං වා ච්චරරජ්ජං වා පමජ්ඣා පාරතො අනනං ඔරතො තොගං නයා ච්චරං නිඛබ්බිතෙබ්බං.

16. සඨෙ පුරුඤ්චා සරජා වානා වායනති, පුරුඤ්චා වානපානා ඵකෙනෙබ්බං. සඨෙ පමජ්ඣා සරජා වානා වායනති, පමජ්ඣා වානපානා ඵකෙනෙබ්බං. සඨෙ උතහරා සරජා වානා වායනති, උතහරා වානපානා ඵකෙනෙබ්බං. සඨෙ දඛබ්බිණා සරජා වානා වායනති, දඛබ්බිණා වානපානා ඵකෙනෙබ්බං. සඨෙ සීතකාලො තොති, දිවා වානපානා චිවරිතෙබ්බං. රතති ඵකෙනෙබ්බං. සඨෙ උණ්ණකාලො තොති, දිවා වානපානා ඵකෙනෙබ්බං. රතති චිවරිතෙබ්බං.

17. සඨෙ පරිවෙණං උකලාපං තොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතෙබ්බං. සඨෙ කොට්ඨකො උකලාපං තොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතෙබ්බං. සඨෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපං තොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතෙබ්බං. සඨෙ අග්ගිසාලා උකලාපං තොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතෙබ්බං. සඨෙ චිච්චකුටි උකලාපං තොති, චිච්චකුටි සමමජ්ජිතෙබ්බං. සඨෙ පානීයං නි තොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතෙබ්බං. සඨෙ පරිනොජනීයං නි තොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතෙබ්බං. සඨෙ ආවමනකුමිතියා උදකං නි තොති, ආවමනකුමිතියා උදකං ආසිඤ්චිතෙබ්බං.

18. සඨෙ අනෙතවාසිකස්ස අනනිරුති උප්පන්නා තොති, ආචරියෙන චූපකාපෙතෙබ්බං. චූපකාපෙතෙබ්බං. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙබ්බං. සඨෙ අනෙතවාසිකස්ස කුකකුට්ඨං උප්පන්නා තොති, ආචරියෙන විනොදෙතෙබ්බං. විනොදෙතෙබ්බං. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙබ්බං. සඨෙ අනෙතවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නා තොති, ආචරියෙන විවෙචිතෙබ්බං. විවෙචිතෙබ්බං. ඔමමනථා වාස්ස කාතෙබ්බං.

19. සඨෙ අනෙතවාසිකො ගරුධම්මං අර්ක්කපහොගා තොති, පරිවාසාරකො, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙබ්බං “කිනති හු බො සමෙඝං අනෙතවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා” ති.

20. සඨෙ අනෙතවාසිකො මූලාය පටිකස්සනාරතො තොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙබ්බං “කිනති හු බො සමෙඝං අනෙතවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා” ති.

21. සඨෙ අනෙතවාසිකො මානනාරතො තොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙබ්බං “කිනති හු බො සමෙඝං අනෙතවාසිකස්ස මානනං දදෙය්‍යා” ති.

15. කෙළමලාව විශලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් භුක්ති නැත නැති සුභු ය. වැහිරිතෝනා පුරුරුව විශලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් භුක්ති නැත නැති සුභු ය. පාසිවුරු බහා නැති සුභු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නා විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇද යට ගෝ පුටුව යට ගෝ අත ගා පාත්‍රය බහා නැති සුභු ය. කිසිවක් නො අතුළු කීම පාත්‍රය බහා නො නැති සුභු ය. සිවුර බහා තබන්නා විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලත උණදමුව ගෝ රැනැණ තෝ පිස දමා නුවාව එතාට හා දරණය මෙතාට තබා සිවුර බැසිය සුභු ය.

16. පෙර දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව ගමන් නම්, පෙර දිග වාතවුළු වැසිය සුභු ය. බස්නා ගිරින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව ගමන් නම්, බස්නා ගිර වාතවුළු වැසිය සුභු ය. උතුරු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව ගමන් නම්, උතුරු දිග වාතවුළු වැසිය සුභු ය. දකුණු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව ගමන් නම් දකුණු දිග වාතවුළු වැසිය සුභු ය. ගිත කාලය වේ නම්, දහවල වාතවුළු ඇර දමිය සුභු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය සුභු ය. උෂණකාලය වේ නම්, දහවල වාතවුළු වැසිය සුභු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර දමිය සුභු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය සුභු ය. ඇතුළු ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළු ගෙය හැමැදිය සුභු ය. උපස්ථානශාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපස්ථානශාලාව හැමැදිය සුභු ය. ගිනිකල් ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ගිනිකල් ගෙය හැමැදිය සුභු ය. වැසිකිළිය කසල සහිතවේ නම්, වැසිකිළිය හැමැදිය සුභු ය. පැන් නොවේ නම්, පැන් එළවා නැති සුභු ය. පරිභොගයට සුදුසු දිය නො වේ නම්, පරිභොගයට සුදුසු දිය එළවා නැති සුභු ය. වැසිකිළිය සැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිළිය සැලෙහි දිය වත් කළ සුභු ය.

18. අතැවැසියාට ගාසනයෙහි නො ඇල්වෙත් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් අන් තැනකට ගෙන යා සුභු ය. “අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවා ලිය සුභු ය. ඔහුට බිමිකපා හෝ කිය සුභු ය. අතැවැසියාට කුකුසෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට සුභු ය. “අතැවැසියාගේ කුකුස හැරලව”යි අන් මතණෙකුට කිය සුභු ය. ඔහුට බිමිකපා හෝ කිය සුභු ය. අතැවැසියාට මිසදිවුවෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට සුභු ය. අනිකකු ලවා හෝ එය දුරු කරවිය සුභු ය.

19. අතැවැසි තෙවේ ගරු ඇවැතට පැණිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වුයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමස තෙවේ අතැවැසියා හට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට සුභු ය.

20. අතැවැසි තෙවේ මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වුයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “තෙසේ නම් සමස තෙවේ අතැවැසියා මුලසිට (පිරිවෙස් පිරිමට) අදින්නේ ද?” යි උත්සාහ කට සුභු ය.

21. අතැවැසි තෙවේ මානතට සුදුසු වුයේ වේද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමස තෙවේ අතැවැසියාට මානත දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට සුභු ය.

22. සචෙ අනෙතවාසිකෝ අබ්බානාරතෝ හොති, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සඤ්ඤා අනෙතවාසිකං අභෙඤ්ජා”? ති.

23. සචෙ සඤ්ඤා අනෙතවාසිකස්ස කම්මං කතානුකාමො හොති. තජ්ජනියං වා නියස්සං වා පබ්බාජනියං වා පටිසාරණියං වා උක්ඛෙපනියං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සඤ්ඤා අනෙතවාසිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය? ලුහුතාය වා පරිණාමෙය්‍යා”? ති. කතං වා පනස්ස හොති සඤ්ඤාන කම්මං තජ්ජනියං වා නියස්සං වා පබ්බාජනියං වා පටිසාරණියං වා උක්ඛෙපනියං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකෝ සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙඤ්ඤා වත්තෙය්‍ය? සඤ්ඤා තං කම්මං පටිපස්සමෙය්‍යා”? ති.

24. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං ධොවිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඤ්ඤා “ඵචං ධොවෙය්‍යාසි” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං ධොවෙය්‍යාසි” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඤ්ඤා “ඵචං කරෙය්‍යාසි” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං කරෙය්‍යාසි” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස රජනං පටිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඤ්ඤා “ඵචං පටෙය්‍යාසි” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස රජනං පටිතබ්බං” ති. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස චිවරං රජෙතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඤ්ඤා “ඵචං රජෙය්‍යාසි” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චිවරං රජෙය්‍යාසි” ති. චිවරං රජනෙතන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අචරියෙන ඵෙවෙ පක්ඛම්මතබ්බං. සචෙ අනෙතවාසිකෝ ගිලානො හොති, යාවජ්චං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බානි.

අනෙතවාසිකව නතං නිට්ඨිතං.

22. අතැවැසි තෙමේ අඛ්‍යානයට සුදුසු වූයේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ අතැවැසියා සමසයාට ඇතුළත් කරන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

23. සමසතෙමේ අතැවැසියාගට තැප්පනීය කමමය හෝ නියසසකමමය හෝ පඤ්චනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උනෙබ්පනීයකමමය හෝ කරණ්ණ කැමැත්තේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සමස තෙමේ අතැවැස්සාගට කමීය නො කරන්නේ ද, ලුහුබවට පෙරලන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය. අතැවැසියාගට සමසයා විසින් තැප්පනීයකමමය හෝ නියසසකමමය හෝ පඤ්චනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උනෙබ්පනීය කමමය හෝ කරණ්ණ ලද්දේ හෝ වේ ද, “කෙසේ නම් අතැවැසි තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද? අනුලෝම වන්නේ ද? නිදෙස් බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද? සමස තෙමේ ඒ කමීය සන්සිදුවන්නේ ද” යි ආවායඝීයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

24. අතැවැසියාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතැවැසියා ගට සිවුරක් කටයුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණ්ණ ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. අතැවැසියාගට පඬු පිසිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියා ගට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතැවැසියාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතැවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් පෙරල පෙරලා මනා කොට පඬු පෙවිය යුතු ය. පොද නො සුන් කළුති බැහැර නො යා යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ ගිලන් වේ නම් ජීවත් වනතුරු උවැටැන් කළ යුතු ය. අතැවැසියාගේ රොගයෙන් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

අතැවැසිවත නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන අනෙතවාසිකා ආවරියෙසු න සමමා වහනනති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනෙත- වාසිකෙන ආවරියමි න සමමා වහතිතබ්බං. යො න සමමා වහනාය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්සා” ති. තෙව සමමා වහනනති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසමමාවහනනාං පනාමෙකුං”. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පනාමෙතබ්බො. “පනාමෙමි න” නති වා “භාලුං පටිකකමි” ති වා “කිංචර තො පහනවිවර” නති වා, “නානං නසා උපට්ඨාතබ්බො” ති වා, නායෙන විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, පනාමිතො තොති අනෙතවාසිකො. න නායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න පනාමිතො තොති අනෙතවාසිකොති.

2. තෙන බො පන සමයෙන අනෙතවාසිකා පනාමිතො න බමාපෙනති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමාපෙකු” නති. තෙව බමාපෙනති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න බමාපෙනතබ්බො. යො න බමාපෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛපස්සා” ති.

3. තෙන බො පන සමයෙන ආවරියා බමාපියමානා න බමෙති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමිතු” නති. තෙව බමෙති. අනෙතවාසිකා පකකමිතතිපි විබ්භමිතතිපි නිසීයෙසුපි සකිකමනති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, බමාපිය- මානෙන න බමිතබ්බං. යො න බමෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛපස්සා” ති.

4. තෙන බො පන සමයෙන ආවරියා සමමා වහනනාං පනාමෙතති. අසමමා වහනනාං න පනාමෙතති. නගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සමමා වහනනො පනාමෙතබ්බො. යො පනාමෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛපස්සා. න ච භික්ඛවෙ, අසමමා වහනනො න පනාමෙතබ්බො. යො න පනාමෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛපස්සා” ති.

5. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමනනාගතො අනෙතවාසිකො පනාමෙතබ්බො. ආවරියමි නාධිමිතනං පෙමං තොති, නාධිමිතෙනා පසාදො තොති, නාධිමිතනා නිරි තොති, නාධිමිතෙනා ගාරවො තොති, නාධිමිතනා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනසෙගති සමනනා ගතො අනෙතවාසිකො පනාමෙතබ්බො.

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමනනාගතො අනෙතවාසිකො න පනාමෙතබ්බො. ආවරියමි අධිමිතනං පෙමං තොති, අධිමිතෙනා පසාදො තොති, අධිමිතනා නිරි තොති, අධිමිතෙනා ගාරවො තොති, අධිමිතනා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනසෙගති සමනනාගතො අනෙතවාසිකො න පනාමෙතබ්බො.

7. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමනනාගතො අනෙතවාසිකො අලං පනාමෙකුං. ආවරියමි නාධිමිතනං පෙමං තොති, නාධිමිතෙනා පසාදො තොති, නාධිමිතනා නිරි තොති, නාධිමිතෙනා ගාරවො තොති, නාධිමිතනා භාවනා තොති. ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනසෙගති සමනනාගතො අනෙතවාසිකො අලං පනාමෙකුං.

1. එකල්හි අතැවැසියෝ ආවායයිසත් පෙන මැනවින් නො පවත්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, අතැවැසියා ආවායයි පෙන මැනවින් නො පැවැතිය යුතු නො වේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ ය” යි. මැනවින් නොම පවතීන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. මහණෙනි, මැනවින් නො පවතින්නු බැහැර කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ බැහැර කළ යුතු ය. “භා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිටිසෙව” යි හෝ “නාගේ පාසිවුරු බැහැරට ගනුව” යි හෝ “භා විසින් මම උපස්ථාන නො කරසුන්හෙමි” යි හෝ කසින් හඟවා ද වචනයෙන් හඟවා ද කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද අතැවැසි වෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද වචනයෙන් නො හඟවා ද කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද අතැවැසි වෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ ය” යි.

2. එකල්හි බැහැර කරණලද අතැවැසියෝ (ආවායයිසත්) කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්ට අනුදනිමි” යි. එතෙක් ඔහු ආවායයිසත් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි බැහැර කරණ ලදහු විසින් කමා නො කර විස යුතු නො වේ. යමෙක් ආවායයිසත් කමා නො කරවන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

3. එකල්හි අතැවැසියන් විසින් කමා කරවනු ලබන ආවායයිසෝ කමා නො කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හමාකරන්ට අනුදනිමි” යි. ආවායයිසෝ කමා නො කරන්. අතැවැසියෝ බැහැර ද යෙහි, සිවුරු ද තැරුන්. අන්‍යනිකයන් වෙත ද යෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “කමා කරවනු ලබන්නු විසින් හමා නො කරවිය යුතු නො වේ. යමෙක් කමා නො කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

4. එකල්හි ආවායයිසෝ භනානොට පිළිවෙත් පුරණ අතැවැසියා බැහැර කෙරෙත්. භනා කොට පිළිවෙත් නොපුරණ අතැවැසියා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, භනා කොට පිළිවෙත් පුරණ අතැවැසි කෙරේ බැහැර නො කළයුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. භනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ අතැවැසි වෙමේ බැහැර නො කරසුනු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

5. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිවෙමේ බැහැර කර සුතු ය. ආවායයිසා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලස්සාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෙහි භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි වෙමේ බැහැර කරසුනු ය.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිවෙමේ බැහැර නො කරසුනු ය. ආවායයිසා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලස්සාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහි භාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි වෙමේ බැහැර නො කර සුතු ය.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසිවෙමේ බැහැර කරන්නට පුදුසු වේ. ආවායයිසා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලස්සාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෙහි භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසි වෙමේ බැහැර කරන්නට පුදුසු වේ.

8. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙඛුං. ආවරියමිති අධිමත්තං පෙමං තොති, අධිමත්තො පසාදො තොති, අධිමත්තා භිරි තොති, අධිමත්තො ගාරමො තොති, ආධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනබ්බෙති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙඛුං.

9. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, අබ්බෙති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙතො ආවරියො සාතිසාරො තොති. පනාමෙතො අනතිසාරො තොති. ආවරියමිති නාධිමත්තං පෙමං තොති, නාධිමත්තො පසාදො තොති, නාධිමත්තා භිරි තොති, නාධිමත්තො ගාරමො තොති, නාධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනබ්බෙති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙතො ආවරියො සාතිසාරො තොති. පනාමෙතො අනතිසාරො තොති.

10. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙතො ආවරියො සාතිසාරො තොති. අපනාමෙතො අනතිසාරො තොති. ආවරියමිති අධිමත්තං පෙමං තොති, අධිමත්තො පසාදො තොති, ආධිමත්තා භිරි තොති, අධිමත්තො ගාරමො තොති, අධිමත්තා භාවනා තොති, ඉමෙති බො, භික්ඛවෙ, පඤ්චනබ්බෙති සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙතො ආවරියො සාතිසාරො තොති, අපනාමෙතො අනතිසාරො තොති” ති.

11. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “දසවස්සමහ, දසවස්සමහ”ති බාලා අබ්බත්තා නිස්සයං දෙහති. දිස්සනති ආවරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සනති ආවරියා අබ්බත්තා, අනෙතවාසිකා බ්බත්තා. දිස්සනති ආවරියා අප්පසක්ඛා, අනෙතවාසිකා බ්බසක්ඛා. දිස්සනති ආවරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාවතො.

12. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා -පෙ- තෙ උප්පාදායනති, සියනති, විපාවෙනති. “කථං භි නාම භික්ඛු දසවස්සමහ, දසවස්සමහ ති බාලා අබ්බත්තා නිස්සයං දෙසනති? දිස්සනති ආවරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සනති ආවරියා අබ්බත්තා, අනෙතවාසිකා බ්බත්තා. දිස්සනති ආවරියා අප්පසක්ඛා, අනෙතවාසිකා බ්බසක්ඛා. දිස්සනති ආවරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාවතො?” ති.

13. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ” -පෙ- සච්චං භගවා -පෙ- විගරතික්ඛා ධම්මිං. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. “න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්බත්තෙන නිස්සයො දුතබ්බො. යො දදෙය්ස ආපතති දුක්ඛපස්සං. අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, බ්බත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා නිස්සයං දුදු” තති.

ආවරියමත්තාණ්වාරං නිවසිතං ඡට්ඨං.

8. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසියා බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ. ආවායසීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසියෙකු බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායසී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායසීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් නො වන්නී ද, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායසී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතැවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායසී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායසීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතැවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායසී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමන දසවස් ඇත්තමන” යි අඟු වූ අව්‍යක්ත වූ භික්ෂුහු නිසංස දෙත්. ආවායසීයෝ අඟු වූවාහු අතැවැසියෝ පණ්ඩිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු අතැවැසියෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ අප්‍රාශ්‍රැත වූවාහු අතැවැසියෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතැවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.

12. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශා රහිත වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙත්. තින්දු කෙරෙත්. දෙය් කියත්. “කෙසේ නම් භික්ෂුහු ‘දස වස් ඇත්තමන, දස වස් ඇත්තමන’ යි අඟු වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු නිසංස දෙත් ද ? ආවායසීයෝ අඟු වූවාහු අතැවැසියෝ පණ්ඩිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු අතැවැසියෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ අප්‍රාශ්‍රැත වූවාහු අතැවැසියෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායසීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතැවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.”

13. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද ?” -පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. -පෙ- ගරතා දතැම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඟු වූ අව්‍යක්ත මහණහු විසින් නිසංස නො දිය යුතු ය. යම් මහණෙක් නිසංස දෙන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. “මහණෙනි, දසවස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණහු විසින් නිසංස දෙන්නට අනුදැනිමි” යි.

සමන ඇළුවන් බණවර නිමි.

1. තෙන නො භික්ඛවෙ, භික්ඛසංඝසංඝායෙහි ආවරිතපඤ්ඤායෙහි පකකනො-
සුචි විභ්ගනොසුචි භාලනනොසුචි, පකකසංඝසංඝායෙහි නිස්සංඝපටිපාසකද්වි-
යො න භික්ඛවෙ. හගමනො චිතමිහං ආපරාමෙසු. “පඤ්චමා භික්ඛවෙ,
නිස්සංඝපටිපාසකද්වියො උපඤ්ඤායමො; උපඤ්ඤායො පකකනො වා නොති,
විභ්ගනො වා, භාලනනො වා, පකකසංඝසංඝායො වා, ආණ්ඩනියෙව පඤ්චමී.
ඉමා නො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සංඝපටිපාසකද්වියො උපඤ්ඤායමො.

2. ඡස්ස භික්ඛවෙ, නිස්සංඝපටිපාසකද්වියො ආවරිතමො; ආවරිතො
පකකනො වා නොති, විභ්ගනො වා, භාලනනො වා, පකකසංඝසංඝායො වා,
ආණ්ඩනියෙව පඤ්චමී, උපඤ්ඤායෙන වා සමොධිනගෙන නොති, ඉමා
නො භික්ඛවෙ, ඡ නිස්සංඝපටිපාසකද්වියො ආවරිතමො.

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අසෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න
උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංඝො දුතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨා-
පෙනබ්බො, න අසෙබෙන ඩීලකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න
අසෙබෙන සමාධිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න අසෙබෙන
පඤ්ඤානිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි
සමන්තාගතො නොති, න අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො
නොති, න අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න අසෙබෙන
විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි
සමන්තාගතො නොති. ඉමෙති නො භික්ඛවෙ, පඤ්චතස්සෙහි සමන්තාගතෙන
භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංඝො දුතබ්බො, න සාමණෙරො
උපට්ඨාපෙනබ්බො.

4. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පා-
දෙතබ්බං. නිස්සංඝො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.
අසෙබෙන ඩීලකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, අසෙබෙන සමාධිකකිකෙහි
සමන්තාගතො නොති, අසෙබෙන පඤ්ඤානිකෙහි සමන්තාගතො නොති,
අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි
සමන්තාගතො නොති, අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො
නොති. ඉමෙති නො භික්ඛවෙ, පඤ්චතස්සෙහි සමන්තාගතෙන
භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සංඝො දුතබ්බො, සාමණෙරො
උපට්ඨාපෙනබ්බො.

5. අපරෙහිති භික්ඛවෙ පඤ්චතස්සෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න
උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංඝො දුතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙන-
බ්බො. අනන්තා න අසෙබෙන ඩීලකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති,
න පරං අසෙබෙන ඩීලකකිකෙහි සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන
සමාධිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න පරං අසෙබෙන සමාධිකකිකෙහි
සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන පඤ්ඤානිකෙහි සමන්තාගතො
නොති, න පරං අසෙබෙන පඤ්ඤානිකෙහි සමාදායො; අනන්තා න
අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න පරං අසෙබෙන
විමුහුනිකකිකෙහි සමාදායො; අනන්තා න අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි
සමන්තාගතො නොති, න පරං අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි සමාදායො-
නානකිකෙහි සමන්තාගතො නොති, න පරං අසෙබෙන විමුහුනිකකිකෙහි
සමාදායො. ඉමෙති නො භික්ඛවෙ, පඤ්චතස්සෙහි සමන්තාගතෙන
භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංඝො දුතබ්බො, න සාමණෙරො
උපට්ඨාපෙනබ්බො.

1. එකල්හි භික්ෂුහු ආවායෙඝීපාධිකායයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද කළුරිය කළ කල්හි ද අන්යනිච්ඡාපක්ෂයකට මාරු වූ කල්හි ද නිස සන්නිද්දි* (නිස සන්නිද්දන සැටි) නො දනිත්. නාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණනි, උපාදායායයා තෙරෙන් නිස සන්නිද්දි මේ පසෙත් වේ: උපාදායාය තෙමේ බැහැර ගියේ නේත් වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ නේත් වේ ද, කළුරිය කෙළේ නේත් වේ ද, නිච්ඡාපක්ෂයකට මාරු වූයේ නේත් වේ ද, යන මේ සභාර නා (බැහැර යව් යි) අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. මේ පස උපාදායායයා තෙරෙන් වන නිස සන්නිද්දි වේ.

2. මහණනි, ආවායඝීපා තෙරෙන් වන නිස සන්නිද්දි මේ සසෙකි: ආවායඝී තෙමේ බැහැර ගියේ නේත් වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ නේත් වේ ද, කළුරිය කෙළේ නේත් වේ ද, නිච්ඡාපක්ෂයකට මාරු වූයේ නේත් වේ ද, මේ සභාර නා අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. උපාදායායයා නා එක්වීමට* ගියේ නේත් වේ. මේ සය ආවායඝීපා තෙරෙන් වන නිස සන්නිද්දි වේ.

3. මහණනි, කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකානිකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකානිකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤානානිකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත නො වේ ද, මහණනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

4. මහණනි, කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකානිකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකානිකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤානානිකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත වේ ද, මහණනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

5. මහණනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සීලකානිකියෙන් යුක්ත නො වූයේද, අනිකුළු අසෙබ වූ සීලකානිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිකානිකියෙන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ සමාධිකානිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤානානිකියෙන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ පඤ්ඤානානිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත නො වූයේ ද, අනිකුළු අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙන් යුක්ත නො වූයේද, අනිකුළු අසෙබ වූ විමුක්තිකානිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; මහණනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

* උපමුඛය බලනු

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, අත්තනා අසෙබෙන සීලකතකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සීලකතකේ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන සමාධිකතකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සමාධිකතකේ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන පඤ්ඤාකතකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ පඤ්ඤාකතකේ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිකතකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිකතකේ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිකදස්සනකතකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිකදස්සනකතකේ සමාදපෙතා. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

7. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතඤ්ඤා, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අස්සඤ්ඤා හොති, අතිරික්ඛා හොති, අනොත්තාපි හොති, කුසීනො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතඤ්ඤා, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. සඤ්ඤා හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තාපි¹ හොති, ආරඬ්ඨිවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

9. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතඤ්ඤා, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අභිසීලෙ සීල විපත්තො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාර-විපත්තො හොති, අතිද්වේශා දිට්ඨිවිපත්තො හොති, අසංස්සුතො හොති, දුපසංඤ්ඤා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතඤ්ඤා, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න අභිසීලෙ සීල විපත්තො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාර විපත්තො හොති, න අතිද්වේශා දිට්ඨිවිපත්තො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤාටා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චතඤ්ඤාති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතඤ්ඤා, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

1. "ඔත්තාපි" ම. ඡ. සා; P. T. S. "ඔත්තාපි" නි ඕත්තාපිච්ඡාචාරෙහි සිද්ධි.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සීලකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සීලකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ඵෙ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ඵෙ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤානකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ පඤ්ඤානකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ඵෙ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුක්තිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුක්තිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ඵෙ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුක්තිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුක්තිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ඵෙ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අතිකුඳු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. ශුඛා නැත්තේ ද, ලජ්ජා නැත්තේ ද, පට්ඨ ඛිය නැත්තේ ද, කුසිතයෙන් ද, මුළු වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. ශුඛා ඇත්තේ ද, ලජ්ජා ඇත්තේ ද, පට්ඨ ඛිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් චීය්ඛිය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අතිකුඳු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ ද, අරුකාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ ද, අන්තග්ගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ ද, අලාභා ද, නුවණ නැත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නො පැමිණියේ ඵෙ ද, අරුකාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නො පැමිණියේ ඵෙ ද, අන්තග්ගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නො පැමිණියේ ඵෙ ද, බහුලාභා ඵෙ ද, නුවණ ඇත්තේ ඵෙ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

11. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං. න පට්ඨලො තොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරීං වා ගිලානං උපට්ඨාභුං වා උපට්ඨාපෙභුං වා, අනාර්ථිනිං වූපකාසෙභුං වා වූපකාසාපෙභුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙභුං වා විනොදපෙභුං වා, ආපන්නිං න ජානාතී, ආපන්නියා වූට්ඨානං න ජානාතී. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං.

12. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං. පට්ඨලො තොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරීං වා ගිලානං 'උපට්ඨාභුං වා උපට්ඨාපෙභුං වා, අනාර්ථිනිං¹ වූපකාසෙභුං වා වූපකාසාපෙභුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙභුං වා විනොදපෙභුං වා, ආපන්නිං ජානාතී, ආපන්නියා වූට්ඨානං ජානාතී. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං.

13. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං. න පට්ඨලො තොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරීං වා ආභිසම්චාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙභුං, ආදිලුහම්මරිසිකාය² සික්ඛාය විනෙභුං, අභිධම්ම විනෙභුං, අභිවිනයෙ විනෙභුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙභුං, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බං. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං.

14. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං. පට්ඨලො තොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරීං වා ආභිසම්චාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙභුං, ආදිලුහම්මරිසිකාය සික්ඛාය විනෙභුං, අභිධම්ම විනෙභුං, අභිවිනයෙ විනෙභුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙභුං, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බං. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බං.

1. "අනාර්ථිනි" ම ජ. සං. 2. "ආදිලුහම් මරියකාය" ම. ජ. සං.

11. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාට හෝ සඬ්ඛිතාරිකයාට උපසාන කරන්නට හෝ උපසාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස බමානුකූලව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට පොතොසත් වූයේ නො වේ ද, ඇවැත් නො දනී ද, ඇවැත් නැතිසිටීම නො දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාට හෝ සඬ්ඛිතාරිකයාට හෝ උපසාන කරන්නට හෝ උපසාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස බමානුකූලව බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට පොතොසත් වූයේ වේ ද, ඇවැත් දනී ද, ඇවැත් නැතිසිටීම දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සඬ්ඛිතාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි (කළවැන්න) හික්මවන්නට, මාභිමුහම්මයාට ආදී වූ (උපනොවිතබ්බයට ඇතුළත්) සිංහපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිබ්බයෙහි (නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි) හික්මවන්නට, සියළු විනයපිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු බමානුකූලව තොර කරන්නට, පොතොසත් වූයේ නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

14. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. අතැවැසියා හෝ සඬ්ඛිතාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාභිමුහම්මයාට ආදී වූ සිංහපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිබ්බයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු බමානුකූලව තොර කරන්නට, පොතොසත් වූයේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

15. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උතසානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විස්ථාරෙ න ස්වාගතානි තොනති න සුචිතතතානි න සුසංචතනිති න සුචිතිවර්තනානි සුත්තසො අනුබ්බසාදනසොඉමෙතිබ්බො භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

16. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, උතසානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විස්ථාරෙන ස්වාගතානි තොනති, සුචිතතතානි සුසංචතනිති සුචිතිවර්තනානි සුත්තසො අනුබ්බසාදනසො, ඉමෙති බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

17. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලහුකං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උතදසවස්සො තොති, ඉමෙති බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

18. පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලහුකං ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, දසවස්සො වා තොති අභිරෙක දසවස්සො වා, ඉමෙති බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො ති.

උපසම්පාදෙනබ්බසංක්ඛාතසොළසමාරං නිවර්තනං. 1

15. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ හුමුවාහු වෙත් ද, මානිකාවිහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ නො පවත්නෝ වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන නො කරවිය යුතු ය.

16. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වුවාහු වෙත් ද, මානිකාවිහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නෝ වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන කරවිය යුතු ය.

17. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අසු දස වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන නො කරවිය යුතු ය.

18. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, දස වස් ඇත්තේ නෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ නෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසංචාන කරවිය යුතු ය.

උපසපත්කිරීමේ සුදුසුකම් සහ පිළිබඳ සොලොස් චාරය නිමි.

1. ඡ්‍යා භික්ෂුවෙ අපේක්ෂා කළ සම්ප්‍රදායයෙන් තිබුණා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිසස්සො දාතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අපසවෙන සීලකර්මකින සම්ප්‍රදායයො හොති, න අපසවෙන සමාධිකර්මකින සම්ප්‍රදායයො හොති, න අපසවෙන ජක්ඛානකර්මකින සම්ප්‍රදායයො හොති, න අපසවෙන විමුත්තිකර්මකින සම්ප්‍රදායයො හොති, න අපසවෙන විමුත්තිකර්මකින සම්ප්‍රදායයො හොති, උපනදසම්ප්ප්සො හොති. ඉමෙති ලො භික්ෂුවෙ ඡ්‍යාපේක්ෂා කළ සම්ප්‍රදායයෙන් තිබුණා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිසස්සො දාතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

[illegible]

3. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ ඡතඤ්හති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංසො දතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අහත්තා න අසෙවෙන ඩිලකබ්බෙති සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙවෙ ඩිලකබ්බෙති සමාදපෙතා; අහත්තා න අසෙවෙන සමාධිකබ්බෙති සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙවෙ සමාධිකබ්බෙති සමාදපෙතා; අහත්තා න අසෙවෙන පඤ්ඤාකබ්බෙති සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙවෙ පඤ්ඤාකබ්බෙති සමාදපෙතා; අහත්තා න අසෙවෙන විමුත්තිකබ්බෙති සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙවෙ විමුත්තිකබ්බෙති සමාදපෙතා; අහත්තා න අසෙවෙන විමුත්තික්ඤ්ඤදස්සන-කබ්බෙති සමන්තාගතො තොති, න පරං අසෙවෙ විමුත්තික්ඤ්ඤදස්සන කබ්බෙති සමාදපෙතා; උභනදසවසස්සා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ ඡතඤ්හති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සංසො දතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

4. ඡ්වි භික්කුවෝ අසේගති සමන්තාගතොන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිසසො දුතබ්බා. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බා. අනන්තා අසෙවෙන සීලකිංකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙවෙ සීලකිංකේ සමාදපෙතා; අනන්තා අසෙවෙන සමාධිකිංකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙවෙ සමාධිකිංකේ සමාදපෙතා; අනන්තා අසෙවෙන පඤ්ඤාකිංකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙවෙ පඤ්ඤාකිංකේ සමාදපෙතා; අනන්තා අසෙවෙන විමුත්තිකිංකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙවෙ විමුත්තිකිංකේ සමාදපෙතා; අනන්තා අසෙවෙන විමුත්තිකදුණ්දසුනකිංකේන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙවෙ විමුත්තිකදුණ්දසුනකිංකේ සමාදපෙතා, අසච්ඡොවා හොති අතිරේක දසච්ඡොවා. ඉමේති ශ්වො භික්කුවෝ ඡ්වතසෙගති සමන්තාගතොන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිසසො දුතබ්බා. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බා.

4. කරුණු සටහන් යුග් මහණු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිශ්චය දිය යුතු ය. සාමනේරු තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙව වූ සිලකබ්බියෙන් යුක්ත වූයේ අන්ත අසෙව වූ සිලකබ්බියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ද, තෙමේ අසෙව වූ සමාධිකබ්බියෙන් යුක්ත වූයේ අන්ත අසෙව වූ සමාධිකබ්බියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ද, තෙමේ අසෙව වූ පඤ්ඤාකබ්බියෙන් යුක්ත වූයේ අන්ත අසෙව වූ පඤ්ඤාකබ්බියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ද, තෙමේ අසෙව වූ විමුත්තිකබ්බියෙන් යුක්ත වූයේ අන්ත අසෙව වූ විමුත්තිකබ්බියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ද, තෙමේ අසෙව වූ විමුත්තිකඤ්ඤාසානකබ්බියෙන් යුක්ත වූයේ අන්ත අසෙව වූ විමුත්තිකඤ්ඤාසානකබ්බියෙහි සමාදන් කරවන්නේ ද, දස වග් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වග් ඇත්තේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සටහන් යුග් මහණු විසින් උපසථන් කළ යුතු ය. නිශ්චය දිය යුතු ය. සාමනේරු තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

5. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, අස්සඤ්ඤා නොති, අභිරික්ඛා නොති, අනොත්තාපි නොති, කුසිනො නොති, මුට්ඨස්සති නොති, උභනදසවස්සො නොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

6. ඡති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, සඤ්ඤා නොති, හිරිමා නොති, ඔත්තාපි නොති, ආරඤ්චිරියො නොති, උපට්ඨිතසති නොති, දසවස්සො වා නොති අතිරෙක දසවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

7. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, අභිසිලෙ සිලවිපභොගා නොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපභොගා නොති, අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපභොගා නොති, අස්සස්සනො නොති, දුපපඤ්ඤා නොති, උභනදසවස්සො නොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

8. ඡති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න අභිසිලෙ සිලවිපභොගා නොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපභොගා නොති, න අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපභොගා නොති, ඛුස්සනො නොති, පඤ්ඤා වා නොති, දසවස්සො වා නොති අතිරෙකදසවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

9. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, න පටිබලො යොති අනන්තවාසිං වා සඤ්චිකාරිං වා ගිලානං උපට්ඨානු-වා උපට්ඨාපෙතවා, අනභිරතී, වූපකාසෙතවා වූපකාසාපෙතවා, උප්පානං කුක්කුච්චං ධම්මෙනා විනොදෙතවා විනොදපෙතවා, ආපතති, න ජානාති, ආපතති යා වූට්ඨානං න ජානාති, උභනදසවස්සො නොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතු ය. ඉඬා නැත්තේ ද, ලජ්ජා නැත්තේ ද, පවට බිය නැත්තේ ද, කුසිත වේ ද, මුළා වූ සිහි ඇත්තේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතුය.

6. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. ඉඬා ඇත්තේ ද, ලජ්ජා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන්ගත් වියඟිය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අප්ඛාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අන්තරානාතිකද්වයි ගැණීමෙන් ද්වයිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අලංගුරු වේ ද, නුවණ නැත්තේ වේ ද; අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නොපැමිණියේ වේ ද, අප්ඛාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නොපැමිණියේ වේ ද, අන්තරානාතිකද්වයි ගැණීමෙන් ද්වයිවිපතනියට නොපැමිණියේ වේ ද, බහුශ්‍රැත වේ ද, නුවණැත්තේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් කළ යුතු ය. නිසංසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අනාචාරිකයාට හෝ සද්ධි-විහාරිකයාට හෝ උපස්ථාන කරන්නට හෝ උපස්ථාන කරවන්නට හෝ ශාසනයෙහි නොඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට හෝ උපන් කුකුස බමොනුකුලව දුරුකරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට හෝ පොකොසත් නොවේ ද, ආපතනිය නොදනී ද, ආපතනියෙන් නැගීසිවීම නොදනී ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසරත් නොකළ යුතු ය. නිසංසය නොදිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නොකරවිය යුතු ය.

10. ඡ්ඨි භික්ඛවෙ අඛෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පට්ඨලො තොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාදුං වා උපට්ඨාපෙදුං වා, අනභිරතීං මුපකාසෙදුං වා මුපකාසාපෙදුං වා, උප්පන්නං කුක්කුළචං ඛම්මතො විනොදෙදුං වා විනොදාපෙදුං වා, ආපතතිං ජානාති, ආපතතිං මුට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා තොති අභිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

11. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පට්ඨලො තොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙදුං, ආදිබ්බමචරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ඛම්මතො විවෙචෙදුං, උභනදසවස්සො තොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

12. ඡ්ඨි භික්ඛවෙ අඛෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පට්ඨලො තොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙදුං, ආදිබ්බමචරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ඛම්මතො විවෙචෙදුං, දසවස්සො වා තොති අභිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

13. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපතතිං න ජානාති. අනාපතතිං න ජානාති. ලහුකං ආපතතිං න ජානාති. ගරුකං ආපතතිං න ජානාති. උහයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජ්ඣරෙන න සවාගතාති තොනති න සුචිතතතාති න සුප්පචනති න සුචිතිවර්ජනාති සුත්තසො අනුබ්බසුත්තසො. උභනදසවස්සො තොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඨග්ගෙග්ගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

10. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. හිමන් වූ අනුචෛසියානට හෝ සද්ධිවිහාරිකයානට හෝ උපස්ථාන කරන්නට හෝ උපස්ථාන කරවන්නට, ගාසනායෙහි නො ඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට, උපන් කුකුළු ධම්මානුකූල ව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, පොතොසත් වේ ද, ආපතනිය ද නී ද, ආපතනියෙන් නැගී සිටීම ද නී ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

11. මහණෙනි, අතිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය. අනුචෛසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු වාරිත්තුශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්ගිකමවයගීයට ආදී වූ උපනොවිතඛයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටුව ධම්මයෙන් තොර කරන්නට, පොතොසත් වූයේ නො වේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය. අනුචෛසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු වූ වාරිත්තුශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්ගිකමවයගීයට ආදී වූ උපනොවිතඛයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටුව ධම්මානුකූලව තොරකරන්නට, පොතොසත් වූයේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කළ යුතු ය. නිසංස දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අතිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උනය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විහාර (උපනොවිතඛ) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මානිකා විහඞ්චයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදාන කිරිමි වශයෙන් මනා සේ නො උච්චන්තාහු වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහඞ්චයෙන් මනා සේ විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙත් ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කළ යුතු ය. නිසංස නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපස්ථාන නො කරවිය යුතු ය.

14. ඡති භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පා-
දෙතබ්බං, නිසංයො ද්වතබ්බා සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බා, ආචන්ති-
ජානාති, අනාචන්තිං ජානාති, ලභුකං ආචන්තිං ජානාති ගරුකං ආචන්තිං
ජානාති, උපයාති බො පනස්ස පානිමොඛාති විජ්ජාරෙන ස්වාගතාති
තොනති සුචිතතාති සුපපතති සුචිතිව්ජිතාති සුතතසො අනුඛ්‍යාසස්ස-
නසො, දසවස්සො වා තොති අනිරිකදසවස්සො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ,
ඡතබ්බෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිසංයො ද්වතබ්බා,
සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බා ති.

උපසම්පාදෙතබ්බඡක්කඛුද්දසමාථං නිවසිතං.

14. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමනේර හෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපතිය දනී ද අනාපතිය දනීද ලහුකාපතිය දනී ද ගරුකාපතිය දනී ද ඕනට උපයප්පාතිමොක්ඛයෝ විසාර (උපතොවනඛින) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වෙත් ද, මාහිකාපිනඛින වශයෙන් බෙදුනානු වෙත් ද, වාචොද්ගත කිරිමි වශයෙන් මනා සේ පවත්නානු වෙත් ද, මාහිකා වශයෙන් හා විහඬු වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දෙනු වෙත් ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසංය දිය යුතු ය. සාමනේර හෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

උපසපන් කිරීමෙහි සුදුසුකම් සහ පිළිබඳ තුළස්චාරය නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන යො සො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙඤ්ඤා නංයෙව තිත්ථායනානං සම්මතං. සො පුන පච්චාගනඤ්ඤා තිකුඤ්ඤා උපසම්පදං යාථි. තිකුඤ්ඤා භගවතො එතමන්ථ ආරොපෙඤ්ඤා. “යො සො තිකුඤ්ඤා, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙඤ්ඤා නංයෙව තිත්ථායනානං සම්මතෙනා, සො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො.”

2. යො¹ තිකුඤ්ඤා අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකුඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ආකුඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උපසම්පදං. තස්ස චතතාරො මාසෙ පරිවාසො දාතබ්බො. එවඤ්ඤා පන තිකුඤ්ඤා දාතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සා ඔත්තාරාපෙඤ්ඤා කාසායාති විත්ථානි අවජ්ඣාදාපෙඤ්ඤා එකංසං උත්තාරාසම්මං කාරාපෙඤ්ඤා තිකුඤ්ඤා පාදෙ වජ්ඣපෙඤ්ඤා උක්ඛුටිකං නිසීදිතො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො එවං වදෙති නි චතතාරෙබ්බො: “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමි සම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමි සම්මං සරණං ගච්ඡාමි”ති.

3. තෙන තිකුඤ්ඤා අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො සම්මං උපසම්මතං. එකංසං උත්තාරාසම්මං කරිතො තිකුඤ්ඤා පාදෙ වජ්ඣපෙඤ්ඤා උක්ඛුටිකං නිසීදිතො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො එවමස්ස වච්ඡියො. “අනං භතෙන, ඉත්තරාසමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකුඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො උපසම්පදං. සොතමනෙන, සම්මං චතතාරො මාසෙ පරිවාසං යාචාමි”ති දුතියමි යාචිතබ්බො. තතියමි යාචිතබ්බො.

4. බ්‍යවෙනන තිකුඤ්ඤා පටිබලෙන සම්මං ඤ්ඤාපෙඤ්ඤා: පුණ්ණාදු මෙ භතෙන, සම්මං. අයං ඉත්තරාසමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකුඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො. සො සම්මං චතතාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. යදි සම්මස්ස පත්තකල්පං සම්මං ඉත්තරාසමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චතතාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය, එසා ඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො.

5. පුණ්ණාදු මෙ භතෙන, සම්මං. අයං ඉත්තරාසමො අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකුඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො. සො සම්මං චතතාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. සම්මං ඉත්තරාසමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චතතාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යස්සායසමනො බමති ඉත්තරාසමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චතතාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දානං. සො ඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො. යස්ස න කම්මති, සො භාසෙය්‍ය.

6. “දිනො සම්මෙන ඉත්තරාසමස්ස අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බස්ස චතතාරො මාසෙ පරිවාසො, බමති සම්මස්ස තස්මා ඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො. එවමෙන ධාරයාමි” ති.

1. “යො සො තිකුඤ්ඤා” ම. ජ. ස.

1. එකල්හි පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාඤ්ඤායා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාඤ්ඤායානට වාද නගා ඒ නිශ්චයතනතට ම ගියේ ය. හෙතෙම නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඒ බව නාග්‍රහවතුන් වහන්සේට සැලකූහ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාඤ්ඤායා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාඤ්ඤායානට වාද නගා ඒ නිශ්චයතනතට ම ගොස් නැවත ආයේ ද, හෙතෙම උපසම්පත් නොකටයුතු ය.

2. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ අන් යමෙක් ද මේ ශාසනයෙහි ප්‍රමුඛතාව හා උපසම්පදාව කැමැති වේ නම් ඔහුට සිටුමසක් පිරිවෙස් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ දිය යුත්තේ මෙසේ ය: පළමු කොට හිසකේ රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් අන්දවා උතුරු සහ සිවුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වන්දවා උක්කුටිකයෙන් හින්දවා ඇඳිලි ගන්වා “බුදුන් සරණ කොට යමි. ධර්ම සරණ කොට යමි. සංඝයා සරණ කොට යමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. දෙවනු ද ධර්ම සරණ කොට යමි. දෙවනු ද සංඝයා සරණ කොට යමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. තෙවනු ද ධර්ම සරණ කොට යමි. තෙවනු ද සංඝයා සරණ කොට යමි” යි මෙසේ කියව යි කිය යුත්තේ ය.

3. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ ඔහු විසින් සංඝයා වෙත පැමිණ උතුරු සහ සිවුර එකස් කොට භික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “සවාමිහි, මම පෙර මෙ නම් ඇති අත්‍යනිශ්චිතයෙන් වීම්. දැන් මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව කැමැත්තේ වෙමි. සවාමිහි, ඒ මම සිටු මසක් සංඝයා වෙතින් පිරිවෙස් ඉල්ලමි” යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. දෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය.

4. වාසනා වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් සංඝයා වෙතම දැන්විය යුත්තේ ය. සවාමිහි, සංඝයා වෙතම මාගේ වචනය අසවා. “මෙ නම් ඇති පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ මේ තෙමේ මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. සංඝයාගෙන් සිටුමසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. ඉදින් සංඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සංඝයා වෙතම පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ මෙ නම් ඇත්තහුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

5. සවාමිහි, සංඝයා වෙතම මා කියන්නක් අසවා. “මෙ නම් ඇති අත්‍යනිශ්චිත වූ මේ තෙමේ මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. හෙතෙම සංඝයාගෙන් සිටු මසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. සංඝයා වෙතම පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ මෙ නම් ඇත්තහුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙයි. යම් ආයුෂ්මතෙකුට පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ මෙ නම් ඇත්තහුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දීම රුචි වේ නම් හෙතෙම-තුෂ්ණීමිහුන වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් හෙතෙම කියවා.”

6. “සංඝයා විසින් පෙර අත්‍යනිශ්චිත වූ මෙ නම් ඇත්තහුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන ලද්දේ ය. සංඝයාට රුචි වේ. එතෙයින් තුෂ්ණීමිහුන වේ. මෙය මෙසේ සලකමි” යි.

7. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා ආරාධිතො හොති එවං අනාරාධිතො. කථංඤා භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අතීකාලෙන ගාමං පටිසති. අතිදිවං පටික්ඛමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති.

8. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා වෙසියගොවරො ¹ වා හොති. විධවගොවරො ² වා හොති. ථුල්ලකුමාරිකගොවරො ³ වා හොති. පණ්ඩකගොවරො වා හොති. භික්ඛුනිගොවරො වා හොති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති.

9. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා යාති තාති සමුගමවාරිතං. උච්චාවචාති කිංකරණීයාති තජ්ඣ න දනෙධා හොති න අනලසො. න තත්ත්වයායාය වීමංසාය සමනනාගතො. න අලං කාඤ්ඤා, න අලං සංවිධාඤ්ඤා. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති.

10. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා න තිබ්බවජ්ඣෙ හොති උඤ්ඤෙ පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තෙ, අධිපඤ්ඤාය. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති.

11. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා යස්ස තිත්ථායනනා සඤ්ඤානනා හොති, තස්ස සඤ්ඤානනා තස්ස දිට්ඨිතා තස්ස බග්ගිතා තස්ස රුචිතා තස්ස ආදායස්ස වජ්ඣන්ත භාඤ්ඤාමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනතීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඤ්ඤාය වා අවජ්ඣන්ත භාඤ්ඤාමානෙ අනත්තමනො හොති උදගො අතීරදො. යස්ස වා පන තිත්ථායනනා සඤ්ඤානනා හොති, තස්ස සඤ්ඤානනා තස්ස දිට්ඨිතා තස්ස බග්ගිතා තස්ස රුචිතා තස්ස ආදායස්ස වජ්ඣන්ත භාඤ්ඤාමානෙ අනත්තමනො හොති උදගො අතීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඤ්ඤාය වා වජ්ඣන්ත භාඤ්ඤාමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනතීරදො. ඉදං භික්ඛවෙ සම්ඝාතනිකා අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතියසමං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා අනාරාධිතො හොති. එවං අනාරාධිතො ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා ආගමනා න උපසමපාදනංඤා.

12. කථංඤා භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා ආරාධිතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා නාතිකාලෙන ගාමං පටිසති. නාතිදිවං පටික්ඛමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිජ්ඣයපුඤ්ඤා ආරාධිතො හොති.

1 "වෙසියගොවරො" ම. ඡ. ස.

2 "විධවා ගොවරො" ම. ඡ. ස.

3 "ථුල්ලකුමාරිකාගොවරො" ඡ. පු; ම. නු. ර; ම. ඡ. ස.

7. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ මෙසේ වත් සපයන්නේ (පිරිවෙස්වන පුරුන්තේ) වේ. මෙසේ වත් නොසපයන්නේ වේ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ කෙසේ වත් නොසපයන්නේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දහවල් පෙරලා එයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් නොසපයන්නේ වේ.

8. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වෙසෙන්නන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, විවාහ නොවී මහලු වූ ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, ලිංග විකල්ප වූ (නාසාසකයන්) ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් නොසපයන්නේ වේ.

9. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ සමුගමවාරින් පිළිබඳ කුමක් කෙරෙමුද යි පිළිවස කළයුතු යම් ඒ කුඳු මන් කටයුතු වෙත් ද, ඒ කටයුතුවල දක්ෂ නොවේ. උත්තානවිසාරයෙන් යුක්ත වූයේ නොවේ. ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කටයුතු ය” යි කෙණෙහි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ නොවේ. සියතින් කරන්නට සමත් නොවේ. සථිර - මයම - නවකයන් කුල උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමත් නොවේ. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් නොසපයන්නේ වේ.

10. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ පෙළ පුහුණු කිරීමෙහි අරුත් ඇසීමෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂශිලයෙහි ලොකිකසමාධිභාවනාවෙහි ලොකොත්තරමාධිභාවනාවෙහි බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ නොවේ. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ මෙසේ ද වත් නොසපයන්නේ වේ.

11. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ යමෙකුගේ නිව්වායනානසකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනානසකින් වූ ශාස්තෘත්‍යයේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දුඛිතයන් දුටුවෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිසියම් නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නොපිරිසුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මයාගේ හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිසුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, යමෙකුගේ නිව්වායනානසකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනානසකින් වූ ශාස්තෘත්‍යයේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහු පිළිබඳ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දුඛිතයන් දුටුවෙහි ද ගුණ කියන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිසුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මයාගේ හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිසියම් නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නොපිරිසුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් නොපිරිමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් නොපුරන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ වත් නොපුරන පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ මෙහි ආයේ උපසරන් නොකළ යුතු ය.

12. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ කෙසේ වත් පුරන්නෙක් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ ඉතා කලින් ගමට නොපිවිසේ. ඉතා දහවල් පෙරලා නොඑයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිඤ්ඤානුමුඛයේ වත් පුරන්නෙක් වේ.

13. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා න වෙසියගොචරො තොති, න විබවගොචරො තොති, න පුලලකුමාරිකගොචරො තොති, න පණ්ඩිතගොචරො තොති, න භික්ඛුනීගොචරො තොති, එවමපි භික්ඛවෙ අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආරාධනො තොති.

14. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා යානි තානි සමුභවමාරිතං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්ථ දුක්ඛො තොති අනලසො, තත්ත්වපායාය චීමංසාය සමනනාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, එවමපි භික්ඛවෙ අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආරාධනො තොති.

15. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා නිබ්බව්ඤ්ඤො තොති උද්ගසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසිලෙ, අධිවිනතො, අධිපඤ්ඤාය, එවමපි භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආරාධනො තොති.

16. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා යස්ස නිත්ථායනානා සම්මතනො තොති, තස්ස සඤ්චනො තස්ස දිට්ඨිතො තස්ස බ්ගනිතො තස්ස රුචිතො තස්ස ආදයස්ස වචනෙණ්ණ නසුඤ්ඤමානෙ අනතමනො තොති උදගො අභිරඤ්ඤො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සම්මස්ස වා අවනෙණ්ණ නසුඤ්ඤමානෙ කුටිනො තොති අනතතමනො අනභිරඤ්ඤො, යස්ස වා පන නිත්ථායනානා සම්මතනො තොති, තස්ස සඤ්චනො තස්ස දිට්ඨිතො තස්ස බ්ගනිතො තස්ස රුචිතො තස්ස ආදයස්ස වනෙණ්ණ නසුඤ්ඤමානෙ කුටිනො තොති අනතතමනො අනභිරඤ්ඤො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සම්මස්ස වා වනෙණ්ණ නසුඤ්ඤමානෙ අනතමනො තොති උදගො අභිරඤ්ඤො, ඉදං භික්ඛවෙ, සම්ඝාතනිකං අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤස්ස ආරාධනී යස්මිං, එවං බො භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආරාධනො තොති, එවං ආරාධනො බො භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො.

17. සචෙ භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා නගො ආගච්ඡති උපර්කායමූලකං චිවරං පරිසෙසිතබ්බං, සචෙ අච්ඡින්නතෙකසො ආගච්ඡති සමෙස්ස අපලොකෙතබ්බො භණ්ඩුකමාය, යෙ තෙ භික්ඛවෙ, අගභිනා ජට්ටිකා තෙ ආගතා උපසම්පාදෙතබ්බො, න තෙසං පරිවාසො දුතබ්බො, තං කිස්ස තෙතු, කමමවාදිතො එතෙ භික්ඛවෙ, කිරියවාදිතො, සචෙ භික්ඛවෙ ජාතියා සාකියො, අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤා ආගච්ඡති, සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො, න තස්ස පරිවාසො දුතබ්බො, ඉමානං භික්ඛවෙ ඤ්ඤතිනං ආචෙණ්ණිකං පරිහාරං දමෙති 'ති.

අසුඤ්ඤිත්ථියපුඤ්ඤකථා නිට්ඨිතා.

සතතමනාණ්ඩාරං.

13. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ වෙසනනන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, විවාහ නොවී මහලු වූ ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, ලිඛතිකලවුවන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

14. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ සබ්‍රහ්මචාරීන් පිළිබඳ “කුමන් කෙරෙමි ද” යි පිළිවිස කල යුතු යම් ඒ කුඳු මහත් කටයුතු වේ ද ඒ කටයුතුවල දක්ෂ වේ ද, උත්තානවියරියෙන් යුක්ත වූයේ වේ ද, ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කටයුතු ය, මෙය මෙසේ කටයුතු ය” යි කෙණෙනි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ වේ ද, සියතින් කරන්නට සමඪී වේ ද; ස්වර් - මධ්‍යම - නවකයන් කුල උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමඪී වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

15. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ පෙළ පුහුණු කිරීමෙහි, අරුත් ඇසීමෙහි, ප්‍රාතිමොක්ෂශීලයෙහි, ලෝකිකසමාධිතාවනා - වෙහි, ලොකොත්තරමාදීතාවනාවෙහි, බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

16. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ යමකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්තෘත්‍රයේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දෘෂ්ටියෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුද්ධන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මයාගේ හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද - යමකුගේ නිව්වායනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිව්වායනනයාම වූ ශාස්තෘත්‍රයේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දෘෂ්ටි ගත් දෘෂ්ටියෙහි ද ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුද්ධන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්මයාගේ හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අත්‍යනිභීත වූවහුගේ වන් පිරීමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ වන් පුරන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ වන් පුරණ පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ ආයේ උපසංචාර කල යුතු ය.

17. මහණෙනි, පෙර අත්‍යනිභීත වූයේ නන්තට ආයේ නම් උපාදායයා මුල් නොව සිමුරු සෙවිය යුතු ය. නො කැපු හිසකේ ඇතිව පැමිණෙන නම් නණ්ඩුකමය පිණිස සම්මත වෙමි දැන්විය යුතු ය. මහණෙනි, යම් ඒ ගිනි පුදන්නෝත් ජටාධාරයෝත් වෙන් නම් ආවා වූ ඔහු උපසංචාර කල යුතු ය. ඔවුන්ට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. ඊට හේතු කිමි? මහණෙනි, මොහු කමිවාදිහු ක්‍රියාවාදිහු වෙත්. මහණෙනි, ජාතියෙන් (උත්තරත්තියෙන්) ශාක්‍ය වූ පෙර අත්‍යනිභීත වූවෙක් පැමිණේ ද, ආවා වූ හෙතෙමේ උපසංචාර කල යුතු ය. ඔහුට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. මහණෙනි, මම නැයන්ට (ඔවුන්ට පමණක්) උරුම වූ මේ පරිකාරය (අනුග්‍රහයක් වශයෙන්) දෙමි.

අත්‍යනිභීතකථාව නිමි.

1. තෙන ඛො ටන සමයෙන මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා උස්සන්තා නොනති: කුට්ඨං, ගණකා, කිලාසො, සොසො, අපමාණො. මනුස්සා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨා ජීවිකං කොමාරහල්ලං උපසඤ්ඤාමානා එවා චදනති: “සාධු තො ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අගමය්‍යා² බහුකිච්චො බහුකරණියො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්දාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සමෙසා,³ නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු”නති. “සබ්බං සාපනෙය්‍යං ච තෙ ආචරිය නොභු. මයං ච තෙ දසා, සාධු තො ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අගමය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණියො. රාජා ච, මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්දාගාරං භව, බුද්ධපමුඛො ච සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු”නති.

2. අඨ ඛො තෙසං මනුස්සානං එතදගොස්: “ඉමෙ ඛො සමණා සත්තපුත්තිසා පුබ්බිලා පුබ්බසමාචාරා, පුතොරතාති භුඤ්ජිතා නිවාතෙසු සයනෙසු සයනති. යනතුන මයං සමනෙසු සත්තපුත්තිසෙසු පබ්බජෙය්‍යාම. තත්ථ භික්ඛු වෙච උපට්ඨතිස්සන්ති. ජීවකො ච කොමාරහල්ලං නිකිච්ඡසාති”ති.

3. අඨ ඛො තෙ මනුස්සා භික්ඛු උපසඤ්ඤාමානා පබ්බජ්‍ය. යාචිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසමපාදෙසු. තෙ භික්ඛු වෙච උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ච කොමාරහල්ලං නිකිච්ඡ.

4. තෙන ඛො ටන සමයෙන භික්ඛු බහු ගිලානෙ භික්ඛු උපට්ඨන්තා යාවනබ්බලා විඤ්ඤන්තිබ්බලා විහරන්ති. “ගිලානහත්තං දෙඨ. ගිලානුපට්ඨානහත්තං දෙඨ. ගිලානනෙසස්සං දෙඨ”ති. ජීවකොති කොමාරහල්ලං බහු ගිලානෙ භික්ඛු නිකිච්ඡන්තො අඤ්ඤතරා රාජකිච්චං පරිභාජෙසි.

5. අඤ්ඤතරො පි පුට්ඨො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨා ජීවකං කොමාරහල්ලං උපසඤ්ඤාමානා එතදවොච: “සාධු මා ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අගමචයෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණියො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්දාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු”නති. “සබ්බං සාපනෙය්‍යං ච තෙ ආචරිය නොභු. අහං ච තෙ දසො, සාධු මා ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අගමචයෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණියො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්දාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සමෙසා, නාහං සකෙකාමි නිකිච්ඡතු”නති.

1. “චදනති” අ. වී. නො වී.

2. “අගමචයෙය්‍යා” අ. වී. නො වී. ජ. පු. “අගමය්‍යා” ම. ජ. සා.

3. “භික්ඛුසමෙසා” අ. වී. නො වී. ම. ජ. සා. P.T.S.

1. එකල්හි මගදදනවුටෙහි කුණු - ගණන - කිලාස - සහය අපසාමාර යන පඤ්චාබාධයෝ උත්සන්න වුවාහු වෙත්. මේ ආබාධ පසින් මිඛනා ලද මිනිස්සු කොමාරහව්ව නම් ජීවක වෙදුන් වෙත ගොස් “ආවායඝීය, අපට පිළියම් කළ මැනවැ” යි මෙසේ කියති. එකල්හි “ආයඝීයෙහි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජුගේ අන්තර්පුරය ද බුද්ධපුත්‍රබසසිස තෙමේ ද උපසාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි හේ කියේ ය: “ආවායඝීය, අපසතු සියලු ධනය ද ඔබට වෙවා, අපි ද ඔබට දසයෝ වෙමු. ඇදුර, අපට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි කැවන ද කීන. “ආයඝීයෙහි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජුගේ අන්තර්පුරය ද බුද්ධපුත්‍රබසසිස තෙමේ ද උපසාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි ජීවක තෙමේ කියේ ය.

2. එකල්හි ඒ මිනිසුන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැපවූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලද හුලං නො හමන යනන්හි සයනය කරති. අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමු නම් යෙහෙක, එකල්හි භික්ෂුහු ද උපසාන කරන්නෝ ය. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කරන්නෝ ය” යි සිතෙත් උපන.

3. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු භික්ෂූන් හරා ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලූහ. භික්ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසංචන් ද කළහ. භික්ෂූහු ද ඔවුන්ට උපසාන කළහ. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කෙළේ ය.

4. එකල්හි භික්ෂූහු බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට උපසාන කරන්නෝ “ගිලනුන්ට හිත බන් දෙවූ, ගිලානොපසාදනයන්ට බන් දෙවූ. ගිලනුන්ට හිත බෙහෙත් දෙවූ” යි බොහෝ සේ ඉල්ලමින් බොහෝ සේ විණවමින් වෙසෙති. කොමාරහව්ව ජීවක තෙමේ ද බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට පිළියම් කරන්නෝ එක්තරා රාජකායඝීයක් පිරිනෙළියේ ය.

5. එකල්හි පඤ්චාබාධයෙන් පෙළුනු එක්තරා පුරුෂයෙක් කොමාර-හව්ව ජීවකයා වෙතට ගොස් “ඇදුර, මට පිළියම් කරනු මැනවැ” යි කියේ ය. “ආයඝීය මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්තර්පුරය ද බුද්ධපුත්‍රබසසිස තෙමේ ද මා විසින් උපසාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය. “ඇදුර, මා සතු සියලු ධනය ද ඔබට වෙවා, මම ඔබගේ දසයෙක් ද වෙමි. ඇදුර, මට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි (හෙතෙමේ කැවනත් කී ය.) එවිට ද ජීවක තෙමේ “සගය, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්තර්පුරය ද බුද්ධපුත්‍රබසසිස තෙමේ ද උපසාන කළ යුතු ය. මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය.

6. අථ බො තස්ස පුරිසස්ස එතදකොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්ථාපුත්තියා පුබ්බිලා පුබ්බසමාචාරා, සුතොජනානි භුඤ්ජිතා නිවානෙසු සයනෙසු සයන්ති. යනන්තානං සමණෙසු සත්ථාපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, තත්ථ භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිස්සන්ති. ජීවකො ච කොමාරහචෙවා නිකිච්ඡියා නි සොකං¹ අරොගො විබ්භමිස්සාමි” ති.

7. අථ බො සො පුරිසො භික්ඛු උපසම්බමිතො පබ්බජ්‍යං යාචි. තං භික්ඛු පබ්බජෙය්‍යං. උපසම්පාදෙය්‍යං. තං භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ච කොමාරහචෙවා නිකිච්ඡි. සො අරොගො විබ්භමි.

8. අද්දසා බො ජීවකො කොමාරහචෙවා තං පුරිසං විබ්භන්තං. දිස්වාන තං පුරිසං එතදවොච: “නන්‍ර තං අය්‍ය භික්ඛුසු පබ්බජිතො අකොසි?” ති. “එවං ආචරියා” ති. “කිස්ස පත තං අය්‍යො එවරුපං අකොසි?” ති.

9. අථ බො සො පුරිසො ජීවකස්ස කොමාරහචෙවස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. ජීවකො කොමාරහචෙවා උජ්ඣායති ගියති විපාවෙති: “කථං හි නාම භදන්තා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨං පබ්බජෙය්‍යන්ති” ති.

10. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවා යෙන භගවා නොනුපසම්බමි. උපසම්බමිතො භගවන්තං අභිවාදෙවා එතමන්තං නිසීදි. එතමන්තං නිසීන්තො බො ජීවකො කොමාරහචෙවා භගවන්තං එතදවොච: “සාධු භන්තො, අය්‍යො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො න පබ්බජෙය්‍ය” ති.

11. අථ බො භගවා ජීවකං කොමාරහචවං ධම්මියා කථාය සන්දෙය්‍යෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තනපෙසි. සමපනංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙය්‍යෙතො සමාදපිතො සමුත්තනජිතො සමපනංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙවා පදනකිණං කවා පක්කාමි.

12. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදන්තෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කවා භික්ඛු ආමන්තෙති: “න භික්ඛුවෙ පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො පබ්බජෙතබ්බො. යො පබ්බජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛට්ඨයා” ති.

6. එකල්හි ඒ පුරුෂයානට “මේ ශාක්‍යසුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වළඳු හුලං කොවදින යනනැති සයනය කෙරෙහි. මම ශාක්‍යසුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම් යහපති. එකල්හි භික්‍ෂුහු ද මට උපසාහ කරන්නාහ. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ න් මට පිළියම් කරන්නෝ ය. ඒ මම ලෙඩ නැත්තෙක් ව සිටුරු හරින්නෙමි” යි සිතෙක් උපත.

7. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ භික්‍ෂූන් තුරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලී ය. භික්‍ෂූහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසපන් ද කළහ. භික්‍ෂූහු ඔහුට උපසාහ ද කළහ. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ න් ඔහුට පිළියම් කෙළේ ය. හෙතෙමේ නිරොගවූයේ සිටුරු හැර ගියේ ය.

8. එකල්හි ඒවකතෙමේ සිටුරු හැර ගියාවූ ඒ පුරුෂයා දුටුයේ ය. දක “සගය, ඔබ භික්‍ෂූන් වෙත පැවිදිව සිටියෝ නොවහු ද?” යි ඔහු ගෙන් ඇසී ය. “ඇඳුර, එසේ ය” යි හෙතෙමේ පිළිතුරු දුන්නේ ය. “සගය, මෙබන්දක් කෙළේ කුමක් නිසාද?” යි ඇසී ය.

9. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ කොමාරහවච්ඡවකයානට මේ කරුණ දුන්වී ය. කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ “කෙසේ නම් ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙන්නකු පැවිදි කරන් දැයි යි අවමන් කරයි. නිත්‍ය කරයි. දොස් කීයයි.

10. ඉක්බිති කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හිඳ “ස්වාමීනි, ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළන්නකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් යහපතැ” යි සැලකුණේ ය.

11. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොමාරහවච්ඡවකයානට දහැම කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. කුසල් දහමහි සමාදන් කරවූ සේක. කුසල් දහමහි නියුණු කරවූ සේක. ඇති ශුණයන්ගෙන් සතුටු කරවූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහැම කතාවෙන් කරුණු දක්වූ කුසල් දහමහි සමාදන් කරවූ කුසල් දහමහි නියුණු කරවූ පැහැදවූ කොමාරහවච්ඡවක තෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණ යෙහි දහැම කතා කොට “මහණෙනි, පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළන්නක් පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක.

13. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිස්සස්ස බිලිබ්බසාරස්ස පච්චන්තො කුපිතො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනිස්සො බිලිබ්බසාරො සෙනානායකෙ මහාමතෙන ආණ්ඩපෙසි: “ගච්ඡිථ භණ්ණ, ¹ පච්චන්තං උච්චිතං” ති. “එවං දෙවො” ති ඛො සෙනානායකා මහාමතො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිස්සස්ස බිලිබ්බසාරස්ස පච්චස්සොද්ධං.

14. අථ ඛො අභිඤ්ඤානානං අභිඤ්ඤානානං යොධානං එතද්දතොසි: “මයං ඛො යුද්ධාභීතඤ්ඤානං ගච්ඡන්තො පාපඤ්ච කරොමි. ² බහුඤ්ච අපුඤ්ඤා පසවාම. කෙන හු ඛො මයං උපායෙන පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා” ති.

15. අථ ඛො තෙසං යොධානං එතද්දතොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සත්ත්වපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සම්මචාරිදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මො. සචෙ ඛො මයං සමණෙසු සත්ත්වපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම එවං මයං පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා” ති.

16. අථ ඛො තෙ යොධා භික්ඛු උපසංකම්මනා පබ්බජ්ජං යාමිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු, උපසම්පාදෙසු. සෙනානායකා මහාමතො රාජහටෙ පුච්ඡිංසු. “කිනහු ඛො භණ්ණ ඉක්කන්තාමො ව ඉක්කන්තාමො ව යොධා න දිස්සන්ති” ති. “ඉක්කන්තාමො ව ඉක්කන්තාමො ව සාමි, යොධා භික්ඛුසු පබ්බජ්ජා” ති. සෙනානායකා මහාමතො උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වපුත්තියා රාජහටං පබ්බජෙස්සන්ති” ති. සෙනානායකා මහාමතො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිස්සස්ස බිලිබ්බසාරස්ස එතමන්ධං ආරොවෙසුං.

17. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනිස්සො බිලිබ්බසාරො වොහාරිතො ³ මහාමතෙන පුච්ඡි. “යො භණ්ණ, රාජහටං පබ්බජෙති, කිං සො පසචති?” ති. උපජ්ඣායස්ස දෙව, සීසං ඡෙත්තබ්බං. ⁴ අනුසාසකස්ස ⁵ ජ්වහා උද්ධරිතබ්බො, ගණස්ස උපබ්බජාසුකා භඤ්ජිතබ්බො” ති.

18. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනිස්සො බිලිබ්බසාරො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්මි. උපසංකම්මනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො රාජා මාගධො සෙනිස්සො බිලිබ්බසාරො භගවන්තං එතද්වොච: “සන්ති භනෙන, රාජානො අස්සඤ්ඤා අප්පසන්නා, තෙ අප්පමන්තකෙනාපි ⁶ භික්ඛු විහෙතෙය්‍යං. සාධු භනෙන අය්‍යා ඡාජහටං න පබ්බජෙය්‍ය” ති.

1. “භඤ්ඤා” P T S. 2. “පාපකං කම්මං” අ වි. තො වි. ම හු ප. ජ පු.

3. “වොහාරකෙ” අ වි. තො වි. ජ පු. ම හු ප.

4. “ඡෙත්තබ්බං” ජ පු. P T S. තො වි. ම හු ප. “ඡෙත්තබ්බං” ම ජ සං.

5. “අනුසාසකස්ස” ම ජ සං P T S. 6. “අප්පමන්තකෙපි” තො වි. ම හු ප.

13. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුට පසල් දනව්ව කිහිපයේ වේ. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ සේනාවන්ට නායක වූ මහඥමතියන්ට “සගයෙනි, යවු, පසල් දනව්ව දියුණු කරවු” (සොරුන් පලවා හැර සොර බිජයෙන් නැගී බැහැර ගිය ගම්වැස්සන් ගෙන්වා ඔවුන්ට වාසස්ථාන සපයා දී ගොවිකම් ආදිය දියුණු කරවු) යි අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, යහපතැ” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුට පිළිවදන් දුන්හ.

14. එකල්හි ප්‍රසිද්ධ යොධයන්ට “අපි යුධ කිරීමෙහි සතුටු වන්නෙමු පව් ද කරන්නෙමු. බොහෝ අඩුසල් ද රැස් කරන්නෙමු. අපි කිනම් උපායකින් පරින් වළකින්නෙමු ද? කුසල් කරන්නෙමු ද?” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

15. නැවත ද ඒ යෝධයන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ දකුණි හැසිරෙන්නෝ ය. සමථ හැසිරෙන්නෝ ය. බ්‍රහ්මචාරී ය. සත්‍යවාදී ය. සිල්වන් ය. යහපත් පැවැතුම් ඇත්තාහ. අපි භ්‍ය ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමු නම්, පවිත්‍ර හ් වළකින්නෙමු. කුසල හ් කරන්නෙමු” යි සිත් විය.

16. ඉක්බිති ඒ යොධයෝ භික්ෂූන් හරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලින. භික්ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසරත් කළහ. එකල්හි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ “සගයෙනි, මේ නම් වූ හ් මේ නම් වූ හ් යොධයෝ නො දක්නා ලැබෙත්. එහි හේතු කිමි?” යි රාජහට්ඨයන්ගෙන් විචාළෝ ය. “සමාමිති, මේ නම් වූ හ් මේ නම් වූ හ් යොධයෝ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූහ” යි ඔහු කිත. කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ රාජහට්ඨයන් පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඔහු ඒ බව මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුට දන්වූහ.

17. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ “සගයෙනි, යමෙක් රාජ හට්ඨයෙකු පැවිදි කෙරේ නම් හෙ තෙමේ කිනම් දඬුවමක් අත්පත් කරගනී ද?” යි විනිශ්චයකාරකා මහාමාත්‍යයන්ගෙන් විචාළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, උපාධ්‍යායයාගේ භිස සිදිය යුතු ය. අනුශාසකයාගේ දිව උදුරා දැමිය යුතු ය. ගණයාගේ අඩක් ඉල ඇට බිදිය යුතු ය” යි ඔහු කිත.

18. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් වැද පසෙක හිඳ සමාමිති, ශ්‍රද්ධා නැත්තා වූ සත්‍යන්ති නො පහන් රජු වෙති. ඒ රජුහු ඉතා ටිකකිනිදු භික්ෂූන් පෙළන්නාහු ය. සමාමිති, ආයුධයන් වහන්සේලා රාජ හට්ඨයෙකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් යහපතැ යි” සැලකෙළේ ය.

19. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සයි. සමාදපෙයි. සමුත්තරෙයි. සමපනංසෙයි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදයිතො සමුත්තරාදිතො සමපනංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තා අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කථා පකකාමි.

20. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමන්තොසි: “න භික්ඛවෙ රාජභවො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන වොරො අභිගුලිමාලො භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා පස්සිත්වා උබ්බිජ්ජන්ති. උත්තසන්ති පි. පලායන්ති. අසෙසුනපි ගච්ඡන්ති. අසෙසුනපි මුඛං කරොන්ති. ආරම්භි ඵකෙන්නති. මහුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්නති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වන්තියා ධජබ්බං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. අස්සොස්සං ඛො භික්ඛු තෙසං මහුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙස්සා. “න භික්ඛවෙ ධජබ්බං වොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤ මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤතං හොති: “යෙ සමණෙසු සත්ත්වන්තියෙසු පබ්බජන්ති. න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාදුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො වරනතු බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො වොරිකං කථා කාරාය බඳොා හොති. සො කාරං භිද්දිත්වා පලාසිත්වා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා පස්සිත්වා එවමානංසු. “අයං සො කාරතෙදකො වොරො. හන්ද නං තෙමා” ති. එකවෙව එවමානංසු. “මාය්‍යා එවං අවමුත්ති. අනුඤ්ඤතං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සත්ත්වන්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාදුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. වරනතු බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

24. මහුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්නති: “අනස්සවරා ඉමෙ සමණා සත්ත්වන්තියා. නසිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාදුං. කථං හි නාම 1 කාරතෙදකං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙස්සා. න භික්ඛවෙ, කාරතෙදකො වොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

1. “කථංහි නාම සමණා සත්ත්වන්තියා” ම ඡ ස.

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු දැනුම් කරුවෙක් කරුණු දක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. කුසල් දහමිහි තිසුණු කරවූහ. ඇති ගුණයෙන් සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කරුවෙක් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තිසුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට වැද පැදකුණු කොට ගියේය.

20. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කරු කොට “මහණෙනි, රාජතවයෙන් පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාද්වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

21. එකල්හි අඛණ්ඩමාල සොර තෙමේ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. මිනිස්සු දැක බියපත් වෙති. නැති ගණිති. පලා යෙති. අන් මගිනුදු යෙත්. අන් දෙසකට මුහුණ දී හරවත්. දෙර වසා ගණිත්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ කොභි බැඳි (පුකටවූ) සොරහු පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භික්ෂූහු බණින දෙවන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, කොභි බැඳි සොර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාද්වේ” යි වදාළ සේක.

22. එකල්හි මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් “යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය මනාකොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් හෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයසීයෙහි නැසිරෙත්වා” යි අනුදන්තා ලද්දේ ය.

23. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකම් කොට සිරගෙයි ලා බඳින ලද්දේ වේ. තෙතෙමේ සිරගෙය බිඳ ගෙන පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. මිනිස්සු දැක “මේ තෙමේ ඒ සිර ගෙය බිඳ ගියා වූ සොරා ය. එතෙසින් මුහු අල්ලා ගෙන යමු” යි කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙහි, මෙසේ නො කියවු, මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද, ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් හෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයසීයෙහි නැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කීහ.

24. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් අහය ඇත්තෝ ය. මුත් වහන්සේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් සිරගේ බිඳ ගිය සොරා පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සිරගෙය බිඳ ගිය සොර තෙමේ පැවිදි නොකළයුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාද්වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

25. තෙන ඛො ථන සමයෙන අඤ්ඤානරො ¹ පුරිසො චොරිකා කතා පලාසිනා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. සො ච රඤ්ඤා අනෙතපුරෙ ² ලිබ්බතො හොති. “යත් පසසිතබ්බො ³ නත් නන්තබ්බො” ති. මහුස්සා එවමානංසු: “අයං සො ලිබ්බතො චොරො, හඤ්ඤානං හන්මා” ති. එතච්ච එවමානංසු: “මාය්‍යා එවං අවුච්ඡති. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිච්ඡිසාරෙන යෙ සමණෙසු සත්‍යපුත්තෙසු පබ්බජනති න තෙ ලබ්බා කිඤ්චි කාතුං. සවානබානො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

26. මහුස්සා උජ්ඣායනති බිසනති විපාවෙනති: “අනස්සවරා ඉමෙ සමණා සත්‍යපුත්තියා, නධිමෙ ලබ්බා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම ලිබ්බතං චොරං පබ්බාජෙස්සනති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලිබ්බතො චොරො, පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපනති දුක්ඛංසො” ති.

27. තෙන ඛො ථන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො කසාතතො කතදණ්ඩකමමො භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා උජ්ඣායනති බිසනති විපාවෙනති: කථං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා කසාතනං කතදණ්ඩකමමං පබ්බාජෙස්සනති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, කසාතතො කතදණ්ඩකමමො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපනති දුක්ඛංසො” ති.

28. තෙන ඛො ථන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ලක්ඛණානතො කතදණ්ඩකමමො භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. මහුස්සා උජ්ඣායනති බිසනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා ලක්ඛණානතං කතදණ්ඩකමමං පබ්බාජෙස්සනති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලක්ඛණානතො කතදණ්ඩකමමො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපනති දුක්ඛංසො” ති.

29. තෙන ඛො ථන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ඉණ්ඩිකො ⁴ පලාසිනා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. ධනියා පසසිනා එවමානංසු: “අයං සො අමනාකං ඉණ්ඩිකො, හඤ්ඤානං හන්මා ති. එතච්ච එවමානංසු “මාය්‍යා එවං අවුච්ඡති. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිච්ඡිසාරෙන යෙ සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජනති න තෙ ලබ්බා කිඤ්චි කාතුං. සවානබානො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

1. “අඤ්ඤානරොපි” අ. ව. ජ. පු.

2. “සො ව. අනෙතපුරෙ” සි. මු. 3. “යත් පසසිති” ම. ජ. සා.

4. “අඤ්ඤානරො ඉණ්ඩිකො” අ. ව. නො ව. ජ. පු. ම. මු. ප. P.T.S.

25. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකම් කොට පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. තෙතෙමේ ද රජුගේ අනුමැතියෙන් ලියා තබන ලද්දේ වෙ: “යම් තැනකදී දැක්ක තැනකින් ද එතැනින්දි නැසිය යුත්තේ ය” කියා සි. මිනිස්සු දැක “මේ ඒ ලියා තබනු සොරකරු ය. එබැවින් මු නතමු” යි කින. “සලකෙති, එසේ නො. කියවු. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො. ලාබිය යුත්තේ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචාරියෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි කින.

26. මිනිස්සු ශාක්‍යපුත්‍ර වූ “මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් දහස ඇත්තෝ ය. මුත්තන්තේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො. ලාබිය යුත්තේ ය. කෙසේ නම් ලියා තබනු සොරු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ලියැවුනු සොර තෙමේ පැවිදි නො. කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දකුළාඇවැත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

27. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් කසයෙන් නලන ලද්දේ (එයින්ම) කරණු ලැබූ දඬුවම් ඇත්තේ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. මිනිස්සු කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ කසයෙන් නලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තාහු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කසයෙන් නලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො. කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දකුළාඇවැත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

28. එකල්හි සලකුණු තබනු ලැබූ (තංචස්‍ර ගැහිමෝ) කරණ ලද දඬුවම් ඇති එක්තරා පුරුෂයෙක් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එකල්හි මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සලකුණු තබනු ලැබූ කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තාහු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සලකුණු තබනු කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො. කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දකුළාඇවැත් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

29. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් නය ගැහි වූයේ පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. ධන හිමියෝ ඔහු දැක “මේ ඒ අපගේ නය ගැහියා ය. එබැවින් මු ගෙණ යමු” යි කින. ඇතැම් කෙනෙක් මිත්‍රයෙහි, මෙසේ නො. කියවු. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො. ලාබිය යුත්තේ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මචාරියෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කින.

30. මහුස්සා උජ්ඣායනති සියනති විපාවෙනති: “අනුසුචරා ඉමෙ සමණා සත්තපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිංඤ්චි කාදාං, කථං හි නාම ඉණ්ඨාසිකං පබ්බාජෙස්සනති” ති. භගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙද්දං, “න භික්ඛවෙ ඉණ්ඨාසිකං පබ්බාජෙතබ්බං, යො පබ්බාජෙස්ස ආපතති දුක්ඛංඝරා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො දුසො පලාභිනා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති, අසිරිකා¹ පසාසිනා එවමානංසු “අයං සො අමාසං දුසො, කඤ්ඤා නං තෙමා” ති. එතචෙව එවමානංසු: මාය්‍යා එවං අවුද්ධං, අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිච්ඡිසාරෙන යෙ සමණෙසු සත්තපුත්තියෙසු පබ්බජනති න තෙ ලබ්භා කිංඤ්චි කාදාං, සවාකකාමො ධම්මො, චරනානු බ්‍රහ්මචරියං සමමාදුක්ඛස්ස අනනකිරියායා” ති.

32. මහුස්සා උජ්ඣායනති සියනති විපාවෙනති: “අනුසුචරා ඉමෙ සමණා සත්තපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිංඤ්චිකාදාං, “කථං හි නාම දුසං පබ්බාජෙස්සනති” ති. භගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙද්දං, “න භික්ඛවෙ දුසො පබ්බාජෙතබ්බං, යො පබ්බාජෙස්ස ආපතති දුක්ඛංඝරා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො කම්මාරහණ්ඨි මාතා-පිතුහි සද්ධිං හණ්ඨිනා ආරාමං ගන්තවා භික්ඛුසු පබ්බජිතො හොති. අථ බො තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාරහණ්ඨිං විචිනන්තා ආරාමං ගන්තවා භික්ඛු පුච්ඡංසු: “අපි හන්තෙ, එවරුපං දුරකං පස්සෙය්‍යාමා” ති. භික්ඛු අජානංයෙව ආනංසු: “න ජානාමා” ති අපස්සංයෙව ආනංසු “න පස්සාමා” ති.

34. අථ බො තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාර-හණ්ඨිං විචිනන්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතං දිස්වා උජ්ඣායනති සියනති විපාවෙනති: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සත්තපුත්තියා දුස්සිලා මුසාවාදිතො, ජානංයෙව ආනංසු න ජානාමාති, පස්සංයෙව ආනංසු න පස්සාමාති, අයං දුරකො භික්ඛුසු පබ්බජිතො” ති.

35. අස්සෙය්‍යාසු බො භික්ඛු තස්ස කම්මාරහණ්ඨස්ස මාතාපිතුන්තං² උජ්ඣායනන්තං සියන්තන්තං විපාවෙනන්තං, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඤ්ඤං අපලොකෙද්ධං හණ්ඨකම්මායා” ති.

1. “අයසකා” ම ජ සා. “අයසිකා” PTS. “අසිරි” හො ච. ම හු ට.

2. “මාතාපිතුන්තං” ම ජ සා.

30. ඉතිස්ස “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ (රජ්‍යෙන්) ලත් අහස ඇත්තෝ ය. මුත්ථතන්සේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් නයගැතියහු පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤායෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, නයගැත්තෝ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

31. එකල්හි එක්තරා දසයෙක් පලා ගොස් හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය. ස්වාමීනු දක මේ ඒ අපගේ දසයා ය, මුග්ග්‍යොසමු” යි කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙහි, මෙසේ නොකියවු. මග්ගොසමුර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. බමිය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරන්නට බුහවසරියෙහි කැසිලෙන්නා යි අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කීහ.

32. ඉතිස්ස “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ රජ්‍යෙන් ලත් අහස ඇත්තෝ ය. මුත්ථතන්සේලා කිසිදඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් දසයා පැවිදි කරන්නාහු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤායෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, දස තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

33. එකල්හි එක්තරා මුටු හළ හිස ඇති (ගෙස් සිව්පයක් ඇති) කරුණ රත්තරාපුත්තෙක් මවු පියන් සමග බබර කොට ආරාමයට ගොස් හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ හිසමුටු රත්තරා පුතුගේ මවුපියෝ ඒ හිසමුටු රත්තරා පුතු සොයමින් ආරාමයට ගොස් “ස්වාමීනි, මෙබඳු දරුවකු දුටුවනු ද?” යි හිඤ්ඤාගෙන් විමළහ. හිඤ්ඤා නොදන්නෝ ම “නොදනිමු” යි කීහ. නොදන්නෝ ම “නොදනිමු” යි කීහ.

34. ඉක්බිති ඒ කම්මාරහණයේ මවුපියෝ ඒ කම්මාරහණයේ සොයන්නෝ හිඤ්ඤා වෙත පැවිදිවූවනු දක “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ ලන් නැත්තෝ ය. දුග්ගිලයෝ ය. බොරු කියන්නෝ ය. දන්නක් නොදනිමු යි කීහ. දන්නක් නොදනිමු යි කීහ. මේ දරුවාතෙමේ හිඤ්ඤා වෙත පැවිදි වූයේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤායෙත්. දෙස් කියත්.

35. එකල්හි හිඤ්ඤා එසේ බණින දෙබන දෙස් පවරණ ඒ කම්මාර-හණයේ මවුපියන්ගේ ඇණුම් බැණුම් ඇසූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, හණ්ඩකමය (හිස කෙස් බැම) පිණිස සමසයා විමාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

36. තෙන බො පන සමයෙන රාජගතෙ සත්තරසවයනියා දුරකා ධනායකා නොහති. උපාලිදුරකො තෙසං පාමොකෙබ්බා නොති. අථ බො උපාලියං මානාපිඤ්ඤානං ඵතදනොසි: “තෙන භු බො උපායෙන උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

37. අථ බො උපාලියං මානාපිඤ්ඤානං ඵතදනොසි: “සචෙ බො උපාලි ලෙබ්බං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

38. අථ බො උපාලියං මානාපිඤ්ඤානං ඵතදනොසි: “සචෙ බො උපාලි ලෙබ්බං සිකෙබ්බය්‍යති, අංගුලියො දුක්ඛා භවිය්‍යනති. සචෙ බො උපාලි ගණනං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

39. අථ බො උපාලියං මානාපිඤ්ඤානං ඵතදනොසි: “සචෙ බො උපාලි ගණනං සිකෙබ්බය්‍යති, උරස්ස දුක්ඛා භවිය්‍යනති. සචෙ බො උපාලි රූපං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

40. අථ බො උපාලියං මානාපිඤ්ඤානං ඵතදනොසි: “සචෙ බො උපාලි රූපං සිකෙබ්බය්‍යති, අනඤ්ඤා දුක්ඛා භවිය්‍යනති. “ඉමෙ බො සමණා සත්තපුත්තියා සුබ්බසමාචාරා, සුතොජ්ජනාති භුඤ්ජිත්වා තිච්චානෙසු සයනෙසු සයනති. සචෙ බො උපාලි සමණෙසු සත්තපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුබ්බකුච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

41. අසොසංඝි බො උපාලි දුරකො මානාපිඤ්ඤානං ඉමං කථාසලලාපං. අථ බො උපාලි දුරකො යෙන තෙ දුරකා තෙභුපසඤ්ඤාති. උපසඤ්ඤාත්වා තෙ දුරකෙ ඵතදවොච: “ඵථ මයං අය්‍යා සමණෙසු සත්තපුත්තියෙසු පබ්බජිය්‍යාමා” ති.

42. අථ බො තෙ දුරකා ඵතමෙකස්ස මානාපිඤ්ඤානෙර උපසඤ්ඤාත්වා ඵතදවොචු: “අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජියාමා” ති. අථ බො තෙසං දුරකානං මානාපිඤ්ඤානං “සබ්බෙසි මෙ දුරකා සමානච්ඡෙද භාලාණාණාඨිපපායා” ති අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛු උපසඤ්ඤාත්වා පබ්බජියං යාමිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු, උපසමපාදෙසු, තෙ රත්තියා පච්චුස සමයං පච්චුට්ඨාය රොදනති, “යාගු දෙථ, භත්තං දෙථ, බාදනීයං දෙථා” ති.

43. භික්ඛු ඵචමානෙසු “ආගමෙථ ආරුඤ්ඤා යාච ¹ විනායති. සචෙ යාගු භවිය්‍යති. විවිසංථ, සචෙ භත්තං භවිය්‍යති භුඤ්ජිත්වා, සචෙ බාදනීයං භවිය්‍යති. බාදිසංථ, තෙ වෙ භවිය්‍යති යාගු වා ² භත්තං වා බාදනීයං වා විණ්ණාය මරිච්චා භුඤ්ජිත්වා” ති.

1. “ආචරකති” ම ඡ සං.

2. “යාගුචා” ම ඡ සං. අ ටි. නො ටි.

36. එකල්හි රජගහනුවර සතළොස් වර්ෂයේ දරුවෝ යහළුවෝ වෙති. උපාලි දරුවෙකු මවුන්ට ප්‍රමාදවේ. එකල්හි උපාලි දරුවා මවුපියන්ට “කිනම් උපායයකින් උපාලිකෙකු අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේද කලානත නො වන්නේද” යි සිත් විය.

37. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ලිඛිත ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි කෙරෙහි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානත ද නො වන්නේ ය” යි සිත් විය.

38. නැවත ද උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ලිඛිත ඉගෙන ගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇතිලි පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි ගණිතය ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානත නො වන්නේ ය” යි කල්පනා විය.

39. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි කෙරෙහි ගණිතය උගන්නේ නම් ඔහුගේ ලය පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානත නො වන්නේ ය” යි අදහස් විය.

40. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “යම් ලෙසකින් උපාලි කෙරෙහි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇස් පෙළෙන්නේ ය. ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පතසු වූ කැසිරිම් ඇත්තෝ ය. මනා බොඳුන් වළඳ හුණු කැමිණි තැනි යහන්ති සයනය කරති. උපාලි කෙරෙහි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නේ නම් උපාලි අපගේ ඇවෑමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානත නො වන්නේ ය” යි සිතෙක් උපත.

41. උපාලි දරුවා කෙරෙහි මවුපියන්ගේ මේ කතාව අසා ඒ යහළු දරුවන් වෙතට ගොස් ඔවුන්ට “මිත්‍රයෙහි, එවු, අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමු” යි කී ය. “මිත්‍රය, ඔබ පැවිදි වන්නහු නම් අපිත් පැවිදි වන්නෙමු” යි ඔහු කීහ.

42. ඉක්බිති ඒ යහළු දරුවෝ එකිනෙකාගේ මවුපියන් වෙත ගොස් “ගිහිගෙයින් නික්ම ශාක්‍යකයෙහි පැවිදිවන්නට මට අවසර දෙවු” යි ඉල්ලා සිටියහ. එකල්හි ඒ යහළු දරුවන්ගේ මවුපියන් මේ සියලු දරුවෝ ම සම අදහස් ඇත්තා. යහපත් අදහස් ඇත්තා” යි අවසර දුන්හ. ඔහු හිසසුන් වෙත ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. හිසසුනු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසපන් කළහ. ඔහු රූ ඉතා අලුයම් නැතිව “කැඳ දෙවු, බත් දෙවු, කැසුතු පදයන් දෙවු” යි නඟිති.

43. හිසසුනු “ඇවෑමින් එළි වන ධුරු ඉපයවු. කැඳ නිසි නම් බොවු. බත් නිසි නම් බුදිවු. කැසුතු පදයන් නිසි නම් කවු. කැඳ බත් හෝ (පවන) කැසුතු පදයන් නොවන්නේ නම් පිළි පිණිස නැසිර බුදිවු” යි කීහ.

44. එවමි බො තෙ භික්ඛු භික්ඛිකි වුච්චමානා රොදනොව
 “යාභං දෙථ, හතතං දෙථ, බාදනියං දෙථ” ති. සෙනාසනං උග්ගදන්තිපි
 උමිභ්වන්ති.

45. අසොසාසි බො හගවා රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය
 දුරක සඤ්ඤං. සුත්තාන ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: “කිනත්‍රු බො
 සො ආනන්ද දුරකසඤ්ඤො?” ති.

46. අථ බො ආයසමා ආනන්දො හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි.
 “සච්චං කීර් භික්ඛවෙ භික්ඛු ජානං උග්ගච්ඡතිවසො පුග්ගලො උපසම්පා
 දෙනති?” ති. “සච්චං හගවා”. විගර්හි බුද්ධො හගවා: “කථං හි නාම තෙ
 භික්ඛවෙ මොක්ඛපුරිසා ජානං උග්ගච්ඡතිවසො පුග්ගලො උපසම්පාදෙස්සන්ති,
 උග්ගච්ඡතිවසො භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අක්ඛමො නොති සීතස්ස
 උණ්හස්ස ජීෂවජ්යා පිපාසාය, ඛංසමික්ඛසවානානපසිරිසපසමථස්සානං,
 දුරුත්තානං දුරාගතානං චචනපථානං. උප්පන්නානං සාරිථිකානං
 චේදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං
 පාණ්ණරානං අත්තිවාසකජානිතො නොති.

47. “ච්ඡතිවසො ව බො භික්ඛවෙ,¹ පුග්ගලො බමො නොති
 සීතස්ස උණ්හස්ස ජීෂවජ්යා පිපාසාය, ඛංසමික්ඛසවානානපසිරිසපස
 මථස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගතානං චචනපථානං. උප්පන්නානං
 සාරිථිකානං චේදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං
 අමනාපානං පාණ්ණරානං අත්තිවාසකජානිතො නොති. තෙනං භික්ඛවෙ
 අප්පසන්නානං වා පසාදය - ටෙ - විගර්හිතො බමිමිං කථං කතො භික්ඛු
 ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ජානං උග්ගච්ඡතිවසො පුග්ගලො උපසම්පා-
 දෙනබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය යථාබමිමො කාරෙතබ්බො” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරං කුලං අභිවානස
 රොගෙන කාලකතො නොති. තස්ස විනාපුත්තකා සෙසො නොනති. තෙ
 භික්ඛුසු පබ්බජිතො එකතො පිණ්ඩාය වරන්ති. අථ බො සො දුරකො
 විතුනො භික්ඛාය දින්නාය උපබාසිතො එතදවෙච්ච. “මග්ගමි තාන, දෙති
 මග්ගමි තාන, දෙති” ති. මනුස්සා උඣ්ඣායන්ති බොන්ති විපාචෙනති:
 “අබ්බතමාරිතො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා. අයං² දුරකො භික්ඛුනියා
 ජාතො” ති.

49. අසොසාසු බො භික්ඛු තෙනං මනුස්සානං උඣ්ඣායන්නානං
 සීයන්නානං විපාචෙනානානං. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං
 ආරොචෙසු: “න භික්ඛවෙ උග්ග පණ්ණෙරසවසො දුරකො පබ්බාජෙනබ්බො
 යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨා” ති

1 “ච්ඡතිවසො ව භික්ඛවෙ” අ ටි ජ පු. ම හු ප. තො. ටි. ස.

2 “ච්ඡතිවසො වො භික්ඛවෙ” “අගමි” ම ජ ස. PTS

44. මෙසේ ද භික්ෂූන් විසින් කියනු ලබන්නා වූ ඒ භික්ෂූහු “කැද දෙවු, බත් දෙවු, කැසුතු දෙයක් දෙවු” යි කියමින් හඬන්. සෙනසුන අසුචි කැවැරුණක් ද කෙරෙත්. මුහු නැවැරුණක් ද කෙරෙත්. (සෙනසුන මත මල මු පත කෙරෙත්.)

45. රූ අලුයම නැති සිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලදරුහඬ අසා ආයුෂමත් අනිදතොරුන් අමතා “ආනන්දය, මේ ලදරු හඬ කීමැ?” යි විමර්ශ වදාළ සේක.

46. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, භික්ෂූහු දන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයා උපසපන් කරන් යනු සැබෑ දෑ?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ දන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයකු උපසපන් කරන්ද? මහණෙනි, විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ සීත උෂණ බඩ ගිණි පිපාසා මැසි මදුරු අටු පුළු සඵ යන මොවුන්ගේ පහස නො ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට නො හැක්කේ වේ.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන නො ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ නිසුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිතිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් නො ඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ.

47. “මහණෙනි, විසිවස් ඇත්තා වූ පුද්ගල තෙමේ ම සීත උෂණ බඩගිණි පිපාසා මැසි මදුරු අටු පුළු සඵ යන මොවුන්ගේ පහස ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට හැක්කේ ය.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ නිසුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිතිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් ඉවසන ස්වභාව ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම ශිෂ්ට නො වේ.” -පට- ගරුතා දැනුණු කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි දෑන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය”.

48. එකල්හි එක්තරා කුලයක් අභිවාධකාරොගයෙන් කලුරිය කෙළේ වෙයි. ඒ කුලයේ පියපුත් දෙදෙන ඉතිරි වූවාහු වෙති. ඔහු භික්ෂූන් වෙත පැවිදි ව එකතු ව ම පිඬු හිතා යති. එකල්හි (පැවිදි වූ) ඒ දරු තෙමේ පියාට ආහාර දුන් කල්හි ලඟට දුටු හොස් “පියානෙනි, මට ද දෙව. පියානෙනි, මට ද දෙව” යි කීයේ ය. මිනිස්සු “ශාකාපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ බඹසර නැත්තෝ ය. මේ දරුතෙමේ මෙහෙණකගෙන් උපන්නෝ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. තිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

49. භික්ෂූහු බණින දෙඩන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ බව සැලකළහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පසලොස්වසින් අඩු දරුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුභුලාඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

50. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනො ආනන්දස්ස උපට්ඨාකතුලං සඬ්ඨං පසන්නං අභිවානකරොගෙන කාලකතං නොති, දො ව දරකා සෙසා නොනති, තෙ පොරුණකෙන ආචිණ්ණකප්පෙන භික්ඛු පස්සිතා උපට්ඨාවනති, භික්ඛු අපසාදෙනති, තෙ භික්ඛුභි අපසාදිගමානා රොදනති.

51. අථ බො ආයසමනො ආනන්දස්ස එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤාහතං ‘න උභතපණ්ණරසවස්සා දරකො පබ්බාජෙතඛබ්බා’ ති, ඉමෙ ව දරකා උභතපණ්ණරසවස්සා, තෙත භු බො උපායෙන ඉමෙ දරකා න විනයොස්ස” නති, අථ බො ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමන්ථං ආරො-වෙසි, “උස්සහනති පන තෙ ආනන්ද, දරකා නාහෙ උබ්බාපෙතු ?” නති.¹ “උස්සහනති භගවා” ති, අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උභතපණ්ණරසවස්සා දරකා නාතුඛෙඛපකං පබ්බාජෙතු” නති.

52. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනො උපනන්දස්ස සත්තපුත්තස්ස දො සාමනෙරා නොනති කණ්ටකො ව මහකො ව, තෙ අඤ්ඤාඤ්ඤා දුස්සප්පා, භික්ඛු උප්පායනති බ්බනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සාමනෙරා ඵලරූපං අනාචාරං ආචරිස්සනති” ති, භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු, “න භික්ඛවෙ එතෙන දො සාමනෙරා උපට්ඨා-පෙතඛබ්බා, යො උපට්ඨාපෙය්, ආපනති දුක්ඛවස්සා” ති.

53. තෙන බො පන සමයෙන භගවා තන්ත්ථ රාජගහෙ වස්සං වසි, තන්ත් තෙමන්නං, තන්ත් ගිමහං, මහුස්සා උප්පායනති බ්බනති විපාවෙනති: “ආහුදරිකා සමිණන්-සත්තපුත්තියාන දිසා අඤ්ඤා, න ඉමෙසං දිසා පක්ඛායනති” ති.

54. අස්සොප්පා පබා භික්ඛු තෙසං මහුස්සානං උප්පායනානං බ්බනානං විපාවෙනානං, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසු, අථ බො භගවා ආයසමනා ආනන්දො ආමනෙතසි: “ගච්ඡානන්ද, අචාපුරණං² ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛුනං ආරොවෙති: “ඉච්ඡානුසො භගවා දඤ්ඤාගිරිං³ වාරිකං පක්ඛමිතුං, යස්සායසමනො අන්ධො, සො ආගච්ඡතු” ති, “එවමහනෙත” ති බො ආයසමා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුතා,³ අචාපුරණං ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛුනං ආරොවෙසි, “ඉච්ඡානුසො භගවා දඤ්ඤාගිරිං වාරිකං පක්ඛමිතුං, යස්සායසමනො අන්ධො, සො ආගච්ඡතු” ති, භික්ඛු එවමානංසු: “භගවතා ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤාහතං ‘දසවස්සානි නිස්සාය වද්දා, දසවස්සෙන නිස්සායං දදාං,’ තන්ත් ව තො ගන්තඛබ්බා භවිස්සති, නිස්සායො ව ගතෙතඛබ්බා භවිස්සති, ඉත්තරො ව වාසො භවිස්සති, පුත්ත ව පච්චාගන්තඛබ්බා භවිස්සති, පුත්ත ව නිස්සායො ගතෙතඛබ්බා භවිස්සති, සචෙ අමානං ආචරිසුප්පායා ගමිස්සනති, මයමි ගමිස්සාම, නො වෙ අමානං ආචරිසුප්පායා ගමිස්සනති, මයමි න ගමිස්සාම, උහුචිත්තානා නො ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤාසිස්සති” ති.

1. “උප්පායනතු” නො භි. ම හු ප. 2. “අචාපුරණං” P T S.

3. “පටිස්සුණිතා” ම ඡ සං.

50. එකල්හි ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේගේ සැදැහැනි පහන් වූ උපසංයායක කුලයක් අභිවානකරොගයෙන් කලුරිය කළේ ය. එහි දරුවෝ දෙදෙනෙක් ඉතිරි වූහ. ඔහු පැරැණි වූ තමන්ට පුරුදු සිරිතින් හිඤ්ඤා දැක ලත්ව දුටු යෙක්. හිඤ්ඤා ඔවුන් බැහැර කරත්. හිඤ්ඤා විසින් බැහැර කරණු ලබන ඒ දරුවෝ හඬා වැටෙති.

51. එකල්හි ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පසලොස්වසින් අඩු දරු හෙණේ පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ දරුවෝත් පසලොස්වසට අඩු වයස් ඇත්තෝ ය. කිනම් උපායකින් මේ දරුවෝ නො තැසෙන්නාහු ද?” යි සිතෙත් උපත. එකල්හි ආයුෂමත් වූ ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකලහ. එවිට උන්වහන්සේ “ආනඤ්ඤා, ඒ දරුවෝ කවුරුත් පලවාලීමට ගැනි වෙත් ද?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන්වහන්ස, නැති වෙත්” යි ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේ පිළිතුරු දුන්හ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ භාරණයෙහි දැනුම් කරා කොට හිඤ්ඤා අමතා “මහණෙනි පසලොස්වසින් අඩු වූ කවුරුත් පලවාලීමෙහි පොතොසත් වූ දරුවා පැවිදි කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

52. එකල්හි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේට ඛණ්ඩක ය, මහසා ය යි සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඔහු එකිනෙකා දූෂණය කළාහු ය. හිඤ්ඤා “හෙණේ නම් සාමණේරයෝ මෙබඳු නො සිරිත් කරත් දැයි” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් නියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබව සැලකලහ. “මහණෙනි, එකතු විසින් සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙත නබා ගතයුතු නො වෙත්. යමෙක් තබාගන්නේ නම් දුකුලාආචාරය වේ” යි වදාළ සේක.

53. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ම රජගහ නුවර වස් විසු සේක. තෙමනනා කාලයෙහි ද භික්ෂු කාලයෙහි ද එහි ම විසු සේක. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයන්ට දිසාවෝ ගැහැටින් සම්බාධයක. අඳුරු ය. මොවුන්ට දිසාවෝ නො වැටෙතත් (ප්‍රහංග නො වෙත්)” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් නියත්.

54. හිඤ්ඤා බණිත දෙඩන දෙස් පවරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේ අමතා “ආනඤ්ඤා, යතුර ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසිණගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්නට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට (ඒ ගමනින්) වැඩෙත් මේ නම්, තෙතෙණේ ද ඒවා’ යි දන්වාලව” යි වදාළ සේක. “එසේ ය; සාවිනි” යි ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා සම්මරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යතුර මුදුව ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසිණගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්නට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට වැඩෙත් පළ නම්, තෙතෙණේ ඒවා” යි දැන්වූහ. හිඤ්ඤා “ඇවැත්නි, ආනඤ්ඤා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දසවසක් නිස ගෙන විසීමට ද දසවස් ඇති මහණහු විසින් නිස දීමට ද නියම කරණ ලද්දේ ය. අප විසින් එහි යා යුතු ද වන්නේ ය. නිසය ද ගත යුතු වන්නේ ය. යුලු කලක් විසීමක් ද වන්නේ ය. නැවත පෙරලා ආයුතු ද වන්නේ ය. නැවත නිසය ගත යුතු ද වන්නේ ය. (එතෙසින්) අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාදායායයෝ යන්නෝ නම්, අපි ද යන්නෙමු. අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාදායායයෝ නො යන්නෝ නම්, අපි ද නො යන්නෙමු. ඇවැත්නි, ආනඤ්ඤා සම්මරයන්, අපගේ ලක්ෂ සිත් ඇති බවක් පෙනෙන්නේ ය” යි කීහ.

55. අපි බොහෝ භගවා ඔගනන භික්ෂුසමූහයක දක්ෂිණාගිජිං මාරිකං පක්කාමි. අපි බොහෝ භගවා දක්ෂිණාගිජිසමිං යපාරිතතං විහරිතා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගස්සී. අපි බොහෝ භගවා ආයස්මනතං ආනස්සං ආපනෙතස්සි: “කිනත්තු බොහෝ ආනස්ස භාගතො ඔගනන භික්ෂු සමූහයක දක්ෂිණාගිජිං මාරිකං පක්කන්තො?” නි. අපි බොහෝ ආයස්ම ආනස්ස භගවතො එතමස්ස ආරොචෙසි. අපි බොහෝ භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කප්පං නත්වා භික්ෂු ආමන්තස්සි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ෂුතා පටිච්චෙන පඤ්ච වස්සානි නිස්සාය වත්ථා. අබ්‍යත්තෙන යාවජිං”.

56. “පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අසෙගෙන චිලකකකෙන සමන්තාගතො තොති, න අසෙගෙන සමාධිකකකෙන - ටෙ- න අසෙගෙන පඤ්ඤකකකෙන - න අසෙගෙන විමුහුතිකකකෙන - න අසෙගෙන විමුහුතිස්සන්දස්සනකකකෙන සමන්තාගතො තොති, ඉමෙති බොහෝ භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

57. “පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා අනිස්සි- තෙන වත්ථබ්බං. අසෙගෙන චිලකකකෙන සමන්තාගතො තොති, අසෙගෙන සමාධිකකකෙන - අසෙගෙන පඤ්ඤකකකෙන - අසෙගෙන විමුහුතිකකකෙන - අසෙගෙන විමුහුතිස්සන්දස්සනකකකෙන සමන්තාගතො තොති, ඉමෙති බොහෝ භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

58. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අස්සද්ධා තොති, අභිජිජ්ඣා තොති, අනොත්තාපි තොති, භුජිතො තොති, මුට්ඨස්සති තොති, ඉමෙති බොහෝ භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

59. “පඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. සද්ධා තොති, ගිරිමා තොති, මහත්තාපි තොති, ආරභ්විජිජ්ඣා තොති, උපට්ඨිතස්සති තොති, ඉමෙති බොහෝ භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

60. “අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අභිජිජ්ඣා චිලපිපනො තොති, අර්කාමාරෙ ආමාරපිපනො තොති, අනිද්ධිකා දිට්ඨිපිපනො තොති, අපස්සුතො තොති, දුස්සංඤ්ඤා තොති, ඉමෙති බොහෝ භික්ඛවෙ පඤ්චනසෙගති සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඩු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිවියෙහි වාරිකාවට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිවියෙහි හැමැති තාක් කල් වාසය කොට නැවතත් රජගන නුවරට පෙරළා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනඤ්ඤාසම්මරයන් වහන්සේ අමතා “ආනඤ්ඤා, කුමින් නෙයින් තථාගත තෙමේ අඩු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිවියෙහි වාරිකාවට වැඩිසේ ද?” යි ඇසුනු එවිට ආනඤ්ඤාසම්මරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළකළහ. ඉක්බිති උන්වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනැම්කතා කොට “මහණෙනි, ප්‍රතිබල සමපන්න වූ වෘත්ත භික්ෂුහු විසින් පස්වසන් (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාසීයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අවෘත්ත භික්ෂුහු විසින් දිවි තිබෙන තුරු (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාසීයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

56. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකංකායෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකංකායෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකංකායෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ මිත්‍රතනිකංකායෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකංකායෙන් යුක්ත නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකංකායෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකංකායෙන් - අසෙබ වූ පඤ්ඤාකංකායෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකංකායෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකංකායෙන් යුක්ත වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, උප්පා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, කුසිත ද, මූලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

59. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, උප්පා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් වීර්‍යය ඇත්තේ ද, එළඹි සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අභිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ ද, අභිකාරවිපතනියට පැමිණියේ ද, අනන්තරාගික දිට්ඨි ගැණිමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අලපග්‍රාහ වේ ද, ප්‍රඥා නැත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇළරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

61. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අධිසීලෙ සීලවිපතොතා හොති, න අඤ්චාචාරෙ ආචාරවිපතොතා හොති, න අනිද්වේයා දිව්ඨිවිපතොතා හොති, ඛන්ධසුභො හොති, පඤ්ඤවා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

62. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න ජානාති, ලුහං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, උනයාති ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජ්ඣායෙන න ස්වාගතාති හොනති, න සුචිතතනාති න සුප්පචතනිති න සුචිතිව්ඡිනාති සුතතසො අනුඛ්‍යාඤ්ජනසො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

63. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සි-
තෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලුහං
ආපතනිං ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, උනයාති ඛො පනස්ස
පාතිමොක්ඛාති විජ්ඣායෙන ස්වාගතාති හොනති, සුචිතතනාති සුප්පචතනිති
සුචිතිව්ඡිනාති සුතතසො අනුඛ්‍යාඤ්ජනසො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ
පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

64. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා
න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපතනිං න ජානාති, අනාපතනිං න
ජානාති, ලුහං ආපතනිං න ජානාති, ගරුකං ආපතනිං න ජානාති,
උනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි
සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

65. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ අඤ්චගි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන
වත්ථබ්බං: ආපතනිං ජානාති, අනාපතනිං ජානාති, ලුහං ආපතනිං
ජානාති, ගරුකං ආපතනිං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අනිතරක-
පඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගමගි සමන්තාගතෙන
භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

61. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. අභිසිලයෙහි සිලවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, අපකාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, අනාගාමිකදිට්ඨි ගැණිමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නොපැමිණියේ ද, බහුශ්‍රැත වේ ද, ප්‍රඥ ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඔහුට උභයප්‍රාතිමෝක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසින) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවානු නොවෙත් ද, මාතෘකා-විහසින වශයෙන් මනා සේ බෙදුනානු නොවෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නානු නොවෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසින වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දකු නොවෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමෝක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසින) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවානු නොවෙත් ද, මාතෘකා-විහසින වශයෙන් මනා සේ බෙදුනානු නොවෙත් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නානු නොවෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසින වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දකු නොවෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, පස්වස් ඇත්තේ නම් පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් හික්කුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

66. “ඡ්‍යවි භික්ඛවෙ, අසේනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: න අසෙබෙන සීලකම්මෙන සමන්තාගතො හොති, න අසෙබෙන සමාධිකම්මෙන -සෙ- න අසෙබෙන පඤ්ඤාකම්මෙන - න අසෙබෙන විමුක්තිකම්මෙන- න අසෙබෙන විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනකම්මෙන සමන්තාගතො හොති, උභයපඤ්චයො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

67. “ඡ්‍යවි භික්ඛවෙ, අසේනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: අසෙබෙන සීලකම්මෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙබෙන සමාධිකම්මෙන -සෙ- අසෙබෙන පඤ්ඤාකම්මෙන- අසෙබෙන විමුක්තිකම්මෙන- අසෙබෙන විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනකම්මෙන සමන්තාගතො හොති, පඤ්චයො වා හොති අනිසරතපඤ්චයො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

68. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: අස්සාදො හොති, අහිරිකො හොති, අනොතනාපි හොති, කුප්පිතො හොති, මුට්ඨිසංගි හොති, උභයපඤ්චයො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

69. “ඡ්‍යවි භික්ඛවෙ අසේනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: සදො හොති, නිරිමා හොති, ඔත්තාපි හොති, ආරද්ධිවිජයො හොති, උපට්ඨිනසනි හොති, පඤ්චයො වා හොති, අනිසරත පඤ්චයො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

70. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: අධිසීලෙ සීලවිපතො හොති, අඤ්ඤාමාරෙ ආමාරවිපතො හොති, අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපතො හොති, අපසංසුතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, උභයපඤ්චයො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

71. “ඡ්‍යවි භික්ඛවෙ, අසේනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං: න අධිසීලෙ සීලවිපතො හොති, න අඤ්ඤාමාරෙ ආමාරවිපතො හොති, න අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපතො හොති, අපසංසුතො හොති, පඤ්ඤාමාරෙ හොති, පඤ්චයො වා හොති, අනිසරතපඤ්චයො වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්‍යවිසෙනති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන ව්‍යථබ්බං.”

66. "මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ආදර්ශ ආසුරු නොහොටි නොවිසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලිකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ සන්ධිකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ සංකප්පකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකසන්දසානකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ විමුත්තිකසන්දසානකතියෙන් යුක්ත නොවේ ද, අසෙබ වූ පඤ්චස්වස් ආත්මෙන් වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ආදර්ශ ආසුරු නොහොටි නොවිසිය යුතු ය."

67. “මහනෙති, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු පිසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොනොට විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ චෛත්තකියෙන් යුක්ත වේද, අසෙබ වූ සමාධිකතකියෙන් යුක්ත වේද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකතකියෙන් යුක්ත වේද, අසෙබ වූ විමුක්තිකතකියෙන් යුක්ත වේද, අසෙබ වූ විමුක්තිකඤ්ඤාසහකතකියෙන් යුක්ත වේද, පස් වස් ඇත්තේ නෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේද, මහනෙති, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු පිසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොනොට විසිය යුතු ය.”

68. “මහනෙති, අනිකුළු කරුණු සසකින් යුත් නිසැල්ල විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා නැත්තේ ද, ලෝභ නැත්තේ ද, පට්ඨ බිය නැත්තේ ද, භූමික ද, මූලා වූ සිහි ඇත්තේ වේ ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහනෙති, මේ කරුණු සසින් යුත් නිසැල්ල විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

69. “මහණෙනි, කාරුණී සසනින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇද්දරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ශුඛා ඇත්තේ ද, ලයා ඇත්තේ ද, පට්ඨ බිය ඇත්තේ ද, සටන් ගත් වියඝීය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිති ඇත්තේ ද, පස්වස් ඇත්තේ නෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ නව ද, මහණෙනි, මේ කාරුණී සසනින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇද්දරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

70. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය. අභිසීලයෙහි පිලිවිච්ඡන්ධ්‍යට පැමිණීමේ මේ ද, අරුකාමාරයෙහි ආචාරවිච්ඡන්ධ්‍යට පැමිණීමේ මේ ද, අනාගතානිකද්විතී ගැණීමෙන් ද්විතීවිච්ඡන්ධ්‍යට පැමිණීමේ මේ ද, අල්ප ශ්‍රාත මේ ද, ප්‍රඥ නැඟ්වෙමේ ද, අඬු පස්වස් ඇඟ්වෙමේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නොවිසිය යුතු ය.”

71. “මහනෙති, කරුණු සසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇඳුරු නොනොට විසිය යුතු ය. අධිපිලයෙහි සිලවිපත්තියට නොපැමිණියේ මේ ද, අනුමාරයෙහි ආමාරවිපත්තියට නොපැමිණියේ මේ ද, අනුග්ගාහික දිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපත්තියට නොපැමිණියේ මේ ද, චත්තූප්පා මේ ද, ප්‍රඥා ඇත්තේ මේ ද, පස්වස් ඇත්තේ මෙන් පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ මේ ද, මහනෙති, මේ කරුණු සසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇඳුරු නොනොට විසිය යුතු ය.”

72. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන වස්ඛං: ආපනං න ජානාති, අනාපනං න ජානාති, ලහුකං ආපනං න ජානාති, ගරුකං ආපනං න ජානාති, උපයාති බො පනස්ස පානිමොක්ඛාති විජාරෙත න ස්වාගතාති නොනති, න සුවිහතතාති න සුප්පවතතීති න සුවිනිවජ්ජනාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤනසො, උභතපඤ්චවසෙසා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන වස්ඛං.”

73. “ඡති භික්ඛවෙ, අබොහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන වස්ඛං: ආපනං ජානාති, අනාපනං ජානාති, ලහුකං ආපනං ජානාති, ගරුකං ආපනං ජානාති, උපයාති බො පනස්ස පානිමොක්ඛාති විජාරෙත ස්වාගතාති නොනති, සුවිහතතාති සුප්පවතතීති සුවිනිවජ්ජනාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤනසො, පඤ්චවසෙසා වා හොති අතිරෙකපඤ්චවසෙසා වා, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන වස්ඛංනති.”

අහසුමරහාණවාරං නිවසිතං - අට්ඨමං

72. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපත්තිය නො දනී ද, අනාපත්තිය නො දනී ද, ලුහුකාපත්තිය නො දනී ද, ගරුකාපත්තිය නො දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මානාකා-විහසිත වශයෙන් බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාචොදගන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු නො වෙත් ද, මානාකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු නො වෙත් ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

73. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලුහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු වෙත් ද, මානාකා-විහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොදගන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මානාකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

අවමග අහසුචරෙණෙවර නිමි.

1. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරතතං විහරිතා යෙන කාසිලවත්ථු තෙන වාරිකං පක්කාමි, අනුපුබ්බත වාරිකං චරමානො යෙන කසිලවත්ථු තදවසරි.

2. තනුසුදං භගවා සකෙකසු විහරති කසිලවත්ථුසමිං නිග්‍රොධාරාමෙ, අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතා පතනවිචරමාදාය යෙන සුදොධාදනාය සක්කායා නිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිතා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි.

3. අථ බො රාහුලමාතා දෙවී රාහුලකුමාරං ¹ එතදවොච: “එසො තෙ රාහුල, පිතා, ගච්ඡස්ස ². දායජං යාමාහි” ති. අථ බො රාහුලො කුමාරො යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිතා භගවතො පූරතො අට්ඨාසි: “සුඛා තෙ සමණ ඡායා” ති.

4. අථ බො භගවා උට්ඨායාසනා පක්කාමි, අථ බො රාහුලො කුමාරො භගවතාං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබුද්ධි: “දායජං මෙ සමණ දෙහි, දායජං මෙ සමණ දෙහි” ති. අථ බො භගවා ආයසමනාං සාපිපුතාං ආමනෙතසි: “තෙන හි තාං සාරිපුතා, රාහුලකුමාරං පබ්බාපෙති” ති. “කථාමහනෙතා, රාහුලකුමාරං පබ්බාපෙමි?” ති.

5. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පඤ්ඤානෙ ධම්මිං කාථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිහි සරණ ගමනෙහි සාමණේරපබ්බජ්‍යං, එච්ඤව පන භික්ඛවෙ, පබ්බාපෙතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සං ඔනාරාපෙතා කාසායානි වජ්‍යානි අවජ්‍යාදපෙතා එකංසං උත්තාරාසඞ්කං කාරාපෙතා භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤෙතා උක්කුටිකං නිසීදපෙතා අඤ්ඤාලිමපග්ගණ්ණාපෙතා ‘එච්ච වදෙහි’ ති වතනබ්බො: ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියමපි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි, තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, තතියමපි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි’ ති අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තිහි සරණගමනෙහි සාමණේරපබ්බජ්‍ය” ති.

6. අථ බො ආයසමා සාරිපුතෙනා රාහුලං කුමාරං පබ්බාපෙසි. අථ බො සුදොධාදනො සකෙකා යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිතා භගවතාං අභිවාදෙතා එකමනාං නිසීදි. එකමනාං නිසීදනො බො සුදොධාදනො සකෙකා භගවතාං එතදවොච: “එකානං භනෙතා, භගවතාං චරං යාමාමි” ති. “අනික්කන්තචරා බො ගොතම, තථාගතා” ති. “යඤ්ච භනෙතා, කප්පති යඤ්ච අනච්ජ” ති. “වදෙහි ගොතමා” ති. “භගවති මෙ භනෙතා, පබ්බජිතො අනප්පනං දුඛං අතොසි, තථා නාඤ්ඤ, අධිමනනං රාහුලෙ, පුතනපෙමං භනෙතා, ඡට්ඨං ඡීඤති, ඡට්ඨං ඡේතා චම්මං ඡීඤති, චම්මං ඡේතා මංසං ඡීඤති, මංසං ඡේතා නතාරුං ඡීඤති, නතාරුං ඡේතා අට්ඨං ඡීඤති, අට්ඨං ඡේතා අට්ඨිමිඤ්ඤං ආහච්චි තිට්ඨති, සාධු භනෙතා, අය්‍යා අනුක්කද්දතා මාතාපිතුති පුතාං න පබ්බාපෙය්‍ය” ති.

1. “රාහුලා කුමාරා” ම ඡ සං.

2. “ගච්ඡස්ස” ම හු ප. සි මු.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැතිතාක් කල් වැඩ වාසය කොට කිඹුල්වත් නුවරට වැඩිසේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් කිඹුල්වත්නගරයට පැමිණියහ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ශාඛ්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර නිශ්‍රොධායාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි උන්වහන්සේ පෙරවරුයෙහි ගැඳ පොරොවා ගෙණ පාසිවුරු ගෙණ ශුද්ධොදන ශාක්‍යරජුගේ ප්‍රාසාදයට වැඩිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

3. ඉක්බිති රාහුලමාතෘ වූ දේවි නොනෙමි රාහුල කුමරුට “රාහුලය, මේ නොනෙමි ඔබගේ පියා ය. යව. දයාදාය (උරුමය) ඉල්ලව” යි කීවු ය. එවිට රාහුල කුමාර නොනෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් උන්වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි සිටියේ “ශ්‍රමණය, ඔබගේ සෙවණ මට සැප ය” යි කී ය.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක. එවිට රාහුලකුමාර නොනෙමි “ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව. ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව” යි උන්වහන්සේ පිටිපස ලුහුවැඳ ගිසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ අමතා “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් රාහුල කුමරු පැවිදි කරව” යි නියම කළ සේක. “සමාමිති, මම හෙසේ රාහුල කුමරු පැවිදි කරමි ද?” යි උන්වහන්සේ ඇසූහ.

5. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණ යෙහි දැනැම්කතා කොට හිඤ්ඤා අමතා “මහණෙනි, මම සරණ ගමනායෙන් තෙරණ පැවිදිද අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. පළමු කොට තෙස් රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් හඳවා උතුරුසහසිවර එකක් කරවා හිඤ්ඤාගේ පා වඳවා උකකුට්ඨකයෙන් හිඳවා ඇඳිලි ගන්වා ‘මෙසේ කියව’ යි කිය යුතු ය. ‘බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දහම් සරණ කොට යෙමි. සභුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද සභුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද සභුන් සරණ කොට යෙමි’ යි. මහණෙනි, මේ තුන් සරණගමනායෙන් තෙරණ පැවිදිද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ රාහුල කුමරු පැවිදි කළහ. ඉක්බිති ශුද්ධොදන ශාඛ්‍ය නොනෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් වැඳ පසෙක හිඳ “සමාමිති, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතින් එක් වරයක් ඉල්ලමි” යි සැලකෙණේ ය. එවිට උන්වහන්සේ “ගෞතමය, තථාගතයෝ ඉක්මවූ වර ඇත්තෝ ය” යි වදාළ සේක. “සමාමිති, යම් වරයෙක් කැප වේ ද, යම් වරයෙක් නිදෙස් වේ ද, එබඳු වරයක් ඉල්ලමි” යි හේ කීය. එකල්හි “ගෞතමය, කියව” යි වදාළ සේක. “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි වූ කල්හි මට මහත් දුකෙන් උපත. නාසු කුමරු පැවිදි වූ - කල්හි ද එසේ ම විය. රාහුල කුමරු පැවිදි වූ කල්හි එයට වැඩි දුකක් විය. සමාමිති, පුත්‍රප්‍රෙමය සිරුරෙහි සිටිය සිදි සි. සිටිය සිඳි යම සිඳි සි. සම සිඳි මස් සිඳි සි. මස් සිඳි නහර සිඳි සි. නහර සිඳි ඇට සිඳි සි. ඇට සිඳි ඇටමිදුල නැපි පැතිර සිටි සි. සමාමිති, අයඛියන් වහන්සේලා මවුපියන් විසින් තො අනු දන්තාලද. පුත්‍රයකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් මැනවැ” යි සැලකෙණේ ය.

7. අථ බො භගවා සුඤ්ඤාදනං සකකං ධම්මසා කථාය සන්දසෙසසි,
සමාදපෙසි. සමුත්තනජෙසි. සමපතංසෙසි. අථ බො සුඤ්ඤාදනං සකකං
භගවතා ධම්මසා කථාය සන්දසෙසිතො සමාදපිතො සමුත්තනජිතො සමපතං
සිතො උට්ඨායාසතො භගවතං අභිවාදෙතො පදකම්මං කතො පකකාමි.

8. අථ බො භගවා එතස්මි. නිදුතෙ එතස්මි. පකරණෙ ධම්මං කථං
කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ අනනුසද්දතො මාතාපිත්තුති
පුතො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංසො” ති.

රාහුලවස්තුකථා නිමසිතා.

—

7. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශුඤ්ඤාදන ශාක්‍යයාට දැනුම් කතා වෙත් මොනවට කරුණු දැක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. මොනවට නිසුණු කරවූහ. මොනවට සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනවට කරුණු දක්වනලද කුසල්දහමිහි සමාදන් කරවන ලද මොනවට නිසුණු කරවන ලද මොනවට සතුටු කරවනලද ශුඤ්ඤාදන ශාක්‍ය තෙමේ හුතස්තෙත් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම්කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, මවුපියන් විසින් නො අනුදන් පුත්‍ර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවැඩ වේ” යි වදාළ සේක.

රාහුල වසතු කථාව නිමි.

—

1. අප්ථ බො හගවා **කපිලවස්සසමිං** යථාභිරහං විනරිතා යෙන සාවන්ති, තෙන චාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවන්ති, තදවසරි. තනු සුදං හගවා සාවන්තියං විනරති ජෙනවිතො අනාථ **සිණ්ඩිකාසා** ආරාමෙ. තෙනාබො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තාසා උපට්ඨාකතුලං ආයස්මතො සාරිපුත්තාසා සතතිතො දුරකං පාතෙසි: “ඉමං දුරකං ථෙරො පබ්බාපෙතු” ති.

2. අප්ථ බො ආයස්මතො සාරිපුත්තාසා එතදනොසි: “හගවතා පඤ්ඤාතතං ‘න ඵකෙන දෙව සාමණේරා උපට්ඨාපෙතබ්බා’ ති. අයඤ්ච මෙ රාහුලො සාමණේරො. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ” තති. හගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යතොතන භික්ඛුනා පටිබලෙන එකෙන දෙව සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙතු. යාවතකෙ වා පන උසාහති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං, තාවතකෙ උපට්ඨාපෙතු” තති.

3. අප්ථ බො සාමණේරානං එතදනොසි: “කති නු බො අමනාකං භික්ඛාපදති? කන්ථ ව අමෙහි සික්ඛිතබ්බ?” තති. හගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණේරානං දස සික්ඛාපදති. තෙසු ව සාමණේරෙහි සික්ඛිතුං. පාණානිපාතා චෙරමණී, අදින්නාදනා චෙරමණී, අබ්බහමචරියා චෙරමණී, මුසාවාදා චෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජ පමාදට්ඨානා චෙරමණී, විකාලනොජනා චෙරමණී, නට්ඨනිතවාදිතවිසුක දස්සනා චෙරමණී, මාලාගක්ඛිපිලෙපතධාරණමණ්ඩනවිභුසණට්ඨානා චෙරමණී, උච්චාසයනමනාසයනා චෙරමණී, ජාතරුප්පජනපටිග්ගනණා චෙරමණී. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණේරානං ඉමානි දස සික්ඛාපදති. ඉමෙසු ව සාමණේරෙහි සික්ඛිතු” තති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සාමණේරා භික්ඛුසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසනාගවුත්තිනා විනරතති. භික්ඛු උප්පායනති බියනති විපාවෙනති - “කථං ති නාම සාමණේරා භික්ඛුසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසනාගවුත්තිනා විනරියන්ති” ති. හගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චකඨෙහි සමනාගතාසා සාමණේරස්ස දණ්ඩකමමං කාතු: භික්ඛුනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛුනං අනන්ධාය පරිසක්කති, භික්ඛුනං අවාසාය පරිසක්කති, භික්ඛුනං අකෙනාසති පරිනාසති, භික්ඛු භික්ඛුහි තෙදෙති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චකඨෙහි සමනාගතාසා සාමණේරස්ස දණ්ඩකමමං කාතු” තති.

5. අප්ථ බො භික්ඛුනං එතදනොසි: “කිනානු බො දණ්ඩකමමං නාතබ්බ” තති. හගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආචරණං කාතු” තති.

1. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිහිල්වත් පුරයෙහි කැමැති තාක් කල් වැස සැමැත්තන් තුරු බලා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් සැමැත්තන් තුරුට පැමිණ එහි ජෙනවුන නම් වූ අනාඨපිණ්ඩකසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේගේ උපසායක කුලයක් “නම් දරුවා සංවිරයන් වහන්සේ පැවිදි කරණ සේක්වා” යි ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ වෙතට දරුවකු යැවී ය.

2. ඉන්සිති ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සාමනේරයෝ දෙදෙනෙක් එකෙකු විසින් ලග තබා නොගත යුත්තා’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ රාහුල තෙමේ ද මාගේ සාමනේරයෙක් වේ. එතෙයින් මෙහි දී මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි කල්පනා වී ය. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. “මහණෙනි, ප්‍රතිචලසම්පන්න වූ වෘත්ත වූ එක් භික්ෂුනමත් විසින් සාමනේරයන් දෙදෙනෙකුත් තබාගන්නට ද, යම් පමණ සාමනේරයන්ට අවවාද කරන්නට අනුශාසනා කරන්නට පොතොසත් නම් එමමණ සාමනේරයන් තබාගන්නට ද අනුදනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

3. එකල්හි සාමනේරයන්ට “අපට කෙතෙක් ශික්ෂාපදයෝ වෙත් ද? අප විසින් කිනම් ශික්ෂාපදයන්හි හික්මිය යුතු ද?” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, සාමනේරයන්ට ශික්ෂාපද දසසක් ද සාමනේරයන් විසින් එහි හික්මෙන්නට ද අනුදනිමි. සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම, හුදුන් දෙය ගැනීමෙන් වැළකීම, පෙටුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකීම, බොරු කීමෙන් වැළකීම, මත් වීමට හා පමා වට කරැණු වූ රහස්‍යවීර්ෂයෙන් වැළකීම, විකල්බෝජ්‍යෙන් වැළකීම, නැටුම් ගැසුම් වැසුම් විසූ එදිනේන් වැළකීම, මල් හා සුවඳ විලවුන් දැමීම අඩු තැන් මිරිසමින් සැරසීම අමරණ්‍ය සෑදීම යන මෙයින් වැළකීම, උපසුන්මකස්තෙන් වැළකීම, රන් පිදි මසු කනවණු පිළිගැන්වෙත් වැළකීම, මහණෙනි, සාමනේරයන්ට මේ දශශික්ෂා පදයන් ද මේ දශශික්ෂාපදයන්හි හික්මෙන්නට ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සාමනේරයෝ භික්ෂුන් කෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සහාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වෙසෙති. භික්ෂුහු “කෙසේ නම් සාමනේරයෝ භික්ෂුන් කෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සහාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වාසය කරන් දැයි” යි අවමන් කෙරෙත්. කිසු කෙරෙත්. දෙස් නියත්. මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, කරැණු පසකින් යුත් සාමනේරයානට දඬුවම් කිරීමට අනුදනිමි. භික්ෂුන්ට ලාභ නොලැබෙන්නට උපාසාන කෙරේ ද, භික්ෂුන්ට උපද්‍රව පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, භික්ෂුන්ගේ නොවිසීම පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, භික්ෂුන්ට ආක්‍රම කෙරේ ද පරිනව කෙරේ ද, කෙලාම් කියා භික්ෂුන් භික්ෂුන් හා බිඳවසි ද, මහණෙනි, මේ කරැණු පසින් යුත් සාමනේරයානට දඬුවම් කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කිනම් දඬුවමෙන් කළ යුතු ද” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘මෙහි නොපිටිසෙව’ යි වදාළන්නට අනුදනිමි.”

6. තෙන ටො පන සමසෙන භික්ඛු සාමණේරානං සබ්බං සම්ඝාරාමං ආවරණං කරොන්ති. සාමණේරා ආරාමං පටිසිද්ධං අලහමානා පක්ඛමන්තිපි. විබ්භමන්තිපි. භික්ඛියෙද්දපි සසික්ඛමන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙද්දං. “න භික්ඛවෙ සබ්බං සම්ඝාරාමො ආවරණං කරොබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ යන්ථ වා වසති, යන්ථ වා පටික්ඛමති, තන්ථ ආවරණං කාතු” නති.

7. තෙන ටො පන සමසෙන භික්ඛු සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආහාරං ආවරණං කරොන්ති. මුත්‍රස්සං යාගුපානමපි සසික්ඛතත්තමපි කරොන්තා සාමණේරෙ එවං වදෙන්නි: “එථ භනෙන, යාගුං පිච්ථ. එථ භනෙන, ගතං: භුංඤ්ථ” නි. සාමණේරා එවං වදෙන්නි: “නාමුසො, ලබ්භා. භික්ඛුහි ආවරණං කරං” නති. මුත්‍රස්සං උප්ඝායන්ති භීයන්ති විපාවෙන්නි: “කථං හි නාම ගදන්තා සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආහාරං ආවරණං කරිස්සන්ති” නි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, මුඛදාරිකො ආහාරො ආවරණං කරොබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්සං” නි.

දණ්ඩකමමටෙක්ඛු නිවසිතං.

6. එකල්හි භික්ෂුහු සාමණේරයන්ට සියලු සංඝාරාමය වලකන්. සාමණේරයෝ ආරාමයට පිවිසෙන්නට නො ලබන්නෝ බැහැර ද යෙන්. සිවුරු ද හරිත්. නිව්ඛයන් වෙත ද යෙන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සියලු සංඝාරාමය නො වැලකිය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, යම් කැනක වෙසේ ද, යම් තැනෙක යේ ද, එහි පිපිසීම වලකන්නට අනුදනිමි.”

7. එකල්හි භික්ෂුහු සාමණේරයන්ගේ හටට පත් ආහාරය වලකන්. මිනිස්සු කැඳ බීම ද සහඹන් ද හරන්නෝ සාමණේරයන්ට “සවාමිනි, එවු. කැඳ බොවු. සවාමිනි, එවු. බන් බුද්වු” යි මෙසේ කියත්. “ආවැත්ති, (කැඳබන්) නො ලැබිය හැක්කෝ වෙමු. භික්ෂුන් විසින් වලන්වන ලද ය” යි සාමණේරයෝ මෙසේ කියත්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් සවාමීන් වහන්සේලා සාමණේරයන්ගේ කටට පත් ආහාරය වලකන් දැයි” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හටට පත් ආහාරය නො වැලකිය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.

දඩුවම්වන් නිමි.

—

1. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා සාමනෙරාතං ආචරණං කරොනති. උපජ්ඣායා ගවෙහන්ති: “කථං හු බො අමහානං සාමනෙරා න දිස්සන්ති?” නි. භික්ඛු එවමානාසු: “ජබ්බග්ගියෙහි ආවුසො, භික්ඛුති ආචරණං හන්” නි. උපජ්ඣායා උජ්ඣායනති භියන්ති විපාවෙතී: “කථං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු අමෙහ අනාපුච්ඡා අමහානං සාමනෙරාතං ආචරණං කරිස්සන්ති?” නි. නගවතො එතමන්: ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා ආචරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා” නි.

2. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු පෙරාතං භික්ඛුතං සාමනෙරෙ අපලාලෙකති. පෙරා සාමං දන්තකට්ඨමපි මුඩොදකමපි ගණනන්තා කිලමන්ති. නගවතො එතමන්: ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාසා පරිසා අපලාලෙකබ්බා. යො අපලාලෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා” නි.

3. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මහො උපනිඤ්ඤා සසායුත්තස්ස කණ්ඩහො නාම සාමනෙරො කණ්ඩං නාම භික්ඛුණි දුසෙසි. භික්ඛු උජ්ඣායනති භියන්ති විපාවෙතී: “කථං හි නාම සාමනෙරො එවරුපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති” නි. නගවතො එතමන්: ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසකසෙග්ගි සමන්තාගතං සාමනෙරං නාසෙතුං: පාණාතිපාතී තොති, අදින්නාදුඨි හොති, අබ්බහමාරි යනාති, මුසාවාදී තොති, මජ්ජිමානිකා තොති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මසාස අවණණං භාසති, මිථ්‍යාදිට්ඨිකා තොති, භික්ඛුණිදුසෙසා තොති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසකසෙග්ගි සමන්තාගතං සාමනෙරො නාසෙතු” නි.

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො පණ්ඩිතො භික්ඛුසු පබ්බජිතො තොති. යො දතරෙ භික්ඛු උපසංකම්මිතා එවං චදෙති: “එථ, මං ආයස්මහො දුසෙසා” නි. භික්ඛු අපසාදෙතී: “නස්ස පණ්ඩිත, විනයස්ස පණ්ඩිත. යො වායා අපෙඨා?” නි. යො භික්ඛුති අපසාදිතො. මහනෙත මහනෙත මුතිගලෙල¹ සාමනෙරෙ උපසංකම්මිතා එවං චදෙති: “එථ මං ආයස්මහො² දුසෙසා” නි. සාමනෙරො අපසාදෙතී: “නස්ස පණ්ඩිත, විනයස්ස පණ්ඩිත. යො වායා අපෙඨා?” නි.

5. යො සාමනෙරෙති අපසාදිතො හත්ථිතණ්ඩ අස්සනණ්ඩ උපසංකම්මිතා එවං චදෙති: “එථ, මං ආවුසො, දුසෙසා” නි. හත්ථිතණ්ඩා අස්සනණ්ඩා දුසෙසා. තෙ උජ්ඣායනති භියන්ති විපාවෙතී: “පණ්ඩිතා ඉමෙ සමණා සත්‍යපුත්තියා. යෙ’පි ඉමෙහං න පණ්ඩිතා, තෙ’පි පණ්ඩිතෙ දුසෙසන්ති. එවං ඉමෙ සතෙබ්ව අබ්බහමාරිතො නි.”

6. අස්සාසුං බො භික්ඛු තෙසං හත්ථිතණ්ඩානං අස්සනණ්ඩානං උජ්ඣායන්තානං භියන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු නගවතො එතමන්: ආරොවෙසුං. “පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” නි. (1.)

1. “මොලිගලෙ” ම ඡ සං. P.T.S. අ.ව. ඡ පු. 2. “එථ මං ආවුසො” ම ඡ සං. P.T.S.

1. එකල්හි සචග භික්ෂුහු උපාඨියායයන් නො විවාරා සාමනේරයන් වලකන්. උපාඨියායයෝ “කුමක් හෙයින් අපගේ සාමනේරයෝ නො දක්නා ලැබෙත් ද?” යි සොයන්. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, සචග භික්ෂුන් විසින් වැළකීම කරණ ලද” යි කීහ. උපාඨියායයෝ “කෙසේ නම් සචග භික්ෂුහු අපගෙන් නො විවාරා අපගේ සාමනේරයන් වලකන් ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපාඨියායයන් නො විවාරා වැළකීම නො කළ යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාඥාවැත් වේ.”

2. එකල්හි සචග භික්ෂුහු සථිවිභික්ෂුන්ගේ සාමනේරයන් සංග්‍රහයෙන් පොලඹවන්. සථිවිභික්ෂුහු තුමු ම දැනටත් මුළු දෝනා දියන් ගන්නෝ කලානත වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනෙකකුගේ පිරිස සංග්‍රහයෙන් නො පෙලඹවිය යුතු ය. යමෙක් පොලඹවන්නේ නම් දුකුලාඥාවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපහංශ සථිවියන් වහන්සේගේ කණ්ඩක නම් සාමනේර නෙමේ කණ්ඩකී නම් මෙතෙණ දූෂ්‍ය කෙළේ ය. භික්ෂුහු “කෙසේ නම් සාමනේරයෝ මෙබඳු නො සිටින් කරන්ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. මහණෙනි, කරුණු දසයකින් යුත් තෙරණනු තසන්නට (මහණ බැවින් මුද්‍ර හරින්නට) අනුදනිමි. “සතුන් මරන්නේ වේ ද, නුදුන් දෙය ගන්නේ වේ ද, ලාමක හැසිරීම් ඇත්තේ වේ ද, බොරු කියන්නේ වේ ද, මත්පැන් බොන්නේ වේ ද, බුදුරදුන්ගේ අගුණ කියා ද, ධර්මයෙහි අගුණ කියා ද, සමාසයාගේ අගුණ කියා ද, මිසද්වි ගත්තේ වේ ද, භික්ෂුණීදූෂක වේ ද - මහණෙනි, මේ කරුණු දසයෙන් යුත් තෙරණනු මහණ බැවින් මුද්‍ර හරින්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි එක්තරා පණ්ඩකයෙක් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. හෙතෙමේ තරුණභික්ෂුන් වෙත ගොස් “එවු, ආයුෂමත්ති, මා දූෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. භික්ෂුහු “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු බැහැර කෙරෙත්. භික්ෂුන් විසින් බැහැර කළ හෙතෙමේ තරබාරු සිරුර ඇති සාමනේරයන් කරා ගොස් “එවු, ආයුෂමත්ති, මා දූෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. සාමනේරයෝ “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු ඉවත් කෙරෙත්.

5. සාමනේරයන් විසින් පත්තා දැමූ හෙතෙමේ ඇත්ගොව්වන් අස් ගොව්වන් වෙතට ගොස් “ඇවැත්නි, මා දූෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. ඇත් ගොව්වෝ ද අස් ගොව්වෝ ද ඔහු දූෂ්‍ය කළහ. ඔහු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පණ්ඩකයෝ ය. මොවුන් අතුරෙහි යම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රකෙනෙක් පණ්ඩක නො වෙත් ද ඔහු ද පණ්ඩකයන් දූෂ්‍ය කෙරෙත්. මෙසේ මොහු සියල්ලෝම ලාමක හැසිරීම් ඇත්තෝ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

6. භික්ෂුහු බණිත දොඩන දෙස් පවරණ ඒ ඇත්ගොව්වන්ගේ අස්-ගොව්වන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉන්බිතී ඒ භික්ෂුහු බුදුරජානන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පණ්ඩක නෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුද්‍ර හළයුතු ය” යි වදාළ සේක. (1)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤායු සුබ්බමාලො හොති. අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛිණ්ණොලඤ්ඤායු ඵතදනොසි: “අතං ඛො සුබ්බමාලො. න පටිබලො අනසිගතං වා හොගං අසිගතානුං අසිගතං වා හොගං ඵාතීකානුං.¹ කෙන හු ඛො අතං උපායෙන සුබ්බං ජීවෙය්‍යං? න ච කීලමෙය්‍යං?” ති.

8. අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛිණ්ණොලඤ්ඤායු ඵතදනොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුබ්බිලා සුබ්බමාචාරා සුතොජ්ජානී භුඤ්ඤා නිවාතෙසු සයනෙසු සයනති. යනනුතාගං සාමං පත්තච්චිරං ටට්ඨාදෙඤා කෙසමස්සං ඔතාරෙඤා කාසායානී වජ්ඣනී අච්ඡාදෙඤා ආරාමං ගතවා භික්ඛු භද්ධිං සංවසෙය්‍ය” නති.

9. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤා සාමං පත්ත ච්චිරං ටට්ඨාදෙඤා කෙසමස්සං ඔතාරෙඤා කාසායානී වජ්ඣනී අච්ඡාදෙඤා ආරාමං ගතවා භික්ඛු අභිවාදෙති. භික්ඛු ඵචමානංසු “කතී වයෙසාසි කං ආට්ඨසො?” ති. “කිං ඵතං - ‘ආට්ඨසො, ‘කතී වයෙසාසි’ නාමා?” ති. “කො පන තෙ ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො?” ති. “කිං ඵතං ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො නාමා?” ති. භික්ඛු ආයස්මන්තං උපාලිං ඵතදවොචිං: “ඉඛ්‍යාට්ඨසො උපාලි, ඉමං පබ්බජිතං අනුසුඤ්ජාති” ති.

10. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤා ආයස්මනා උපාලිනා අනුසුඤ්ජයමානො ඵතමන්: ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛුතං ඵතමන්: ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්: ආරොවෙසුං. “ඵඨය්‍යසාචාසකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. නිඤ්ඤපක්කන්තකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (2.3)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො නාගො නාගයොනියා අවට්ඨති. ගරායති. ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස ඵතදනොසි: “කෙන හු ඛො අතං උපායෙන නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙය්‍යං? බිසසඤ්ඤා මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍යං?” ති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස ඵතදනොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බුභමචාරිනො සචම්මාදිනො ධීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා, සචෙ ඛො අතං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, ඵචානං නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙය්‍යං. බිසසඤ්ඤා මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍යං” නති.

12. අථ ඛො සො නාගො මාණවකච්ඡේණෙන භික්ඛු උපසම්භම්භා පබ්බජං යාචී. තං භික්ඛු පබ්බජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙන ඛො පන සමයෙන සො නාගො අඤ්ඤානරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං පච්චින්නිමේ විතාරෙ පටිවසති. අථ ඛො සො භික්ඛු රන්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අජජ්ඣාකාසෙ වඞ්කමති.

7. එකල්හි මවුපිය දෙපසින් තැනි වී ගිය කුලපුත්තාවය ඇති සිසුමැලි වූ පුරාණ කුලපුත්තයෙක් වෙයි. නැසිගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තයාට “මම සිසුමැලි වෙමි. නො ලැබූ නොගයක් ලබන්නට හෝ ලැබූ නොගයක් දිගුණු කරන්නට හෝ සමඹී නො වෙමි. මම කිනම් උපායයකින් සුව සේ ජීවත් වන්නෙමි ද? නො පෙළෙන්නෙමි ද?” යි මේ සිත් වී ය.

8. නැවත ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාසනයෙහි සැප වූ පැවතුම් ඇත්තෝ ය. සැප වූ නැසිරිම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වළඳ හුලං තැම්බි නැති යහන්ති සයනය කරති. ඉදින්, මම ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට තෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැඳ ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් සමග එක් ව වසන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

9. ඉන්බිති නැසිගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තයා තෙමේ ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට තෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැඳ ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන්ට නමස්කාර කරයි. භික්ෂුහු “ඇවැත, හෝ කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, ‘කතිවසො’ යන මෙහි තේරුම කිමෙන් ද?” යි (ප්‍රත්‍යාප්ති ඇසී ය.) “ඇවැත, ඔබගේ උපාධිසාය තෙමේ කවරේ ද?” යි භික්ෂුන් ඇසූ විට “ඇවැත්නි, උපාධිසාය යන මෙහි තේරුම කිමෙන් ද?” යි ඇසී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලිසථිවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි සථිවිරයෙහි, මේ පැවිද්දහු අතින් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි කීහ.

10. ඉන්බිති නැසිගිය කුලපුත්තාව ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්තයා තෙමේ ආයුෂමත් උපාලි සථිවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ මේ කාරණය දන්වා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි සථිවිරයා තෙමේ භික්ෂුන්ට එය දන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, පේය්‍යසාවාසක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුද්‍යතරිය යුතු ය. මහණෙනි, නිභ්‍යසකතතක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුද්‍යතරිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (2. 3.)

11. එකල්හි එක්තරා නාගයෙක් නාගයොනිය කරුණ කොට පෙළෙ යි. ලජ්ජිත වේ. අත්බව පිළිකල් කෙරෙ යි. ඉන්බිති ඒ නාගයාට “කිනම් උපායයකින් මම නාගයොනියෙන් මිදෙන්නෙමි ද? මිනිසන් බවක් වනා ලබන්නෙමි ද?” යි සිතෙන්නේ ය. නැවත ඒ නාගයාට “මේ ශ්‍රමණ ශාසනයෙහි ධර්මයෙහි නැසිරෙන්නෝ ය. සම වූ නැසිරිම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. එහෙයින් මම ශ්‍රමණශාසනයෙහි වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මෙසේ නාගයොනියෙන් ද මිදෙන්නෙමි. මිනිසන් බව ද වනා ලබන්නෙමි” යි කල්පනා වී ය.

12. ඉන්බිති ඒ නාග තෙමේ මාණවකවෙශයෙන් භික්ෂුන් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසපන් කළහ. එකල්හි, නාග තෙමේ එක්තරා භික්ෂුකමක් සමග පිටිසරගමක වූ විහාරයෙකිහි වාසය කර යි. එකල ඒ භික්ෂු තෙමේ රැඳුණු නැගිට පිළිමකින් නැතෙක සක්මන් කර යි.

13. අථ බො සො නාගො තස්ස භික්ඛුනො නික්ඛිනො විස්සන්ථො නිද්දං ඔක්කමි. සබ්බො විහාරො අභිනා පුණ්ණො, වාතපානෙනි හොගා නික්ඛන්තො නොනති. අථ බො සො භික්ඛු “විහාරං පටිසිස්සාමි” ති කචාචං පතාමෙතො, අද්දස සබ්බං විහාරං අභිනා පුණ්ණො, වාතපානෙනි හොගෙ නික්ඛන්තො. දිස්වාන භිතො විස්සරමසාසි. භික්ඛු උපධාවන්තා නං භික්ඛූ ඵතදවොචු: “කිස්ස නිං ආවුසො, විස්සරමකාසි?” ති. “අයං ආවුසො, සබ්බො විහාරො අභිනා පුණ්ණො, වාතපානෙනි හොගා නික්ඛන්තො” ති.

14. අථ බො සො නාගො තෙන සද්දෙන පටිබුරුක්ඛිතා සතෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛු ඵවමානංසු: “කොසි නිං ආවුසො?” ති. “අනභිනො, නාගො” ති. “කිස්ස පන නිං ආවුසො, ඵවරුපං අකාසි?” ති.

15. අථ බො සො නාගො භික්ඛුනං ඵතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු හගච්ඡො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා ඵතස්මිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පකාරණෙ භික්ඛුසසිසං සන්තිපාතාපෙත්වා නං නාගං ඵතදවොච: “භූතෙහ ව බවන් නාගා. අවිරුලුතිධම්මො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ. ගච්ඡ නිං නාග. තන්ථෙව වාදුද්දස පණ්ණරසෙ අධිකියා ව පක්ඛස්සා උපොසථං උපවස. ඵචං නිං නාගයොතියා ව පරිමුච්ඡිස්සසි. බ්ප්පඤ්ච මහුස්සහතං පටිලභිස්සාසි” ති.

16. අථ බො සො නාගො “අවිරුලුතිධම්මො කිරාතං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ” ති දුක්ඛි දුමමනො අස්සුති පවන්තාමානො විස්සරං කරන්තා පක්කමි. අථ බො හගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “ඤා මෙ භික්ඛවො, පච්චියා නාගස්ස සභාවපාදුකමමාය. යද ව සජාතියා මෙජුනං ධම්මං පතිස්සෙවති, යද ව විස්සන්ථො නිද්දං ඔක්කමති, ඉමෙ බො භික්ඛවො, ඤා පච්චියා නාගස්ස සභාවපාදුකමමාය. නිරවජානගතො භික්ඛවො, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (4)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො මාණවකො මාහරං ජිවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපතෙන ක්ෂමෙහ අට්ඨිතති, හරායති, ජ්ඣෙව්ඡති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස ඵතදතොසි: “හෙන හු බො අතං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස¹ නික්ඛන්තං කරෙය්” නති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස ඵතදතොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්ඤාපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මාරිනො බුහම්මාරිනො සච්චිවාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සවෙ බො අතං සමිණෙසු සත්ඤාපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්සං, ඵවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තං කරෙය්” නති.

18. අථ බො සො මාණවකො භික්ඛු උපසම්පන්නො පබ්බජ්‍යං යාපි. භික්ඛු ආයස්මන්තං උපාලිං ඵතදවොචු: “පුබ්බෙවි බො ආවුසො, උපාලි, නාගො මාණවකපණ්ණෙන භික්ඛුසු පබ්බජිතො. ඉඤ්ඤාවුසො, උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ජාති” ති.

1. “පාපකම්මස්ස” අ ම. ජ ප. ම හු ප.

13. නාගතෙමේ ඒ භික්ෂුහු නිත්ම ගිය කල්හි සැක නැති ව නින්දට ගියේ ය. සියලු විහාරය නාගයාගෙන් පිරුණේ ය. ජනෙල්කඩුවවලින් දරණවැල් නික්මුනේ ය. එවෙලෙහි ඒ භික්ෂු තෙමේ “වෙතෙරට පිවිසෙන්නෙමි” යි දෙරකඩුවට කරන්නේ නාගයාගෙන් පිරි තුඩු විහාරය හා ජනෙල්කඩුවවලින් නික්මුනු දරණවැල් ද දැක්කේ ය. දැක බියට පැමිණියේ විසරු මහනඩක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු ලහට දුව ගොස් ඒ භික්ෂුහුගෙන් “ඇවැන, තෙපි කුමකට විසරු හඬක් කළහු ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැන්නි, මුළු වෙතෙර නාගයාගෙන් පිරි තිබේ. ජනෙල් කඩුව වලින් දරණවැල් නික්ම නිබේ ය” යි කී ය.

14. ඉක්බිති නාගතෙමේ ඒ නඩන් පිබිද සිය අසුනෙහි ගිද ගත්තේ ය. භික්ෂුහු “ඇවැන, තෝ කවරෙක් වෙති ද?” යි ඇසූහ. “සොමිනි, මම නාගයෙක් වෙමි” යි කී ය. “ඇවැන, තෝ කුමකට මෙමන්දක් කෙලෙහි ද?” යි ඇසූහ.

15. ඉක්බිති ඒ නාගතෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරුණය දන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරුණයෙහි භික්ෂුසමාසයා රැස් කරවා (සහමැද) ඒ නාගයාට “තෙපි නාගයෝ වහු ය. මේ ශාසනයෙහි නොවැඩෙන සවතාව ඇත්තකුය නාගය, තෝ එහි ම යව. තුද්ධත්තකි ද පසළොස්-වක්හි ද පක්‍ෂයේ අටවක්හි ද පෙතෙවස් වසව. මෙසේ කල්හි තෝ නාගයොනියෙන් මිඳෙන්නෙහි ය. වතා මිනිසත්වය ද ලබන්නෙහි ය” යි වදාළ සේක.

16. එවිට ඒ නාග තෙමේ “මම මේ ශාසනයෙහි නො වැඩෙන සවතාව ඇත්තෙමි” යි දුක් ඇත්තෙන් නො සතුටු සිත් ඇත්තේ කළළු තෙලමින් විසරුහඬක් කොට බැහැර ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, නාගයාගේ සවතාවය පහළ කිරීමෙහි මේ කරුණු දෙකක් මේ. යම් කලෙක සැපින්නක හා මෙවුන්දම් සෙවනය කෙරේ ද, යම් කලෙක නිසැක ව නින්දට බසී ද යන මේ දෙක නාගයාගේ සවතාවය ප්‍රකට වීමෙහි කරුණු වෙයි. මහණෙනි, තීරිසන් තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු තැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (4)

17. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් මව මැරී ය. ගෙනෙමේ ඒ පව්කමින් පෙළෙයි. ලැංගිනවේ. පිළිකුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයකින් මම මේ පාපකමිසෙන් මිඳෙන්නෙමි ද?” යි සිත් වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාන්‍යපුත්‍රයෝ ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව නැසිපෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරුම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. ඉදින් මම මේ ශ්‍රමණශාන්‍යපුත්‍රයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකමිසෙන් මිඳෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

18. එකල්හි ඒ මාණවකයෙමේ භික්ෂුන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැන්නි, උපාලි ස්ථවිර තුමනි, පෙර ද නාගයෙක්තෙමේ මාණවකවෙශයෙන් අවුත් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැන්නි, උපාලි ස්ථවිර තුමනි, මේ මාණවකයාගෙන් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි දන්වූහ.

19. අථ බො සො මාණවතො ආයස්මනා උපාලිනා අනුසුඤ්ඤමානො එතමන්ථං ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “මානුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (5.)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො මාණවකො පිතරං ජීවිතා වොරොවෙසි. සො තෙන පාපකෙන කමමන අවට්ඨති, හරායති, ජ්‍යුච්ඡති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසි: “කෙන හු බො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කමමස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය” තති. අථ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසි: “ඉමෙ බො සමණා සත්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බුහුමචාරිනො සම්මචාරිනො සීලවනො නාලසාණධම්මා. සචෙ බො අහං සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කමමස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය” තති.

21. අථ බො සො මාණවතො භික්ඛු උපසම්ඝමිත්වා පබ්බජ්‍යං යාමි. භික්ඛු ආයස්මනං උපාලිං එතදවොචු: පුඤ්ඤං බො ආදිසො උපාලි නාහො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛුසු පබ්බජිතො. ඉඤ්ඤාදිසො උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ඤාති” ති.

22. අථ බො සො මාණවතො ආයස්මනා උපාලිනා අනුසුඤ්ඤමානො එතමන්ථං ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “පිනුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (6.)

23. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ශාසනානා සාමනේ. අභිනමග්ගපට්ටන්නා තොනති. අනාරාමගෙන වොරා නික්ඛමිත්වා එකච්ච භික්ඛු අවජ්ඣංසු. එකච්ච භික්ඛු තනංසු. සාවච්ඡියා රුජතවා නික්ඛමිත්වා එකච්ච වොරෙ අග්ගතෙසු. එකච්ච වොරා පලාසිංසු. යෙ තෙ පලාසිංසු. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජංසු. යෙ තෙ ගතිතා, තෙ වධාය මනිසන්ති.

24. අද්දසාසුං බො තෙ ¹ පබ්බජිතා තෙ වොරෙ වධාය මනිසමානෙ. දිස්වාන එවමානාසු: “සාධු බො මයං පලාසිමහ. සච්ඡ් ² මයං ගණනියෙය්‍යාම. ³ මයමපි එවමෙව තඤ්ඤාය්‍යාමා” ති. භික්ඛු එවමානාසු: “කම්පන භූමෙන ආදිසො, අකන්ථා” ති. අථ බො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අරහන්තො එතෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු. අරහන්තඝාතකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (7.)

1. “තෙ පලාසිමා පබ්බජිතෙ” ම ඡ සං.

2. “සච්ච ව” ම ඡ සං. “ස ච ව”.. අධ්‍යක්ඛා.

3. “ගණනියාමා” ම ඡ සං. ගණනියාමා. - බ හු සු.

19. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ මේ කාරණය නිසා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ තිසූන්ට එය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකූහ. “මහණෙනි, මාතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (5.)

20. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් පියා මැරී ය. හෙතෙමේ ඒ පව්කමත් වෙළේ. ලස්සන වේ. පිළිතුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයෙකින් මම මේ පාපකම්යෙන් මිදෙන්නෙමි ද?” යි සිත් වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව හැසිරෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. මම මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකම්යෙන් මිදෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

21. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ තිසූන් වෙත ගොස් පැවිදිද ලේලී ය. තිසූහු ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි ස්ථවිර තුමනි, පෙර ද නාගයෙක් තෙමේ මාණවක වෙශයෙන් අවුත් තිසූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැත්නි උපාලි ස්ථවිරතුමනි, මේ මාණවකයාගෙන් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි කීහ.

22. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ ඒ කාරණය දැන්වී ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ තිසූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, පිතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (6.)

23. එකල්හි බොහෝ තිසූහු සාකෙත නුවරින් සැවැත්නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාගීයට පිළිපත්තෝ ය. අතරමග දී සොරු (වනයෙන්) නික්ම අවුත් ඇතැම් තිසූන්ගෙන් (පාසිවුරු) පැහැර ගත්හ. ඇතැම් තිසූන් නැසූහ. සැවැත්නුවරින් නික්ම ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්ලා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු තිසූන් වෙත පැවිදි වූහ. (රාජතටයන් විසින්) අල්ලා ගත් සොරු වධයට ගෙන යනු ලැබෙත්.

24. ඒ පැවිදිදේ වධයට ගෙන යනු ලබන ඒ සොරුන් දුටුහු ය. දැක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපිත් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපිත් අද මෙසේ තසනු ලබන්නෙමු” යි මෙසේ කීහ. තිසූහු (ඒ අසා) “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් කළහ ද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ පැවිදිදේ තිසූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. තිසූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකූහ. “මහණෙනි, මේ (මරණ ලද) තිසූහු රහත්හු වෙති. මහණෙනි, අරහත්තඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් බැහැර කළ යුතු ය” යි වදාළ සේක. (7.)

25. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බලා භික්ඛුණියො සාහෙතා සාවජ්ඣං අද්ධානමග්ගපටිපන්නා භොනති. අනතරුමග්ගෙ වොරා නික්ඛමිත්වා එතච්චා භික්ඛුණියො අච්ඡිද්ධංසු. එතච්චා භික්ඛුණියො දුෂස්සු. සාවජ්ඣා රාජතපා නික්ඛමිත්වා එතච්චෙව වොරෙ අග්ගත්තස්ස. එතච්චෙව වොරෙ පලාසිංසු. යෙ තෙ පලාසිංසු. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජංසු. යෙ තෙ ගහිතා තෙ වර්ගය ඔනීයනති.

26. අද්දසාසුං බො තෙ පබ්බජිතා තෙ වොරෙ වර්ගය ඔනීයමානෙ. දිස්සාන එවමානංසු: “සාධු බො මයං පලාසිමිහ. සච්ඡ් මයං ගණනියයයාම, මයමපි එවමෙව ගඤ්ඤෙය්‍යාමා” ති. භික්ඛු එවමානංසු: “කිමපන භූමෙහ ආවුපසා, අනන්ධා” ති. අථ බො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛු තගටතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “භික්ඛුණීදුෂස්සො භික්ඛවෙ අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො, සම්ඤ්ඤෙදස්සො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො, ලොභිභූපාදස්සො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (8. 9. 10.)

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො උතතොඛ්‍යඤ්ඤානස්සො භික්ඛුසු පබ්බජිතො භොති. සො කරොතිපි, කාරාපෙතිපි. හගටතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “උතතොඛ්‍යඤ්ඤානස්සො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (11.)

අනුපසම්පන්නොකාදසමණු නිට්ඨිතං.

25. එ කල්හි බොහෝ මෙහෙණන් සාකෙත නුවරින් සැවැත් නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාගීයට පිළිපත්තාහ. අතරමග දී සොරු තිත්ම අවුත් ඇතැම් මෙහෙණන්ගේ පාසිටුරු පැහැර ගත්හ. ඇතැම් මෙහෙණන් දූෂ්‍ය කළහ. සැවැත් නුවරින් ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්ලා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු හිසුන් වෙත පැවිදි වූහ. අල්ලා ගනු ලැබූ සොරු වඩසට ගෙණ යනු ලැබෙත්.

26. ඒ පැවිද්දේ වඩසට ගෙණ යනු ලබන ඒ සොරුන් දුටුවාහු ය. දක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපින් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපින් අද මෙසේ තසනු ලබන්නෙමු” යි කීහ. හිසුහු ඒ අසා “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් කළහද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ පැවිද්දේ හිසුන්ට ඒ කාරණය දැන්වූහ. හිසුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකළහ. “මහණෙනි, හිකුණුණිදසක නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපා හැරිය යුතු ය. මහණෙනි, සම්බන්ධතා නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය. මහණෙනි, ලොහිකුප්පාදක නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය.” (8.9.10)

27. එ කල්හි එක්තරා උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක් හිසුන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. තෙතෙමේ (මෙවුන්දම් සෙවනය ද) කරයි. (මෙවුන්දම් සෙවනය) කරවාත් ගණිසි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. උන් වහන්සේ “මහණෙනි, උභතොබ්‍යඤ්ඤානක නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (11)

අනුපසපත් පිනොලොස් වන නිමි.

1. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අනුප්පායනං උපසම්පාදෙනති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොචෙත්සු. “න භික්ඛවෙ, අනුප්පායනො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (1)

2. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු සමෙක්ඛන උප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොචෙත්සු. “න භික්ඛවෙ, සමෙක්ඛන උප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (2)

3. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු ගණෙන උප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොචෙත්සු. “න භික්ඛවෙ, ගණෙන උප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (3)

4. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු පණ්ඩකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. -පෙ- ථෙය්‍යසංවාසකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - නිඤ්ඤ-පක්ඛනනකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - නිර්වජ්ජනගනුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - මාතුඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - පිතුඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - අරතනතඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - භික්ඛුණිදුසකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - සමිසනෙදකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - ලොභිකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. - උනතොබ්‍යසද්දනකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙනති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොචෙත්සු.

5. “න භික්ඛවෙ, පණ්ඩකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. -පෙ- න 1 ථෙය්‍යසංවාසකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න නිඤ්ඤ-පක්ඛනනකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න නිර්වජ්ජනගනුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න මාතුඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න පිතුඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න අරතනතඝාතකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න භික්ඛුණිදුසකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න සමිසනෙදකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. - න ලොභිකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. න උනතොබ්‍යසද්දනකුප්පායනෙහි උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (4-14)

6. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අපකතනං උපසම්පාදෙනති. ගණෙත්ථ පිණ්ඩය වරනති. මුත්තං උප්පායනති, සීයනති, පිපාචනති. “සෙය්‍යපාපි නිඤ්ඤ” ති. හගවතො ඵතමස්ස ආරොචෙත්සු. “න භික්ඛවෙ, අපකතනං උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (15.)

1. එකල්හි තිසූහු උපාධියායයෙකු නො ගත් තෙරණහු උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, උපාධියායයෙකු නොගත් තෙරණ වෙමේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි උන් වහන්සේ වදාළ සේක. (1.)

2. එකල්හි තිසූහු සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (2.)

3. එකල්හි තිසූහු ගණයා උපාධියාය කොට උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, ගණයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (3.)

4. එකල්හි තිසූහු පණ්ඩිකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - පෙ - වේසසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිච්ඡිපකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිර්ව්ජානගතයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - ආරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - ලොභිකුපපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - උභයොබ්‍යඤ්ඤකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ.

5. “මහණෙනි, පණ්ඩිකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. - පෙ - වේසසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිච්ඡිපකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිර්ව්ජානගතයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - ආරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - ලොභිකුපපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, උභයොබ්‍යඤ්ඤකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (4-14.)

6. එකල්හි තිසූහු පාත්‍රය නැගිනු උපසපන් කෙරෙහි. (පාත්‍රය නැගිනේ) අත්වලින් පිඬු සිනා හැසිරෙහි. මිනිස්සු “(මොහු) නිඝ්ඤානන් වැනිය” යි අවමන් කෙරෙහි. නින්දා කෙරෙහි දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, පාත්‍රය නැගිනේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” යි වදාළ සේක. (15.)

7. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අව්වරතං උපසම්පාදෙන්නි. නග්ගා පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඝිංනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිස්සියා” ති. නගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අව්වරතො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති. (16)

8. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අපතනව්වරතං උපසම්පාදෙන්නි. නග්ගා නන්දෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඝිංනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිස්සියා” ති. නගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අපතනව්වරතො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති. (17)

9. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාචිතකෙන පතනන උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පතෙන පතනං පටිහරන්නි. නන්දෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඝිංනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිස්සියා” ති. නගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පතනන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති. (18)

10. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාචිතකෙන ව්වරෙන ¹ උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පතෙන ව්වරං පටිහරන්නි. නග්ගා පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඝිංනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිස්සියා” ති. නගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ යාචිතකෙන ව්වරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති. (19)

11. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාචිතකෙන පතනව්වරෙන උපසම්පාදෙන්නි. උපසම්පතෙන පතනව්වරං පටිහරන්නි. නග්ගා නන්දෙසු පිණ්ඩාය වරන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඝිංනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිස්සියා” ති. නගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පතනව්වරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති. (20)

න උපසම්පාදෙතබ්බවිසතිවාරං ² නිට්ඨිතං.

1 “ව්වරකෙන” ම හු ප. තො වි.

2 “න උපසම්පාදෙතබ්බවිසතිවාරො” ම ඡ සා.

7. එකල්හි භික්ෂුහු සිවුරු තැන්තනු උපසපත් කෙරෙහි. (ඔහු) නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිඪිකයන් වැනි ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිවුරු තැන්තේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” සි වදාළ සේක. (16.)

8. එකල්හි භික්ෂුහු පාසිවුරු තැන්තනු උපසපත් කෙරෙහි. (ඔහු) නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. “මිනිස්සු (මොහු) තිඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පාසිවුරු තැන්තේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” සි වදාළ සේක. (17.)

9. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් පාත්‍රය ඇත්තනු උපසපත් කෙරෙහි. උපසපත් වූ කල්හි පාත්‍රය තැවැත ගෙණ යත්. (ඔහු) අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගන් පාත්‍රය ඇත්තේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” සි වදාළ සේක. (18.)

10. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් සිවුර ඇත්තනු උපසපත් කෙරෙහි. උපසපත් වූ කල්හි සිවුර තැවැත ගෙණ යත්. නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරුළු ගන් සිවුර ඇත්තේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” සි වදාළ සේක. (19.)

11. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් පාසිවුරු ඇත්තනු උපසපත් කෙරෙත්. උපසපත් කල්හි පාසිවුරු තැවැත ගෙණ යත්. නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තිඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගන් පාසිවුරු ඇත්තේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ” සි වදාළ සේක. (20.)

උපසපත් නො කළ යුතු මිසි වර යිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු හන්ථවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. -පෙ- පාදවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. - හන්ථපාදවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. කණ්ණවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. නාසවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. - කණ්ණනාසවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. - අභිඤ්ඤාදිවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. - අලවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. කණ්ඨරවිජ්ඣනාං පබ්බාපේනති. - එණ්හන්ඨං පබ්බාපේනති. - බුජ්ජං පබ්බාපේනති. - වාමනං පබ්බාපේනති. - ගලගණ්ඨං පබ්බාපේනති. - ලකඛණාහතං පබ්බාපේනති. - කසාහතං පබ්බාපේනති. - ලිඛිතකං ¹ පබ්බාපේනති - සිපදිං පබ්බාපේනති. - පාපරොගි පබ්බාපේනති. - පරිසද්දසකං පබ්බාපේනති. - කාණං පබ්බාපේනති. - කුණ්ඨං පබ්බාපේනති. - බ්‍යඤ්ඤාං පබ්බාපේනති. - පකඛතං පබ්බාපේනති. - ඡිනනිරිසාපථං පබ්බාපේනති. - ජරාද්‍රබ්බලං පබ්බාපේනති. - අකුං පබ්බාපේනති. - මුතං පබ්බාපේනති. - බසිරං පබ්බාපේනති. - අකුමුතං පබ්බාපේනති. - අකුබසිරං පබ්බාපේනති. - මුගබසිරං පබ්බාපේනති. -පෙ- අකුමුතබසිරං පබ්බාපේනති. හගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙද්දා.

2. “න භික්ඛවෙ, හන්ථවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. -පෙ- න පාදවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න හන්ථපාදවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කණ්ණවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න නාසවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කණ්ණනාසවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න අභිඤ්ඤාදිවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න අලවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කණ්ඨරවිජ්ඣනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න එණ්හන්ඨො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න බුජ්ජො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න වාමනො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න ගලගණ්ඨං පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න ලකඛණාහතො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කසාහතො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න ලිඛිතකො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න සිපදිං පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න පාපරොගි පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න පරිසද්දසකො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කාණො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න කුණ්ඨං පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න බ්‍යඤ්ඤා පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න පකඛතො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න ඡිනනිරිසාපථො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න ජරාද්‍රබ්බලො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න අකුං පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න මුතො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න බසිරො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න අකුමුතො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න අකුබසිරො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. - න මුගබසිරො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. -පෙ- න අකුමුතබසිරො පබ්බාපේතඛෙබ්බා. යො පබ්බාපේසා, ආපනති දුක්ඛාපසා” ති.

නාපබ්බාපේතඛබද්ධතතිංසවාරං නිව්ඛිතං.

දසජජාහාරවාරං නිව්ඛිතං.

නාමමං

1. එකල්හි භික්ෂු කැපු අත් ඇත්තනු පැවිදි කරති. - පෙ- කැපු පා ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු අත්පා ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු කන් ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු නාසය ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු කන් නාස් ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු ඇඟිලි ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු මාපට ඇඟිලි ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කැපු මහනහර ඇත්තනු පැවිදි කරති. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කුදු වුවනු පැවිදි කරති. - මිටි වුවනු පැවිදි කරති. - ගලගණ්ඨරෝගය ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කෙටු ලකුණු ඇත්තනු පැවිදි කරති. - කසවලින් තළනලද්දනු පැවිදි කරති. - රජ යෙහි ලියා තබනලද්දනු පැවිදි කරති. - බරවාරෝග ඇත්තනු පැවිදි කරති. - නිහර පවත්නා පාසරෝග ඇත්තනු පැවිදි කරති. - විරූප බැවින් පිරිස දූෂණය කරන්නනු පැවිදි කරති. - එක් ඇසක් (පමණක්) ඇත්තනු පැවිදි කරති. - චක් වූ අත්පා ඇඟිලි ඇත්තනු පැවිදි කරති. - තොර වූවනු පැවිදි කරති. - එක් අතක් හෝ පයක් හෝ සිරුරු අඩක් හෝ නැසුනනු පැවිදි කරති. - පිලා පැවිදි කරති. - ජ්‍රාවෙන් දුබල වූවනු පැවිදි කරති. - අකුසා පැවිදි කරති. - ගොළුවා පැවිදි කරති. - බිහිරා පැවිදි කරති. - අදගොළුවා පැවිදි කරති. - අදබිහිරා පැවිදි කරති. - ගොළුබිහිරා පැවිදි කරති. - පෙ- අදගොළුබිහිරා පැවිදි කරති. නාග්‍යවකුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන.

2. මහණෙනි, කැපු අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙ- කැපු පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු කන් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු නාස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු කන් නාස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු ඇඟිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු මාපට ඇඟිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කැපු මහනහර ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කුදු පැවිදි නො කළ යුතු ය. - මිටිවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගලගණ්ඨරෝගය ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ලකුණු කෙටුයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - කසයෙන් පැහැරුණේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - රජයෙහි ලියා තැබුයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - බරවාරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පාසරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පිරිස දූෂණය කරන්නේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - එකැස් ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - චක් වූ අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - තොර වූයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - එක් අතක් හෝ එක් පයක් හෝ සිරුර අඩක් හෝ නැසුනේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පිලා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ජ්‍රාවෙන් දුබල වූයේ පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අකුසා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගොළුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - බිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අදගොළුවා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - අදබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - ගොළුබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. - පෙ- අදගොළුබිහිරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

පැවිදි නො කළ යුතු දෙකිස් වාරය නිමි.

නවමන දසාද බණවර නිමි.

1. තෙන බො උන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු අලජ්ජිනං නිසංයං දෙනති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිනං නිසංයො දුතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨො” ති. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු අලජ්ජිනං නිසංය වසනති. තෙති න චිරසෙසව අලජ්ජිනො නොනති පාප භික්ඛු 1. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිනං නිසංය වස්සබ්බො. යො චසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨො” ති.

2. අථ බො භික්ඛුන ඵතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න අලජ්ජිනං නිසංයො දුතබ්බො. න අලජ්ජිනං නිසංය වස්සබ්බො’ නති. කථනානු බො මයා ජානෙය්‍යාම ලජ්ජි වා අලජ්ජි වා 2” ති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ චතුරපඤ්චාතං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසභාගතං 3 ජානාමි” ති.

3. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භොගලෙසු ජනපදෙසු 4 අභිනාමග්ගපට්ටනො නොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න අනිසසිතෙන වස්සබ්බො’ නති. අනඤ්චමහි නිසංයකරණීයො අභිනාමග්ගපට්ටනො. කථනානු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බො” නති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභිනාමග්ගපට්ටනොන භික්ඛුනා නිසංයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වජ්ඣ” නති.

4. තෙන බො උන සමයෙන දෙව භික්ඛු භොගලෙසු ජනපදෙසු අභිනාමග්ගපට්ටනො නොනති. තෙ අඤ්ඤාතරං ආවාසං උපගමිතිංසු. තස්ස ඵකො භික්ඛු ගිලානො නොති. අථ බො තස්ස ගිලානස්ස භික්ඛුනො ඵතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න අනිසසිතෙන වස්සබ්බො’ නති. අනඤ්චමහි නිසංයකරණීයො ගිලානො. කථනානු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බො ?” නති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුනා නිසංයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වජ්ඣ” නති.

5. අථ බො තස්ස ගිලානුපට්ඨාසස්ස භික්ඛුනො ඵතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න අනිසසිතෙන වස්සබ්බො’ නති. අනඤ්චමහි නිසංයකරණීයො අයඤ්ච භික්ඛු ගිලානො. කථනානු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බො” නති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානුපට්ඨාසෙන භික්ඛුනා නිසංයං අලභමානෙන යාවිසමානෙන අනිසසිතෙන වජ්ඣ” නති.

6. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අරඤ්ඤා විතරති. තස්ස ච තස්මි සෙනාසපන ඵාසු නොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න අනිසසිතෙන වස්සබ්බො’ නති. අනඤ්චමහි නිසංයකරණීයො අරඤ්ඤා විතරාමි. ඵයං අයං සෙනාසපන ඵාසු නොති. කථනානු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බො” නති. භගවතො ඵතමස්ස ආරොවෙද්දං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ අරඤ්ඤාසෙන භික්ඛුනා ඵාසු විතරං සලලකොසෙනෙන නිසංයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වජ්ඣ. යද්ද පඨිරුපො නිසංයද්දකො ආගමිත්ඨස්සති. තස්ස 5 නිසංය වස්සොමි” ති.

1. “පාපකා භික්ඛු” ම ඡ සා. 2. “ලජ්ජිං වා අලජ්ජිං වා” ම ඡ සා.

3. “භික්ඛුනා සභාගතං” අ මි. ජ පු.

4. “ජනපාද” ම ඡ සා.

5. “තද්ද තස්ස” ම ඡ සා.

1. එකල්හි සථග භික්ෂුහු අලජ්ඣන්ට නිස දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ඣන්ට නිස නොදිය යුතු ය. යමෙක් දෙන්නේ නම්, දුකුලාආවාද්වේ” යි වදාළ සේක. එකල්හි භික්ෂුහු අලජ්ඣන් නිසා වසති. ඔහු ද නොබෝ දිනකින් ම අලජ්ඣ වූ ලාභක භික්ෂුහු වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ඣන් නිසා නො විසිය යුතු ය. යමෙක් වසන්නේ නම්, දුකුලාආවාද්වේ” යි වදාළ සේක.

2. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘අලජ්ඣන්ට නිස නො දිය යුතු ය. අලජ්ඣන් නිසා නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. අපි ‘(මෙ කෙසේ) ලජ්ජා හෝ වේ ද? අලජ්ජා හෝ වේ ද?’ යි කෙසේ නම් දන්නෙමු ද?” යි අදහස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුන් කා ශිලාදි සභාගතිය දනිති ද, ඒ තාක් (සිටිමිසි) සතර පස් දිනක් බලාපොරොත්තු වන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි එක්තරා භික්ෂුනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ ය. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇත්තේ අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අදන්මගට පිළිපත්, නිස නො ලබන්නාවූ මහණහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි භික්ෂුහු දෙනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙත්. ඔහු එක්තරා ආචාර්යයකට ගියහ. ඔවුනතුරුන් එක් නමක් ගිලන් වෙයි. ඒ ගිලන් භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇති ගිලනෙක් වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන්, නිස නො ලබන, භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි ඒ ගුලානොපසායකභික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තෙක් වෙමි. මේ මහණ ද ගිලන් ය. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, (ඒ ගිලන් භික්ෂුහු විසින්) ඉල්ලනු ලබන, නිස නො ලබන්නාවූ, ගුලානො-පසායක භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වනයෙහි වසයි. ඔහුට ඒ වනයෙක-සුනෙහි විසීම පහසු වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තේ වනයෙහි වසමි. මට මේ සෙනසුනෙහි විසීම පහසු ය. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වනයෙහි වසන නිස නො ලබන භික්ෂුහු විසින් ඵාසු විකරණය සලකා ‘යම් විටෙක සුදුසු වූ නිස දෙන්නෙක් එන්නේ නම්, ඔහු නිසා වසන්නෙමි’ යි සිතා නිස නැති ව වසන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

7. තෙන ඛො ථන සමයෙන ආයස්මතො මනාකස්සපස්ස උපසම්පදා-
පෙඛො නොති. අථ ඛො ආයස්මා මනාකස්සපො ආයස්මතො ආනිකස්ස
සනතිකෙ දුතං පානෙති: “ආගච්ඡතු ආනන්දො, ඉමං අනුසාවෙස්ස” තුති. ¹
ආයස්මා ආනන්දො එවමාන: “නානං උස්සනාමි ථෙරස්ස නාමං ගතෙදුං.
ගරු මෙ ථෙරො” ති. නගවතො එතමන් ආරොචෙදුං, “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, ගොතෙතනපි අනුසාවෙතු” නති.

8. තෙන ඛො ථන සමයෙන ආයස්මතො මනාකස්සපස්ස දො
උපසම්පදාපෙඛො නොනති. තෙ විවදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි.
අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි” ති. නගවතො එතමන් ආරොචෙදුං,
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො එකානුසාවණෙ ² කාතු” නති.

9. තෙන ඛො ථන සමයෙන සම්මිත්තලානං ථෙරානං උපසම්පදා-
පෙඛො නොනති. තෙ විවදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි. අහං
පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි” ති. ථෙරා එවමානස්ස: “තඤ්ඤ මයං ආවුසො
සබ්බෙව එකානුසාවණෙ කරොමා” ති. නගවතො එතමන් ආරොචෙදුං,
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො තයො එකානුසාවණෙ කාතුං, තඤ්ඤ ඛො
එකෙන උපජ්ඣායෙන. න තෙව නානුපජ්ඣායෙනා” ති.

10. තෙන ඛො ථන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො ගබ්භවිසො
උපසම්පන්නො නොති. ³ අථ ඛො ආයස්මතො කුමාරකස්සපස්ස එතදනොසි:
“නගවතා පඤ්ඤන්තං න උනෙවිසතිවස්සො පුගගලො උපසම්පාදෙතබ්බො ති.
අතඤ්ඤමහි ගබ්භවිසො උපසම්පන්නො. උපසම්පන්නො නු ඛොමහි? න නු ඛො
උපසම්පන්නො?” ති. නගවතො එතමන් ආරොචෙදුං, “යං භික්ඛවෙ
මාතුකුච්ඡිසමිං පඨමං විතතං උප්පන්නං, පඨමං විඤ්ඤාණං පාසුභුතං,
තදුපාදය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගබ්භවිසං උපසම්පාදෙතු” නති.

11. තෙන ඛො ථන සමයෙන උපසම්පන්නා දිස්සනති කුට්ඨිකාපි
ගණ්ඨිකාපි කිලාසිකාපි ⁴ සොසිකාපි අපමාදිකාපි. නගවතො එතමන්
ආරොචෙදුං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙන්නෙන තෙරස
අනතරාසිකො ඛමෙම පුච්ඡිතුං. එවඤ්ඤ ථන භික්ඛවෙ පුච්ඡිතබ්බො:
“සනති තෙ එවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං? ගණ්ඨා? කිලාසො? සොසො?
අපමාරො? මත්තස්සොසි? පුරිසොසි? භුජිස්සොසි? අනණොසි? නසි
රාජතපො? අනුඤ්ඤානොසි මාතාපිතුහි? පරිපුර්ණවිසතිවස්සොසි?
පරිපුර්ණං තෙ පතනවිවරං? කින්නාමොසි? කො නාමො තෙ
උපජ්ඣායො?” ති.

1. “අනුසාවෙස්සති” සි පු. PTS 2. “එකානුසාවතො” තො ව. ජ පු. අ ව

3. “අනොසි” ම ජ සා.

4. “කිලාසාපි” තො ව. ම හු ප.

7. එකල්හි ආයුෂමන් මහාකාශය සථවිරයන් වහන්සේට උපසම්පද පෙක්ෂකයෙන් මේ. ඉක්බිති ආයුෂමන් මහාකාශය සථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමන් ආනතු සථවිරයන් වහන්සේගේ සම්පයට “ආනතු සථවිර-තෙමේ (මෙහි) ඒවා. (අවුත්) මේ තෙරණුහට කම්මාකාය අස්වාමා” යි දුතියකු යැවුන. එවිට ආයුෂමන් ආනතු සථවිරතෙමේ “මම සථවිරයන් වහන්සේගේ නම කියන්නට අපොහොසත් වෙමි. සථවිරයන් වහන්සේ මාගේ ගුරුය” යි කීන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගොත්‍රයෙන් අස්වන්නට * අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

8. එකල්හි ආයුෂමන් මහා කාශය සථවිරයන් වහන්සේට උපසම්පද පෙක්ෂකයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. “මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි. මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි” යි ඔහු විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙන එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරන්නට අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

9. එකල්හි බොහෝ සථවිරයන් වහන්සේලාට උපසම්පද පෙක්ෂකයෝ වෙති. ඔහු “මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි, මම පළමු කොට උපසපත් වන්නෙමි” යි විවාද කෙරෙත්. තෙරහු “ඇවැත්නි, එබැවින් අපි සියලු දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරමු” යි මෙසේ කීන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙ තුන් දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපත් කරන්නට අනුදනම්. එද එක් උපාධියාය කෙනෙකුන්ගෙන් ය. නානාඋපාධියායයන්ගෙන් ඒ නො ම කට යුතු ය” යි වදාළ සේක.

10. එකල්හි ආයුෂමන් කුමාරකාශය සථවිර තෙමේ ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපත් වූයේ වෙ. ඉක්බිති ආයුෂමන් කුමාර කාශය සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපත් නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපත් වූයෙහි වෙමි. මම උපසපත් වූයෙහි දෙ ? උපසපත් නො වූයෙහි දෙ ?” යි සැකයෙක් පතල විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මවුකුසෙහි යම් පළමු ප්‍රතිසකි විතතයක් උපන්නේ ද, යම් පළමු ප්‍රතිසකිවිඤ්ඤායක් වූයේ ද, එතැන් පටන් ඒ ප්‍රතිසකි ය ම ඔහුගේ උපතතිය යි. මහණෙනි, ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තහු උපසපත් කරන්නට අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

11. එකල්හි කුණ්ඩරොග ඇත්තෝ ද, ගණ්ඩරොග ඇත්තෝ ද, කිලාසරොග ඇත්තෝ ද, ක්ෂයරොග ඇත්තෝ ද, මිමැස්මොර ඇත්තෝ ද, උපසපත් වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපසපත් කරන්නහු විසින් තෙලෙස් අන්තරායකර-ධර්මයන් විවාරන්නට අනුදනම්. මහණෙනි, මෙසේ විවාද යුතු ය: ඔබට කුණ් - ගණ් - කිලාස - ක්ෂය - මිමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද ? මිනිසෙක් වෙති ද ? පුරුෂයෙක් වෙති ද ? තිවක් වෙති ද ? නිස නැත්තේ වෙති ද ? රාජ්‍යවයෙක් නො වෙති ද ? මවුපියන් විසින් අනුදන්තා ලද්දේ වෙති ද ? පිරිපුන් විසිවස් ඇත්තේ වෙති ද ? ඔබගේ පාසිචුරා සම්පූර්ණ වෙ ද ? (13) කී නම් ඇත්තේ වෙති ද ? ඔබගේ උපාධියාය තෙමේ කී නම් ඇත්තේ ද ?”

12. තෙන තො පන සමයෙන භික්ඛු අනුසුඛිට්ඨ උපසම්පදාපෙවෙ අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුට්ඨනි. උපසම්පදාපෙවො විජායනති. මඩ්ඛු භොනති. න සකෙකානති විස්සජෙජ්ඣං. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඨමං අනුසාසිතො පටිජා අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුට්ඨං” නති. තත්ථෙව සම්ඝමජෙඤ්ඤි අනුසාසනති. උපසම්පදාපෙවො නපථව විජායනති. මඩ්ඛු භොනති. න සකෙකානති විස්සජෙජ්ඣං. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකමන්තං අනුසාසිතො සම්ඝමජෙඤ්ඤි අනතරාසිකෙ ධම්මෙ පුට්ඨං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, අනුසාසිතවෙ: පඨමං උපට්ඨාමා ගාතාපෙතවෙ. උපට්ඨාමා ගාතාපෙතො පතන-විට්ඨං ආවිකක්ඛිතවො:” “අයං තො පතොනා, අයං සම්ඝාටි, අයං උත්තරාසකෙතො, අයං අනතරවාසකො. ගට්ඨි. අමුමහි මකාසස නිට්ඨාති” ති.

13. බාලා අබ්භතො අනුසාසනති. දුරනුසිට්ඨා උපසම්පදාපෙවො විජායනති මඩ්ඛු භොනති. න සකෙකානති, විස්සජෙජ්ඣං. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්භතෙන අනුසාසිතවෙ. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛාපක්ඝං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන අනුසාසිතු” නති.

14. අසම්මතො අනුසාසනති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අසම්මතෙන අනුසාසිතවෙ. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛාපක්ඝං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සම්මතෙන අනුසාසිතු. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සම්මනනිතවෙ: අනතො වා¹ අනතානං සම්මනනිතවො. පරො වා පරො සම්මනනිතවො.

15. කථංඤ්ච අනතො වා අනතානං සම්මනනිතවො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සම්ඝා සදුපෙතවො: “සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සම්ඝා ඉත්තනාමෙ ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙවො. යදි සම්ඝස්ස පතනකාලො, දුක්ඛ ඉත්තනාමං අනුසාසෙය්‍ය” නති. එවං අනතො වා අනතානං සම්මනනිතවො.

16. කථංඤ්ච² පරො වා පරො සම්මනනිතවො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සම්ඝා සදුපෙතවො: “සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සම්ඝා ඉත්තනාමෙ ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙවො. යදි සම්ඝස්ස පතනකාලො, ඉත්තනාමෙ ඉත්තනාමං අනුසාසෙය්‍ය” ති. එවං පරො වා³ පරො සම්මනනිතවො.

1. “අනතො වා - සි දු. P T S.

2. “කථංඤ්ච පන” ම ඡ සං.

3. “පරො වා” ම ඡ සං. P T S. නො ඩි. ජ දු. ම ඤ ට.

12. එකල්හි භික්ෂුහු අනුශාසනා නො කළ උපසම්පදපෙක්ෂකයන් වෙතින් අනන්‍යායකර්මයන් විවාරනී. උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. ලර්ථිත වෙති. විසඳන්ට (පිළිතුරු දෙන්නට) නො පොහොසත් වෙති. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, පළමුව අනුශාසනා කොට පසුව අනන්‍යායකර්මයන් විවාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. එහි ම සහ මැද අනුශාසනා කෙරෙත්. උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ එසේ ම කලබල වෙති. මාකු වෙති. පිළිතුරු දෙන්නට අපොහොසත් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, පසෙකට ගෙන අනුශාසනා කොට සහ මැද දී අනන්‍යායකර්මයන් විවාරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, අනුශාසනා කළ යුත්තේ මෙසේ ය: පළමු කොට උපාදායායයා ගැන්විය යුතු ය. උපාදායායයෙකු ගන්වා පා සිටුරු කිය යුතු ය: “මේ ඔබගේ පාත්‍ර ය. මේ සබ්බාපි ය. මේ උත්තරාසබ්බ ය. මේ අනන්‍යායක ය. යව, අසුවල් අවකාසයෙහි සිටුව”.

13. අඟු වූ අව්‍යක්කයෝ අනුශාසනා කෙරෙත්. වැරදි ලෙසට අනුශාසනා කළ උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. නො වැටහෙන්නෝ වෙති. විසඳන්ට අපොහොසත් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, අඟු වූ අව්‍යක්කයා විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. (බාල වූ) යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ව්‍යක්ක වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

14. සමමත නො කරණ ලද භික්ෂුහු අනුශාසනා කෙරෙත්. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, සමමත නො කළ භික්ෂු-නමක් විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, සමමතය ලැබුවහ විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, සමමතය කළ යුත්තේ මෙසේ ය. තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කට යුතු ය. අනිකකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කට යුතු ය.”

15. “තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ක වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්-හුගේ උපසම්පදපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සබ්බයාගට පුදුසු කල් පැමිණියේ මේ නම්, මම මේ නම් ඇත්තනුට අනුශාසනා කරන්නෙමි’ යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුතු ය.”

16. “අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ක වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්හුගේ උපසම්පදපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සබ්බයාගට පුදුසු කල් පැමිණියේ නම්, මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇත්තනුට අනුශාසනා කරන්නේ ය’ යි අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් මෙසේ සමමත කළ යුතු ය.”

17. තෙන සමමනෙන භික්ෂුනා උපසම්පදපෙබො උපසම්පත්තියා එවමස්ස වවතියො: “සුඤ්ඤි ඉන්ද්‍රි‍යාම. අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතං තං සම්බුද්ධිප්පව්‍යන්තං සන්තං අප්පිති වත්තබ්බං. අසන්තං නප්පිති වත්තබ්බං. මා බො විජ්ඣාසි. මා බො මසිකු අනොසි. එවං තං ප්‍රවර්තියානති: සතති තෙ එවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණේඛා ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුසස්සා‘සි ? පුරිසො‘සි ? භුජ්ඣස්සා‘සි ? අනණො‘සි ? නසි රාජහපො ? අනුඤ්ඤානො‘සි මාතාපිතුති ? පරිපුණ්ණ-චිසතිවසො‘සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචිවරං ? කිත්තාමො‘සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො?” නි.

18. එකතො ආගච්ඡති. “න භික්ඛප්ප, එකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසකෙන පඨමචරං ආගන්තො සම්බසා ඤාපෙතබ්බො:

19. “සුඤ්ඤාං මෙ භතෙන, සම්බසා. ඉන්ද්‍රි‍යාමො ඉන්ද්‍රි‍යාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදපෙබො. අනුසිට්ඨො සො මයා. යදි සම්බසා පත්තකල්ලා, ඉන්ද්‍රි‍යාමො ආගච්ඡියා නි. ‘ආගච්ඡාති’ නි වත්තබ්බො.”

20. එකංසං උත්තරාසම්මං කාරාපෙතො භික්ෂුනං පාදෙ වඤ්ඤානො උකකුට්ඨං නිසිදපෙතො අඤ්ඤිං පග්ගණ්ඨාපෙතො උපසම්පදං යාවා-පෙතබ්බො:

21. “සම්බසා භතෙන, උපසම්පදං යාවාමි. උලුමපතු මං භතෙන, සම්බසා අනුකම්පං උපාදය. දුතියමපි භතෙන, සම්බසං උපසම්පදං යාවාමි. උලුමපතු මං භතෙන, සම්බසා අනුකම්පං උපාදය. තතියමපි භතෙන, සම්බසං උපසම්පදං යාවාමි. උලුමපතු මං භතෙන, සම්බසා අනුකම්පං උපාදයා” නි.

22. බ්‍යතෙතන භික්ෂුනා පටිඛලෙන සම්බසා ඤාපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤාං මෙ භතෙන, සම්බසා. අයං ඉන්ද්‍රි‍යාමො ඉන්ද්‍රි‍යාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදපෙබො. යදි සම්බසා පත්තකල්ලා, අනං ඉන්ද්‍රි‍යාමං අන්තරාසිකෙ ධම්මෙ ප්‍රවර්තියා” නති. ‘සුඤ්ඤි ඉන්ද්‍රි‍යාම, අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතං තං ප්‍රවර්තියා. සන්තං අප්පිති වත්තබ්බං. අසන්තං නප්පිති වත්තබ්බං. සතති තෙ එවරුපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණේඛා ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුසස්සා‘සි ? පුරිසො‘සි ? භුජ්ඣස්සා‘සි ? අනණො‘සි ? නසි රාජහපො ? අනුඤ්ඤානො‘සි මාතාපිතුති ? පරිපුණ්ණ-චිසතිවසො‘සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචිවරං ? කිත්තාමො‘සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො’ නි.

17. සමමතය ලද ඒ භික්ෂුහු විසින් (උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වෙතට) ගොස් “මෙ නම් ඇත්ත, අසව, මේ ඔබගේ සත්‍යය කිය යුතු කාලය යි. වුවත් කිය යුතු කාලය යි. සහ මැද විමර්ශන කල්හි වුවත් නම් ඇතැයි කිය යුතු ය. නො වුවත් නම් නැතැයි කිය යුතු ය. නුඟා වුවත් නො වන්න. තැකිලෙන්තෙක් නො වන්න. ඔබගෙන් මෙසේ විමර්ශනානු ය: ඔබට කුණා, ගණක, කිලාස, ක්ෂය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? තිව්හලෙක් වෙහි ද? නය තැත්තෙහි ද? රූපතටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්තා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කිනම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ කිනම් ඇත්තේ වේ ද?” යි මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. (අනුශාසනා කළ භික්ෂුහු අනුශිෂ්ට උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් හා) එක් ව එකි. “මහණෙනි, එක් ව නො ආ යුතු ය අනුශාසකයා පළමු කොට අවුත් සමස්තයට මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

19. “සඬා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආශ්‍රමෝත්තම උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. මා විසින් තෙ තෙමේ අනුශාසනා කරණ ලද්දේ ය. ඉදින් සඬායාට කල් පැමිණියේ නම්, මේ නම් ඇත්තේ එන්නේ ය. එව් යි කිය යුතු ය.”

20. උතුරුසහසිවුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වදවා උකහුවික-යෙන් හිඳවා ඇඳිලි ගන්වා උපසම්පදාව යාවසු කරවිය යුතු ය.

21. “සාවම්හි, සඬායාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සඬා තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා. දෙවනු ව ද සාවම්හි, සඬායාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සඬා තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා. තෙවනු ව ද සාවම්හි, සඬායාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සඬා තෙමේ මා සාමණේරතාවයෙන් උදුරවා.”

22. “වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬායාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඬා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති මේ තෙමේ මේ නම් ඇති ආශ්‍රමෝත්තම උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. ඉදින් සඬායාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මේ නම් ඇත්තාගෙන් අනාරාධකර-ධර්මයන් විමර්ශනෙමි. මේ නම් ඇත්ත, අසව. මේ තාගේ ඇත්ත කිය යුතු කාලය යි. වුවත් කිය යුතු කාලය යි. යමක් වූයේ නම් එය අසමි. වුවත් නම් ඇතැයි කිය යුතු ය. නො වුවත් නම් නැතැයි කිය යුතු ය. ඔබට කුණා, ගණක, කිලාස, ක්ෂය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? තිව්හලෙක් වෙහි ද? නය තැත්තෙහි ද? රූපතටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්තා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කිනම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ කිනම් ඇත්තේ ද?’

23. බ්‍රහ්මාණ්ඩ මෙ භනෙන, සඛෙසා, අයං ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිපුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. යදි සඛිස්ස පත්තකලො, සඛෙසා ඉන්ද්‍රි‍යාණාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. එසා ඤාතී.

24. “පුණ්ණාණ්ඩ මෙ භනෙන, සඛෙසා, අයං ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිපුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛෙසා ඉන්ද්‍රි‍යාණාමං උපසම්පාදෙති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස උපසම්පද ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න ඛබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

25. “උතියමපි එතමන්ථං වදාමි. පුණ්ණාණ්ඩ මෙ භනෙන, සඛෙසා, අයං ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිපුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛෙසා ඉන්ද්‍රි‍යාණාමං උපසම්පාදෙති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස උපසම්පද ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න ඛබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

26. “භතියමපි එතමන්ථං වදාමි. පුණ්ණාණ්ඩ මෙ භනෙන, සඛෙසා, අයං ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිපුද්ධො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො සඛිං උපසම්පදං යාවති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. සඛෙසා ඉන්ද්‍රි‍යාණාමං උපසම්පාදෙති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉන්ද්‍රි‍යාණාමස්ස උපසම්පද ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න ඛබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

27. ‘උපසම්පන්නො සඛෙසන ඉන්ද්‍රි‍යාණාමො ඉන්ද්‍රි‍යාණාමෙන උපර්ක්කායෙන, ඛමති සඛිස්ස. ඛසමා භුණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමී’ ති.

උපසම්පදාකමං නිට්ඨිතං.

23. “ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂුනමක් විසින් සමස්තාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇති මේ තෙමේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අනාරායකරඛමීයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇත්තනු උපාධිසාය කොට ගෙන සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්තාට කල් පැමිණියේ නම් සමස්ත තෙමේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇත්තනු උපසම්පදා කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.’

24. ස්වාමීනි, ‘සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අනාරායකරඛමීයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇත්තනු උපාධිසාය කොට ගෙන සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇත්තනු උපසම්පදා කරයි. මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත වූ මේ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමත්තෙකුට රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා.’

25. “දෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අනාරායකරඛමීයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇත්තනු උපසම්පදා කරයි. මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත වූ මේ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමත්තෙකුට රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.”

26. “තෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති ආයුෂමත්තෙහි උපසම්පදාදායකයෙකි. අනාරායකරඛමීයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ය. මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව සමස්තාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සමස්ත තෙමේ මේ නම් ඇත්තනු මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත වූ මේ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමත්තෙකුට රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.”

27. “සමස්තා විසින් මේ නම් ඇති උපාධිසායයාගෙන් යුක්ත ව මේ නම් ඇත්තේ උපසම්පදා කරණ ලද්දේ ය. සමස්තාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුමණ්ඩෙන වේ. මෙය මෙසේ දරමි.”

උපසම්පදාකමීය නිමි.

1. තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා. උතුපමාණං ආවික්ඛිතබ්බං. දිවසභාගො ආවික්ඛිතබ්බො, සඛනීති ආවික්ඛිතබ්බො, චන්දනාරො නිස්සයා ආවික්ඛිතබ්බො.

2. පිණ්ඩියාලොපනොජනං නිස්සයා පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අතිරෙකලානො - සඛික්ඛනනං, උද්දෙසභනනං, නිමනනනං, සලාක්ඛනනං, පඤ්ඤා, උපොසඨිකං, පාටිපදිකං. (1)

3. පංචකුලච්චරං නිස්සයා පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අතිරෙකලානො - බොමං, කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භංගං. (2)

4. රුක්ඛමුලසෙනාසනං නිස්සයා පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අතිරෙකලානො - විතාරො, අභිස්සොගො, පාසාදො, තම්බිකං, ගුහා. (3)

5. පුත්තිමුත්තනෙසජ්ජං නිස්සයා පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අතිරෙකලානො - සප්පි, නට්ඨිනං, තෙලං, මුට්ඨ, පාණිත නති. (4)

චන්දනාරො නිස්සයා නිබ්බිතා.

1. උපසපන් කිරීමට අනතුරු ව (උපසපන් වේලාව දැනගැනීමට) පියවර මැනිය යුතු ය. සාදුප්‍රමාණය කිය යුතු ය. දවස පිළිබඳ පෙරවරු පස්වරු කිය යුතු ය. සබ්බතිය කිය යුතු ය. නිස සතර කිය යුතු ය.

2. පැවිද්ද සිසා ලත් බන්ධිඬු නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් ඒ පිණිසාලොපතොප්තයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සබ්බසා පිණිස දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා කොට දෙන බත, කුසපත් හෙළා දෙන බත, පසළොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොතෝදිතයෙහි දෙන බත, පැළ-වියෙහි දෙන බත - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (1)

3. පැවිද්ද පංසුකුලසිවුර නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් ඒ පංසු කුලවිවරයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, නොසෙය්‍ය, කම්බිලි, කණ, මිශ්‍ර පිළි - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (2)

4. පැවිද්ද රැක්මුල්සෙනසුන නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් ඒ රැකබ මුලසෙනාසනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙහෙර, ගුරුළු පියාපත් වැනි වහල ඇති ගෙය, සිවුරැස් ගෙය, සඳුළු සහිත ගෙය, ගුහා - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (3)

5. පැවිද්ද ගොමුහු බෙහෙත් නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් ඒ පුති මුත්තනෙසප්පයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. ගිනෙල්, වෙඩරු, තෙල්, මී, උත්සකුරු - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (4)

සතර නිස නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං උපසම්පාදෙයා එකකං ඔත්තාය පක්කමිංසු. සො පච්ඡා එකකොව 1 ආගච්ඡන්තො අනතරාමසො පුරාණදුතිසිකාය සමාගඤ්ඤි. සා එවමාන: “කිං දුති පබ්බජිතොසි?” ති. 2 “ආම්, පබ්බජිතොමහි” ති. 3 දුල්ලතො බො පබ්බජිතාන: මෙට්ඨනො ධුමමො. එහි, මෙට්ඨනං ධමමං පනිසෙවා” ති. සො තස්සා මෙට්ඨනං ධමමං පනිසෙවිත්වා විරෙන අගමාසි. භික්ඛු එවමානංසු: “කිංසා කිං ආට්ඨසො, එවං විරං අකාසි?” ති අථ බො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථ ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවො, උපසම්පාදෙයා දුතියං දුතියං, චත්තාරි ච අකරණීයානි ආවිකම්භං.”

2. උපසම්පන්නො භික්ඛුනා මෙට්ඨනො ධුමමො න පනිසෙවිතබ්බො අනතමසො තිරච්ඡානගතායපි. යො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධමමං පනිසෙවති, අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡන්තො අතබ්බො තෙන සරීරබ්බන්තෙන ජීවිතං, එවමෙව භික්ඛු මෙට්ඨනං ධමමං පනිසෙවිත්වා අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (1)

3. උපසම්පන්නො භික්ඛුනා අදින්නං ථෙය්‍යසංඝිතං න ආද්‍යවබ්බං අනතමසො තිණ්සලානං උපාදය. යො භික්ඛු පාදා වා පාදුරතං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඝිතං ආදියති, අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බ්බන්තා පමුත්තො අතබ්බො හරිතත්තාය, එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදුරතං වා අතිරෙක-පාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඝිතං ආදිසිත්වා අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (2)

4. උපසම්පන්නො භික්ඛුනා සඤ්චිච්ච පාණො ජීවිතා න වොරො-පෙනබ්බො අනතමසො කුන්ධකිලිලිකං උපාදය. යො භික්ඛු සඤ්චිච්ච මුහුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අනතමසො ගබ්බපාතනං උපාදය, අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුට්ඨිලා ද්වේධා හිත්තා අප්පටිසක්කිකා තොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මුහුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (3)

5. උපසම්පන්නො භික්ඛුනා උත්තරිමුහුස්සධමෙමො න උල්ලපිතබ්බො අනතමසො සුඤ්ඤාතරෙ අභිරමාමිති. යො භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අගුතං උත්තරිමුහුස්සධමෙමං උල්ලපති කිංතං වා විමොක්ඛං වා සමාධිං වා සමාපතතිං වා ඉත්තං වා ඵලං වා, අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මන්ධවිඡන්තො අතබ්බො සුත මිරුලුකිසා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අගුතං උත්තරිමුහුස්සධමෙමං උල්ලපිති අස්සමණො තොති අසක්කපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං තති (4)

චත්තාරි අකරණීයානි නිවසිතානි.

1 “එකකං” අ ව ජ පු. ම හු ප. 2. “පබ්බජිතොසි” අ ඩ.

3. “පබ්බජිතොමහි” ම ජ සං.

1. එකල්හි භික්ෂුහු එක්තරා භික්ෂුනමක් උපසපන් කොට තනි ව හැර දමා ගියහ. හෙතෙමේ පසු ව තනි ව එන්නේ අතරමග දී පෙර බිරිදට හමු විය. ඔහුගේ “කොතොම ද? දැන් පැවිදි වූයෙහි ද?” යි ඇසීය. “ඔව්. දැන් පැවිදි වූයෙමි” (සි හේ කී ය). “පැවිදිදනට මෙවුනට වැඩිය ලැබීම පහසු නොවේ. එන්න, මෙවුන්දම සෙවනය කරන්න” යි කීවා ය. ඒ භික්ෂු හෙමේ ඇහා මෙවුන්දම සෙවනය කොට බොහෝ පේලාවක් ගෙවා භික්ෂුන් වෙත ගියේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ඔබ කුමක් නිසා බොහෝ කල් ගෙවුවෝ ද?” යි ඇසීය. එවිට ඒ භික්ෂු තෙමේ සියලු කරුණු භික්ෂුන්ට සැලකෙලේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, උපසපන් කොට දෙ වැන්නෙකු දෙන්නට ද, නොකට යුතු කරුණු සතර කියන්නට ද අනුද තිමි” යි වදල සේන.

2. උපසපන් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් තීර්ඝන් ගිය මාගමක හා ද මෙවුන්දම නො සෙවිය යුතු ය. යම් මහණෙක් මෙවුන්දම සෙවනය කෙරේ නම්, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. හිස් සිදි පුරුෂයෙක් ඒ ශරීරබන්ධනයෙන් ජීවත් වන්නට යම් සේ කැකි නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙවුන්දම සෙවනය කිරීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ මෙවුන්දම සෙවනය දිව් හෙක් නොකට යුතු ය. (1)

3. උපසපන් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් තණකුරක් පටන් වූ නොදුන් දෙයක් සොරසිතින් නොගත යුතු ය. යම් මහණෙක් කහවණු වෙන් සතරෙන් කොටස වූ පාදයක් හෝ පාදයක් අගනාවූ හෝ පාදය කට වැසී තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගැනී ද, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. නැව්වෙන් ගැලවුනු ඉදුනු කොළයක් නිල්වන් වීමට යනු සේ නොසුදුසු වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් වූ හෝ පාදයක් අගනාවූ හෝ පාදයකට වැසී තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගැනීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ සොරකම දිව් හෙක් නොකට යුතු ය. (2)

4. උපසපන් මහණහු විසින් දැන දැන යටත් පිරිසෙයින් කුරුකුහුළුවෙකු පටන් පණැහි සතෙකු ජීවිතයෙන් තොර නොකළ යුතු ය. යම් මහණෙක් දැන දැන යටත් පිරිසෙයින් ගැබ් හෙළීම පටන් මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර කෙරේ ද, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. යම් සේ දෙකට බිඳුනු මහත් ගලෙක් නොගැලපිය කැකි වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණෙක් තෙමේ දැන දැන මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර කිරීම හේතුවෙන් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිව් හෙක් නොකට යුතු ය. (3)

5. උපසපන් මහණහු විසින් ධ්‍යානාදී උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය නොකිය යුතු ය. යටත් පිරිසෙයින් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලෙමි සි ද නොකිය යුතු ය. යම් මහණෙක් තෙමේ ලාමක ආසා ඇත්තේ ආසාවෙන් මඛනා ලද්දේ පිදුමාන නොවූ ධ්‍යානයක් හෝ විමෝක්ඛයක් හෝ සමාධියක් හෝ සමාපත්තියක් හෝ මාගියක් හෝ ඵලයක් හෝ යන උත්තරිමනුෂ්‍ය ධර්මය කියා ද, (හෙතෙමේ) ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. කර්පිය කපා කළ තල්ගස නැවත හට ගැනීමට යම් සේ සුදුසු නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ලාමක ආසා ඇති ආසාවෙන් මැඩුනු ඒ මහණ තෙමේ අපිදුමාන වූ උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය කියා පාම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිව් හෙක් නොකට යුතු ය. (4)

සතර අකරණීයයෝ නම්.

1. තෙන ඩො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාචී. නගවතො එතමන් ආරොචෙසු.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පස්සිස්සාමි ති, පබ්බාජෙත්තබ්බො. සවානං න පස්සිස්සාමි ති, න පබ්බාජෙත්තබ්බො. පබ්බාජෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පස්සිස්සාමි ති, උපසම්පාදෙත්තබ්බො. සවානං න පස්සිස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙත්තබ්බො. උපසම්පාදෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පස්සිස්සාමි ති, ඔසාරෙත්තබ්බො. සවානං න පස්සිස්සාමි ති, න ඔසාරෙත්තබ්බො. ඔසාරෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පස්සාති 1 නං ආපනති’ නති. සථෙ පස්සති, ඉථෙච්චනං කුසලං. නො වෙ පස්සති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිත්තබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙව උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පට්ඨකරිස්සාමි ති, පබ්බාජෙත්තබ්බො. සවානං න පට්ඨකරිස්සාමි ති න පබ්බාජෙත්තබ්බො. පබ්බාජෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පට්ඨකරිස්සාමි ති, උපසම්පාදෙත්තබ්බො. සවානං න පට්ඨකරිස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙත්තබ්බො. උපසම්පාදෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවානං පට්ඨකරිස්සාමි ති, ඔසාරෙත්තබ්බො. සවානං න පට්ඨකරිස්සාමි ති, න ඔසාරෙත්තබ්බො. ඔසාරෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨකරොති නං ආපනති’ නති. සථෙ පට්ඨකරොති, ඉථෙච්චනං කුසලං. නො වෙ පට්ඨකරොති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිත්තබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාපිකං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවානං පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති, පබ්බාජෙත්තබ්බො. ‘සවානං’ න පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති, න පබ්බාජෙත්තබ්බො. පබ්බාජෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. ‘සවානං පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති, උපසම්පාදෙත්තබ්බො. සවානං න පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති, න උපසම්පාදෙත්තබ්බො. උපසම්පාදෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවානං පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති, ඔසාරෙත්තබ්බො. සවානං න පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සාමි ති න ඔසාරෙත්තබ්බො. ඔසාරෙත්තො වත්තබ්බො: ‘පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි 2 නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සථෙ පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි, ඉථෙච්චනං කුසලං. නො වෙ පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිත්තබ්බො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ” ති.

මහාකඛ්ඛිකො පඨමො.

1. “පස්සසි නං ආපනති” මු. ස. PTS “පස්සසෙත්ත” මහා ඩ. මු. ප. ජ පු.

2. “පට්ඨිස්සාජ්ඣස්සසි” ඉතිපිට්ඨකො.

1. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකමය කරණ ලද්දේ සිවුරු හැර ගියේය. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලීය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ.

2. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂණීයකමය කරණ ලද්දේ සිවුරු හරියි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. එකල්හි ඔහුට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි නො කළ යුතු ය. පෑවිදි කොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කර ගත යුතු ය. ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් කර නො ගත යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකුව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් දකී නම්, මෙය යහපත් ය. ඉදින් නො දකී නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලත් කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

3. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂණීයකමය කරණ ලද්දේ සිවුරු හරියි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි දැ’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි නො කළ යුතු ය. පෑවිදි කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරුව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් පිළියම් කෙරේ නම්, මෙය යහපත් ය. පිළියම් නො කෙරේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ලාමකදාෂ්ටිය නො හැරීමෙහි උත්තේෂණීයකමය කරණ ලද්දේ සිවුරු හරියි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ලාමකදාෂ්ටිය හරින්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පෑවිදි නො කළ යුතු ය. පෑවිදි කොට ‘ඒ ලාමකදාෂ්ටිය හරින්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ‘ඉදින් මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසරත් නො කළ යුතු ය. උපසරත් කොට ‘ඒ ලාමකදාෂ්ටිය දුරු කරන්නෙහි දැ’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දුරු කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘මම දුරු නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ලාමකදාෂ්ටිය හරුව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් හරින්නේ නම්, යහපත් ය. නො හරින්නේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේෂණීයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

ප්‍රථම වූ මහාබ්බකය නිමි.

1. විනයමහි මහසෙත්ථු ¹ පෙසසලානං සුඛාවතෙ,
නිග්ගනානඤ්ච පාපිවෙජ් ලජ්ජිතං පග්ගතෙත්ථ ව.
සාසනාධාරණෙ වෙව ² සබ්බසුද්ධානුඤ්ඤාවෙර,
අනුඤ්ඤාචිසයෙ බෙමෙ හුපසඤ්ඤානෙත අසංසයෙ.
බකුකෙ විනයෙ වෙව පරිවාරෙ ව මානිකෙ,
යථාත්ථකාරී කුසලො පටිපජ්ජති යොනිසො.
2. යො ගවං න විජානාති න සො රකකති ගොගණං,
එවං සීලං අජානනොති සො රකකියස සංවරං ?
3. පමුඨමහි ව ³ සුත්තනෙන අභිධමෙව ව නාවදෙ,
විනයෙ අවිනිවිසමහි සුත නිවිසති සාසනං.
4. නසමා සබ්බාගනාගෙතු ⁴ උද්දානං අනුපුබ්බසො,
පච්ඤාමි යථාඤ්ඤං සුඤ්ඤං ⁵ මම නාසතො.
5. වජ්ඣ ⁶ නිදානං ආපතති නසා පෙය්‍යාලමෙව ව,
දුක්ඛාරං තං අසෙසෙතං නයතො තං විජානතා ති.
6. බොධි ව රාජායතනං ⁷ අජපාලො ⁸ සතමපති,
බුහමා ආලාරො උද්දො ව ⁹ භික්ඛු ව උපකො ඉසි.
7. කොණ්ඩසෙඤ්ඤ හද්දියො චප්පො ¹⁰ මහානාමො ව අසාජි,
යසො චත්තාරො පඤ්ඤස ¹¹ සබ්බෙ පෙසෙසි සො දිසා.
8. වජ්ඣ මාරෙහි තිංසා ව උරුවෙලං තයො ජරී,
අග්‍යාගාරා මහාරාජා සකෙකා බුහමා ව නෙවලා. ¹²
9. පංසුකුලං පොකබරිණි සිලා ව කකුඨො සිලා,
ජමු අමො ව ආමලො ¹³ පාරිජුපථඤ්ච ආතරි.
10. ඵාලියනතු උජ්ජනතු විජ්ඣායනතු ව කසාප,
තිමුජ්ජනති ¹⁴ මුඛි මෙකො ගයා ලට්ඨි ව මාගධො.
11. උපතිස්සො කොලිනො ව අභිඤ්ඤා ව පබ්බජ්ඣ, ¹⁵
දුන්නිවසා පනාමනා කිසො පුඨො ව බ්‍රාහ්මණො.
12. අනාවාරං ආවරති උදරං මාණවො ගණො,
වසං බාලෙහි පකකනො දසවසානි නිසසයො.

1. "මහසෙත්ථු" අ.වි. ජ.පු. 2. "සාසනාධාරණ වෙව" හො.වි. ම.නු.ප.
3. "පමුඨමහි ව" ජ.පු. අ.වි. 4. "නෙතු" ජ.පු. අ.වි. ම.ජ.සං.
5. "සුඤ්ඤං" ම.ජ.සං. PTS. 6. "වජ්ඣ" හො.වි. අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප.
7. "බොධිරාජායතනං ව" ම.ජ.සං. "බොධිරාජායතනං" හො.වි. ම.නු.ප.
8. අජපාලො" අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප. හො.වි. 9. "උද්දො" ම.ජ.සං. "උද්දො" PTS.
10. "වපෙතා හද්දියො" ම.ජ.සං. PTS. අ.වි. සි.මු.
11. "යසො චත්තාරි පඤ්ඤස" අ.වි. ජ.පු. සි.මු. 12. "නෙවලො" සි.මු. PTS.
13. "ආමලො" ම.ජ.සං. PTS. 14. "තිමුජ්ජනති" හො.වි. ම.නු.ප.
15. "පබ්බජ්ඣ" PTS.

1. ප්‍රියසීලී භික්ෂුන්ට සැප එළවන්නා වූ, ලාමක ආශා ඇති භික්ෂුන්ට නිග්‍රහ කිරීමට කරුණු වූ, ලජ්ජ භික්ෂුන්ට රුකුලක් වූ, ත්‍රිවිධ ශාසනය දරන්නා වූ, සියල්ල දක් බුදුරජුන්ට විෂය වූ, අන්‍යයනට විෂය නොවූ, බිය රහිත වූ, මනා කොට පණවන ලද, සැක රහිත වූ, මහත් අඤ්ඤා ඇති විනය පිටකය ඇති කල්හි බකුක විනයෙහි ද පරිවාර විනයෙහි ද මාතෘකා විනයෙහි ද අරුත් පරිදි කරන්නා වූ දක්ෂ පුද්ගල තෙමේ නුවණින් පිළිපදී.

2. යමෙක් (තමාගේ) ගව රැළ (මෙතෙකැ යි) නො දනී ද, හෙතෙමේ ගව සමූහයා නො රකී. එපරිද්දෙන් සීලය නො දන්නා වූ ඒ පුද්ගල තෙමේ කිනම් සංවරයක් රකින්නේ ද?

3. සුත්‍රපිටකය පිරිහී ගියත් එසේම අභිධම්මපිටකය පිරිහී ගියත් විනයපිටකය නො නැසී පවන්නා තාක් ශාසනය පවත්නේ ය.

4. එහෙයින් සංඛ්‍යා කිරීමට හේතු වූ උද්‍යානය (වස්සුනාමාවලිය) පිළිවෙලින් න්‍යායානුකූලව කියන්නෙමි. කියන්නා වූ මාගේ වචනය අසව.

5. වස්සු- නිදන - ආපතති - නය - පෙය්‍යාල යන ඒ සියල්ල සම්පූර්ණ කොට දැක්වීම දුෂ්කර වේ. ක්‍රමය අනුව එය දැනගනිමි.

6. බොධිකථා ද මුවලිඤ්ඤා ද රාජායනනකථා ද අජපාලකථා ද සහමපතිබ්‍රහ්මායාවනකථා ද ආලාර-කාලාමකථා ද උද්දකරාමපුත්‍රකථා ද පඤ්චවග්ගිකථා ද උපකාප්වකකථා ද වෙයි.

7. කොණ්ඩකුඤ්ඤා- හද්දිය- වටප- මහානාම- අසාසී- යස යන ස්ථවිර-කථා ද වතුසභායකකථා ද පඤ්ඤාසභායකකථා ද වෙයි. බුදුරජානන් වහන්සේ මේ සියලු භික්ෂුන් දහම් දෙසන්නට ඒ ඒ දිශාවන්හි යැවූහ.

8. රත්නත්‍රයශරණගමනකථා ද මාරකථා ද තිංසනදුවගිකකථා ද උරුවෙල- නදී- ගයාකස්සාප ජටිලදමනකථා ද ඕනිතල් ගෙට පිවිසීම ද සතරවරම් මහරජුන්ගේ පැමිණීම ද සක්දෙව්‍යගේ පැමිණීම ද මහා-බ්‍රහ්මයාගේ පැමිණීම ද අභූතගද වැස්සන්ගේ පැමිණීම ද වෙයි.

9. පාසුකුලය ලැබීම, පොකුණක් සැරීම, ගලක් එළවීම, කකුබකථා, සිලාකථා, ජලේ- අභි- ආමලකි- පාරිවර්තනකකථා ද වෙයි.

10. දඬු පැළීම, ගිනි දූල්වීම, ගිනි තිවීම, දියෙහි ගිලීම, නොකල් වැස්ස, ගයාති විසීම, ලට්ඨවනයෙහි විසීම, බිඹුසරරජු බුදුරජුන් සරණ යාම ද වෙයි.

11. උපතිස්ස- කොලිතපරිව්‍රාජක, අභිඥාපුරුෂ - යන කථා ද වෙයි. මොහු හැමදෙන පැවිදි වූහ. නො සකස් ව හැදීම - පෙරවීම හා අපනාමනය ද රාධ්‍රාහම්ණයාගේ පැවිද්ද ද වෙයි.

12. අනාචාරයෙහි හැසිරෙයි. උදරය නිසා පැවිදිවීම ද මාණවකයකු නිස්සය සතර පිළිකුල් කොට පැවිදි නො වීම ද ගණොපසම්පදාව ද උග්‍ර-දසවස්සක වූ භික්ෂුන් විසින් සද්ධිවිහාරිකයන් උපසපන් නො කටයුතු බව ද ධම්මවිනය නො දක්නත් උපසපන් නො කටයුතු බව හා උපාධියායයන් බැහැර යාම ද දසවස් නිසගැණීම හා නිස දීම ද - වෙයි.

13. න වතනනති පනාමෙකුං බාලා පසාද්ධි පසුඛි ඡ 1,
යො සො අකෙද්දා ච නානො ච අවජිනනපටිසාකියො 2.
14. මගබෙසු පසුඛි ආබාධා එකො රාජා ච අභිකුලී 3,
මාගධො ච අනුකුසුභි කාරා ලිඛි කසානතො.

 15. ලකඛණා ඉණදසා ච 4 හණ්ඩකො උපාලී අති,
සද්ධිං කුලං කණ්ඩකො ච 5 ආනුකුරිකමෙව ච.
 16. වජ්ජසමිං දුරකො සිකඛා පිනරනති ච කීනනු බො,
සබ්බං මුඛං උපජ්ඣායෙ අපලාලනකණ්ටකො 6.
 17. පණ්ඩකො ථෙය්‍යපක්කනො අති ච මාකරං පිතා,
අරහනනතිකත්තෙදා රුහිරෙන ච බ්‍යඤ්ජනං.
 18. අනුපජ්ඣායසමෙක්ඛ ගණපණ්ඩක'පතනකා 7,
අවිචරං තදුහසං යාවතෙනපි යෙ තයො.
 19. හජ්ජා පාදා හජ්ජපාදා කණ්ණනාසා තදුහසං,
අභිකුලී අලකණ්ඩරං එණං බුජ්ජඛුච වාමනං.
 20. ගලගණ්ඨි ලකඛණා වෙච 8 කසාලිඛිත සීපදී 9,
පාප පටිසද්ධි ච කාණ්ඩකුණි 10 තථෙව ච.
 21. බඤ්ජං පක්ඛගතසෙඛුච ච සඤ්ජිනනඉරියාපථං,
ජරාකුමුගබ්බරං අකුමුගඛුච යං තතිං.
 22. අකුබ්බරං යං වුතනං මුගබ්බරමෙව ච,
අකුමුගබ්බරඤ්ච අලජ්ජනඤ්ච තිස්සයා.
 23. වජ්ජබ්බං ච තථාද්ධානං යාවමානෙන පෙක්ඛනා,
ආගච්ඡතු 11 විවාදෙනති එකුපජේඛිත කස්සපො.
 24. දිස්සනති උපසම්පන්නා ආබාධෙති ච පිළිතා,
අනනුසිට්ඨා විජ්ජනති 12 තජ්ජෙව අනුසාසනා,
 25. සමෙක්ඛපි ච අපථා බාලො 13 අසම්මතො ච 14 එකතො,
උලුලුමපතුපසම්පදා නිස්සයො එකකො තයොති.

ඉමමිකි බකිකො වජ්ජ එකසතං දවාසනනති.

මහාකඛකිකො උද්දානං හිට්ඨිතං.

1. "බාලපසාද්ධි පසුඛිකායො" අ.වි. ජ පු.
2. "බාලපසාද්ධි පව්වයො" ම නු ප. හො.වි.
3. "අවජිනනපටිලසාකියො" ම ජ සං. අවජිනනං. ජටිසාකියො" PTS.
4. "එකො හවො වොරො" සි. "එකො වොරො ච අභිකුලී" PTS.
5. "ඉණදසො ච" ම ජ සං. PTS. අ.වි. 5. "හණ්ඩකො ච" අ.වි. ජ පු.
6. "අපලාලනකණ්ඩකො" PTS.
7. "ගණපණ්ඩකාපතනකො" PTS. අ.වි. ජ පු.
8. "ලකඛනාකසා" ම නු ප. හො.වි. 9. "ලිඛිතඤ්චසීපදී" ම නු ප. හො.වි.
10. "කාණ්ඩකුණි" PTS.
11. "ආගච්ඡතා" ම නු ප. හො.වි. "ආගච්ඡනති" අ.වි.
12. "ආගච්ඡනතා" PTS. 12. "විජ්ජනති" ම ජ සං. "විජ්ජාසනති" PTS.
13. "බාලා" ම ජ සං. 14. "අසම්මතා" ම ජ සං.

13. නො මනා පැවැත්ම, අපනාමනය, නො විශත්තිසැදුරු, නිස සන්සිදුම් පස හා සය, තිඤ්ඤාත් වෙතින් ආවුන් උපසපත් නො කිරීම, අන්ය තිඤ්ඤාපරිවාසය, නන්තයනට සිටුරු දීම, හඤ්ඤාකමය, කමේත්‍රියා-වාදීන්ගේ පැවිදි උපසමපද, අන්යතිඤ්ඤාකායයන්ගේ පැවිදි උපසමපද යන මේ ද වෙයි.

14. මගදෙනව්වෙහි පැවැත්ම ආබාධයන්ගෙන් මැඩුනවුන් පැවිදි උපසපත් නො කිරීම, රාජගවයන් පැවිදි නො කිරීම, අතුල්මල් සොරු පිළිබඳ ප්‍රවන, බිම්සරරජු කළ තනනම, සිරගෙය බිඳ පලා ගිය - රජයේ ලියාතැබූ - කස පහර කැ සොරුන් පැවිදි නො කිරීම යන මේ ද වෙයි.

15. ලකුණු කෙටු සොරුන් - නය ගැතියන් - දසයන් පැවිදි නො කිරීම, හඤ්ඤාකමය අනුදැනීම, (විසි වස් නො පිරුණු) සත්‍යදශවර්ගිකයන්ගේ උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අභිවානකරොගිකුලයෙන් පැවිදි වීම, අභිවානක රොගයෙන් මිය ගියවුන් ඇති ශ්‍රද්ධාවත්කුලයෙන් පැවිදි වීම, කණ්ඩකපැවිද්ද, ආත්‍යැරිකවසනුව යන මේ ද වෙයි.

16. නිස සමාදන් ව විසිය යුතු නො විසිය යුතු කාලය, දරු පැවිද්ද, සිකපද අනුදැනීම, ගරු බුහුමන් නැති ව විසීම, දඬුවම් කීම් දැස පිළිපිහිමි, සියලු සම්කාරාමය ඇවිරීම, මුඛආරිකවසනුව, උපාධ්‍යායයන් නො විවාරා ඇවිරීම, කමන්ට නතු කර ගැනීම, කණ්ඩකතෙරණනු කණ්ඩකී ගෙරණිය දුෂිත කිරීම යන මේ ද වේ.

17-18. පණ්ඩක - ථෙය්‍යසංවාසක - නාග-මාතෘඝාතක-පිතෘඝාතක - අරහනඝාතක - භික්ෂුණීදුසක - සමස්තෙදක - ලොගිතුපපාදක - උතතො බ්‍යඤ්ඤාකයන් පැවිදි උපසපත් නො කිරීම, සිටුරෙන් මුදු ලීම, අනුපජ්ඣායක - සමස - ගණ - පණ්ඩකාදි උපජ්ඣාය උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අපත්තක - අවිවරක - අපත්ත අවිවරක උපසමපද ප්‍රතික්‍ෂේපය, පිරුළෙන් ගත් පාත්‍රය - විවරය - පාත්‍රවිවරය ගෙණ උපසපත් නො කිරීම යන මේ ද වේ.

19. අත් - පා - අත්පා - කන් - නාස් - කන් නාස් - ඇඟිලි - මාපටඇඟිලි - මහනතර කැපුවන් හා එණතණ්ඩක - බුජ් - වාමනයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

20. ගලගණ්ඩක - ලකබණ්ඩක - කසාහන - ලිඛිතක - සිපදි - පාපරොගි - පරිසදුසක - කාණ - කුණි යන මොවුන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

21. බඤ්ජ - පකබහන - ජිනනිරියාපථ - ජරුදබල - අකු - මුග - බසිර - අකු මුගයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

22. අකුබසිර - මුගබසිර - අකුමුගබසිරයන් පැවිදි නො කිරීම, අලජ්ජිත්ට නිස නො දීම ද වේ.

23. අලජ්ජිත්ගෙන් නිස නො ගැනීම, අධන්මග දී නිස නො ගැනීම, ගලානොපසාධායකයන් නිස නො ගැනීම, ආරණ්‍යක භික්ෂූන්ගේ නිශ්‍රයාපෙක්‍ෂාව, ආනන්දසථිවිරානුශ්‍රාවණය, එකොපාරාධ්‍යායානුශ්‍රාවණවිවාදය, කුමාරකාශ්‍යපොපසමපද ව යන මේ කථා ද වෙයි.

24-25. පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළුනු උපසමපත්තියෝ දන්තා ලැබෙත්. අනුශාසනා නො කරණ ලද්දේ නැති ගණිත්. උන් පිළිබඳ අනුශාසනය, සහ මැදින් බැකැරට ගෙණ අනුශාසනා කිරීම, බාල - අසමමන අනුශාසනා ප්‍රතික්‍ෂේපය, අනුශාසකයන් උපසමපදපෙක්‍ෂකයන් හා එක් ව පැමිණීම, උපසමපදයාවනය, සිටු නිස කීම, එකලා ව නො යෑම, උකඛිතකයන් තිදෙන යන මොහු ද වෙත්.

මේ බඩ්ඩකයෙහි වසන එක්සියදෙසැත්තැවකි.*
මහාකබ්බකයෙහි උද්දනය (වසනුනාමාවලිය) හිමි.

* උපසුත්ථය බලනු.

2

උපොසථකඛන්ධකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජකුඤ්චෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතින්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඤ්ඤාමනති ධම්මසම්මායං. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකකං.

2. අථ ඛො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරො රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස එවං චේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “එතරහි ඛො අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතින්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඤ්ඤාමනති ධම්මසම්මායං. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකකං. යනන්ත අය්‍යාපි වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍යු” නති.

3. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා, තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච:-

4. “ඉධ මයං භන්තෙ, රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස එවං චේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘එතරහි ඛො අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතින්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඤ්ඤාමනති ධම්මසම්මායං. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පකකං. යනන්ත අය්‍යාපි වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍යු’ නති. සාධු භන්තෙ, අය්‍යාපි වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍යු” නති.

5. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දෙසෙස්සි. සමාදපෙසි. සමුත්තනපේසි. සම්පනංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙසස්සිත්වා සමාදපිත්වා සමුත්තනපේත්වා සම්පනංසිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්මිණං කත්වා පකකාමි.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිද්දතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙයි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වාඩුගුසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතින්වා” නති.

2

උපොසඨකවකය.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීප-
යෙහි වූ ගිජ්ඣුඵපව්වෙහි වසන සේක. එසමයෙහි අන්‍යත්ථීක-
පරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්හි ද පසලොස්වක්හි ද පක්‍ෂයේ අටවක්හි ද එක්
තැන් වී දහම් (කටයුතු නො කටයුතු) කියා දෙත්. මිනිස්සු ඒ දහම් ඇසීමට
ඔවුන් වෙත යත්. ඔහු අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය ලබත්.
පැහැදීම ලබත්. අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.

2. එකල්හි එකලා වූ සිත එකත කොට සිටි මගධෙයවර වූ සෙනා
ඇති බිමිසාර රජතට “දැන් අන්‍යත්ථීක පරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්හි පස-
ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී ධර්ම කියා දෙත්. ඒ මිනිස්සු ඒ දහම්
ඇසීමට ඔවුන් වෙත යත්. එයින් ඔහු අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි
ප්‍රේමය ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
අපගේ ආයතියන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ
අටවක්හි රැස් වන්නාහු නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය”යි සිත් වී ය.

3. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර රජ තෙමේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති
බිමිසාර රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය:

4. “සාමිනි, මෙහි එකලා ව සිත එකත කොට සිටි මට, ‘දැන්
අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයෝ තුදස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි
රැස් වී (මිනිසුන්ට) යුතු අයුතුකම් කියා දෙති. මිනිස්සු ඒ ඇසීමට ඔවුන්
කරා යන්නෝ ය. එයින් ඔහු අන්‍යත්ථීක පරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය
ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යත්ථීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
අපගේ ආයතියන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ
අටවක්හි රැස් වන්නෝ නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය’ යි සිත් වී ය. ‘සාමිනි,
ආයතියන් වහන්සේලා ත් තුදස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි
රැස් වන්නාහු නම් යහපතැ’ යි රජ තෙමේ සැළකෙළේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිමිසාර
රජුට දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. නියුණු කරවූහ.
සකුටු කරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු
දක්වනලද සමාදන් කරවනලද නියුණු කරවනලද සකුටු කරවනලද
මගධෙයවර වූ සෙනා බිමිසාර රජ තෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

6. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි
දැනුම් කතා කොට හිසුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුදස්වක්හි
පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වන්නට අනුදැනීම”යි වදාළේක.

7. තෙන ඛො භගවත සමයෙන භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤානං¹ වාතුඤ්ඤාසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතිනා” නති වාතුඤ්ඤාසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතිනා තුණ්හි නිසිද්දන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඤ්ඤාමනති ධම්මසට්ඨොය. තෙ උඤ්ඤායනති, ඩියන්ති, විපාලෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුත්තියා වාතුඤ්ඤාසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතිනා තුණ්හි නිසිද්දස්සන්ති සෙය්‍යථංපි මුගසුකාරා? ² නනු නාම සනතිපතිතෙහි ධම්මො නාසිතබ්බො?” ති.

8. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඤ්ඤායනානං ඩියන්තානං විපාලෙනතානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙසුං.

9. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කන්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වාතුඤ්ඤාසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතිනා ධම්මං නාසිතු” නති.

10. අථ ඛො භගවතො රතොගතස්ස පතිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යනනුතානං යාති මයා භික්ඛුතං පඤ්ඤානතාති සිකඛාපදාති, තාති තෙසං පාතිමොකඛුඤ්ඤං අනුජානෙය්‍යං, සො තෙසං භවස්සති උපොසථකම්ම” නති.

11. අථ ඛො භගවා සායණසමයං පතිසලලානා මුට්ඨිතො එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කන්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “ඉධ මයං භික්ඛවෙ, රතොගතස්ස පතිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යනනුතානං යාති මයා භික්ඛුතං පඤ්ඤානතාති සිකඛාපදාති, තාති තෙසං පාතිමොකඛුඤ්ඤං අනුජානෙය්‍යං, සො තෙසං භවස්සති උපොසථකම්ම” නති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොකං උද්දිසිතුං. එවස්ස පත භික්ඛවෙ, උද්දිසිතබ්බං. ඛාතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සමෙසා ඤ්ඤෙතෙබ්බො:-

12. “සුණාතු මෙ භතෙන, සමෙසා,³ යදි සමිසස්ස පත්තකලලං, සමෙසා උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොකං උද්දිසෙය්‍ය. කිං සමිසස්ස පුබ්බකිච්චං. පාරිසුද්ධිං ආයසමනෙතා ආරොචෙථ. පාතිමොකං උද්දිසියාමි. තං සබ්බෙව සත්තා සාමුකං සුණොම. මනසි කරොම. යස්ස සියා ආපත්ති, සො ආචීකරෙය්‍ය. අසන්තියා ආපත්තියා තුණ්හි භවිතබ්බං. තුණ්හිභාවෙන ඛො පතායසමනෙත පරිසුද්ධාති වෙදිස්සාමි. යථා ඛො පත පවෙචකප්‍රට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං නොති, එවමෙවං එවරූපාය පරිසාය යාවතතියං අනුසාචිතං නොති. යො පත භික්ඛු යාච තතියං අනුසාචියමානෙ සරමානො සන්ති. ආපත්තිං තාචීකරෙය්‍ය, සමපජානමුසාචාදස්ස නොති. සමපජානමුසාචාදෙ, ඛො පතායසමනෙත අනතරාසිකො ධම්මො වුතෙතා භගවතා. තස්මා සරමානෙත භික්ඛුතා ආපනෙතන විසුද්ධාපෙකෙතිත සන්ති ආපත්ති ආචීකාතබ්බා. ආචීකතා හියස් එාසු නොති” ති.

1. “අනුඤ්ඤානං” ම ඡ සං. 2. “මුගසුකාරා” අ මි. නො මි. ම නු ප.

3. සුණාතු මෙ භතෙන සමෙසා අපර උපොසථො පණ්ණරසො” P T S.

7. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුද්‍රස්ථක්හි පස-
ලොස්වක්හි පක්ෂයේ අටවක්හි රැස් වන්නට අනුදන්තාලද” යි තුද්‍රස්ථක්හි
පසලොස්වක්හි පක්ෂයේ අටවක්හි රැස් වී නිශ්ශබ්ද ව හිඳිත්. මිනිස්සු
දහම් ඇසීමට ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු “කෙසේ නම්
ශ්‍රමණශාක්‍යවුහුගේ තුද්‍රස්ථක්හි පසලොස්වක්හි පක්ෂයේ අටවක්හි රැස්ව
ගොළු උදරන්මෙන් නොබැණ හිඳිත් ද? රැස් වුවත් විසින් දහම් දෙසිය
සූතු නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

8. භික්ෂුහු බණින දෙවන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බැණුම් දෙවුම්
ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැළකළහ.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි, මේ කාරණයෙහි
දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුද්‍රස්ථක්හි පස-
ලොස්වක්හි පක්ෂයේ අටවක්හි රැස් වී දහම් දෙසන්නට අනුදනිමි” යි.

10. ඉන් පසු එකලා ව විවේකයෙන් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්-
සේට “මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
සිකපද ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසීමි කොට අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙක.
ඒ පාමොක් උදෙසීම ඔවුන්ට පෙනෙවස්සාම් වන්නේ ය” යි අදහස් වී ය.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි පලසමවතින්
නැගී සිටි සේක් මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට
භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මෙහි එකලා වූ පලසමවතින් සුක්ඛ
වූ මට ‘මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
සිකපද මම ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසීමි කොට අනුදන්නෙමි නම්
යෙහෙක. එය ඔවුන්ට පෙනෙවස්සාම් වන්නේ ය’ යි සිත් වී ය. මහණෙනි,
පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එය මෙසේ උදෙසිය යුතු ය. වෘත්ත වූ
ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුතු ය:

12. “සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සබ්බයාට කල් පැමිණියේ
නම්, සබ්බ තෙමේ පොතොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසන්නේ ය.
සබ්බයාගේ පූජිකාත්‍යය කිම? ආයුෂමතුනි, පිරිසිදුව සැළකරවු.
පාමොක් උදෙසන්නෙමි. ඒ පාමොක් මේ පිරිසෙහි වූ අපි සියලු දෙන ම
මනා කොට අසමු. මෙනෙහි කරමු. යම්කුට ඇවැතෙක් වේ නම්, හෙ
තෙමේ එය කියන්නේ ය. ඇවැත් නැති කල්හි නිශ්ශබ්ද විය යුතු ය.
නිශ්ශබ්ද වීමෙන් ආයුෂමතුන් පිරිසිදු යි දැන ගන්නෙමි. යම් සේ වෙන්
වෙන් කොට විචාරණලද්දහුගේ (මා විචාරන්නේ ය යි දැන) විචාල දෑ
කීමෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මෙබඳු පිරිස්හි තෙවනවර තෙක් අස්වන
ලද්දේ වේ. යම් මහණෙක් තෙමේ තෙවනවර තෙක් අස්වනු ලබන කල්හි
නමා කෙරෙහි ඇති ඇවැත සිහිපත් කරමින් ප්‍රකාශ නො කෙරේ නම්,
සමපජානමුසාවාදය වේ. ආයුෂමතුනි, සමපජානමුසාවාදය අන්තරායකර-
බ්බයෙකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. එහෙයින්
ඇවැතට පැමිණියා වූ, ඒ ඇවැත සිහිපත් කරන්නා වූ, පිරිසිදුවට
බලාපොරොත්තු වන්නා වූ, භික්ෂුහු විසින් ඇති ඇවැත කිය යුතු ය.
ඒ එසේ ම ය. ප්‍රකාශ කිරීම හෙතු කොට ඒ ඕනට පහසු වෙයි.

13. “පාතිමොක්ඛ” නම් ආදිමෙතං මුඛමෙතං පමුඛමෙතං කුසලානං ධම්මානං. තෙන චූළචති “පාතිමොක්ඛ” නති.

14. “ආයසමනෙතා” නි පියචචනමෙතං. ගරුචචනමෙතං. සගාරච සප්පතිස්සවාඨචචනමෙතං. “ආයසමනෙතා” නි.

15. “උද්දිස්සාමි” නි ආවික්ඛිස්සාමි. දෙසිස්සාමි. ¹ පඤ්ඤාපෙස්සාමි. පට්ඨපෙස්සාමි. විචරිස්සාමි, විහරිස්සාමි. උත්තානී කරිස්සාමි. ² පකාසිස්සාමි.

16. “තං” නි පාතිමොක්ඛං චූළචති.

17. “සඤ්ඤා ජනනා” නි යාචනිකා නස්සා පරිසාය ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච, එතෙ චූළචනති සඤ්ඤා ජනනා නි.

18. “සාධුකං සුඤ්ඤාමා” නි අට්ඨිකත්වා ³ මනසි කත්වා සඤ්ඤා ජනනා ⁴ සමනනාගරාම.

19. “මනසි කරොමා” නි එකගගචිත්තා අවික්ඛිතචිත්තා අවිසානට්ඨිත්තා නිසාමෙම.

20. “යස්ස සියා ආපතති” නි ථෙරස්ස වා නවස්ස වා මජ්ඣිමස්ස වා පඤ්ඤානං වා ආපතතික්ඛිකානං අඤ්ඤාතරා ආපතති. සත්තනං වා ආපතතික්ඛිකානං අඤ්ඤාතරා ආපතති.

21. “සො ආවිකරෙය්‍යා” නි සො දෙසෙය්‍ය, සො විචරෙය්‍ය, සො උත්තානී කරෙය්‍ය, සො පකාසෙය්‍ය සම්ඝමජේඛි වා ගණමජේඛි වා එකසුග්ගලෙ වා.

22. “අසනති නාම ආපතති” අනඤ්ඤාපනනා වා නොති, ආපජ්ජිත්වා වා චූළචති.

23. “තුණ්හි හවිතඛං” නි අභිවාසෙතඛං, න ඛ්‍යාගරිතඛං.

24. “පරිසුද්ධා නි චෙදිස්සාමි” නි ජාතිස්සාමි. ධාරෙස්සාමි.

25. “යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං නොති” නි යථා එකෙන එකො පුට්ඨො ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙවං ⁵ තස්සා පරිසාය ජාතිතඛං මං පුච්ඡති නි. එවරුපා නාම පරිසා හිකුච්චසා චූළචති.

26. “යාවතනිසං අනුසාවිතං නොති” නි සකිමපි අනුසාවිතං නොති. දුතියමපි අනුසාවිතං නොති. තතියමපි අනුසාවිතං නොති.

27. “සරමානො” නි ජාතමානො. සඤ්ඤානමානො.

28. “අසනති නාම ආපතති” අඤ්ඤාපනනා වා නොති, ආපජ්ජිත්වා වා අචූළචති.

29. “නාවිකරෙය්‍යා” නි න දෙසෙය්‍ය, න විචරෙය්‍ය, න උත්තානී කරෙය්‍ය, න පකාසෙය්‍ය සම්ඝමජේඛි වා ගණමජේඛි වා එකසුග්ගලෙ වා.

1. දෙසෙස්සාමි” ම ඡ සං. PTS. 2. උත්තානී කරිස්සාමි” ම ඡ සං. PTS.

3. “අට්ඨිකත්වා” ම ඡ සං. 4. “සඤ්ඤා ජනනා” ම ඡ සං. PTS.

5. “එවමෙව” ම ඡ සං.

13. “පාතිමොක්ඛං” යනු මේ සංවරසීලය තෙමේ ‘පාති’ සංඛ්‍යාත කුලලධම්මයන්ට (මොක්ඛ=) ආදී වේ. මේ මුඛය වේ. මේ ප්‍රධාන වේ. එහෙයින් “පාතිමොක්ඛං” යි කියනු ලැබේ.

14. “ආයසමනො” යනු ප්‍රියච්චනයෙකි. ගරුච්චනයෙකි. අවවාද පිළිගන්නවුන්ට ගෞරව කළ යුත්තන් ආසුරු කළවුන්ට නමෙකි. එහෙයින් “ආයසමනො” යි කියනු ලැබේ.

15. “උද්දිසිසාම” යන්නෙහි - කියන්නෙමි, දෙසන්නෙමි, පණවන්නෙමි, තබන්නෙමි, විවෘත කරන්නෙමි, බෙදන්නෙමි, ප්‍රකට කරන්නෙමි, ප්‍රකාශ කරන්නෙමි යන අර්ථය.

16. “කං” යි ප්‍රාතිමොක්ඛය කියනු ලැබේ.

17. “සබ්බව සන්නා” යනු ඒ සහපිරිසෙහි සඵලික නවක මධ්‍යම යම් පමණ භික්ෂුහු වෙන් ද, තෙල පැවිද්දේ “සබ්බව සන්නා” යි කියනු ලැබෙත්.

18. “සාධුකා සුණොම” යන්නෙහි - අභිවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළු භික්ෂු සලකමු යන අර්ථය.

19. “මනසි කුරොම” යන්නෙහි - ප්‍රයෝජන සලකා මෙනෙහි කොට මුළු භික්ෂු මනා කොට ගණිමු යන අර්ථය.

20. “යසා සියා ආපතති” යන්නෙහි අර්ථ නම් - තෙරනමකට හෝ නවකයකුට හෝ මධ්‍යමයකුට හෝ පසුභාවතීසකකියන් අතුරෙන් එක්තරා ඇවැත් හෝ සප්තාපතතිසකකියන් අතුරෙන් එක්තරා ඇවැත් වී නම් යනුයි.

21. “සො ආචිකරෙය්‍ය” යන්නෙහි අර්ථ නම් - ඒ භික්ෂු තෙමේ සම්ඝයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු ඉදිරියෙහි හෝ දෙසන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ විවෘත කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකට කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකාශ කරන්නේ ය යනුයි.

22. “අසනී නාම ආපතති” යනු, නො පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැත්.

23. “තුණ්හි හවිතබ්බං” යනු ඉවසිය යුතු ය. කතා නො කළ යුතු ය යනුයි.

24. “පරිසුද්ධා ති වෙදිසාම” යනු දන්නෙමි, දරන්නෙමි යනුයි.

25. “යථා බො පන පච්චිකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති” යනු යම් සේ එකකු විසින් වෙන් වශයෙන් එකෙක් විවාරණ ලද්දේ වෙන් වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ඒ පිරිසෙහි හුන් සාපතතික භික්ෂුහු විසින් “මා විවාරන්නේ ය” යි දන යුතු ය. මෙබඳු පිරිස නම් භික්ෂු පිරිස කියනු ලැබේ.

26. “යාචකතියං අනුසාවිතං හොති” යනු එකවරකුත් අස්වන ලද්දේ වේ. දෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ. තෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ යනුයි.

27. “සරමානො” යනු දන්නේ, මනා කොට දන්නේ යනුයි.

28. “අසනී නාම ආපතති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැත්.

29. “නාචිකරෙය්‍ය” යනු සම්ඝයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ නො දෙසන්නේ ය, විවෘත නො කරන්නේ ය, ප්‍රකට නො කරන්නේ ය, ප්‍රකාශ නො කරන්නේ ය යනුයි.

30. “සමපජානමුසාවාදස්ස හොති” ති සමපජානමුසාවාදෙ ¹ කිං හොති? දුක්ඛං හොති.

31. “අනතරාසිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා” ති කිස්ස අනතරාසිකො? පඨමස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය අනතරාසිකො. දුතියස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය අනතරාසිකො. තතියස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය අනතරාසිකො. චතුස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය අනතරාසිකො. ක්කිනානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තිනං තෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පටිවේකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය අනතරාසිකො.

32. “තසමා” ති තංකාරණං.

33. “සරමානෙතා” ති ජානමානෙන සංඤ්ජානමානෙන.

34. “විසුඤ්ඤාපෙකෙතා” ති වුට්ඨාතුකාමෙන විසුඤ්ඤාතුකාමෙන.

35. “සනතී නාම ආපනති” අප්ඤ්ඤානා වා හොති, ආපජ්ජිකා වා අවුට්ඨිතා.

36. “ආවිකාතබ්බා” ති ආවිකාතබ්බා සම්ඝමජ්ඣෙඤ්ඤා වා ගණමජ්ඣෙඤ්ඤා වා එකපුග්ගලෙ වා.

37. “ආවිකානං භික්ඛු එඤ්ඤා හොති” ති කිස්ස එඤ්ඤා හොති? පඨමස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. දුතියස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. තතියස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. චතුස්ස ක්කිනස්ස අධිගමාය එඤ්ඤා හොති. ක්කිනානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තිනං තෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පටිවේකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය එඤ්ඤා හොති ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඤ්ඤා “භගවතා පාතීමොකඤ්ඤෙසො අනුඤ්ඤානො” ති දෙවසිකං පාතීමොකං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, දෙවසිකං පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසපෙ පාතීමොකං උද්දිසිතු” නති.

39. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඤ්ඤා “භගවතා උපොසපෙ පාතීමොකඤ්ඤෙසො අනුඤ්ඤානො” ති පක්ඛස්ස නික්ඛන්තුං පාතීමොකං උද්දිසන්ති වාතුද්දෙස පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව පක්ඛස්ස. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. න භික්ඛවෙ පක්ඛස්ස නික්ඛන්තුං පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සකිං පක්ඛස්ස වාතුද්දෙස වා පණ්ණරසෙ වා පාතීමොකං උද්දිසිතු” නති.

40. තෙන තෙව පන සමයෙන භික්ඤ්ඤා “සථාපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසන්ති සකාය සකාය පරිසාය. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, සථාපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං සකාය සකාය පරිසාය. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමග්ගානං උපොසප්පමම්” නති.

30. “සමපජානමුසාචාදස්ස හොති” මෙහි දූත දූත, බොරු කීමෙහි කීනම් දැවැන්තත් වේ ද? දුකුලා දැවැන්ත වේ.

31. “අන්තරායිකො ධම්මො චූතො භගවතා.” මෙහි කුමකට අන්තරායකර වේ ද? ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබීමට අන්තරායකර වේ. විතීය-ඥානය ලැබීමට අන්තරායකර වේ. තෘතීයඥානය ලැබීමට අන්තරායකර වේ. චතුඤ්ඤානය ලැබීමට අන්තරායකර වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙක්ඛම්ම- නිස්සරණ- පටිවේක යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට අන්තරායකර වේ.

32. “තසමා” - ‘ඒ හෙතෙවින්’ යනුයි.

33. “සරමානෙන” - දන්තනු විසින්, මනා කොට දන්තනු විසින්- යනුයි.

34. “විසුඛාපෙකෙත” - නැති සිටිනු කැමැත්තනු විසින්- දැවැන්තත් පිරිසිදු වනු කැමැත්තනු විසින් යනුයි.

35. “සන්තී නාම ආපත්ති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ දැවැන්තයි.

36. “ආචිකාතබ්බා” - සංඝසා මැද හෝ ගණසා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ ප්‍රකාශ කළ යුතු ය යනුයි.

37. “ආචිකාතා නිස්ස ථාසු හොති” මෙහි කුමකට පහසු වේ ද? ප්‍රථම-ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. විතීයධ්‍යානය ලැබීමට පහසු වේ. තෘතීය ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. චතුඤ්ඤානය ලැබීමට පහසු වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙක්ඛම්ම- නිස්සරණ- පටිවේක- යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට පහසු වේ.

38. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාමොක් උදෙසීම අනුදත්තා ලද” යි දින පනා පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, දින පනා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාදැවැන් වේ. මහණෙනි, පොහෝ දිනයෙහි පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

39. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උපපාසථදිනයෙහි පාමොක් උදෙසීම අනුදත්තා ලද” යි කුදුස්වක්හි ද පසළොස්වක්හි ද පක්‍ෂයේ අටවක්හි ද යි පක්‍ෂයට තෙවරක් පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, පක්‍ෂයට තෙවරක් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාදැවැන් වේ. මහණෙනි, පක්‍ෂයකට වරක් - කුදුස්වක්හි හෝ පසළොස්වක්හි හෝ පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

40. එකල්හි සචග භික්ෂුහු පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාදැවැන් වේ. මහණෙනි, සමහි වූවන්ගේ පෙනෙවස් නම් අනුදනිමි”

41. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤන්තං සමන්තානං උපොසථකමුත්ති. කිත්තාවතා භු බො සාමග්ගි තොති යාවතා ඵකාවාසො? උදුහු සබ්බා පුප්ඵී”ති? ¹ භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵත්තාවතා සාමග්ගි යාවතා ඵකාවාසො”ති.

42. තෙන බො පන සමසෙන ආයස්මා මහාකප්පිනො රාජගහෙ විහරති මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ. අථ බො ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “ගච්ඡ්--ය්‍යං වාහං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්ස්‍යං? ගච්ඡ්ස්‍යං වාහං සඛ්‍යකමමං? න වා ගච්ඡ්ස්‍යං? අථ බ්වාහං විසුද්ධා පරමාය විසුද්ධියා” ති.

43. අථ බො භගවා ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස වෙනසා වෙනො පරිචිතකමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං ² වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, ඵවමෙව ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්ගිතො මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබ්බෙ ³ පාතුරතොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤන්තො ආසනෙ, ආයස්මාපි බො මහාකප්පිනො භගවන්තා අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තං බො ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං භගවා ඵතදවොච:

44. “නභු තෙ කප්පින, රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි? ගච්ඡ්ස්‍යං වාහං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්ස්‍යං? ගච්ඡ්ස්‍යං වාහං සඛ්‍යකමමං? න වා ගච්ඡ්ස්‍යං? අථ බ්වාහං විසුද්ධා පරමාය විසුද්ධියා” ති. “ඵවමනන්තං”. “කුමෙන වෙ බ්‍රාහ්මණො උපොසථං න සකකරිස්සථ, න ගරු කරිස්සථ, න මානෙස්සථ, න පුජෙස්සථ, අථ තො වරති උපොසථං සකකරිස්සති? ගරු කරිස්සති? මානෙස්සති? පුජෙස්සති? ගච්ඡ් නි: බ්‍රාහ්මණ, උපොසථං. මා නො අගමාසි. ගච්ඡ්ච සඛ්‍යකමමං මා නො අගමාසි” ති. “ඵවමනන්තං” ති බො ආයස්මා මහාකප්පිනො භගවතො පච්චසෙසාසි.

45. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං ධම්මිකා කථාය සඤ්ඤායා සමාදුපෙතා සමුත්තන්තෙත්වා සමපතංසෙත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, ඵවමෙව මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබ්බෙ අන්තර්ගිතො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරතොසි.

1 “පථවීති” ම ඡ සං.

2 “සමිඤ්ජිතං” ම ඡ ස

3. “සමුබ්බෙ” ම ඡ සං.

41. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමගි වුවන්ට පෙනෙවස්කම් අනුදන්තා උද්දේ ය. සමගිය කෙතෙක් ද? එක් ආවාසයක් තෙක් ද? නොහොත් මුළුපොළොව ද?” යි සිහි විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුන. “මහණෙනි, (සීමාවට රැස් වූ) එකාවාසය යම් තාක් ද සමගිය එපමණ ය යි අනුදනිමි”.

42. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ රජගනනුවර මගදය නම් මද්දකුච්ඡයෙහි වැඩ වසති. එහි එකලා ව විවේකයෙන් හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට “මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි ද? නො යන්නෙමි ද? සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි ද? නො යන්නෙමි ද? ගියත් නොගියත් මම උතුම් වූ පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදුබැව් ඇත්තේ වෙමි” යි සිහි විය.

43. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නම සිහින් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ සිත දැන බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඵෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් (ඉතා වහා) ගිජුකුළුවීමෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් මාගදය නම් වූ මද්දකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූ සේක. පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්සේක. පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:-

44. “කප්පින ය, එකලා ව විවේකයෙන් හුන් ඔබට ‘මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි දෝ නෝ නො යන්නෙමි දෝ නෝ සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි දෝ නෝ නොයන්නෙමි දෝ නෝ - ගියත් නො ගියත් මම උතුම් පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදු වූයේ වෙමි’ යි මෙබඳු සිතක් වූයේ නො වේ ද?” යි. “සවාමීනි, එසේ ය” යි කී කල්හි “රහත් වූ තෙමි උපොසඨයට සත්කාර නො කරන්නහු නම්, ගරු නො කරන්නහු නම්, නො පුදන්නහු නම්, එකල්හි කවරෙක් උපොසඨයට සත්කාර කරන්නේ ද? ගරු කරන්නේ ද? බුහුමන් කරන්නේ ද? පුදන්නේ ද? බ්‍රාහ්මණය, උපොසඨයට යව, නො යන්නෙහි නො ව. සඛ්‍යකමීයට යව, නො යන්නෙහි නො ව” යි වදාළ සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ “සවාමීනි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට දකුණිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඵෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් මාගදය නම් මද්දකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ගිජුකුළුවීමෙහි පහළ වූ සේක.

46. අපි බො භික්ෂූන් එතද්දොසි: “නගවතා පඤ්ඤානතං එතතාවතා සාමග්ගි යාවතා එකාවාසොති. කීතතාවතා ඉු බො එකාවාසො තොති?” ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමනනිතුං. එවං ව පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බා, පඨමං නිමිත්තා කීතෙතතබ්බා - පබ්බතනිමිත්තං, පාසාණනිමිත්තං, වතනිමිත්තං, රුක්ඛනිමිත්තං, මග්ගනිමිත්තං, වමමිකනිමිත්තං, නදීනිමිත්තං, උදකනිමිත්තං, නිමිත්තෙත කීතෙතතා බ්‍යතෙතන භික්ෂූනා පටිබලෙන සඤ්ඤා සද්ධෙතබ්බා:

47. “සුඤ්ඤානු මෙ භනෙතා, සඤ්ඤා, යාවතා සමනතා නිමිත්තා කීතතිතා, යදි සඤ්ඤා පතතකල්ලං, සඤ්ඤා එතෙති නිමිත්තෙතති සීමං සමමනෙතය්‍ය සමානසංවාසං එකුපොසථා, එසා ඤ්ඤති.”

“සුඤ්ඤානු මෙ භනෙතා, සඤ්ඤා, යාවතා සමනතා නිමිත්තා කීතතිතා, සඤ්ඤා එතෙති නිමිත්තෙතති සීමං සමමනනි සමානසංවාසං එකුපොසථා, යස්සායසමනෙතා බමති එතෙති නිමිත්තෙතති සීමාය සමමුති ¹ සමානසංවාසාය එකුපොසථාය, සො ඤ්ඤාය්‍ය යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමනා සීමා සඤ්ඤන එතෙති නිමිත්තෙතති සමානසංවාසා එකුපොසථා, බමති සඤ්ඤා, නස්මා ඤ්ඤති, එවමෙන: ධාරයාමි” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු “නගවතා සීමා-සමමුති අනුඤ්ඤානා” ති අනිමනනියො සීමායො සමමනනනි වතුයොජනිකාපි පඤ්චයොජනිකාපි ඡයොජනිකාපි. භික්ෂු උපොසථං ආගච්ඡන්තා උද්දිසමානෙපි පාතිමොකෙබ්බ ආගච්ඡන්ති. උද්දියමනෙතපි ආගච්ඡන්ති. අනතරාපි පරිවසන්ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසු. “න භික්ඛවෙ අනිමනනි සීමා සමමනනිතබ්බා වතුයොජනිකා වා පඤ්චයොජනිකා වා ඡයොජනිකා වා, යො සමමනෙතය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නියොජනපරමං සීමං සමමනනිතු” තති.

49. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු නදීපාරං සීමං ² සමමනනනි. උපොසථං ආගච්ඡන්තා භික්ෂුපි වුග්ගන්ති. පතතාපි වුග්ගන්ති. විවරානපි වුග්ගන්ති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසු. “න භික්ඛවෙ, නදීපාරං සීමා සමමනනිතබ්බා, යො සමමනෙතය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ඤ්ඤා ධූවි නාචා වා ධූවි සෙඤ්ඤා වා, එවරුපං නදීපාරං සීමං සමමනනිතු” තති.

1. “සමමන” සි.

2. “නදීපාරසීමා” ම ඡ සා.

46. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එකාවාසය යම් තැන ද, සමයෙහි ඒ තැන යයි පණවන ලදී. කොපමණකින් එකාවාසය වේ දැ” යි සිහි වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. උන්වහන්සේ (මෙසේ වදාළසේක). “මහණෙනි, සීමාව සමමත කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. පබ්බතනිමිත්ත- පාසාණනිමිත්ත- වනනිමිත්ත- රුක්කනිමිත්ත- මහනිමිත්ත- වම්මකනිමිත්ත- නදීනිමිත්ත (යන මේ) නිමිති පළමු කොට කීතීනය කළ යුතු ය. නිමිති කීතීනය කොට වාන්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුන්ගේ විසින් සමස තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය.

47. “සමාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීතීනය කරණ ලද ද, ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් දැන්තේ නම්, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාවක් සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සමාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීතීනය කරණ ලද ද, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාවක් සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුගට මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාව සමමත කිරීම රුචි වේ නම්, තෙතෙමේ තුෂ්ණීභූත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, තෙතෙමේ කියවා. සමසයා විසින් මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසථ වූ සීමාව සමමත කරණ ලදීද ය. සමසයාට එය රුචි වේ. එතෙසින් තුෂ්ණීභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

48. එකල්හි සභග භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සීමා සමමත කිරීම අනුදන්නා ලදැ” යි සිටු යොදුන් පමණ වූ ද පස් යොදුන් පමණ වූ ද සයොදුන් පමණ වූ ද ඉතා මහත් සීමා සමමත කරන්. භික්ෂුහු උපොසථයට එන්නේ පාමොක් උදෙසා ලබන කල්හි ද එන්. පාමොක් උදෙසා ඇසිල්ලෙහි ද එන්. අතර ද රැඳෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සිටු යොදුන් පමණ වූත් පස් යොදුන් පමණ වූත් සයොදුන් පමණ වූත් ඉතා මහත් සීමා සමමත නො කට යුතු ය. යමෙක් සමමත කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, තුන් යොදුන පරම කොට ඇති සීමා සමමත කිරීමට අනුදනිමි” යි.

49. එකල්හි සභග භික්ෂුහු නදිය මැදි කොට දෙගංඉප්පරෙහි සීමා සමමත කෙරෙත්. උපොසථයට එන්නා වූ භික්ෂුහු ද (ගහදියෙන්) ගසාගෙණ යනු ලැබෙත්. පාත්‍ර ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. සිටුරු ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, නදිය යට කොට සිටි සීමා සමමත නො කළ යුතු ය. යමෙක් සමමත කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, යම් තැනෙක නිතර හැසිරෙණ නැවත් හෝ නිතර තිබෙන තෙසක් හෝ වන්නේ ද, එබඳු වූ නදීපාර සීමාව සමමත කරන්නට අනුදනිමි” යි.

50. තෙන බො පන සමසෙන භික්ඛු අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. අසමෙක්ඛතෙන ආගන්තුකා භික්ඛු න ජානන්ති: “කත්ථ වා අසුපොසපො කරිසිස්සති” ති. භගවතො එතමත්ථ: ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං අසමෙක්ඛතෙන. යො උද්දිසෙස්ස, ආපඤ්ඤා දුක්ඛපටස්ස, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසඨාගාරං සමමනතිත්වා උපොසඨං කාතුං, යා සමෙක්ඛා ආකම්බති විහාරං වා අසිංසොගං වා පාසාදං වා හමමියං වා ගුහං වා, එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනති-තබ්බං. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙක්ඛා ඤාපෙතබ්බො:

51. “සුණාතු මෙ භගෙන, සමෙක්ඛා, යදි සමෙක්ඛස්ස පතනකල්ලං, සමෙක්ඛා ඉත්ථනාමං විහාරං උපොසඨාගාරං සමමනෙස්ස, එසා ඤාති.”

“සුණාතු මෙ භගෙන, සමෙක්ඛා, සමෙක්ඛා ඉත්ථනාමං විහාරං උපොසඨාගාරං සමමනති. යස්සායසමතො බමති ඉත්ථනාමස්ස විහාරස්ස උපොසඨාගාරස්ස සමමුති, සො ඩුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙස්ස.”

“සමමතො සමෙක්ඛන ඉත්ථනාමං විහාරො උපොසඨාගාරං. බමති සමෙක්ඛස්ස. තස්මා ඩුණ්හි, එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමසෙන අඤ්ඤාතිරසමිං ආවාසෙ දේඨ උපොසඨාගාරානි සමමතානි නොනති. භික්ඛු උග්ගත්ථ සන්තිපත්තන්ති “ඉධ උපොසපො කරිසිස්සති. ඉධ උපොසපො කරිසිස්සති” ති. භගවතො එතමත්ථ: ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, එකස්මිං ආවාසෙ දේඨ උපොසඨාගාරානි සමමනතිතබ්බානි. යො සමමනෙස්ස, ආපඤ්ඤා දුක්ඛපටස්ස, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකං සමුතතිත්වා¹ එකත්ථ උපොසඨං කාතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමුතනතබ්බං. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙක්ඛා ඤාපෙතබ්බො:

53. “සුණාතු මෙ භගෙන, සමෙක්ඛා, යදි සමෙක්ඛස්ස පතනකල්ලං, සමෙක්ඛා ඉත්ථනාමං උපොසඨාගාරං සමුතනෙස්ස, එසා ඤාති.

සුණාතු මෙ භගෙන, සමෙක්ඛා, සමෙක්ඛා ඉත්ථනාමං උපොසඨාගාරං සමුතනති.² යස්සායසමතො බමති ඉත්ථනාමස්ස උපොසඨාගාරස්ස සමුතනො, සො ඩුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙස්ස.

සමුතනං සමෙක්ඛන ඉත්ථනාමං උපොසඨාගාරං. බමති සමෙක්ඛස්ස. තස්මා ඩුණ්හි, එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

1. “සමුතනත්වා” ම ඡ සං. P T S

2. “සමුතනති” තො චි. ම හු ප.

50. එකල්හි භික්ෂුහු පිරිවෙණක් (=පන්සලක්) පාසා සීමා ලකුණු නො කොට පාමොක් උදෙසක්. ආගන්තුක භික්ෂුහු “අද උපොසථය කො නැත්ති කරණු ලැබේ දැ” යි නො දනිත්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණ. “මහණෙනි, ලකුණු නො තබා පිරිවෙණක් පාසා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සමස තෙමේ වෙතෙරක් හෝ ගුරුඵපියාපත් වැනි පියසි ඇති ගෙයක් හෝ පතයක් හෝ සදලු සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ කැමැති නම්, විහාරාදි එබඳු ගෙයක් පොතෝගෙයක් කොට සමමත කර පොතොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස තෙමේ (පලමු කොට) දැන්විය යුතු ය:

51. “සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ මෙ නම් විහාරය පොතෝගෙයක් කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමස තෙමේ මෙ නම් විහාරය පොතෝගෙයක් කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් විහාරයාගේ උපොසථාගාරසමමුත්තිය රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීම්භුත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා. ’

“සමසයා විසින් මෙ නම් විහාරය උපොසථාගාරයක් කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සමසයාට රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙකු පොතෝ ගෙවල් දෙකක් සමමත කරණ ලද්දේ ය. භික්ෂුහු “මෙහි පොතොය කරණු ලබන්නේ ය. මෙහි පොතොය කරණු ලබන්නේ ය” යි දෙ නැත්ති රැස් වෙත්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණ. “මහණෙනි, එක ආවාසයෙකු පොතෝ ගෙවල් දෙකක් සමමත නො කළ යුතු ය. යමෙක් සමමත කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, එක් පොතෝගෙයක් උදුරා එක් නැතෙකු පොතොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

53. “සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සමසයාට කල් පැමිණියේ නම්, සමස තෙමේ මෙ නම් ඇති පොතෝගෙය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමස තෙමේ මෙ නම් ඇති පොතෝගෙය උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් ඇති පොතෝගෙය උදුරාලීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීම්භුත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් හෙ තෙමේ කියාවා.”

“සමසයා විසින් මෙ නම් ඇති පොතෝගෙය උදුරණ ලද්දේ ය. සමසයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

54. තෙන ඛො උත සමයෙන අඤ්ඤාචාරස්මි ආවාසෙ අතිබුද්ධං උපොසථාගාරං සමමනං හොති. තදනුපොසථෙ මහාභික්ඛුසඛෙසා සනති-පතිතො හොති. භික්ඛු අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අස්සොසුරා. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දනොසි: “භගවතා උඤ්ඤාතං උපොසථාගාරං සමමනතිඨා උපොසථො කාතබ්බො ති. මයඤ්චෙන අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අස්සොසුරො 1. නතො හු ඛො අමහාකං උපොසථො? අතතො හු ඛො?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

“සමමනාය වා භික්ඛවෙ, භූමියා නිසින්නො 2 අසමමනාය වා යතො පාතීමොක්ඛං සුණ්හි, ඤාතොචස්ස උපොසථො. තෙන හි භික්ඛවෙ, සඛෙසා යාවමහන්නං උපොසථපමුඛං 3 ආකඛති, තාවමහන්නං උපොසථපමුඛං සමමනාතු. එවඤ්ච උත භික්ඛවෙ, සමමනතිතබ්බං: පඨමං නිමිත්තං කිත්තොතබ්බං 4. නිමිත්තෙ කිත්තොති, බ්‍යත්තෙත භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො:

55. “සුණාතු මෙ හතෙන, සඛෙසා, යාවතා සමන්නා නිමිත්තං කිත්තො, යදි සඛස්ස උතතකල්ලං, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනොය්‍ය. එසා ඤාති.

“සුණාතු මෙ හතෙන, සඛෙසා, යාවතා සමන්නා නිමිත්තං කිත්තො, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනති. යස්සායස්වතො බමති එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛස්ස සමමුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

“සමමනං සඛෙසන එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං. බමති සඛස්ස. තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ඛාරයාමි” ති.

56. තෙන ඛො උත සමයෙන අඤ්ඤාචාරස්මි ආවාසෙ තදනුපොසථෙ නවකා භික්ඛු පඨමතරං සනතිපතිඨා “න තාව ථෙරා ආගච්ඡන්ති” ති පක්ඛමිසු. උපොසථො විකල්ලො 5 අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනුපොසථෙ ථෙරෙහි භික්ඛුති පඨමතරං සනතිපතිතු” තති.

57. තෙන ඛො උත සමයෙන රාජශතෙ සම්බුද්ධා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛු විවදන්ති: “අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු. අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “ඉම උත භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛු විවදන්ති: ‘අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු. අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කරියතු’ ති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සබ්බෙතෙව එකජ්ඣං සනතිපතිඨා උපොසථො කාතබ්බො. යත්ථ වා උත ථෙරො භික්ඛු විතරති 6, තත්ථ සනතිපතිඨා උපොසථො කාතබ්බො. තතෙව වග්ගෙන සඛෙසන උපොසථො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපතිති දුක්ඛාපය්‍යා” ති.

1. “අඤ්ඤා” PTS.

2. “නිසින්නා” ම ඡ සං. PTS.

3. “උපොසථමුඛං” සි. 4. “නිමිත්තං කිත්තොතබ්බං” ම හු ප. හො ඩි.

5. “විකල්ලො” ම ඡ සං. PTS. 6. “ථෙරා භික්ඛු විතරන්ති” ම හු ප. හො ඩි.

54. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඉතා කුඩා වූ පොතෝගෙයක් සමමත කරණ ලද්දේ ය. එදවස පොතෝදිනයෙහි මහාභික්ෂුසඬ්ඨ තෙමේ රැස් වූයේ වේ. භික්ෂුහු සමමත නො කළ බිම හුන්නාහු පාමොක් උදෙසාම ඇසූහ. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පොතෝගෙයක් සමමත කොට පොතොය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද සමමත නො කළ බිම හුන්නමෝ පාමොක් උදෙසාම ඇසූමු. (එතෙසින්) අප විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ද? නො කරණ ලද්දේ ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

“මහණෙනි, සමමත කළ බිම හෝ සමමත නො කළ බිම හෝ හුන්නෝ පාමොක් උදෙසාම අප ද ඒ භික්ෂුහු විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ම වේ. මහණෙනි, එසේ තම සඬ්ඨ තෙමේ යම් පමණ මහත් වූ උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාක් කැමැති වේ නම් එ පමණ මහත් වූ උපොසඨා-ගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පළමු කොට නිමිති කීර්තිය කළ යුතු ය. නිමිති කීර්තිය කොට ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඨ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

55. “සඬ්ඨනි, සඬ්ඨ තෙමේ මාගේ විවනය අසාවා. යම් පමණ භාත්පස නිමිති කීර්තිය කරණ ලද ද, සඬ්ඨයාට කල් පැමිණියේ නම්, සඬ්ඨ තෙමේ මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කරන්නේ ය මේ දැන්වීම ය.”

“සඬ්ඨනි, සඬ්ඨ තෙමේ මාගේ විවනය අසාවා. යම් පමණ භාත්පස නිමිති කීර්තිය කරණ ලද ද, සඬ්ඨ තෙමේ මේ නිමිති වලින් උපොසඨා-ගාරආලිඤ්ඤාක් සමමත කරයි. යම් ආයුෂ්මතෙකුකට මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාගේ සමමතිය රුචි වේ නම් හෙ තෙමේ තුමණිමිතුන වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා.

“සඬ්ඨයා විසින් මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤ්ඤාගේ සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඨයාට රුචි වේ. එතෙසින් තුමණිමිතුන වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි නවක භික්ෂුහු පළමු කොට රැස් වී “සඬ්ඨරයන් වහන්සේලා ඒ තාක් නො එක්” යි නික්ම ගියහ. උපොසඨය අසම්පූර්ණ වූයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, එ දවස පොතොයෙහි පළමු කොට සඬ්ඨරභික්ෂුන් රැස් වීමට අනුදනිමි” යි.

57. එකල්හි රජගහනුවර සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. ඒ ආවාසයන්හි වැඩ භික්ෂුහු “අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා” යි විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. එහි වැඩ භික්ෂුහු ‘අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා’ යි විවාද කෙරෙත්. මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් ම එක් තැනෙකහි රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. සඬ්ඨර භික්ෂු තෙමේ යම් ආවාසයෙක වෙසේ නම්, එ තැනට රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. වහි වූ සඬ්ඨයා විසින් පොතොය නො කළ යුත්තේ ම ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත වේ” යි.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාකස්සපො අකිකච්ඡද්ද රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනතරාමයෙන නදිං තරන්තො මනං වුළොහා අනොසි. විවරානිස්ස අලොකි. භික්ඛු ආයසමන්තං මහාකස්සපං එතදවොචුං: “කිස්ස තෙ ආවුසො විවරානි අලොකි?” ති. “ඉදං ආවුසො අකිකච්ඡද්ද රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනතරාමයෙන නදිං තරන්තො මනමිති වුළොහා. තෙන මෙ විවරානි අලොකි” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ, සඛෙස්ස නං සීමං සමමනා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සඛෙස්ස නං සීමං නිව්චරෙන අවිප්පවාසං සමමනාහු. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමමනනිතඤ්ඤා: ව්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙස්ස ඤාපෙතඤ්ඤා:

59. “සුණොහු මෙ භතො සඛෙස්ස, යා සා සඛෙස්ස නං සීමං සමමනා සමානසංවාසා එකුපොසථා, යදි සඛෙස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙස්ස නං සීමං නිව්චරෙන අවිප්පවාසං සමමනෙතස්ස, එසා ඤාති.”

“සුණොහු මෙ භතො, සඛෙස්ස යා සා සඛෙස්ස නං සීමං සමමනා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සඛෙස්ස නං සීමං නිව්චරෙන අවිප්පවාසං සමමනාති. යස්සායසමනො ඛමති එතිස්සා සීමාය නිව්චරෙන අවිප්පවාසාය 1 සමමුති, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමනා සා සීමං සඛෙස්ස නිව්චරෙන අවිප්පවාසා 2. ඛමති සඛෙස්ස. තස්මා භුණති. එව මෙතං ධාරයාමි” ති.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා නිව්චරෙන අවිප්පවාසසමමුති අනුඤ්ඤාහා” ති අනතරස්සරෙ විවරානි නික්ඛිපති. තානි විවරානි නස්සනති පි ඛයනති පි උඤ්ඤෙති පි බ්‍යංගති. භික්ඛු දුට්ඨොලා තොනති ලුබ්චිවරා, භික්ඛු එවමානස්ස: “කිස්ස භුමෙහ ආවුසො, දුට්ඨොලා ලුබ්චිවරා?” ති. “ඉධ මයං ආවුසො භගවතා නිව්චරෙන අවිප්පවාස සමමුති අනුඤ්ඤාහා ති අනතරස්සරෙ විවරානි නික්ඛිපිමා. තානි විවරානි නට්ඨාති පි. දඬුනි පි. උඤ්ඤෙති පි බාසිතාති. තෙන මයං දුට්ඨොලා ලුබ්චිවරා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ සඛෙස්ස නං සීමං සමමනා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඛෙස්ස නං සීමං නිව්චරෙන අවිප්පවාසං සමමනාහු යපෙති. ගාමිඤ්ච ගාමුප්පාරිඤ්ච. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතඤ්ඤා: ව්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙස්ස ඤාපෙතඤ්ඤා:

58. එකල්හි ආයුෂමන් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේ අකුකුඬික විහාරයෙන් රජගහ නුවරට උපෝසථය පිණිස එන්නාහු අතරමග දී නදියකින් එතෙර වනයෙක් මදකින් ජලයෙන් ගසාගෙණ යන ලද්දේ වූහ. (එයින්) උන්වහන්සේගේ සිවුරු තෙමුනේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු ආයුෂමන් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, නුඹ-වහන්සේගේ සිවුරු කුමක් හෙයින් තෙමුනේ ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අකුකුඬිකවිහාරයේ සිට රජගහනුවර වෙළුමනට උපෝසථය පිණිස එන්නෙමි අතරමග ගෙනේ එකතර වන්නෙමි ජලයෙන් මදකින් ගසා ගෙණ යන ලද්දෙමි. එයින් මගේ සිවුරු තෙමුනේ ය” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද සඬ්ඝතෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය යි* සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය.”

59. “සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්ඝයා විසින් සමාන-සංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඬ්ඝයානට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය යි සමමත කරන්නේ ය. මේ දන්වීම ය.

“සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන්සිවුරෙන් අවිප්පවාසය යි සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුට තුන්සිවුරෙන් අවිප්පවාසසමමුතිය රුචි වේ නම්, හෙතෙමේ තුෂණීම්භූත වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙතෙමේ කියවා. සඬ්ඝයා විසින් තුන්සිවුරෙන් අවිප්පවාසය ඇති ඒ සීමාව සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරනු” යි.

60. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය පිළිබඳ සමමුතිය අනුදන්නා ලද” යි ගම් කුළ සිවුරු බහා තබන්. (එයින්) ඒ විවරයෝ නැසෙන්. ගින්නෙන් දූවෙන්. මියන් විසිනු දු කැවෙන්. භික්ෂුහු අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වෙති. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් නිසා අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වනු ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මෙහි අපි ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන්සිවුරෙන් අවිප්පවාසසමමුතිය අනුදන්නා ලද’ යි ගම් කුළ සිවුරු බහා තැබුවෙමු. (එයින්) ඒ විවරයෝ නැසුනාහ. (ගින්නෙන්) දූවුනාහ. මියන් විසිනුත් කැටුනාහ. අපි අපිරිසිදු සිවුරු ඇත්තෝ රළු සිවුරු ඇත්තෝ වූමහ” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඬ්ඝ තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය ඇත්තක් කොට, ගම් ද ගාමුප්පාරය ද නැර, සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය.

* උපසුඝ්‍රාම බාලිය යුතු.

61. “සුඤ්ඤානං මෙ භගෙන සංකප්පා: යා සං සංකප්පනං සීමා සමමනා සමානසංවාසා එකුපොසපා, යදි සංකප්පං පත්තකාලං, සංකප්පා නං සීමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමනනායං ඵපෙත්වා ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භගෙන, සංකප්පා: යා සං සංකප්පනං සීමා සමමනා සමාන සංවාසා එකුපොසපා, සංකප්පා නං සීමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමනනා ඵපෙත්වා ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ. යස්සායසමනො ඛමති ඵනිස්සා සීමාය නිව්වරෙන අවිප්පවාසාය සමමුති ඵපෙත්වා ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ, සො ඤාතස්ස. යස්ස නතතිමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමමනා සං සීමා සංකප්පනං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං ඵපෙත්වා ගාමිඤ්ඤ ගාමුපචාරිඤ්ඤ. ඛමති සංකප්පං. තසමා ඤාතති. ඵවමෙනා: ධාරයාමි” ති.

62. “සීමං භික්ඛවෙ, සමමනනෙනාන පඨමං සමානසංවාසසීමා ¹ සමමනනිතබ්බං. පඨමා නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමනනිතබ්බං. සීමං භික්ඛවෙ, සමුත්තනෙනාන පඨමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමුත්තනබ්බං. පඨමා සමානසංවාසසීමා සමුත්තනබ්බං. ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමුත්තනබ්බං: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංකප්පා ඤාපෙතබ්බං: -

63. “සුඤ්ඤානං මෙ භගෙන සංකප්පා: යො සො සංකප්පනං නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමනො, යදි සංකප්පං පත්තකාලං, සංකප්පා නං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමුත්තනෙය්‍ය. ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භගෙන සංකප්පා: යො සො සංකප්පනං නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමනො, සංකප්පා නං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමුත්තනති. යස්සායසමනො ඛමති ඵනිස්ස නිව්වරෙන අවිප්පවාසාය සමුත්තනො, සො ඤාතස්ස. යස්ස නතතිමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුත්තනො සො සංකප්පනං නිව්වරෙන අවිප්පවාසො. ඛමති සංකප්පං. තසමා ඤාතති. ඵවමෙනා: ධාරයාමි” ති.

64. “ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, සමානසංවාසසීමා ² සමුත්තනබ්බං: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංකප්පා ඤාපෙතබ්බං: -

“සුඤ්ඤානං මෙ භගෙන සංකප්පා, යා සං සංකප්පනං සීමා සමමනා සමාන-සංවාසා එකුපොසපා, යදි සංකප්පං පත්තකාලං, සංකප්පා නං සීමං සමුත්තනෙය්‍ය සමානසංවාසං එකුපොසපං. ඵසා ඤාතති.”

1. “සමාන සංවාසා සීමා” සි.

2. “භික්ඛංව සීමා” ම ඡ සං. අ චි. ම ඤු ප නො චි. ඡ ජු. P T S.

61. “සඛාමිනි, සඛස් තෙනෙම් මාගේ වචනය අසාවා: සඛස්සා විසින් සමානසංවාස වූ ඵකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඛස්සානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛස් තෙනෙම් ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සඛාමිනි, සඛස් තෙනෙම් මාගේ වචනය අසාවා. සඛස්සා විසින් සමාන සංවාස වූ ඵකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඛස් තෙනෙම් ඒ සීමාව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුප-චාරයන් හැර සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුනට ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය ඇති ඒ සීමාවගේ සමමතිය රුචි වේ නම්, තෙනෙම් තුන්සිවුරු වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, තෙනෙම් කියාවා.”

“සඛස්සා විසින් ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර තුන් සිවුරෙන් අවිප්ප-වාසය ඇති ඒ සීමාව සමමත කරණ ලද්දේ ය. සඛස්සානට රුචි වේ. එතෙසින් තුන්සිවුරු වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

62. මහණෙනි, සීමාවක් සමමත කරන්නාහු විසින් පලමු කොට සමානසංවාසසීමාව සමමත කළ යුතු ය. පසු ව තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය සමමත කළ යුතු ය. මහණෙනි, සීමාවක් උදුරන්නාහු විසින් පලමු කොට තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය ඉදිරිය යුතු ය. පසු ව සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය. මහණෙනි, තුන්සිවුරෙන් අවිප්පවාසය මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය: ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛස් තෙනෙම් මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

63. “සඛාමිනි, සඛස් තෙනෙම් මාගේ වචනය අසාවා: සඛස්සා විසින් යම් ඒ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසයෙක් සමමත කරණ ලද ද, සඛස්සානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛස් තෙනෙම් ඒ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සඛාමිනි, සඛස් තෙනෙම් මාගේ වචනය අසාවා: සඛස්සා විසින් යම් ඒ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසයෙක් සමමත කරණ ලද්දේ ද, සඛස් තෙනෙම් ඒ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුනට මේ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසයාගේ උදුරාලීම රුචි වේ නම්, තෙනෙම් තුන්සිවුරු වේවා. යමෙකුනට රුචි නො වේ නම්, තෙනෙම් කියාවා.”

“සඛස්සා විසින් ඒ තුන් සිවුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරණ ලද්දේ ය. සඛස්සානට කැමැති වේ. එතෙසින් තුන්සිවුරු වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

64. “මහණෙනි, මෙසේ සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය: ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛස් තෙනෙම් මෙසේ දැන්විය යුතු ය: “සඛාමිනි, සඛස් තෙනෙම් මාගේ වචනය අසාවා. සඛස්සා විසින් යම් ඒ සමානසංවාසඵකුපොසථසීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඛස්සානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛස් තෙනෙම් ඒ සමානසංවාසඵකුපොසථසීමාව උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භවතං සමයො: යා සා සමයෙන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සමයො තං සීමං සමුත්තරි සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායසමතො ඛමති එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය එකුපොසථාය සමුග්ගාතො, සො ධුණස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුත්තරා සා සීමා සමයෙන සමානසංවාසා එකුපොසථා. ඛමති සමසස්ස. තස්මා ධුණි, එවමෙතං ධාරයාමී” ති

65. “අසමමතාය භික්ඛවෙ, සීමාය අට්ඨපිකාය යං ගාමං වා නිගමං වා උපතිස්සාය විහරති, යා තස්ස ගාමස්ස වා ගාමසීමා, නිගමස්ස වා නිගමසීමා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

66. “අගාමකෙ වෙ භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤා සමන්තා සත්තබ්බන්තරා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

67. “සබ්බා භික්ඛවෙ, නදී අසීමා. සබ්බා සමුදෙඤ්ඤා අසීමො. සබ්බා ජාතස්සරො අසීමො. නදියා වා භික්ඛවෙ, සමුදෙඤ්ඤා වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමන්තා උදකුකෙඛවා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා” ති.

68. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං සමතිජ්ඣති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමා සමමතා, තෙසං තං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා සමතිජ්ඣතබ්බා. යො සමතිජ්ඣය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති

69. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං අපේක්ඛාත්ථරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සමමතා, තෙසං තං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමා සමමතා, තෙසං තං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ සීමාය සීමා අපේක්ඛාත්ථරිතබ්බා. යො අපේක්ඛාත්ථරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමන්තන්තෙන සිමන්තරිකං ඨපෙතා සීමං සමමන්තිතු” ති.

70. අථ බො භික්ඛුනං එතදකොසි: “කති නු බො උපොසථා?” තී. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඤ්ඤෙ මෙ භික්ඛවෙ, උපොසථා වා ධුංගුසිකො ව පණ්ණරසිකො ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤෙ උපොසථා” ති

“සමාමිති, සඬ්ඝ තෙතෙමි මාගේ චචනය අසාවා. සඬ්ඝයා විසින් යම් ඒ සමානසාවාසඵකුපොසඵසීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඬ්ඝ තෙතෙමි ඒ සමානසාවාසඵකුපොසඵසීමාව උදුරාලයි. යම් ආයුෂමතෙකුට මේ සමාන සාවාසඵකුපොසඵසීමාවගේ උදුරාලීම රුචි වේ ද, තෙතෙමි තුෂ්ණීච්ඡානු තෙමි. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, තෙ තෙමි කියාවා.

“සඬ්ඝයා විසින් ඒ සමානසාවාසඵකුපොසඵසීමාව උදුරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට රුචි වේ. එතෙසින් තුෂ්ණීච්ඡානු වේ. මෙය මෙසේ දරමි”යි.

65. “මහණෙනි, සීමාවක් සමමත නො කළ කල්හි නො පිරිසිදි කල්හි යම් ගමක් හෝ නිසම්ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වාසය කෙරේ ද, ඒ ගම පිළිබඳ යම් ගාමසීමාවක් හෝ නිසම්ගම පිළිබඳ යම් නිගමසීමාවක් හෝ වේ ද, මේ එහි සමානසාවාසඵකුපොසඵසීමාව” යි.

66. “මහණෙනි, ගම් නො වූ චන්දයෙහි තාත්පස සතරවටින් අබ්බන්තර* සතත් වේ ද, මේ එහි සමානසාවාස ඵකුපොසඵසීමාව ය.”

67. “මහණෙනි, සියලු නදිය සීමාව නො වෙයි. සියලු මුහුදු සීමාව නො වේ. සියලු ජානස්සරය (ඉබේ ඇති වූ විල) සීමාව නො වේ. මහණෙනි, නදියෙක හෝ මුහුදෙහි හෝ ජානස්සරයෙක හෝ යම් පෙදෙසක් මධ්‍යමපුරුෂයාගේ තාත්පස දිය ඉසීමෙන් පිරිසිදේ ද, මේ උදකුකෙබ්බය එහි සමානසාවාසඵකුපොසඵසීමා ය.”

68. එකල්හි සචග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව බිඳිත්. (මුහු කරත්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පළමු කොට සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික වේ. බාහැර කළ යුතු බවට නො පැමිණේ. කාරුණ්‍යට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පසු ව සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික නො වේ. බාහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කාරුණ්‍යට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව නො බිඳිය යුතු ය. යමෙක් බිඳින්නේ නම්, දුකුලාආලාභ වේ.

69. එකල්හි සචග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පළමු කොට සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික වේ. බාහැර කළ යුතු බවට නො පැමිණේ. කාරුණ්‍යට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුත් විසින් පසු ව සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික නො වේ. බාහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කාරුණ්‍යට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් යටපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාආලාභ වේ. මහණෙනි, සීමාවක් සමමත කරන්නාහු විසින් සීමාවට අතරක් තබා සීමා සමමත කරන්නට අනුදැනිමි.”

70. එකල්හි භික්ෂූන්ට “උපොසඵයෝ කෙනෙක් ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, වාතුගුප්පිකය පණ්ණරසිකය යි උපොසඵයෝ දෙදෙනෙකි. මහණෙනි, මේ උපොසඵයෝ දෙදෙන වෙති.”

* එක් අබ්බන්තරයක් විසිදුට ඊළඟක දුරය.

71. අප්ථං බො භික්ඛුනං එතදනොසි: “කතී නු බො උපොසථකමමා-
නී?” නි. භගවතො එතමන්හි ආරොචෙසු. “වන්තාරිමානී භික්ඛවෙ,
උපොසථකමමානී - අධිමෙත වග්ගං උපොසථකමමං, අධිමෙත සමග්ගං
උපොසථකමමං, ධිමෙත වග්ගං උපොසථකමමං ධිමෙත සමග්ගං
උපොසථකමමං” නති.

72. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං 1 අධිමෙත වග්ගං උපොසථකමමං, න
භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං උපොසථ-
කමමං අනුඤ්ඤාතං.”

73. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං අධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමමං, න
භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං
උපොසථකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

74. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙත වග්ගං උපොසථකමමං, න
භික්ඛවෙ, එවරුපං උපොසථකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං උපො-
සථකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

75. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙත සමග්ගං උපොසථකමමං, එවරුපං
භික්ඛවෙ, උපොසථකමමං කාතබ්බං. එවරුපඤ්ඤා මයා උපොසථකමමං
අනුඤ්ඤාතං. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, ‘එවරුපං උපොසථකමමං කප්පාම
යදිදං ධිමෙත සමග්ගං’ නති, එවං හි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බං” නති.

76. අප්ථං බො භික්ඛුනං එතදනොසි. “කතී නු බො පාතිමොක්ඛුඤ්ඤෙ
සා” නි. භගවතො එතමන්හි ආරොචෙසු. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පාති-
මොක්ඛුඤ්ඤෙසා - නිදනං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං
පස්මො පාතිමොක්ඛුඤ්ඤෙසො.”

77. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං
සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං දුතියො පාතිමොක්ඛුඤ්ඤෙසො.”

78. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස
සමසාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං තතියො
පාතිමොක්ඛුඤ්ඤෙසො.”

79. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස
සමසාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ථෙව අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන
සාවෙනබ්බං. අයං චතුත්ථො පාතිමොක්ඛුඤ්ඤෙසො.”

80. “විජ්ඣාරනෙව පඤ්ඤිමො. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා පාති-
මොක්ඛුඤ්ඤෙසා” නි.

71. එකල්හි භික්ෂූන්ට “උපොසථකමී කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මේ උපොසථකමී, අධිමයෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, අධිමයෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය, ධම්මයෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, ධම්මයෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය යි සභරෙකි.”

72. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධිමයෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

73. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධිමයෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

74. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධම්මයෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකළ යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්නා ලද ය.”

75. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධම්මයෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය කළ යුතු ය. මා විසින් අනුදන්නා ලද්දේ එබඳු උපොසථකමීයෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් ‘මේ ශාසනයෙහි යම් මේ ධම්මයෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, එබඳු වූ උපොසථකමීය කරන්නෙමු’ යි මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ තික්ෂිත යුතු ම ය.”

76. එකල්හි භික්ෂූන්ට “පාතිමොක්ඛදොසයෝ කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මේ පාතිමොක්ඛදොසයෝ පසෙකි. නිදානය උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ පළමුවන පාමොක්ඛදෙසීම වේ.”

77. “නිදානය උදෙසා සභාර පරිඡ් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුත්තේ ය. මේ දෙවන පාමොක්ඛදෙසීම වේ.”

78. “නිදානය උදෙසා සභාර පරිඡ් උදෙසා තෙළෙස් සත්තවසෙස් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ තෙවන පාමොක්ඛදෙසීම වේ.”

79. “නිදානය උදෙසා සභාරපරිඡ් උදෙසා තෙළෙස් සත්තවසෙස් උදෙසා අතියන දෙක උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ සිවුවන පාමොක්ඛදෙසීම වේ.”

80. “විසාර වශයෙන් ම පාමොක්ඛදෙසීම පස්වන උදෙසය යි. මහණෙනි, මේ පාමොක්ඛදෙසීම පසය.”

81. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු “නගවතො සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛපඤ්ඤාසො අනුඤ්ඤාතො හි සබ්බකාලං සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” හි.

82. තෙන බො උන සමයෙන කොසලෙසු ජනපඨෙදසු අඤ්ඤාතරුසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සචරතං¹ අගොසි. භික්ඛු නාසකඛිංසු වින්ථාරෙන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති අන්තරායෙ සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතු නති.”

83. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අසනිපි අන්තරායෙ සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අසනි අන්තරායෙ සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සති අන්තරායෙ සඛිඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. නත්‍රිමෙ අන්තරායා:- රූජන්තරායො චොරන්තරායො අග්‍යන්තරායො උදකන්තරායො මුහුසුන්තරායො අමුහුසුන්තරායො වාලුන්තරායො සිරිංසපන්තරායො ජීවිතන්තරායො බ්‍රහ්මවරියන්තරායො². අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපෙසු අන්තරායෙසු සංඛිතෙනන පාඨිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. අසනි අන්තරායෙ වින්ථාරෙනා” හි.

84. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛිසමජේඛි අනාජ්ඣිට්ඨා ඛම්මං භාසන්ති. නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සඛිසමජේඛි අනාජ්ඣිට්ඨින ඛම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා සාමං වා ඛම්මං භාසිතුං, පරං වා අජේඛිසිතු” නති.

85. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛිසමජේඛි අසම්මතා විනයං පුට්ඨිති, නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛිසමජේඛි අසම්මතෙන විනයො පුට්ඨිතබ්බො. යො පුට්ඨිතෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛටස්සා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛිසමජේඛි සම්මතෙන විනයං පුට්ඨිතුං.”

86. “එච්ඤ්ඤා උන භික්ඛවෙ, සම්මන්තිතබ්බො; අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්තිතබ්බං. පරෙන වා පරො සම්මන්තිතබ්බො.

87. “කථංඤ්ඤා අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්තිතබ්බං³. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඤ්ඤා ඤාපෙතබ්බො -

“සුණාතු මෙ නතෙන, සඤ්ඤා: යදි සඤ්ඤා පභානකලලං, අනං ඉන්ද්‍රියාමං විනයං පුට්ඨිතං” නති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්තිතබ්බං.”

1. “සසචරතං” යි. 2. “බ්‍රහ්මවරියන්තරායොති” ම ජ සං.

81. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද” යි හැම කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.”

82. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි වනවැසි මිනිසුන්ගෙන් බිසයක් වූයේ ය. භික්ෂුහු විහාර වශයෙන් පාමොක් උදෙසන්නට අපොතොසත් වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

83. එකල්හි සවග භික්ෂුහු අනන්තරායයක් නැති කල්හි ද සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අනන්තරායයක් නැති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එහි මේ අනන්තරායයෝ ය - රජුගෙන් වන අනන්තරාය, සොරාත්තෙන් වන අනන්තරාය, හින්තෙන් වන අනන්තරාය, ජලයෙන් වන අනන්තරාය, මිනිසුන්ගෙන් වන අනන්තරාය, අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, වණ්ඩමාගයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, සපීයන්ගෙන් වන අනන්තරාය, ජීවිතයට වන අනන්තරාය, බ්‍රහ්ම වයසීයට වන අනන්තරාය යි. මහණෙනි, මෙබඳු අනන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට ද, අනන්තරායයක් නැති කල්හි විහාර වශයෙන් උදෙසන්නට ද අනුදනිමි” යි.

84. එකල්හි සවග භික්ෂුහු ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු සහ මැද දහම් දෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද දහම් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් තමන් හෝ දහම් දෙසන්නට නැතහොත් අනුන්ට හෝ ආරාධනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද සමමත නො කරණ ලද්දහු විනය විචාරත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමත නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විචාල යුතු ය. යමෙක් විචාරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සමමත කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

86. “මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. තමන් විසින් හෝ තෙමේ සමමත කළ යුතු ය. අනිකකු විසින් අනෙකෙක් සමමත කළ යුතු” ය.

87. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සමමත කළ යුතු ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස කෙමේ දැන් විය යුතු” ය.

“සමාමිති, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තහු විනය විචාරන්නෙමි” යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුතු” ය.

88. කථඤ්ච පරෙන වා පරො සම්මනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඛේසා ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤාං මෙ භතෙන, සඛේසා. යදි සඛ්‍යස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්තනාමො ඉත්තනාමො විනයං පුට්ඨො විස්සයෙය්‍යනති” එවං පරෙන වා පරො ¹ සම්මනනිතබ්බො” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣෙයි සම්මනා විනයං පුට්ඨනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලභනති ආසාදං. ලභනති අප්පච්චයං. චබ්බෙන තජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛ්‍යමජ්ඣෙයි සම්මනෙනපි පරිසං ඔප්පාදෙත්වා පුග්ගලං භූලයිත්වා විනයං පුට්ඨං” නති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣෙයි අසම්මනා විනයං විස්සයෙය්‍යනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛ්‍යමජ්ඣෙයි අසම්මනෙන විනයො විස්සයෙය්‍යනබ්බො. යො විස්සයෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඛ්‍යමජ්ඣෙයි සම්මනෙන විනයං විස්සයෙය්‍යං.”

91. “ඵචඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මනනිතබ්බො ² - අත්තනා වා අත්තානං සම්මනනිතබ්බො. පරෙන වා පරො සම්මනනිතබ්බො.

92. “කථඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සම්මනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඛේසා ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤාං මෙ භතෙන, සඛේසා. යදි සඛ්‍යස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්තනාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සයෙය්‍යනති.” එවං අත්තනා වා අත්තානං සම්මනනිතබ්බො.”

93. “කථඤ්ච පරෙන වා පරො සම්මනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඛේසා ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤාං මෙ භතෙන සඛේසා යදි සඛ්‍යස්ස පත්තකල්ලං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සයෙය්‍යනති” එවං පරෙන වා පරො සම්මනනිතබ්බො” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣෙයි සම්මනා විනයං විස්සයෙය්‍යනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලභනති ආසාදං. ලභනති අප්පච්චයං. චබ්බෙන තජ්ජනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඛ්‍යමජ්ඣෙයි සම්මනෙනපි පරිසං ඔප්පාදෙත්වා පුග්ගලං භූලයිත්වා විනයං විස්සයෙය්‍යං” නති.

95. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අනොකාසිකනං භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනොකාසිකතො භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙතබ්බො. යො වොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා වොදෙදං - කරොදු මෙ ආයසමා ³ ඔකාසං අහං තං වන්තුකාමො” ති.

1. “පරෙන පරො” අ. චි. ජ පු. තො. චි. ම නු ප.

2 “සම්මනනිතබ්බො” ම ජ සං. 3 “කරොදු ආයසමා” ම ජ සං. තො. චි.

88. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සම්මත කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇත්නු විනය විචාරන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සම්මත කළ යුතු ය.”

89. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සම්මත කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විචාරත්. සචග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සම්මතය ලද්දහු විසින් ද පිරිස බලා ප්‍රදාලයාගේ පමණ සලකා සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

90. එකල්හි සචග භික්ෂුහු සම්මත නො කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සම්මත නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විසඳිය යුතු ය. යමෙක් විසඳන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, සම්මතය ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි.

91. “මහණෙනි, මෙසේ සම්මත කළ යුතු ය. තමන් විසින් තමා සම්මත කළ යුතු ය. අනෙකකු විසින් අනෙකෙක් සම්මත කළ යුතු ය.

92. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සම්මත කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මේ නම් ඇත්නු විසින් විනය විචාරණ ලද්දෙහි විසඳන්නෙමි යි මෙසේ තමන් විසින් තමා සම්මත කළ යුතු ය.

93. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සම්මත කළ යුතුද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මේ නම් ඇත්තේ මේ නම් ඇත්නු විසින් විනය විචාරණ ලද්දේ විසඳන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සම්මත කළ යුතු ය.”

94. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සම්මත කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. සචග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සම්මතය ලද්දහු විසින් ද සහ මැද පිරිස බලා ප්‍රදාලයා ගැණ සලකා විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි.

95. එකල්හි සචග භික්ෂුහු අවකාශ නො කළ භික්ෂුහට ඥාප්තියක් වෛදනා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවකාශ නො කළ භික්ෂුහට ඥාප්තියක් වෛදනා නො කළ යුතු ය. යමෙක් වෛදනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ‘ආයුෂ්මත් තෙමේ මට අවකාශ කෙරේවා. මම ඔබට කියනු කැමැත්තෙමි’ යි අවකාශ කරවා ඥාප්තියක් වෛදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

96. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ජබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ඔක්කාසං කාරාපෙනා ආපත්තියා වොදෙනි. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං ලහනති අපච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කතෙපි ඔක්කාසෙ පුග්ගලං භූලසිතා ආපත්තියා වොදෙතු” නති.

97. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු “පුරමහානං පෙසලා භික්ඛු ඔක්කාසං කාරාපෙනා” ති පටිගළෙව්ව පුද්ධානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණෙ ඔක්කාසං කාරාපෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පුද්ධානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවජ්ඣස්මිං අකාරණෙ ඔක්කාසො කාරාපෙනවධො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුග්ගලං භූලසිතා ඔක්කාසං කාරාපෙතු” නති. ¹

98. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සංඝමජ්ජෙ අධම්මං කමමං කරොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අධම්මකමමං ² කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. කරොනති යෙව අධම්මකමමං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අධම්මකමමං කසිරමානෙ පටිකෙකාසිතු” නති.

99. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු ජබ්බග්ගියෙහි භික්ඛුහි අධම්මකමමං කසිරමානෙ පටිකෙකාසනති. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං. ලහනති අපච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දිට්ඨිමපි ආචීකාතු” නති. තෙසංයෙව සතතිකෙ දිට්ඨිං ආචීකරොනති. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං. ලහනති අපච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චතුති පඤ්චති පටිකෙකාසිතුං. දභිති තිති දිට්ඨිං ආචීකාතුං. එතෙන අභිට්ඨාතුං - න මෙතං බමති” ති.

100. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සංඝමජ්ජෙ පාති-මොකබ්බං උද්දසමානා ³ සඤ්චිව්ව න සාවෙනා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පාතිමොකබ්බුද්දෙසකෙන සඤ්චිව්ව න සාවෙ-තබ්බං. යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

101. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්දසි සංඝස්ස පාති-මොකබ්බුද්දෙසකො තොති කාකස්සරකො. අථ බො ආයස්මතො උද්දසිය්‍ය එතදුකොසි: “භගවතා පඤ්ඤානං පාතිමොකබ්බුද්දෙසකෙන සාවෙතබ්බං” නති. අභඤ්චමති කාකස්සරකො. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොකබ්බුද්දෙසකෙන වාගමිතුං - කථං සාවෙය්‍ය නති. වාගමනාස්ස අනාපත්ති” ති.

1. “ඔක්කාසං කාතු.” 2. “න භික්ඛවෙ, සංඝමජ්ජෙ අධම්මකමමං.” PTS.

3. “උද්දසමානා” ම ජ සං. PTS.

96. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු අවසර ලබා සවග භික්ෂුන්ට ඇවැහින් වොදනා කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවසර දුන් කල්හි ද පුද්ගලයා ගැණ සලකා වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි සවග භික්ෂුහු “නොබෝ කලකින් අපට (වොදනා කරණු පිණිස) පෙශල භික්ෂුහු අවකාශ කරවත්” යි පළමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ෂුන්ට (වොදනා) වස්තුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි අවකාශ කරවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් රහිත පිරිසිදු භික්ෂුන්ට වස්තුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි (වොදනා කිරීමට) අවකාශ නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් අවකාශ කරවන්නේ නම් දුකුලාඥාවැත් වේ. මහණෙනි, පුද්ගලයා සලකා අවකාශ කරන්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහමැද අධිමිකමී කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී නො කළ යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ.” අධිමිකමී කෙරෙත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වළකාලන්නට අනුදනිමි” යි.

99. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සවග භික්ෂුන් අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වළකාලත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෂ්ටිය ද ප්‍රකාශ කරන්නට අනුදනිමි.” ඔවුන් වෙත ම දෂ්ටිය ප්‍රකාශ කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නොසතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘ඒ අධිමිකමීය මට රුපි නො වේ’ යි සිටු දෙනකුත් විසින් පස් දෙනකුත් විසින් වළකාලන්නට ද, දෙදෙනකුත් විසින් තුන් දෙනකුත් විසින් දෂ්ටිය ප්‍රකාශ කරන්නට ද, එකකු විසින් ‘මෙය මට රුපි කො වේ ය’ යි ඉට්තට ද අනුදනිමි” යි.

100. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද පාමොක් උදෙසන්නාහු දූත දූත නො අස්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් දූත දූත නො ඇස්විය යුතු නො වේ. යමෙක් නො අස්වන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ.”

101. එකල්හි ආයුෂමත් උදුසිසථිර නෙමේ සබ්බයාගේ පාතිමොක්ඛඥෙසක වූයේ කටුචුනභ ඇත්තේ වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදුසි සථිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් ඇස්විය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද කටුචුනභ ඇත්තේ වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාතිමොක්ඛඥෙසකයා විසින් ‘කෙසේ අස්වන්නෙමි දැ’ යි උත්තාහ කරන්නට අනුදනිමි. උත්තාහ කරන්නාහට ඇවැත් නො වේ.”

102. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදනො සග්ගට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සග්ගට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං” ති.

103. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සම්ඝමජේඛ අනඤ්ඤිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සම්ඝමජේඛ අනඤ්ඤිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ථෙරාගිකං¹ පාතිමොක්ඛං’ නති.”

අඤ්ඤාතිත්ථියනාණං වාදං නිවසිතං.

1 “ථෙරාගිකං” අට්ඨ ඡතා ටි.

102. එකල්හි දෙවදන තෙමෙ ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් උදෙසයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ.”

103. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද ආරාමිනා නො කරණ ලද්දහු පාමොක් උදෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාමිනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ. මහණෙනි, පාමොක් උදෙසීම ‘සබ්බසංවරයන් අයත් ය’ යි අනුදනම්.”

අනාභිච්ඡිකභාණ්ඩාරය නිමි.

1. අපි බොහෝ භගවා රාජගහේ යථාභිරතකං විහරිතො යෙන වොදනා-
වණ්ණි, තෙන වාරිකා පකකාමී, අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන
වොදනාවණ්ණි, තදවසරි, තත්ත සුදා භගවා වොදනාවණ්ණසමිං විහරති,
තෙන බොහෝ පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛු
විහරන්ති, තත්ථ ථෙරො භික්ඛු බාලො තොති අව්‍යතො, සො න ජානාති
උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛදොසං වා.

2. අපි බොහෝ තෙසං භික්ඛුනං එතදතොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතනං
‘ථෙරාසිකං පාතිමොක්ඛ’ නති, අයඤ්ඤා අමනාකං ථෙරො බාලො අව්‍යතො,
න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛ-
දොසං වා, කථනානු බො අමෙහි පටිපජ්ජන්ති?” නති, භගවතො එතමත්ථං
ආරොවෙසුං, “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො තත්ථ භික්ඛු ව්‍යතො පටිබලො,
තස්සාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛ” නති.

3. තෙන බොහෝ පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ
සම්බහුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අව්‍යතො, තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා
උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛදොසං වා, තෙ ථෙරං
අජෙඤ්ඤාසු: “උද්දිසතු භනෙන, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති, සො එවමාන,
“න මෙ ආවුසො වත්තති” ති දුතියං ථෙරං අජෙඤ්ඤාසු: “උද්දිසතු
භනෙන, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති, සොපි එවමාන: “න මෙ ආවුසො
වත්තති” ති තතියං ථෙරං අජෙඤ්ඤාසු: “උද්දිසතු භනෙන ථෙරො
පාතිමොක්ඛ” නති, සොපි එවමාන: “න මෙ ආවුසො වත්තති” ති,
එතෙනව උපායෙන යාව සමස්තවකං අජෙඤ්ඤාසු: “උද්දිසතු ආයසමා
පාතිමොක්ඛ” නති, සොපි එවමාන: “න මෙ භනෙන වත්තති” ති.

4. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං
ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අව්‍යතො, තෙ
න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාති-
මොක්ඛදොසං වා, තෙ ථෙරං අජෙඤ්ඤාතති: ‘උද්දිසතු භනෙන, ථෙරො
පාතිමොක්ඛ’ නති, සො එවං වදෙති, ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති,
දුතියමපි ¹ ථෙරං අජෙඤ්ඤාතති: “උද්දිසතු භනෙන, ථෙරො පාතිමොක්ඛ” නති,
සොපි එවං වදෙති: ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති, තතියමපි ² ථෙරං
අජෙඤ්ඤාතති: ‘උද්දිසතු භනෙන, ථෙරො පාතිමොක්ඛ’ නති, සොපි
එවං වදෙති: ‘න මෙ ආවුසො වත්තති’ ති, එතෙනව උපායෙන
යාව සමස්තවකං අජෙඤ්ඤාතති: ‘උද්දිසතු ආයසමා පාතිමොක්ඛ’ නති,
සොපි එවං වදෙති: ‘න මෙ භනෙන, වත්තති’ ති.

1. “දුතියං” ම ඡ සං. P T S.

2. “තතියං” ම ඡ සං. P T S.

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට වොදනාවක්‍රී නගරය බලා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේන් වොදනාවක්‍රී නගරයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වොදනාවක්‍රී නගරයෙහි වැඩ වාසය කරන්. එකල්හි එහි එක්තරා ආවාසයෙක බොහෝ භික්‍ෂූහු වාසය කරති. එහි වැඩි සථවිර භික්‍ෂූ තෙමේ අඟු ය. අව්‍යක්‍ත ය. හෙ තෙමේ උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාතිමොක්ඛය හෝ පාතිමොක්ඛබ්‍රද්දෙසය හෝ නො දනි යි.

2. එහි වැඩි අනික් භික්‍ෂූන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාතිමොක්ඛය සංඝසථවිරයන් අයත්’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපගේ මේ සථවිර තෙමේත් අඟු ය. අව්‍යක්‍ත ය. උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාතිමොක්ඛය හෝ පාතිමොක්ඛබ්‍රද්දෙසය හෝ නො දනි යි. මෙහි ලා අප විසින් හොඳේ පිළිපැදිය යුතු දෑ” ? යි සිත් පිය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එහි ව්‍යක්‍ත වූ ප්‍රතිබල මහණෙක් වෙසේ නම්, පාතිමොක්ඛය ඔහු අයත් ය යි අනුදනිමි” යි.

3. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ත වූ බොහෝ භික්‍ෂූහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමමය හෝ පාතිමොක්ඛය හෝ පාතිමොක්ඛබ්‍රද්දෙසය හෝ නො දනිත්. ඔහු, “සවාමීනි, සථවිර තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා” යි තෙරුන්ට ආරාධනා කලහ. සථවිර තෙමේ “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. දෙවන තෙරුන්ට ද “සවාමීනි, සථවිර තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා” යි ආරාධනා කලහ. ඒ සථවිර තෙමේ ද “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. “සථවිර තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා” යි තෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කලහ. ඒ සථවිර තෙමේත් “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. මේ ක්‍රමයෙන් සංඝනවකයා තෙක් “ආයුෂමත් තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා” යි ආරාධනා කලහ. හෙතෙමේ ද “සවාමීනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්‍ත වූ බොහෝ භික්‍ෂූහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමමය හෝ පාතිමොක්ඛය හෝ පාතිමොක්ඛබ්‍රද්දෙසය හෝ නො දනිත්. ඔහු ‘සවාමීනි, පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා’ යි තෙරුන්ට ආරාධනා කෙරෙත්. ඒ සථවිර තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කී යයි. ‘සවාමීනි, සථවිර තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා’ යි දෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේ ද ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කී යයි. තෙවන තෙරුන්ට ද ‘සවාමීනි, සථවිර තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේත් ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කී යයි. මේ ක්‍රමයෙන් සංඝනවකයා තෙක් ‘ආයුෂමත් තෙමේ පාතිමොක්ඛය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේත් ‘සවාමීනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කී යයි.

“කෙන හික්කවෙ, හික්කුහි එකො හික්කු සාමන්තා ආවාසා සඤ්ඤාං පාතෙතබ්බො: ‘ගව්ඡාද්වසො සඛිබ්බෙතන වා විජ්ඣා රෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාදුණ්ණිනා’¹ ආගව්ඡා” ති.

5 අථ බො හික්කුනං එතදුතොසි: “කෙන හු බො පාතෙතබ්බො?” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං “අනුජානාමි හික්කවෙ, ථෙරෙන හික්කුනා හික්කුනං ආණ්ඨපෙතු” ති. ථෙරෙන ආණ්ඨනා නවා හික්කු න ගව්ඡන්ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න හික්කවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඨෙතන අභිලානෙන න ගන්තබ්බං. යො න ගවෙජ්ඣය, ආපනති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

6. අථ බො හගවා වොදනාමඤ්ඤාසමිං යථාභිරතතං විතරිතා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඤි. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා හික්කු පිණ්ඩාය වරනෙත පුච්ඡන්ති: “කතමි තනෙත පක්ඛය්සා?” ති. හික්කු එවමාහංසු: “න බො මයං ආද්විසො ජානාමා” ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “පක්ඛගණනමිතනමපි ‘මෙ සමණ සංඝපුත්ථියා න ජානන්ති. කිමපනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්යාණං ජානිය්සන්ති” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, පක්ඛගණනං උග්ගතෙතු” ති. අථ බො හික්කුනං එතදුතොසි: “කෙන හු බො පක්ඛගණනං උග්ගතෙතබ්බො” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, සබ්බෙතෙව පක්ඛගණනං උග්ගතෙතු” ති.

7. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා හික්කු පිණ්ඩාය වරනෙත පුච්ඡන්ති: “කිවතිකා තනෙත හික්කු” ති. හික්කු එවමාහංසු “න බො මයං ආද්විසො ජානාමා” ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ‘මෙ සමණ සංඝපුත්ථියා න ජානන්ති. කිමපනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්යාණං ජානිය්සන්ති” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, හික්කු ගණෙතු” ති. අථ බො හික්කුනං එතදුතොසි: “කද හු බො හික්කු ගණෙතබ්බො” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, තදග්ගපොසථෙ නාමගෙහන² වා ගණෙතුං සලාකං වා ගාතෙතු” ති.

8. තෙන බො පන සමයෙන හික්කු අජානන්තා අඤ්ඤපොසථොති දුරං ගාමං³ පිණ්ඩාය වරන්ති. තෙ උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගව්ඡන්ති. උද්දිස්සමනෙපි ආගව්ඡන්ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, ආරොවෙතුං අඤ්ඤපොසථො” ති. අථ බො හික්කුනං එතදුතොසි: “කෙන හු බො ආරොවෙතබ්බො” ති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, ථෙරෙන හික්කුනා කාලවතො ආරොවෙතු” ති.

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො කාලවතො නස්සරති. හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, හත්තකාලෙපි අරොවෙතු” ති. හත්තකාලෙපි න ස්සරති. ⁴ හගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හික්කවෙ, යං කාලං සරති, තං කාලං ආරොවෙතු” ති.

1 “පරියාදුණ්ණිනා” ම ඡ සං. 2. “නාම මගෙහන” සි. “ගණමගෙහන” P T S

3. “දුරගාමං” කො. ච. ජ පු. අ ච. 4. “කසුරි” P T S. කො. ච. අ ච ජ පු.

“මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් ‘ඇවැත්නි, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පාත්මොක්කය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් මහණෙක් එද ම එනු පිණිස සමීප ආවාසයකට යැවිය යුතු” යි.

5. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවරකු විසින් (මහණෙක්) යැවිය යුතු ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සථවිර-භික්ෂුහු විසින් නවක මහණකුට අණ කරන්නට අනුදැනිමි” යි. තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු නො යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් වූවුහු නො යා යුතු නො වේ. යමෙක් නො යන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.”

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෛදනාමසු නගරයෙහි කැමැති තාක් වාසය කොට නැවත රජගහනුවරට පෙරළා වැඩසේක. එකල්හි මිනිස්සු පිඩු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සවාමිනි, අද පක්‍ෂය පිළිබඳ කවර දින ද?” යි විචාරත්. එවිට භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, අපි නො දැනිමු” යි කීහ. මිනිස්සු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පක්‍ෂය ගිණිමි පමණකුත් නො දන්නෝ ය. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දැනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදැනිමි” යි. එකල්හි “භික්ෂුන්ට කවරකු විසින් පක්‍ෂ ගිණිම උගත යුත්තේ ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සියල්ලන් විසින් ම පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදැනිමි” යි.

7. එකල්හි මිනිස්සු පිඩු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සවාමිනි, වෙහෙර වැසි භික්ෂුහු කොපමණ ද?” යි විචාරත්. (එවිට) භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, අපි නො දැනිමු යි” කියත්. මිනිස්සු ඒ අසා “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ උනුත් ගැණ වත් නො දැනිත්. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දැනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. ගරහත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, භික්ෂුන් ගණින්නට අනුදැනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවද නම් භික්ෂුන් ගිණිය යුතු ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි නම් වශයෙන් ගණින්නට හෝ කුසපත් ගැන්වීමෙන් ගණින්නට හෝ අනුදැනිමි” යි.

8. එකල්හි භික්ෂුහු “අද පොහොය” යි නො දන්නෝ දුර (ආත) ගමට පිඩු සිභා යත්. ඔහු පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ද එක්. උදෙස ඇසිල්ලෙහි ද එක්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, ‘අද පොහොය’ යි දන්වන්නට අනුදැනිමි” යි. “කවරෙකු විසින් දන්විය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් කල් ඇති ව තිබිය දී දන්වන්නට අනුදැනිමි” යි.

9. එකල්හි එක්තරා සථවිර නමක් කල් ඇති ව තිබිය දී එය සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, බත් කාලයෙහි දන්වන්නට අනුදැනිමි” යි. බත් කාලයෙහි ද දන්වන්නට සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, යම් කාලයක සිහි කෙරේ ද, එකල්හි දන්වන්නට අනුදැනිමි” යි

10. කෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ උපොසථාගාරං උක්ඛාපං හොති. ආගන්තුකා භික්ඛු උප්ඤ්ඤාතරසමිං විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු උපොසථාගාරං න සමමජ්ජියන්ති” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සමමජ්ජිය” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරං සමමජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණ්ඩෙතු” නති. ථෙරෙන ආණ්ඩනා නවා භික්ඛු න සමමජ්ජිතති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඩෙන අගිලානෙන න සමමජ්ජිතබ්බං. යො න සමමජ්ජියස්, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

11. කෙන බො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ ආසනං අපඤ්ඤාතරසමිං හොති. භික්ඛු ජමායං නිසීදන්ති. ගතතාතිපි විවරාතිපි පංඤ්ඤාතරසමිං හොති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාතරසමිං” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාතරසමිං” නති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණ්ඩෙතු” නති. ථෙරෙන ආණ්ඩනා නවා භික්ඛු න පඤ්ඤාතරසමිං. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ ථෙරෙන ආණ්ඩෙන අගිලානෙන න පඤ්ඤාතරසමිං. යො න පඤ්ඤාතරසමිස්, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

12. කෙන බො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ පදීපො න හොති. භික්ඛු අක්ඛිකාරෙ කායමපි විවරමපි අක්ඛිකරන්ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරෙ පදීපං කාතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසථාගාරෙ පදීපො කාතුබ්බං?” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණ්ඩෙතු” නති. ථෙරෙන ආණ්ඩනා නවා භික්ඛු න පදීපෙති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඩෙන අගිලානෙන න පදීපෙතිබ්බං, යො න පදීපෙස්, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

13. කෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ ආවාසිකා භික්ඛු නෙව පාතියං උපට්ඨාපෙත්ති. න පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙත්ති. ආගන්තුකා භික්ඛු උප්ඤ්ඤාතරසමිං විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආවාසිකා භික්ඛු නෙව පාතියං උපට්ඨාපෙත්ති? න පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙත්ති?” ති. භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතියං පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො පාතියං පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙතිබ්බං?” නති.

10. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක උපොසථාගාරය කුණකසලින් යුක්ත ව පවති. ආගන්තුක භික්ෂු “කෙසේ නම් ආවාසයෙහි වසන භික්ෂු උපොසථාගාරය ගෙය නො හමදින්නාහු ද” යි පරිනව කෙරෙත්. නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරය හමදින්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි “කා විසින් උපොසථාගාරය හැමදිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” සථවිර භික්ෂු විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂු (උපොසථාගාරය) නො හමදිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂු විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් මහණු විසින් (උපොසථාගාරය) නො හැමදිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො හමදින්නේ නම්, දුකුලාආවාත වේ” යි.

11. එකල්හි උපොසථාගාරයෙහි අසුන් නො පණවන ලද්දේ වේ. භික්ෂු බිම හිදිත්. සිරුරුත් සිවුරුත් පසින් තැවැරුණේ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරයෙහි අසුන් පණවන්නට අනුදනිමි. එකල්හි “කා විසින් උපොසථාගාරයෙහි අසුන් පැණවිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භික්ෂු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි” යි. තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂු (අසුන්) නො පණවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් විසින් (අසුන්) නො පැණවිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො පණවන්නේ නම්, දුකුලාආවාත වේ” යි.

12. එකල්හි උපොසථාගාරයෙහි පහන් දල්වීමෙන් නො වේ. භික්ෂු අඳුරෙහි (උනුන්ගේ) සිරුරු ද සිවුරු ද පාගත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසථාගාරයෙහි පහන් දල්වන්නට අනුදනිමි.” එවිට “කා විසින් උපොසථාගාරයෙහි පහන් දල්විය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් එය නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරුන් විසින් අණවන ලද නවක භික්ෂු පහන් නො දල්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් විසින් පහන් නො දල්විය යුතු නො වේ. යමෙක් නො දල්වන්නේ නම්, දුකුලාආවාත වේ.”

13. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ආවාසයෙහි වසන භික්ෂු පැන් නො තබත්. පරිභෝගයට ගන්නා දිය නො තබත්. ආගන්තුක භික්ෂු “කෙසේ නම් ආවාසික භික්ෂු පැන් නො තබන්නාහු ද? පරිභෝගයට ගන්නා දිය නො තබන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. ගරහති. දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පැන් ද පරිභෝගයට ගන්නා දිය ද තබන්නට අනුදනිමි” යි. “එකල්හි භික්ෂුන්ට කවරෙකු විසින් පැන්, පරිභෝගයට ගන්නා දිය තැබිය යුතු ද?” යි සිත් විය.

නගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණ්ඩෙසු” නති. ථෙරෙන ආණ්ඩතො නවා භික්ඛු න උපට්ඨාපෙනති. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණ්ඩෙනති අභිලානෙන න උපට්ඨාපෙනති. යො න උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨං” ති.

14. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුලා භික්ඛු බාලා අබ්‍යතනා දිසංගමිකා ආවරිසුප්පකායෙ න ආපුච්ඡංසු ¹. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බුලා භික්ඛු බාලා අබ්‍යතනා දිසංගමිකා ආවරිසුප්පකායෙ න ආපුච්ඡන්ති ², තෙ භික්ඛවෙ, ආවරිසුප්පකායෙති පුච්ඡන්ති - කතං ගමිස්සං? කෙන සද්ධිං ගමිස්සං?” ති.

15. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යතනා අඤ්ඤා බාලෙ අබ්‍යතනෙ අපදිසෙය්‍යං, න භික්ඛවෙ, ආවරිසුප්පකායෙති අනුජානිතිබ්බං. අනුජානෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. තෙ ච ³ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යතනා අනුඤ්ඤා ආවරිසුප්පකායෙති ගවේශ්‍යං වෙච ආපතති දුක්ඛට්ඨං.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සම්බුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්‍යතනා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා. තන් අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යතො මොඛී ලජ්ඣ කුක්කුච්චිකො සික්ඛාකාමො. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සො භික්ඛු සම්භවෙනතබ්බං අනුගතෙනතබ්බං උපලාපෙනබ්බං උපට්ඨාපෙනතබ්බං වුණ්ණෙන මන්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුබ්බාදකෙන. තො වෙ සම්භවණ්ණය්‍යං අනුගතණ්ණය්‍යං උපලාපෙය්‍යං උපට්ඨාපෙය්‍යං වුණ්ණෙන මන්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුබ්බාදකෙන, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුලා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්‍යතනා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එකො භික්ඛු සාමන්තො ආවාසා සප්ප්ඤං පානෙනතබ්බං ‘ගච්ඡාපුසො සම්බිතෙනත වා විජ්ජාතර වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිං ආගච්ඡ’ ති. එවඤ්චතං ලහෙථ, ඉවෙචතං කුසලං. තො වෙ ලහෙථ, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සතබ්බගෙව යත් ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා, සො ආවාසො ගන්තතබ්බං. තො වෙ ගවේශ්‍යං, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.”

1 “ආපුච්ඡංසු” ම ඡ සං. - එක මරමකකාරපාත්තෙ නකාරො න දිස්සතෙ

2. “ආපුච්ඡන්ති” ම ඡ සං. 3 තෙ වෙ. ම ඡ සං.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඨවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු (පැන් හා දිය ද) නො තබන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් පැන් හා පරිභෝගයට ගන්නා දිය නො තැබිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො තබන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

14. එකල්හි අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර දනවු බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඥායයන් නො විචාරාහු ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඥායයන් නො විචාරති. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායයන් විසින් ‘නො තැන්හි යන්නාහු ද? කවරකු සමග යන්නාහු ද?’ යි ඒ අනෙකවෘත්තිය සංග්‍රහයේ විචල සුත්තාහු ය.”

15. “මහණෙනි, ඉදින් අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ ඔහු (එසේ ම) අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ අන් මහණුන් දක්වන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායය යන් විසින් ඔහු නො අනුදනිය යුතු ය. ඉදින් අනුදන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඥායයන් විසින් නො අනුදන්නා ලද අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ ඔහු යන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.”

16. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කඥෙසය හෝ නො දනිත්. ඒ තැනට බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති දත්ආගම ඇති බමිබර වූ විනයධර වූ උභයමාතෘකාචර වූ බ්‍රවණ්ඤාත්තා වූ වෘක්ක වූ විදුසුන්බ්‍රවණ්ඤාත්ත කිරීමෙහි ලජ්ජා ඇති කුකුස් ඇති ශිෂ්‍යකාමී වූ අන් භික්ෂුනමක් එයි. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ඒ භික්ෂුනමෙහි (ඇඟ හානා) පුණ්ණයෙන් මැටියෙන් දැනැටියෙන් මුට්ට දෝනාදියෙන් සංග්‍රහ කළ යුතු ය. අනුග්‍රහ කළ යුතු ය. ප්‍රිය වචනයෙන් කතා කළ යුතු ය. උපසංචාත කළ යුතු ය. ඉදින් පුණ්ණයෙන් මැටියෙන් දැනැටියෙන් මුට්ට දෝනා දියෙන් සංග්‍රහ නො කරන්නාහු නම්, අනුග්‍රහ නො කරන්නාහු නම්, ප්‍රිය වචනයෙන් නො කතා කරන්නාහු නම්, උපසංචාත නො කරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි අඟු වූ අව්‍යක්ක වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කඥෙසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ‘ඇවැත්ති, යව. සැකෙවින් හෝ විස්තර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් භික්ෂු නමක් සම්ප විහාරයකට එදවස ම එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නාහු නම්, එය යහපත් ය. නො ලබන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් උපොසථය හෝ උපොසථකමය හෝ පාතිමොක්කය හෝ පාතිමොක්කඥෙසය හෝ යම් තැනක වැසි භික්ෂුහු දනිත් ද, ඒ ආවාසයට යා යුතු ය. නො යන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ.”

18. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ සම්මහුලා භික්ඛු වස්සං වසන්ති බාලා අබ්බන්තා. තෙන න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථ කම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛාද්දෙසං වා. තෙනි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජකං පාතෙතඛො: ‘ගච්ඡාමුසො සම්බින්නෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිං ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉඳෙව්වතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, එකො භික්ඛු සන්තාගකාලිකං පාතෙතඛො: ‘ගච්ඡාමුසො සංඛින්නෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණ්ණිං ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉඳෙව්වතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න භික්ඛවෙ, තෙනි භික්ඛුහි තස්මිං ආවාසෙ වස්සං වසිතඛො. වසෙය්ගං වෙ, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨායා” ති.

19. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි. “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සමෙස්ස උපොසථං කර්සස්සති” ති. එවං මුත්තෙ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අත්ථ භනෙත, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” ති “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පාරිසුද්ධිං දඬුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දතඛො: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසම්භුමිච්ඡා එකංසං උත්තාරාසම්මං කර්ණිං උක්ඛුට්ඨං නිසීදිච්ඡා අසුඤ්ඤා පහනෙත්වා එවමස්ස වචනිගො: පාරිසුද්ධිං දමමි. පාරිසුද්ධිං මෙ හර. පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොවෙහි” ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නා හොති පාරිසුද්ධි: එවඤ්ඤාතං ලහෙථ, ඉඳෙව්වතං භුසලං. නො වෙ ලහෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤාත වා පිඨෙන වා සම්මප්පෙති ආනෙත්වා උපොසථො කාතඛො. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං නොති: ‘සචෙ බො මයං ගිලානං ධානා වාචෙය්සාම, ආවාබො වා අභිවම්බස්සති. කාලකිරියා වා නවස්සති’ ති, න භික්ඛවෙ, ගිලානො ධානා වාචෙතඛො. සමෙස්ස න තත්ථ ගන්ත්වා උපොසථො කාතඛො, නත්ථෙව වග්ගෙන සමෙස්ස න උපොසථො කාතඛො. කරෙය්ගං වෙ, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨායා”.

20. “පාරිසුද්ධිකාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව පක්ඛමති, අඤ්ඤාය දතඛො පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිකාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චක්ඛානකො පටිජානාති, අනම්මච්ඡා අර්කං-පක්ඛකො පටිජානාති, උමමන්තකො පටිජානාති, බින්නවින්නො පටිජානාති, වෙදනවෙට්ඨා පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිකස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්ගසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථිපක්ඛන්තකො පටිජානාති, තීරච්ඡානගකො පටිජානාති, මායුසානකො පටිජානාති, පිතුසානකො පටිජානාති, අරහන්තසානකො පටිජානාති, භික්ඛුණීදුසකො පටිජානාති, සම්මතෙදකො පටිජානාති, ලොභිතුප්පාදකො පටිජානාති, උතතො-බ්බසුද්ධිකො පටිජානාති, අඤ්ඤාය දතඛො පාරිසුද්ධි”.

18. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඟු වූ අවාසකන වූ බොහෝ භික්ෂූහු වස් වෙසෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාති-මොක්කය හෝ පාතිමොක්කවුද්දෙසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, එහි වැසි භික්ෂූන් විසින් ‘ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය පුහුණු කොට එව’ යි සම්පවිහාරයකට භික්ෂූ නමක් එදවසම එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නෝ නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නෝ නම්, ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පාතිමොක්කය පුහුණු කොට එව’ යි එක් භික්ෂූනමක් සත් දවසකට කල් නියම කොට යැවිය යුතු ය. එය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් ඒ ආවාසයෙහි වස් නො විසිය යුතු ය. ඉදින් වසන්නෝ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රැස් වටු. සඞ්ඝනෙමේ පොහොය කරන්නේ ය” යි භික්ෂූන් ඇමතූ සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් “සාමීනි, එක් ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. තෙනෙමේ නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළේ ය. “මහණෙනි ගිලන් භික්ෂූහු විසින් පාරිශුද්ධිය දෙන්නට අනුදනම්. මහණෙනි, ඒ මෙසේ දිය යුතු ය. ඒ ගිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙතට ගොස් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට පොරොවා උකකුට්ඨයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පාරිශුද්ධිය දෙමි. මාගේ පාරිශුද්ධිය ගෙණ යව. මාගේ පාරිශුද්ධිය සඞ්ඝයාට දන්වාලව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කය වචන දෙකින් හඟවා ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය දෙන ලද්දී වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පාරිශුද්ධිය නො දෙන ලද්දී වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණහු ඇඳකින් හෝ පටුවකින් හෝ සඞ්ඝයා මධ්‍යයට ගෙණවූත් පොහොය කළ යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ගලානොපයායක භික්ෂූන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කල්පය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි අදහස් වේ ද, මහණෙනි, ගිලන් තෙමේ හුන් තැනින් නො ඉවත් කළ යුතු ය. සඞ්ඝයා එ තැනට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. වහී වූ සඞ්ඝයා විසින් පොහොය නො කළ යුතු ම ය. කරන්නේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ” යි.

20. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි (සහ මැදට නො පැමිණ) එහි දී ම සොබැන්නි හෝ යේ ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය අනෙකෙකුට දිය යුතු ය. මහණෙනි, පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ ඉදින් පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි එහි දී ම සිවුරු හරි ද, කල්පය කෙරේ ද, ‘මම හෙරණෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සිත්තප්‍රත්‍යාක්ෂාතය කෙලෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අන්තිම වස්සුවට පැමිණියෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උමතු වූවෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘විසම්ප්පා සිත් ඇත්තෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දක්මෙහි උදෙසාපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි උදෙසාපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දෘෂ්ටිය අත් නො හැරීමෙහි උදෙසාපණිය කමියෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පේය්‍යසංවාසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිත්‍යපකකන්තකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිරිසන් ගියෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාතෘසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පිතෘසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අරහන්තසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘භික්ෂුණී දුසක-යෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සඞ්ඝභෙදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලොභිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උභතොබ්‍යසූඤ්ඤකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, එකල අනෙකෙකුට පාරිශුද්ධිය දිය යුතු ය.”

21. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරා මග්ගෙ පක්කමති, අනාතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරා මග්ගෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො පටිජානාති, අනාතවා හොති පාරිසුද්ධි.”

22. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝ-ප්පනෙතා පක්කමති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝප්පනෙතා විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො පටිජානාති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි.”

23. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝප්පනෙතා සුතෙතා න ආරොවෙති, පමනෙතා න ආරොවෙති, සමාපනෙතා න ආරොවෙති, ආතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො අනාපතති.”

24. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සම්ඝ-ප්පනෙතා සඤ්චිච්ච න ආරොවෙති. ආතවා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො අපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

25. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සනතිපතථ භික්ඛවෙ, සමේඝා කමමං කරිස්සති” ති. එවං වුතෙත අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතද වොච: “අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො” ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙත භික්ඛුනා ඡන්දං දුකුං. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ, දුතබ්බො: තෙත ගිලානෙත භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසම්භවිතො එකංසං උත්තරා-සම්භං කරිකා උක්ඛාපිකං නිසීදිකා අඤ්ඤාලිමපග්ගතෙත්වා එවමස්ස වච්ඡිදො: ‘ඡන්දං දුමමි, ඡන්දං මෙ ගර, ඡන්දං මෙ ආරොවෙති’ ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දිනෙතා හොති ඡන්දෙ. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දිනෙතා හොති ඡන්දෙ. එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලභෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤෙත වා පිඨෙත වා සම්ඝමජේඛ ආනෙත්වා කමමං කාතබ්බං. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨානානං භික්ඛුනං එවං හොති: ‘සචෙ බො ‘මයං ගිලානං ණානා වාචෙස්සාම, ආඛාදො වා අභිවම්භිස්සති. කාලකිරියා වා තවිස්සති’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො ණානා වාචෙතබ්බො. සමේඝන නන්ථ ගන්තවා කමමං කාතබ්බං. නන්තෙව විග්ගෙත සමේඝන කමමං කාතබ්බං. කරෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛටස්සා.”

21. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය නොගෙණෙන ලද්දී වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උතතො-බ්‍යඤ්ඤාකයෙම’ යි පිළිග්න කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය නොගෙණෙන ලද්දී වේ.”

22. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සමස්ත වෙතට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සමස්ත වෙතට පැමිණියේ සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උතතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙම’ යි පිළිග්න කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ.”

23. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සමස්ත වෙතට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධියට සම්පන්න නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. පාරිශුද්ධිය ගෙණ ආවුනට ඇවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිභාරක තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සමස්ත වෙතට පැමිණියේ දෑන දෑන නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. පාරිශුද්ධිභාරකයාට දුකුලාඥාවක් වේ.”

25. ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සමස්ත තෙමේ හම් කරන්නේ ය, රැස් වටු” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සමාමිති, ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය, ඒ මහණ නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළේ ය. “මහණෙනි, ගිලන් මහණු විසින් ඡන්දය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලන් මහණු එක් මහණෙකු වෙතට පැමිණ උතුරු සහ සිවුර එකස් කොට පොරොවා උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇදීලි බැඳ ‘ඡන්දය දෙමි. මාගේ ඡන්දය ගෙණ යව, මාගේ ඡන්දය සැලකාරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, ඡන්දය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, ඡන්දය නො දෙන ලද්දේ වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නාහු නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණ ඇඳකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහමාදට පමුණුවා හමිය කළ යුතු ය. මහණෙනි, යම් ලෙසකින් ගලානොපයායක භික්ෂූන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනාහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය, කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි සිත් වේ නම්, මහණෙනි, ගිලන් මහණ තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කළ යුතු ය. සමස්තය එ තැනට ගොස් හමිය කළ යුතු ය. වර්ෂ වූ සමස්තය ඉසින් හම් නො කට යුතු ම ය, කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

26. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ තන්තෙව පක්ඛමති,
අසුසුසුසු දුතඛෙබ්බා ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ
තන්තෙව විබ්බමති, කාලං කරොති, සාමණ්ණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං
පච්චක්ඛානාකො පටිජානාති, අනුතිමච්ඡන්දං අජ්ඣාපනානකො පටිජානාති,
උමමනනකො පටිජානාති, බින්නවින්නො පටිජානාති, වෙදනවෙට්ඨා
පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිතනකො පටිජානාති, ආපත්තියා
අපාටිකමෙම උක්ඛිතනකො පටිජානාති, පාපියාය දිට්ඨියා අපාටිතිස්සගෙහ
උක්ඛිතනකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ඵෙය්‍යසංවාසකො
පටිජානාති, තිඤ්ඤපක්ඛනනකො පටිජානාති, නිරවජානගතො පටිජානාති,
මානුෂානකො පටිජානාති, පිතුෂානකො පටිජානාති, අරහනානුෂානකො
පටිජානාති, භික්ඛුණීදුසකො පටිජානාති, සම්ඝපෙදකො පටිජානාති,
ලොකිනුප්පාදකො පටිජානාති, උතතොඛ්‍යාසඤ්ඤානකො පටිජානාති, අසුසුසුසු
දුතඛෙබ්බා ඡන්දෙ.”

27. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ අනතරාමගෙහ
පක්ඛමති, අනාතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො
ඡන්දෙ අනතරාමගෙහ විබ්බමති, කාලං කරොති, -පෙ- උතතොඛ්‍යාසඤ්ඤානකො
පටිජානාති, අනාතටො තොති ඡන්දෙ.”

28. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සම්ඝප්පනො පක්ඛමති,
ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ
සම්ඝප්පනො විබ්බමති, කාලං කරොති, -පෙ- උතතොඛ්‍යාසඤ්ඤානකො
පටිජානාති, ආතටො තොති ඡන්දෙ.”

29. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සම්ඝප්පනො සුතො
න ආරොවෙති, පමතො න ආරොවෙති, සමාපතො න ආරොවෙති,
ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො අනාපතති.”

30. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සම්ඝප්පනො සඤ්චිච්ච
න ආරොවෙති, ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො අපතති දුක්ඛටස්ස.
අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනුපොසමෙ පාටිසුද්ධිං දෙනොන ඡන්දමි
දුද්ධං, සනති සම්ඝස්ස ඤරණීය” නති.

26. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දය ගෙන එන මහණ තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එ නැත දී ම බැහැර යේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එහි දී ම සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, ‘ගෙරණෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ශික්ෂා-ප්‍රත්‍යායාතය කෙළෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අන්තිමවස්සාවට පැමිණියෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උමතු වූවෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘විසම්පා සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වේදනාවෙන් පීඩනයෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්සෙච්ඡයකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත්ව පිළියම නො කිරීමෙහි උත්සෙච්ඡය කමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි උත්සෙච්ඡයකමයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණඩකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඵයසංවාසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘නිජ්‍යපකානතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘තිරිසන් ගතයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාසාසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘විසාසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අපකානසාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘භික්ෂුණීදුසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සංඝපෙදක-යෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ලොභිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘උභතොඛ්‍යඤ්ඤතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය.”

27. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතොඛ්‍යඤ්ඤතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

28. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොඛ්‍යඤ්ඤතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

29. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධිට සමවන්නේ නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දහාරකයාහට ඇවැත් නො වේ.”

30. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දහාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ දැන දැන නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දහාරකයාහට දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි පාරිශුද්ධිය දෙන්නහු විසින් ‘සංඝයාට කට යුතු ඇත්තේ ය’ යි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදකිමි.”

31. තෙන ඛො උත සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං තදනුපොසථෙ ඤ්ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමස්ස ආරොවෙසුං: “ඉධ උත භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසථෙ ඤ්ඤාතකා ගණ්හනති, තෙ ඤ්ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තතං මුඤ්චං, යාචායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො මුත්තතං එකමනතං හොථ, යාචායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤාතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තතං නිස්සීමං තෙථ, යාච සම්මෙඤ්ඤා උපොසථං කරොති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතොව වග්ගෙන සම්මෙඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ¹ ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස.

32. “ඉධ උත භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසථෙ රාජානො ගණ්හනති, -පෙ- වොරා ගණ්හනති -පෙ- ධුතතා ගණ්හනති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්තිකා ගණ්හනති. තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තතං මුඤ්චං, යාචායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො මුත්තතං එකමනතං හොථ, යාචායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛස්ස තුලෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තතං නිස්සීමං තෙථ, යාච සම්මෙඤ්ඤා උපොසථං කරොති’ ති. එවස්ඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතොව වග්ගෙන සම්මෙඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

33. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සනතිපතථ භික්ඛවෙ, අප්පි සම්මස්ස කරණීය” නති. එවං චුතො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවතො එතදවොච: “අප්පි භනෙත, ගග්ගො නාම භික්ඛු උම්මතතකො, සො අනාගතො” ති.

34. “දෙව ‘මෙ භික්ඛවෙ, උම්මතතකා: අප්පි භික්ඛු ² උම්මතතකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සම්මකම්මං, නපි සරති. අප්පි තෙව සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සම්මකම්මං, නපි ආගච්ඡති. අප්පි තෙව ආගච්ඡති.”

1. “කරෙය්‍යවෙච්ච” ම ඥ ට. නො ඩි. 2. “අප්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු” ම ඡ ස.

31. එකල්හි නැයෝ එදවස පොතොයෙහි එක්තරා මහණෙකු අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මෙහි නැයෝ එදවස පොතොයෙහි මහණෙකු අල්ලා ගනිත්. භික්ෂූන් විසින් ඒ නැයන්ට ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ දැයි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂූන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතක් පසෙකට වටු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂූන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, වර්ග වූ සඛ්‍යයා විසින් පොතොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.”

32. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පොතොයෙහි රජහු මහණෙකු අල්ලා ගනිත් - සොරු අල්ලා ගනිත් - ධුර්වයෝ අල්ලා ගනිත් - පසම්බුරු මහණෝ අල්ලා ගනිත්. භික්ෂූන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ දැයි ඒ පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂූන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තමුත්තාන්සේලා, මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතකට පසෙකට වටු’ දැයි ඒ පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂූන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් පොතොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි පසම්බුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, සඛ්‍යයා වර්ග ව පොතොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.”

33. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රැස් වටු. සඛ්‍යයාට කට යුතු ඇතැ”යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි (එහි සිටි) එක්තරා මහණෙක් “සවාමිනි, ගග්ග නම් භික්ෂු තෙමේ උමතු වූයේ වේ, කෙ තෙමේ මෙහි නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළේ ය.

34. “මහණෙනි, උමතු වූවෝ මොහු දෙදෙනෙක් වෙති: උපොසථය සිහි කරන්නාවූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, සඛ්‍යකමය සිහි කරන්නා වූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ඇත. (එකතින්) සිහි නොම කරන්නෙක් ද ඇත. උපොසථයට එන්නාවූ ද, නො එන්නා වූ ද, සඛ්‍යකමයට එන්නා වූ ද, නො එන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ඇත. (එකතින්) නොම එන්නෙක් ද ඇත.”

35. “තනු භික්ඛවෙ, යවායං උමමන්තකො සරතිපි, උපොසථං න පි සරති, සරතිපි සංඝකමමං, නපි සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡති පි සංඝකමමං, න පි ආගච්ඡති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපස්ස උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතිං දදාං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දානඛො. ඛයන්තන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤාපෙතබ්බො:

36. “පුණාභු මෙ භන්ත, සංඝො. ගගො භික්ඛු උමමන්තකො සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සංඝකමමං නපි සරති, ආගච්ඡති පි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සංඝකමමං නපි ආගච්ඡති. යදි සංඝස්ස පනතකල්ලං, සංඝො ගගස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතිං දදෙය්, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං, න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං, න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරෙය්. සංඝකමමං කරෙය්. එසා ඤාති.”

37. “පුණාභු මෙ භන්ත, සංඝො. ගගො භික්ඛු උමමන්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සංඝකමමං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සංඝකමමං. නපි ආගච්ඡති. සංඝො ගගස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතිං දෙති, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. යස්සා-යසමනො ඛමති ගගස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතිං දානං, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. සො භුණ්ණස්ස. යස්ස නිකමති, සො භාසෙය්.”

38. “දිනා සංඝෙන ගගස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුති, සරෙය් වා ගගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සංඝකමමං න වා සරෙය්. ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සංඝකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සති. සංඝකමමං කරිස්සති. ඛමති සංඝස්ස. නසමා භුණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

35. “මහණෙනි, ඔවුන් දෙදෙනා අතුරෙහි යම් ඒ උන්මත්තකයෙක් උපොසථය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, සංඝකමීය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, උපොසථයට ඒ ද, නො ඒ ද, සංඝකමීයට ඒ ද, නො ඒ ද, මහණෙනි, මෙබඳු වූ උන්මත්තකයානට උමමත්තකසමුත්තිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ දිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල හික්කුනමක් විසින් (පළමු කොට) සංඝයාට දැන්විය යුතු ය:

36. “සාමිනි, සංඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟීහික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. සංඝකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සංඝකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. ඉදින් සංඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සංඝ තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඝකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඝකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙන්නේ ය. සංඝ තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඝකමී කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

37. “සාමිනි, සංඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟීහික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද සිහි නො කරන්නේ ද, සංඝකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද, උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද, සංඝකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සංඝ තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඝකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඝකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙයි. සංඝ තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඝකමී කරන්නේ ය. යම් ආයුෂමතෙකුනට උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට - උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඝකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඝකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සංඝතෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සංඝකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ කුෂණීමුහු වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා.”

38 “සංඝයා විසින් උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සංඝකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සංඝකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සංඝ තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය, සංඝකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමුත්තිය දෙන ලද්දී ය. සංඝයාට ඒ රුචි වේ. එහෙයින් කුෂණීමුහු වේ. මෙය මෙසේ දරමි”

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම් ආවාසෙ තද්වුපොසපේ වතනාරො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දතොසී: “භගවතා පඤ්ඤාතනං ‘උපොසප්ථො කාතබ්බො’ ති, මයඤ්චිතො වතනාරො ජනා, කථනානු බො අමෙතති උපොසප්ථො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථො ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුනනං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතු” තති.

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම් ආවාසෙ තද්වුපොසපේ තයො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දතොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුනනං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතුං. මයඤ්චිතො තයො ජනා, කථනානු බො අමෙතති උපොසප්ථො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථො ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: බ්‍යනෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤාපෙතබ්බො: -

41. ‘සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමන්තා, ¹ අජ්ජුපොසප්ථො (පණ්ණරසො), යදයසමන්තානං පතනකල්ලං, මයං (අඤ්ඤාමඤ්ඤං) පාරිසුද්ධිඋපොසථං කරෙය්‍යාමා’ ති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිණිං උක්ඛුටිකං නිසීදිණිං අඤ්ඤාලිපගගතෙණිං තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

42. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිණිං, උක්ඛුටිකං නිසීදිණිං අඤ්ඤාලිපගගතෙණිං තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං භනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම් ආවාසෙ තද්වුපොසපේ දො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දතොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුනනං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තිණ්ණනං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. මයඤ්චිතො දො ජනා, කථනානු බො අමෙතති උපොසප්ථො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථො ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්විතනං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: - ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිණිං උක්ඛුටිකං නිසීදිණිං අඤ්ඤාලිපගගතෙණිං නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආට්ඨසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙති’ ති.

44. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිණිං උක්ඛුටිකං නිසීදිණිං අඤ්ඤාලිපගගතෙණිං ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහමහනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහමහනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භනෙත, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා’ ති.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උපොසථය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද සිටුනමක් වෙමු. (එහෙයින්) අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කට යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන් නට අනුදනිමි” යි.

40. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි කෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙති. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුදෙනාට පාමොක් උදෙසීම අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි ද තිදෙනෙක් වමු. කෙසේ නම් අප විසින් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ කළ යුතු ය. වසඤා වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ භික්ෂුන්ට දන්විය යුතු ය:-

41. ‘ආයුෂමන්හු මාගේ වචනය අසක්වා. අද පොහොය පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි එක්එක්කෙනා පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නෙමු’ යි. ඉන් පසු සථවිර භික්ෂුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. එහෙයින් මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

42. “නවක භික්ෂුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

43. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි දෙ නමක් භික්ෂුහු වාසය කරත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුදෙනාට පාමොක් උදෙසන්ටත් තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නටත් අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වමු. අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සථවිරභික්ෂුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්නි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්නැ’ යි නවක භික්ෂුනමට කිය යුතු ය.

44. නවක භික්ෂුනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සවාමිනි, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි සථවිර භික්ෂුනමට කිය යුතු ය.”

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාභරණමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හගවතා අනුඤ්ඤාං වතුන්තං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිංහං. තිණ්ණං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. දඛින්නං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. අනඤ්චමහි එකකො. කථනානු බො මයා උපොසථො කාතබ්බො” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාභරණමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති, තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛු පටිකකමනති උපට්ඨාන සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා සො දෙසො ¹ සමමජ්ජකා පාතියං පරිනොජනියං උපට්ඨාපෙතවා ආසනං පඤ්ඤපෙතවා පදීපං කතවා තිසිදිතබ්බං. සවෙ අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො තො වෙ ආගච්ඡන්ති, අජ්ජ මෙ උපොසථො ති අභිට්ඨාතබ්බො. තො වෙ අභිට්ඨාතෙය්, ආපතති දුක්ඛංය්.”

47. තත්ථ භික්ඛවෙ, යත්ථ වත්තාරො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිතවා තිහි පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, උද්දිසෙය්සං වෙ ආපතති දුක්ඛංය්. තත්ථ භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිතවා දච්ඡි පාරිසුද්ධි උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්සං වෙ, ආපතති දුක්ඛංය්. තත්ථ භික්ඛවෙ, යත්ථ දො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිතවා එකෙන අභිට්ඨාතබ්බො අභිට්ඨාතෙය් වෙ, ආපතති දුක්ඛංය්” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාභරො භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං ආපනොනානොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හගවතා පඤ්ඤාන්තං ‘න සාපතතිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අනඤ්චමහි ආපතතිං. ආපනොනා. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බො?” තති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං ආපනොනානොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඤ්ඤාමිතවා එකංසං උත්තරාසභිගං කරිතවා උක්ඛුට්ඨං නිසිදිතවා අඤ්ජලිමපගගහෙතවා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො, ඉත්ථන්තාමං ආපතතිං ආපනොනා. තං පටි-දෙසෙමි’ ති. තෙන වත්තබ්බො, ‘පස්සසි’ ති. ‘ආම පස්සාමි’ ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්සාසි’ ති”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපතතිං වෙමතිකොනොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඤ්ඤාමිතවා එකංසං උත්තරාසභිගං කරිතවා උක්ඛුට්ඨං නිසිදිතවා අඤ්ජලිමපගගහෙතවා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො, ඉත්ථන්තාමං ආපතතිං වෙමතිකො, යදා නිබ්බෙමතිකො හට්ඨස්සාමි, තදා තං ආපතතිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වතවා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්ථව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අත්තරායො කාතබ්බො” ති.

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට, නිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, අනුදන්තා ලද්දේ ය. මම එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ.

46. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂුනමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් යම් උපසථානශාලා වෙත නෝ මණ්ඩපයෙක්හි නෝ රැක්මුලෙක්හි නෝ භික්ෂුහු රැස් වෙත් ද ඒ පෙදෙස බැමද පැන් හා පරිභෝගයට ගන්නා දිය එළවා අසුන් පණවා පහන් දල්වා ගිදිය යුතු ය. ඉදින් අන් මහණහු එහි එත් ද, ඔවුන් සමග පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් නො එත් නම් ‘අද මාගේ පොහොය’ යි ඉටිය යුතු ය. ඉදින් නො ඉටත්තෝ නම්, ඔහුට දුකුලාආචැත් වේ.”

47. “මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක්හි සිටුනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් තෙනමක් විසින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලාආචැත් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක්හි තෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් දෙනමක් විසින් පාරිසුද්ධි උපොසථය නො කළ යුතු ය. ඉදින් කරන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලා ආචැත් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක්හි දෙ නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් එක් නමක් විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටත්තෝ නම් දුකුලාආචැත් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් සහිත මහණහු විසින් පොහොය නො හට යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් එක් මහණකු වෙතට පැමිණ උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් ගිද ඇදිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතට පැමිණියේ වෙමි. එය දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඒ ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඒ ඇවැත දක්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය ඇවැත දෙසන මහණහු විසින් ‘එසේ ය දකිමි’ යි කිය යුතු ය. ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඉදිරි යෙහි සාවර වෙව’ යි කිය යුතු ය.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් ගිද ඇදිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වෙමි. යම් කලෙක විමනි නැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන් නෙමි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරාය නො කළ යුතු ම ය.”

51. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සභාගං ආපත්තිං දෙසෙන්නී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. යො දෙසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝාරා” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සභාගං ආපත්තිං පටිග්ගණෙන්නී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති පටිග්ගණෙතබ්බා. යො පටිග්ගණෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝාරා” ති.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පාඨමොක්ඛං උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. අප්ඨ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතනං ‘න සාපත්තිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අභඤ්චමි ආපත්තිං ආපනො, කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං.

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාඨමොක්ඛං උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අභං ආවුසො, ඉන්ද්‍රියාමං ආපත්තිං ආපනො. ඉතො ට්ඨස්සිතිකා නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො. පාඨමොක්ඛං සොතබ්බං. නතෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අනතරායො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාඨමොක්ඛං උද්දිස්සමානෙ ආපත්තියා චෙමතිකො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අභං ආවුසො ඉන්ද්‍රියාමය ආපත්තියා චෙමතිකො. යද්ද නිබ්බමතිකො නටිස්සාමි, තද්ද නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො, පාඨමොක්ඛං සොතබ්බං. නතෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අනතරායො කාතබ්බො” ති.

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සබ්බො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො තොති. අප්ඨ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතනං ‘න සභාගා ආපත්ති දෙසෙ තබ්බා. න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගණෙතබ්බා’ ති. අයඤ්ච සබ්බො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො, කථනානු බො අමෙහි පටිපජ්ජිතබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං.

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සබ්බො සඤ්ඤා සභාගං ආපත්තිං ආපනො තොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එකො භික්ඛු සාමනො ආවාසා සජ්ජිතං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡා වුසො, නං ආපත්තිං පටිකරිතො ආගච්ඡ. මයා තෙ සන්තිකෙ ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා’ ති. එවදෙත්ථං උතෙථ, ඉච්චතං කුසලං. තො චෙ උතෙථ, බ්‍යවෙත්තන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඤ්ඤා ඤ්ඤපෙතබ්බො;

51. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් දෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

52. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය. යමෙක් පිළිගන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත සිහි කෙරෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් ඇත්තනු විසින් පොහොය නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත සිහි කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතට පැමිණියෙමි වෙමි, මෙනැතින් නැතිට ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. එසේ කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි පාමොක් දෙසනු ලබන කල්හි මහණ තෙමේ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක්හි විමති නැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත නො පිළිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ ද සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

57. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණන් විසින් සමීපවිහාරයකට එක් මහණෙක් තෙමේ එදවස එනු පිණිස ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ හමු-වෙති ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන් නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඤ්ඤාට දැන් විය යුතු ය:-

58. “සුඤ්ඤාදා මෙ භනෙන සමෙකා: අයං සබ්බො සමෙකා සභාගං ආපතතිං ආපනෙනා, යද අඤ්ඤං භික්ඛුං සුඛං අනාපතතිංකං පසසිසාති, තද් නසා සනතිකෙ නං අපතතිං පටිකරිසාති” ති වනා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නතෙව නපපච්චයා උපොසථස්ස අනතරායො කාතබ්බො.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදසුපොසථෙ සබ්බො සමෙකා සභාගං ආපතතිං ආපනෙනා හොති. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙකා ඤාපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤාදා මෙ භනෙන සමෙකා: අයං සබ්බො සමෙකා සභාගං ආපතතිං ආපතෙනා, යද නිබ්බමතිකො හවිසාති, තද නං ආපතතිං පටිකරිසාති” ති, වනා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නතෙව නපපච්චයා උපොසථස්ස අනතරායො කාතබ්බො.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ වස්සුපගතො සමෙකා සභාගං ආපතතිං ආපනෙනා හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමනනා ආවාසා සජ්ජකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාටුසො, නං ආපතතිං පටිකරිනා ආගච්ඡ. මයං තෙ සනතිකෙ නං ආපතතිං පටිකරිසාමා’ති. එවඤ්චනං ලහෙථ, ඉවෙච්චනං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, එකො භික්ඛු සතනාකකාලිකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාටුසො, නං ආපතතිං පටිකරිනා ආගච්ඡ. මයං තෙ සනතිකෙ නං ආපතතිං පටිකරිසාමා’ ති.

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සබ්බො සමෙකා සභාගං ආපතතිං ආපනෙනා හොති. සො න ජානාති තසා ආපතතිං නාමං, න ගොතනං.¹ තත්ඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡති ඛත්තසුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යතෙනා මෙධාපී ලජ්ජා කුකකුච්චකො සිකකාකාමො. තමෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු, යෙන සො භික්ඛු, තෙහුපසඛකි. උපසඛකිනා නං භික්ඛු එතද්වොච:

62. ‘යො හු බො ආටුසො, එවඤ්චවඤ්ච කරොති, කින්නාම සො ආපතතිං ආපජ්ජති’ ති. සො එවමාන: ‘යො බො ආටුසො එවඤ්චවඤ්ච කරොති, ඉමනනාමං සො ආපතතිං ආපජ්ජති. ඉමනනාමං භං ආටුසො, ආපතතිං ආපනෙනා. පටිකරොති නං ආපතති’ නති. සො එවමාන: ‘න බො අනං ආටුසො, එකොච ඉමං ආපතතිං ආපනෙනා, අයං සබ්බො සමෙකා ඉමං ආපතතිං ආපනෙනා’ති. සො එවමාන: ‘කින්නෙ ආටුසො, කරිසාති පරො ආපනෙනා වා අනාපනෙනා වා. ඉඛික නං ආටුසො, සකාය ආපතතිං වුට්ඨතා’ති²

1 “නාමගොතනං” ම ජ සං, නාමගොතනං” PTS.

2 “වුට්ඨතා” ම ජ සං. “වුට්ඨතා” අ ම.

58. “සච්ඡිකි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ‘මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු අන් මහණකු දක්නේ ද, එකල්හි ඔහු වෙත ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පොතොස කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අනතරායයක් නො කළ යුතු ම ය.

59. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොසෙහි සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන වූ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. (එතෙසින්) වෘත්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂුතමක් විසින් සඛ්ඤාට දුන් විය යුතු ය: ‘සච්ඡිකි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. යම් කලෙකි විමති නැත්තේ වන්නේ නම්, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි උපොසථය කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අනතරායයක් නො කළ යුතු ම ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලභියා වූ සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් සම්ප විහාරයකට එක් භික්ෂුතමක් ‘ඇවැත්ති, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි එදවස එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, එක් භික්ෂුතමක් ‘ඇවැත්ති, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි සත් දවසකට කල් දී යැවිය යුතු ය.”

61. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි නම නො දනි යි. හොත්‍රය නො දනි යි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති අවබෝධ කළ ආගම ඇති ධම්මාර වූ විනයධාර වූ උපායමානාකාර වූ නුවණැත්තා වූ වෘත්ත වූ විදුහන් නුවණැත්තා වූ පච්ඡිකි මෙහි ලජ්ජා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ අන් මහණෙක් එ යි. (ඔහු ආ පසු) එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණහුට මෙය කීයේ ය.

62. “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේ ද? ඒ මහණ තෙමේ “ඇවැත්ති, යමෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, හෙතෙමේ මෙතම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්ති, තෙපි මෙතම් ඇවැතකට පැමිණියෝ වහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු” යි හෙතෙමේ මෙසේ කීයේ ය. (එවිට) ඒ ඇවැතට පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්ති, මම එකලාව ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්ඤා තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’ යි කීයේ ය. ඉක්බිති අළුතෙන් පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්ති, අතෙකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කීම්? ඇවැත්ති, ඒ නිසා තෙපි සිය ඇවැත්ති නැගී සිටුව’ යි මෙසේ කීයේ ය.

70. අඵ බො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතතිං පටිකරිතිං යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “යො කිර ආට්ඨසො, එවසෙච්චසෙච කරොති; ඉමං නාම සො ආපතතිං ආපජ්ජති, ඉමං නාම කුමෙහ ආට්ඨසො ආපතතිං ආපන්නා, පටිකරොථ හං ආපතති”නති. අඵ බො තෙ භික්ඛු ත ඉච්ඡංසු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතතිං පටිකාදුං. හගවතො එතමභං ආරොචෙසුං.

“ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසම්. ආවාසෙ සබ්බො සබ්බො සහාගං ආපතතිං ආපන්නා තොති. සො න ජානාති තස්සං ආපතනියා නාමං න ගොතනං. තත්ථසෙඤ්ඤා¹ භික්ඛු ආගට්ඨති ඛුද්දසුතො ආගතාගමො ඛලමධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ණිනො වාතෙතො මෙධාථී ලජ්ජ කුකකුචවසො සිකඛාකාමො. තමෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා තං භික්ඛුං එවං වදෙති: ‘යො හු බො ආට්ඨසො, එවසෙච්චසෙච කරොති, කිං නාම සො ආපතතිං ආපජ්ජති’ති. සො එවං වදෙති: ‘යො බො ආට්ඨසො, එවසෙච්චසෙච කරොති, ඉමං නාම සො ආපතතිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම කුමෙහ ආට්ඨසො, ආපතතිං ආපන්නා පටිකරොති තං ආපතති’නති. සො එවං වදෙති: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, එකො ව ඉමං ආපතතිං ආපන්නා. අහං සබ්බො සබ්බො ඉමං ආපතතිං ආපන්නා’ති. සො එවං වදෙති: ‘කින්න ආට්ඨසො, කාරිස්සති පරො ආපන්නාවා අනාපන්නා වා? ඉඛස්ස භං ආට්ඨසො, සකාය ආපතනියා චුට්ඨතා’ ති. සො චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතතිං පටිකරිතිං යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා තෙ භික්ඛු එවං වදෙති: ‘යො කිර ආට්ඨසො, එවසෙච්චසෙච කරොති, ඉමං නාම සො ආපතතිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම කුමෙහ ආට්ඨසො, ආපතතිං ආපන්නා, පටිකරොථ හං ආපතති’නති. තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතතිං පටිකරෙය්‍යං, ඉච්චෙතං කුසලං. තො චෙ පටිකරෙය්‍යං, න තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන භික්ඛුතා අකාමා වචනියා’ ති.

මොදනාවක්ඛුතාණ්ඩාරං නිට්ඨිතං.

1. “තත්ථ අඤ්ඤා” ම ජ සං.

70. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස් “ඇවැත්නි, යමෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතකට පැමිණියහු. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු”යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙය කියේ ය. ඉන්බිති ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට නො කැමැති වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළකළහ.

“මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්‍ය තෙමේ සභාභාජනත්වයකට පැමිණියේ වේ. ඒ සඛ්‍ය තෙමේ ඒ ආජනත්වයෙහි නම් නො දනි යි. ගොත්‍රය නො දනි යි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති පුත්‍රණ කළ නිකාය ඇති ධර්මය දරන්නා වූ විනය දරන්නා වූ උභයමාතෘකා දරන්නා වූ නුවණැත්තා වූ ව්‍යක්ත වූ විදුෂිතාප්‍රඥවෙන් ප්‍රාඥ වූ පමි කිරීමෙහි ලජ්‍යා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ අන් මහණෙක් තෙමේ එයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ පැමිණි මහණහු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුට මෙසේ කියයි: ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේ ද?’ යි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. එයට පිළියම් කරවු’ යි මෙසේ කිය යි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම තනි වූයේ ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්‍ය තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’ යි මෙසේ කියයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, අනිකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කිම? ඇවැත්නි, එබැවින් තෙපි සිය ඇවැත්නි නැගී සිටිවු’ යි මෙසේ කිය යි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු’ යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කිය යි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නාහු නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් පිළියම් නො කරන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු භූමි ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නො කිය හුත්තාහ.”

වෞද්‍යාමයකුභාණ්ඩාරය කියා නිමවනලදි.

1. තෙන ඛො පන සමසෙන අඤ්ඤාභරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතීංසු චත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ න ජානිංසු “අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං අකංසු. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡිංසු බහුතරා. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාභරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති චත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙස්සකානං අනාපතති.” 1.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාභරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති චත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. ‘තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙස්සකානං අනාපතති.” 2.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාභරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති චත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙස්සකානං අනාපතති.” 3.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාභරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති චත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අප්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙස්සකානං අනාපතති.” 4.

1. එකලිහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වූහ. “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා”යි ඔහු නො දන්න. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසන් ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික-භික්ෂූහු ආහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුණ.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසන් ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එහි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත්නො මේ.” 1.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසන් ලබන කල්හි නැවැත සමසම වූ ආවාසික භික්ෂූහු එහි. උදෙසනලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ මේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො මේ.” 2.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසන් ලබන කල්හි නැවැත ඉතා අඩු වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එහි. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ මේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො මේ.” 3.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොතොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එහි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො මේ.” 4.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 5.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 6.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛ්ඛං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 7.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 8.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපතති. 9.

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඒ භික්ෂූන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 5.

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා ටික දෙනෙක් වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 6.

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 7.

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ සමසම වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 8.

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වර්ග වූවාහු සමගිය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා අඩු වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 9.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානන්ති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 10.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානන්ති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා, උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා, උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 11.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි, වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානන්ති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකාතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි අරොවෙතබ්බා, උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 12.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතිරෙකා වා, තෙ න ජානන්ති. ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 13

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්පනා ඇති ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි ඇතැම් පිරිසක් නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 10.

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ එයට වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැති සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 11.

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 12.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 13.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසප්ථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අභිරෙකා වා. තෙ න ජානනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාඨිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාඨිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 14.

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසප්ථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අභිරෙකා වා. තෙ න ජානනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොන්ති. පාඨිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාඨිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 15.

අනාපත්තිසංග්ගාසං. නිට්ඨිතං.

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණී අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. “ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 14.

16 “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණී අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 15.

අනාපනතිපණ්ණරසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨං.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති, ‘අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨං.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨං.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකවමාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨං.” 4-15.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤා පණ්ණාසකං නිවසිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාන’ සි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාන’ සි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාන’ සි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාන’ සි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ගය යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇඟිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්ප්‍රදායෙහි පාරික්‍රමික සැලකිලි යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලා- ඇවැත් වේ.” 4-15.

වග්ගාචාර්ය සඤ්ඤාසාරණාරාම හිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. ‘තෙ ජානනති අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?” ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති. වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොච්ඡතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 4-15.

වෙමතිකපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචාර්ණ වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත සම සම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය උදෙසුවන්ට දුකුලාආචාර්ණ වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචාර්ණ වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමති ඇත්තෝ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලා ආචාර්ණ වේ.” 4-15.

වෙමනිකපණ්ණරසකය හිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අනිරොකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමහාකං උපොසපො කාතුං. නාමහාකං න කප්පති’ ති කුක්කුළුවපකතා උපොසපං කරොනති. පාතීමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසාමානෙ පාතීමොකෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතීමොකං උද්දිසිතං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අනිරොකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමහාකං උපොසපො කාතුං. නාමහාකං න කප්පති’ ති කුක්කුළුවපකතා උපොසපං කරොනති. පාතීමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසාමානෙ පාතීමොකෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අනිරොකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමහාකං උපොසපො කාතුං. නාමහාකං න කප්පති’ ති කුක්කුළුවපකතා උපොසපං කරොනති. පාතීමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසාමානෙ පාතීමොකෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අනිරොකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමහාකං උපොසපො කාතුං. නාමහාකං න කප්පති’ ති කුක්කුළුවපකතා උපොසපං කරොනති. පාතීමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතීමොකෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසා සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොමෙතං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්ඛංසං.” 4-15.

කුක්කුළුවපකතා ආරොමං. නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් මගින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ. 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සම සම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොතොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොතොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආවාද් වේ.” 4-15.

කුකුලාවපහතපණ්ණසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතඛං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොකෙක අථෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිතො පාරිසුද්ධි ආරොමෙතඛං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් (මහවරද) වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සමසම ගණනක් අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික ගණනක් අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙස ඇසිල්ලෙහි නැවත සම සම ගණනක් අන්ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකිලි යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුප්පාසපේ සමඛුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ ජාතනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උප්පාසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා, උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුප්පාසපේ සමඛුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ ජාතනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උප්පාසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුප්පාසපේ සමඛුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ ජාතනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උප්පාසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා, උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුප්පාසපේ සමඛුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි වත්තාරො වා අතීරෙකා වා, තෙ ජාතනති ‘අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උප්පාසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා, උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතබ්බා, උද්දෙසකානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.”

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාන’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්-ලෙහි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාන’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාන’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාන’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තොතෙ. මිනස්සන්තොතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය චුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති ධුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තොතෙ. මිනස්සන්තොතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය චුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තොතෙ. මිනස්සන්තොතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය චුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සම්මහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සන්තොතෙ. මිනස්සන්තොතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය චුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති ධුත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’යි ඒ භික්ෂූහු දකිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා, මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’යි ඒ භික්ෂූහු දකිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා, මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’යි ඒ භික්ෂූහු දකිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා, මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා’යි ඒ භික්ෂූහු දකිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා, මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අත්ථො’ ති තෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ඵලලව්වයස්ස”

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපෙ සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති, ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අත්ථො’ ති තෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ඵලලව්වයස්ස.”

තෙදපුරෙකකාරපණ්ණරස්සං නිවසිතං.

පඤ්චවිසතිනිකා නිවසිතා.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඵලසි ඇවැත් වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොතොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා විෂ ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඵලසි ඇවැත් වේ.”

නෙදපුරෙකභාරපණ්ණරසකය නිමි.

සසච්චිසනිනිකය* නිමි.

* උපග්‍රහය බලනු.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං. ආවාසෙ තද්වුපොසවෙ සමඛුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිප්පනාති වත්තාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්ති’ ති. -පෙ- තෙ න ජානන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්ති’ ති. -පෙ- තෙ න පස්සන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්තෙ’ -පෙ- තෙ න පස්සන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්තෙ’ -පෙ- තෙ න පුණ්ණන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්ති’ ති. -පෙ- තෙ න පුණ්ණන්ති ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සිමං ඔක්කමන්ති’ ති. ආවාසිකෙත ආවාසිකා ඵකසනපඤ්ඤාසත්තන්තිකා¹ තායො, ආවාසිකෙත ආගන්තුකා ආගන්තුකෙත ආවාසිකා ආගන්තුකෙත ආගන්තුකා පෙය්‍යාලමුලෙන සත්තන්තිකසත්තාති කොන්ති”.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාතුද්දසො තොති. ආගන්තුකානං, පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචන්තිතබ්බං. සවෙ සමසමා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචන්තිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුචන්තිතබ්බං”.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගන්තුකානං වාතුද්දසො සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචන්තිතබ්බං. සවෙ සමසමා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුචන්තිතබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුචන්තිතබ්බං”.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදො තොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො. සවෙ සමසමා තොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොන්ති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ සමසමා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ ආගන්තුකා බහුතරා තොන්ති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො”.

1. “පඤ්ඤානන්තිකසත්තො” ජ ම සං. P T S.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස් පොහොසෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩිගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙන්නා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ යි නො දසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ යි නො දසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ, ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පත් සැත්තාවකි.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ, පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සත්සියයෙක් වේ”*

2. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂූන්ට තුළස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”

3. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට තුළස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”.

4. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොස කළ යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොස කළ යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.”

5. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්ගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්ගිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොස කළ යුතු ය.”

* උපග්‍රන්ථය බලනු.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිෂ්ඨතං ආවාසිකුද්දසං සුප්පඤ්ඤතං මඤ්චපිටං. භිසිබ්බොහතං පාතියං පරිභොජනියං සුපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පසසිනා වෙමතිකා නොනති ‘අභි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නභි නු බො’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛං ආවාසිකනිෂ්ඨතං ආවාසිකුද්දසං වඛකමන්තානං පදසද්දා සර්කායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිභිසසද්දං. සුනා වෙමතිකා නොනති ‘අභි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නභි නු බො’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ථො’ ති. හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛං ආගන්තුකනිෂ්ඨතං ආගන්තුකුද්දසං අඤ්ඤානං පතං අඤ්ඤානං චිවරං අඤ්ඤානං නිසීදනං පාදනං ධොතං උදකනියෙක්ඛං. පසසිනා වෙමතිකා නොනති ‘අභි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නභි නු බො’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනනති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා න පස්සනති. අපසසිනා උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා එකතො උපොසථං කරොනති. අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොනති. ආපතති දුක්ඛං. තෙ වෙමතිකා විචිනනති. විචිනිනා පස්සනති. පසසිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ථො’ ති හෙදපුරෙක්ඛාරු උපොසථං කරොනති. ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

6. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආවාසික-
යන් වන්නේ සම්පුර්ණ ද අසම්පුර්ණ ද යනු හඳුන්වන ලකුණු (ආචාර-
සන්ධානය) ද, නො පෙනෙන ආවාසිකයන් හඳුන්වන ලකුණු ද,
ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන ලකුණු ද, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර
දැකීම ද, මනා කොට පැණවූ ඇඳු පුටු ද, බිසි හා කන්වැසින් ද මනා කොට
ඵල වූ පැන් හා පරිභෝග කට යුතු දිග ද, මනා කොට හැමදි පිරිවෙණ ද
දකිත්. දැක ‘ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත් ද නැද්ද’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.
විමති ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු (ආවාසිකභික්ෂුන්) නො සොයත්.
නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ
භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පොතොය කරත්.
ඥාවක් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්.
දැක එකතු ව පොතොය කරත්. ඥාවක් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ
භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්.
දුකුලාඥාවක් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක
‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන්
කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය
කරත්. පුලසි ඥාවක් වේ”

7. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආචාර-
සන්ධානය ආවාසිකයන්, හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇතැ යි
හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර දැකීම, සත්මන්
කරන්නවුන්ගේ පානඩ, හැඳුරීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලිහඩ, අසත්.
අසා ‘ආවාසික භික්ෂුහු ඇත් ද’ නැත් ද’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.
විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පොතොය
කරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා
නො දකිත්. නො දැක පොතොය කරත්. ඥාවක් නො වේ. විමති
ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොතොය
කරත්. ඥාවක් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා
දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. විමති
ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා.
මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස
පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. පුලසි ඥාවක් වේ”

8. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුක
ආකාරය, ආගන්තුක අක්ෂණය, ආගන්තුක නිමිත්ත, ආගන්තුක උදෙසය,
නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිවුර, නො හඳුනන කිසිදුතය,
පා සේදු හැන්, වැගුරුණු දිය, දකිත්. දැක ‘ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇත් ද’
නැත් ද’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික භික්ෂුහු
(ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලා-
ඥාවක් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්.
නො දැක පොතොය කරත්. ඥාවක් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු
සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොතොය කරත්. ඥාවක් නො වේ.
විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව
පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්.
සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා.
ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු
පොතොය කරත්. පුලසි ඥාවක් වේ”

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු සුඤ්ඤානි ආගන්තුකානා භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛං. ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං උපානනප්පෙඨාඨිතසද්දං උක්කාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුඤ්ඤා වෙමනිකා ගොනති ‘අඤ්ඤා ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්ඤා ආගන්තුකා’? ති. තෙ වෙමනිකා න විචිනන්ති. අභිචිනිඤ්ඤා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිනිඤ්ඤා න පස්සන්ති. අපස්සිඤ්ඤා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිනිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිනිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොන්ති ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිනිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා ‘නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙති අඤ්ඤා’ ති නෙදපුරෙක්ඛාරං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති උල්ලච්චසස්ස.”

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්විං පටිලනන්ති. සමානසංවාසකද්විං පටිලනිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිඤ්ඤා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්විං පටිලනන්ති. නානාසංවාසකද්විං පටිලනිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිඤ්ඤා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්විං පටිලනන්ති. සමානසංවාසකද්විං පටිලනිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිඤ්ඤා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්විං පටිලනන්ති. නානාසංවාසකද්විං පටිලනිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිඤ්ඤා පාටෙක්ඛං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.”

9. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුකආකාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුක-උදෙසය, එන්නවුන්ගේ පානඛ, වහන් ගසා දැමීමේ හඬ, කැරීමේ හඬ, කිවිසිලි හඬ අසත්. අසා ‘ආගන්තුකභික්ෂුහු ඇත් ද?’, තැත් ද?’ යි විමති ඇත්තාහු වෙත්.” විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු (ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දක පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙන් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොතොය කරත්. දුලභි ඇවැත් වේ”

10. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු දූෂට්ටයයෙන් නානා-සංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ ආගන්තුක භික්ෂුහු සමානසංවාසක-දූෂට්ටය ලබත්. සමානසංවාසකදූෂට්ටය ලබා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා (නානාසංවාසකනාවය) බැහැර නො කෙරෙත්. ඒ දූෂට්ටය බැහැර නො කොට එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ”

11. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසිකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂට්ටය ලබත්. නානාසංවාසකදූෂට්ටය ලබා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කරත්. බැහැර කොට එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ”

12. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂට්ටය ලබත්. සමානසංවාසකදූෂට්ටය ලබා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කරත්. ඇවැත් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පොතොය කරත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කෙරෙත්. ඇවැත් නො වේ”

13. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂට්ටය ලබත්. නානාසංවාසක-දූෂට්ටය ලබා නො විවාරත්. නො විවාරා එකතු ව පොතොය කෙරෙත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොතොය කෙරෙත්. දුකුලාඥාවැන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පොතොය කෙරෙත්. ඇවැත් නො වේ”

14 න භික්ෂුවේ, බදුනුපොසවේ සභිකවුකා ආවාසා අභිකවුනො
ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සම්මානි අඤ්ඤානු අනන්තරායා.

15. නීතිකව, ව්‍යුහමයව සම්බන්ධතා ඇවෑම අතීතයේදී, අනාගතයට ගතවෙමින් ඇතිවන සමස්ත අනන්‍යතාවය,

16. නීතිකව, තදහුපසයට සහිතවූයා ආවාසා අතීතවූයෝ ආවාසයා වා අනාවාසයා වා ගනනමෙබ්බ අසුසුතු සමෙසන අසුසුතු අනනරායා.

17. න භික්ෂුවෙ, තද්වුප්පාසමේ සභිකවුනා අනාථාසා අභික්ඛුතො ආචාසො ගතතමෙබ්බා අඤ්ඤත්‍ර සමෙසින අඤ්ඤත්‍ර අනතරායා.

18. න භික්ඛවෝ, තද්දුපොසවෝ සභික්ඛකා අනාමාසා අභික්ඛතො අනාමාසො ගතන්තබ්බො අඤ්ඤානු සංඛිසන්ති අඤ්ඤානු අනන්තරායා.

[illegible]

20. න භික්කුවෙ, තද්දුපොසෙල් සභික්ඛිකා ආවාසා මා අනාවාසා මා අභික්ඛිකො ආවාසො ගන්තමිං අසුසුත්ත සමස්සා අසුසුත්ත අන්තරායා.

21. නීතිකවේ, හඳුනාගැනීමේ සහිතව ආර්ථිකය වාණිජමය වශයෙන් පවත්වා ගන්නා අන්තර්ජාලයක් ඇති බවට තීරණය කළේය.

23. ත නිකමුව, නදහුපොසලේ සතියවුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභිකවුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගතනබ්බො අඤ්ඤා සබ්බෙත අඤ්ඤා අනත්රායා.

28 නිකායවල, බද්ධපොසමේ සභිකවූ කා ආවාසා සභිකවූ කා ආවාසො ගතනටෙබ්බා යන්ත්තු තිකවු නානිසංවාසකා අඤ්ඤා සමෙහිති අඤ්ඤා අනතරායා.

24. නීතිකවම, හඳුනාගැනීමේ සහතිකයක්, ආලාපය සහතිකයකට අනුවාසය ගන්නාබෙබ්බිය ස්වයංසිද්ධ නානාසංවාසකයා අඳිඳිනු සලකන අඳිඳිනු අනන්තරයා.

25. න භික්ෂුවෙ, තද්‍යුථොසථෙ සභික්ඛුනා ආවාසා සභික්ඛුනො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගතතඬෙබ්බා යථස්සු භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සමෙකන අඤ්ඤත්‍ර අනතරායා.

26. නීතිකව, වඳහුණපාසළ සභිකයා අනාවාස සභිකයෙකු ලෙසට ගනු ලබන ස්වයං භික්ෂු නාමාවලියක අදාළ සමාජ අනුරාධා.

14. මනසණනි, එදවස පොතොසෙහි හිසුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හිසුන් රහිත වූ ආවාසයට සමසයා තැර අනන්තරායයක් නැති ව නො යෑ යුතු ය.

15. මහනගරය, එදවස පොතොසයහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ අනාවාසයට සම්පයාගෙන් තොර ව අනතරායයක් නැති ව නොයා යනු ය.

16. මහනෙති, එදවස පොතොසෙහි හිසුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හිසුන් රහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සම්බන්ධයෙන් තොරව අනන්තරාසයක් නැති ව තො යා යුතු ය.

17. මහනගරය, එදවස පොතොසයෙහි හිසකුන් සහිත වූ අනාවාසයෙන් හිසකුන් රහිත වූ ආවාසයට සම්පයාගෙන් තොර වූ අනන්තරායයක් නැති වී තොයා යෑමකි.

18. මහනෙති, එදවස පොතොසෙහි තිසිසුන් සහිත වූ අනාමාස සෙත් තිසිසුන් රභිත වූ අනාමාසයට සමසයානෙන් තොර වී අනතරායයක් නැති වී නොයා යනු ය.

19. මහනගරයේ, එදවස පොතොසෙහි හිසින් සහිත වූ අනාවාස සෙත් හිසින් රහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සම්පයාගෙන් තොර වී අනන්තරායයන් නැති වී නොයා සහිත ය.

20. මහභේති, ඵද්වස පොතොයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට සම්බන්ධයෙන් තොර ව අනුකරායයන් නැති ව නොයා යනු ය.

21. මහණෙනි, එදවස පොතොසෙහි භික්ෂුන් සිහින වූ ආවාසයෙන් තෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් රහිත වූ අනාවාසයට සබ්බසාලෙන් තොර ව අනතුරායයක් නැති ව නොයා යනු ය.

22. මහනගරය, එදවස පොතොසෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සම්බන්ධයෙන් තොර ව අනන්තරායයක් නැති ව නොයා යනු ය.

23. මහනගරයේ, එදවස පොලියොමි යම් තැනක නානාසංවාසක වූ තිඤ්ඤ වසන්තානු ද, (එවැනි වූ) තිඤ්ඤත් සහිත වූ ආවාසයෙන් තිඤ්ඤත් සහිත වූ ආවාසයට සම්බන්ධයෙන් තොර ව අනන්තරයකින් නැති ව නො යා යුතු ය.

24. මහනෙති, එදවස පොතොසෙහි යම් නැතෙකු නානාසංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (එවෙල වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සබ්බසායෙන් තොර ව අනන්තරායයන් නැති ව තො යා යුතු ය.

25. මහනෙති, එදවස පොතොසෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තානු ද, (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සමූහයාගෙන් තොර ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යැයි ය.

26 මහජනතා, එදවස පොතොසයෙහි යම් නැතහොත් නානාසංවාසක
 නිකුත් වසන්තානු ද, (එදවස වූ) නිකුත් කෙරුණු අනාචාරයෙන් නිකුත්
 කෙරුණු අනාචාරයට සමකාලයෙන් තොර ව අනාචාරයෙන් නැති ව තො සා
 යනු ය

27. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙත අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

28. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙත අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

29. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙත අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

30. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙත අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

31. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සම්මෙත අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අප්පෙව ගන්තුනති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අප්පෙව ගන්තුනති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අප්පෙව ගන්තුනති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අප්පෙව ගන්තුනති.

27. මහණෙනි, එදවස පොතොසෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ අනාචාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාචාසයට සමස්ථයෙන් තොර ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

28. මහජනතා, එද්විස පොහොසෙහි යම් නැතෙකු නානාසංවාසක
හිසුනු වසන්තානු ද, (එබ්ද වූ) හිසුන් සහිත වූ අනාවාසයෙන් හිසුන්
සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සමීපයාගෙන් තොර ව
අනන්තරාසයක් නැති ව නොයා යුතු ය.

29. මතභේති, එදවස පොතොසෙහි යම් හැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සතිහ වූ ආවාසයෙන් හෝ අනා වාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සතිහ වූ ආවාසයට සමීපයාගෙන් තොර ව අනන්තරායයක් හැනි ව නො යා යුතු ය.

30. මහණෙනි, එදවස පොතොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ අවාසයෙන් හෝ අනවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ අනවාසයට සමසයාගෙන් තොර ව දන්නරායසක් නැති ව තො යා යුතු ය.

31. මෙතෙක්, එදවස පොතොයෙහි යම් කැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්නාහු ද, (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සමීපයා හෙත් තොර ව අනන්තරයකින් නැති ව නො යා යුතු ය.

32. මතභේදය, එදලස පොතොසෙහි යම් තැනෙක සමාන අංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනකට 'අද ම යන්නට තැන්කෙම්' යි, දන්නෝ ද, භික්ෂුන් සහිත වූ අංවාසයෙන් එබඳු භික්ෂුන් සහිත වූ අංවාසයට යා යුතු ය.

33. මහසේන, ඵදවස පොතෙයෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක
 හිසුණු වසන්තානු ද, යම් තැනකට 'අද ම යන්නට කැක්කෙමි' සි දන්නේ ද,
 හිසුණු සහිත වූ ආවාසයෙන් (එළු)හිසුණු සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ-
 හිසුණු සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

34. මහණෙනි, එදවස පොතොසෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක භික්ෂුහු වසන්නාහු ද, යම් තැනකට ‘අද ම යන්නට තැන්කෙමි’ යි දන්නේ ද, භික්ෂුන් සතිත වූ අනාවාසයෙන් (එබඳු) භික්ෂුන් සතිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සතිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සතිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

35. මහනෙති, එදවස පොතොයෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක හිඤ්ඤ වසන්තානු ද, යම් තැනකට 'අද ම යන්නට නැත්තෙමි' යි දන්තේ ද, හිඤ්ඤත් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ (එබඳු) හිඤ්ඤත් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- හිඤ්ඤත් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- හිඤ්ඤත් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා නිසිනනපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසි-
තබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛං.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරියා
-පෙ- න සික්ඛං.¹ පච්චික්ඛානකස්ස -පෙ- න අනනිමච්ඡන්තං අප්ඤ්ඤාපනන
කස්ස නිසිනනපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය,
ආපනති දුක්ඛං.

38. න ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිතතකස්ස නිසිනනපරිසාය
පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

39. න ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්ඛිතතකස්ස නිසිනනපරිසාය -පෙ-
න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකස්සෙහි උක්ඛිතතකස්ස නිසිනනපරිසාය
පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසිනනපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං.
යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛං.

41. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස පෙ- න තිස්සිපකකන්තකස්ස -පෙ-
න තිරච්ඡාගගතස්ස -පෙ- න මාතුසාතකස්ස -පෙ- න පිතුසාතකස්ස
-පෙ- න අරතන්තසාතකස්ස -පෙ- න භික්ඛුණීදුස්සකස්ස -පෙ- න සංඝ-
හෙදකස්ස -පෙ- න ලොකිකුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොච්ඡන්දනකස්ස
නිසිනනපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති
දුක්ඛං.

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපාරිසුද්ධියනෙන උපොසථො කාතබ්බො
අඤ්ඤානු අමුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො අඤ්ඤානු
සමික්ඛසාමග්ගියාති.

උපොසථක්ඛනිකා දුතියො.²

තතිස්සනාණවාරං.

1. "සික්ඛං" ම ඡ ස.

2. "උපොසථක්ඛනිකා නිට්ඨං." සී මු.

36. මහණෙනි, මෙතෙණක හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආවැත් වේ.

37. හික්මෙන්නියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. ශික්ෂා අත්තල එකකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. අනතිමච්ඡතුච්ච පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආවැත් වේ.

38. ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර වූ එකකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ධර්මය (විනයනීති) යම්සේ ද, එසේ කරවිය යුතු ය.

39. ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර වූ එකකු හුන් පිරිසෙහි -පෙ- ලාමක මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි බැහැර වූවකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ධර්මය (විනය නීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණ්ඩකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආවැත් වේ.

41. පැවිද්ද සොරකම් කළහු -පෙ- නිව්විකයන් කරා ගියකු -පෙ- නිරිසන් ගියකු -පෙ- මවු මැරුවකු -පෙ- පියා මැරුවකු -පෙ- රකකුන් මැරුවකු -පෙ- මෙතෙණන් දූෂණය කළහු -පෙ- සම්භූතෙදකයකු -පෙ- ලොභිකුපාදකයකු -පෙ- උභයොබාසස්සන්තකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආවැත් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගිටියොත් පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිය දීමෙන් පොතොය නො කට යුතු ය.

43. මහණෙනි, සම්භසාමග්‍රිය තැර අනුපොසථයෙහි (වාතුද්දසි - පණ්ණරසි නො වන දිනෙක) පොතොය නො කට යුතු ය.

දෙවන උපොසථකක්කුතිය නිමි.

තෙවන බණවර ය.

ඉමමහි බඩකෙ වණු ජ අසිති:

තස්ස උද්දන:-

1. නිත්තියා බිමබ්බසාරො ව සනතිපතිතුං භුණ්තිකා,
බමමං රතො ¹ පාතිමොකකං දෙවසිකං තද සකිං.
2. යථාපරිසා සාමග්ගං ² සාමග්ගි මද්දකුච්ඡී ව,
සීමා මහති නදියා අනු දො බුද්දකාති ව.
3. නවා රාජගහෙ වෙව සීමා අවිසාසාසනා,
සමමනෙත පස්මං සීමං පච්ඡා සීමං සමුතනෙ
4. අසමමනා ගාමසීමා නදියා සමුද්දෙද සරෙ,
උදකුකෙහිපො සමහිඤ්ඤති තපොවජෙකාසාරනති ව.
5. කති කමොති උදෙදසො සචරා අසතිපි ව,
බමමං විනයං තජෙත්තති පුත විනයතප්පනා
6. වොදනා කතෙ මකාසෙ අබමමපටිකෙකාසනා,
වතු පඤ්ච පරා ආචී සඤ්චිච්ච වෙපි වායමෙ
7. සගගධ්වා අනජ්ඣධ්වා වොදනමිති න ජානති ³,
සමබ්හුලා න ජානනති සජ්ජකං න ව ගච්ඡෙර.
8. කතමි කීවතිකා දුරෙ ආරොවෙතුඤ්ච නස්සරි,
උකුලාපං ⁴ ආසනං දීපො ⁵ දිසා අඤ්ඤා ⁶ බහුසුඤ්ඤා
9. සජ්ජකං වස්සපොසපො ⁷ පුද්ධිකමමඤ්ච ඤ්ඤානා,
ගගො වතු තයො දොකො ආපතති සහාගා සරි.

1. “බමමරතො” අ.වි. ම.නු.ප.

2. යථාපරිසා සාමග්ගං” ම.ජ.සං. “යථාපරිසාය සාමග්ගං” P T S.

“යථාපරිසාය සාමග්ගං” ම.නු.ප. තො.වි.

3. “ජායති” අ.වි.ජ.වි.

4. “උකුලාපො” තො.වි. ම.නු.ප.

5. “පදීපො” P T S.

6. “අඤ්ඤා” තො.වි. ම.නු.ප.

7. “සජ්ජවස්සපොසපො” අ.වි.ජ.පු. ම.නු.ප. “සජ්ජවස්සපොසපො” තො.වි.

මේ වඩානසෙහි වසනු අසු සසෙකි.

එහි උද්දානය (වසනු නාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. නිව්විතයන් බිම්සර රජ රැස් වීමට අනුදැනීම, නිහඬ ව ගිවීම, දහම් දෙසීමට අනුදැනීම, රහසිගත ව සිටීමේ දී උපන් පරිවිතකිය, පාමොක් උදෙසීමට අනුදැනීම, දින පතා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, පක්ෂය කට වරක් පාමොක් උදෙසීමට නියම කිරීම.

2. පිරිස අනු ව පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, සමග ව පාමොක් උදෙසීම, සමග වන ආකාරය, මදදාමය, සීමාසම්මතය, මනා සීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, නදිපාරසීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, එය අනුදැනීම, පිරිවෙණක් පාසා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, එක් සීමාවෙක උපෝසථාගාර දෙකක් සමඟ නො කිරීම, බුඩා උපෝසථාගාර මහත් කර ගැනීම.

3. තවකය, රජගහනුවර අවිප්පාස සමමුතිය අනුදැනීම, සීමා සමමුතිය කරණ කල පළමු ව සමානසංවාස සීමාසමමුතිය කොට පසු ව අවිප්පාස සීමා සමමුතිය කිරීම, සමුහනනය කරණ කල පළමු ව අවිප්පාස-සීමාව උදුරා පසු ව සමානසංවාසසීමාව උදුරණය.

4. අසමඟ වූ ගාමසීමාව, නදියෙහි සමුද්දයෙහි ජානසාරයෙහි උදෙසාත්තෙපසීමාව, සීමාවෙන් සීමාවක් ශ්‍රී කොට සීමා සමමුති තහනම්, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කිරීම.

5. කෙතෙක් කම්, පාතිමොක්ඛදෙසය, වැදිබිය, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසීම, ඛණ දෙසීම, විනය පිළිවිසීම, තජිතය.

6. අවකාශ කළ කල්හි වොදනා කිරීම, අධිකම් විරෝධය, දූෂිත ප්‍රකාශ කිරීම, එකලා මහණහුගේ අධිෂ්ඨානය, දූත දූත පාමොක් නො ඇස්වීම, ව්‍යායාමය.

7. ගිහියන් සිටි පිරිසෙහි පාමොක් නොඋදෙසීම, ඇරයුම් නැති ව පාමොක් උදෙසීම, වොදනාචක්ඛුසෙහි විසූ තෙරතමන් උපෝසථාදිය නො දැනීම, බොහෝ භික්ෂූන් උපෝසථාදිය නොදැනීම, එකෙණෙහි එක් භික්ෂු-තමකට අණ කිරීම, තවකයන් නොයෑම.

8. කිනම් දිනයක් දැ සි පිළිවිසීම, ගණන විවාරීම, දුර යන කල්හි සැලකීම අමතක වීම, පොතෝගෙය කසල සහිත වීම, අසුන් නො පැණවීම, පහන් නො දල්වීම, දිශා යන කල ඇදුරන් නො පිළිවිසීම, අන්‍ය බහුශ්‍රැත භික්ෂුතමකගේ පැමිණීම.

9. සම්ප ආවාසයකට එක් නමක් යැවීම, එස් විසූ පැවිද්දන් පොහොය කිරීම, පාරිශුද්ධිය ගෙණ පොහොය කිරීම, ඡන්දය ගෙණ කම් කිරීම, නැයන් භික්ෂුහු ඇල්ලා ගත් කල කම් කිරීම, ගඬි භික්ෂුතම, සිවුතමට පාමොක් උදෙසීම, බුත් නම ඤානය තබා පාරිසුද්ධිඋපෝසථය කිරීම, දෙනම පිළිබඳ පාරිසුද්ධිඋපෝසථය, එක් නම පිළිබඳ අධිධානඋපෝසථය, ආපතත්තට පැමිණීම, සහායාපතතින් දෙසීම හා පිළිගැනීම, ඇවැත් සිහි කිරීම.

10. සබ්බො සබ්බො චෙමතිනො න ජානනති ¹ බහුසසුනො,
බහු සමසමා පොකා පරිසා අවුට්ඨිතාය ව ²
11. එකච්චා චූට්ඨිතා සබ්බා ජානනති ව චෙමතිනා,
කසපනෙවාති කුකකුච්චා ජානං පසං සුණ්ණති ව.
12. ආවාසිකෙන ආගනතු වාතුපණ්ණරසො පුන,
පාටිපදෙ පණ්ණරසො ලිඛිතසංවාසකා ³ උතො.
13. පාරිවාසානුපොසපො ⁴ අසුඤ්ඤා සම්මසාමග්ගිතා,
එතෙ විහතතා උද්දානා වජ්ඣ විභුතකාරණාති.

1. “න ජානනති” ජ වි. නො වි. ම නු ට.

2. “පරිසායාවුඨිතාය ව” අ වි.

„ පරිසාය අවුට්ඨිතාය P T S ජ වි. ම නු ට.

„ “පරිසාය අවුට්ඨිතා” නො වි.

3. “ලිඛිතසංවාසකා” අ වි. ජ වි. නො වි. ම නු ට.

4. “පාරිවාසානුපොසපො” අ වි ජ වි. නො වි. ම නු ට.

10. සියලු සම්භයාගේ සත්‍ය ඇවෑමෙහි විමතිය, නො දැනීම, බහුශ්‍රැත භික්ෂුතමකගේ චචනය පරිදි ඇවෑමට පිළියම් කිරීම, බොහෝ භික්ෂුන්ගේ පැමිණීම, ගණනින් සමාන භික්ෂු පිරිසක් පැමිණීම, පිත පිරිසක් පැමිණීම, පිරිස නො නැගිටි කල්හි පැමිණීම.

11. කොටසක් නැති සිටි කල පැමිණීම, සියලු පිරිස නැති සිටි කල පැමිණීම, වගීය සි දැන පොතොය කිරීම, වෙමතික ව පොතොය කිරීම, කැප ද නො කැප ද සි කුකුත් කිරීම, නවත් භික්ෂුන් ඇතැ සි දැන කිරීම, දූක කිරීම, අසා කිරීම.

12. ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආවාසිකයන්ට වාඩුදැසිය, ආගන්තුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගන්තුකයන්ට වාඩුදැසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගන්තුකයන්ට පැළපිය, ආවාසිකයන්ට පැළපිය, ආගන්තුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකලිඛිතාදිය, නානාසංවාසක, සමානසංවාසක යන උභයසංවාසකයෝ.

13. පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිඋපෝසථය, සම්භසාමයනීය හැර නො පොහෝ දිනයෙහි පොතොය නො කිරීම - යන වසතු ප්‍රකාශ කිරීමට කරුණු වූ මේ උඤ්ඤායෝ බෙදන ලදහ

වස්සුපනාසිකකඛ්ඛකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා ඤාතොති විහරති චෙඨවිනො කලඤ්ඤතිවාපෙ.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො භික්ඛුනං වස්සාවාසො අපාඤ්ඤතො හොති.

3. තෙධ 1 භික්ඛු හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති.

4. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසුතඤ්ඤා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරිස්සනති, හරිතාති තිණාති සමමද්දනතා, එතිත්ථියං ජිවං විතෙජේනතා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛිංසාතං ආපාදෙනතා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරකබ්බාධම්මො වස්සාවාසං අලලීසිස්සනති. සඛිංසාසිස්සනති. 2 ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුකබගෙහසු කුලාවඤ්ඤාති කරිත්වා වස්සාවාසං අලලීසිස්සනති. සඛිංසාසිස්සනති. ඉමෙ හි පන සමණා සකාසුතඤ්ඤා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති, හරිතාති තිණාති සමමද්දනතා, එතිත්ථියං ජිවං විතෙජේනතා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛිංසාතං ආපාදෙනතා” ති.

5. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තොසං මනුස්සාතං උජ්ඣායනතාතං ඩියනතාතං විපාවෙනතාතං.

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං.

7. අථ ඛො භගවා එතස්මිං තිදතෙ එතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං උපගනතු” නති.

8. අථ ඛො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කද හු ඛො වස්සං උපගනනඛබ්බ” නති.

9. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සානෙ වස්සං උපගනතු” නති.

10. අථ ඛො භික්ඛුනං එතදහොසි “කති හු ඛො 3 වස්සුපනාසිකා” ති.

11. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “දොමා භික්ඛවෙ, වස්සුපනාසිකා: පුරිමිකා, පච්ඡිමිකා ව. 4 අපරජ්ජුගතාය ආසාලභියා පුරිමිකා උපගනනඛබ්බා. මාසගතාය ආසාලභියා පච්ඡිමිකා උපගනනඛබ්බා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, දො වස්සුපනාසිකා” ති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගිතා භික්ඛු වස්සං උපගනත්වා අනාරාවස්සං වාරිකං වරනති.

1. “තෙ ඉධ” ම ඡ සං. 2. “සඛිංසාසිස්සනති” ම ඡ සං. සඛිංසාසිස්සනති. P T S.

3. “තිනහුඛො” කෙසුම් P T S. ඡ ව. තො ව ම හු ප.

4. “පච්ඡිමිකාති” ම ඡ සං. P T S.

වසසුපනාසිකකව්‍යය.

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුමර ලෙහෙහුන්ට බොජුන් දුන් බිම වූ චෙට්ටිනාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට වස් විසීම නොපණවන ලද්දේ මේ.

3. එකල්හි ඒ භික්ෂූහු තෙමන්තයෙහි ද ගිම්හානයෙහි ද වසාන-
යෙහි ද සැරිසරන්.

4. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාසාපුත්‍රියයෝ තෙමන්තයෙහි ද ගිම්හානයෙහි ද වසානයෙහි ද නිල් තණ මහිමන් (පාගමන්) එකිනිසු ස්ව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකා කරන්-
ද? මේ අත්‍යනිෂ්ඨකපරිව්‍රාජකයෝ වැරැදි සේ කියූ දහම් ඇත්තාහු ද වස් විසීමෙහි ඇලෙත් උත්සාහ රහිත ව නිතර එක නැත වසන්තාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ද ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙණ වැසිකාල-
යෙහි (ඒ කුඩුවල) ඇලී වසන්නෝ ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක නැත වසන්නෝ ය. මේ ශ්‍රමණශාසාපුත්‍රියයෝ තෙමන්තයෙහි ද ගිම්හානයෙහි ද වසානයෙහි ද නිල් තණ මහිමන් එකිනිසු ස්ව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකා කරන්” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

5. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නිසු කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ.

6. එවිට භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

7. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැකීම කතා කොට “මහණෙනි, මම වස් එළඹෙන්නට අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතුසේක.

8. එකල්හි භික්ෂූන්ට “කවද වස් එළඹිය යුතු ද?” යි සිත් විය.

9. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, වසාන සෘතුවෙහි වස් එළඹෙන්නට අනුදනිමි” යි.

10. එකල්හි “වස් එළඹිම කෙතෙක් ද?” යි භික්ෂූන්ට සිත් විය.

11. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, පෙරවස් එළඹීම පසුවස් එළඹීම යැ යි මේ වස් එළඹිම දෙකෙකි. ඇසල පුණ්‍ය පොතොය අතික් දිනට ගිය කල්හි ඇසල පුණ්‍ය පොතෝදිනයෙන් පසුදින-
යෙහි - අවපාලවසෙහි - පෙරවස් එළඹිය යුතු ය, ඇසල පුණ්‍යපොතොයෙන් මසක් ඉක්ම ගිය කල්හි පසුවස් එළඹිය යුතු ය. මහණෙනි, මේ වස් එළඹිම දෙක” යි.

12. එකල්හි සවග මහණෝ වස් එළඹ වස් තුළ වාරිකාව කරන්.

13. මනුස්සා තපෙව උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සංඝාපුත්තියා තෙමනනම්පි ගිමනම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සන්ති, හරිතාති තිණාති සමමද්දන්තා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙසෙන්නා, බුදු බුද්දකෙ පාණෙ සංඝාතං ආපාදෙන්නා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤාතිත්තියා දුරක්ඛාතමම්මා වස්සාවාසං අලලිසිස්සන්ති, සංඝාසංඝිස්සන්ති. ඉමෙ හි නාම සංඝානාකං රුක්ඛණෙසු භුත්තාවකාති කරිත්වා වස්සාවාසං අලලිසිස්සන්ති, සංඝාසංඝිස්සන්ති. ඉමෙ පන සමණා සංඝාපුත්තියා තෙමනනම්පි ගිමනම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති හරිතාති තිණාති සමමද්දන්තා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙසෙන්නා, බුදු බුද්දකෙ පාණෙ සංඝාතං ආපාදෙන්නා” ති.

14. අස්සොස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං භියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙන භික්ඛු අපට්ඨන්තො උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු වස්සං උපගන්ත්වා අන්තරාවස්සං චාරිකං චරිස්සන්ති?” ති.

15. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං අරොවෙස්සං.

16. අථ බො භගවා එතසම්. නිදනෙ එතසම්. පකරණෙ බමම්. කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පට්ඨම්මං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්ඛම්තබ්බා. යො පක්ඛමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු න ඉවජන්ති වස්සං උපගන්තුං.

18. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙස්සං. “න භික්ඛවෙ, වස්සං න උපගන්තබ්බං, යො න උපගවෙජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තදහු වස්සුපතාසි. කාස වස්සං අනුපගන්තුකාමා සඤ්චිට්ඨ ආවාසං අතික්ඛමන්ති.

20. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙස්සං. “න භික්ඛවෙ, තදහු වස්සු-පතාසිකාස වස්සං අනුපගන්තුකාමෙන සඤ්චිට්ඨ ආවාසො අතික්ඛම-තබ්බො. යො අතික්ඛමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

21. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාග්ගධා සෙතියො ඕඞ්ඞිසාරො වස්සං උක්ඛභිසිතුකාමො භික්ඛුනං සන්නිකෙ දුතං පාතෙති: “යදි පනය්‍යා ආගමෙ ජ්ඣේහ වස්සං උපගවෙජ්ජෙය්‍ය” තති.

22. භගවතො එතමන්ථං අරොවෙස්සං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රාජ්ජනං අනුවත්තිතු” තති.

23. අථ බො භගවා රාජගණෙ යථාභිරතතා විහරිත්වා යෙන සාවතථී, තෙන චාරිකං පක්ඛාමී. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවතථී, තදවසරී. තනු සුදං භගවා සාවතථීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

13. මිනිස්සු පෙර මෙන් “ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමහානයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මිනිමින් එකිනෙකට පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් කෙසේ නම් වාරිකාවෙහි හැසිරෙත් ද? මේ අන්‍යනිච්ඡිකයෝ වැරදි සේ කිසි වම් ඇත්තාහු වස් විසීමෙහි ඇලෙන්නාහු ය. උත්සාහ රහිත ව නිතර එක තැන වසන්-නාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙණ වැසිකාලයෙහි (කුඩුවල) ඇලී වසන්නාහු ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක තැන වසන්නාහු ය. මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිමහානයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මිනිමින් එකිනෙකට පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකාව කෙරෙත්” යි අවමන් කෙරෙත්, නිසු කෙරෙත්, දෙස් කියත්.

14. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අගුණ පතුරුවන, දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුන. යම් ඒ ආශාරහිත භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සවන මහණෝ කෙසේ නම් වස් ඵලම වස කුල වාරිකාව කරන් දැයි ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

15. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ භාරණයෙහි දූතැම් කතා කොට “මහණෙනි, වස් ඵලම පලමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො නට යුතු ය. යමෙක් වාරිකා කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ යැ” යි භික්ෂූන් අමතා වදාළසේක.

17. එකල්හි සවන මහණෝ වස් ඵලයෙන් නට නො කැමැති වෙති.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, වස් නො ඵලමය යුතු නො වේ. යමෙක් වස් නො ඵලයෙන් නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”

19. එකල්හි සවන මහණෝ ඵදවස වස් ඵලයෙන් දිනයෙහි වස් නො ඵලයෙහි කැමැත්තෝ දැන දැන ආවාසය ඉක්මවා යෙත්.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, ඵදවස වස් ඵලයෙන් දිනයෙහි වස් නො ඵලයෙහි කැමැත්තා විසින් දැන දැන ආවාසය නො ඉක්මවිය යුතු ය. යමෙක් ඉක්මවන්නේ නම්, දුකුලා-ඇවැත් වේ”

21. එකල්හි මහසංඝට වූ සෙනා ඇති බ්‍රමභාර රජ තෙමේ වස් මුළු අදිනු කැමැත්තේ “ආයුෂ්‍යෝ ලබන පුර පසළොස්වක් නිව්සෙහි වස් ඵලයෙන් නම් යෙතෙකැ” යි භික්ෂූන් වෙතට දුතයකු යැවී ය.

22. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, රජුන්ට එකක ව පවතින්නට අනුදනිමි” යි. වදාළසේක.

23. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වාසය කොට සැවැත්තුවර සැරි සරා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත් නුවර රජවනනයෙහි අනේමිඬු සිටිනුයේ ආරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.

24. තෙන ඛො ජන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු උදෙනෙන උපාසකෙන සමිසං උද්දියං විතාරො කාරාපිනො තොති.

25. සො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පාහෙසී: “ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ච දදාං, ධම්මං ච සොදාං, භික්ඛු ච පසසිතු” නති.

26. භික්ඛු එවමාහංසු: “නගවතා ආවුසො, පසුඤ්ඤානං න වසං උපගන්තො පුරිමං වා තොමාසං පච්ඡිමං වා තොමාසං අවසිත්වා වාරිකා පක්කම්භබ්බාති. ආගමෙතු උදෙනො උපාසකො යාච භික්ඛු වසං වසන්ති. වසං වුත්වා ආගමියිසුන්ති. සචෙ ජනස්ස අවමාසිකං කරණියං, තත්ථෙව ආවාසිකානං භික්ඛුනං සනතිකෙ විතාරං පටිට්ඨාපෙතු” ති.

27. උදෙනො උපාසකො උජ්ඣායති, ඕසති, විපාවෙති: “කථං හි නාම හදන්තා මයා පතීතො න ආගමියිසුන්ති. 1 අනං හි දයකො කාරකො සංක්ඛපට්ඨානො” ති.

28. අසොසාසුං ඛො භික්ඛු උදෙනස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඕසන්තස්ස විපාවෙන්තස්ස.

29. අථ ඛො තෙ භික්ඛු නගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො නගවා එතස්මිං නිදන්ත එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්තං සත්තානකරණියෙන පතීතො ගන්තුං, න තෙව අයසිතෙ භික්ඛස්ස භික්ඛුණියා සිත්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා උපාසකස්ස උපාසිකාය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තානකරණියෙන පතීතො ගන්තුං, න තෙව අයසිතෙ. සත්තානං සන්තිවත්තො කාතබ්බො.”

30. “ඉධ ජන භික්ඛවෙ උපාසකෙන සමිසං උද්දියං විතාරො කාරාපිනො තොති. සො චෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පතිණෙය්‍ය ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ච දදාං, ධම්මං ච සොදාං, භික්ඛු ච පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තානකරණියෙන පතීතො, න තෙව අයසිතො, සත්තානං සන්තිවත්තො කාතබ්බො.”

24. එකල්හි ගොසොල්දෙනවිටෙහි උදෙන නම් උපාසකයා විසින් සමසයා උදෙසා විහාරයෙන් කරවන ලද්දේ වේ.

25. හෙතෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ දසන්නට ද හිඤ්ඤා දකින්නට ද කැමැත්තෙමි” යි හිඤ්ඤා වෙතට දුතයකු යැවී ය.

26. හිඤ්ඤා, “ආවාත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස් එළඹ පළමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො කට යුතු ය යි පණවන ලද්දේය, (එහෙයින්) උදෙන උපාසක තෙමේ යම් තාක් හිඤ්ඤා වස් වෙසෙත් ද, ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වේවා. වස් පැවරුවෝ (වස් වැස පවරා නිමවුවෝ) එන්නාහ. යම් ලෙසකින් ඉක්මනින් කළ යුතු කටයුත්තක් වන්නේ නම්, එහි ම ආවාසික හිඤ්ඤාගේ වෙත විහාරය පිහිටුවා” යි කීහ.

27. උදෙන උපාසක තෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ මා පණිවිඩ එවූ කල්හි කෙසේ නම් නො එත් ද? මම දයකයෙක් වෙමි. කටයුතු කරන්නෙක් වෙමි. සෞඛ්‍යපසාදකයෙක් වෙමි” යි අවමන් කරයි. නිසැකරයි. දෙස් කියයි.

28. හිඤ්ඤා අවමන් කරණ නිසැකරණ දෙස් කියන උදෙන උපාසකයාගේ නිවාඩ ඇසුන.

29. එකල්හි හිඤ්ඤා මේ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකුණ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් නැත නොට “මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත් දෙනකුන් වෙතට සත්‍යානකරණියයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. මහණෙනි, මහණ මෙතෙණ හික්මෙන්නිය හෙරණ හෙරණ උපාසක උපාසිකා යන මේ සත් දෙනා වෙතට පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. සතියෙන් ආ පසු ඊම කට යුතු ය”

30. “මහණෙනි, ඵලිහි උපාසකයකු විසින් සමසයා උදෙසා විහාර-යෙක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඉදින් ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ දසන්නට ද හිඤ්ඤා දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤා වෙතට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය, සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සමිං උද්දිස්ස අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති -පෙ- පාසාදෙ කාරාපිතො හොති -පෙ- නමමිදං කාරාපිතං හොති -පෙ- ගුහා කාරාපිතං හොති -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතො හොති -පෙ- අග්ගිසාලා කාරාපිතො හොති -පෙ- කපපියකුට්ඨි කාරාපිතො හොති -පෙ- චච්චකුට්ඨි කාරාපිතො හොති -පෙ- වඩ්ඛමො කාරාපිතො හොති -පෙ- වඩ්ඛමනසාලා කාරාපිතො හොති -පෙ- උදපාතො කාරාපිතො හොති -පෙ- උදපානසාලා කාරාපිතො හොති -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිතො හොති -පෙ- පොකකිරණී කාරාපිතො හොති -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති -පෙ- ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණස්ස, ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දදාං ධම්මං ව සොදාං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තානකරණීයෙන පභිතෙ, න කෙව අප්පභිතෙ, සත්තානං සන්තිව්වෙනා කාතබ්බො.”

32. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සමිහුලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. නමමිදං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතං හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතො හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතො හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතො හොති. චච්චකුට්ඨි කාරාපිතො හොති. වඩ්ඛමො කාරාපිතො හොති. වඩ්ඛමනසාලා කාරාපිතො හොති. උදපාතො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතො හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතො හොති. පොකකිරණී කාරාපිතො හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණස්ස ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දදාං ධම්මං ව සොදාං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තානකරණීයෙන පභිතෙ, න කෙව අප්පභිතෙ, සත්තානං සන්තිව්වෙනා කාතබ්බො.”

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන භික්ඛුණිසමිං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා භික්ඛුණිසො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණිං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා සිකම්මානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකම්මානං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලෙ සාමිණෙරො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමිණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමිහුලා සාමිණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමිණෙරීං උද්දිස්ස -පෙ- විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. නමමිදං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතො හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතො හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතො හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතො හොති. චච්චකුට්ඨි කාරාපිතො හොති. වඩ්ඛමො කාරාපිතො හොති. වඩ්ඛමනසාලා කාරාපිතො හොති. උදපාතො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතො හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතො හොති. පොකකිරණී කාරාපිතො හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණස්ස: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දදාං ධම්මං ව සොදාං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තානකරණීයෙන පභිතෙ, න කෙව අප්පභිතෙ, සත්තානං සන්තිව්වෙනා කාතබ්බො.”

31. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් සබ්බසා උදෙසා ගුරුඵ ස්ථාපත් වැනි සෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපස්ථාන ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසි කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිඳක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලින් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙත දූතයකු යවන්නේ නම් මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියකින් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් බොහෝ භික්ෂූන් උදෙසා -පෙ-එක් භික්ෂුවක් උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අභිසෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපස්ථානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිඳක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට භික්ෂූන් දකින්නට කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

33. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් මෙතෙණි සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙතෙණින් උදෙසා -පෙ- එක් මෙතෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමනෙරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමනෙරියක උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අභිසෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳුළු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපස්ථානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිඳක් කරවන ලද්දේ වේ. ලින් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

34. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන අත්තනො අත්තං තිවෙසුනං කාරාපිනං හොති. -පෙ- සයනිසරං කාරාපිනං හොති. -පෙ- උද්දෙසිතො¹ කාරාපිනො හොති. -පෙ- අවෙට්ඨා කාරාපිනො හොති. -පෙ- මාලො කාරාපිනො හොති. -පෙ- ආපණො කාරාපිනො හොති. -පෙ- ආපණසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- පාසාදො කාරාපිනො හොති. -පෙ- ගමමිදං කාරාපිනං හොති. -පෙ- ගුහා කාරාපිනා හොති. -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිනං හොති. -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිනො හොති. -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- අග්නිසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- රසවතී කාරාපිනා හොති. -පෙ- වච්චකුට්ඨි කාරාපිනා හොති. -පෙ- වඛකමො කාරාපිනො හොති. -පෙ- වඛකමනසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- උද්දපානො කාරාපිනො හොති. -පෙ- උද්දපානසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිනං හොති. -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිනා හොති. -පෙ- පොකඛරණී කාරාපිනා හොති. -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිනො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිනො හොති. -පෙ- ආරාමවිදුඤ්ඤා කාරාපිනං හොති. -පෙ- පුත්තංසා වා වාතරයං හොති. -පෙ- ධිතුයා වා වාතරයං හොති. -පෙ- ගිලානො වා හොති. -පෙ- අභිඤ්ඤානං වා පුත්තන්තං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉමං පුත්තන්තං පරියාපුණ්ණිසානති, පුරායං පුත්තන්තො පලුඤ්ඤාති’ ති. අඤ්ඤාතරං වා පනස්ස කිව්වං හොති කරණීයං වා, සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පතිතෙ. න තෙව අපපතිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

35. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමස්ස උද්දෙසං විහාරො කාරාපිනො හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘ආගච්ඡන්තු අය්සා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පතිතෙ. න තෙව අපපතිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමස්ස උද්දෙසං අස්සයොගො කාරාපිනො හොති. පාසාදො කාරාපිනො හොති. නමමිදං කාරාපිනං හොති. ගුහා කාරාපිනා හොති. පරිවෙණං කාරාපිනං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිනො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිනා හොති. අග්නිසාලා කාරාපිනා හොති. කප්පිකකුට්ඨි කාරාපිනා හොති. වච්චකුට්ඨි කාරාපිනා හොති. වඛකමො කාරාපිනො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිනා හොති. උද්දපානො කාරාපිනො හොති. උද්දපානසාලා කාරාපිනා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිනං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිනා හොති. පොකඛරණී කාරාපිනා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිනො හොති. ආරාමො කාරාපිනො හොති. ආරාමවිදුඤ්ඤා කාරාපිනං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘ආගච්ඡන්තු අය්සා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤා දුතුං, ධම්මඤ්ඤා සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පතිතෙ. න තෙව අපපතිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

34. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක කැණීමකලෙන් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිල්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සන්මණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලින්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාඝරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාඝර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාත මහලක් හෝ වේ. -පෙ- දවකගේ විවාහ මහලක් හෝ වේ. -පෙ- ගිලන් වූයේ හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රසිද්ධ වූ සුත්‍රධර්මයක් හෝ කියයි. හෙතෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් නොනැසේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍රධර්මය පුත්‍රණු කරන්නාහු’ යි භික්ෂූන් වෙතට දුතයකු එවන්නේ ද, ඔහුගේ අත් කීසක් හෝ කටයුත්තක් හෝ වේ ද, (එකල) හෙතෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දුතයකු එවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

35. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සමාසයා උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. භි තොමෝ ඉදින් ‘ආයාසින් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට, දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

36. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සමාසයා උදෙසා අඛ සෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසාන ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැපකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සන්මණක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලින්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාඝරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාඝර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමවත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. භි තොමෝ ‘ආයාසින් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂූන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන් වෙතට දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමබ්බලෙ භික්ඛු උද්දියං -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දියං -පෙ- භික්ඛුණීසමිසං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා භික්ඛුණියො උද්දියං -පෙ- එකං භික්ඛුණීං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා සිකම්මානායො උද්දියං -පෙ- එකං සිකම්මානං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලෙ සාමණෙරෙ උද්දියං -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා සාමණෙරියො උද්දියං -පෙ- එකං සාමණෙරීං උද්දියං -පෙ- අත්තනො අත්ථාය තිවෙසනා භාරාපිතං ගොති. සයනීඝරං කාරාපිතං ගොති. උද්දාසිනො කාරාපිතො ගොති. අට්ටා කාරාපිතො ගොති. මාලො කාරාපිතො ගොති. ආපණෙ කාරාපිතො ගොති. ආපණ සාලා කාරාපිතො ගොති. පාසාදො කාරාපිතො ගොති. ගම්මියං කාරාපිතං ගොති. ගුහා කාරාපිතො ගොති. පරිවෙණං කාරාපිතං ගොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො ගොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතො ගොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතො ගොති. රසවතී කාරාපිතො ගොති. චළවකුටි කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමො කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතො ගොති. උද්දානො කාරාපිතො ගොති. උද්දානසාලා කාරාපිතො ගොති. ජන්තාඝරං කාරාපිතං ගොති. ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතො ගොති. පොකබරණී කාරාපිතො ගොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො ගොති. ආරාමො කාරාපිතො ගොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං ගොති. පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං ගොති. බිදුයං වා වාරෙය්‍යං ගොති. ගිලානං වා ගොති. අභිඤ්ඤානං වා සුත්තන්තං හණති. සා වෙ භික්ඛුන: සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණියානති, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජති’ ති. අඤ්ඤ කරං වා පනස්සා කිළ්චං ගොති කරණීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

38. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සමිසං උද්දියං -පෙ- භික්ඛුණියා සමිසං උද්දියං -පෙ- සිකම්මානාය සමිසං උද්දියං -පෙ- සාමණෙරෙන සමිසං උද්දියං -පෙ- සාමණෙරියා සමිසං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලෙ භික්ඛු උද්දියං -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දියං -පෙ- භික්ඛුණීසමිසං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා භික්ඛුණියො උද්දියං -පෙ- එකං භික්ඛුණීං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා සිකම්මානායො උද්දියං -පෙ- එකං සිකම්මානං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලෙ සාමණෙරෙ උද්දියං -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දියං -පෙ- සමබ්බලා සාමණෙරියො උද්දියං -පෙ- එකං සාමණෙරීං උද්දියං -පෙ- අත්තනො අත්ථාය විහාරො කාරාපිතො ගොති. අභිඤ්ඤානො කාරාපිතො ගොති. පාසාදො කාරාපිතො ගොති. ගම්මියං කාරාපිතං ගොති. ගුහා කාරාපිතො ගොති. පරිවෙණං කාරාපිතං ගොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො ගොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතො ගොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතො ගොති. කප්පියකුටි කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමො කාරාපිතො ගොති. වඞ්කමනසාලා කාරාපිතො ගොති. උද්දානො කාරාපිතො ගොති. උද්දානසාලා කාරාපිතො ගොති. පොකබරණී කාරාපිතො ගොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො ගොති. ආරාමො කාරාපිතො ගොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං ගොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො” ති.

37. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් බොහෝ හික්කුන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්කුනමක් උදෙසා -පෙ- මෙහෙණසහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණ්ණන් උදෙසා -පෙ- එක් හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමනේරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමනේරියක උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක් කැණිමඩලින් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කඩ පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. කඩපිළිකලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සදල සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසාන-ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වසික්රමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිත්තලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාත මගුලක් වේ. -පෙ- දුවකගේ විවාහ මගුලක් ගත් වේ. -පෙ- ගිලන් වුවා හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රතිභා වූ සුත්‍ර ධර්මයක් හෝ කියයි. -පෙ- ඕ නොමෝ ‘ආරාමයන් වහන්සේලා වසිනසේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් පලුදු වේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍ර ධර්මය පුහුණු කරන්නාහු’ යි හික්කුන් වෙතට දුතයකු එවන්නී ද, ඇ පිළිබඳ කලසුකු එන්නරා කටයුත්තෙන් හෝ වේ ද, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

38. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- මෙහෙණක විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- හික්මෙන්නියක විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- හෙරණකු විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්කුන් උදෙසා -පෙ- එක් මහණකු උදෙසා -පෙ- මෙහෙණ සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණ්ණන් උදෙසා -පෙ- එක් හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමනේරීන් උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සදල සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැට කිළියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වසික්රමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිත්තලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. ඕ නොමෝ ‘ආරාමයන් වහන්සේලා වසින සේක්වා. මම දන් දෙනනට ද බණ අසන්නට ද හික්කුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි හික්කුන්ගේ සමීපයට දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු ගිලානො තොති. සො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පානෙසී: “අහං හි 1 ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත” නති.

40. නගච්ඡෙනා එතමන්. ආරොචෙත්ථ:- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චනතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං පගෙව පභිනෙ-භික්ඛුස්ස භික්ඛුණීසා සිත්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා². අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චනතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං, පගෙව පභිනෙ. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.”

41. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛු-නං සනතිකෙ දුතං පභිණේයස: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහත්තං වා පරියෙසියාමි, ගිලානු-පට්ඨාකගත්තං වා පරියෙසියාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසියාමි, පුච්ඡියාමි වා, උපට්ඨකියාමි වා හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

42. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස අනභීරති උප්පන්නා තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණේයස: ‘අනභීරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අනභීරති. වුපකා-සෙස්සාමි වා, වුපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරියාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

43. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණේයස: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කුකකුච්චං විනො-දෙස්සාමි වා, විනොදපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරියාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

44. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණේයස: ‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘දිට්ඨිගතං විච්චෙවෙ-ස්සාමි වා, විච්චෙවෙපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරියාමි හි. සත්තාහං සනතිවතො කාතබ්බො.’”

1. “අහං” ම ඡ සං. අ ච්. ඡ ච්. තො ඤ්. ම නු ප.

2. “සාමණේරියා” සි මු.

39. එකල්හි වනාහි එක්කරා මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ “මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දූතයකු යැවූයේ ය.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකූහ. “මහණෙනි, මහණෙක මෙහෙණක හික්මෙන්නික ගෙරණෙක ගෙරණියක යන පස් දෙනාගේ සම්පයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්තාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? මහණෙනි, මේ පස්දෙනාගේ සම්පයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්තාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

41. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්වත් හෝ සොයන්නෙමි. ග්ලානොපස්ථායකයන් සඳහා බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. සුවදුක් හෝ විවාරන්නෙමි. උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

42. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට සයුන්හි කළකිරීමෙන් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කළකිරීමෙන් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කළකිරීම බැහැර කරන්නෙමි හෝ බැහැර කරවන්නෙමි. ඔහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

43. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට කුකුසෙන් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කුකුසෙන් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි යි හෝ, දුරු කරවන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

44. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට මිසදිවුවක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට මිසදිවුවක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘මිසදිවුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගරුධම්මං අරුඤ්ඤාපනො හොති පරිවාසාරහො. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධම්මං අරුඤ්ඤාපනො පරිවාසාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්ප-තිනෙපි පගෙව පතිතෙ: ‘පරිවාසදුතං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි මූලාය පටිකස්සනාරහො ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පතිතෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානවතාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි මානවතාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පතිතෙ: ‘මානවතදුතං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

48. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි අබ්භානාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පතිතෙ: ‘අබ්භානං උස්සකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස සමෙසා කම්මං කත්තුකාමො හොති. තජ්ඣිකං වා නිසස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඨපනීයං වා. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: “සමෙසා මෙ කම්මං කත්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පතිනෙපි පගෙව පතිතෙ: ‘කිත්ති නු බො සමෙසා කම්මං න කරෙය්‍ය. ලුහුතාය වා පරිණාමෙය්‍ය’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගරු ඇවැතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගරු ඇවැතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වෙමි. හිසුනු එක්වා. හිසුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘පිරිවෙස් දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මූලායපටිකාසන’ නම් විනයකමයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ‘මූලායපටිකාසන’ විනයකමයට සුදුසු වූයේ වෙමි. හිසුනු එක්වා. හිසුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘මූලායපටිකාසනකමය’ ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මානතට සුදුසු වේ. හෙතෙමේ ‘මම මානතට සුදුසු වූයේ වෙමි. හිසුනු එක්වා. හිසුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අබ්බාතයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම අබ්බාතයට සුදුසු වූයේ වෙමි. හිසුනු එක්වා. හිසුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්බාතය දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්මාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුගට සමස තෙමේ තප්පතියකමය හෝ නියසාකමය හෝ පබ්බාජනියකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උපකම්පණීයකමය හෝ කරුණු කැමැත්තේ වේ. හෙතෙමේ ‘සමස තෙමේ මට කමයක් කරුණු කැමැත්තේ වේ. හිසුනු එක්වා. හිසුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘සමස තෙමේ කෙසේ නම් කම් නො ම කරන්නේ ද? කමය සැමැල්ලු බවට හෝ පෙරළන්නේ ද? යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

50. “භතං වා පනස්ස හොති සඤ්ඤන කමමං තාත්තීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උතෙවපනීයං වා, සො චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘සඤ්ඤා මෙ කමමං අකාසී. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘කීන්ති භු ඛො සමමා වන්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වන්තෙය්‍ය? සඤ්ඤා තං කමමං පටිප්පස්සමොය්‍යා’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘ගිලානහතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකතතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානාහෙසත්ථං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා අනභීරනි උප්පන්නා හොති. සා චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අනභීරනි මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘අනභීරනි. පුපකා-සෙස්සාමි වාචුපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘කුකකුච්චං විනො-දෙස්සාමි වා, විනොද්දෙපස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘දිට්ඨිගතං විච්චෙවස්සාමි වා, විච්චොපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී ගරුධමමං අඤ්ඤාපන්නා හොති මානත්තාරතා. සා චෙ භික්ඛුනං සන්නිතෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධමමං අඤ්ඤාපන්නා මානත්තාරතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිතෙපි පගෙව පභිතො: ‘මානත්තාරදුතං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්නිවතො කාතබ්බො.”

50. “මොහුට සමස්සා විසින් තප්පතියකමය හෝ නිසසාකමය හෝ පබ්බජනියකමය හෝ පටිසාරණියකමය හෝ උකෙට්ඨතියකමය හෝ කරණ ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ “සමස්ස තෙමේ මට කමයක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවතින්නේ ද? මහණුන්ට අනුලොම ව පවතින්නේ ද? කමියෙන් නිදහස් වන සේ පවතින්නේ ද? සමස්ස තෙමේ ඒ කමය සංසිදුවන්නේ ද? යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් ගිලන් වූවා වේ. ඔ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්බව් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපස්මායකයන් සඳහා හෝ, බත් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුන්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට කළකිරීමක් වේ. ඔ තොමෝ ‘මට කළකිරීමක් උපත. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කළකිරීම සංසිදුවන්නෙමි යි හෝ, සංසිදුවා ලන්නෙමි යි හෝ, මැට බමි කපාවක් හෝ කරන්නෙමි යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. ඔ තොමෝ ‘මට කුකුසෙක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි’ යි හෝ, දුරු කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට බමිකපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට මිසදිටුවක් උපන්නේ වේ. ඔ තොමෝ ‘මට මිසදිටුවක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද මිසදිටුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට බමිකපාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් ගරු ඇවැතට පැණියා මානතට සුදුසු වූවා වේ. ඔ තොමෝ ‘මම ගරු ඇවැතට පැණියා මානතට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිධ නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි සත්ත්වානුකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී මූලාය පටිකස්සනාරතා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි මූලාය පටිකස්සනාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී අබ්බානාරතා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි අබ්බානාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අබ්බානං උස්සකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා සඛෙසා කමමං කාගුකාමො හොති චාජ්ඣීයං වා නිසස්සං වා පබ්බාජ්ඣීයං වා පටිසාරණීයං වා උත්තෙකප්ඣීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘සඛෙසා මෙ කමමං කාගුකාමො. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති භු වො සඛෙසා කමමං න කප්පෙය්‍ය? ලුභ්‍රතාය වා පරිණාමෙය්‍යා’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.”

59. “කතං වා පනස්සා හොති සඛෙසන කමමං චාජ්ඣීයං වා නිසස්සං වා පබ්බාජ්ඣීයං වා පටිසාරණීයං වා උත්තෙකප්ඣීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘සඛෙසා මෙ කමමං අකාසි. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති භු වො සමමා වතෙතය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? තෙඤ්ඤාං වතෙතය්‍ය? සඛෙසා හං කමමං පටිපස්සනමෙය්‍යා’ති සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සිකඛමානා ගිලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාක ගතතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානනසය්‍යා වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිතිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවතෙතා කාතබ්බො.”

56. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් මූලායපටිකාසනකමයට සුදුසු වූවා වේ. ඔහු තොමෝ ‘මම මූලායපටිකාසනකමයට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද මූලායපටිකාසනකමය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වේ. ඔහු තොමෝ ‘මම අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්බාතය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට සඛ්‍ය තෙමේ තථ්‍යතියකමය හෝ නියයකමය හෝ පබ්බාජනියකමය හෝ පටිසාරණියකමය හෝ උකෙඛපතියකමය හෝ කරණ කැමැත්තේ වේ. ඔහු තොමෝ ‘සඛ්‍යතෙමේ මට කමයක් කරණ කැමැත්තේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘සඛ්‍ය තෙමේ කෙසේ නම් කමී නො කරන්නේ ද කමය සැකැල්ල නිර්ම පිණිස හෝ පෙරළන්නේ දැයි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

59. “මැට සඛ්‍යයා විසින් තථ්‍යතියකමය හෝ නියයකමය හෝ පබ්බාජනියකමය හෝ පටිසාරණියකමය හෝ උකෙඛපතියකමය හෝ කරණ ලද්දේ වේ. ඔහු තොමෝ ‘සඛ්‍ය තෙමේ මට කමයක් කෙළේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවත්නේ ද? මහණින්ට අනුලෝම ව පවත්නේ ද? කමයෙන් තිදහස් වන සේ පවත්නේ ද? සඛ්‍ය තෙමේ ඒ කමය සංසිදුවන්නේ ද? යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි හිත්මෙන්නියක් තොමෝ ගිලන් වූවා වෙයි. ඔහු තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගුලානොපසාදාසකයා සදහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙන් හෝ සොයන්නෙමි. සුවසුක් හෝ විවාරන්නෙමි’ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය අනභීරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය කුක්කුළං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය සික්ඛා කුප්පිතා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: “සික්ඛා මෙ කුප්පිතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහ-කරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුකං කරිස්සාමි’ති සත්තාහං-සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා උප්පමපජ්ජිකුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ජිකුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘උප්පමපදං උස්සුකං කරිස්සාමි වා. අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ති. සත්තාහං. සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරො ගිලානො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘ගිලානත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨ-තිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරස්ස අනභීරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස කුක්කුළං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරො වුස්සං පුච්ඡිකුකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි වුස්සං පුච්ඡිකුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා. ආචික්ඛිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරො උප්පමපජ්ජිකුකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ජිකුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘උප්පමපදං උස්සුකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී 1 ගිලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පගෙව පතිතො: ‘ගිලානත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.”

61. “මහණෙනි, මෙහි භික්ෂෙත්තීයකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- භික්ෂෙත්තීයකට කුකුළෙක් උපන්නේ වේ. -පෙ- භික්ෂෙත්තීයකට මිසද්වුවක් උපන්නේ වේ. -පෙ- භික්ෂෙත්තීයකගේ ශික්ෂා නොමෝ කිපියා වේ. ඔහු නොමෝ ‘මාගේ ශික්ෂා නොමෝ කිපියා ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂා-සමාදානය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, මෙහි භික්ෂෙත්තීයක නොමෝ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘උපසපදව ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්පදන්) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, මෙහි සාමනෙරයෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්ඛන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයන් සඳහා හෝ ඛන් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණකුට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- තෙරණකු-තට කුකුළෙක් වේ. -පෙ- තෙරණකුට මිසද්වුවක් වේ. -පෙ- තෙරණෙක් තෙමේ වස් විවාරණ කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම වස් විවාරණ කැමැත්තේ වෙමි. භික්ෂුනු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්නෙමි යි හෝ කියන්නෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණෙක් තෙමේ උපසපන් වනු කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තේ වෙමි. භික්ෂුනු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘උපසපදව ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කම්පදන්) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණ-පුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

66. මහණෙනි, මෙහි තෙරණක් නොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ජම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්ඛන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයන් සඳහා හෝ ඛන් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරියා අනභිරතී උප්පන්නා තොති. -පෙ- සාමණේරියා භුක්ඛුච්චං උප්පන්නා තොති. -සෙ- සාමණේරියා දිට්ඨි-ගතං උප්පන්නා තොති. -සෙ- සාමණේරී වස්සං පුච්ඡිතුක්ඛාමා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි වස්සං පුච්ඡිතුක්ඛාමා. ආගච්ඡන්තු අය්සා. ඉච්ඡාමි අය්සානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පතිතො: ‘පුච්ඡස්සාමි වා, ආචික්ඛස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී සික්ඛං සමාදිසිතුක්ඛාමා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි සික්ඛං සමාදිසිතුක්ඛාමා. ආගච්ඡන්තු අය්සා. ඉච්ඡාමි අය්සානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පතිතො: ‘සික්ඛං සමාදුතං උසසුක්ඛං කරස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො” ති.

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මාතා ගිලානා තොති. සා පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පානෙසි: “අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත”න්ති.

70. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදුතොසි: “නගවතා පඤ්ඤාතරං සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන පතිතෙ ගන්තුං; ත භෙව ආප්පභිනෙ. පඤ්චන්තං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පතිතො.¹ අසං ව මෙ මාතා ගිලානා. සා ව අනුපාසිකා. කථං හු ඛො මයා පටිපස්සිතබ්බො”න්ති.

71. නගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු: - “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පතිතො. භික්ඛුස්ස භික්ඛුණීයා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා මාතුයා ව පිතුස්ස ව. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං, පගෙව පතිතො. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො”

72. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස මාතා ගිලානා තොති. සා වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණයා: ‘අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පතිතො: ‘ගිලානන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡස්සාමි වා, උප්පට්ඨිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

67. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ-සාමනේරියකට කුකුසක් වේ. සාමනේරියකට මිසද්වුටක් වේ. -පෙ-සාමනේරියක් නොමෝ වස් විවාරණු කැමැත්තී වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම වස් විවාරණු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්තෙමි යි හෝ, කිංන්තෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

68. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියක් නොමෝ ශික්ෂාසමාදානය කැමැත්තී වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ශික්ෂා සමාදාන වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂාසමාදානය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

69. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍රතෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි පුත්‍රයාගේ සම්පයට දුතියකු යැවූ ය.

70. එකල්හි ඒ භික්ෂූහුට “නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත් දෙනකුන්ගේ සම්පයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ටත් පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත් දෙනකුන්ගේ සම්පයට යන්ටත් පණ්ණිවිඩ ලද්දේය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කිම? මාගේ මේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා ය. ඔහු නොමෝ උපාසිකාවක් නො වූවා ය. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මෙබඳු සිතෙන් උපත.

71. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත් දෙනකුන්ගේ සම්පයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කිම? මහණ මෙතෙණ හික්මෙන්නිය සාමනේරිය සාමනේරිය මවු පියා යන මේ සත් දෙනාගේ සම්පයට පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කිම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

72. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ මවු ගිලන් වූවා වේ. ඔහු නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි පුත්‍රයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායනයන් සඳහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්තෙමි යි හෝ උපාටන් කරන්නෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කිම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස පිතා ගිලානො තොති. සො වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙති පභෙව පභිනෙ: “ගිලානහතතං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානුපට්ඨාකතතං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානහසස්සං වා පරියෙසිස්සාමි. පුච්ඡිස්සාමි වා. උපට්ඨතිස්සාමි වා’ති, සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භාතා ගිලානො තොති. සො වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ භාතා. ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න භෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හගිති ගිලානො තොති. සො වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ භාතා ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න භෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස ඤාතකො ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු හදන්තො. ඉච්ඡාමි හදන්තස්ස ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න භෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.”

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුහතිකො¹ ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුහං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු හදන්තො. ² ඉච්ඡාමි හදන්තානං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න භෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො”ති.³

78. තෙන ඛො පන සමයෙන සඤ්ඤාස්ස මහාවිහාරො⁴ උද්ථිගති. අඤ්ඤ තරෙත උපාසකෙන අරඤ්ඤ භණ්ඩං ඡේද්දපිතං තොති. සො භික්ඛුහං සන්තිකෙ දුතං පානෙසි. “සවෙ හදන්තා තං භණ්ඩං ආවහාපෙය්‍යං⁵, දජ්ඣානං හදන්තානං තං භණ්ඩං” නති. භගවතො ඒතමථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාකරණීයෙන ගතත්වා. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො”ති.

වස්සාවාසභාණ්ඩාරං නිමග්ගිතං.

1. “භික්ඛුගතිකො” මු. ඡ. සා. P T S. ඡ. ඩි.

2. “භික්ඛුගතිකො” අ. වස්.

3. “ආගච්ඡතු භික්ඛු” P T S.

4. “භාතකො” මු. ඡ. සා. අ. ඩි. ඡ. ඩි. වො. ඩි. මු. හු. ට

5. “විහාරෙ” මු. ඡ. සා. P T S. ඡ. ඩි. අ. ඩි.

6. “අවහාපෙය්‍යං” “අවහාරෙය්‍යං” මු. ඡ. සා. P T S.

73. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ පියා ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි, සි පුත්‍රයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බව හෝ සොයන්නෙමි. ගුලානොපය්ඨායකයන් සඳහා බව හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්නෙමි සි හෝ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි සි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු කීම? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

74. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි මාගේ පුතා තෙමේ ඒවා. බෑයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

75. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බුහුනක් ගිලන් වූවා වේ. ඔ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුතා තෙමේ ඒවා. පුතාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

76. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ නෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේ වහින සේක්වා. පින් වතුන් වහන්සේගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි මහණකුගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

77. “මහණෙනි, මෙහි හිසුන්ගේ මෙහෙකරුවෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

78. එකල්හි සඤ්ඤායාගේ මහාමිහාරයක් නැසී යයි. එක්තරාඋපාසකයකු විසින් වනයෙහි දැවබඩු සිඳවන ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේලා ඒ බඩු අදවා (ගෙන්නවා) ගන්නාහු නම්, මම ඒ බඩු පින්වතුන් වහන්සේලාට දෙමි” සි හිසුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යැවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලන. “මහණෙනි, සඤ්ඤා පිළිබඳ කටයුතු නිසා යන්ට අනුදැනිමි. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය ”

වය්‍යාපාසනාණ්ඩාරය නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්සී ආවාසෙ වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොනති. ගණනාසුපි. පරිපාතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොනති. ගණනනතිපි. පරිපාතොනතිපි. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු සිරිංසපෙහි උබ්බාලා හොනති. බංසනතිපි. පරිපාතොනතිපි. ‘එසෙව¹ අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වොරෙහි උබ්බාලා හොනති, විලුමපනතිපි. ආකොටෙතතිපි. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු පිසාවෙහි උබ්බාලා හොනති. ආවිසනතිපි. ඔජමපි තරනති². ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

5. ‘ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො අග්ගිනා දඬෙසා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.’

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං අග්ගිනා දඬෙසා හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො උදකෙන වුලුකා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං උදකෙන වුලුකා හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘එසෙව අනතරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්සා” ති.

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්සී ආවාසෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො වොරෙහි වුට්ඨාපිතො³ හොති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන ගාමො, තෙන ගනතු” තති. ගාමො දොධා පභිජ්ජන්⁴. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන බහුතරා, තෙන ගනතු” තති. බහුතරා අස්සඤ්ඤා හොනති අපසකතා. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන සඤ්ඤා පසකතා, තෙන ගනතු” තති.

1 “එසෙ” ම නු ර. 2. “තනති” “තරනතිපි” ම ඡ ස. සි.

3. “වුට්ඨාපි” ම ඡ ස. PTS. ම නු ර. නො ව.

4 “පභිජ්ජන්” ම ඡ ස. PTS. නො ව. අ ව. ම නු ර. ජ ව.

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙති. අල්වා ද ගත්හ. මරා ද හෙළාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්වා ද ගණිත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සජීයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. බැසීම ද කෙරෙත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’ යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

3. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සොරුන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්ලා ගණිත්. ආයුධ වලින් පහර ද දෙත් ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු පිශාවයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. ආවිෂ්ට ද වෙත්. ශරීරමජාව ද ගණිත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

5. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්ත වෙති. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

6. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන් ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්ත වෙත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්ත වෙත්. “මේ ම අනතරාය” යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්ත වෙත්. ‘මේ ම අනතරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

9. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම සොරුන් විසින් නගා හරිණි ලද්දේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ගම පිහිටි තැනට යන්ට අනුදැනිමි”. ගම දෙකට බිඳුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ඉතා බොහෝ ගණනක් ගම් වැස්සන් ඇති තැනට යන්ට අනුදැනිමි” ඉතා බොහෝ දෙනෙක් ශුඛා නැත්තෝ නො පහන් වුවෝ වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සැදුනැති පහන් මිනිසුන් ඇති තැනට යන්ට අනුදැනිමි”.

10. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරයමිං ආවාසෙ වස්සුපගතා භික්ඛු න ලභිංසු දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. නගවතො එතමන්ථං ආරොචෙට්ඨං. ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු න ලභනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලභනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. න ලභනති සප්පායානි භොජනානි. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලභනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ලභනති සප්පායානි භොජනානි. න ලභනති සප්පායානි භෙසජ්ජානි. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ලභනති දුබ්බස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිසුරිං. ලභනති සප්පායානි භොජනානි. ලභනති සප්පායානි. භෙසජ්ජානි න ලභනති පඨිරුපං උපට්ඨාකං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු ඉති නිමනෙතති: ‘එහි භනෙත, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙමි. සුවණ්ණං වා තෙ දෙමි. බෙතනං වා තෙ දෙමි. වජ්ඣං වා තෙ දෙමි. ගාච්චං වා තෙ දෙමි. ගාචං වා තෙ දෙමි. දුසං වා තෙ දෙමි. දුසිං වා තෙ දෙමි. ධිතරං වා තෙ දෙමි හරියන්ථාය. අහං වා තෙ හරියා තොමි. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමි’ ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං තොති: ‘ලුහපරිවත්තං බො විත්තං. චුත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.”

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වෙසි නිමනෙතති. -පෙ- ථුලලකුමාරි නිමනෙතති. -පෙ- පණ්ඩකො නිමනෙතති. -පෙ- ඤ්ඤාතරා නිමනෙතති. -පෙ- රාජානො නිමනෙතති. -පෙ- වොරා නිමනෙතති. -පෙ- චුත්තා නිමනෙතති. ‘එහි භනෙත, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම. සුවණ්ණං වා තෙ දෙම. බෙතනං වා තෙ දෙම. වජ්ඣං වා තෙ දෙම. ගාච්චං වා තෙ දෙම. ගාචං වා තෙ දෙම. දුසං වා තෙ දෙම. දුසිං වා තෙ දෙම. ධිතරං වා තෙ දෙම හරියන්ථාය. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමා’ ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං තොති: ‘ලුහපරිවත්තං බො විත්තං. චුත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ථස්ස.”

10. එකල්හි කොසොල්දනවිවෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලාභී භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලැබුන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභී භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභී භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභී භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභී භික්ෂුහු රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් ලබන්. සුදුසු වූ උපසංඝායකයකු නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

14. “මහණෙනි, මෙහි යත්‍රියක් ‘සාමිකි, එනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වත්තක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දසයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට භායාංගිව පිණිස දුටු හෝ දෙමු. මම හෝ නුඹවහන්සේගේ භායාංගි වෙමු. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි වස් ඵලාභී භික්ෂුනමකට නිමන්ත්‍රණය කෙරෙ යි. එහි දී ඒ භික්ෂුහුහට ‘සිත යුතු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ම ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභී භික්ෂුනමකට වෙසඟනක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- විවාහයට නො පැමිණ වයසට පත් සත්‍රියක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- පණ්ඩකයෙක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- නෑයෝ නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- රජහු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- සොරු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- බුච්ඡෝ හෝ ‘සාමිකි, එනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වත්තක් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දෙනකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දසයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. භායාංගිව පිණිස නුඹ වහන්සේට දුටු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි. නිමන්ත්‍රණය කරන්. එහි දී ඒ භික්ෂුහුහට ‘සිත යුතු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම් බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු අස්සාමිකං නිතිං පස්සති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘උත්තරිවත්තං බො චිත්තං චිත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනාරායො’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු පස්සති සමමුත්තලෙ භික්ඛු සම්ඝහෙද්ද පරක්ඛමනති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති ‘ගරුකො බො සම්ඝහෙද්දෙ චිත්තො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සමෙසා භීජ්’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

18. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමමුත්තලා භික්ඛු සම්ඝහෙද්ද පරක්ඛමනති’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘ගරුකො බො සම්ඝහෙද්දෙ චිත්තො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සමෙසා භීජ්’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

19. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමමුත්තලා භික්ඛු සම්ඝහෙද්ද පරක්ඛමනති’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිත්තා. ත්‍යාගං වක්ඛාමි. - ගරුකො බො ආවුසො, සම්ඝහෙද්දෙ චිත්තො භගවතා. මා ආයසමන්තානං සම්ඝහෙද්දෙ රුච්චිත්ථාති. කරියානති මෙ වචනං. සුසුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

20. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමමුත්තලා භික්ඛු සම්ඝහෙද්ද පරක්ඛමනති’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු න මිත්තා. අපි ව යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාගං වක්ඛාමි. තෙ චිත්තා තෙ වක්ඛනති - ගරුකො බො ආවුසො සම්ඝහෙද්දෙ චිත්තො භගවතා, මා ආයසමන්තානං සම්ඝහෙද්දෙ රුච්චිත්ථාති. කරියානති මෙ ¹ වචනං, සුසුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

21. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සමමුත්තලෙති භික්ඛුති සමෙසා භීජනා’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිත්තා, ත්‍යාගං වක්ඛාමි - ගරුකො බො ආවුසො සංඝහෙද්දෙ චිත්තො භගවතා. මා ආයසමන්තානං සංඝහෙද්දෙ රුච්චිත්ථාති. කරියානති මෙ වචනං. සුසුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

16. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් තෙමේ හිමියන් නැති නිධානයක් දකී යි. එහි දී ඒ මහණනුට ‘සිත වතා පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අනන්‍යයයෙන් වන්නේ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් තෙමේ සම්ඝහෙදයට උත්සාහය කරන්නා වූ බොහෝ භික්ෂූන් දකී. එහි දී ඒ මහණනුට ‘සම්ඝහෙදය තෙමේ බැරෑරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සම්ඝ තෙමේ නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

18. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝහෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණනුට ‘සම්ඝහෙදය බැරෑරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සම්ඝතෙමේ නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

19. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝහෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණනුට ‘භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝහෙදය බැරෑරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන් හට සම්ඝහෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. ඔහු මාගේ චචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

20. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු සම්ඝහෙදයට උත්සාහය කෙරෙත් ල’ යි අසයි. මහණෙනි, එහි දී මහණනුට ‘ඒ භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙති. එතෙක් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝහෙදය බැරෑරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන්ට සම්ඝහෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ චචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

21. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූන් විසින් සම්ඝ තෙමේ බිඳින ලද්දේ ල’ යි අසයි. එහි දී මහණනුට “ඒ භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සම්ඝහෙදය බැරෑරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමතුන්ට සම්ඝහෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ චචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

22. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාති භික්ඛුණී සමෙසා භිනෙතා’” ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං නොති: ‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛු න මිත්තා. අපි ව යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. තානං වක්ඛාමි. තෙ ථූතතා තෙ වක්ඛනති - ගරුකො ඛො ආවුසො, සමසතෙදො ථූතෙතා හගවතා. මා ආයසම නතානං සමසතෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසනති මෙ¹ වචනං. සුසුසිසසනති. සොතං ඔදගිසසනති’ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ඤ්ඤං.”

23. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං² කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාති භික්ඛුණීයො සමසතෙදො පරක්ඛමනති’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං නොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො මිත්තා. තානං වක්ඛාමි - ගරුකො ඛො හගිතියො සමසතෙදො ථූතෙතා හගවතා. මා හගිතිනං සමසතෙදො රුච්චිත්ථා’ ති කරියසනති. මෙ වචනං. සුසුසිසසනති. සොතං ඔදගිසසනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ඤ්ඤං.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාති භික්ඛුණීයො සමසතෙදො පරක්ඛමනති’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං නොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වක්ඛාමි. තා ථූතතා තා වක්ඛනති - ගරුකො ඛො හගිතියො සංසතෙදො ථූතෙතා හගවතා. මා හගිතිනං සංසතෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසනති මෙ වචනං. සුසුසිසසනති. සොතං ඔදගිසසනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ඤ්ඤං.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාති භික්ඛුණීති සමෙසා භිනෙතා’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං නොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වක්ඛාමි. තා ථූතතා තා වක්ඛනති - ගරුකො ඛො හගිතියො සංසතෙදො ථූතෙතා හගවතා. මා හගිතිනං සංසතෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසනති මෙ වචනං. සුසුසිසසනති. සොතං ඔදගිසසනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ඤ්ඤං.”

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාති භික්ඛුණීති සමෙසා භිනෙතා’ ති. තත්ත වෙ භික්ඛුනො එවං නොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වක්ඛාමි. තා ථූතතා තා වක්ඛනති - ගරුකො ඛො හගිතියො සමසතෙදො ථූතෙතා හගවතා. මා හගිතිනං සමසතෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරියසනති මෙ වචනං. සුසුසිසසනති. සොතං ඔදගිසසනති’ ති පක්ඛමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙත්ඤ්ඤං” ති.

1. “තෙසං” ම ඡ සං. අ වී. ජ පු.

2. “අසුකසමිං” ම ඡ සං. P T S.

22. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂූන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘ඒ භික්ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. මා විසින් කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමකුන්හට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමත් ඇවැත් නො වේ.”

23. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරන් ල’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රයෝ ය. ඔවුන්ට මම ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමත් ඇවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරන් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ යෙහෙළියෝ වෙත්. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමත් ඇවැත් නො වේ.”

25. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ඒ මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමත් ඇවැත් නො වේ.”

26. මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාභි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඒ මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් මෙහෙණෝ ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔවුන් මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිද්ධිමත් ඇවැත් නො වේ.”

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වජේ වස්සං උපගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වජේ වස්සං උපගන්තු”නති. වජො වුට්ඨාසි. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන වජො, තෙන ගන්තු”නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය සද්දෙන ගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සද්දෙ වස්සං උපගන්තු”නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාමාය ගන්තුකාමො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නාමාය වස්සං උපගන්තු”නති.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගව්ඡන්ති. මුහුස්සං උජ්ඣායන්ති. ඕයන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි විසාපිලුලිකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛවිට්ඨියා වස්සං උපගව්ඡන්ති. මුහුස්සං උජ්ඣායන්ති. ඕයන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි මිගලුදුකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛවිට්ඨියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අජෙකාසනිකා වස්සං උපගව්ඡන්ති. දෙවෙ වස්සනෙන රුක්ඛමුලමි නිමිකකාසමි උපබාවන්ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, අජෙකාසනිකා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අසෙනාසනිකා වස්සං උපගව්ඡන්ති. සීතෙනපි උණෙනපි කීලමන්ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, අසෙනාසනිකෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

34. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡ්වකුටිකාය වස්සං උපගව්ඡන්ති. මුහුස්සං උජ්ඣායන්ති. ඕයන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ඡ්වකාලකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, ඡ්වකුටිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡ්වෙන වස්සං උපගව්ඡන්ති. මුහුස්සං උජ්ඣායන්ති. ඕයන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගොපාලකා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, ඡ්වෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡස්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ගාලෙහි වස් ඵලාමෙකු කැමැත්තෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාලෙහි වස් ඵලාමෙකුත්තට අනුදනිමි”. සි. ගාල අන් තැනකටගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල ගොස් සිටි තැනට යන්නට අනුදනිමි”.

28. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාමිම ලං ව සිටි කල්හි ගාල් පදවන්නන් හා යනු කැමැත්තෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල් වස් ඵලාමෙකුත්තට අනුදනිමි”.

29. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාමිම ලං ව සිටි කල්හි තැවක යනු කැමැත්තෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තැවෙහි වස් ඵලාමෙකුත්තට අනුදනිමි” සි.

30. එකල්හි භික්ෂුහු ගස් සිදුරෙක වස් ඵලාමෙකු. මිනිස්සු (මොවුන්) “පියාව පැටවුන් සේ ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගස් සිදුරෙහි වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ.”

31. එකල්හි භික්ෂුහු රුක් වෙළෙප්හි වස් ඵලාමෙකු. මිනිස්සු (මොවුන්) “මුව වැද්දන් සේ ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි රුක් වෙළෙප්හි වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ”

32. එකල්හි භික්ෂුහු ඵලිමහනෙහි වස් ඵලාමෙකු. වැසි වස්තා කල රුක් මුලට ද (ගෙටල්හි) අගුසෙවනට ද දුටත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඵලිමහනෙහි වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ”.

33. එකල්හි භික්ෂුහු සෙනසුන් නැත්තාහු වස් ඵලාමෙකු. සිතයෙන් ද උභණයෙන් ද කලානත වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සෙනසුන් නැත්තාහු විසින් වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ.”

34. එකල්හි භික්ෂුහු සොහොන්කිලියෙහි වස් ඵලාමෙකු. මිනිස්සු (මොවුන්) “මිනි දවන්නන් සේ ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සොහොන් කිලියෙහි වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ.”

35. එකල්හි භික්ෂුහු ඡත්‍රය යට වස් ඵලාමෙකු. මිනිස්සු (මොවුන්) “ගොප්‍රභූන් සේ ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඡත්‍රය යට වස් නො ඵලාමිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාමෙන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ.”

36. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වාටියා වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඛියන්ති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි නිජේයා” ති. භගවතො එතමන් ආරොචෙත්සං. “න භික්ඛවෙ, වාටියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡස්ස, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

37. තෙන බො පන සමයෙන ආවස්ථියා සංඝෙන කතීකා¹ කතා නොති: “අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ”න්ති. විසාඛාය මිගාරමාතුයා නත්තාරං භික්ඛු උපසඞ්ඛාමිත්වා පබ්බජං යාථි භික්ඛු එවමානස්ස: “සඤ්ඤාන බො ආටුසො කතීකා කතා - ‘අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. ආගමෙති ආටුසො, යාථ භික්ඛු වස්සං වසන්ති. වස්සං චුත්ථා පබ්බාජෙස්සන්ති” ති.

38. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුත්ථා විසාඛාය මිගාරමාතුයා නත්තාරං එතදවොචු: “එතිද්දති ආටුසො පබ්බජාති” ති. සො එවමාන: “සමානං භන්තෙ පබ්බජිතො අස්සං, අභිරුමෙය්‍යං වානං.² න ‘දුනානං භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමි” ති. විසාඛා මිගාරමාතා උජ්ඣායන්ති. ඛියන්ති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යා එවරුපං කතීකං කරිස්සන්ති: ‘අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. කං කාලං බලෙමා න චරිතබ්බො” ති.

39. අසෙස්සාස්සා බො භික්ඛු විසාඛාය මිගාරමාතුයා උජ්ඣායන්තිස්සා ඛියන්තිස්සා විපාවෙතිස්සා. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොචෙත්සං. “න භික්ඛවෙ, එවරුපං කතීකං කාතබ්බා: ‘අන්තරා වස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

40. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මින උපනිශෙදනි සක්ඛාපුත්තෙන රඤ්ඤා පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසො පටිස්සුතො නොති සුරිමිකාය.

41. සො නං ආවාස ගථිත්තො අද්දස, අන්තරාමග්ගෙ දෙව ආවාසෙ බහුවිචරකෙ. තස්ස එතදනොසී: “යනත්තනාං ඉමෙසු දඪිසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං, එවං මෙ බහුං විචරං³ උපපජ්ජිස්සති” ති.

42. සො තෙසු දඪිසු ආවාසෙසු වස්සං වසී. රාජා පසෙනදි කොසලො උජ්ඣායන්ති. ඛියන්ති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යා උපනිශෙද සක්ඛාපුත්තො අමානං වස්සාවස්සං පටිස්සුණිත්වා විසාඛාදෙස්සති? න හු භගවතා අනෙක පරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද වෙරමණි පසන්ති?” ති.

1 “එවරුපා කතීකා” මු. ඡ. සං. 2. “අභිරුමෙය්‍යාමහං” මු. ඡ. සං. PTS.

3 “බහුවිචරං” PTS. අ. ව. ඡ. පු. පතා වී.

36. එකල්හි භික්ෂුහු සැලියෙහි වස් එළඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “නිකුතයන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැලියෙහි වස් නො එළඹිය යුතු ය. යමෙක් එළඹෙන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ”

37. එකල්හි සැවැත් නුවර දී සඤ්ජයා විසින් “වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය” යි කතිකාවක් කරණ ලද්දේ ය. මහාරමාතු වූ විශාඛාවගේ මුහුබුරෙක් භික්ෂුන් කරා එළඹ පැවිදි ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ‘වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි සඤ්ජයා විසින් කතිකාවක් කරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, භික්ෂුහු යම් තැන් වස් වැස නිමවත් ද ඒ තැන් බලා- පොරොන්තු වෙව. වස් වැස නිම කලාහු පැවිදි කරන්නාහු” යි මෙසේ කීහ.

38. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් වැස නිම කලාහු මහාරමාතු වූ විශාඛාවගේ මුණුබුරට “ඇවැත්නි, දන් එව. පැවිදි වෙව” යි කීහ. හෙතෙමේ “සවාමීනි, මම පැවිදි වූයේ මිම් නම්, මම (සසුනෙහි) සිත් අලවා වසන්නෙමි. ‘සවාමීනි, මම දන් පැවිදි නො වන්නෙමි’ යි මෙසේ කියේ ය. මහාරමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ ‘පිත්තවතුන් වහන්සේලා කෙසේ නම් වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කතිකාවක් : කරන් ද ?” කිනම් කලෙක ධර්ම කෙමේ නො හැසිරිය යුතු දැ” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

39. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන මහාරමාතෘ වූ විශාඛාවගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කතිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ”

40. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආගුණ්ඩ්‍ය උපතඤ්ඤ තෙරුන් විසින් පසේනදි කොසොල් රජුගේ පෙරවස් විසීමට. ආරාදනාවක් ගිවිස ගන්නා ලද්දේ ය.

41. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිවුරු ඇති ආවාස දෙකක් දුටුයේ ය. ඔහුට “මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යහපත් ය. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වී ය.

42. හෙතෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් වසී ය. පසේනදි කොසොල් රජු තෙමේ “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආගුණ්ඩ්‍ය උපතඤ්ඤ තෙමේ අපගේ වස් ආරාදනාව ගිවිස (පිළිගෙණ) වෙනස් කෙරේ ද ? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගර්‍යනා ලද්දේ නො වේ ද ? මුසාවාදයෙන් වැළැක්වී පසසන ලද්දේ නො වේ ද ?” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

43. අසොසාසුං බො භික්ඛු රඤ්ඤ පසෙනදියං කොසලස්ස උරුකාය-
නාස්ස භික්ඛාස්ස විජාවෙනාස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිතා, තෙ උරුකායනති
භික්ඛති විජාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා උපනන්දෙ සත්ඤ්ජනනා
රඤ්ඤ පසෙනදියං කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිතා විසංවාදෙස්සති?
න භු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද
වෙරමණි පසන්තා?” ති.

44. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ට ආරොවෙසුං. අථ බො
භගවා එතස්මි නිදන්තෙ එතස්මි. පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙනා
ආයස්මනං උපනන්දං සත්ඤ්ජනනං පටිපුච්ඡි: “සච්චං නිර නං උපනන්ද,
රඤ්ඤ පසෙනදියං කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිතා විසංවාදෙස්සි?” ති.
“සච්චං භගවා¹”. විතර්හි බුච්චො භගවා: “කථං හි නාම නාම මොසපුරිස,
රඤ්ඤ පසෙනදියං කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිතා විසංවාදෙස්සති
න භු මයා මොසපුරිස, අනෙකපරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද
වෙරමණි පසන්තා? තෙනා මොසපුරිස, අයසන්තානං වා පසාදය - පෙ -
විතර්හිතා ධම්ම: කථං කතා භික්ඛු ආමන්තසි:

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො නොති
පුරිමිකාය. සො තා ආවාසං ගච්ඡන්තො පස්සති අන්තරාමග්ගෙ ලො ආවාසෙ
බ්බුවිචරකෙ. තස්ස එවං තොති: ‘සන්තානං ඉමෙසු ද්විසු ආවාසෙසු වස්සං
විසෙය්‍යං. එවං මෙ බ්බු විචරං උපපජ්ජිස්සති’ ති. සො තෙසු ද්විසු ආවාසෙසු
වස්සං වසති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති.
පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛටස්ස.”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො නොති.
පුරිමිකාය. සො තා ආවාසං ගච්ඡන්තො බිහිඤා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ² විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං
උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව අකරණීයො පක්කමති.
තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපතති
දුක්ඛටස්ස.”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො නොති
පුරිමිකාය. සො තා ආවාසං ගච්ඡන්තො බිහිඤා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං
උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව අකරණීයො පක්කමති.
තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපතති
දුක්ඛටස්ස.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො නොති
පුරිමිකාය. සො තා ආවාසං ගච්ඡන්තො බිහිඤා උපොසථං කරොති.
පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං
උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව අකරණීයො පක්කමති.
තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපතති
දුක්ඛටස්ස.”

1. “භගවාති” මජ්ඣ.

2. “පාටිපදෙ” PTS

43. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන පසේනදි කොසොල් රජුගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඔවුන් අනුරෙහි යම් ඒ ආශාරහින භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙරේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණයෙහි ලා භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා කෙරුන් පිළිවිසිසේක. “උපතඤ්ඤා, පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙලෙහි සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබව”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරුෂ්‍ය, නො කෙසේ නම් පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් ආරාදනාව පිළි ගෙණ වෙනස් කෙලෙහි ද? භික්ෂුරුෂ්‍ය, මා විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද? භික්ෂුරුෂ්‍ය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ- නොවේ” යි ගැරහුසේක. ගරහා දැකූමිත්තා කොට භික්ෂුන් ඇමතුසේක:

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස්ආරාදනා-වක් පිළිගන්නා ලද්දේ ය. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිවුරු ඇති ආවාස දෙකක් දකියි. ඔහුට ‘මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යෙහෙක. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය’ යි මෙබඳු සිතෙන් උපන. හෙතෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් විසී. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංය්‍ය.”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහංකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා චීතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංය්‍ය.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහංකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවිත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අන ගතාය පචාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගමෙජ්ජය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගමෙජ්ජය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදගෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංය්‍ය.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතියං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදගෙව අකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහංකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා චීතීනාමෙති තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අපතති දුක්ඛංය්‍ය. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහංකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවිත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් (=වස් විසුමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තානකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය පිටත ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙර වස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තානකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (=පෙරළා ඊළ) කෙරෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙර වස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආවැත් නො වේ.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි (=පවාරණ දිනයට සතියක් තිබිය දී) කටයුතු සහිතව බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට පැමිණෙන්නේ හෝ නො පැමිණෙන්නේ හෝ වෙවා මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආවැත් නො වේ.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදිසි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තානකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තානකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙතෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (=පෙරළා ඊළ) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආවැත් නො වේ.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පචාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡස්ස වා සො නික්ඛවෙ, භික්ඛු නං ආවාසං, න වා ආගච්ඡස්ස, තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො තදනෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො තදනෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නං ආවාසං ගන්ත්වන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමුජ්ජති. සො දවිනතීනං වසිත්වා සත්තාසකරණීයො පක්කමති. සො නං සත්තාහං බහිද්ධා වීරිතාපෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ හෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

56. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

59. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

60. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙතෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි හෙතෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවැත් වේ.”

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො ඛතිඤ්ඤා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දව්ඤ්ඤා වසිත්වා සත්තානකරණීයෙන පක්ඛමති. සො තං සත්තානං අනෙතා සනතිවහනං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගව්ඡන්තො ඛතිඤ්ඤා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තානං අනාගතාය කොමුදියා වාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්ඛමති. ආගවේජ්ජ්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගවේජ්ජ්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව සකරණීයො පක්ඛමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංසං.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදනෙව සකරණීයො පක්ඛමති. - පෙ - සො දව්ඤ්ඤා වසිත්වා අකරණීයො පක්ඛමති - පෙ - සො දව්ඤ්ඤා වසිත්වා සකරණීයො පක්ඛමති - පෙ - දව්ඤ්ඤා වසිත්වා සත්තානකරණීයෙන පක්ඛමති. සො තං සත්තානං ඛතිඤ්ඤා විනිතමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛංසං. - පෙ - සො දව්ඤ්ඤා වසිත්වා සත්තානකරණීයෙන පක්ඛමති. සො තං සත්තානං අනෙතා සනතිවහනං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙත්තාසනං පඤ්ඤාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තානං අනාගතාය කොමුදියා වාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්ඛමති. ආගවේජ්ජ්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගවේජ්ජ්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

වස්සපනාසි කක්ඛකිකො නිවසිතො තතියො¹.

1. “වක්ඛකං නිවසිතං තතියං.” අ. ව. තො. ව. ජ. ව. ම. හු. ප. සි. මු.

61. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් (= වස් විසීමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ මේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තායකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරළා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

62. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ මේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වම් මාස සතර අවසන්හි යෙදෙන කුඹුදුමල් පිපුම් හෝ සදරුස් ඇති ඉල් මස පුර පසළොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

63. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ මේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද නො පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ.”

64. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ මේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තායකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද නො පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඥාවක් වේ -පෙ- හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තායකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරළා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පසුවස ද පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

65. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙන් පිළිගන්නා ලද්දේ මේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වාඩුමාසිනී කොමුදී නම් ඉල් පුර පසළොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පසුවස ද පෙණෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

තෙවෙනි වස්සුපතාසිකකඛකියානිය ගිමි.

තස්ස උද්දතං:-

1. උපගන්තුං¹ කද වෙව කති අන්තර්² වස්ස ව,
න ඉච්ඡති ව සසද්ධිව උක්කඛ්ඛිතුං උපාසකො,
2. ගිලානො මාතා පිතා ව³ භාතා ව අථ සද්දතකො,
තික්ඛුහතිකො විහාරො වාලො වාපි සිරිංසපා.
3. වොරා වෙව පිසාවා ව දඬුං තද්දහසෙන ව,
චුළෙහාදකෙන චුට්ඨාසි චහුතරා ව දායකා.
4. ලුබ්භණිතසප්පායතෙසජ්ජපට්ඨකෙන ව
ඉති වෙසි කුමාරී ව පණ්ඩකො සද්දතකෙන ව.
5. රාජා වොරා⁴ ඩුත්තා නිධි⁵ තෙද අට්ඨපිබෙන ව⁶,
වජො සන්ධො ව⁷ නාවා ව සුසිරෙ පිටහාස ව⁸.
6. අජෙඤ්ඤාසෙ⁹ වස්සාවාසො අසෙනාසනිකෙන ව,
ජව්ඤ්ඤා ජහෙන ව වාටියා ව උපෙනති තෙ.
7. කතිකා පටිසුණිත්වා බතිඤ්ඤා ව උපොසථා¹⁰,
සුරිඤ්ඤා පච්ඡිඤ්ඤා සථා සද්දයෙන යොජයෙ.
8. අකරණීයො¹¹ පක්කමති සකරණීයො¹² නටෙව ව,
දච්ඡතිහං ¹³වසිත්වාන සත්තාහකරණෙන ව¹⁴.
9. සත්තානතාගතා වෙව ආගට්ඨය්‍ය න එය්‍ය වා,
වජ්ඣද්දනෙ අන්තරිකා තනතිමග්ගං නිසාමයෙති

ඉමමති ඛණිකෙ දික්ඛු¹⁵ දෙව පණ්ණාස¹⁶.

-
1. "උපගන්තුං" අ.වි. ජ.වි. ම.නු.ප. තො.වි.	2. "අන්තරා" ම.ජ.සං. P T S.
3. "මාතා ව පිතා" ම.ජ.සං. P T S.	4. "රාජවොරා" ම.නු.ප. තො.වි.
5. "ඩුත්තා ව නිධි" තො.වි. ම.නු.ප.	6. "තෙද අට්ඨපිබෙන ව" ම.ජ.සං.
7. "වජසන්ධා" ම.ජ.සං.	
8. "වජසන්ධා ව" P T S. තො.වි. ම.නු.ප.	
9. "අජෙඤ්ඤාසෙ ව" ම.නු.ප. තො.වි.	10. "උපොසථා" අ.වි. ජ.වි.
11. "අකරණී" ම.ජ.සං.	12. "සකරණී" ම.ජ.සං.
13. "දච්ඡතිහං ව සුත ව" ම.ජ.සං. ම.නු.ප. තො.වි.	
14. "සත්තාහකරණීයෙන ව" ම.ජ.සං. P T S.	15. "වජ්ඣති" ම.ජ.සං.
16. "පණ්ණාසා" අ.වි. ජ.වි.	

එහි උද්‍යෝගය (වස්තු නාමමාලාව) මෙසේ ය:-

1. වස් ඵලමෙත්තං අනුදන්තං, කවර සාධුවක ද සි පිළිවිසීම, කෙනෙක් ද සි පිළිවිසීම, වස් වැස වාදකාවෙහි හැසිරීම, වස් විසීමට නො හැමැති වීම, දැන දැන ආරාමය ඉක්මවීම, වස්තුකාන්තය, උදෙහි උපාසක.

2. ගිලන් වීම, මඩු ගිලන් වීම, පියා ගිලන් වීම, සොහොයුරකු ගිලන් වීම, නැගෙන ගිලන් වීම, මෙහෙකරු ගිලන් වීම, විහාරය, වණ්ඩ වල් සිටුවාලන්නේ අනාරාය, සර්පයන්ගේ අනාරාය,

3. සොරුන්ගේ අනාරාය, පියාවන්ගේ අනාරාය, ගම ගින්නෙන් දූම, සෙනසුන ගින්නෙන් දූම, ගම හා සෙනසුන දියෙන් යට වීම හෝ අනාරායට පත් වීම, ගම හැර යෑම, වැඩ ගම්වැස්සන් වෙතට යෑම, දෙන්නන් කරා යෑම.

4. රළු හෝ මිහිරි ආහාර නො ලැබීම, හිත බොජුන් නො ලැබීම, හිත බෙහෙත් නො ලැබීම, උපසායකයකු නො ලැබීම, සත්‍රිය, වෙසගන, තරුණ කුමරිය, පණ්ඩිත, නැ යන මොවුන්ගෙන් වන අනාරාය.

5. රජ, සොර, බුඬි යන මොවුන්ගෙන් වන අනාරාය, නිධානය, සමසහදය, ගාල, ගැල, නැව, රැක්සිදුර, රැක්වෙලෙප.

6. එළිමහනෙහි වස් විසීම, සෙනසුන් නැක්කු වස් විසීම, සොහොන් කිළියෙහි, ඡත්‍රයෙහි, සැළියෙහි ඒ හිසුනු වස් ඵලමෙත්තං යන්න ද

7. කතිකාව, වස් ගිවිස බැහැර වස් විසීම, යන මොහු වෙත්. අන් තැනක පොහොස කොට වස් වසන තැනට පැමිණීම, පෙරවස පසුවස වශයෙන් සුදුසු පරිදි යොදන්නේ ය.

8. සත්‍යාහකරණියයෙන් නිකරුණේ බැහැර යයි. එසේ ම කරුණු සහිත ව බැහැර යයි. දෙතුන් දිනක් වැස සත්‍යාහකරණියයෙන් බැහැර යයි.

9. පවාරණයට සන්දිනක් තිබිය දී ගොස් පෙරළා පැමිණෙන්නේ හෝ නො පැමිණෙන්නේ හෝ වසට අනාරාය නැති බව - යන මොහු උද්‍යෝගයෙහි ඇතුළත් වසතුනු වෙත්. පෙළමග නුවණින් පරික්ෂා කරන්නේ ය.

මේ බිඛාකයෙහි වසතුනු දෙපණසෙකි.

පචාරණකකිකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා ආවජ්ඣං. විතර්ති ඡේතවතො අනාඨි පිණ්ඩිකස්ස ආරාමො. තෙන බො ජන සමයෙන සමිහිත්තො සන්ධිට්ඨා සමානතා භික්ඛු බොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගමිංසු.

2. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දතොසී: “තෙන භු බො මයං උපාසෙත සමග්ගා සමමොදමානා අවිච්ඡේදමානා එවුකං වස්සං වසෙය්‍යාමි? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා?” ති.

3. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දතොසී: “සචෙ බො මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාමි, න සල්ලපෙය්‍යාමි, යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤාපෙය්‍ය පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවකතාරපාතීං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සචස්ස භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඤ්ඤාය, භුඤ්ජය්‍ය, නො චෙ ආකඤ්ඤාය අප්පහරිතෙ වා ඡ්ඤෙඤ්ඤාය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උඤ්ඤාය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටික්කමෙය්‍ය, අවකතාරපාතීං බොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සමමඤ්ජය්‍ය, යො පස්සය්‍ය පාතීයසංචං වා පරිනොජනීයසංචං වා වච්චසංචං වා රිත්තං භුච්ඡං, සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සචස්ස නොති අභිසංඝං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙතනා හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, නනෙව තප්පවට්ඨා වාචං භිඤ්ඤාය. එවං බො මයං සමග්ගා සමමොදමානා අවිච්ඡේදමානා එවුකං වස්සං වසෙය්‍යාමි. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා” ති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු අඤ්ඤාමඤ්ඤං නෙව ආලපිංසු. න සල්ලපිංසු. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමිති, සො ආසනං පඤ්ඤාපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති. අවකතාරපාතීං බොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමිති, සචෙ නොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඤ්ඤාය, භුඤ්ජාති. නො චෙ ආකඤ්ඤාය, අප්පහරිතෙ වා ඡ්ඤෙඤ්ඤාය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උඤ්ඤාය. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවකතාරපාතීං බොවිත්වා පටිසාමෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තග්ගං සමමඤ්ජති. යො පස්සති පාතීයසංචං වා පරිනොජනීයසංචං වා වච්චසංචං වා රිත්තං භුච්ඡං, සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස නොති අභිසංඝං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙතනා හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න නෙව තප්පවට්ඨා වාචං භිඤ්ඤාය.

පචාරණකඛ්ඛකය.

1. එකල්හි නාග්ගවත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ සේනවතා උයන්හි අනේපිඩුසිටුනුනේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි දුටුමතුරු වූ දුඤ්ඤතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹිහ.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ට “අපි කිනම් උපායයකින් සමඟි ව සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද? ආහාර ලැබීමෙන් කලානත නො වන්නෙමු ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් උපත.

3. නැවත ඒ භික්ෂුන්ට “ඉදින් අපි උනන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, යමෙක් පළමු කොට ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පෙරලා එන්නේ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවා තබන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදා එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පෙරලා පැමිණෙන්නේ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, (එය) කැමැත්තෙන් වන්නේ ද, එය වළඳන්නේ නම්, නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරින්නේ නම්, අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව තැන් පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදා තැන් පත් කරන්නේ නම්, පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එළවා තබන්නේ නම්, ඉදින් ඔහුට (එය) ඔසොවනු නො හැකි වේ නම්, අත වැනීමෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලිතින් (දෙදෙනකු බැඳගත් අත් වලින්) එළවා තබන්නේ නම්, ඒ හෙතුවෙන් කතා නො කරන්නේ නම්, අපි මෙසේ සමඟි ව සතුටුවෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලානත නො වන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතෙක් විය.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු උනන් නො ම කතා කළහ. වදන් පිළිවදන් වසයෙන් නො ම කතා කළහ. යමෙක් පළමු ව ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර හැරී ඒ ද, තෙ තෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව එළවා තබයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදා එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පෙරලා ඒ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාර-යෙක් වන්නේ ද කැමැත්තෙන් නම්, එය වළඳයි. නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරියි. තෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව තැන්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදා තැන්පත් කරයි. පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, තෙ තෙමේ එය එළවයි. ඉදින් ඔහුට (එය) නො හැක්කේ නම් හඟ්ගසංඥාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලිතින් එළවයි. ඒ හෙතුවෙන් කතා නො කරන්නේ ම ය.

5. ආවිණ්ණං බො පනෙතං වස්සං චූත්ථානං තිකඛුතං භගවන්තං දස්සනාස උපසඬකම්භුං. අථ බො තෙ තිකඛු වස්සං චූත්ථා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමේත්වා පතනවිවරමාදය යෙන සාවස්ථී, තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවස්ථී, ජෙතවනං, අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුතො, යෙන භගවා, තෙනුපසඬකම්භු. උපසඬකමේත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

6. ආවිණ්ණං බො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙති තිකඛුති සද්ධිං පටිසමොදාදිං. අථ බො භගවා තෙ තිකඛු එතදවොච: “කච්චි තිකඛවො, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්චමානා එාසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

7. “බමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං භනෙත, සමෙමාදමානා අවිච්චමානා එාසුකං වස්සං වසිමහ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමහා” ති.

8. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡති. ජානනාපි න පුච්ඡති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡති. කාලං විදිත්වා න පුච්ඡති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡති නො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතුසාතො තථාගතානං.

9. දව්නාසාරෙති බුද්ධා භගවන්තො තිකඛු පටිපුච්ඡති, “බමමං වා දෙසෙස්සාම. සාවකානං වා සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා” ති.

10. අථ බො භගවා තෙ තිකඛු එතදවොච: “යථා කථමෙන තුමෙහ තිකඛවො, සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්චමානා එාසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

11. “ඉධ මයං භනෙත, සමබ්බුලා සන්ධිට්ඨා සමහන්තා තිකඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිමහා. තෙසං නො භනෙත, අමහාකං එතදහොසි: “තෙන හු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්චමානා එාසුකං වස්සං වසෙය්සාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්සාමා?” ති.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීමට ඵලාභීම ය යන මෙය වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ගේ පුරුද්දක් ම වේ. ඵකල්හි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූහු තෙමස ඇවැමෙන් සෙනසුන් තැන්පත් කොට පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට ගියහ. පිළිවෙළින් ගොස් සැවැත් නුවර ජෙනවනෙයෙහි වූ අනාඨපිණ්ඩික සිටුගේ ආරාමයට ඵලාභියහ. ඵලාභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ.

6. ආනන්දක භික්ෂූන් හා පිළිසදරකනා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පුරුද්දක් ම ය. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ? (සැපපහසුකම්) ඉවසිය හැකි ද ? කිම යැපිය හැකි ද ? කිම සමගි වූවෝ සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද ? ආහාරයෙන් පිබා නො ලැබූහු ද ?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් අසා වදාළසේක.

7. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වීමු” යි (භික්ෂූහු සැලකළහ).

8. තථාගතවරු දන්නෝ ද විමරන්. දන්නෝ ද නො විමරන්. කාලය දූන විමරන්. කාලය දූන නො විමරන්. තථාගතවරු අතීතයෙන් යුක්ත වූවක් විමරන්. අනතීතයෙන් යුක්ත වූවක් නො විමරන්. අනතීතයෙන් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතයන් වහන්සේලාගේ ඡායීභූතයෙන් ම හේතු නැසීම වේ.

9. භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ “ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ අයුරකින් භික්ෂූන් විමරන්.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද ? ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වූහු ද ?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් විචාළසේක.

11. “ස්වාමීනි, අපි මෙහි මිතුරු වූ දැඩිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු ගොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයක වස් ඵලාභියෙමු. “ස්වාමීනි, ඒ අපට ‘අපි කිනම් උපායයකින් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද ? ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වෙමු ද ?’ යි මේ සිතෙක් උපත.

12. “කෙසං නො හනෙන, අමනාකං ඵනදනොසී: ‘සචෙ බො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාමි, න සලලපෙය්‍යාමි, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සවස්ස භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඝ්ඛිකය්‍ය, භුඤ්ජෙය්‍ය, නො චෙ ආකඝ්ඛිකය්‍ය, අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බිකය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උද්ධරෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තාග්ගං සමමඡේය්‍ය, යො පසෙය්‍ය, පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිහතං තුව්ඡං, සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සවස්ස නොති අපිසය්‍යං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙනානො හත්ථිලමසකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, න තෙව නප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤ, එවං බො මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡාදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාමි, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’ති.”

13. “අථ බො මයං හනෙන, අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිමිනා, න සලලපිමිනා, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤිකං උපනික්ඛිපති. අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ නොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඝ්ඛිති, භුඤ්ජති. නො චෙ ආකඝ්ඛිති, අප්පහරිතෙ වා ඡබ්බිති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඤ්ඤිකං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තාග්ගං සමමඡති. යො පසෙති පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිහතං තුව්ඡං. සො උපට්ඨාපෙති. සවස්ස නොති අපිසය්‍යං, හත්ථිකාරෙත දුතීයං ආමනෙනානො හත්ථිලමසකෙන උපට්ඨාපෙති. න තෙව නප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤ, එවං බො මයං හනෙන, සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡාදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිමිනා, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමිනා” ති.

14. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙති: “අඵාසුකඤ්ඤෙව¹ කිර’මෙ² භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා³ සමානා ඵාසුකමහ⁴ වුත්ථාති පටිජානනති. පසුසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමහ වුත්ථා’ති පටිජානනති. ඵලකසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමහ වුත්ථා’ති පටිජානනති. සපත්තසංවාසඤ්ඤෙව කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකමහ වුත්ථා’ති පටිජානනති. කථං හි නාම’මෙ⁵ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා මුගඛිකං තිත්ථිසමාදානං සමාදිසිසුනති. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්භිකා ධරමිං කථං භක්ඛා භික්ඛු ආමනෙති: “න භික්ඛවෙ, මුගඛිකං තිත්ථිසමාදානං සමාදිසිකඛං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං තිති ධානෙති පටාරෙභුං දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. යා වො භවිස්සති අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමනා ආපත්තිවුට්ඨානතා විනයපුරෙකකාරතා. එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, පටාරෙතඛං: ඛ්‍යතෙතන භික්ඛුනා පටිච්චලෙන සභේසා ඤ්ඤෙතබ්බො-

1. “අඵාසුකඤ්ඤෙව” ම ඡ සං. P.T.S. 2 “කිර’මෙ” ප. ඪ. 3. “වුත්ථා” ම ඡ සං.

4. “ඵාසුකමහ” ම ඡ සං. P.T.S. 5. “කථං හි නාම භික්ඛවෙ” ම ඡ සං.

5. “කථං හි නාම මෙ භික්ඛවෙ” අ. ම. ම. නු. ප.

12. “සඛාමිනී, ඒ අපට ‘අපි කතා නොකරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නොකරන්නෙමු නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පළමු කොට පෙරළා එන්නේ ද හෙතෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නොසේදු පා තබන පුටුරුව එළවන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පසුව පෙරළා එන්නේ ද, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, කැමැත්තේන් වන්නේ ද, එය වළඳන්නේ නම්, නොකැමැත්තේන් නම්, තිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට ගරින්නේ නම්, හෙතෙමේ අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නොසේදු පා තබන පුටුරුව තැන්පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරන්නේ නම් පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැල) තැන්පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්-හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිත් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙතෙමේ එය එළවන්නේ නම්, ඔහුට නොහැක්කේ නම්, හඤ්ඤාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවන්නේ නම්, ඒ හෙතෙමේ කතා නොකරන්නේ නම්, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නොකරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලාන්ත නොවන්නෙමු” යි මේ සිත් උපත.”

13. “ඉක්බිති සඛාමිනී, අපි උනන් කතා නොකෙළෙමු. වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නොකෙළෙමු. යමෙක් ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පළමු කොට පෙරළා ඒ ද, හෙතෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පා පුටුරුව එළවයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් ගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පසුව පෙරළා ඒ නම්, වළඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වේ ද, කැමැත්තේන් නම්, එය වළඳයි නොකැමැත්තේන් නම්, තිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට ගරියි. හෙතෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුටුරුව තැන්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරයි. පැන් (කළය) පරිනොග කට යුතු දිය (සැල) තැන්පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිත් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිළිදියකළය දක්නේ ද හෙතෙමේ (එය) එළවයි. ඔහුට නොහැක්කේ නම්, හඤ්ඤාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවයි. ඒ හේතුවෙන් කතා නොකරන්නේ ය. සඛාමිනී, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නොකරමින් පහසුවෙන් වස් විසිමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නොවීම” යි (සැලකළහ).

14. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මේ සිත් පුරුෂයෝ නොපහසුවෙන් ම විසුවෝ ‘පහසුවෙන් විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ සිටුවන්නේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ එළවන්නේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළාහු ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ සතුන්ගේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුමින’ යි ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මහණෙනි, කෙසේ නම් මේ භික්ෂූරුෂයෝ ගොළුවාක් වූ තීර්ණයන්ගේ සමාදානයක් සමාදන් ව ගත්තාහු ද? මහණෙනි, මෙය නොපැහැදිලිවන්නේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නොවේවා” යි ගරතා දූහම් කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ගොළුවාක් වූ තීර්ණයමාදනය නොසමාදන් විය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් වන්නේ නම්, දකුළාඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, වස් වැස තිම කළ භික්ෂූන්ට දැකීමෙන් හෝ ඇසීමෙන් හෝ සාකඳෙන් හෝ යන කරුණු තුනින් පවරන්නට ගෙවන් දුටු හෝ ඇසු හෝ සාක කළ හෝ තමාගේ දෙමයන් කියන්නට භික්ෂූන් කැමති කරවා ගැනීමට අනුදැනිමි. ඒ පැවරීම තොරට උනන්ගේ අනුලෝමව ද ඇවිත් නැති සිටීම ද විනය පෙරටු කොට ගත් බව ද වන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතුය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිභල භික්ෂුනමක් විසින් සහස නෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:-

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංඛ්‍යා, අර්ථ පචාරණා යදි සංඛ්‍යාසං පතනකල්පං සංඛ්‍යා පචාරණයා” ති.

15. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤාමපග්ගතෙනවා එවමස්ස වචනීයො “සංඛං ආවුසො පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙනා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි ආවුසො සංඛං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙනා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි ආවුසො සංඛං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙනා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි” ති.

16. නවතෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤාමපග්ගතෙනවා එවමස්ස වචනීයො: “සංඛං භතෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙනා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි භතෙන, සංඛං - පෙ - තතියමපි භතෙන, සංඛං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනෙනා අනුකම්පං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි” ති.

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙනසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ඣති. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිට්ඨා තෙ උඤ්ඤායනති ඛියනති විපාලෙතති: “කථං හි තාම ඡබ්බගතියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙනසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ඣන්ති” ති.

18. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බගතියා භික්ඛු ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙනසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ඣන්ති ?” ති. “සච්චං භගවා”.

විගර්භි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඤ්ජුරිසා ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙනසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ඣන්ති ?

19. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගර්භිත්වා ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුටිකං නිසිනෙනසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අවජ්ඣතබ්බං, යො අභේජියස, ආපත්ති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙතෙව උක්ඛුටිකං නිසිනෙනති පචාරෙතු” නති.

“සඛ්ඤ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. අද පචාරණය සි. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සඛ්ඤ තෙමේ පවරන්නේ ය” යි.

15. සඨවිර භික්ඛුනම විසින් උතුරුසහ සිටුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “ඇවැත්නි, සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමත්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි මෙසේ සඛ්ඤ තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, දෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමත්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. ඇවැත්නි, තෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමත්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

16. නවක භික්ඛුනම විසින් උතුරුසහ සිටුර එකස් කොට උත්කුට්ඨකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “සවාමිනි, සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමත්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. සවාමිනි, දෙවනු ද සඛ්ඤාට - පෙ - සවාමිනි, තෙවනු ද සඛ්ඤාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමත්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්නවා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

17. එකල්හි සචග මහණෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සඨවිර භික්ඛුන් පවරණ කල්හි අසුන්හි හිඳිත්. යම් ඒ භික්ඛුහු ආභාරගිත වෙත් ද, ඒ භික්ඛුහු “සචග මහණෝ කෙසේ නම් උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සඨවිර භික්ඛුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද? ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

18. එකල්හි ඒ භික්ඛුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සචග මහණෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සඨවිර භික්ඛුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ල යනු සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සඨවිර භික්ඛුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද?” යි ගැරහු සේක.

19. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නො වේ” යි ගරතා දූතැමි කතා කොට “මහණෙනි, උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සඨවිර භික්ඛුන් පචාරණය කරණ කල්හි අසුන්වල නො හිඳිය යුතු ය. යමෙක් හිඳින්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, උත්කුට්ඨකයෙන් හුන් සියලු දෙනා විසින් ම පවරන්නට අනුදනිමි” යි භික්ඛුන් ඇමතු සේක.

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො ථෙරො ජරාදුබ්බලො යාච සබ්බ පචාරෙන්නීති¹ උක්ඛුටිකං නිසින්නො ආගමයමානො මුළුතො පපති.

21. භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනන්තරා උක්ඛුටිකං නිසිද්දං යාච පචාරෙති. පචාරෙත්වා ආසින්න නිසිද්දං” නති.

22. අථ බො භික්ඛුනං² එතද්දොසී: “කති නු බො පචාරණං?” නි. භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. “ඤ්ඤාමි භික්ඛවෙ, පචාරණං: වාතුද්දසිකා³ පණණරසිකා ච. ඉමා බො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤා පචාරණං” නි.

23. අථ බො භික්ඛුනං එතද්දොසී: “කති නු බො පචාරණං - කමාති?” නි⁴. භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. “වත්තාරිමාති භික්ඛවෙ, පචාරණකමාති: අධම්මෙන වග්ගං පචාරණකමං. අධම්මෙන සමග්ගං පචාරණකමං. ධම්මෙන වග්ගං පචාරණකමං. ධම්මෙන සමග්ගං පචාරණකමං.”

24. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං අධම්මෙන වග්ගං පචාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමං අනුඤ්ඤාතං.”

25. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං අධම්මෙන සමග්ගං පචාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමං අනුඤ්ඤාතං.”

26. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන වග්ගං පචාරණකමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමං අනුඤ්ඤාතං.”

27. “තත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන සමග්ගං පචාරණකමං, එවරුපං භික්ඛවෙ, පචාරණකමං කාතබ්බං. එවරුපං භික්ඛවෙ, පචාරණකමං අනුඤ්ඤාතං.”

28. “තස්සාතිහ භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමං කරිස්සාමි, යදිදං ධම්මෙන සමග්ගනති එවං හි ථො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බ නති.”

29. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී: “සන්තිපචාඨ භික්ඛවෙ, සමෙසා පචාරෙස්සති” නි.

30. එවං වුත්තො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භගවන්තං එතද්දොච: “අත්ථ හන්තො, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” නි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පචාරණං දානං. එවංඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දානබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසම්මතෙත්වා එකංසං උත්තරුසම්මං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසිද්දං අඤ්ජලිපග්ගතෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘පචාරණං දමි. පචාරණං මෙ කර. පචාරණං තෙ අරොචෙති’ මමන්තං පචාරෙති” නි.

1. “පචාරෙන්නී”. සි. අ. පි. 2. “තෙසං භික්ඛුනං” අ. පි. ජ. පි. නො. පි.

3. “වාතුද්දසිකා ච” ම. ජ. සං. ප. පි. මු. හු. ප. 4. “පචාරණකමාති” සි.

5. “පචාරණං මෙ ආරොචෙති” අසං. පා. පො. - සි. මු. පො. නිකායෙ න දිස්සතෙ.

20. එකල්හි ජරායෙන් දුළුල වූ එක්තරා තෙර නමක් සියල්ලෝ යම් තාක් කල් පවරන් ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙමින් උත්තුවුකයෙන් හුන්නේ මුසපත් ව වැටුනේ ය.

21. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් තාක් කල් (තෙමේ) පවරා ද, ඒ අතර උත්තුවුකයෙන් හිඳින්නට, පවාරණය කොට අසුතෙහි හිඳින්නට අනුදනිමි”.

22. ඉන්සිති හිසුන්නට “පවාරණයෝ කෙතෙක් ද?” යි මේ අදහස වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වාතුද්දසික ය, පණණරසික යැ” යි මේ පවාරණ දෙකෙකි. මහණෙනි, මේ පවාරණ දෙක ය”.

23. එකල්හි හිසුන්නට “පවාරණකමියෝ කෙතෙක් ද?” යි යන මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අබ්බියෙන් වාගු වූ පවාරණකමිය, අබ්බියෙන් සමගු වූ පවාරණකමිය, ධම්මෙන් වාගු වූ පවාරණ කමිය, ධම්මෙන් සමගු වූ පවාරණකමිය යි මේ පවාරණකමි සතරෙකි.”

24. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් මේ අබ්බියෙන් වාගු වූ පවාරණකමියෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමිය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ පවාරණකමියෙක් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

25. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ අබ්බියෙන් සමගු වූ පවාරණකමියෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමිය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ පවාරණකමියෙක් මා විසින් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

26. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධම්මෙන් වාගු වූ පවාරණකමියෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමිය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු පවාරණකමියෙක් නො ද අනුදන්නා ලද්දේ ය.”

27. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධම්මෙන් සමගු වූ පවාරණකමියෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමිය කටයුතු ය. මා විසින් පණවන ලද්දේ ද එබඳු වූ පවාරණකමියෙකි.”

28. “මහණෙනි, එතෙසින් මෙහි ධම්මෙන් සමගු වූ යම් පවාරණකමියෙක් වේ ද, එබඳු වූ පවාරණකමිය කරන්නෙමු යි, මහණෙනි, මෙසේ තොප විසින් හික්මිය යුතු ම ය.”

29. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේ ය. (එතෙසින්) රැස් වවු” යි හිසුන් ඇමතු සේක.

30. මෙසේ වදාල කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සාමිනි, හිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. කෙතෙමේ නො ආයේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුණේ ය. “මහණෙනි, හිලන් මහණහු විසින් පවාරණය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ හිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්තුවුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පවාරණය දෙමි. මාගේ පවාරණය ගෙණ යව. මාගේ පවාරණය සැලකරව. මා පිණිස පවරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

කායෙන විඤ්ඤපෙනි, වාචාය විඤ්ඤපෙනි, කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි, දින්නා හොති පචාරණං. න කායෙන විඤ්ඤපෙනි, න වාචාය විඤ්ඤපෙනි, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි; න දින්නා හොති පචාරණං. එවිඤ්ඤානං ලනෙථ, ඉච්චිතං කුසලං. තො චෙ ලනෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මසෙවන වා පිට්ඨන වා සඤ්ඤාමජ්ඣං ආනෙතො පචාරෙතබ්බං. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං හොති¹; ‘සචෙ බො මයං ගිලානං ණානා වාචෙසාමි, ආබාධො වා අභිවංචිසාමි, කාලකිරියා වා භවිසාමි’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො² ණානා වාචෙතබ්බො, සඤ්ඤාන නත්ථ ගන්තො පචාරෙතබ්බං. න තෙව චග්ගෙන සඤ්ඤාන පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්ව චෙ, ආපනති දුක්ඛට්ඨං.”

31. “පචාරණාභාරකො³ චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය නත්ථෙව පක්ඛමති, අඤ්ඤාසං දානබ්බං පචාරණං. පචාරණාභාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය නත්ථෙව විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණෙරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පට්ඨකබ්බානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමචජුං අජ්ඣාපනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බ්බතචිතෙනා’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙදනට්ඨො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිසංගෙහ උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙය්සසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ථිපපක්ඛනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරච්ඡානගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහනාසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුනීදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඤ්ඤාහෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිකුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්බසඤ්ඤානකො’ පටිජානාති, අඤ්ඤාසං දානබ්බං පචාරණං.”

32. “පචාරණාභාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්තරාමග්ගෙ පක්ඛමති, අනාතවා හොති පචාරණං. පචාරණාභාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්තරාමග්ගෙ විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණෙරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පට්ඨකබ්බානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමචජුං අජ්ඣාපනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බ්බතචිතෙනා’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙදනට්ඨො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිසංගෙහ උක්ඛිතනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙය්සසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ථිපපක්ඛනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරච්ඡානගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහනාසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුනීදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඤ්ඤාහෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිකුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්බසඤ්ඤානකො’ පටිජානාති, අනාතවා හොති පචාරණං.”

1. “එවදනොසි” ම ඡ සං. 2. “ගිලානො සික්ඛු” ම ඡ සං.

3. “පචාරණාභාරකො” ම ඡ සං.

එය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ නො වේ. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ හිලන් මහණහු ඇදකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහමැදට ගෙනවුත් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ගලානොපසායන හික්කුන්ට ‘අපි හිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, මහණෙනි, හිලන් තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කට යුතු ය. සමස්තය එහි ගොස් පැවරිය යුතු ය. ව්‍යග්‍ර වූ සමස්තය විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාආවාදක් වේ.”

31. “මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි බැහැර යේ ද, (එවිට) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි එහි දී ම සිවුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනතිමවස්සාවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘටිය නො හැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තීජීකයන් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, -පෙ- ‘තිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මාතෘකාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතෘකාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරතනත-කාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘භික්ෂුණීදූෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සමිසනෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාක-යෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද (එකල) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පචාරණය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනතිමවස්සාවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තීජීකයන් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මාතෘකාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතෘකාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරතනතකාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘භික්ෂුණීදූෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සමිසනෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ නො වේ.”

33. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤප්පතො පකකමති, ආහවා හොති පචාරණං. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤප්පතො විබ්බමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණේරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සිකං පච්චිකඛාභානො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමච්ඡුං අර්ඤ්ඤාපනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උම්මනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බ්බිත්තවිත්තො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනවො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපතනියා අදස්සනෙ උකස්සිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපතනියා අප්පටිකමෙ උකස්සිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙ උකස්සිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ණකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ථෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිස්සපකකනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරුජානගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරතනනසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිකුඤ්ඤසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඛ්ඤගෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිතුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උගතොඛ්‍යඤ්ඤනකො’ පටිජානාති ආහවා හොති පචාරණං.”

34. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤප්පතො සුත්තො නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණං. පචාරණාභාරකො අනාපතති.¹ පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤප්පතො පමත්තො² නාරොවෙති -පෙ- සමාපන්නො නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණං. පචාරණාභාරකො අනාපතති.”

35. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤප්පතො සඤ්චිච්ච නාරොවෙති, ආහවා හොති පචාරණං. පචාරණාභාරකො ආපතති දුක්ඛං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භද්ද පචාරණාය පචාරණං දෙනෙත ඡන්දමපි දාතුං - සතති සඛ්ඤස්ස කරණීය”නති.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං භද්ද පචාරණාය ඤානං ගණිංසු. නගවතො එතමන්. ආරොවෙසු. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං භද්ද පචාරණාය ඤානං ගණනති තෙ ඤානං භික්ඛුහි එවමස්ස වචනියා: ‘ඉඛ්‍යා කුමෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තං මුඤ්චං,³ යාවායං භික්ඛු පචාරෙති’ති. එවඤ්චං ලහෙථ, ඉදෙවං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤානං භික්ඛුහි එවමස්ස වචනියා: ‘ඉඛ්‍යා කුමෙහ ආයස්මනො මුත්තං එතමනං හොථ. යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙති’ති. එවඤ්චං ලහෙථ, ඉදෙවං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤානං භික්ඛුහි එවමස්ස වචනියා: ‘ඉඛ්‍යා කුමෙහ ආයස්මනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තං නිස්සිමං හෙථ, යාව සමෙසා පචාරෙති’ති. එවඤ්චං ලහෙථ, ඉදෙවං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න තෙව වග්ගෙන සමෙසෙන පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛං.”

1. “පචාරණාභාරකො අනාපතති”ති. කෙසුචි පොඤ්ඤාසු හදිස්සනෙ.

2. “සුත්තො” ම ඡ සං. නො වී. ජ වී. ම හු ප. නො වී.

3. “මුඤ්චං” නො වී. නො වී ම හු ප. අ වී.

33. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සමස්තයා වෙත පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිවුරු හරිසි ද -පෙ- කලුරිය කරසි ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අන්තමවසනුවට පැමිණියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්ත වූ සිත් ඇත්තෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වේදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘෂ්ටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිදිද සොරකම් කළ එකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘නිඛිකයන් වෙත ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘නිරිසන් ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘මාතෘකාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතෘකාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අරහත්තාසාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘භික්ෂුණිදූෂකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘සමිසභෙදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොකිතුප්පාදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ.”

34. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙමේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සමස්තයා වෙත පැමිණියේ ප්‍රමත්ත ව නො සැලකෙමේ ද - සමාපත්තියට සම්මාදුතේ නො සැලකෙමේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ.”

35. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙණෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සමස්තයා වෙත පැමිණියේ දූත දූත නො සැලකෙමේ ද, පචාරණය ගෙණෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙණෙන මහණහුට දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, එදවස පචාරණ දිනයෙහි පචාරණය දෙන්නාහු විසින් ‘සමස්තයා පිළිබඳ කටයුතු ඇතැ’ සි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදනිමි’ සි.

36. එකල්හි එක්තරා මහණකු එදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු එදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගත්තේ. එබැවින් භික්ෂුන් විසින් ඒ නැයෝ ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය කෙරේ ද, (ඒතාක්) කල් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, ඒ නැයෝ භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය දේ ද, (ඒතාක්) මොහොතකට පසකට වටු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලැබෙන්නේ නම්, ඒ නැයෝ භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සමස තෙමේ පචාරණය කෙරේ ද (ඒතාක්) කල් මේ මහණ මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරව ගෙණ යවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම් ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම් ව්‍යාග්‍ර වූ සමස්තයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ.”

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහු පචාරණාය රාජානො ගණනන්ති -පෙ- වොරා ගණනන්ති -පෙ- බුත්තා ගණනන්ති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්තිකා ගණනන්ති. තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුළෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං මුඤ්චප්ඵ, යාවායං භික්ඛු පචාරෙති’ති. එවමස්ස වචනෙප්ඵ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලභෙප්ඵ, තෙ භික්ඛු පච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුළෙන ආයසමනො මුත්තනං එකමනං තොප්ඵ, යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙති’ති. එවමස්ස වචනෙප්ඵ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලභෙප්ඵ, තෙ භික්ඛුපච්චන්තිකා භික්ඛුති එවමස්ස වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුළෙන ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං නිසසීමං තොප්ඵ, යාව සඬෙඤා පචාරෙති’ති. එවමස්ස වචනෙප්ඵ, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලභෙප්ඵ, න තෙව වග්ගෙන සඬෙඤා පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා”ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය පඤ්ච භික්ඛු විතරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතරං සඬෙඤා පචාරෙතබ්බන්ති. මයඤ්ච මෙ පඤ්ච ජනා කථනානු ඛො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාතරං සඬෙඤා පචාරෙතු” නති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය වත්තාරො භික්ඛු විතරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතරං පඤ්චන්තං සඬෙඤා පචාරෙතුං.¹ මයඤ්ච මෙ වත්තාරො ජනා කථනානු ඛො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුන්තං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. එවමස්ස පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤ්ඤපෙතබ්බා:-

40. “සුණන්තු මෙ ආයසමනො, අජ්ජ පචාරණං. යදයසමනොනං පනතකල්ලං, මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙය්‍යාමාති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාමපග්ගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: “අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

41. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාමපග්ගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං භතෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

1. “පචාරෙතුන්ති” ම ඡ සං.

37. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු ඵදවස පවාරණදිනයෙහි රජතු අල්ලා ගණින් -පෙ- සොරු අල්ලා ගණින් -පෙ- බුභියෝ අල්ලා ගණින් -පෙ- පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු¹ අල්ලා ගණින්. භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය දේ ද, (ඒ තාක් කල්) මොහොතක් පසකට වටු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමත්ති, එසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සමස තෙමේ පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙණ යවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යග්‍ර වූ සමසයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාභාවැත් වේ.”

38. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. අපි පස් දෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පස් දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට අනුදනිමි” යි.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි සිවු නමක් භික්ෂුහු වාසය කරත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස් දෙනෙකුන්ට සමසයා වෙත පැවරීම අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි සිවු දෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිවු දෙනාට උනුත් පවරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ භික්ෂුහු දන්විය යුත්තාහු ය.”

40. “ආයුෂමත්තු මාගේ වචනය අසත්වා. අද පවාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුත් පවරන්නෙමු. සඨවිර භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයන් හිද ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම (මාගේ) දුටු ඇවැත්තින් හෝ ඇසු ඇවැත්තින් හෝ සැක කළ ඇවැත්තින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ඇවැත්ති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි. -පෙ- තෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයෙකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු මට අනුකම්පා කොට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

41. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයන් හිද ඇඳිලි බැඳ ‘සාමීති, මම (මාගේ) දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘සාමීති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි. -පෙ- තෙවනු ද ‘සාමීති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමත්තු මට අනුකම්පා කොට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

1. “සකු යෙව පමානිකා = සකුපමානිකා” - විකා

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරඝමි. ආවාසෙ තදනු පචාරණාය තයො භික්ඛු විහරන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “හගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චනනං සබ්බෙ පචාරෙතුං. චතුනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. මයඤ්චමා තයො ජනා. කථනනු බො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”න්ති. හගවතො එතමස්මි ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිච්ඡෙත තෙ භික්ඛු ඤාපෙතබ්බා:”

43. “සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමනනා. අජ්ජ පචාරණං. යද්දයසමනනානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙය්‍යාමාති. ථෙරෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඛං කරිථා උක්ඛුටිකං නිසීදිථා අඤ්ඤාමපග්ගතෙතා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනියා: ‘අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි. -පෙ- තනියමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

44. “තවකෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඛං කරිථා උක්ඛුටිකං නිසීදිථා අඤ්ඤාමපග්ගතෙතා තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනියා: ‘අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති. දුතියමපි අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි. -පෙ- තනියමපි අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනතු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරඝමි. ආවාසෙ තදනු පචාරණාය දෙව භික්ඛු විහරන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “හගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චනනං සබ්බෙ පචාරෙතුං. චතුනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. මයඤ්චමා දෙව ජනා. කථනනු බො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”න්ති. හගවතො එතමස්මි ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දවිනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. ථෙරෙන භික්ඛුතා එකංසං උත්තරාසඛං කරිථා උක්ඛුටිකං නිසීදිථා අඤ්ඤාමපග්ගතෙතා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනියා: ‘අහං ආවුසො ආයසමනනා පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනනා පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. තනියමපි අහං ආවුසො ආයසමනනා පචාරෙමි දිට්ඨිත වා සුතෙන වා පරිසඤ්ඤාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

42. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි තෙනමක් හිසුනු වාසය කරත්. එකල ඒ හිසුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි තිදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදතී. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. පළමු කොට ව්‍යඤ්ඤා මුත්තමල හිසුනමක් විසින් ඒ හිසුනු දැන්විය යුතු වෙත්.”

43. “ආයුෂමන්ත්‍ර මාගේ වචනය අසත්වා. අද පවාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුන් පවරන්නෙමු. ස්ථිර හිසුනම විසින් උතුරාසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්නි, මම ආයුෂමතුන් පවරමි’ -පෙ-තෙවනු ද ‘මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)

44. “නවකහිසුනම විසින් උතුරාසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ස්වාමීනි, මම (මාගේ) දුටු වරදකින් හෝ ඇසූ වරදකින් හෝ සැක කළ වරදකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නේ පිළියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ස්වාමීනි, මම ආයුෂමතුන් පවරමි පෙ-තෙවනු ද මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිසුනු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි දෙනමක් හිසුනු වාසය කෙරෙත්. එකල ඒ හිසුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදතී. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. ස්ථිර හිසුනම විසින් උතුරාසහසිටුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි නවක හිසුනෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්නි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිසුනෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.) ‘තෙවනු ද ‘ඇවැත්නි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියත්වා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිසුනෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය.)”

46. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිණා උක්කුටිකං නිසීදිණා අඤ්ඤිමපගගතෙණා පචරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අතං තනෙන ආයසමන්තං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛිකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අතං භනෙන ආයසමන්තං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛිකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි අතං භනෙන ආයසමන්තං පමාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛිකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

47. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදනොසී: “නග්වතා අනුඤ්ඤතං පඤ්ඤනං සමෙක්ඛ පමාරෙත්තුං. චතුන්තං අඤ්ඤමඤ්ඤං පමාරෙත්තුං. තිණ්ණන්තං අඤ්ඤමඤ්ඤං පමාරෙත්තුං. ද්විත්තං අඤ්ඤමඤ්ඤං පමාරෙත්තුං. අතඤ්ඤමති එකකො. කථන්තූ ඛො මයා පමාරෙතබ්බන්ති.” හග්වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත් භික්ඛු පටිකකමිනති උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා, සො දෙසො¹ සමමජ්ජිණා පානීයං පරිතොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා පදීපං කන්ධා නිසීදිතබ්බං. සවෙ අඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං පමාරෙතබ්බං. නො වෙ ආගච්ඡන්ති ‘අජ්ජ මෙ පචාරණා’ති, අභිට්ඨාතබ්බං. නො වෙ අභිට්ඨතෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ත භික්ඛවෙ, යත් පඤ්ඤ භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිණා චතුති සමෙක්ඛ පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ත භික්ඛවෙ, යත් චතුන්තො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිණා තිති අඤ්ඤමඤ්ඤං පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ත භික්ඛවෙ, යත් තයො භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිණා ද්විති අඤ්ඤමඤ්ඤං පමාරෙතබ්බං. පමාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ත භික්ඛවෙ, යත් දෙව භික්ඛු විහරන්ති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිණා එකෙන අභිට්ඨාතබ්බං. අභිට්ඨතෙය්‍ය වෙ², ආපතති දුක්ඛකටස්සා”ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තදත්ත පචාරණාය ආපතතිං ආපනොනා නොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදනොසී: “නග්වතා පඤ්ඤතං ‘න සාපතතිකෙන පමාරෙතබ්බ’ නති. අතඤ්ඤමති ආපතතිං ආපනොනා, කථන්තූ ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ?” නති. නග්වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදත්ත පචාරණාය ආපතතිං ආපනොනා නොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසඛිකමිණා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිණා උක්කුටිකං නිසීදිණා අඤ්ඤිමපගගතෙණා එවමස්ස වචනීයො: ‘අතං ආවුසො ඉත්තන්තාමං ආපතතිං ආපනොනා, තං පටිදෙසෙමි’ ති. තෙන වග්ගබ්බො ‘පස්සමි’ති. ‘ආම පස්සාමි’ ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී’ති.”

1. සෙඤ්ජෙස ?

“සො දෙසො සමමජ්ජිණා”ති = තං දෙසං සමමජ්ජිණා -

උපයොගතෙව පමවන්තා” අට්ඨකපා.

2. “අභිට්ඨය්‍ය” ම ඡ සං.

46. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි. ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා නොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි ස්ථිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘දෙවනු ද සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා නොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි ස්ථිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘තෙවනු ද සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි. ආයුෂමත් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි ස්ථිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

47. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. එකල ඒ භික්ෂු නමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සංඝයා වෙත පවරන්නට ද සිවු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද ?” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂු නම විසින් භික්ෂුහු උපසංඝායා-ශාලාවක හෝ මහනිපයෙක හෝ රුක්ඛුළුලත හෝ යම් තැනෙක රැස් වෙත් ද, ඒ පෙදෙස හැමද පැත් පිරිබෝදිය එළවා තබා අසුන් පණවා පහන් දල්වා හිඳිය යුතු ය. අන්‍ය වූ භික්ෂුහු එක් නම්, ඔවුන් සමග පැවරිය යුතු ය. තෝ එක් නම්, ‘අද මාගේ පවාරණ දිනය’ යි ඉටිය යුතු ය. නො ඉටන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක පස් නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් සිවු දෙනකුන් විසින් සංඝයා වෙත නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක සිවු නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් තිදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක තෙතමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් දෙදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවක් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක දෙතමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් එකකු විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා භික්ෂු නමක් එදවස පවාරණදිනයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. (එවිට) ඒ භික්ෂු නමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් සහිත වූවකු විසින් නො පැවරිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද ?” යි මේ සිත් උපත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පවාරණදිනයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියෙමි. ඒ ඇවැත දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඒ ඇවැත පිළිගන්නකු විසින් ‘ඇවැත දක්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. (දෙසන්නකු විසින්) ‘එසේ ය, දකිමි’ යි (කිය යුතු ය). ‘මන්තෙහි සංවරයෙන් සුත්වෙව්’ යි කිය යුතු ය.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය ආපනතියා වෙමනිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා එකං භික්ඛුං උපසම්භුතො, එකංසං උත්තරාසම්භං කරිනා උක්ඛුරිකං නිසිදිනා අඤ්ඤාපිට්ඨානගෙනා, එවමස්ස වචනියො: ‘අහං ආවුසො ඉත්ථනාමාය ආපනතියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි,¹ තද නං ආපනතිං පටිකරිස්සාමි’ති. වනා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අනත්තරායො කාතබ්බො’ ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතිං සරති.² අථ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤාතතං, න සාපනතිකෙන පචාරෙතබ්බං” නති. අඤ්ඤාවති ආපනතිං ආපනො. කථනාහු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං?” නති. නගවතො එතමන්. ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අහං ආවුසො ඉත්ථනාමං ආපනතිං ආපනො. ඉතො වුට්ඨිතිනා තං ආපනතිං පටිකරිස්සාමි’ති. වනා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අනත්තරායො කාතබ්බො” “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතියා වෙමනිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අහං ආවුසො ඉත්ථනාමාය ආපනතියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි. තද නං ආපනතිං පටිකරිස්සාමි’ති වනා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අනත්තරායො කාතබ්බො” ති.

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සබ්බො සම්මසා සනාතං ආපනතිං ආපනො හොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤාතතං ‘න සභාගා ආපනති දෙසෙතබ්බො. න සනාතා ආපනති පටිග්ගගෙතබ්බො’ති. අයඤ්ඤා සබ්බො සම්මසා සනාතං ආපනතිං ආපනො. කථනාහු බො අමෙහති පටිපජ්ජිතබ්බං”නති.

52. නගවතො එතමන්. ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සබ්බො සම්මසා සනාතං ආපනතිං ආපනො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එතො භික්ඛු සාමනො ආවාසා සජ්ජිකං පානෙනබ්බො ‘ගච්ඡාවුසො, තං ආපනතිං පටිකරිනා. ආගච්ඡ මයං තෙ සනතිතෙ තං ආපනතිං පටිකරිස්සාමා’ති. එවඤ්ඤාතං ලනෙථ, ඉඤ්චතං කුසලං. නො වෙ ලනෙථ, ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සම්මසා ඤ්ඤෙතබ්බො:

53. “පුණාහු මෙ හතෙන සම්මසා: ‘අයං සබ්බො සම්මසා සනාතං ආපනතිං ආපනො. යද අඤ්ඤං භික්ඛුං පුඤ්ඤං අනාපනතිකං පසිස්සාති, තද තස්ස සනතිකෙ තං ආපනතිං පටිකරිස්සාති’ති වනා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නප්පච්චියා පචාරණාය අනත්තරායො කාතබ්බො.”

1. “හවිස්සාමිති” අ ව් හො ටි ම හු ප.

2. “සරි” අ ටි. ජ ටි. ම හු ප. හො ටි.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ඵලඹ උතුරුසහසිවුර එකස් කොට උත්තුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනතරායයක් නො කටයුතු ම ය.

50. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඇවැත් සහිත මහණහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලහ සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියෙමි. මෙහෙයින් නැගිට ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනතරායයක් නො කට යුතු ම ය. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලහ සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනතරායයක් නො කටයුතු ම ය.”

51. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ ද සමාන ඇවැතට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් විය.

52. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් එක් මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, යව. සමීප ආවාසයකින් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි ඵදවස ම එහු , පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. ඉඳින් නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු තමක් විසින් සඤ්ඤා තෙමේ දැන් විය යුතු ය.

53. “සවාමිනි, සඤ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු වූ අන් මහණකු දකින්නේ ද, එකල්හි ඒ මහණහුගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය” යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනතරායයක් නො කට යුතු ම ය.

54. “ඉධ ජන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සබ්බො සබ්බසා සහායාය ආපතතියා වෙමනිකො හොති. ච්ඡතොන භික්ඛුනා පටිච්ඡෙදන සබ්බසා ඤාපෙතබ්බො: ‘සුඤ්ඤාධු මෙ භතොන සබ්බසා, අයං සබ්බො සබ්බසා සහායාය ආපතතියා වෙමනිකො, යද් නිබ්බමනිකො හවිස්සති, තද් නං ආපතතිං පටිකරිස්සති’ති. චන්ධා පචාරෙතබ්බං, න ඤෙච් නප්පච්චයා පචාරණාය අනතරායො නාතබ්බො”ති.

පඨමක භාණ්ඩාරං නිව්ඛිතං 1

1. “පඨම භාණ්ඩාරො නිව්ඛිතො” ම ජ සං. “පඨම භාණ්ඩාරං නිව්ඛිතං” P T S.

54. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඞ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සඞ්ඝ තෙමේ දූන්විය යුතු ය: ‘සවාමිනි, සඞ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඞ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. යම් කලෙක විමති නැත්තේ වන්නේ ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනතරායයක් නො කළ යුතු ය.”

සලලු බණවර නිමි.

—

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතීංසු පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා, නගවතො එතමන්ථං ආරොවෙදුං.

2. ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා, තෙහි භික්ඛවො, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 1.

3. ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා, අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 2.

4. ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති පොකතරා, පචාරිතා සුප්පචාරිතා, අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 3.

5. ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා, තෙහි භික්ඛවො, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 4.

6. ඉධ පන පන භික්ඛවො, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අභිරෙකා වා, තෙන ජාතීන්සු “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ඛම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 5.

1. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වූහ. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පැවරුන. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික හිසුනු පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුනුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 1.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික හිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 2.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 3.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික හිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුනුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 4.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු ඇත්තාහ” යි නො දැක්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවානු සමභි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුනු එත්. පවාරණය කළානු මනා කොට පවාරණය කළානු වෙත්. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 5.

7. ඉඩ පත හිතවතෙහි, අඤ්ඤාතරභීම්. ආවාසෙ තදනු පමාරණාය සම්මහලා ආවාසිකා හිතවු සනතිපතනාහි පඤ්ච වා අතීරෙකා වා, තෙන ජානානාහි “අනිපඤ්ඤා ආවාසිකා හිතවු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසංඤ්ඤානො විනයසංඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසංඤ්ඤානො පාවරෙතති. තෙනි පමාරිතමතෙන අපඤ්ඤා ආවාසිකා හිතවු අගච්ඡනාහි ථොකතරා. පමාරිතා සුභපමාරිතා, තෙසා සනතිතෙ පමාරෙතඛබ්බං පමාරිතානං අනාපතති. 6.

8. ඉඬ පන තිබ්බවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං. ආවාසෙ තදුනු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා තිබ්බු සනතිපනනත් පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජාතනත් “අභ්‍යේඤ්ඤ ආවාසිකා තිබ්බු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විතසසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමිතෙත අටුවට්ඨිතාය පරිසාය අපඤ්ඤා ආවාසිකා තිබ්බු ආගච්ඡනත් බහුතරා. තෙති තිබ්බවෙ තිබ්බති ධුත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපනති. 7.

9. ඉඳි පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ භද්දු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති පඤ්ච වා අතීතරතා වා. තෙ න ජානනති “අන්තේඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො චග්ගා සම්මග්ගසඤ්ඤිතො පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමතෙත අට්ටම්භාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා, තෙසං සනතිතෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතනී. 8.

10. ඉබ් පත භික්ඛුටෙව, අසුඤ්ඤානරයමිං ආවාසෙ නදත්ථ පචාරණංය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතානති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ත ජානනති “අප්ථසෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසසුඤ්ඤො විතයසසුඤ්ඤො වග්ගා සම්මග්ගසසුඤ්ඤො පචාරෙන්නති. තෙති පචාරිතමත්තෙත අට්ටඨිතාය පරිසාය අප්ථසෙඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකකරා. පචාරිතා සුපපචාරිතා. කෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපකති. 9.

11. ඉබ් පන නීතිකවේ, අඤ්ඤාතරයේ ආවාසෙ තදත්‍ර පවාරණය සම්බන්ධ ආවාසිකා නීති සන්නිපතනනි පඤ්ච වා අතිරේක වා. තෙ න ජානනනි “අපථඤ්ඤා ආවාසිකා නීති අනාගතා” තී. තෙ ධම්මසංඤ්ඤා විනයසංඤ්ඤා වග්ගා සම්මග්ගසංඤ්ඤා පවාරනනි. තෙති පවාරිත-චතෙන ඵකච්චාස වුවිතිය පරිසාය අපථඤ්ඤා ආවාසිකා නීති ආගමිකනි බහුතරා. තෙති නීතිකවේ, නීතිකනි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපනනි. 10.

12. ඉබ් පන තිකිනිවෙල, අඤ්ඤානරඤ්ඤාං ආවාසෙ තද්වු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා තිකිනු සනතිපතනති පඤ්ඤා වා අතිරේකා වා, තෙ ත ජානනති “අඤ්ඤා ආවාසිකා තිකිනු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වනා සම්මනසඤ්ඤානො පචාරනති, නෙති පචාරි නම්තෙත ඵකම්මාය වුට්ඨිතාය පරිනාය අභිඤ්ඤා ආවාසිකා තිකිනු ආගමිකති සමසමා. පචාරිතා සුපපචාරිතා, තෙසං සනතිතෙ පචාරෙතබ්බං, පචාරිතානා අනාපතති. 11.

12. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණදිනයෙහි පස් තමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකකිණුනු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණේ දන්‍ය වූ ආවාසිකකිණුනු ඇත්තාය” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, ඔහු වඩි වුවානු සමභිස යන කලාපනා ඇතිව පවරන්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමභරන් නැති සිව් කල්හි නැවත සමසම වූ දන්‍ය වූ ආවාසිකකිණුනු එන්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවෝ වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 11.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 12.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 13.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 14.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙත සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 15.

අනාපනතිපණ්ණරසකං නිවසිතං.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 12.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික-භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 13.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 14.

16. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගිය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි පසු ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පවරණ ලද්දේ මනා කොට පවරණ ලද්දහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 15.

නො ඇවැත් පසළොස් වර හිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා, තෙ ජානන්ති “අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති, තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි, තෙති පචාරියමානෙ අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං, පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං, 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා, තෙ ජානන්ති “අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති, තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි, තෙති පචාරියමානෙ අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා, පචාරිතා සුප්පචාරිතා, අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං, පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං, 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා, තෙ ජානන්ති “අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති, තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි, තෙති පචාරියමානෙ අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා, පචාරිතා සුප්පචාරිතා, අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං, පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං, 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සම්මනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා, තෙ ජානන්ති “අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති, තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙන්නි, තෙති පචාරිතමතෙතා අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- අද්විතීයාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- ආකම්බාය වූට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- සබ්බාය වූට්ඨිතාය පරිසාය අප්පඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, පචාරිතා සුප්පචාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං, පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං, 4-15

වග්ගාචග්ගසඤ්ඤාපණ්ණරසකං නිව්ඛිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහු, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහු, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහු, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහු, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහු, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහු, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහු, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහු, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ආසිල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 4-15.

වර්ග වූ වර්ග සංඝා ඇති පසලොස් වර කිවි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි, පඤ්ච වා අභිරෙකා වා. තෙ ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති හු බො අමනාකං පචාරෙද්දං? න හු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි පඤ්ච වා අභිරෙකා වා. තෙ ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති හු බො අමනාකං පචාරෙද්දං? න හු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි පඤ්ච වා අභිරෙකා වා. තෙ ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති හු බො අමනාකං පචාරෙද්දං? න හු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපත්තනි පඤ්ච වා අභිරෙකා වා. තෙ ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පති හු බො අමනාකං පචාරෙද්දං? න හු බො කප්පති” ති. වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමතො -පෙ- බ්බුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බ්බුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බ්බුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 4-15.

වෙමතිකපණණරසකං නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද?” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාර්‍ය වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද?” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා ආචාර්‍ය වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද?” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාර්‍ය වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද?” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචාර්‍ය වේ. 4-15.

විමති ඇති පසළොස්වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙද්දං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙද්දං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා පුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙද්දං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා පුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති¹ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදත්ත පචාරණාය සම්බුද්ධා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමනාකං පචාරෙද්දං. නාමනාකං න කප්පති” ති කුක්කුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අට්ට්ඨිකාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය ට්ට්ඨිකාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය ට්ට්ඨිකාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා පුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.

කුක්කුච්චපකතපණ්ණරසකං නිබ්බිතං.

1 “අවසෙසෙති තෙසං සන්තිකෙ” ඉතයි

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පචාරණය කළාහු මනා කොට පචාරණය කළාහු වෙති. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පචාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පචාරණය කළාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ආසිල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා-ඥාවක් වේ. 4-15.

කුකුසින් මැඩුම් පසලොස් වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙහි අත්ථො” ති හෙදපුරෙකකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙහි අත්ථො” ති හෙදපුරෙකකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙහි අත්ථො” ති හෙදපුරෙකකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරියමානෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙහි අත්ථො” ති හෙදපුරෙකකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. 4.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අත්ථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සන්තෙනෙ. විනස්සන්තෙනෙ. කො තෙහි අත්ථො” ති හෙදපුරෙකකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. 5.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවෝ වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 4.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 5.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙතතෙ. විනස්සනෙතතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසා සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 6.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙතතෙ. විනස්සනෙතතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛුන්තරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 7.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙතතෙ. විනස්සනෙතතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සම්මසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 8.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙතතෙ. විනස්සනෙතතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසා සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 9.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙතතෙ. විනස්සනෙතතෙ. කො තෙති අත්ථො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛුන්තරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. 10.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත වික දෙනෙක් වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 6.

7. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 7.

8. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 8.

9. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 9.

10. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තා” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 10.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අපේ” ති හෙදපුරෙකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙන එකවමය වුට්ඨිතං පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගමින්නති සමසමා. පචාරිතා සුපපචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවමයස්ස. 11.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අපේ” ති හෙදපුරෙකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙන එකවමය වුට්ඨිතං පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගමින්නති පොකතරා. පචාරිතා සුපපචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවමයස්ස. 12.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අපේ” ති හෙදපුරෙකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙන සබ්බං වුට්ඨිතං පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගමින්නති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සුත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවමයස්ස. 13.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අපේ” ති හෙදපුරෙකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙන සබ්බං වුට්ඨිතං පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගමින්නති සමසමා. පචාරිතා සුපපචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං.¹ පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවමයස්ස. 14.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණං සම්මන්ත්‍රලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ, විනයස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අපේ” ති හෙදපුරෙකාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමතෙන සබ්බං වුට්ඨිතං පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගමින්නති පොකතරා. පචාරිතා සුපපචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලවමයස්ස. 15.

හෙදපුරෙකාරසණ්ණරසභං ගිට්ඨිතං.

පඤ්චවිසතිනිකා ගිට්ඨිතා.

1. “තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං” ම ඡ සා.

11. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දකිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 11.

12. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දකිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසි-ඇවැත් වේ. 12.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දකිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 13.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දකිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 14.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දකිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පවාරණය කළාහු මනා කොට පවාරණය කළාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 15.

බිඳීම පෙරවූකොට ඇති පසළොස්වර හිමි.

පස්විසිතිකයෝ නිමවන ලදහ.

1. ඉධ උන භික්ඛවෙ, අසුඤ්ඤානරයමි. ආවාසෙ තදන්ත පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති පඤ්ච වා අනිරේකා වා. තෙ න ජානනති “අසුඤ්ඤා¹ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනති”ති. -පෙ- තෙ න ජානනති “අසුඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති. -පෙ- තෙ න පසානති “අසුඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනෙත” -පෙ- තෙ න පසානති “අසුඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනෙත” -පෙ- තෙ න සුණ්ඤ්ඤා “අසුඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති -පෙ- තෙ න සුණ්ඤ්ඤා “අසුඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති. ආවාසිකෙත ආවාසිකා ඵක-සනපඤ්චසතනතිතිකා නයතො.² ආවාසිකෙත ආගන්තුකා, ආගන්තුකෙත ආවාසිකා, ආගන්තුකෙත ආගන්තුකා - පෙය්‍යාලමුචෙන සතනතිකසතාති හොනති.

2. ඉධ උන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාසුද්දසො හොති. ආගන්තුකානං පණණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුවතතිතබ්බං.

3. ඉධ උන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණණරසො හොති. ආගන්තුකානං වාසුද්දසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං අනුවතතිතබ්බං.

4. ඉධ උන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදො හොති. ආගන්තුකානං පණණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්තවා පචාරෙතබ්බං. සචෙ සමසමා හොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගන්තුකෙති නිසසීමං ගන්තවා පචාරෙතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගන්තුකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.

5. ඉධ උන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණණරසො හොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ සමසමා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොනති ආගන්තුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්තවා පචාරෙතබ්බං.

1. “අථසුඤ්ඤා” හො ටි

2. “අනිරේකා”ති බහුසු සීහලකාරණපාඨකොසු දිසසෙන

2. “ඵකසනපඤ්චසතනතිතිකානයතො” ම ඡ ස.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්- නාවූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත් -පෙ- ඒ භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූන් නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො අසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂූහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො අසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ - ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පන්සැත්තැවකි.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ - පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සන්සියයෙක් වේ.*

2. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට තුදුස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

3. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂූන්ට තුදුස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

4. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.

5. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂූන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමගිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය.

* උපසන්ධිය බලනු.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛිතං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දසං සුසංඤ්ඤතං මඤ්චපිඨං භිසිබ්බොනනං පානියං පරිභොජනියං සුපට්ඨිකං පරිවෙණං සුසමමධං. පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොනති “අපි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නපි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිත්තිං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනොතෙ, විනස්සනොතෙ, කො තෙහි අපේ”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලව්වංසං.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඛිතං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දසං චක්ඛමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොනති. “අපි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නපි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිත්තිං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. -පෙ- අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනොතෙ විනස්සනොතෙ, කො තෙහි අපේ”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති ආපතති පුලලව්වංසං.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛිතං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දසං අඤ්ඤාතං පතතං අඤ්ඤාතං චිවරං අඤ්ඤාතං නිසීදනං පාදනං බොතං උදකනිස්සෙකං,¹ පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොනති “අපි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නපි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිත්තිං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්ඛං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛංසං. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිත්තිං පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනොතෙ, විනස්සනොතෙ, කො තෙහි අපේ”ති හෙදපුරෙක්ඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලව්වංසං.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඛිතං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දසං ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං උපාගතාපට්ඨාඨනසද්දං,² උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොනති. “අපි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නපි නු බො”ති.

1. “උදකනිස්සෙකං” ඉතිපි - අධිකපා.

2. “උපාගතාපට්ඨාඨනසද්දං” ම ඡ සං. අ ව්. නො ව්.

6. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂූන්ගේ ආවාසික-යන් පිළිබඳ ආචාරසංස්ථානය ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන් වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන නිමිති, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර, මනා කොට පැණ වූ ඇඳ පුටු ගුදිපි හා කොට්ට, මනා කොට එළ වූ පැන් හා පිරිබෝදිය, මනා කොට හැමදි පිරිවෙණ දකිත්. දූක “ආවාසික භික්ෂුහු ඇඳ ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලා-ඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දූක පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. කුලසි-ඇවැත් වේ.

7. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂූන්ගේ ආචාර-සංස්ථානය, ආවාසිකයන් හඳුන් වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇති බැව්හි ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර, සක්මන් කරන්නවුන්ගේ පාහඩ, ගැඳුරීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඩ අසත්. අසා “ආවාසිකභික්ෂුහු ඇඳ ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දූක පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ-විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. කුලසි-ඇවැත් වේ.

8. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂූන්ගේ ආගන්තුකා-කාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋද්දෙසය, නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිවුර, නො හඳුනන නිසිදනය, පා සේදු තැන්, වැගුරුණු දිය දකිත්. දූක “ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇඳ ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික-භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දූක පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. කුලසි-ඇවැත් වේ.

9. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂූන්ගේ ආගන්තු-කාකාරය, ආගන්තුකලිඛය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋද්දෙසය, එන්නන්ගේ පා හඩ, වහන් පෙළීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඩ, අසත්. අසා “ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇඳ ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.

තෙ වෙමතිකා න විවිතනති, අවිවිතිකා පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස,
 -පෙ- තෙ වෙමතිකා විවිතනති, විවිතිකා න පස්සනති, අපස්සිකා
 පමාරෙතති, අනාපතති, -පෙ- තෙ වෙමතිකා විවිතනති, විවිතිකා පස්සනති,
 පස්සිකා එකතො පමාරෙතති, අනාපතති, -පෙ- තෙ වෙමතිකා විවිතනති,
 විවිතිකා පස්සනති, පස්සිකා පාටෙකකං පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස,
 -පෙ- තෙ වෙමතිකා විවිතනති, විවිතිකා පස්සනති, පස්සිකා
 “නස්සනෙනෙ, විනස්සනෙනෙ, කො තෙති අනෙථා”ති තෙදපුරෙකකාරා
 පමාරෙතති, ආපතති පුලලවමස්ස.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ, තෙ සමානසංවාසකද්වයං පටිලභනති, සමාන-
 සංවාසකද්වයං පටිලභිතා න පුච්ඡති, අපුච්ඡිතා එකතො පමාරෙතති,
 අනාපතති, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා නාභිවිතරනති, අනභිවිතරිතා
 එකතො පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා
 නාභිවිතරනති, අනභිවිතරිතා පාටෙකකං පමාරෙතති, අනාපතති.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සනති ආවාසිකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ, තෙ නානාසංවාසකද්වයං පටිලභනති, නානා-
 සංවාසකද්වයං පටිලභිතා න පුච්ඡති, අපුච්ඡිතා එකතො පමාරෙතති,
 ආපතති දුක්ඛකටස්ස -පෙ- තෙ පුච්ඡති පුච්ඡිතා අභිවිතරනති, අභිවිත-
 රිතා පාටෙකකං පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස, -පෙ- තෙ පුච්ඡති,
 පුච්ඡිතා අභිවිතරනති, අභිවිතරිතා එකතො පමාරෙතති, අනාපතති.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ, තෙ සමානසංවාසකද්වයං පටිලභනති, සමාන
 සංවාසකද්වයං පටිලභිතා න පුච්ඡති, අපුච්ඡිතා එකතො පමාරෙතති,
 අනාපතති, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා නාභිවිතරනති, අනභිවිතරිතා
 එකතො පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා
 නාභිවිතරනති, අනභිවිතරිතා පාටෙකකං පමාරෙතති, අනාපතති.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනති ආගන්තුකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ, තෙ නානාසංවාසකද්වයං පටිලභනති, නානා-
 සංවාසකද්වයං පටිලභිතා න පුච්ඡති, අපුච්ඡිතා එකතො පමාරෙතති,
 ආපතති දුක්ඛකටස්ස, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා අභිවිතරනති, අභිවිතරිතා
 පාටෙකකං පමාරෙතති, ආපතති දුක්ඛකටස්ස, -පෙ- තෙ පුච්ඡති, පුච්ඡිතා
 අභිවිතරනති, අභිවිතරිතා එකතො පමාරෙතති, අනාපතති.

14. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණං සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙසන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

15. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණං සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 අනාචාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙසන අඤ්ඤානු අන්තරායා.

16. න භික්ඛවෙ, තදනු පචාරණං සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො වා අනාචාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤානු සමෙසන අඤ්ඤානු
 අන්තරායා.

විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දකි පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දකි එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දකි වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දකි “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද”යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූකොට ඇත්තාහු පවරත්. කුලභිඥාවක් වේ.

10. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආවාසික-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂටිය ලබන්. සමාන-සංවාසකදූෂටිය ලබා නො විවාරත්. නො විවාර එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (නානාසංවාසකදිට්ඨිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ.

11. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂටිය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරත්. නො විවාර එකතු ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර කරත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ.

12. මහණෙහි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂටිය ලබන්. සමානසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරත්. නො විවාර එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ.

13. මහණෙහි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂටිය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරත්. නො විවාර එකතු ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරත්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ.

14. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

15. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

16. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට යෝ අනාමාසයට හෝ සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

17. නීතිකව, තදපු ප්‍රමාණය සහිතව අනාවාස අතින් කොට ආවාසය ගන්නේදැයි අසන්නු සම්බන්ධ අසන්නු අනන්‍යයා.

18. නීතිකව, වදනු පවරණය සහිතවූයේ අනාවාසය අතීති-
 කො අනාවාසයා ගනනබවට අසැදුනු සමූහින අසැදුනු අනතරයා.

19. න භික්ෂුවෙ, තදහු පවාරණය සම්බන්ධය අනාවාසය අභිකල්පයට අවශ්‍ය වා අනාවාසය වා ගතවන බව අසන්නා සමඟින් අසන්නා අනවරායා.

20. නීතිකව, හදුනා පවරණය සහිතවද, ආවාසය වා අනාවාසය වා අභිනිවුනො ආවාසය ගතවන බව අඤ්ඤා සමයෙහි අඤ්ඤා අනතරායා.

21. නීතිකව, තදහු ප්ලාමය සහිතව ආවාස වා අනාවාස වා අනිකුත්කො අනාවාසය ගනනබො අද්දතු සමෙකන අද්දතු අනතරාසා.

22. න භික්ෂුවෙ, තදහු පමාරණාය සහිතවූකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ෂුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තව්වො අඤ්ඤානු සම්මිසන අඤ්ඤානු අන්තරායා,

23. න තිකඩවෙල, තදහු පමාරණය සහිතවූකා ආවාසා සහිතවූකො
ආවාසො ගතතබෙබො යත්සසු හිකුලු නානාසංවාසකා අඤ්ඤා සමෙසන
අඤ්ඤා අනතරායා.

24. ත් භික්ෂුවෙ, තදන් පචාරණාය සභිකත්තා ආවාසා සභිකත්තො අනාචාසො ගතනතබ්බො යන්ඨස්ස භික්ඛු නානාසංවාසකා අසද්දන්තු සමෙස්ස අසද්දන්තු අනතරායා.

25. න භික්ෂුව, තදනු පචාරණය සභික්ඛකා ආවාසා සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තකෙධො යද්දස්ස භික්ඛු නානාසංවාසකා අසංසුත්ත සමසිංහ අසංසුත්ත අනාරායා

26. නීතිකවලට, වැදගත් ප්‍රමාණයක් සහිතවූයේ අනාවරණය සහිතවූ-
 කොට ඇතිවූ ගණනයන්ට යටත්වූ තීන්ත නිර්මාණයන්ට අයුතු
 සම්පත් අයුතු අනාවරණය.

27. නීතිකවලෙ, හදුනා පවරණය සහිතවලෙ අනාවරණ සහිතවලෙ අනාවරණය ගනනවෙලෙ යනවලෙ නිකුත් නානාවලෙලෙ අනාවරණ සහිතවලෙ අනාවරණය අනාවරණය.

28. න භික්ෂුවෝ, නදහු පවාරණාය සභිකවුනා අනාමාසා සභිකවු-
ණෝ ආමාසෝ වා අනාමාසෝ වා ගන්තබ්බො යථස්ස භික්ඛු නානා-
සංවාසකා අඤ්ඤා සම්මන්ත අඤ්ඤා අනතරායා.

28. මහණෙනි, එදවස පවරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-
කංචාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එවිට වූ) භික්ෂුන් සතිහ වූ
අනාමාසයෙන් භික්ෂුන් සතිහ වූ ආමාසයට හෝ අනාමාසයට හෝ
සම්මසයෙන් වෙන් ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

29. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභිකඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ඨස්ස භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංකේත අඤ්ඤානු අනතරායා.

30. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභිකඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ඨස්ස භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංකේත අඤ්ඤානු අනතරායා.

31. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභිකඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඨස්ස භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤානු සංකේත අඤ්ඤානු අනතරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා සභිකඛුකො ආවාසො යත්ඨස්ස භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අපේථ ගන්තු”නති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා සභිකඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභිකඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඨස්ස භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අපේථ ගන්තු”නති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා අනාවාසා සභිකඛුකො ආවාසො -පෙ- සභිකඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභිකඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඨස්ස භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අපේථ ගන්තු”නති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණංස සභිකඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභිකඛුකො ආවාසො -පෙ- සභිකඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභිකඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඨස්ස භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අපේථ ගන්තු”නති.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුනිශා නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස.

37. න සික්ඛමානංස -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරංස -පෙ- න සික්ඛං පච්චිකාතකස්ස -පෙ- න අනතිමචන්ද්‍රං අජ්ඣාපනන-කස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස.

38. න ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාබලෙමා කාරෙතබ්බො.

39. න ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්ඛිත්තකස්ස -පෙ- න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකස්සෙම උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාබලෙමා කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස.

29. මහණෙනි, එදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට සම්පයාගෙන් වෙන් ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

30. මහණෙනි, එදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සම්පයාගෙන් වෙන් ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

31. මහණෙනි, එදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සම්පයාගෙන් වෙන් ව අනතරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

32. මහණෙනි, එදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට යා යුතු ය.

33. මහණෙනි, එදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

34. මහණෙනි, එදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

35. මහණෙනි, එදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්නට කැක්කෙමි” යි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙහෙණක හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාආචාත් වේ.

37. හික්මෙන්නියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ශික්ෂාව බැහැරලුවකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. අතතිම වසනුවට පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා-ආචාත් වේ.

38. ඇවැත් නො දක්මෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම (විනය තීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

39. ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර ලුවකු පෙ- ලාමක මිසදිවු අත් නො කැරීමෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණ්ඩකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා ආචාත් වේ.

41. න ථේය්‍යසංවාසකස්ස -පෙ- න තිත්ථියපක්කන්තකස්ස -පෙ-
න තිර්ච්ඡානගතස්ස -පෙ- න මාතුඝාතකස්ස -පෙ- න පිතුඝාතකස්ස
-පෙ- න අරත්තන්තකස්ස -පෙ- න භික්ඛුභ්‍රේද්දකස්ස -පෙ- න
සම්මතෙද්දකස්ස -පෙ- න ලොභිතුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොබ්‍යඤ්ජන-
කස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපචාරණාදුතෙන පචාරෙතබ්බං අඤ්ඤානු
අවුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අපචාරණාය පචාරෙතබ්බං අඤ්ඤානු සම්ම-
සාමග්ගිකා' හි.

දුතියකභාණවාරං නිවර්තං¹.

41. පැවිද්ද සොරකම් කළ එකකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. නිව්විකයන් කරා ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. නිරිසන් ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. මාතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. පිතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. අරහන්ඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. භික්ෂුණීදූෂකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. සම්ඝභෙදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ලොභිකුප්පාදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. උභයොබ්‍යඤ්ඤාකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි හැර පාරිවාසික පවාරණය දීමෙන් නො පැවරිය යුතු ය.

43. මහණෙනි, සම්ඝසාමග්ගියෙහි හැර පවාරණය නො කට යුතු දිනයෙහි නො පැවරිය යුතු ය.

දෙවන බණවර නිමි.

—

1. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සචරකභයං අනොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු තෙවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දොවාචිකං පචාරෙතු”නති. බාලුකතරං සචරකභයං අනොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු දොවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකවාචිකං පචාරෙතු”නති. බාලුකතරං සචරකභයං අනොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු එකවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමානවසසිකං පචාරෙතු”නති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොන රතති බෙටිතා නොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොන රතති බෙටිතා. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුති. අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා භවිස්සති. අථායං රතති විහාසිස්සති. කථනනු ඛො අමෙතති පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොන රතති බෙටිතා නොති. තනු වෙ භික්ඛුනං¹ එවං නොති ‘මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොන රතති බෙටිතා. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුති. අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා භවිස්සති. අථායං රතති විහාසිස්සති. යදි සඬෙසං පතනකලලං සඬෙසා දොවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය භික්ඛුති ධම්මං භණ්ණෙනති -පෙ- සුත්තනතිකෙති සුත්තනතං සම්භායනොති -පෙ- විනයධරෙති විනයං. විනිවජ්ජනෙනති² -පෙ- ධම්මකථිකෙති ධම්මං සාකච්ඡනොති -පෙ- භික්ඛුති කලහං කරොනොති යෙභුයොන රතති බෙටිතා නොති. තනු වෙ භික්ඛුනං එවං නොති -පෙ- “භික්ඛුති කලහං කරොනොති යෙභුයොන රතති බෙටිතා, සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුති අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා භවිස්සති. අථායං රතති විහාසිස්සති” ති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඬෙසා ඤාපෙතබ්බො: “සුණංඤු මෙ භනෙන සඬෙසා, භික්ඛුති කලහං කරොනොති යෙභුයොන රතති බෙටිතා, සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුති අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා භවිස්සති. අථායං රතති විහාසිස්සති. යදි සඬෙසං පතනකලලං සඬෙසා දොවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

1. “භික්ඛවෙ භික්ඛුනං” ම ඡ සං. 2. “විනිවජ්ජනෙති” නො වි. ම කු ප. ඡ ටි.

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි වැද්දන්ගෙන් බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. දැඩි බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, එක්වරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. ඉතා දැඩි වැදිබියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු එක්වරක් කීමෙන් ද පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව (කීමෙන්) පවරන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට “දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කියා පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම් සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂු තමක් විසින් සඬ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුතු ය: “සාමිකි, සඬ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තුන් වරක් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඬ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දහම් දෙසන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් -පෙ- සුත්‍රාන්ත සම්භායනා කරන්නා වූ සුත්‍රාන්තකයන් විසින් -පෙ- විනය විසඳන්නා වූ විනයධරයන් විසින් -පෙ- ධම් සාකච්ඡා කරන්නා වූ ධම්කපිකයන් විසින් -පෙ- කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ රාත්‍රිය ද පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල භික්ෂු තමක් විසින් සඬ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය. ‘සාමිකි, සඬ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඬ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඬ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

4. තෙන බො පන සමයෙන ගොසපලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ තදහු පචාරණාය මහාභික්ඛුසඬෙසා සනතිපතීතො තොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකා¹ තොති. මහා ච මෙසො² උග්ගතො තොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදනොසි: “අයං බො මහාභික්ඛුසඬෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකා. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා හවිසසති. අථායං මෙසො පචසසිසසති³. කථනානු බො අමෙතභි පටිපස්සීතබ්බ” නති. භගවතො එතමස්සං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ තදහු පචාරණාය මහාභික්ඛුසඬෙසා සනතිපතීතො තොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකා. තොති මහා ච මෙසො උග්ගතො තොති. තාහු වෙ භික්ඛුනං එථං තොති: ‘අයං බො මහාභික්ඛුසඬෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකා. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා හවිසසති. අථායං මෙසො පචසසිසසති’ ති. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඬෙසා ඤ්ඤපචනබ්බො: “සුණංඞු මෙ භතෙන සඬෙසා, අයං මහාභික්ඛුසඬෙසා සනතිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකා. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා හවිසසති. අථායං මෙසො පචසසිසසති. යදි සඬසසා පතනකලං සඬෙසා දෙවචාචිකං -පෙ- එකචාචිකං -පෙ- සමානවසසිකා පචාරෙසසා” ති.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ තදහු පචාරණාය රාජනාරායො තොති -පෙ- චොරනාරායො තොති -පෙ- අග්ගනාරායො තොති -පෙ- උදකනාරායො තොති -පෙ- මිත්තසානාරායො තොති -පෙ- අමිත්තසානාරායො තොති -පෙ- චාලිනාරායො තොති -පෙ- සිරිංසපනාරායො තොති -පෙ- ජීවිතනාරායො තොති -පෙ- බ්‍රහ්මවරියනාරායො තොති තාහු වෙ භික්ඛුනං එථං තොති: ‘අයං බො බ්‍රහ්මවරියනාරායො. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා හවිසසති. අථායං බ්‍රහ්මවරියනාරායො හවිසසති’ ති. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඬෙසා ඤ්ඤපචනබ්බො: “සුණංඞු මෙ භතෙන සඬෙසා, අයං බ්‍රහ්මවරියනාරායො. සචෙ සඬෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ව සඬෙසා හවිසසති. අථායං බ්‍රහ්මවරියනාරායො හවිසසති. යදි සඬසසා පතනකලං, සඬෙසා දෙවචාචිකං -පෙ- එකචාචිකං -පෙ- සමානවසසිකා පචාරෙසසා” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සාපතතිකා පචාරෙතති භගවතො එතමස්සං ආරොචෙසුං: “න භික්ඛවෙ, සාපතතිකෙන පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙසසා, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො සාපතතිකො පචාරෙති, තස්ස මහාසං ඥාතපෙතො ආපතතියා වොදෙතු” නති.

1. “අනොවසසිකා” අ. ව. ජ. ව. වො. ව. 2. “මහාමෙසො” ජ. ව.

3. “වසසිසසති” තො. ව. ම. හු. ප.

4. එකල්හි කොසොල්දනවිවෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පචාරණ දිනයෙහි මහාභික්ඛුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ඉතා ටික වේ. මහත් මෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. එකල්හි ඒ භික්ඛුන්ට “මේ මහාභික්ඛුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහාමෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තුන් වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙඝය ද වසින්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද”යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පචාරණ දිනයෙහි මහාභික්ඛුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික වේ. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ වේ. එහි දී භික්ඛුන්ට ‘මේ මහාභික්ඛුසඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ ය. සඛ්‍ය තෙමේ තුන්වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. ඒ මෙඝය ද වසින්නේ ය’යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ඛුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය: ‘සාමිහි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, මේ මහාභික්ඛු සඛ්‍ය තෙමේ රැස් වූයේ ය. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙඝයෙක් ද නැංගේ ය. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙඝය ද වසින්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පචාරණ දිනයෙහි රජුගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සොරුවන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ගින්නෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජලයෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- මිනිසුන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- අභිමුක්ඛයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- චණ්ඩමාගයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සමීයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජීවිතයට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- බ්‍රහ්මවය්‍යාසයට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- එහි දී භික්ඛුන්ට ‘මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාන්තරායයෙකි. සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාසයට අන්තරායය ද වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ඛුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය: “සාමිහි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාසයට අන්තරායයෙකි. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාන්තරායය ද වන්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

6. එකල්හි සවග මහණෝ ඇවැත් සතිත වූවෝ පවරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් සතිත වූවහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම්, දුකලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඇවැත් සතිත වූ යමෙක් පවරා නම්, ඔහුට අවකාශ කරවා (කැමැත්ත ගෙන) ඇවැත්වේ වෙදනා කරන්නට අනුදැනීම” යි.

7. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ඔක්කාසං කාරාපියමානා න ඉච්ඡන්ති ඔක්කාසං කාතුං. තගචතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ඔක්කාසං අනරොන්තස්ස පචාරණං ධූපෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, ධූපෙනබ්බා: නදුහු පචාරණාය වාතුදදසෙ වා පණණ්ණසෙ වා නස්මිං පුත්තලෙ සමමුඛිභූතෙ සම්මලජෙකි උද්ගරිතබ්බං: ‘සුණාතු මෙ තතෙන සබ්බේ. ඉන්ද්‍රියානාමො පුග්ගලො සාපත්තිකො. තස්ස පචාරණං ධූපෙමි. න තස්මිං සමමුඛිභූතෙ පචාරෙනබ්බ’න්ති. ධිපිතා හොති පචාරණා.”

8. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “පුරව්‍යාකං පෙසලා භික්ඛු පචාරණං ධූපෙන්නි”ති පටිගච්චෙව සුඤ්ඤානං භික්ඛුතං අනාපත්තිකානං අවච්ඡිසමිං අකාරණෙ පචාරණං ධූපෙන්නි. පචාරිතානච්චි පචාරණං ධූපෙන්නි. තගචතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤානං භික්ඛුතං අනාපත්තිකානං අවච්ඡිසමිං අකාරණෙ පචාරණං ධූපෙනබ්බා. යො ධූපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංස්ස. න ච භික්ඛවෙ, පචාරිතානච්චි පචාරණං ධූපෙනබ්බා. යො ධූපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.”

9. “එවං බො භික්ඛවෙ, ධිපිතා හොති පචාරණා. එවං අවධිපිතා, කථං ච භික්ඛවෙ, අවධිපිතා හොති පචාරණා? තෙච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරිශොසිතාය පචාරණං ධූපෙති, අවධිපිතා හොති පචාරණා. ද්වෙච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරිශොසිතාය පචාරණං ධූපෙති, අවධිපිතා හොති පචාරණා. එවං බො භික්ඛවෙ අවධිපිතා හොති පචාරණා.”

10. “කථං භික්ඛවෙ, ධිපිතා හොති පචාරණා? තෙච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරිශොසිතාය පචාරණං ධූපෙති, ධිපිතා හොති පචාරණා. ද්වෙච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකච්චාපිකාය වෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරිශොසිතාය පචාරණං ධූපෙති, ධිපිතා හොති පචාරණා. එවං බො භික්ඛවෙ, ධිපිතා හොති පචාරණා.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදුහු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධූපෙති. තඤ්ච භික්ඛු අඤ්ඤා භික්ඛු ජානන්ති ‘අයං බො අයස්මා අපරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාවච්චිස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාභ්වො, බාලො අබ්‍රහ්මනා, න පටිබලො අනුසුඤ්ඤායමානො අනුසොගං දාතු’න්ති. ‘අලං තික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දිකා සබ්බස්ස පචාරෙනබ්බං.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදුහු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධූපෙති. තඤ්ච භික්ඛු අඤ්ඤා භික්ඛු ජානන්ති ‘අයං බො අයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාවච්චිස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාභ්වො බාලො අබ්‍රහ්මනා, න පටිබලො අනුසුඤ්ඤායමානො අනුසොගං දාතු’න්ති. ‘අලං තික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දිකා සබ්බස්ස පචාරෙනබ්බං.”

7. එකල්හි සභග මහණෝ අවකාශ කරවනු ලබන්නෝ අවකාශ කරන්නට (ඉඩ දෙන්නට) නො කැමැති වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: “මහණෙනි, අවකාශ නො කරන්නහුගේ පචාරණය නවතාලනට අනුදැනීමි. මහණෙනි, මෙසේ නැවැත්විය යුතු ය. එදවස පචාරණයෙහි තුද්ධත්වයෙහි හෝ පසළොස්වත්තෙහි හෝ ඒ පුද්ගලයා හමු වූ කල්හි සහමැද ප්‍රකාශකළ යුතු ය: ‘සමාමිති, සමිස කෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: මේ නම් ඇති පුද්ගල තෙමේ ඇවැත් සතිත වේ. ඔහුගේ පචාරණය නවත්වමි. ඔහු හමු වූ කල්හි නො පැවරිය යුතු ය’ යි (මෙසේ) පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

8. එකල්හි සභග මහණෝ “පෙයලභික්ෂුහු අපට පෙර අපගේ පචාරණය නවත්වති” යි වස්සුවත් නැති ව තිකරුණෙහි පලමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු වූ භික්ෂූන්ගේ පචාරණය නවත්වති. පචාරණය කළ භික්ෂූන්ගේ ද පචාරණය නවත්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, වස්සුවත් නැති කල්හි තිකරුණෙහි ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ෂූන්ගේ පචාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, පචාරණය කළ භික්ෂූන්ගේ ද පචාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ” යි.

9. “මහණෙනි, පචාරණය මෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ. මෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය කෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, තෙමාවික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, (එකල්හි) පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙමාවික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකමාවික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමානවස්සික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, එකල්හි පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පචාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ.”

10. “මහණෙනි, පචාරණය කෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, තෙමාවික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙමාවික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකමාවික පචාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමාන වස්සික පචාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කළ කල්හි පචාරණය නවතා ද, පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පචාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂ්මත් තෙමේ කය පිළිබඳ අපිරිසිදු හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඟ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විමරණු ලබන්නේ කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නට දක්‍ෂ නො වේ ය’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ඒ මහණකු දකිති. ‘මහණ, කම් නැත, ඔබර නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂ්මත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඟ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විමරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ඒ මහණකු දකිති. ‘මහණ, කම් නැත. ඔබර නො කරව, කලහ නො කරව, විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදදු පචාරණං භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධරෙති. තඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤාදි භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්චවර්තස්මාචාරො අපරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතො, න පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලතං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දන්තා සමෙකන පචාරෙතබ්බං.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදදු පචාරණං භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධරෙති. තඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤාදි භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්චවර්තස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතො, න පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලතං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමද්දන්තා සමෙකන පචාරෙතබ්බං.”

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, නදදු පචාරණං භික්ඛු භික්ඛුස්ස පචාරණං ධරෙති. තඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤාදි භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයස්මා පරිසුඤ්ඤායස්මාචාරො පරිසුඤ්චවර්තස්මාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, පණ්ඩිතො ව්‍යතො, පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤායමානො අනුයොගං දාතු’න්ති. සො ඵමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙසි, නිව්ති නං ධරෙසි? සිලවිපත්තියා¹ ධරෙසි? ආචාරවිපත්තියා ධරෙසි? දිට්ඨිවිපත්තියා ධරෙසි’ති?”

16. “සො වෙ ඵමං වදෙය්‍ය: ‘සිලවිපත්තියා මා ධරෙමි. ආචාර-විපත්තියා මා ධරෙමි. දිට්ඨිවිපත්තියා මා ධරෙමි’ති. සො ඵමස්ස වචනීයො: ‘ජානාති² පනායස්මා සිලවිපත්ති? ජානාති ආචාරවිපත්ති? ජානාති දිට්ඨිවිපත්ති’න්ති? සො වෙ ඵමං වදෙය්‍ය: ‘ජානාමි බො අහං ආට්ඨසො සිලවිපත්තිං. ජානාමි ආචාරවිපත්තිං. ජානාමි දිට්ඨිවිපත්ති’න්ති. සො ඵමස්ස වචනීයො: ‘කතමා පනාට්ඨසො සිලවිපත්ති? කතමා ආචාරවිපත්ති? කතමා දිට්ඨිවිපත්ති’ති?”

17. “සො වෙ ඵමං වදෙය්‍ය: ‘වත්තාරි පාරාජිකාති තෙරස්ස සමිකාදි-සෙසා අයං සිලවිපත්ති. පුලුල්ලවයං පාවිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්ඛාපං දුක්ඛාසිතං අයං ආචාරවිපත්ති. ශ්‍රිවජ්ජදිට්ඨි අනනායාතිකාදිට්ඨි අයං දිට්ඨිවිපත්ති’ති. සො ඵමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙසි, දිට්ඨින ධරෙසි? සුතෙන ධරෙසි? පරිසුඤ්ඤාය ධරෙසි’ති.?”

1. “සිලවිපත්තියා මා” ම. ඡ. සං. 2. “ජානාති” ම ඡ සං.

13. “මහණෙනි, එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඟු ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ, ඩබර නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සබ්බසා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

14. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඟු ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ ඩබර නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම නො ගණුව. විරුද්ධ වාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සබ්බසා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

15. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිළිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘ඇවැත්නි, යම් තෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි කිනම් කෙතුවකින් එය නවත්වන්නෙහි ද? සීලවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? දූෂ්ටිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විවාද යුතු වන්නේ ය.”

16. “සීලවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවතමි. ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවතමි. දූෂ්ටිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවතමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ආයුෂමත් තෙමේ සීලවිපතනිය දකි ද? ආචාරවිපතනිය දකි ද? දූෂ්ටිපතනිය දකි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විවාද යුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, මම සීලවිපතනිය දකිමි. ආචාරවිපතනිය දකිමි. දූෂ්ටිපතනිය දකිමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, සීලවිපතනිය කවරි ද? ආචාරවිපතනිය කවරි ද? දූෂ්ටිපතනිය කවරි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විවාද යුතු වන්නේ ය.”

17. “සතර පරිජ්, තෙරය සබ්බාදිසෙස යන මේ සීලවිපතනි නමි. ජුලලම්භය පාචිතනිය පාචිදෙසනිය දුක්කට දුක්ඛාසිතා යන මේ ආචාරවිපතනි නමි. මිච්ඡාදිට්ඨි අත්තග්ගාහකදිට්ඨි යන මේ දූෂ්ටිපතනි නමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, යම් ගෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි දන්නා ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? අසන ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? සැකයකින් නවත්වන්නෙහිද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. “සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: දිට්ඨිත වා ධරෙමි. සුතෙන වා ධරෙමි. පරිසඛකාය වා ධරෙමි” ති. සො ඵලමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො දිට්ඨිත පචාරණං ධරෙසි, කිනෙන දිට්ඨං? කිනති නෙ දිට්ඨං? කදා නෙ දිට්ඨං? කන්ත නෙ දිට්ඨං? පාරාජිකං අර්ක්‍ෂාපනෙනා දිට්ඨො? සම්ඝාදිසෙසං අර්ක්‍ෂාපනෙනා දිට්ඨො? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතනියං -පෙ- පාවිදෙසනියං -පෙ- දුක්ඛකට්ඨං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ක්‍ෂාපනෙනා දිට්ඨො? කන්ත ව නිං අහොසි? කන්ත වායං භික්‍ෂු අහොසි? කිංච නිං කරොසි? කිංචායං භික්‍ෂු කරොති?’ ති.”

19. “සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො දිට්ඨිත පචාරණං ධරෙමි. අපි ව සුතෙන පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො ඵලමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙසි, කිනෙන සුතං? කිනති නෙ සුතං? කදා නෙ සුතං? කන්ත නෙ සුතං? පාරාජිකං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති සුතං? සම්ඝාදිසෙසං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති සුතං? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතනියං -පෙ- පාවිදෙසනියං -පෙ- දුක්ඛකට්ඨං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති සුතං? භික්‍ෂුණියා සුතං? භික්‍ෂුණියා සුතං? සාමණේරස්ස සුතං? සාමණේරියා සුතං? උපාසකස්ස සුතං? උපාසිකාය සුතං? රාජ්‍යනං සුතං? රාජමහා- මහනානං සුතං? තිස්සියානං සුතං? තිස්සියසාවකානං සුතං?’ ති.”

20. “සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙමි. අපි ව පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො ඵලමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙසි, කිං පරිසඛකයි? කිනති පරිසඛකයි? කදා පරිසඛකයි? කන්ත පරිසඛකයි? පාරාජිකං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති පරිසඛකයි? සම්ඝාදිසෙසං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති පරිසඛකයි? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතනියං -පෙ- පාවිදෙසනියං -පෙ- දුක්ඛකට්ඨං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ක්‍ෂාපනෙනාති පරිසඛකයි? භික්‍ෂුණියා සුතං? පරිසඛකයි? භික්‍ෂුණියා සුතං? පරිසඛකයි? සාමණේරස්ස සුතං? පරිසඛකයි? සාමණේරියා සුතං? පරිසඛකයි? උපාසකස්ස සුතං? පරිසඛකයි? උපාසිකාය සුතං? පරිසඛකයි? රාජ්‍යනං සුතං? පරිසඛකයි? රාජමහාමහනානං සුතං? පරිසඛකයි? තිස්සියානං සුතං? පරිසඛකයි? තිස්සිය- සාවකානං සුතං? පරිසඛකයි?’ ති.”

21. “සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි. අපි ව අහං¹ න ජානාමි - කෙන අහං ඉමස්ස භික්‍ෂුනො පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්‍ෂු අනුයොගෙන විඤ්ඤානං සමුත්ථාරිතං විතතං. න ආරාධෙති. ‘අනුචාරොදො වුදිතො භික්‍ෂු’ති අලං වචනාය. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්‍ෂු අනුයොගෙන විඤ්ඤානං සමුත්ථාරිතං විතතං. ආරාධෙති, ‘සානුචාරොදො වුදිතො භික්‍ෂු’ති අලං වචනාය.”

18. “අච්ඡන්තං, භෝ නවත්වමි. අච්ඡන්තං, භෝ නවත්වමි. සැකයකින් භෝ නවත්වමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘අච්ඡන්තං, යම් හෙයකින් භෝ මේ මහණයුගේ පචාරණය අච්ඡන්තං නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කිනම් ලෙසකින් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී දක්නා ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? සමිකාදිසෙසයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? ඵලලව්වයයට -පෙ- පාචිතියයට -පෙ- පාචිදෙසනියයට -පෙ- දුක්ඛාවයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? භෝ කොතැනක වූ යෙහි ද? මේ මහණ කොතැනක වූයේ ද? භෝ කුමක් කෙරෙහි ද? මේ මහණ කුමක් කෙරේ ද? යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

19. “අච්ඡන්තං, මම මේ මහණයුගේ පචාරණය අච්ඡන්තං නො නවතමි. එහෙත් අච්ඡන්තං පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘අච්ඡන්තං, යම් හෙයකින් භෝ මේ මහණයුගේ පචාරණය අච්ඡන්තං නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කිනම් ලෙසකින් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී දක්නා ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි දක්නා ලද්දේ ද? සමිකාදිසෙසයට පැමිණියේ යි දක්නා ලද්දේ ද? ඵලලව්වයයට -පෙ- පාචිතියයට -පෙ- පාචිදෙසනියයට -පෙ- දුක්ඛාවයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණියේ යි දක්නා ලද්දේ ද? මහණයුගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? මෙතෙකෙහිගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? හික්මෙන්නියකගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? හෙරණකුගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? හෙරණියකගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? උපාසකයකුගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? උපාසිකාවකගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? රජුන්ගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? රජමහආමිනියන්ගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? තිථිකයන්ගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? තිථිකශ්‍රාවකයන්ගෙන් දක්නා ලද්දේ ද? යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ අසිය යුතු වන්නේ ය.”

20. “අච්ඡන්තං, මම මේ මහණයුගේ පචාරණය අච්ඡන්තං නො නවතමි. එහෙත් සැකයකින් පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, “අච්ඡන්තං, යම් හෙයකින් භෝ මේ මහණයුගේ පචාරණය සැකයකින් නවත්වන්නෙහි නම්, කුමක් සැක කරන්නෙහි ද? කිනම් ලෙසකින් සැක කරන්නෙහි ද? කවර කලෙක සැක කරන්නෙහි ද? කොතැනක දී සැක කරන්නෙහි ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? සමිකාදිසෙසයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? ඵලලව්වයයට -පෙ- පාචිතියයට -පෙ- පාචිදෙසනියයට -පෙ- දුක්ඛාවයට -පෙ- දුක්ඛාසිතයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? මහණයුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? මෙතෙකෙහිගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හික්මෙන්නියකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හෙරණකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හෙරණකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසකයකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසිකාවකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජුන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජමහආමිනියන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිථිකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිථිකශ්‍රාවකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ අසිය යුතු වන්නේ ය.”

21. “අච්ඡන්තං, මම මේ මහණයුගේ පචාරණය සැකයකින් නො නවත්වමි. එහෙත් මම මේ මහණයුගේ පචාරණය කුමකින් නවත්වමි ද? යි මම නො දනිමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ වෛදක භික්ෂු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බසර්වත්තේ සිත සතුටු නොකෙරේ ද, ‘වුද්ධ භික්ෂු තෙමේ වෛදකා රතියෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ. මහණෙනි, ඒ වෛදක භික්ෂු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බසර්වත්තේ සිත සතුටු කෙරේ ද, ‘වුද්ධ භික්ෂු තෙමේ වෛදකා-සතිකයෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ.

22. “සො චෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන පාරාජකෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, සම්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං. සො චෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන සම්ඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං. සො චෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන පුලලව්වයෙන -පෙ- පාචිත්තියෙන -පෙ- පාරිදෙසනියෙන -පෙ- දුක්ඛවෙන -පෙ- දුක්ඛාසිතෙන අනුඤ්ඤාංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං.”

23. “සො චෙ භික්ඛවෙ, වුදිතො භික්ඛු පාරාජකං අර්ඣ්ඤාපනොනාති පටිජානාති, නාසෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං. සො චෙ භික්ඛවෙ වුදිතො භික්ඛු සම්ඝාදිසෙසං අර්ඣ්ඤාපනොනාති පටිජානාති, සම්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං. සො චෙ භික්ඛවෙ, වුදිතො භික්ඛු පුලලව්වයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාරිදෙසනියං -පෙ- දුක්ඛවං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ඣ්ඤාපනොනාති පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදහු පමාරණාය පුලලව්වයං අර්ඣ්ඤාපනොනා නොති. එකච්ච භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො නොනති. එකච්ච භික්ඛු සංඝාදිසෙසදිට්ඨිනො නොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං. යදි සමෙක්ඛන පනතකල්ලං, සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං” ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදහු පමාරණාය පුලලව්වයං අර්ඣ්ඤාපනොනා නොති. එකච්ච භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො නොනති. එකච්ච භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො නොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො නොනති. එකච්ච භික්ඛු පාරිදෙසනියදිට්ඨිනො නොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො නොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛවදිට්ඨිනො නොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො නොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො නොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පුලලව්වයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමෙක්ඛන පනතකල්ලං, සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං” ති. “යං බො සො ආට්ඨසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපනොනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා, යදි සමෙක්ඛන පනතකල්ලං සමෙක්ඛන පමාරෙතඛං” ති.”

22. “මහණෙනි, ඒ වොදකනික්කු තෙමේ අමුලික වූ පාරාජිකාපත්තිය කින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඒ වොදකයාට) සම්භාදිසෙසාපත්තිය ආරොපණය කොට සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ වොදකනික්කු තෙමේ අමුලික වූ සම්භාදිසෙසාපත්තියකින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය.’ මහණෙනි, වොදකනික්කු තෙමේ අමුලික වූ පුලුල්වයාපත්තියකින් -පෙ- පාචිතතියා-පත්තියකින් -පෙ- පාටිදෙසනියාපත්තියකින් දුක්ඛාසිතාපත්තියකින් -පෙ- දුක්ඛාසිතාපත්තියකින් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ධර්මය පරිදි කරවා සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

23. “මහණෙනි, වුදිත නික්කු තෙමේ ‘පාරාජිකාපත්තියට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ලිඛනාසනය කොට (=සිවුරු කරවා) සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුදිතනික්කු තෙමේ ‘සම්භාදිසෙසාපත්තියට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) සම්භාදිසෙසාපත්තිය ආරොපණය කොට සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුදිතනික්කු තෙමේ ‘පුලුල්වයාපත්තිය-කට -පෙ- පාචිතතියාපත්තියකට -පෙ- පාටිදෙසනියාපත්තියකට -පෙ- දුක්ඛාසිතාපත්තියකට -පෙ- දුක්ඛාසිතාපත්තියකට පැමිණියෙමි’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ධර්මය පරිදි කරවා සම්භයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

24. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පචාරණයෙහි පුලුල්වයාපත්තියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ පුලුල්වයාපත්තිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ සම්භාදිසෙසාපත්තිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෝ පුලුල්වයාපත්තිය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ පසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා වෙතට එළඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්භයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සම්භ තෙමේ පවරන්නේය’ යි. මහණෙනි, මෙහි එදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ පුලුල්වයා-පත්තියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ පුලුල්වය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාචිතතිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ පුලුල්වය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාටිදෙසනිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ පුලුල්වය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්ඛාසිතාපත්තිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ පුලුල්වය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්ඛාසිතාපත්තිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්භයා වෙත එළඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්භයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සම්භ තෙමේ පවරන්නේය’ යි.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදනු පචාරණංය පාචිත්තියං අජ්ඣාපනෙතා හොති. [එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු සඛ්ඤාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං ඤාරාපෙත්වා සඛ්ඤං උපසඛ්ඤමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඤස්ස පත්තකල්ලං සඛ්ඤා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පුලලවචයදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං ඤාරාපෙත්වා සඛ්ඤං උපසඛ්ඤමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඤස්ස පත්තකල්ලං සඛ්ඤා පචාරෙය්‍යා’ති.]

26. “[ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදනු පචාරණංය] පාචිදෙසනීයං අජ්ඣාපනෙතා හොති. [එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු සඛ්ඤාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං ඤාරාපෙත්වා සඛ්ඤං උපසඛ්ඤමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඤස්ස පත්තකල්ලං සඛ්ඤා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පුලලවචයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකළෙව භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකළෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාචිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං ඤාරාපෙත්වා සඛ්ඤං උපසඛ්ඤමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ටසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛ්ඤස්ස පත්තකල්ලං සඛ්ඤා පචාරෙය්‍යා’ති.]”

25 - 28 - ඉධ පන පාචිත්තියනො යාව දුක්ඛාසිතාපනතියං ආගතා පාළි ව්‍යාකෘතා පොත්තකසු “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදනු පචාරණංය පාචිත්තියං අජ්ඣාපනෙතා හොති - පාචිදෙසනීයං අජ්ඣාපනෙතා හොති” ඉම්මාදිනා පෙය්‍යාලමුඛෙන අනිසම්බන්ධතානා අභිසංදානසම්බන්ධතානා අපනතිචාරවසෙන “[-] ” ඉමෙහි අනතරතපදනි පාළිතයං නිසංය පෙය්‍යාලමුඛෙන උද්ධරිතානි.

25. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක් පවති ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. * [ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්පාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඒ භික්ෂුන් විසින් ඒ භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්පාදන වෙත ඵලම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද ඒ ඇවැත විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්පාදනට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්පාදනෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු භූලබ්ධි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ පසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්පාදන වෙත ඵලම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැතට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්පාදනට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්පාදනෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

26. “[මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක්] පාටිදෙසනීය ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. * [ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්පාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්පාදන වෙත ඵලම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්පාදනට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්පාදනෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු භූලබ්ධි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පවිත්‍රීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්පාදන වෙත ඵලම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැතට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්පාදනට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්පාදනෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

27. [“මහණෙනි, මෙහි භික්ෂු නමක් ඵදවස පචාරණයෙහි] දුක්ඛවා-
පතතියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්මාදිසෙසය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්.
මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඔවුන් විසින්
ඒ භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්මසා
වෙත ඵලම මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම්
ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
සම්මසාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්මස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි මහණෙනි,
මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ-
ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පචිති
ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු
දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාරිදෙසනීය ය යන
ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛට
ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි
ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛට ලබ්ධි ඇත්තෝ ද,
මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත්
පරිදි කරවා සම්මසා වෙත ඵලම මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ
භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි
පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සම්මසාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්මස තෙමේ
පවරන්නේ ය’ යි.”

28. [“මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂුනමක්] දුක්ඛාසිතා-
පතතියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සම්මාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි,
යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ
භික්ෂු තෙමේ එක්පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්මසා
වෙත ඵලම මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ
යම් ඇවැත්තකට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ
ලදී. ඉදින් සම්මසාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්මස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි
[මහණෙනි, මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ
වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.
ඇතැම් භික්ෂුහු පචිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු පාරිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් [-පෙ- මහණෙනි, මෙහි
-පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
භික්ෂුහු දුක්ඛට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු
දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ
පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සම්මසා වෙත ඵලම
මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්තකට
පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
සම්මසාට පැමිණි කල් වේ නම්, සම්මස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.”

29. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් -තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සහ
මැද ‘සමාපිති, සම්මස තෙමේ මාගේ විවිධය අසාවා, මේ වස්තුව පෙරෙණි.
පුද්ගල තෙමේ නො පෙරෙණි. ඉදින් සම්මසාට පැමිණි කල් ඇත්තේ
නම්, වස්තුව නවා සම්මස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි,
භාග්‍යවතුන් මහත්තේ විසින් පිරිසිදු මහණුන්ට පචාරණය පණවන
ලද්දේ ය. වස්තුව පෙරෙණි නම්, පුද්ගල තෙමේ නො පෙරෙණි නම්, දන් ම
එය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය:

30. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තද්දු පචාරණාය සමික්ඛජේඛි උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ භතෙන සමික්ඛා. අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න චන්ද්‍රි. යදි සමික්ඛා පත්තකල්ලා, පුග්ගලං ධරෙතො සමික්ඛා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච¹ සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤානතා. සචෙ පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න චන්ද්‍රි, ඉද්දනෙව නං වදෙති’ ති.”

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තද්දු පචාරණාය සමික්ඛජේඛි උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ භතෙන සමික්ඛා. ඉදං චන්ද්‍රි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති. යදි සමික්ඛා පත්තකල්ලා, චන්ද්‍රිඤ්ච පුග්ගලඤ්ච ධරෙතො සමික්ඛා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵවමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා බො ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤානතා. සචෙ චන්ද්‍රි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති, ඉද්දනෙව නං වදෙති’ ති. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය චන්ද්‍රි පඤ්ඤායති, පච්ඡා පුග්ගලො, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය පුග්ගලො පඤ්ඤායති, පච්ඡා චන්ද්‍රි, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය චන්ද්‍රි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤායති, තඤ්ඤෙ කතාය පචාරණාය උභෙකාචෙති. උභෙකාචනකං පාචන්තිය’ නති.”

32. තෙන බො පන සමයෙන සමික්ඛලා සන්ද්ධො සමග්ගතා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමි. ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්ලකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමික්ඛ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: “මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුන්ත්තා පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා” ති. අස්සාසුං බො තෙ භික්ඛු “අමහාසං කිර සාමන්තා අඤ්ඤා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්ලකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමික්ඛ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගතා ‘මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුන්ත්තා පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා’ ති. කථනනු බො අමෙහති පටිපජ්ජන්ති” නති. භගවතො ඵනමන්ථො ආරොචෙද්දා.

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සමික්ඛලා සන්ද්ධො සමග්ගතා භික්ඛු අඤ්ඤාතරසමි. ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්ලකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමික්ඛ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: ‘මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුන්ත්තා පචාරණාය පචාරණං ධරෙස්සාමා’ ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි ඥෙ තයො උපොසථෙ වානුද්දසිකෙ කාතුං ‘කථං මයං තෙහි භික්ඛුහි පඨමන්තරං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.”

34. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්ලකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමික්ඛ අධිකරණකාරකා නං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛුහි ලුහං ලුහං සන්තිපත්ති. පචාරෙතබ්බං. පචාරෙතො වත්තබ්බා: ‘පචාරිතා බො මයං ආට්ඨසො. සථායග්ගතා මඤ්ඤන්ති, තථා තරොන්තු’ ති.”

1. “විසුද්ධානං” ඉති මරණිකාරපොඤ්ඤානෙ න දිස්සතෙ.

30. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සහ මැද ‘සමාමිති, සමිස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ පුද්ගලතෙමේ පෙණේ. වස්සුව නො පෙණේ. සමිසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, පුද්ගලයා තමා සමිස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමිහි වූ ද මහණුන්ට පචාරණය පණවන ලද්දේ ය. පුද්ගල තෙමේ පෙණේ නම්, වස්සුව නො පෙණේ නම්, දැන් ම මුහු කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

31. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සහ මැද ‘සමාමිති, සමිස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ වස්සුව ද පුද්ගල තෙමේ ද පෙණේ. ඉදින් සමිසයාට පැමිණි කල් වේ නම්, වස්සුව ද පුද්ගලයා ද තමා සමිස තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමිහි වූ ද මහණුන්ට පචාරණය පණවන ලද්දේ ය. වස්සුව ද පුද්ගලයා ද පෙණේ නම්, දැන් ම එය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වස්සුව පෙණේ ද, පසු ව පුද්ගලයා පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර පුද්ගලයා පෙණේ ද, පසු ව වස්සුව පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වස්සුවත් පුද්ගලයාත් පෙණේ ද, පැවරීම කළ කල්හි එය උග්‍රඵවාද (=නැවත විනිශ්චය කිරීමට ඉල්ලා ද, එකල්හි) උකෙකාටනක (=විනයානුකූල ව සමථයට පැමිණ වූ අධිකරණයක් නැවත විනිශ්චය කිරීමට සැලැස්වීම තෙතුවෙන් වන) පාටිතරිය වේ යි.”

32. එකල්හි දුටුමිතුරු වූ දුඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දතච්චෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂූන්ට සමීප නැතෙක ඛර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමිසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂූහු “අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු” යි වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂූහු “ඛර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමිසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු’ යි අපට සමීප නැතෙක වස් එළඹියානු” යි ඇසූහ. “අප විසින් (මෙහි දී) කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

33. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමිතුරු වූ දුඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹිත්. ඔවුන්ට සමීප නැතෙක ඛර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමිසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂූහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූන්ගේ පචාරණයෙහි දී පචාරණය නවතන්නෙමු’ යි වස් එළඹිත්. මහණෙනි, ‘අපි ඒ භික්ෂූන්ට වඩා පළමු කොට කෙසේ පවරන්නෙමු ද’ යි ඒ (මිතුරු වූ) භික්ෂූන් විසින් පොහොය දෙක තුනක් වාතුදායක කිරීමට අනුදැනිම” යි.

34. “මහණෙනි, ඛර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමිසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂූහු ඒ ආවාසයට එක් ද මහණෙනි, ආවාසික වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් ඉක්මනින් ම රැස් වී පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ඇවැත්නි, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමත්ත යම් යේ හඟිත් ද, එසේ කෙරෙත්වා’ යි කිය යුතු ය.”

35. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා අසංවිතිනා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛුහි ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකස්ප්ලිකං උපනිභබ්බිතබ්බං. පච්චුගන්තා පත්තවිටරං පටිග්ගන්තබ්බං. පානියෙන පුච්ඡිතබ්බා¹. තෙ සංවික්ඛිතා² නිසසීමං ගන්තවා පචාරෙතබ්බා. පචාරෙතවා වත්තබ්බා: ‘පචාදිතා ඛො මයං ආට්ඨසො, යථායසමන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තු’ ති. එවඤ්ඤවතං ලභෙථ, ඉවෙචතං කුසලං. නො වෙ ලභෙථ, ආවාසිකෙන³ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤ්ඤෙතබ්බා: ‘සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යද්දයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉද්දති උපොසථං කරෙය්‍යාමි. පානිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාමි. ආගමෙ කාලෙ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

36. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යං: ‘සාධාට්ඨසො, ඉද්දන්තෙව නො පචාරෙථා’ ති. තෙ එවමස්සු වචනියා: ‘අනිස්සරා ඛො භූමෙන ආට්ඨසො අමහාකං පචාරණංය. න තාව මයං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

37. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා තං කාලං අනුච්ඡෙය්‍යං, ආවාසිකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා³ බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤ්ඤෙතබ්බා: ‘සුඤ්ඤානු මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යද්දයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉද්දති උපොසථං කරෙය්‍යාමි. පානිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාමි. ආගමෙ ජුණ්ණ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

38. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යං: ‘සාධාට්ඨසො, ඉද්දන්තෙව නො පචාරෙථා’ ති.⁴ තෙ එවමස්සු වචනියා: ‘අනිස්සරා ඛො භූමෙන ආට්ඨසො අමහාකං පචාරණංය. න තාව පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

39. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කල්හකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා තමපි ජුණ්ණං අනුච්ඡෙය්‍යං, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සබ්බෙනාච ආගමෙ ජුණ්ණ කොමුද්දියා වාතුමාසිනියා අකාමා පචාරෙතබ්බා.

40. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරයමානෙ ගිලානො අභිලානස්ස පචාරණං යජෙති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘ආයසමා ඛො ගිලානො; ගිලානො ව අනුක්‍රයොගක්ඛමො ටුන්නො හගච්ඡා. ආගමෙහි ආට්ඨසො යාව අරොගො නොසි. අරොගො ආකඛිමානො චොදෙය්‍යාසී’ ති. එවං වෙ ටුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාවිත්තියං.

1. “පරිපුච්ඡිතබ්බා” ම ඡ සං.

2. “වික්ඛිතාසංඝා” හි එකවේච, ආවික්ඛිතා: “නි අපඤ්ඤා.

3. “ආවාසිකෙනා භික්ඛුනා” ම ඡ සං. නො ටි. මි කු ප.

4. “පචාරෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං.

35. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු සංවිදහන රහිත ව (එන බව නො අනවා) ඒ ආවාසයට එක් නම්, මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙකා දිය පාපුටුට පාපුටුරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිටුරු පිළිගත යුතු ය. පැතින් පිළිවිසිය යුත්තාන. ඒ ඛබරකරුමහණුන් මුලා කොට (‘තෙපි කලානන වූවහු ය. මොහොතක් විඩා සංසිදුවා ගණිමු’ යි) සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ඇවැත්නි, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමත් යම් සේ හඟින්නම්, එසේ කෙරෙත්වා’ යි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නානු නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නානු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ වාසනා වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ ආවාසිකභික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය. ‘ආයුෂමත් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසත්වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසානෙමු. ලබන කඵල පොහොය දිනයෙහි පවරන්නෙමු’ යි.

36. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරමු’ යි ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට මෙසේ කියන්නාහු ද, ඒ ඛබරකරුමහණුහු ‘ඇවැත්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි අභිපතීහු නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් (ලබන පොහොය තෙක්) නොපවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

37. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ කඵල පොහොය (මහාපවාරණදිනය පටන් කුදුස්වක) තෙක් එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ වාසනා වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් ආවාසිකභික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය: ‘ආයුෂමත් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසත්වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසානෙමු. ලබන පුණ්ණයෙහි (පුරපසළොස්වන්හි) පවරන්නෙමු’ යි.

38. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට ‘ඇවැත්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරමු’ යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි ඊඛර නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් නොපවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

39. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ පණණරසීදිනයෙහි ද එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් ම ඉදිරියෙහි එන සිටුමස්පිරිමි ඇති සොමුදී තම්භුල් පුරපසළොස්වන්හි* නො කැමැත්තෙන් (අවශ්‍යයෙන්) පැවරිය යුතු ය.

40. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි හිලන් මහණෙක් නොහිලන් මහණකුගේ පැවරීම තවත්වා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ආයුෂමත් තෙමේ හිලන් ය. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් හිලන් තෙමේ ද කරුණු විවාරීමට හුසුදුස්සෙකැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, යම් තාක් කල් රොග තැත්තෙක් වෙති ද, (ඒ තාක් කල්) බලාපොරොත්තු වෙට, රොග නැත්තෙහි කැමැත්තෙහි වොදනා කරන්නෙහි” යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවති වේ.

* උපසුන්ධ බලන.

41. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛුති පචාරියමානෙ අභිලානො භිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අයං බො ආට්ඨසො තික්ඛු භිලානො. භිලානො ච අනනුසොගක්ඛමො ධුතෙනා හගවතා. ආගමෙති ආට්ඨසො යාචායං තික්ඛු අරොගො හොති. අරොගං ආක්ඛම්මානො වොදෙස්සසී’ ති. එවඤ්ඤා ධුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිත්තියං.

42. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛුති පචාරියමානෙ භිලානො භිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මනතා බො භිලානා. භිලානො ච අනනුසොගක්ඛමො ධුතෙනා හගවතා. ආගමෙති ආට්ඨසො යාච අරොගා හොථ. අරොගො අරොගං ආක්ඛම්මානො වොදෙස්සසී’ ති. එවං වෙ ධුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිත්තියං.

43. “තෙහි වෙ තික්ඛවෙ, තික්ඛුති පචාරියමානෙ අභිලානො අභිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, උගො සමෙක්ඛන සමනුසුඤ්ඤා සමනුගාතිකා සමනු නාසිකා¹ යථාබලමං කාරාපෙකා සමෙක්ඛන පචාරෙතබ්බ” නති.

44. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුලා සන්ධිට්ඨා සමනතතා තික්ඛු භොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ වස්සං උපගව්ඨංසු. තෙසං සමග්ගානං සමෙමාදම්මානානං අවිච්ඡේදම්මානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසු-විහාරො අධිගතො හොති. අථ බො තෙසං තික්ඛුනං එතදහොසි: “අමහංකං බො සමග්ගානං සමෙමාදම්මානානං අවිච්ඡේදම්මානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො, සචෙ මයං ඉදංති පචාරෙස්සාම, සියාපි තික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්ඛාමෙය්සං. එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා හවිස්සාම. කථනාහු බො අමෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

45. “ඉධ පන තික්ඛවෙ, සම්බුලා සන්ධිට්ඨා සමනතතා තික්ඛු අඤ්ඤාතරස්මි ආවාසෙ වස්සං උපගව්ඨන්ති, තෙසං සමග්ගානං සමෙමාදම්මානානං අවිච්ඡේදම්මානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො හොති. තහු වෙ තික්ඛුනං එවං හොති: ‘අමහංකං බො සමග්ගානං සමෙමාදම්මානානං අවිච්ඡේදම්මානානං විතරතං අඤ්ඤාතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො, සචෙ මයං ඉදංති පචාරෙස්සාම, සියාපි තික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්ඛාමෙය්සං, එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා හවිස්සාමා’ති.

1 “සමනුනාසිකා” ඉති එකච්ඡිකු සීහලකරපොඤ්ඤාසු ව මරමකකර පොඤ්ඤා ව න දිස්සතෙ.

41. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්ති, මේ මහණතෙමේ ගිලන් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවෘත වූ පුත්තකැසි වදරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, මේ මහණ යම් තාක් කල් රෝග නැත්තේ වේ ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙව, රෝග නැත්නම් කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවති වේ.

42. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි ගිලන් මහණෙක් තෙමේ ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘අයුෂ්මත්ත ගිලන් වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවෘත වූ පුත්තකැසි වදරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, යම් තාක් කල්හි රෝග නැත්තේ වු ද, ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙවු. රෝග නැත්තේ රෝග නැත්නම් කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවති වේ.

43. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් තෙමේ නො ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද ඒ දෙදෙනා සංඝයා විසින් අනුයෝගවනෙහි යොදා කරුණු විවෘත, කරුණු පිළිගත්වා, කරුණු කියා, ඇවැත් පරිදි කරවා සංඝයා විසින් පැවරිය යුතු ය”යි.

44. එකල්හි දුටුමතුරු වූ දැනුමතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලාබ්ධි. සමඟ ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් (තරුණසම්පය හෝ තරුණ පිදහිනාව) ලබන ලද්දේ වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමඟ ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් (සම්ප-විපස්සනාවෙන්) බැහැර වන්නෙමු. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද’ යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

45. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමතුරු වූ දැනුමතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලාබ්ධි. සමඟ ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ වේ. එහි දී ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමඟ ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, -

46. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි පචාරණාසඞ්ගතං භාදුං. එවිඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: සබ්බෙතෙව එකජ්ඣං සන්තිපතිතබ්බං. සන්තිපතිත්වා ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො:

47. “සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන සඛෙසා අමනාකං සමග්ගානං සමමාදුමානානං අවිච්චදුමානානං විතරහං අඤ්ඤාතරො එාසුච්ඡාරො අබ්ගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්කමෙස්සුං. එවං මයං ඉමමනා එාසුච්ඡාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. යදි සඛස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා පචාරණාසඞ්ගතං කරෙය්‍ය. ඉද්දති උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොක්ඛං උද්දිස්සෙය්‍ය. ආගමෙ¹ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙය්‍ය. එසා ඤාතති.”

48. “සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන සඛෙසා අමනාකං සමග්ගානං සමමාදුමානානං අවිච්චදුමානානං විතරහං අඤ්ඤාතරො එාසුච්ඡාරො අබ්ගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පක්කමෙස්සුං. එවං මයං ඉමමනා එාසුච්ඡාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. සඛෙසා පචාරණාසඞ්ගතං කරොති, ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. යස්සායග්ගමනො ඛමති පචාරණාසඞ්ගතස්ස කරණං. ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. සො ඤාතති. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

49. “කතො සඛෙසන පචාරණාසඞ්ගතො. ඉද්දති උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා වාදුමාසිතියා පචාරෙස්සති. ‘ඛමති සඛස්ස. තස්මා ඤාතති. එවමෙනං ධාරයාමි’ ති.

50. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි තෙන පචාරණාසඞ්ගතෙ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: ‘ඉච්ඡාමහං ආවුසො ජනපදවාරිකං පක්කමිද්දා, අනි මෙ ජනපදෙ කරණීය’ නති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘සාධාචුසො, පචාරෙත්වා ගච්ඡාහි’ ති.

51. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති. සො එවමස්ස වචනියො: ‘අනිස්සරො බො මෙ නිං ආවුසො පචාරණාය. න තාචාහං පචාරෙස්සාමි’ ති. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පචාරයමානස්ස අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පචාරණං ධපෙති.² උතො සඛෙසන සමනුසුඤ්ඤිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුතාසිත්වා යථාබමමං කාරාපෙතබ්බො.

1. “ආගමෙ ජුණ්හ” ම. ඡ. සං.

2. “ධපෙති තස්ස භික්ඛුනො” ම. ඡ. සං. කො. ව. P T S. ඡ. ව. කො. ම.

46. “මහණෙනි, ඒ හික්කුන් විසින් පවාරණය කල් තැබීම කරන්නට අනුදැනීම. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සියල්ලන් ම එක් තැනෙක රැස් විය යුතු ය. රැස් ව ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල හික්කුන් මත් විසින් සමසයාට දැන්විය යුතු ය:

47. ‘සාමීති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්තා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, හික්කුන් පවාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ පවාරණාසංග්‍රහය (පවාරණය කල් තැබීම) කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන සිටුමක් පිරිණ කොමුදී නම් පසළොස්වක්හි පවාරණය කරන්නේ ය. මේ දැන්ම ය.

48. ‘සාමීති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්තා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, හික්කුන් පවරා වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. (එබැවින්) සමස තෙමේ පවාරණාසංග්‍රහය කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිති කොමුදී නම් ඉල්ලුරපසළොස්වක්හි පවරන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මකයකට ‘දැන් පොහොය කරන්නේ ය, පාමොක් උදෙසාත්තේ ය, ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිති කොමුදී නම් පසළොස්වක්හි පවරන්නේ ය’ යි (මෙසේ) පවාරණාසංග්‍රහය කිරීම රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂ්මත් තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය.

49. ‘සමසයා විසින් පවාරණාසංග්‍රහය කරණ ලද්දේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිති කොමුදී නම් පසළොස්වක්හි පවාරණය කරන්නේ ය. එය සමසයාට රුචි වේ. එතෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

50. “මහණෙනි, ඒ හික්කුන් පවාරණාසංග්‍රහය කළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම ජනපදවාරිකාවට යන්නට කැමැත්තෙමි. මට ජනපදයෙහි කටයුත්තෙන් ඇත්තේ ය’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මැනවි. පවාරණය කොට යව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.

51. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ පවරණයේ එක්තරා මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පවාරණයෙහි ඊශ්වර නො වෙහි. මම ඒ තාක් කල් නො පවරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නා වූ ඒ මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, දෙදෙනා සමසයා විසින් කරුණෙහි යොදා කරුණ පිළිගන්වා කරුණ විස්තර කොට ඇවැත් පරිදි කරවිය යුත්තක.

52. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජනපදෙ තං කරණිං නිරන්තරා පුනඳෙව අනෙතාකොමුදියා වාතුමාසිනියා තං ආවාසං ආගච්ඡති, තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ අඤ්ඤාතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙති, සො එවමස්ස වචනියො: ‘අනියුරො බො මෙ නිං ආවුසො පචාරණං, පචාරිතො අත්ත’ නති. තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ සො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙති, උභො සමෙක්ඛන සමනුසුඤ්ඡිවා සමනුගාහිත්වා සමනුගාසිත්වා යථාධර්මං කාරුපෙත්වා සමෙක්ඛන පචාරෙතබ්බ” නති.

පචාරණකකුසො නිබ්බිතො වතුසෙඨා,

තස්ස උද්දානං:-

1. වස්සං වුත්ථා කොසලෙසු ආගමම¹ සන්තුදස්සනං², අථාසු³ පසුසංවාසං අඤ්ඤාමඤ්ඤානුලෝමතා.
2. පචාරෙතතාසනෙ⁴ දො ව කම්මං⁵ ගීලානඤ්ඤාතා, රාජා වොරා ව බුත්තා ව භික්ඛුපචච්ඡිකා තථා.
3. පඤ්ච වතු තස්සො දොකො ආපනො වෙමති සරී, සබ්බො සබ්බො වෙමතිකො බහු සමා ව⁶ ථොකිකා.
4. ආවාසිකා වාතුද්දසො⁷ ලිඛිතසංවාසිකා උතො, ගන්තබ්බං න නිසින්නාය⁸ ඡන්දදනෙ පචාරණං⁹.
5. සවරෙහි බෙපිතා මෙසො අන්තරා ව පචාරණං, න කරොනති¹⁰ පුරමානං¹¹ අට්ඨපිතා ව භික්ඛුනො.
6. කම්මි වාති¹² කතමඤ්ච දිට්ඨිත සුතසංකයා¹³, වොදකො වුද්ධිතො ව ථුල්ලවචය¹⁴ වන්තු තණ්හිතං¹⁵, පචාරණං¹⁶ සමගතො ව අනියුරො පචාරයෙති¹⁷.

ඉමමහි බික්ඛකො වස්සු ජට්ඨන්තාරිසා.

1. “අගමු.” ම ඡ සං.
2. “සන්තුදස්සනං” අ වී.
3. “අථාසු.” ම ඡ සං.
4. “පචාරෙතතා පණමඤ්ඤා” ම ඡ සං.
5. “කම්ම” තො වී. ම නු ට.
6. “බහුසමාන” අ වී. තො වී. ජ වී.
7. “වාතුද්දස” ම ඡ සං. “වාතුද්දස” P T S. තො වී.
8. “නිසින්නාය” තො වී. ම නු ට.
9. “ඡන්දදන පචාරණං” ඉතිපි
10. “ත ඉච්ඡති” ම ඡ සං.
11. “පුරමානං” ම නු ට. තො වී.
12. “නිමිතිවාති” ම ඡ සං.
13. “සුතසංකයා” ම ඡ සං.
14. “ථුල්ලවචය.” අ වී. ම ඡ සං ජ වී.
15. “ථුල්ලවචයං ව තණ්හිතං” නු ට. තො වී.
16. “පචාරණං” ම නු ට. තො වී.
17. “පචාරෙති” ම නු ට. තො වී.

“පචාරණං” ජ වී.

52. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ජනපදයෙහි ඒ කටයුතු අවසන් කොට නැවැත සිටුවස් පිරිණ කොමුදී නම් පසළොස්වක ඇතුළත ඒ ආවාසයට පැමිණේ ද, මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහුගේ පවාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පවාරණයෙහි ඊශ්වර නොවෙයි. මම පැවරුයේ වෙලු සි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, දෙදෙනා සමඟයා විසින් කරුණෙහි යොදා, කරුණු පිළිගත්වා, සමනුභාෂණය කොට, ඇවැත් පරිදි කරවා සමඟයා විසින් පැවරිය යුතු ය.

සිටුවන පවාරණකඛණිකය හිමි.

මේ බණ්ඩකයෙහි උද්භූතය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේය:-

1. කොසොල්දනව්වෙහි වස් වැය නිම කළ භික්ෂුහු ශායනාදර්ශනයට පැමිණියහ. අපකපු වූ පසුසංවාසය, උනුන්ට අනුලොම වූ පවාරණය,
2. උත්කුටුකයෙන් හිඳ පැවරීම, පැවරූ පසු අසුනෙහි හිඳීම, පවාරණ දෙක, කම් (සතර), ගිලන්හුගේ පැවරීම, නැගෝ මහණකු ගණිති. එසේ රජහු සොරහු වූහිගෝ පසම්බුරු භික්ෂුහු (මහණුන්) ගණිත්.
3. පස් දෙනාගේ පැවරීම, සිටුදෙනාගේ පැවරීම, තිදෙනාගේ පැවරීම, දෙදෙනාගේ පැවරීම, එකකුගේ පැවරීම, ඇවැතට පැමිණීම, ඇවැතෙහි විමර්ශය, ඇවැත සිහිපත් කිරීම, සියලු සමඟ තෙමේ ඇවැතෙහි විමර්ශ ඇත්තේ ය. බොහෝ පිරිස, සමපිරිස, විකපිරිස,
4. ආවාසිකයෝ [ආගතතුකයෝ] තුළස්වක, පසළොස්වක, ආවාසික ලක්ෂණ, උභයසංවාසකයෝ, යා යුතු ය. නො යා යුතු ය. මෙහෙණන් ඇ හුන් පිරිසෙහි නො පැවරීම, පාරිවාසික පවාරණාදනයෙන් නො පැවරීම, නො පැවරිය යුතු දිනයෙහි නො පැවරීම,
5. වැදිබියෙන් නො පැවරීම, රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. වැස්ස, අනතරාය, සාපතනිකව පැවරීම, වොදනාවට ඉඩ නො දීම. පෙර අපගේ පවාරණය නැවැත්වූහ සි අනාපතනිකයන්ගේ පවාරණය නැවැත්වීම, නැවැත්වීම (වන පරිදි හා) නො වන පරිදි, භික්ෂුහුගේ (පවාරණය තැබීම),
6. කිනම් හෙතුවකින් දෑ සි පිළිවිසීම, කිනම් දෑ සි පිළිවිසීම, දුටු වකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ පැවරීම, වොදක තෙමේ ය, වුදිතක තෙමේ ය, පුලලවිය, වසතු, හඬනකාරක යන මොහු ය. පවාරණාසම්මුතය ද පවාරණයෙහි නො ඉසුරුවා ද වේ.

මේ බණ්ඩකයෙහි වසතු සහලිස් සයෙකි.

වමමකවකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො අසීනියා ගාමකසංඝොසු ඉසාරියාතිපච්චං රජං කාරෙති¹. තෙන බො පන සමයෙන වමසායං සොණො නාම කොළීවිසො සෙට්ඨිපුතො, සුමුමාලො හොති. භස්ස පාදතලෙසු ලොමාති ජාතාති හොතති. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති සනාති-පාතාපෙත්වා කෙනවිදෙව කරණියෙන සොණස්ස කොළීවිසස්ස සනාතිකෙ දුතං පාහෙයි: “ආගවජ්ඣු සොණො. ඉවජාමි සොණස්ස ආගත”තී.

2. අථ බො සොණස්ස කොළීවිසස්ස මාතාපිතරො සොණං කොළීවිසං එතදවොචු: “රාජා තෙ තාත. සොණ, පාදෙ දඬුකුකාමො. මා බො තාත, සොණ, යෙන රාජා තෙන පාදෙ අභිප්පසාරෙය්‍යාසි. රඤ්ඤා පුරතො පලලභෙකත නිසීදි. නිසින්නස්ස තෙ රාජා පාදෙ දඬුකුකාමී” තී.

3. අථ බො සොණං කොළීවිසං සිට්ඨිකාය ආනෙසුං. අථ බො සොණො කොළීවිසො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිවා රාජානං මාගධං සෙනියං. බිමබ්බසාරො අභිවාදෙත්වා රඤ්ඤා පුරතො පලලභෙකත නිසීදි. අද්දසා බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො සොණස්ස කොළීවිසස්ස පාදතලෙසු ලොමාති ජාතාති.

4. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බසාරො තාති අසීනි ගාමිකසහස්සාති දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසාසිත්වා උසෙයාපෙසි “තුමෙන ඛවත්ථ හණෙ, මයා දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසිට්ඨා². ගවජථ තං ගගවන්නං පසිරුපාසථ. සො නො හගවා සමපරාසිකෙ අනෙථ අනුසාසිස්සති” තී. අථ බො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති යෙන ගිජ්ඣකුටො පබ්බතො තෙනුපසඞ්කමිසු.

5. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සාගතො හගවතො උපට්ඨාතො හොති. අථ බො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති යෙනායස්මා සාගතො තෙනුපසඞ්කමිසු. උපසඞ්කමිවා ආයස්මන්නං සාගතං එතදවොචු: “ඉමාති හනෙන, අසීනිගාමිකසහස්සාති ඉබ්බපසඞ්කන්නාති හගවන්නං දස්සනාය. සාධු මසං හනෙන, ලහෙය්‍යාම හගවන්නං දස්සනාය” තී. තෙන හි තුමෙන ආයස්මනො බුහුන්නං ඉධෙව භාවතොථ, යාචානං හගවන්නං පටිවෙදෙමි” තී.

6. අථ බො ආයස්මා සාගතො තෙසං අසීනියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය නිමුජ්ජිත්වා හගවතො පුරතො උමුජ්ජිත්වා හගවන්නං එතදවොච: “ඉමාති හනෙන, අසීනි ගාමිකසහස්සාති ඉබ්බපසඞ්කන්නාති හගවන්නං දස්සනාය. යස්සද්දති හනෙන, හගවා කාලං මඤ්ඤති” තී.

1. “කරෙති” තො. ම. අ. ම. ම. නු. ප.

2 “අනුසාසිතා” ම. ජ. සා.

පස්වන වමමකඛනධනය

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුඵපච්ඡෙති වැඩ වසන සේක. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ගම් අසුදහසෙක ඵෙට්ඨයීයයෙන් හා අභිපති කාවයෙන් යුත් රාජ්‍යය කරවයි. එකල්හි වමසානුවර කොළිවිස ගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ නම් සිවුපුත්‍ර තෙමේ සිවුමැළි වූයේ වේ. ඔහුගේ යටිපතුල්හි (අදුන්වන්) ලොම් හට ගත්තේ වේ. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා (මෙන්) ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් රැස් කරවා කොළිවිසගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ සිවු පුතු වෙතට “සොණ තෙමේ පැමිණේවා. සොණගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි දුන්කු යැවී ය.

2. එවිට කොළිවිස සොණගේ මවු පියෝ “පුත් සොණ, රජ තෙමේ ඔබගේ පාදයන් දකිනු කැමැත්තේ ය. පුත් සොණ, තෝ රජු දිසාවට පාදයන් දිගු නො කරව. රජුගේ ඉදිරියෙහි අහරමිණිය ගොතා හිඳුව. රජ තෙමේ එසේ හුන් නාගේ පාදයන් දකින්නේ ය” යි කොළිවිස සොණට කීහ.

3. ඉක්බිති කොළිවිස සොණ සිව්ගෙයකින් (දෙලාවකින්) ගෙණාවානු ය. කොළිවිස සොණ තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු වෙතට ගියේ ය. ගොස් මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු සකසා වැද රජ ඉදිරියෙහි අහරමිණිය ගොතා හුන්නේ ය. මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ කොළිවිස සොණගේ යටිපතුල්හි තටගන් ලොම් දුටුයේ ය.

4. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කොට “කොලෙති, මා විසින් තෙපි මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරණ ලද්දේ වනු ය. යවු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹෙවු. අපගේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරලොවට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරන්නානු ය” යි පිටත් කෙළේ ය. එවිට ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ගිජුකුඵපච්ඡට ගියහ.

5. ඒ කාලයෙහි ආයුෂමත් සාගත සංවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසායක වෙත්. එතෙසින් ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමත් සාගත තෙරුන් වෙතට ගියහ. ගොස් ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්ට “සවාමිනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියානු ය. සවාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමු නම් මැනවැ” යි මෙය සැලකුලහ. “එසේ නම් ආයුෂමත්නි, තෙපි මම යම්තාක් කලෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය දන්වන්නෙමි ද, ඒ තාක් කල් මොහොතක් මෙහි ම සිටිවු.”

6. ඉක්බිති සාගත සංවිරයන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි බලා සිටිය දී සදකඛපහණෙහි හිළි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි මතු වී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියානු ය. සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එයට කල් දන්නා සේක්වා” යි මෙය සැලකුලහ.

7. “තෙන හි නිං සාගත, විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති” ති. “එවං හනෙන” ති බො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිසුඤ්ඤා පිඨං ගතෙතො භගවතො පුරතො නිමුඤ්ඤා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහසායානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය උමුඤ්ඤා විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති.¹

8. අථ බො භගවා විහාරා නික්ඛමිතො විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ බො තානි අසීති ගාමිකසහසායානි යෙන භගවා තෙහුපසඛකමිසු. උපසඛකමිතො භගවතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදිංසු.

9. අථ බො තානි අසීති ගාමිකසහසායානි ආයස්මනතං යෙව සාගතං සමනනාහරන්ති. නො තථා භගවතං. අථ බො භගවා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහසායානං වෙනසං වෙනො පරිවිතක්ඛමඤ්ඤාය ආයස්මනතං සාගතං ආමනෙනසි: “තෙන හි නිං සාගත, භීයොසොමනතාය උතතරිමනුස්ස ධම්මං”² ඉද්ධිපාටිකාරියං දසොහි” ති. “එවං හනෙන” ති බො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිසුඤ්ඤා වෙතාසං අබ්බුග්ගන්තො ආකාසෙ අනනලිකෙඛ චික්ඛමතිපි, නිට්ඨතිපි, නිසීදතිපි, සෙය්චපි කපෙපති, බුපායතිපි³, පඤ්ඤතිපි, අනතරායතිපි.

10. අථ බො ආයස්මා සාගතො ආකාසෙ අනනලිකෙඛ අනෙකවිතිතං උතතරිමනුස්ස ධම්මං ඉද්ධිපාටිකාරියං දසොහි භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිතො භගවතං එතදවොච: “සථා මෙ හනෙන, භගවා, සාවකො ‘ගමිසමි. සථා මෙ හනෙන, භගවා, සාවකො ‘ගමිසමි’ ති.

11. අථ බො තානි අසීති ගාමිකසහසායානි “අච්ඡරියං වත හො! අබ්බුතං වත හො! සාවකො හි නාම එවං මහිද්ධිකො හවිස්සති. එවං මහානුතාපො. අතො නුත සථා” ති භගවතං යෙව සමනනාහරන්ති. නො තථා ආයස්මනතං සාගතං.

12. අථ බො භගවා තෙසං අසීති යා ගාමිකසහසායානං වෙනසං වෙනො පරිවිතක්ඛමඤ්ඤාය ආනුසුබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්චදං - දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි.

13. යද්ද තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතෙන මුදුවිතෙන විනිවරණවිතෙන උදග්ගවිතෙන පසන්නවිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා - තං පකාසෙසි, දුතකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්චාපි නාම සුද්ධං වස්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණනය්, එවමෙව තෙසං අසීති යා ගාමිකසහසායානං තස්මිං යෙව ආසනෙ විරජං විනමලං ධම්මවකනුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

1. “පඤ්ඤාපෙති” ම ඡ සං. 2. උතතරිමනුස්ස ධම්මං” සි. මු.

3. “බුමායතිපි” ම ඡ සං. “පබුපායතිපි” සි.

7. “සාගත, එසේ නම් වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුන් පණ-
වන්නැ” යි වදාළ සේක. “සමාමිති, එසේ ය” යි ආයුෂමත් සාගත සථවිරයන්
වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පුටුවක් ගෙණ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි ගිලී ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි
බලා සිටිය දී සඳකඩ පතණෙන් මතු වී වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුනක්
පැණවූහ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විහාරයෙන් නික්ම වෙතෙර
පිටිපස සෙවණෙහි පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ඉන් පසු ඒ අසු
දහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්න.

9. එකල්හි ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්
ගැණ ම සලකත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැණ එසේ නො සලකත්.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ සිතේ අදහස තම
සිතින් දූත ආයුෂමත් සාගත තෙරුන් ඇමතු සේක: “සාගත, එසේ නම්
තෝ බොහෝවත් උතුරු මිනිස් දම් පෙළහර දක්වවු” යි. “සමාමිති,
එසේ ය” යි ආයුෂමත් සාගත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී
අහසට නැගී අහසෙහි සක්මන් ද කෙරෙයි. සිටීම ද කෙරෙයි. සයනය ද
කෙරෙයි. දුමන්තේ ද වෙයි. දිලිසෙන්තේ ද වෙයි. අතුරුදහන් ද වෙයි.

10. ඉන් පසු ආයුෂමත් සාගත තෙමේ අහස් කුසෙහි උතුරු මිනිස්
දම්පෙළහර දක්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍ය
වතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන
සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි. සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ
වන සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි” යි මෙය සැලකෙළේ ය.

11. ඉක්බිති ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ “පින්වත්නි, ආශ්වයෑයෙකි!
පින්වත්නි, පෙර නො වුවෙකි! ඒ එසේ ම ය. ශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ මකන් සාද්ධි
ඇත්තේ මෙසේ මකන් අනුභාව ඇත්තේ වන්නේ නම්, ශාස්තෘ තෙමේ-
අනෝ සුදුමැ!” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම සලකත්. ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්
ගැණ එසේ නො සලකත්.

12. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ
සිතේ අදහස තම සිතින් දූත අනුපිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. එනම්-
දුතකථාව, ශීලකථාව, සවතීකථාව, භාමයන් දුක්ඛව, ලාමකඛව, කෙලෙසීම,
පැවිද්දෙහි අනුසස් වදාළ සේක.

13. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු වූ සිත් ඇත්තන්
මොළොක් වූ සිත් ඇත්තන් නො වැසුනු සිත් ඇත්තන් නො හැකුළුනු සිත්
ඇත්තන් පහත් සිත් ඇත්තන් ද කොට දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ
තමන් ම පියොවින් උසස් බවට පැමිණියා වූ යම් ධම්මදෙයනාවක් වේ ද,
ඒ දුඛ සත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාභීසත්‍යය යන වතුසත්‍යය
ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිසුවු ඇති පිරිසිදු වහ්‍රයක් මනා කොට
සායම් අල්ලා ගන්නේ යම් සේ ද, එසේ ම ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ට
ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හට ගැණීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද,
ඒ සියල්ල නිරුධ වීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදී රජස්
ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොකාපතනිමග්ගකද්දණය පහළ වූයේ ය.

14. තෙ දිට්ඨධම්මො පතනධම්මො විදිනධම්මො පරියොගාලුකධම්මො තිණණ් විචික්ඛණ්, විගතකථිකකථා වෙසාරණ් පපතනා අපරපච්චයා සිත්ථසාසනෙ භගවතනා එතදවොචු: “අභික්ඛන්තං භනෙන, අභික්ඛන්තං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන, නික්ඛන්තං වා උක්ඛන්තං වා, පටිච්ඡන්තං වා විවරෙය්‍ය, මුලුක්ඛන්තං වා මග්ගං ආවිකේශ්‍ය, අක්ඛිකාරෙ වා තෙලපඤ්ඤානං ධාරෙය්‍ය ‘චක්ඛමනො රූපානි දක්ඛිනාහි’ ති, එවමෙව. භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං භනෙන, භගවතනං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසකො නො භගවා ධාරෙතු අස්සනග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතෙ”ති.

15. අථ ඛො සොණස්ස කොළීවීසස්ස එතදහොසි: “යථා යථා ඛො අභං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අර්ක්ඛාවසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සංඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යනුනානං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි ව්‍යථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය” තති.

16. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි භගවතො නාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවතනං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිසු. අථ ඛො සොණො කොළීවීසො අවිරපක්කන්තොසු තෙසු අසීති යා ගාමිකසහස්සෙසු යෙන භගවා තෙහුපසංඝිතී. උපසංඝිතීත්වා භගවතනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො කොළීවීසො භගවතනං එතදවොච: “යථා යථානං භනෙන, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අර්ක්ඛාවසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සංඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, ඉච්ඡාමග්ගං භනෙන, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි ව්‍යථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං, පබ්බාජෙතු මං භනෙන, භගවා” ති. අලඪ ඛො සොණො කොළීවීසො භගවතො සිත්තිකෙ පබ්බජං. අලඪ උපසම්පදං.

17. අවිරුපසම්පන්නො ච පතායස්මා සොණො සීතචනෙ විතරති. තස්ස අච්චාරද්ධිවිරියස්ස චක්ඛමනො පාදා තීර්ථිංසු. චක්ඛමො ලොකිතෙන උට්ඨො තොති සෙය්‍යථාපි ගවාසානනං.

18. අථ ඛො ආයස්මනො සොණස්ස රතොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එචං චේතසො පරිචිතකෙතා උද්‍යාදි: “යෙ ඛො කෙචි භගවතො සාවකා ආරද්ධිවිරියා විතරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤානෙරං. අථ ච පත මෙ න අනුපාදය ආසවෙහි විත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පත මෙ කුලෙ හොගා, සක්කා හොගෙ ච භුඤ්ඤිතුං, පුඤ්ඤානි ච කාතුං. යනුනානං භිතායාවන්තිත්වා හොගෙ ච භුඤ්ඤෙය්‍යං. පුඤ්ඤානි ච කරෙය්‍ය” තති.

19. අථ ඛො භගවා ආයස්මනො සොණස්ස චේතසා චේතො පරිචිතක්ක මඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්ගිතො සීතචනෙ පාතුරහොසි.

14. දුටු දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති නුවණින් බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවික්ඛ්‍යා ඇති පහ වූ 'කෙසේ කෙසේ ද' යි පැවති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුසසුන්හි අනුන්ගේ උපකාර නො වුව මනා වූ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: "සවාමිහි, ඉතා යහපත් ය. සවාමිහි, ඉතා යහපත් ය. සවාමිහි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළු වුවහුව මාගිය යම් සේ කියන්නේ ද, 'ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු' ය' යි ගතදුරෙහි තෙල් පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය තෙමේ ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සවාමිහි, ඒ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තර ධර්මය ද අපොයාසී පුද්ගල භික්ෂුසමාසාද කරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවි තෙක් සරණ ගියා වූ උපාසකයන් කොට දරණසේත්වා" යි.

15. එකල්හි කොළිවිසසොණයන්ට "මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙසන ලද ධර්මය දැනීම ද, ගිහිගෙයි වසන්තහු විසින් එකානායයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛ්‍යලිඛිත වූ බ්‍රහ්මචර්යායෙහි හැසිරීම පහසු නො වේ. මම කෙස් රැවුල් බනා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවන්නෙහි නම් යෙහෙකැ" යි මේ සිත් වී ය.

16. ඉන් පසු ඒ අසුදහසක් ගම් වැස්සෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිකය ඉතා සතුටින් පිළිගෙණ අනුමෝදන් වී ග්‍රහස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණ කොට ගියහ. ඉක්බිති කොළිවිස සොණ තෙමේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ගිය නොබෝ වේලාවකදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කොළිවිස සොණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "සවාමිහි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙසනා කරණ ලද ධර්මය දැනීම ද එකානායයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛ්‍යලිඛිත වූ මේ බ්‍රහ්මචර්යායෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්තහුට පහසු නො වේ. සවාමිහි, මම කෙස් රැවුල් බනා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙහි. සවාමිහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණසේත්වා" යි සැලකෙළේ ය. කොළිවිස සොණතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලැබුයේ ය. උපසම්පදාව ලැබුයේ ය.

17. උපසපන් ඩිමෙන් තොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් සොණ තෙමේ සිතවනායෙහි වෙසෙ සි. බලවත් විශාස ඇති ව සත්මන් කරන්නා වූ ඒ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැළුණේ ය. සත්මන ගවයන් මරණ නැතක් සේ ලෙසින් නැවැරුණේ ය.

18. ඉක්බිති රතොගත වූ විවේකයට පැමිණ හුන්නා වූ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් විශාස ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එහෙත් මාගේ සිත උපාදාන රහිත ව (නාෂණාදුෂ්ට වශයෙන් අල්ලා නො ගෙණ) කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදේ. මාගේ හෙය් හොගයෝ ඇත්තාහු ම ය. සම්පත් අනුභව කරන්නටත් පින් කරන්නටත් හැකි ය. මම ගිහි බවට පෙරැළි සම්පත් අනුභව කරන්නෙමි නම්, පිණුන් කරන්නෙමි නම්. යෙහෙකැ" යි මෙසේ අදහසක් උපන්නේ ය.

19. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිතේ අදහස නම් සිතින් දූත බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ නෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ නෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ගිජුකුළුවව්වෙහි අතුරු දහන් ව සේත් සිතවනායෙහි පහළ වූ සේක.

20. අථ බො භගවා සම්මනුලෙහි භික්ෂුහි සද්ධිං සෙනාසනවාරිකං ආනික්ඛන්තො යෙනායසමතො සොණස්ස වඩ්ඛමො තෙනුපසඛකමි. අදදසා බො භගවා ආයසමතො සොණස්ස වඩ්ඛමං ලොභිතෙන පුට්ඨං. දිස්වාන භික්ෂු ආමන්තෙයි: “කස්ස ඛවායං භික්ඛවෙ, වඩ්ඛමො ලොභිතෙන පුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති. “ආයසමතො භන්තෙ, සොණස්ස අව්චාරද්ධි විරියස්ස වඩ්ඛමතො පාද භිජ්ජංසු. තස්සායං වඩ්ඛමො ලොභිතෙන පුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති.

21. අථ බො භගවා යෙනායසමතො සොණස්ස විහාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිං පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසිදි. ආයසමාපි බො සොණො භගවන්තං අභිවාදෙසා ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නං බො ආයසමන්තං සොණං භගවා ඵන්දවොච: “නනු තෙ සොණ, රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස ඵලං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘යෙ බො කෙවි භගවතො සාවකා අව්චාරද්ධිවිරියා විහරන්ති, අතං තෙසං අඤ්ඤාතරො. අථ ච පන මෙ ත අනුපාදය ආසවෙහි වින්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති බො පන මෙ භුලෙ නොගා. සකකා නොගෙ ච භුඤ්ජිතුං පුඤ්ඤති ච කාතුං. යනනු නාතං නිනායාවතතිත්වා නොගෙ ච භුඤ්ජිය්‍යං. පුඤ්ඤති ච කතරය්‍ය’ නති. ‘ඵලං භන්තෙ’ ති.

22. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, භුසලො තිං පුබ්බෙ අගාරිකභූතො විණාය තන්තිස්සරෙ?” ති. “ඵලං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යදි තෙ විණාය තන්තිස්සො අව්චායනා නොන්ති, අපි නු තෙ විණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා නොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යදි තෙ විණාය තන්තිස්සො අතිසිට්ඨා ගොන්ති, අපි නු තෙ විණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා නොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භන්තෙ” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යදි තෙ විණාය තන්තිස්සො තෙව අව්චායනා නොන්ති නාතිසිට්ඨා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිතා, අපි නු තෙ විණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා නොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “ඵලං භන්තෙ” ති.

23. “ඵලමෙව බො සොණ, අව්චාරද්ධිවිරියං උද්ධව්චාය සංවත්තති. අතිලීනවිරියං කොසජ්ජාය සංවත්තති. තසමානිග නිං සොණ, විරියසමනං¹ අභිට්ඨං. ඉන්ද්‍රියාතඤ්ඤ සමනං² පටිවිජ්ඣං. තත්ථ ච නිමිත්තං ගණ්හාති” ති. “ඵලං භන්තෙ” ති බො ආයසමා සොණො භගවතො පච්චස්සොසි.

24. අථ බො භගවා ආයසමන්තං සොණං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, ඵලමෙව සීතවතෙ ආයසමතො සොණස්ස පමුබ්බෙ අන්තර්ගතො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

20. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග සෙතාසන වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සක්මන වෙතට එළඹි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ලෙසින් වැඩුනු සක්මන දුටු සේක. දෑක භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැඩී ඇති මේ සක්මන කවරකුගේ ද?” “සවාමීනි, දැඩි සේ පටන් ගත් වීර්‍යය ඇති ව සක්මන් කරන්නා වූ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැවතේ ය. උන් වහන්සේගේ මේ සක්මන ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැඩුනේ ය.”

21. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ වෙහෙරට වැඩී සේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් සොණ ස්ථවිර තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සොණ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: “සොණ, රහොගත වූ විවේකයට පැමිණ හුන් නට ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් වීර්‍යය ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එකෙක් මාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිතයෙන් අල්ලා නො ගෙන කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදෙයි. මාගේ ගෙයි හොඟයෝ ඇත්තානු ම ය. සමපත් අනුනව කරන්න-වත් පින් කරන්නවත් හැක්කේ ය. මම ගිහිබවට පෙරුළී සමපත් අනුනව කරන්නෙමි නම්, පිණුන් කරන්නෙමි නම්, සෙගෙකැ” යි මේ සිත පතල වූයේ නො වේ ද?” “සවාමීනි, එසේ ය.”

22. “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? තෝ පෙර ගිහි වූයේ විණා වෘද්ධයෙහි දක්ෂ වූයෙහි ද?” “සවාමීනි, එසේ ය.” “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් තදින් අදහා ලද්දේ ඉතා තද වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමීනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා ලිහිල් වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමීනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කිමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා තද නො වූයේ ඉතා ලිහිල් නො වූයේ සමගුණයෙහි පිහිටියේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමීනි, එසේ වන්නී ය.”

23. “සොණ, එපරිද්දෙන් ම දැඩි ව ගත් වීර්‍යය උඩඟුවට පිණිස පවතී. ඉතා සැතවුනු (හැකුළු) වීර්‍යය කුසිතාවට පිණිස පවතී. සොණ, එකෙසින් තෝ වීර්‍යයාගේ සමබව ඉටා ගණුව. ඉදුරන්ගේ සමබව දැන ගණුව. එහි නිමිති ද ගණුව.” “සවාමීනි, එසේ ය” යි ආයුෂමත් සොණ ස්ථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

24. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට මේ අවවාදයෙන් අවවාද දී බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිම අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් සිත ව්‍යාපෘති ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ගිජු කුළුපව්වෙහි පතල වූ සේක.

25. අථ බො ආයස්මා සොණො අපරෙහ සමයෙන චිරිසසමනා අභිට්ඨාසි. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමනං පටිවිජ්ඣි. තත්ථ ච නිත්‍රිතනං අග්ගහෙසි. අථ බො ආයස්මා සොණො එකො වූපකට්ඨො අපසමතො ආනාපි පභිතතො, විකරතො න විරසොච යස්සත්ථය ඤාලපුත්තා සමමදෙච අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තද්දන්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජා මිත්වා. “ඛිණං ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණියං. තාපරං ඉත්තනායා” ති අබ්භඤ්ඤාසි.¹ අඤ්ඤානරො ච පනායස්මා සොණො අරතනං අගොයි.

26. අථ බො ආයස්මතො සොණස්ස අරතතාං පත්තස්ස එතදගොයි: “යනුනාහං හගවතො සිත්තිකෙ අඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං” නති. අථ බො ආයස්මා සොණො යෙන හගවා තෙහුපසංඝකම්. උපසංඝකම්භා හගවතාං අභිවාදෙත්වා එකමනාං නිසීදි. එකමනාං නිසින්නං බො ආයස්මා සොණො හගවතං එතදවොච.

27. “යො සො භතො, භික්ඛු අරතං ඛිණාසවො වුසිතවා කතං කරණියො මිහිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙත්වා පරිකම්භිතවසඤ්ඤාජනො සමමදඤ්ඤා විමුත්තො, සො ඡ ඨානාති අභිමුත්තො හොති: තෙකම්මොධි මුත්තො හොති. පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. උපාදනකම්යාධිමුත්තො හොති. වණ්ණකම්යාධිමුත්තො හොති. අසමොභාධිමුත්තො හොති.

28. “සියා බො පන භතො ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: ‘කෙචලං සද්ධාමත්තකං නුත අයමායස්මා නිසාය තෙකම්මොධිමුත්තො’ ති. න බො පනොං භතො, එචං දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො භතො, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණියො කරණියමත්තො? අසමනුපස්සතො කතස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගතො තෙකම්මොධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස විතදොසතො තෙකම්මොධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස විතමොහතො තෙකම්මොධිමුත්තො හොති.

29. “සියා බො පන භතො, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: ‘ලාභසකකාරජිලොකං නුත අයමායස්මා නිසාමයමාණො පටිච්චෙකාධි-මුත්තො’ ති. න බො පනොං භතො, එචං දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො භතො, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණියො කරණියමත්තො අසමනුපස්සතො කතස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස විතදොසතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස විතමොහතො පටිච්චෙකාධිමුත්තො හොති.

1. “අභිඤ්ඤාසි” ම ඡ සා.

2. “කරණියමත්තො” සි මු. ම ඡ සා. “කරණිය අත්තො” අංගුත්තරපාළි.

25. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ පසු කාලයෙහි වියතියාගේ සමබව ඉටි ය. ඉදුරන්ගේ සමබව දන්තේ ය. එහි නිමිති ද ගත්තේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ එකලා වූයේ වෙන් වූයේ නිරතුරු සිහි ඇත්තේ කෙලෙස් තවන වියතිය ඇත්තේ භාවනාවට යැවූ සිත් ඇති ව වාසය කරණුයේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, නිරුත්තර වූ මාග්ගිකමවයතිය කෙළවර කොට ඇති ඒ රහත්බව නොබෝ දිගකින් ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දූත ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට (ඊට) පැමිණ විසී ය. “ජාතියක්ෂය විය. බ්‍රහ්මර වැස නිමවන ලදී. සිවු මගින් කළ යුතු කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ” යි දන්තේ ය. ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ රහතුන් අතුරෙහි එක්තරා නමක් වී ය.

26. ඉක්බිති රහත්බවට පැමිණි ආයුෂමන් සොණ තෙරුන්ට “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි අභිත්තිය ප්‍රකාශ කරන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය. එකල ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමන් සොණ සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

27. “සවාමිනි, යම් ඒ මහණෙක් තෙමේ රහත් වූයේ ගෙවා දූමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇත්තේ වැස නිම කළ බ්‍රහ්මර ඇත්තේ සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇත්තේ බහා තැබූ බර ඇත්තේ පැමිණි රහත්බව ඇත්තේ ගෙවූ බවබැලුම් ඇත්තේ මනා කොට සිවුමගනුවණින් දූත මිදුනේ චේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කරුණු සයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කළේ වේ: නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. අභිත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. උපාදානක්ෂය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. වෘෂණාක්ෂය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. අසමෝහය (නිජිණය)* ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

28. “සවාමිනි, මෙහි ඇතැම් ආයුෂමනකුගට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ භුදෙත් (ප්‍රච්චේදප්‍රඥර්හිත) ශ්‍රද්ධාමාත්‍රයක් නිසා නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ දෙ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සවාමිනි, මේ ප්‍රකාශය මෙසේ නො දන යුතු ය. සවාමිනි, ගෙවා දූමු කාමාදිආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බ්‍රහ්මර ඇති සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් සිවුමගින් කළයුතු තවත් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ (භාවනා) කමියාගේ නැවත (කිරීමෙන්) වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් නෛෂ්ක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

29. “සවාමිනි, මෙහි කිසි ආයුෂමනකුගට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ ලාභසත්කාර කිරිතිය කැමැති වෙමින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ දෙ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සවාමිනි, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය. සවාමිනි, ගෙවා දූමු කාමාදිආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බ්‍රහ්මර ඇති සිවු මගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් කළ යුතු කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ. දෝෂය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ. මොහය ක්ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් ප්‍රච්චේකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ වේ.

* උපග්‍රන්ථ බලනු.

30. “සියා බො පන හතෙන, ඉබේකච්චස්ස ආයස්සෙනො ඵචමස්ස ‘සීලබ්බතපරාමාසං භුත අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්බාප-ඡ්ඤාධිමුත්තො”ති. න බො පනෙතං ඵලං දට්ඨබ්බං. භිණ්ණස්මා හතෙන, තිකඛු වුසිතවා සාතකරණියො කරණියමත්තන්තො අසමනුපස්සන්තො සත්තස්ස වා පතිවයං, බයා රාගස්ස චීතරාගතතො අබ්බාපඡ්ඤාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චීතදොසතතො අබ්බාපඡ්ඤාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චීතමොහතතො අබ්බාපඡ්ඤාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චීතරාගතතො උපාදුනකකියාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චීතදොසතතො උපාදුනකකියාධි-මුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චීතමොහතතො උපාදුනකකියාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චීතරාගතතො නණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චීතදොසතතො නණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චීතමොහතතො නණ්ණකකියාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බයා රාගස්ස චීතරාගතතො අසමමානාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස චීතදොසතතො අසමමානාධිමුත්තො හොති. බයා මොහස්ස චීතමොහතතො අසමමානාධි-මුත්තො හොති.

31. “ඵලං සමමා විමුත්තවිතතස්ස හතෙන, තිකඛුතො භුසා චෙපි චකඛු විඤ්ඤායො රූපා චකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සා-නුපස්සති. භුසා චෙපි සොනවිඤ්ඤායො සද්දං -පෙ- සාණ්විඤ්ඤායො ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්හවිඤ්ඤායො රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායො ථේරාට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤායො ඛම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති.

32. “සෙය්‍යථාපි හතෙන, සෙලො පබ්බතො අච්ඡද්දො අසුසිරො ඵකසනො, පුරුසාමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡියො භුසා වාතවුට්ඨී, නෙව නං සඤ්ඤාමෙය්‍ය, න සමපකමෙය්‍ය, න සමපච්චෙය්‍ය, පච්ඡිමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡියො භුසා වාතවුට්ඨී -පෙ- උත්තරාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡියො භුසා වාතවුට්ඨී -පෙ- දකුණිණාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡියො භුසා වාතවුට්ඨී, නෙව නං සඤ්ඤාමෙය්‍ය, න සමපකමෙය්‍ය, න සමපච්චෙය්‍ය, ඵචමෙව බො හතෙන, ඵලං සමමා විමුත්තවිතතස්ස තිකඛුතො භුසා චෙපි චකඛු විඤ්ඤායො රූපා චකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකත-මෙවස්ස විතතං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා චෙපි සොනවිඤ්ඤායො සද්දං -පෙ- සාණ්විඤ්ඤායො ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්හ-විඤ්ඤායො රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායො ථේරාට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤායො ඛම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතතං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විතතං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපත්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති” ති.

30. “සමාමිති, මෙහි කිසි ආයුෂ්මිනායුතං ‘මේ ආයුෂ්මත් තෙමේ එකානන්තයෙන් පිලබ්බතප රාමාසය ආරවයයෙන් ගණිමින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ඥෙ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සමාමිති, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය. සමාමිති, ගෙවා දුමු භාමාදි ආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බමසර ඇති සිවුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ තමන් විසින් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ඝෂය විමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය විමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය විමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් රහත් වූයේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය විමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් උපාදානක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය විමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් උපාදානක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය විමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් උපාදානක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය විමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් තාමණ්ණක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය විමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් තාමණ්ණක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය විමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් තාමණ්ණක්ෂයය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය විමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය විමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය විමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් අසමේවාහය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

31. “සමාමිති, මෙසේ මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති රහත් මහණහුගේ ඇස්තමුටට ඉදින් වකඛුච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් (දිව්‍යමය වූ හෝ) රූපයෝ පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත් (නො මිනිත්.) ඒ රහත්හුගේ සිත අරමුණ හා අමුග්‍රිත වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වේ. ඒ අරමුණේ විනාශය ද දකි යි. සොතච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු බලවත් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ගක්ඛයෝ -පෙ- ජීව්‍යාච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රසයෝ -පෙ- කායච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ථොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ධම්මයෝ සිත් තමුටට පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත මැඩ නො ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත අමුග්‍රිත වූයේ ම පිහිටියේ නිසල බවට පැමිණියේ වේ. ඒ බම්බාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි යි.

32. “සමාමිති, නුභා සිදුරු රහිත වූ මහසිදුරු රහිත වූ එකඝන වූ ගල්පච්චෙක් (මේ ද), බලවත් වාතමේඝයෙක් පෙරදිගින් එන්නේ, ඒ පච්චිතය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, හාත්පසින් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙටුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, බලවත් වාතමේඝයෙක් පැහැදිගිනි එන්නේ ද -පෙ- බලවත් වාතමේඝයෙක් උඩුරුදිගින් එන්නේ ද, -පෙ- බලවත් වාතමේඝයෙක් දකුණුදිගින් එන්නේ ද, ඒ පච්චිතය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, කොසි අතිනුත් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙටුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, සමාමිති, එපරිද්දෙන් මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති ඒ රහත්හුගේ ඇස් තමුටට වකඛුච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රූපයෝ පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුග්‍රිත නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වේ. රූපාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි යි. සොතච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ගක්ඛයෝ -පෙ- ජීව්‍යාච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් රසයෝ -පෙ- කායච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ථොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝච්ඡිකුණයෙන් දන යුතු වූ බලවත් ධම්මයෝ සිත් තමුටට පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුග්‍රිත නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වේ. බම්බාරම්භණයාගේ විනාශය ද දකි යි.

33. “නෙකබමමං අභිමුත්තස්ස පච්චෙකඤ්ච වෙනසො,
අඛණ්ඩපඤ්ඤානිමුත්තස්ස උපාද්දනකම්මස්ස ව;
නණ්ණකම්මානිමුත්තස්ස අසමෙවාහඤ්ච වෙනසො,
දිස්සා ආයනනුපපාදං සමමා විත්තං විමුච්චති.
34. නාස්ස සමමා විමුත්තස්ස සන්තවිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිවයො නත්ති කරණේයං න විජ්ජති.
35. සෙලො යථා එකස්සො වානෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සංඝා ගඤ්ඤා එස්සා ව කෙවලා;
ඉට්ඨා ධම්මා අතිට්ඨා ව නප්පවෙධෙහති නාදිනො,
සිතං විත්තං විපාමුත්තං වයඤ්ඤානුපස්සති” ති.

36. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “එවං බො භික්ඛවෙ, කුලපුත්තා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොහති. අස්සො ච ථූතො. අත්තා ච අනුපකීර්තො. අථ ච පතිධෙකවෙච මොඤ්ජුරිසා හසමානකා¹ මඤ්ඤා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොහති. තෙ පච්ඡා විසාතං ආපර්ජනති” ති.

37. අථ බො භගවා ආයස්මත්තා සොණං ආමනෙත්ති: “ඤා බො සි සොණ, සුඛමාලො. අනුජානාමි තෙ සොණ, එකපලාසිකං උපාහන” ති. “අනං බො භතෙන, අසීතිසකට්ඨාගෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජිතො සත්තනත්තිකඤ්ච අණීකං. අථානං භතෙන, එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි², තස්ස මෙ භවිස්සාහති වත්තාරො: ‘සොණො කොළිචිසො අසීතිසකට්ඨාගෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජිතො සත්තනත්තිකඤ්ච අණීකං. සො දුතායං එකපලාසිකාසු උපහනාසු සත්තො’ ති. සථෙ භගවා භික්ඛුසමස්ස අනුජානිස්සති, අහමි පරිභුඤ්ජිස්සාමි. තො වෙ භගවා භික්ඛුසමස්ස අනුජානිස්සති, අහමි න පරිභුඤ්ජිස්සාමි” ති.

38. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකපලාසිකං උපාහනං. න භික්ඛවෙ, දිගුණං උපාහනං ධාරෙතබ්බා. න තිගුණං උපාහනං ධාරෙතබ්බා. න ගණ්ඨගණ්ණපාතනා³ ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආප්පති උක්ඛට්ඨස්සා” ති.

39. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බනිලිකා⁴ උපාහනායො ධාරෙතති. -පට- සබ්බපීතිකා⁵ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බලොහිතීකා⁶ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමඤ්ජුර්ථිකා⁷ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බකණ්ණා⁸ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමහාරසිගරත්තා උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමනානාමරත්තා උපාහනායො ධාරෙතති. මනුස්සා උඤ්ඤායනති, භීෂනති, විපාචෙහති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමනොගිනො” ති.

1. “හසමානකා” ම. ස. ස., PTS ම නු ප. නො වී. “හසමානා” අට්ඨකථා.

2. “අථානං හතෙන එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි” ති සීහලකර-පොඤ්ඤානු න දිසස්සෙ, මරමරකකර පොඤ්ඤා “උපාහනං” න දිසස්සෙ.

3. “ගුණංගුණ්ණපාතනා” ම ඡ සං.

4. “සබ්බනිලිකායො” අ වී. ම නු ප. නො වී. ඡ වී.

5. “සබ්බපීතිකායො” ම නු ප. අ වී. නො වී. ඡ වී.

6. “සබ්බලොහිතීකායො” ම නු ප. අ වී. නො වී. ඡ වී.

7. “මඤ්ජුර්ථිකායො” ම නු ප. අ වී. නො වී. ඡ වී.

8. “මඤ්ජුර්ථිකා” ම ඡ සං. ම නු ප. අට්ඨකථා.

8. “සබ්බකණ්ණායො” ම නු ප. අ වී. නො වී. ඡ වී.

33. “නෙකමමය, සිත්ති ප්‍රවේකය, අබ්‍යාපර්ක්කය, උපාදානකය, තණ්හකය, සිත්ති අසමොගය (ගතනම් ඇති රතත්ඛව) අවබෝධ කොට සිටියා වූ රතත්තයේ සිත ආයතනයන්ගේ ඉපදීම (පිටසංඝාතා වසයෙන්) දැක මනා කොට (ඵලසමාපත්ති වසයෙන්) මිදේ. (නිවන්අරමුණෙහි පිහිටයි යු සේසි.)

34. ඵලසමාපත්තිවසයෙන් මනා කොට මිදුනු සන්තූන් සිත් ඇති ඒ රතත් මහණනුට කල කමයාගේ නැවැත වැඩීමෙන් නැත්තේ ය. සිවුමගින් (තවත්) කටයුත්තෙන් විදුමාන නො වේ.

35. එකසත වූ ගල්පච්චේත් සිවුදිගින් හමන හුලගින් යම් සේ නො සැලේ ද, එපරිද්දෙන් සියලු රූප, සද්ද, ගන්ධ, රස, ඵොට්ඨබ්බ යන ආරමමණයෝ ද, ඉෂට වූ තෝ අනිෂට වූ ධර්මාරමණයෝ ද රතතුන් වහන්සේගේ සිත කවිසිත නො කෙරෙත් ඒ රතත්තයේ සිරි වූ මැනවින් කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනු සිත විනාශය ද දකි යි.*”

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මෙසේ කුලපුත්‍රයෝ රතත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. අභීය ද කියන ලද්දේ ය. (මම රතත්මි සි මෙසේ ව්‍යසංස්කර්මයයෙන්) තෙමේ ද නො එළවන ලද්දේ ය. එහෙත් මෙහි ඇතැම් හිස් පුරුෂයෝ සිතහසෙන්නවුන් මෙන් රතත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔහු පසු ව දුඃච පැමිණෙත්” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

37. නැවැත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සොණ, තෝ සිසුමැලි ය. සොණ, තට එක් පටලයක් (පටක්) ඇති වහනක් අනුදනිමි” යි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් ඇමතු සේක. “සාමිනි, මම අසුගැල්බරක් මසුරන් ද (එක් අණිකයක් වූ ඇතකු හා ඇතියන් සදෙනකුන් ඇති) ඇත් අණික සතක් ද නැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වීම, දැන් මම එක්පටවහනක් දරන් නෙමි නම්, ඒ මට ‘කොළීඵිස සොණ තෙමේ අසුගැල්බරක් මසුරන් ද ඇත් අණික සතක් ද නැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය. ඒ මේ සොණ තෙමේ දැන් එක් පටක් ඇති වහන්හි ඇලුණේ ය’ යි කියන්නෝ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයානට අනුදන්තා සේක් නම්, මමත් පරිනොග කරන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු සංඝයානට නො අනුදන්තා සේක් නම්, මමත් පරිනොග නො කරන්නෙමි” යි.

38. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ භාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, එක්පටක් ඇති වහනක් අනුදනිමි. මහණෙනි, දෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තුන් පටට වැඩි පට ඇති වහන් ද නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

39. එකල්හි සපහ මහණෝ සච්ච (සියල්ල) නිල් (පැහැයෙන් යුත්) වහන් දරන්. -පහ- සමීරන්වන් වහන් දරන්. සමීරන් වහන් දරන්. සමීමදට-වන් වහන් දරන්. සමිකච වහන් දරන්. සමිපතගිවන් (රත්වැයක් පිටිපැහැ යුත්) වහන් දරන්. මුසු වූ (තෝ රත්පියුම්මල්පෙති) පැහැ යුත් වහන් දරන්. මිනිස්සු (මොහු) “කාමනොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

40. නගවතො එතමන් ආරොචෙත්සු: “න භික්ඛවෙ, සබ්බන්තිලිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න සබ්බපිනිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බලොභිනිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමසෙස්සට්ඨිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බකණ්ණා උපානනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමනාරඞ්ගරත්තා උපානනා මාරෙතබ්බා. න සබ්බමනාමරත්තා උපානනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

41. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිලිකවට්ටිකා¹ උපානනායො මාරෙතති. -පෙ- පීනකවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. ලොභිතකවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. මසෙස්සට්ඨිකවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. කණ්ණවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. මනාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. මනාමරත්තවට්ටිකා උපානනායො මාරෙතති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිනො” ති.

42. නගවතො එතමන් ආරොචෙත්සු: “න භික්ඛවෙ, නිලිකවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න පීනකවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න ලොභිතකවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න මසෙස්සට්ඨිකවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න කණ්ණවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න මනාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න මනාමරත්තවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

43. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු බලලිකබද්ධා² උපානනායො මාරෙතති. -පෙ- පුට්ඨබද්ධා උපානනායො මාරෙතති. පාලිගුණ්ණිමා උපානනායො මාරෙතති. තුලපුණ්ණිකා³ උපානනායො මාරෙතති. නිත්තිර පත්තිකා උපානනායො මාරෙතති. මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා⁴ උපානනායො මාරෙතති. අජ්චිසාණවට්ටිකා⁵ උපානනායො මාරෙතති. විච්ඡිකාලිකා උපානනායො මාරෙතති. මොරපිස්සපරිසිබ්බිකා⁶ උපානනායො මාරෙතති. චිත්‍රා උපානනායො මාරෙතති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිනො” ති.

44. නගවතො එතමන් ආරොචෙත්සු: “න භික්ඛවෙ, බලලිකබද්ධා උපානනා මාරෙතබ්බා. -පෙ- න පුට්ඨබද්ධා උපානනා මාරෙතබ්බා. න පාලිගුණ්ණිමා උපානනා මාරෙතබ්බා. න තුලපුණ්ණිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න නිත්තිරපත්තිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න අජ්චිසාණවට්ටිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න විච්ඡිකාලිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න මොරපිස්සපරිසිබ්බිකා උපානනා මාරෙතබ්බා. න චිත්‍රා උපානනා මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛවස්සා” ති.

1. “නිලිකවට්ටිකා” ම ඡ සං. එන් පිතකාදිපු ව සබ්බන් වදනිකා² නි දිස්සතෙ.

2. “බලලිකබද්ධා” ම ඡ සං. P T S. ම හු ට. ජම්. නො වී.

3. “තුලපුණ්ණිකා” නො වී. 4 - 5. “බද්ධිකා” සී. මු. “බන්ධිකා” P T S.

5. “අජ්චිසාණවද්ධිකා” අට්ඨකථා. 6. “මොරපිච්ඡපරිසිබ්බිකා” ම ඡ සං.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, සච්ඡිල් වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- සච්චන්වන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චතු වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චද්වන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චඵ වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චඤ්ඤා වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුළාආවාත් වේ” යි.

41. ඵකල්හි සවගමනණේ නිල් වැටි = වර (වරපට) ඇති වහන් දරන්. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් දරන්. රතුවර ඇති වහන් දරන්. මදවන් වර ඇති වහන් දරන්. කළුවන් වර ඇති වහන් දරන්. පතලවන් වර ඇති වහන් දරන්. මුසු වූ පාඨා යුත් වර ඇති වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහිත් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, නිල් වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. රතුවර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මදවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. කළුවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. පතලවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මුසු වූ පාඨා යුත් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුළාආවාත් වේ” යි.

43. ඵකල්හි සවගමනණේ විචම් වසාලන වර ඇති වහන් දරන්. -පෙ- කෙණ්ඩය වසාලන සේ මැසූ වහන් දරන්. පිටිපා වසාලන වහන් දරන්. පුලන් පුරවා මැසූ වහන් දරන්. තිත්වට්ටිපියාපතින් පිරියම් කළ වහන් දරන්. මැඩෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර (දෙපැත්තෙහි = පය දෙපැත්තිලි අවුළුවන නැත) යොදා කළ වහන් දරන්. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් දරන්. ගෝනුසුනකුටු ආකාරයෙන් වර යොදා කළ වහන් දරන්. මොනරපිල්වලින් මසා කළ වහන් දරන්. පිසිතුරු (වර ඇති) වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහිත් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, විචම් වසාලන වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- කෙණ්ඩය දක්වා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පිටිපා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පුලන් පුරවා මැසූ වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිත්වට්ටිපියාපතින් පිරියම් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. එළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. ගෝනුසුනකුටු ආකාරයෙන් වර යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. මොනරපිල්වලින් මසා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. පිසිතුරු වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුළාආවාත් වේ” යි.

45. තෙන ඛො උත සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීභවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. -පෙ- ව්‍යංග්ගවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. දීපිවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. අජ්නවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. උදදවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. මජ්ඣාරවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. කාලකවමිපරික්ඛවා උපාහනායො ඩාරෙන්නි. උළුකවමිපරික්ඛවා¹ උපාහනායො ඩාරෙන්නි. මහුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමතොගිනො” තී.

46. භගවතො එතමන් ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, සීභවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. -පෙ- න ව්‍යංග්ගවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න දීපිවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න අජ්නවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න උදදවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න මජ්ඣාරවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න කාලකවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො. න උළුකවමිපරික්ඛවා උපාහනා ඩාරෙතබ්බො, යො ඩාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” තී.

47. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං තිවාසෙත්වා පතනච්චරං ආදය රාජගහං පිණ්ඩාය පාපිහි අඤ්ඤානරෙන භික්ඛුනා පච්ඡාසමණෙන. අථ ඛො සො භික්ඛු බඤ්ඤානො භගවතං පිටඨිතො. පිටඨිතො අනුබ්බි.

48. අදදසා ඛො අඤ්ඤානරො උපාසකො ගණඛගණුපාහනං² ආරොභිත්වා භගවතං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපාහනා ඔරොභිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එතදවොච: “කිස්ස භනෙත අයෙයා බඤ්ඤති” තී. “පාදු මෙ ආවුසො එලිතා” තී.³ “ගඤ්ඤ භනෙත, උපාහනායො” තී. “අලං ආවුසො, පටිකඛින්නා භගවතා ගණඛගණුපාහනා” තී. “ගණඛාතෙතා භික්ඛු උපාහනායො” තී.

49. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්වා: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔමුක්කං ගණඛගණුපාහනං. න භික්ඛවෙ, නවා ගණඛගණුපාහනා ඩාරෙතබ්බො, යො ඩාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” තී.

50. තෙන ඛො උත සමයෙන භගවා අජ්ඣාකාසෙ අනුපාහනො වඞ්කමති, “සත්ථ අනුපාහනො වඞ්කමති” තී පෙරාපි භික්ඛු අනුපාහනා වඞ්කමන්ති.

51. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඞ්කමිතොනෙ පේරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඞ්කමිතොනෙසු සඋපාහනා වඞ්කමන්ති, යෙ තෙ භික්ඛු අපටිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඞ්කමිතොනෙ පේරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඞ්කමිතොනෙසු සඋපාහනා වඞ්කමිස්සන්ති” තී.

52. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසු, “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඞ්කමිතොනෙ පේරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඞ්කමිතොනෙසු සඋපාහනා වඞ්කමන්ති ?” තී. “සච්චං භගවා.”

1. “පුට්ඨවමිපරික්ඛවා” ම ඡ සං. 2. “ගණඛගණුපාහනා” ම හු ර. අ ඩි. ජ ඩි. තො ඩි.

2. “ගුණඛගණුපාහනා” ම ඡ සං.

3. “එලිතාති” සී හු.

45. එකල්හි සවගමනණෝ සිහසුම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. ලෙහෙනසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මහමුහුණු (මහමුණු) සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

46. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, සිහසුම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. ලේනසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. මහමුහුණුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැරැයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ කැටු ව යන එක්තරා මහණකු සමග රජගහනුවරට පිඬු පිණිස වැඩි සේක. ඒ මහණ ගෙමේ කොර ගසමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසු පස ලුහුවැද ගියේ ය.

48. එකල්හි එක්තරා උපාසකයෙක් සිටුවටක් ඇති වහන් ලා එන්නේ වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දැක වහන් මුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ ඒ මහණනු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණනු සකසා වැඳ මෙය කීයේ ය: “සවාමීනි, ආයුධී තෙමේ කුමක් නිසා කොර ගසයි ද?” යි. “ඇවැත්නි, මාගේ පතුල් පැළෙනේ ය.” “සවාමීනි, එසේ නම් මෙන්න වහන්.” “ඇවැත්නි, වුව මනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුවට වහන් ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලදී.” “මහණ, මේ වහන් ගණුව.”

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, පරිනොගයෙන් මුදු ඉවත් කළ පටගණන් ඇති වහන් අනුදැනිමි. මහණෙනි, පටගණන් ඇති අළුත් වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

50. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළිමහන්හි වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේක. “ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේකැ” යි ස්වර් භික්ෂුහු ද වහන් රහිත ව සක්මන් කෙරෙත්.

51. ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්වර් භික්ෂුහු වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවගමනණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත්. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද ඔහු “ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්වර් භික්ෂුහු වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් සවග මනණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

52. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්වර් භික්ෂුහු වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවග මනණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත් ල. ට සැබෑ ද?” “භාග්‍ය වතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

53. විගර්හි බුද්ධො භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සත්ථරි අනුපාහනෙ වසිත්මානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වසිත්ම මානෙසු සඋපාහනා වසිත්මිසානති? ඉමෙහි නාම භික්ඛවෙ, ගිහී කාම හොගිතො ඔද්භවස්නා¹ අභිජ්චනිකස්ස සිප්පස්ස කාරණං ආචරියෙසු සගාරවා සප්පතිස්සා² සහාගච්ඡන්තිකා විහරිස්සන්ති. ඉධිධො භා භික්ඛවෙ, සොහෙට්ඨ, යං භුජෙහ ඵලං සවාකයානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා ආචරියෙසු ආචරියමනෙතසු උපර්කායෙසු උපර්කායමනෙතසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසහාගච්ඡන්තිකා විහරෙස්සාථ?

54. තෙන භො භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කතවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ආචරියෙසු ආචරියමනෙතසු උපර්කායෙසු උපර්කායමනෙතසු අනුපාහනෙසු වසිත්ම මානෙසු සඋපාහනෙත වසිත්මිතබ්බං. යො වසිත්මියස, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. න භික්ඛවෙ³, අර්කාරාමෙ උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙයස, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා”ති.

55. තෙන භො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො පාදභිලාඛාධො හොති. භික්ඛු තං භික්ඛුං⁴ පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛාමෙතති. අදදසා භො භගවා සෙනාසනවාරිකං ආතිණ්ණිනො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛාමෙතෙන. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො ආඛාධො” ති. “ඉමස්ස භතෙන ආයස්මතො පාදභිලාඛාධො. ඉමං මයං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරමපි පස්සාවමපි තික්ඛාමෙමො”ති.

56. අථ භො භගවා ඵතස්මිං නිදනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස පාද වා දුක්ඛා, පාද වා ඵලිතා, පාදභිලො වා ආඛාධො⁵, උපාහනං ධාරෙතු” තති.

57. තෙන භො පන සමයෙන භික්ඛු අධොතෙහි පාදෙහි මඤ්චමපි පිඨමපි අභිරුද්ධතති. විවරමපි සෙනාසනමපි දුස්සති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ඉද්දති මඤ්චං වා පිඨං වා අභිරුද්ධස්සාමි ති උපාහනං ධාරෙතු’ තති.

58. තෙන භො පන සමයෙන භික්ඛු රතතිසා උපොසථග්ගමපි සන්තිසඡ්ඡමපි ගච්ඡන්තා අකිකාරෙ බාණ්ණමපි කණ්ටකමපි අකකමතති. පාද දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අර්කාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං උක්ඛං පදීපං කත්තරදණ්ඩ” තති.

1. “ගිහී ඔද්භවස්මනා” ම ඡ සං.

2. “සප්පතිස්සවා” සි මු.

3. “න ව භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. P T S.

4. “තං භික්ඛු” ම ඡ සං.

5. “පාදභිලාඛාධො වා” සි

53. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ ශාක්‍යයන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථවිරහික්‍ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඔවුන්ට) ගැරවු සේක. “මහණෙනි, සුදුපිළි අඳින්නා වූ කාමහොභි වූ මේ ගිහියෝ දිව පැවැත්වීමට සුදුසු වූ ගිලා තෙතුවෙන් ඇදුරන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත ව ආදරසහිත ව සමාන පැවැතුම් ඇති ව වාසය කරන්නාහු ය. මහණෙනි, ඉඳින් තෙපි මෙසේ මනා කොට දෙසූ ශාසනයෙහි පැවිදි ව ඇදුරන් කෙරෙහි ඇදුරන් පමණ වුවන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් කෙරෙහි ගෞරව රහිත ව ආදර රහිත ව නො සමපැවැතුම් ඇති ව වසන්නහු නම්, මෙහි තෙපි හොඳිනු ද?

54. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ -පෙ-” යි ගරතා දූතාමි කතා කොට “මහණෙනි, ඇදුරන් පමණ වුවන් උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි වහන් සහිත ව සක්මන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් (එසේ) සක්මන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්‍ය වේ. මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා-ආචාර්‍ය වේ” යි හික්‍ෂුන් ඇමතු සේක.

55. එකල්හි එක්තරා මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු ලියලන ආබාධයෙක් වේ. හික්‍ෂුහු ඒ මහණකු වට කොට (ඔසොවා) ගෙණ මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්. සෙනාසනවාසිකාවෙහි වසින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකු ඔසොවා ගෙණ මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්නා වූ ඒ හික්‍ෂුන් දුටු සේක. දූත ඒ හික්‍ෂුන් වෙතට වැඩි සේක. වැඩි “මහණෙනි, මේ මහණ කුගේ ආබාධය කිනම් ද” යි ඒ හික්‍ෂුන් අතින් අසා විදාළ සේක. “සාමිනි, මේ මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් වේ. අපි මොහු ඔසොවා ගෙණ මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවමු” යි.

56. ඉක්මිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දූතාමි කතා කොට “මහණෙනි, යම් මහණකුගේ පාදයෝ දුක් ඇත්තාහු හෝ වෙත් ද, පතුල් පැළෙන් හෝ වේ ද, පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් හෝ වේ ද, එකල්හි වහන් දරන්නට අනුදැනිමි” යි හික්‍ෂුන් ඇමතු සේක.

57. එකල්හි හික්‍ෂුහු නො සේදු පාවලින් යුක්ත ව ඇඳට ද පුටුවට ද නගිත්. සිවුර ද සෙනසුන ද කිලිපි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය පැළකළහ. “මහණෙනි, ‘දැන් ඇඳට හෝ පුටුවට නගින්නෙමි’ යි වහන් දරන්නට අනුදැනිමි” යි.

58. එකල්හි හික්‍ෂුහු රාත්‍රියෙහි පොතෝගෙට ද රැස් ව හිඳිනා තැනට ද යන්තෝ අකිකාරයෙහි උල් ද කටු ද පාගති. පාදයෝ වෙදනා සහිත වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන්, ගිහි හුලක්, පහනක්, සැරයටියක් දරන්නට අනුදැනිමි” යි.

60. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනා උට්ඨාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවණානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං හයකථං සුද්ධිකථං අනාකථං පානකථං වස්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගතකථං ඤ්ඤිතකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රියකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකඤ්ඤාසංසම්ප්පාදකඤ්ඤා ඉති හවාහවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අකකම්පි මාරෙනති, භික්ඛුරි සමාධිමා වාචෙහති.

61. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උරුක්ඛායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනා උට්ඨාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවණානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං - පෙ - ඉති හවාහවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අකකම්පි මාරෙස්සනති. භික්ඛුරි සමාධිමා වාචෙස්සනති” ති.

62. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං ආරොචෙස්සං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිනා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනා උට්ඨාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිතිනං තීරවණානකථං කපේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං චෝරකථං - පෙ - ඉති හවාහවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අකකම්පි මාරෙනති, භික්ඛුරි සමාධිමා වාචෙහති?” ති. “සච්චං භගවා”.

63. විගරති බුද්ධො නගවා - පෙ - විගරතිනා බමම්. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, කට්ඨපාදකායො ධාරෙතඤ්ඤා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛකථස්සා” ති.

64. අථ බො නගවා ඤාණසෙය්‍යාසංචාරතං විහරිතා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බත වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී කදවසරි. තත්තසුදං නගවා බාරාණසියං විහරති ඉධිසනිතො මිහදයෙ.

65. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “නගවතා කට්ඨපාදකා පටිකඤ්ඤා” ති කාලතරුණෙ ඡේදපෙතො කාලපතනපාදකායො ධාරෙතති. තාති කාලතරුණාති ජිනනාති මිලායනති. මනුස්සා උරුක්ඛායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සත්ත්වතනියා කාලතරුණෙ ඡේදපෙතො කාලපතනපාදකායො ධාරෙස්සනති? තාති කාලතරුණාති ජිනනාති මිලායනති. ඵකිත්ථියං සමණා සත්ත්වතනියා ජීවං විහෙසෙහති” ති.

66. අස්සෙස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුක්ඛායනානං ඩියනනානං විපාවෙනනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං ආරොචෙස්සං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කාලතරුණෙ ඡේදපෙතො කාලපතනපාදකායො ධාරෙතති. තාති කාලතරුණාති ජිනනාති මිලායනති”? ති. “සච්චං භගවා.”

60. එකල්හි සචගමනණේ රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දූවවහන් පය ලා ගෙණ උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා කරමින් එළිමහනෙහි සක්මන් කෙරෙත්. - එනම්: රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා භයකථා ආනාතකථා පානකථා වහ්නුකථා සයනකථා මාලාකථා ගකිකථා ඥතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා ශූරකථා වීරිකථා කුමනස්ථානකථා (පැන්තොට හා පැන් ගෙණෙන දැසින් පිළිබඳ කථා) පුළුප්‍රෙනකථා නානාකථා ලොකනිමාණ-කථා සමුද්‍රකථා වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කථා යන මොහු ය. පණුවන් ද පාගා මරත්. හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත්.

61. ආශාරතිත යම් ඒ හික්කුහු වෙත් ද, ඒ හික්කුහු “සචගමනණේ කෙසේ නම් රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දූව වහන් පය ලා ගෙණ උස්-හඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා - එනම්: රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කතා යන තිරිසන් කතා කරමින් එළිමහනෙහි සක්මන් කරත් ද, පණුවන් ද පාගා මරත් ද, හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කරත් දැයි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

62. ඉක්බිති ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, සචගමනණේ රු අලුයම් නැගිට දූවවහන් පය ලා ගෙණ උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදූරුම් තිරිසන් කතා - රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩිම හා නො වැඩිම පිළිබඳ කතා යන මේ තිරිසන් කතා කියමින් එළිමහනෙහි සක්මන් කරත් යහු සැබෑ ද? පණුවන් ද පාගා මරත්. හික්කුන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත් ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”.

63. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගර්භා කළයෙක -පෙ- ගර්භා දෑමැති කතා කොට “මහණෙනි, දූවවහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නෝ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි හික්කුන් ඇමතු සේක.

64. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති වාක් කල් රජගහ හුවර වැඩ වාසය කොට බරණැස් බලා වාරිකා කළ සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේත් බරණැස් හුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස් මිගදය නම් වූ ඉසිපතනගෙයෙහි වසන සේක.

65. එකල්හි සචගමනණේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූව වහන් තහනම් කරණ ලද” යි තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කළ පාදකා = වහන් දරත්. ගොඩ සිඳින ලද ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කළ වහන් දරත් ද? කපා දමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ එකිනිසිට වෙලත්” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

66. හික්කුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙය කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව අසා. එකල්හි ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, සචග මහණේ තරුණ තල්ගස් කපවා තල්පතින් කළ වහන් දරත් ල. කපා දමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ ල. ඒ සැබෑ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

67. විහරති බුද්ධො හගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා තාලතරුණේ ඡේදපෙත්වා තාලපත්තපාදකායො ධාරෙස්සන්ති. ? තාති තාලතරුණාති ජිනනාති මිලායන්ති. ජීවසඤ්ඤිනො හි භික්ඛවෙ, මනුස්සා රුකඛසමි, තෙතං භික්ඛවෙ, අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙති: ‘න භික්ඛවෙ, තාලපත්තපාදකා ධාරෙත්තබ්බා. යො ධාරෙස්ස, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා’ හි.

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “නගවතා තාල-පත්තපාදකා පටිකක්ඛන්තා” හි වෙළුනරුණේ ඡේදපෙත්වා වෙළුපත්තපාදකායො ධාරෙන්නති. තාති වෙළුනරුණාති ජිනනාති මිලායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඕසන්ති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්කපුත්තියා වෙළුනරුණේ ඡේදපෙත්වා වෙළුපත්තපාදකායො ධාරෙස්සන්ති ? තාති වෙළුනරුණාති ජිනනාති මිලායන්ති. එක්ඤ්ඤං සමණා සක්කපුත්තියා ජීවං විතෙසෙන්නති” හි.

69. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඕසන්තානං විපාවෙන්තානං. අපි ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්මිං ආරොචෙත්සු -පෙ- “න භික්ඛවෙ, වෙළුපත්තපාදකා ධාරෙත්තබ්බා. යො ධාරෙස්ස, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” හි.

70. අපි ඛො හගවා බාණ්ණසීයං යථාභිරත්තං විහරිත්වා යෙන හඤ්ඤං තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බිත වාරිකං වරමානො යෙන හඤ්ඤං තදවසරි. තත්තසුදං හගවා හඤ්ඤෙ විහරති ජාතියාවතෙ.

71. තෙන ඛො පන සමයෙන හඤ්ඤා භික්ඛු අනෙකවිතිනං පාදකමණ්ඩනානුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති. තිණපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. මුඤ්ඤපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. බබ්බජපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. හින්නාලපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. කමලපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. කම්බලපාදකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්නතිපි. රිඤ්ඤානි උදෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිත්තං අධිපඤ්ඤං.

72. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තා තෙ උජ්ඣායන්ති, ඕසන්ති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම හඤ්ඤා භික්ඛු අනෙකවිතිනං පාදකමණ්ඩනානුයොගමනුසුත්තා විහරස්සන්ති ? තිණපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? මුඤ්ඤපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? බබ්බජපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? හින්නාලපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? කමලපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? කම්බලපාදකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? රිඤ්ඤානි උදෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිත්තං අධිපඤ්ඤං” හි. අපි ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්මිං ආරොචෙත්සු.

73. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ, හඤ්ඤා භික්ඛු අනෙකවිතිනං පාදකමණ්ඩනානුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති ? තිණපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? මුඤ්ඤපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? බබ්බජපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? හින්නාලපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? කමලපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? කම්බලපාදකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්නතිපි ? රිඤ්ඤානි උදෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිත්තං අධිපඤ්ඤං ?” හි. “සච්චං හගවා.”

67. භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුනු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් කරවා තල්පතින් කළ වහන් දරන් ද? ගොඩ කරා දැමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මහණෙනි, මිනිස්සු ගස්වල පණ ඇත්තානු ය යන කල්පනා ඇත්තෝ වෙත්. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ-” ගරුභා දහෑමි කතා කොට “මහණෙනි, තල්පතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

68. එකල්හි සවගමනණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තල්පතින් කළ වහන් තහනම් කරණ ලද” යි තරුණ උණගස් කරවා උණපතින් කළ වහන් දරන්. කරා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් ලපටි උණගස් කරවා උණපතින් කළ වහන් දරන් ද? කරා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. ශාක්‍ය පුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ එකීන්ට පෙළන්” යි අවමන් කෙරෙත්. නිදා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

69. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නිදා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. එකල්හි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුහ. -පෙ- “මහණෙනි, උණපතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

70. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් බරණැස් නුවර වාසය කොට හදදියනගරය බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් හදදියනගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හදදිය නගර සම්පයෙහි වූ ජාතියවන වෙහෙරෙහි වසන සේක.

71. එකල්හි හදදියනගර වැසි භික්ෂුහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වත් යෙදී වසන්. තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. මුදුතණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. බබුස්තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කිතුල් (ඉදි)කොළවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කම්මලතණ (සැවැන්න) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. පලස් (උණලොම්) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. උදෙසීම ද පිළිපිසීම ද අධිශීලය ද අධිචිත්තය ද අධිප්‍රඥාව ද සිස් කෙරෙත්.

72. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “හදදිය නගර වැසි භික්ෂුහු කෙසේ නම් නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වත් යෙදී වසන් ද? “තණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? මුදුතණ-වහන් කරන් ද? කරවන් ද? බබුස්තණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? කිතුල්කොළවහන් කරන් ද? කරවන් ද? කම්මලතණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කරන් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිසීම අධිශීලය අධිචිත්තය අධිප්‍රඥාව සිස් කරන් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුහ.

73. “මහණෙනි, හදදිය නගර වැසි භික්ෂුහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ල. ඒ සැබෑ ද? තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? මුදුතණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? බබුස්තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කිතුල්කොළවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කම්මලතණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිසීම අධිශීලය අධිචිත්තය අධිප්‍රඥාව සිස් කෙරෙත් ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑය.”

74. විගර්හි බුද්ධා භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරියා අනෙකපිතිතං පාදකමණ්ඩනානුසොගමනුසුත්තා විහරියානති - තිණපාදකං කරියානතිපි ? කාරාපෙය්‍යානතිපි ? මුඤ්ඤපාදකං කරියානතිපි ? කාරා-පෙය්‍යානතිපි ? බබ්බජපාදකං¹ කරියානතිපි ? කාරාපෙය්‍යානතිපි ? හින්නාල-පාදකං කරියානතිපි ? කාරාපෙය්‍යානතිපි ? කමලපාදකං කරියානතිපි ? කාරාපෙය්‍යානතිපි ? කමලපාදකං කරියානතිපි ? කාරාපෙය්‍යානතිපි ? රිඤ්ඤානති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අබිසිලං අබිවිත්තං අභිපඤ්ඤං.

75. “තෙහං භික්ඛවෙ, අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමන්තසී: න භික්ඛවෙ, තිණපාදකං ධාරෙතබ්බා, න මුඤ්ඤපාදකං ධාරෙතබ්බා, න බබ්බජපාදකං ධාරෙතබ්බා, න හින්නාලපාදකං ධාරෙතබ්බා, න කමලපාදකං ධාරෙතබ්බා, න කමලපාදකං ධාරෙතබ්බා, න සොමණ්ණමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න රූපිමයා² පාදකං ධාරෙතබ්බා, න මණ්ණමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න වෙච්ඡරයමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න ඵලිකමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න කංසමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න කාවමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න කිපුමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න සීසමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, න නම්බලොහමයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. න ච භික්ඛවෙ, කාවි සඞ්ඛමනීයා පාදකං ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිස්සො පාදකායො³ ධුට්ඨානීයා අසඞ්ඛමනීයායො: වච්චපාදකං පසාවපාදකං ආචමනපාදකං”නති.

76. අථ බො භගවා හද්දිසෙ යථාභිජනනං විහරිතා යෙන සාවඤ්ඤි තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්ඤි තදවසරි, තත්‍ර සුදා භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

77. තෙන බො උත සමයෙන ජක්ඛග්ගියා භික්ඛු අවරවනීයා නදියා ගාචිතං තරනතීතං විසාණෙසුපි ගණ්හනති, කණ්ණෙසුපි ගණ්හනති, ගිවායපි ගණ්හනති, ඡේප්පායපි⁴ ගණ්හනති, පිට්ඨිමපි අභිජානනති, ජනනවිත්තාපි අභ්ගජාතං ජුපනති, වච්ඡන්තරිමපි ඔගාගෙචා මාරෙතති.

78. මනුස්සා උප්ඛායනති, බියනති, විපාලෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාප්පතියා ගාචිතං තරනතීතං විසාණෙසුපි ගහෙය්‍යානති ? කණ්ණෙසුපි ගහෙය්‍යානති ? ගිවායපි ගහෙය්‍යානති ? ඡේප්පායපි ගහෙය්‍යානති ? පිට්ඨිමපි අභිජානනති ? ජනනවිත්තාපි අභ්ගජාතං ජුපියානති ? වච්ඡන්තරිමපි ඔගාගෙචා මාරෙය්‍යානති ? සෙය්‍යාථාපි ගිටී කාමිකොගිතො ?” ති.

79. අස්සොසුං බො භික්ඛු නෙසං මනුස්සානං උප්ඛායනනානං බියනනානං විපාලෙනනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසු: “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, -පෙ- සච්චං භගවා.”

1. “බබ්බජපාදකං” ම ඡ සං. 2. “රූපිමයා” ම ඡ සං. 3. “පාදකා” ම ඡ සං.

4. “ඡේප්පායපි” ම ඡ සං. “ඡේප්පායමපි” P T S අ. ඩි. තොළි, ජ ඩි.

74. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මේ සිස් පුරුෂයෝ කෙරෙහි නම් නොයෙක් ලෙසින් පාදකා සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ද? කණ පාදකා කෙරෙහි ද? කරවන් ද? මුද්‍රනණ පාදකා කෙරෙහි ද? කරවන් ද? බබුල්තණ පාදකා කෙරෙහි ද? කරවන් ද? කිතුල්කොළපාදකා කෙරෙහි ද? කරවන් ද? කම්මලතණ පාදකා කෙරෙහි ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කෙරෙහි ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිහීම අභිශිලය අභිවිතතය අභිප්‍රඥාව සිස් කෙරෙහි ද” යි ගැරුහු සේක.

75. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ සි - පෙ - ගරුතා දැකූමි කතා කොට ‘මහණෙනි, තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. මුද්‍රනණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. බබුල්තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කිතුල්කොළපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කම්මලතණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. පලස්පාදකා නො දැරිය යුතු ය. රතීන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. ඊදියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. මිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. වෙරළමිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. පළිතුයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කස්ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කදම්ඤ්ඤ(විදුරු)යෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. ඊයමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කළුරියමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. තම් ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගණ යා හැකි (පය ලා ඇවිද්ද හැකි) කිසි (යම්) පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සර්ව (එහි ම) තිබෙන, තැන තැන ගණ යා නො හැකි වූ වැසිකිළිපාදකාව කෙසකිළිපාදකාව දියකිස සාහන පාදකාව යන පාදකා තුණක් අනුදනම්” යි.

76. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සද්දියනගරයෙහි කාමැති තාක් කල් වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැසි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර සේනවනයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුවුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

77. එකල්හි සමගමහණෝ අවිරවනිගංගාවෙන් එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං ද අල්වා ගණිත්. කන් ද අල්වා ගණිත්. බෙල්ල ද අල්වා ගණිත්. නගුට ද අල්වා ගණිත්. පිටට ද නගිත්. රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇත්තාහු රහසග ද ස්පර්ශී කෙරෙත්. නාඹු වැසිදෙන ද දියෙහි ගිල්වා මරත්.

78. මිනිස්සු “කාකාපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කාමකොභි ගිහින් සේ කෙසේ. නම් (ගහින්) එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං අල්වා ගණිත් ද? කන් අල්වා ගණිත් ද? බෙල්ල අල්වා ගණිත් ද? නගුට අල්වා ගණිත් ද? පිටට නගිත් ද? රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇති ව රහසග ස්පර්ශී කරත් ද? නාඹුවැසිදෙනුන් දියෙහි ගිල්වා මරත් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. තිත්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

79. භික්ෂුහු අවමන් කරණ තිත්ද කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද? - පෙ - භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැබෑ ය.”

80. විහරති බුද්ධෝ භගවා -පෙ- විහරතිත්වා ධම්මං කථං කථවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ගාථිතං විසාණෙසු ගහෙතඛබ්බං. න කණ්ණෙසු ගහෙතඛබ්බං, න ගීවාය ගහෙතඛබ්බං. න ඡේප්පාය ගහෙතඛබ්බං. න පිට්ඨි අභිරුකිතඛබ්බා. යො අභිරුප්පෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. න ච භික්ඛවෙ, රතනවිනේනන අභිකථාතං ජුජිතඛබ්බං. යො ජුජෙය්‍ය, ආපනති ථුල්ලච්චෙය්‍යස්ස. න චච්ඡන්දි මාරෙතඛබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතඛබ්බා” ති.

81. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු යානෙන යායනති ඉන්ද්‍රියතෙතනපි පුරිසත්තරෙන පුරිසස්සතෙතනපි ඉන්ද්‍රියතරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගඛ්ඤාමිතියායා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොච්ඡං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, යානෙන යාසිතඛබ්බං. යො යායෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස” ති.

82. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු ඝාටිකං ගච්ඡන්තො හගවන්තං දස්සනාය අනන්තරාමග්ගෙ ගිලානො හොති. අථ බො සො භික්ඛු මග්ගා ඕක්කමම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ නිසීදි.

83. මනුස්සා තං භික්ඛුං පසසිත්වා¹ එතදවොචු: “කහං භනෙත, අයෙයා ගමිස්සති” ති. “සාවඤ්ඨං බො අහං ආටුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා” ති. “එහි භනෙත, ගමිස්සාමා” ති. “නාහං ආටුසො, සකෙකාමි. ගිලානොමි” ති. “එහි භනෙත, යානං අභිරුප්පා” ති. “අලං ආටුසො, පටික්ඛිත්තං භගවතා යාන” නති. කුක්කුච්චායනො යානං නාභිරුකි.

84. අථ බො සො භික්ඛු සාවඤ්ඨං ගන්ත්වා භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස යාන” තති.

85. අථ බො භික්ඛුතං එතදවොචු: “ඉන්ද්‍රියතනං හු බො පුරිසස්සතනං හු බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරිසස්සතනං හන්ථවට්ඨක” තති.

86. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො යානුග්ගානෙන බාලුකතරං අථාසු අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සිච්ඤං පාටිඤ්ඤි” තති.

87. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චායන මහාසයනානි බාරෙතති. සෙය්‍යපීඨං: ආසන්දිං පලලඛිකං ගොණකං විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං. උදුලොමිං² එකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ද්‍රං. අස්සන්ද්‍රං රථන්ද්‍රං අජිතප්පවෙණිං³ කාදලිමිගපවරපච්චන්ද්‍රණං⁴ සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොභිතකුපධානං⁵.

1. “දිසවා” ම ඡ සං.

2. “උදුලොමිං” ම ඡ සං. 3. අජිතපවෙණිං” ම ඡ සං.

4. “කාදලිමිගපවරපච්චන්ද්‍රණං” ම ඡ සං. 5. “ලොභිතකුපධානනති” ම ඡ සං.

80. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹූ සේක. -පෙ- ගරභා දහාමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දෙනුන්ගේ අං නො (අල්වා) ගත යුතු ය. කන් නො (අල්වා) ගත යුතු ය. බෙල්ල නො (අල්වා) ගත යුතු ය. නගුට නො (අල්වා) ගත යුතු ය. පිටට නො නැගිය යුතු ය. යමෙක් නගින්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ. මහණෙනි, රාගයෙන් රන් වූ සිතීන් අභ්‍යන්තරය නො පතල යුතු ය. යමෙක් පතස්සේ නම් පුලසිඇවැත් වේ. වාසිනැතැගිය නො මැරිය යුතු ය. යමෙක් මරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු” යි.

81. එකල්හි සචගමනණේ දෙනුන් යෙදූ පිරිමිපිරියාදුරා ඇති පිරිමිසතුන් යෙදූ ගැණුරියාදුරා ඇති යානයෙන් යෙත්. මිනිස්සු “ගඬා උත්සව ක්‍රීඩා පිණිස (යන්නේ) යම් සේ ද, එ මොනැ” යි අවමන් කෙරෙත්. තිත්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යානයෙන් නො යා යුතු ය. යමෙක් යන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ” යි.

82. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස කොසොල්දනව්වෙහි වූ සැවැත්තුවරට යන්නේ අතරමග දී ගිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ මාගියෙන් ඉවත් ව එක්තරා ගසක් මුල හුන්නේ ය.

83. මිනිස්සු ඒ මහණහු දක “සොමිත් වහන්සේ කොහි වසිනා සේක් ද” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත්තුවරට යන්නෙමි” යි. “සොමිනි, (එසේ නම්) වසින්න, යන්නෙමු” යි. “ඇවැත්නි, මම යා නො හැක්කෙමි. ගිලන්මි” යි. “එන්න, සොමිනි, යානයට නගින්න” යි. “ඇවැත්නි, වුවමනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යානය තහනම් කරණ ලදී” යි. සැක කරන්නේ යානයට නො නැගේ ය.

84. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ සැවැත්තුවරට ගොස් භික්ෂුන්ට මේ කරුණ සැලකළේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ. “මහණෙනි, ගිලන්වූට යානය අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ගැණු සතුන් යෙදූ යානය ද ? (නොගොත්) පිරිමි සතුන් යෙදූ යානය ද?” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ. “මහණෙනි, (ගොත් ආදී) පිරිමිසතුන් යෙදූ අතින් අදිනා යානය අනුදනිමි” යි.

86. එකල්හි එක්තරා මහණකුට යානය ගැස්සීමෙන් ඉතා දැඩි අපහසුවක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිව්කොට (දෙලොව) හිදෙව්ව (පල්ලාක්කිය) අනුදනිමි” යි.

87. එකල්හි සචගමනණේ උසසුන් මහසුන් දරන්: දිත් තහලා පුටුව, පලහ, මහාකොළපලස, විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එළොම් සුදු ඇතිරිය, ගනපුපරතුඇතිරිය, පුලුන් බතා කළ තුලිකාව (ගුදිරිය), සිංහවාසාසාදී රූපයන්ගෙන් විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, රන් කම් කළ නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු තිහිරිහුසින් කළ ඇතිරිය, සොළොස් තලහනන්ට නැටිය හැකි පමණින් එළොම්න් කළ මහ ඇතිරිය, ඇතු පිට ලත ඇතිරිය, අසු පිට ලත ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අලුත් දිවිසමින් ඇඳ පමණට කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවකමින් කළ උතුම් ඇතිරිය, රතු පියන් සහිත වූ හිස් දොර පාමුල රතු කන්වැසින් තැබූ අසුන යන මොහු ය.

88. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිච්චා උප්ඛායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, උච්චාසයනමහාසයනාති ධාරෙතබ්බාති. සෙය්‍යපීදං: ආසන්දි පලලභෙකා ගොණකො විතතකො පටිකා පට්ටිකා තුලිකා විකතිකා උදුලොමි එකනනලොමි කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං ඤාතතං ගන්තරං අස්සන්තරං රථන්තරං අජිනප්පවෙණි කාදලිමිගපවරපච්චන්තරණං සඋත්තරච්ඡදං උගතො ලොභිතඤ්ඤපබානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා උච්චාසයනමහාසයනාති පටිකතිනාති” ති මහාවමානාති ධාරෙතති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. තාති මඤ්ඤපපමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. පීඨපමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. අනෙතාපි මඤ්ඤ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි මඤ්ඤ පඤ්ඤනතාති හොනති. අනෙතාපි පීඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිච්චා උප්ඛායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිනො”ති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, මහාවමානාති ධාරෙතබ්බාති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සා” ති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා මහාවමානාති පටිකතිනාති” ති ගොවමානාති ධාරෙතති. තාති මඤ්ඤ-පපමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. පීඨපමාණෙනපි ඡින්නාති හොනති. අනෙතාපි මඤ්ඤ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි මඤ්ඤ පඤ්ඤනතාති හොනති. අනෙතාපි පීඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤනතාති හොනති.

91. අඤ්ඤතරොපි පාපභික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස පාපුපාසකස්ස ඤාදුපගො¹ හොති. අථ බො සො පාපභික්ඛු පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරමාදය යෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤිතං. උපසඤ්ඤිත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ බො සො පාපුපාසකො යෙන සො පාපභික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤිතං. උපසඤ්ඤිත්වා තං පාපභික්ඛු අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි.

92. තෙන බො පන සමයෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස වච්ඡකො හොති කරුණකො අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිකො විත්‍රො සෙය්‍යථාපි දීපිච්ඡාපො. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං පාපභික්ඛු එතදවොච: “කිස්ස භනෙත, අය්‍යො ඉමං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති” ති. “අපේං මෙ ආවුසො, ඉමස්ස වච්ඡකස්ස වෛමනා” ති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං වච්ඡකං වඛිත්වා වමමං විගුහිත්වා තස්ස පාපභික්ඛුතො පාදසි. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වමමං සඤ්ඤාපියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසි.

1. “ඤාදුපගො” ම ඡ සං.

88. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොභි ගිහින් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලක. “මහණෙනි, උසසුන් මහසුන් නො දැරිය යුතු ය. එනම් දික්සකලාපුටුව, පලක, මහකොළපලස, විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එළලොම් සුදු ඇතිරිය, ගතපුස් රතු ඇතිරිය, පුළුන් බඩා කළ බිසිය, සිංහව්‍යාඡාදරූපයන්ගෙන් විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, රන්කම් කළ නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු නිතිරිහුසින් කළ ඇතිරිය, නලහනන් සොළොසකට නැටිය හැකි පමණින් එළලොමින් කළ ඇතිරිය, ඇතු පිට ලන ඇතිරිය, අසු පිට ලන ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අඳුන්දිවසමින් ඇඳ පමණින් කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කළ උතුම් ඇතිරිය, රතු මසන් සහිත වූ (හිස පය) දෙපස රතුකන්වැසින් තැවූ අසුක යන මොහු ය. යමෙක් (මේ අසුන්) දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාය වේ” යි.

89. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උසසුන් මහසුන් තහනම් කරණ ලද” යි සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් දරන්. ඒ සම් ඇඳ පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. පුටු පමණින් ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳින් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොභි ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලක. “මහණෙනි, සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාය වේ” යි.

90. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මහසම් තහනම් කරණ ලද” යි ගෙරිසම් දරන්. ඒ ගෙරිසම් ඇඳ පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. පුටු පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ.

91. එක්තරා පටිටු මහණෙක් එක්තරා පාපි උපාසකයකුගේ කුලුපත වේ. එකල්හි ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පොරවා පාසිටුරු ගෙණ ඒ පාපි උපාසකයාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පැණවූ අසුතෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති ඒ පටිටු උපසු තෙමේ ඒ පටිටු මහණ වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ පටිටු මහණ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය.

92. එකල්හි ඒ පාපි උපාසකයාගේ තරුණ වූ මනා රු ඇති දකුම්කලු සතුව එළවන දිවිපැව්වකු සේ විසිතුරු පැතූ ඇති වස්සෙක් වේ. ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ ඒ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සලකා බලයි. එවිට ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ පාපි හිඤ්ඤතට “කවරහෙයින් ස්වාමීනි, ස්වාමීන් වහන්සේ මේ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සිතා බලන් ද” යි මෙය ඇසී ය. “ඇවැත්නි, මේ වස්සාගේ සමින් මට වැඩෙක් තිබේ.” ඉක්බිති ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ වස්සා මරා හම උපුටා ඒ පාපි හිඤ්ඤතට දුන්නේ ය. ඉන් පසු ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ ඒ හම සහල සිටුරෙක් වසා ගෙණ ගියේ ය.

93. අථ බො භා ගාථී වච්ඡිතිද්ධිනි තං පාපභික්ඛං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බි. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිංසා ත්‍යායං ආවුසො, ගාථී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බා” ති.¹ “අහමපි බො ආවුසො, න ජාතාමි කෙත මත්තං ගාථී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බා” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන තස්ස පාපභික්ඛුතො සසිසාපි ලොභිතෙන මක්ඛිතා හොති. භික්ඛු එවමාහංසු: “අයං පන තෙ ආවුසො, සසිසාපි කිං කතා?” ති. අථ බො සො පාපභික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොවෙසි. “කිං පන කුං ආවුසො, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසි” ති. “එවමාවුසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිත්ථා, තෙ උප්පායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසාති. ? නනු හගවතා අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගර්හිතො ? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසන්ථා” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසසිසං සන්තිපාතාපෙත්වා තං පාපභික්ඛුං පටිපුච්ඡි. “සච්චං කීර තං භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසි” ති. “සච්චං හගවා”.

95. විහරති බුද්ධො හගවා: “කථං හි තාම කුං මොසපුරිස, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසාසි ? නනු මයා මොසපුරිස, අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගර්හිතො ? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසන්ථා ? තෙනං මොසපුරිස, අපසසන්තාතං වා පසාදය. -පෙ- විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙතබ්බං. යො සමාදපෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො. න භික්ඛවෙ, ගොවම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසා. න ච භික්ඛවෙ, කිංඤ්චි වම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

96. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සානං මඤ්ඤාපි² පිඨමපි වම්මොනද්ධාති හොනති වම්මවිතද්ධාති. භික්ඛු කුක්ඛුම්මායනතා නාභිතිසිද්ධනති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ගිහිවිකං³ අභිතිසිද්ධං. තත්ථෙව අභිතිපජ්ජිතු” තති.

97. තෙන බො පන සමයෙන විහාරා වම්මවට්ටෙහි මගුමේයනති.⁴ භික්ඛු කුක්ඛුම්මායනතා නාභිතිසිද්ධනති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, බක්ඛිතමත්තං අභිතිසිද්ධං” තති.

98. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගිසා භික්ඛු සඋපාහනා ගාමං පවිසන්ති. මනුස්සා උප්පායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිතො” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංසා” ති.

99. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. න සකෙකාථී විතා උපාහතෙ න ගාමං පවිසිතුං. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුතා සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතු” තති.

1 “අනුබ්බිති” ම ඡ සං. “අනුබ්බා” සි චු. 2. “මඤ්ඤාපි” ම ඡ සං.

3 “ගිහිවිකං” ම ඡ සං. 4. “මගුමේයනති” ම ඡ සං.

93. ඒ වේලෙහි වස්සා කෙරෙහි ගිජු වූ ඒ දෙන ඒ පවිටු මහණනු පසු පස ලුහුබැඳ ගියා ය. “ඇවැත්නි, කුමක් නිසා මේ දෙන තා පසු පස ලුහුබැඳ ඒ දෑ” යි භික්ෂුනු මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මේ දෙන මා පසු පස කුමක් හෙයින් ලුහුබැඳ එන්නී දෑ” යි මමත් නො දනිමි.

94. එකල්හි ඒ පාපි භික්ෂුනුගේ සහලසිටුර ලෙසින් වැකුනේ වේ. “ඇවැත්නි, තාගේ සහලසිටුර කුමක් කෙළේ දෑ” යි භික්ෂුනු මෙසේ ඇසූහ. එවිට ඒ පාපි භික්ෂුනෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරුණ ප්‍රකාශ කළේ ය. “කීමෙන් ද ඇවැත්නි, තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?”. “ඇවැත්නි, එසේ ය.” අලොව්ස් වූ යම් ඒ භික්ෂුනු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුනු “කෙසේ නම් මහණෙක් සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද? භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් සතුන් මැරීම ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ දෑ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසමාසය රැස් කරවා ඒ පවිටුමහණනුගෙන් විවාල සේක. “මහණ, සැබෑ ද? තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

95. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “සිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද, සිස් පුරුෂය, මා විසින් සතුන් මැරීම නොයෙක් ලෙසින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ ද? සිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. - ටො - ගරහා දැහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් කරවන්නේ ද, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය. මහණෙනි, ගෙරිසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර වේ. මහණෙනි, කිසි ගමක් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර වේ” යි.

96. එකල්හි මිනිසුන්ගේ ඇඳ ද පුටු ද සම් වද්දන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුනු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහිනි සතු ඇඳපුටුවල හිඳින්නටත් එහි නො නිදන්නටත් අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි විහාරයෝ සම්චාරියෙන් වෙලා බඳිනු ලැබෙත්. භික්ෂුනු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බැඳුම්පමණ නිසා හිඳින්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවගමහණෝ වහන්සහිත ව ගමට පිවිසෙත්. මිනිස්සු “කාමහොභි ගිහිනි වැනි ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වහන්සහිත ව ගමට නො පිවිසිය යුතු ය. යමෙක් පිවිසෙන්නේ නම්, දුකුලා ආචාර වේ” යි.

99. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වෙයි. වහන්සා නැති ව ගමට පිවිසෙන්නට අපොහොසත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන්මහණනු විසින් වහනින් යුක්ත ව ගම් වැදීම අනුදනිමි” යි.

100. තෙන බො උන සමයෙන ආයස්මා මහාකම්මායනො අමනිතිසු විහරති කුරුසරෙ¹ පසාතෙ² පබ්බතෙ, තෙන බො උන සමයෙන සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො³ ආයස්මතො මහාකම්මායනස්ස උපට්ඨාකො හොති.

101. අථ බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායස්මා මහා-කම්මායනො තෙත්ථපසිකමු. උපසමිකමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකම්මායනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකම්මායනං එතදවොච: “යථා යථාහං භනෙත, අයෙයන මහාකම්මායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං. එකන්තපරිපුණ්ණං සංඛිලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භනෙත, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භනෙත අයෙයා මහාකම්මායනො” ති.⁴ “දුක්ඛකරං බො සොණ, යාවථිවං එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡා ත්වං සොණ, තනෙථව අගාරිකතුතො බුද්ධානං සාසනං අනුයුජ්ඣන් ධාරායුග්ගතං. එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරියං” නති.

102. අථ බො සොණස්ස උපාසකස්ස කුට්ඨිකණ්ණස්ස යො අහොසි පබ්බජාතිසංඛාරො, සො පටිපසස්සචිති. දුතියමිච්චි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො -පෙ- තතියමිච්චි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකම්මායනො තෙත්ථපසිකමු. උපසමිකමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකම්මායනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකම්මායනං එතදවොච: “යථා යථාහං භනෙත අයෙයන මහාකම්මායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං. එකන්තපරිපුණ්ණං සංඛිලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භනෙත, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භනෙත, අයෙයා මහාකම්මායනො” ති. අථ බො ආයස්මා මහාකම්මායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං පබ්බාජෙසි.

103. තෙන බො උන සමයෙන අමනිතිදක්ඛිණායමො අප්පභිකුක්ඛො හොති. අථ බො ආයස්මා මහාකම්මායනො තිණ්ණං වස්සානං අච්චයෙන කිවෙන්න කසිරෙණ තතො තභො දසවග්ගං භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං සොණං උපසමපාදෙසි.

104. අථ බො ආයස්මතො සොණස්ස වස්සං වුත්ථස්ස රතොගතස්ස පතිසලුච්ඡිනස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදි: “සුතොයෙව බො මෙ සො භගවා ‘එදිසො ව එදිසො වා’ ති. න ව මයා සමමුඛා දිට්ඨො. ගච්ඡෙය්‍යාහං තං භගවන්තං දස්සනාය අරගන්තං සමමාසමුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා” ති.

1. “කුරුසරෙ” ම ඡ සං. 2. “පපතකෙ” ම ඡ සං.

3. “සකාටිකණ්ණො” අට්ඨකපා.

4. “එවං වුත්තන ආයස්මා මහාකම්මායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං එතදවොච” සි.

100. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිර තෙමේ අවනති පතපදයෙහි කුරුසර නගරයෙහි ප්‍රපාතිපථිතයෙහි වාසය කරයි. එකල්හි කුටිකණ්ණ නම් වූ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ගේ උපසායක වේ.

101. දිනක් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකළේ ය: “සවාමීනි, ආයුෂී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධම්මය මිඬු පරිද්දෙකින් මම දැනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛලිබ්‍හ* වූ මේ බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සවාමීනි, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සවාමී වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. “සොණ, දිවිහිමි කොට එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති බඹසර විහිම පහසු නොවේ. සොණ, එබැවින් තෝ ගිහි වූයේ බුදුන්ගේ අනුශාසනය වූ කාලානුරූප වූ එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති ඒ බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහිම (අටසිල්හි) යෙදෙව්” යි.

102. ඉක්බිති කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයාහට ඇති වූ පැවිදි වීමේ තීරණ අදහස සංසිද්ධි ගියේ ය. දෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ -ඊ- තෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් වූ මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකළේ ය: “සවාමීනි, මම ආයුෂී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධම්මය මිඬු පරිද්දෙකින් දැනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සංඛලිබ්‍හ වූ මේ බ්‍රහ්මවය්‍යියෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සවාමීනි, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සවාමී වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයා පැවිදි කළහ.

103. එකල්හි අවනතිදක්කණාපථය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ වේ. එහෙයින් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ තෙවසක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවෙන් දඟවර්ගික වූ හික්කුසංඝයා රැස් කරවා ආයුෂමත් සොණගෙරණහු උපසරත් කළහ.

104. ඉක්බිති වස් වැස නිම කළ රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිත්හි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: “මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ යි අසන ලද්දේක් ම ය. (එතෙක්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නොද දක්නා ලදහ. මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්තා සේක් නම්, මම අතීන් වූ සමාසක් සමුද්ධි වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි.

* උපසුසය බලහ

105. අථ බො ආයස්මා සොණො සායණෙහසමයං පතිසලලානා ධුට්ඨිතො යෙතායසමා මහාකල්වායතො තෙත්තපසසිකම්. උපසංකම්භි ආයස්මනනං මහාකල්වායතං අභිවාදෙඛා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනෙතො බො ආයස්මා සොණො ආයස්මනනං මහාකල්වායතං එතදවොච: “ඉධ මිත්තං හතෙන, රතොගහස්ස පතිසලලිතස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙතො උදපාදි: ‘සුතොයෙව බො මෙ සො හගවා ‘ඒදිසො ච එදිසො ඔ’ ති. න ච මයා සමුච්චා දිට්ඨො. ගච්ඡෙය්‍යාහං තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා’ ති. ‘ගච්ඡෙය්‍යාහං හතෙන, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානාති’ ති. “සාධු සාධු සොණ, ගච්ඡ තං සොණ, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, දක්ඛස්සසි තං සොණ තං හගවනනං පාසාදිකං පසාදනීයං¹ සනතිස්සියං සන්තමානසං උත්තමදම්මං සම්මමනුප්පත්තං දන්තං ගුත්තං යනීස්සියං නාගං.

106. “තෙන හි තං සොණ, මම වචනෙන හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤ ‘උපජ්ඣායො මෙ හතෙන, ආයස්මා මහාකල්වායතො හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤ’ ති. එවස්ස වදෙති ‘අවනතිදක්ඛිණාපථො හතෙන, අප්පභික්ඛුකො. තිණණං මෙ වස්සානං අවචයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවගං භික්ඛුසසිසං සන්තිපාතාපෙඤා උපසම්පදං අලස්ථං. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍යා” ති.

107. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හතෙන, කණ්ණුත්තරා භූමි බරා ගොකණ්ටකතතා. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ගණභගණ්ණ-පාතනං අනුජානෙය්‍යා.

108. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හතෙන, නනාතගරුකා මනුස්සා උදක-සුද්ධිකා. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ධුට්ඨතහානං අනුජානෙය්‍යා.

109. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හතෙන, වම්මාති අත්ථරණාති එළකවම්මං අජවම්මං මිගවම්මං. සෙය්‍යථාපි හතෙන, මජ්ඣිමේසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජරු ජනතු², එවමෙව බො හතෙන, අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වම්මාති අත්ථරණාති එළකවම්මං අජවම්මං මිගවම්මං. අප්පෙව නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වම්මාති අත්ථරණාති අනුජානෙය්‍යා එළකවම්මං අජවම්මං මිගවම්මං.

110. “එතරති හතෙන, මනුස්සා නියස්මගතානං භික්ඛුතං විවරං දෙනති: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දෙමා’ ති. තෙ ආගන්ථො ආරොවෙනති: ‘ඉත්තනාමෙති තෙ ආවුසො මනුස්සෙහි විවරං දින්න’ නති. තෙ කුක්කල්වායනානා න සාදිගති’ මාතො නිස්සගතියං අපහාසී’ ති. අප්පෙව නාම හගවා විවරෙ පරියායං ආවිකෙකය්‍යා” ති.

1. “පාසාදිකං පසාදනීයං” අ චි ම හු ව. නො චි. ජ චි.

2. “එරකො මොරකො ජක්කරකා මක්කරකා” ඉති දිස්සතෙ “ද්විතොවදනො.”

109. ඉක්කිති ආයුෂමත් සොණසථිවිර තෙමේ අවස් කාලයෙහි විවේකයෙන් නැගී සිටියේ මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමත් සොණ සථිවිර තෙමේ කාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේට මෙය සැළකෙලේ ය. “සවාමීනි, මෙහි රකොගත ව විවේකයට පැමිණ හුන් මාගේ සිතෙහි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: ‘මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ යි අසන ලදසේක් ම ය. (එතෙත්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නො ද දක්නා ලදහ. ඉදින් මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්නෝ නම් අර්හත් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි යි. සවාමීනි, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ඉදින් මට අනුදනින් නම්, මම අර්හත් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි. “සොණ, ඉතා යහපති. සොණ, තෝ අර්හත් වූ සමයක් සමුදාය වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යව. සොණ, තෝ පැහැදීම ඵලවත පැහැදීමට ස්ථාන වූ සන්තූන් ඉදුරන් ඇති සන්තූන් සිත් ඇති උතුම් කායුපසමයට හා විකතුපසමයට පැමිණියා වූ දූමුකා වූ රක්තා ලද ඉදුරන් ඇති හික්මවූ ඉදුරන් ඇති ශ්‍රෙණි වූ නොහොත් පව් නැති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නෙහි ය.

110. “සොණ, එසේ නම් තෝ ‘සවාමීනි, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිති’ යි කියා මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදුව. මෙසේත් සැලකුව: ‘සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ ය. කුන් අවුරුද්දක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් (අපහසුවෙන්) ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගිකතික්කුසමිකයා රැස් කරවා ගෙණ (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබුයෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි ඉතා අඩු වූ හික්කුගණයාගෙන් යුක්ත උපසම්පදාව අනුදන්නා සේක් නම් යෙහෙක.

111. “සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි කළ මැටි වැනි බිම් ගවකුර-යෙන් කැඩුනි ය. රළු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි පට කීපයක් ඇති සන වහන් අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

112. “සවාමීනි’ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දියෙන් පිරිසිදු බව බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි නිත්‍යස්නානය (නිතර නැම) අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

113. “සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම්, තිරෙළසම්, මුවසම්, යන සම් ඇතිරි වේ. සවාමීනි, මධ්‍යජනපදයෙහි ඵරගු, මොරගු, මජ්ඣාරු, ජනතු යන කාණයන්ගෙන් කළ කළාල මෙන් - සවාමීනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් - ඇතිරි අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක”.

114. “සවාමීනි, දුන් මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැරට ගිය හික්කුන්ට ‘මේ සිවුර, මෙකම් ඇත්තනුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. ඔහු අවුත් ‘ඇවැත්නි, මේනම් ඇති මිනිසුන් විසින් තට සිවුරු දෙන ලදී’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට තිසගිපච්චි නො වේවා’ යි කො ඉවසත් (නො පිළිඹිබන්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුරෙහි කුමයක් (පිළිගැණීමේ හීනියක්) වදාළ සේක් නම්, යෙහෙකැ” යි.

115. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො ආයස්මතො මහා කල්වායනස්ස පටිසසුඤ්ඤා උප්පායාසනා ආයස්මනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙඤ්ඤා පදක්ඛිණං නන්වා සෙනාසනං සංසාමෙඤ්ඤා පනතවිටරං ආදාය යෙන සාවන්ඨි තෙන පක්කාමි.

116. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවන්ඨි ජෙතවනං අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදි. අථ බො භගවා ආයස්මනං ආනන්දං ආමනෙතසි: “ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති” නි.

117. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ “යස්ස බො මං භගවා ආණාපෙති ‘ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති’ නි, ඉච්ඡති භගවා තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකවිතාරෙ වන්තී. ඉච්ඡති භගවා ආයස්මා සොණෙන සද්ධිං එකවිතාරෙ වන්තී” නති යස්මිං විතාරෙ භගවා විහරති, තස්මිං විතාරෙ ආයස්මතො සොණස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති.

118. අථ බො භගවා බහුදෙව රතතිං අපේක්ඛාකාසෙ චිතිනාමෙනා විහාරං පාපිසි. ආයස්මාපි බො සොණො බහුදෙව රතතිං අපේක්ඛාකාසෙ චිතිනාමෙනා විහාරං පාපිසි.

119. අථ බො භගවා රතතිං පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මනං සොණං අපේක්ඛි: “පටිභාතු තං භික්ඛු ධම්මො භාසිතු” නති. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො භගවතො පටිසසුඤ්ඤා සබ්බාතෙව අට්ඨකච්ඡගිකානි සරෙණ අභාසි.

120. අථ බො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස සරභඤ්ඤාපරියොසානෙ අබ්බනුමොදි: සාධු. සාධු. භික්ඛු, ‘සුගගහිතානි බො තෙ භික්ඛු, අට්ඨක-ච්ඡගිකානි සුමනකසිතානි සුපධාරිතානි. කල්‍යාණීයාසි¹ වාචාය සමනනා-ගතො විස්සට්ඨාය අනෙළුලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. කති වස්සොසි ත්වං භික්ඛු?’ නි. “එකවස්සො අතං භගවා” නි. “කිස්ස පන ත්වං භික්ඛු, එවං චිරං අකාසි?” නි. “චිරදිට්ඨො² මෙ භනෙන, කාමෙසු ආදීනවො. අපි ව සම්බාධො සරාවාසො³ බහුකිලේවා බහුකරණීයො⁴” නි.

121. අථ බො භගවා එකමන්ථං විදිඤ්ඤා කායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:

“දිස්වා ආදීනථං ලොකෙ ඤ්ඤා ධම්මං නිරුප්පිං,
අරියො න රමති පාපෙ පාපෙ න රමති සුචි” නි.

1. “කල්‍යාණීයාසි” ම ඡ සං. “කල්‍යාණීයාසිසි” P T S.

2. “චිරං දිට්ඨො” ම ඡ සං. P T S.

3. “සම්බාධො සරාවාසො” ම ඡ සං. P T S. තො චි. ම හු ට

4. “බහුකිලිවා බහුකරණීයො” ම ඡ සං. P T S. ම හු ට. තො චි.

115. “එසේ ය, ස්වාමීනි” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායනසථවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්තෙන් නැගිට ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට සෙනසුන නැන්පත් කොට තබා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත් හුවරට ගියේ ය.

116. පිළිවෙළින් (ගොස්) සැවැත්හුවර සේනවනයෙහි අනෙපිඩු සිටුහුගේ ආරාමය යම් තැනෙක ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනක ද, එහි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට “ආනන්ද, මේ ආනන්දක හිඤ්ඤාට සෙනසුනක් පණව” යි දැමතු සේක.

117. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ “ආනන්ද, මේ ආනන්දක හිඤ්ඤාට සෙනසුනක් පණව” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමකු පිළිබඳ ව අණ කරණ සේන් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහු සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක.” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් වෙතෙරක වසන සේත් නම්, ඒ වෙතෙරෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට සෙනසුන් පැණවූහ.

118. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොහෝ වෙලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසි සේක. ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ද රු බොහෝ වෙලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසියේ ය.

119. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු අලුයම නැගී සිට සොණ තෙරුන්ට “මහණ, තට දහම් දෙසීමට වැටහේවා” යි ආරාධනා කළ සේක. “එසේ ය, ස්වාමීනි,” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී සියලු ම අභටකවර්ගයෙහි සුත්‍රයන්* මිහිරිකින් කියේ ය.

120. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ මිහිරි හසින් (සෙල අරුත්) කීම අවසන්වන වෙසෙසින් සතුටු වූ සේක. “මහණ, ඉතා මැනවි. මහණ, හා විසින් අභටකවර්ගයෙහි වූ සුත්‍රයෝ මනා සේ උගන්නා ලදහ. මනා සේ මෙනෙහි කරණ ලද්දහ ය. මනා කොට විමසන ලද්දහ ය. විශද වූ නිර්දේශ වූ අහිංසා වෙසෙසින් හඟවන්නා වූ යහපත් චරිතයෙන් යුක්ත වූයෙහි ය. මහණ, හෝ කෙතෙක් වස් ඇත්තේ වෙති ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එක්වස් ඇත්තේ වෙමි” “මහණ, හෝ කුමක් නිසා මෙසේ බොහෝ කල් යැවූයෙහි ද?” “ස්වාමීනි, මා විසින් භාමයන් දුක්ඛව බොහෝ කලින් දක්නා ලද්දේ ය. එතෙක් ගිහිගෙයි විසීම අවකාශ රහිත ය. බොහෝ කාන්‍යාය ඇත්තේ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තේ ය”.

121. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දැන ඒ වේලෙහි මේ උද්‍යානය පහළ කළසේක:

“සංස්කාරලෝකයෙහි අනිත්‍යාදිදෘෂ්‍යය දැක උපධි රහිත වූ නිප්ඵණධර්මය මගපල හුවණින් දැන ආර්‍ය පුද්ගල තෙමේ පවෙති නො ඇලෙයි. (ඒ එසේ මැයි) මාග්ධ්‍යායෙහි විශුද්ධපුද්ගල තෙමේ පවිකමිති නො ඇලේ” යි.

* උපුටුපත් බලන්න.

122. අථ බො ආයස්මා සොණො “පට්ඨමෙමාදති බො මං හගවා. අයං බවස්ස කාලො යං මෙ උපජ්ඣායො පරිදස්සී” ති¹ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛිතං කරිනිං හගවතො පාදෙ සිරසා නිවතිනිං හගවනතං එතදවොච: “උපජ්ඣායො මෙ හතෙන, ආයස්මා මහාකච්චායතො හගවතො පාදෙ සිරසා ව්‍යදති. එවඤ්ච වදෙති:

123. “අවනතිදක්ඛිණොපථො හතෙන, අප්පභික්ඛුක්කො. තිණණං මෙ වස්සානං අවච්ඡෙදන කිච්ඡන්ත සාසරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛු සඛිසං. සනතිපාතාපෙත්වා උපසම්පදං අලභ්ථං. අප්පෙච නාම හගවා අවනති-දක්ඛිණොපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍ය.

124. “අවනතිදක්ඛිණොපථෙ හතෙන, කණ්ණුතරො භූමි බරා ගොකණ්ඩකතතා. අප්පෙචනාමි හගවා අවනති දක්ඛිණොපථෙ ගණඛගණ්ණ-පාතනං අනුජානෙය්‍ය.

125. “අවනතිදක්ඛිණොපථෙ හතෙන, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණොපථෙ ධූවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

126. “අවනතිදක්ඛිණොපථෙ හතෙන, චම්මානි අත්ථරණානි: එලකචම්මං අජ්චම්මං භිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි හතෙන, මජ්ඣිමේසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජනතු, එවමෙච බො හතෙන අවනතිදක්ඛිණොපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි එලකචම්මං අජ්චම්මං භිගචම්මං. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණොපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය: එලකචම්මං අජ්චම්මං භිගචම්මං.”

127. “එතරහි හතෙන, මනුස්සා නිසසිමගතානං භික්ඛුනං චීවරං දෙනති: ‘ඉමං චීවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. තෙ ආගතත්වා ආරොවෙතති: ‘ඉත්ථනාමෙහි තෙ ආට්ඨෙයො මනුස්සෙහි චීවරං දිනා’ තති. තෙ කුකකුච්චා-යනතා න සාදියතති ‘මා තො නිස්සගගියං අතොසී’ ති. අප්පෙච නාම හගවා චීවරෙ පරියායං ආවිකෙඛය්‍යා” ති.

128. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ, බමම්. කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අවනතිදක්ඛිණොපථො භික්ඛවෙ, අප්පභික්ඛුක්කො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමේසු ජනපදෙසු විනයබරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං.

129. “නත්තමෙ පච්චන්තිමා, ජනපදා: පුරන්ධිමාය දිසාය කාජඛගලං² නාම නිගමො. තස්සාපරෙන³ මහාසාලා, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙකි. පුරන්ධිදක්ඛිණාය දිසාය සලලවතී⁴ නාම නදී. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙකි. දක්ඛිණාය දිසාය සෙකකිණ්ණිකා නාම නිගමො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙකි. පච්චිමාය දිසාය පුෂ්ණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙකි. උත්තරාය දිසාය උසිරදබ්බෙජා නාම පබ්බතො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙකි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපෙසු පච්චන්තිමේසු ජනපදෙසු විනයබරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං.”

1. පරිදස්සීති” ම. නු. ප. තො චි.

2. “කජඛගලො” අ. චි. ම. නු. ප. තො චි. තො චි. ජ. චි. “කජඛගලං” ම. ජ. සං.

3. “තස්සාපරෙන” ම. ජ. සං. ම. නු. ප. තො චි. තො චි. 4. “සලලවතී” ම. ජ. සං. අ. චි.

122. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සොණ සථිවිර තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා හා, පිළිසදර කතා කරණ සේක. මාගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ යමක් දන්නේද, ජීව මේ කාලය මේය” යි හුනස්නෙන් නැගිට උතුරුසහසිරුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය: “සාමිනි, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂ්මත් මනාකාන්‍යායන සථිවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිත්. මෙසේ ද කියත්:

123. “සාමිනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථය භික්‍ෂූන් සමුද්‍රා ගණනක් ඇති පෙදෙසෙකි. තුන් අවුරුද්දක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගික භික්‍ෂුසංඝයා රැස් කරවා (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබීමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි ඉතා සමුද්‍රා වූ භික්‍ෂුගණයා ගෙන් උපසවන් කිරීම අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

124. “සාමිනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි මතුපිට කළුමැටි බහුල බිම් රළු ය. ගවකුරුවලින් කැවුනේ ය.* භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි ගණඔනණ උපාහතයන් අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

125. “සාමිනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කරන්නෝ ය. උදකසුද්ධිය (දියෙන් පිරිසිදු බව) බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි නිහර නැම අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

126. “සාමිනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී මේ සාමිනි, මධ්‍යමජනපදයෙහි එරතු මොරතු මණ්දරු ජනශ්‍රී යන තාණයෙන් කළ කළාල මෙන් සාමිනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී වෙයි. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදක්‍ෂිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරී අනුදන්නා සේක් නම්, යෙහෙක.

127. “සාමිනි, දැන් මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැර ගිය භික්‍ෂූන්ට ‘මේ සිරුර මෙතනි ඇත්තැනට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. ඒ භික්‍ෂූහු අවුත් ‘ඇවැත්නි, මෙතනි ඇති මිනිසුන් විසින් තව සිරුරක් දෙන ලද’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට තිසගිට්ඨි නොවෙවා’ යි* නොඉවසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුරෙහි (පිළිපදිනා) ක්‍රමයක් වදාරණසේක් නම්, යෙහෙක” යනු යි.

128. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තිදුතයෙහි මේ කරුණෙහි දූතැණිකා කොට භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අවනතිදක්‍ෂිණාපථය භික්‍ෂුගණයාගෙන් හිඟ වූයේ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්‍ෂුගණයාගෙන් උපසවන් කිරීම අනුදනිමි” යි.

129. “මේ එහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය:* (මහරෝමැඩට) පෙරදිගින් කප්බල නම් නියමිතම ය. ඉන් පිටත මහාශාලයෝ ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. පූළීදක්‍ෂිණ දිශාවෙන් (ගිහිකොණින්) සලලවනි නම් ගඟාව ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. දකුණුදිගින් ගෙවනකර්ණිකා නම් නියමිතම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. බස්නාහිරිදිගින් පුණ නම් බමුණුගම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. උතුරුදිගින් උභිරඩ්ඛජ නම් පථිත ය යි. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශ ය යි. මහණෙනි, මෙබඳු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්‍ෂුගණයාගෙන් උපසවන් කිරීම අනුදනිමි” යි.

* උපහ්‍රස්ථය බලනු.

130. “අවනතිදක්කිණිපථේ භික්ඛවෙ, කණ්ණුනතරා භූමි බරා ගොකණ්ඨකතතා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ගණඛණ්ණපාහනං.”

131. “අවනතිදක්කිණිපථේ භික්ඛවෙ, නනානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ධූවනභානං.”

132. “අවනතිදක්කිණිපථේ භික්ඛවෙ, වමමානි අත්ථරණාති: ඵලකචමමං අජවමමං. මගවමමං. සෙය්‍යපාපි භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු ඵරගු මොරගු මජ්ජරු ජනතු, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අවනතිදක්කිණිපථේ වමමානි අත්ථරණාති: ඵලකචමමං අජවමමං. මගවමමං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු වමමානි අත්ථරණාති: ඵලකචමමං අජවමමං. මගවමමං.”

133. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, මනුස්සා නිසීම්ගතානං භික්ඛුනං විවරං දෙතති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාදිසිතුං¹. න තාව තං ගණනුපගං යාව න හත්ථං ගවජ්ඣි” ති.

වමමකඛකිකො නිට්ඨිතො පංචමො.

1 “සාදිසිතුං” ම ජ සං. ම නු ට තො වී.

130. “මහණෙනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මතුපිට කළු මැටි බහුල බිම ගවතුරයෙන් කැවුණි රළු ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි පටගණන් ඇති ඝන වහන් (දූරිම) අනුදනිමි” යි.

131. “මහණෙනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දිගෙන් පිරිසිදු වීම කැමැත්තෝ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි නිතර නැම අනුදනිමි” යි.

132. “මහණෙනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළඬුම් නිරෝච්ඡම් මුට්ඨම් යන සම් ඇතිරී වේ. මහණෙනි, මධ්‍යමජනපදයන්හි එරඳු මොරඳු මජ්ඣාරු ජනතු යන තෘණයන්ගෙන් කළ කලාල සේ මහණෙනි, අවනතිදක්කිණාපථයෙහි එළඬුම් නිරෝච්ඡම් මුට්ඨම් යන සම් ඇතිරී වේ. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තර්ජනපදයන්හි එළඬුම් නිරෝච්ඡම් මුට්ඨම් යන සම් ඇතිරී අනුදනිමි” යි.

133. “මහණෙනි, මෙහි මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැර ගිය භික්ෂූන්ට ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තහුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. මහණෙනි, ඉවසන්ට අනුදනිමි. යම් තාක් කල් ඒ අත්පත් නොවේ ද, ඒ තාක් කල් ගණනට නො ගැණේ යි” වදාළ සේක.

සස්වන වම්මකාභිකාය නිමි.

ඉමමති බඩ්ඩකෙ වසු භෙසට්ඨි.

තස්ස උද්දතං:-

1. රාජා ච මාගධො සොණො අසිනිසකස්සිසාරො,
සාගභො භිජ්ඣකුට්ඨති ඛන්තං දසෙසසි උත්තරිං¹.
2. පබ්බජාරභිතිජ්ජෙසු චිණං එකං ලාසිකා,
භීලා පිතා ලොතිතිකා² මඤ්ඤට්ඨා කණ්ණමෙව ව.
3. මහාරභයා මහානාමා වට්ඨිකා ව³ පටික්ඛිති,
බලලීකා⁴ පුට පාළී ව තුලතිතරිමෙණ්ණජා.
4. විට්ඨිකා මොරචිත්තා ව⁵ සීගඛ්‍යණා ව දීපිකා,
අජීනුද්ද මජ්ජාරී ව කාළොලුක⁶ පරික්ඛටා.
5. එලිතුපාහනා⁷ භීලා ඛොකඛාණ්ණවට්ඨං වට්ඨා,
තාලවෙච්චිණ්ණඤ්ඤ ව මුඤ්ඤබබ්බජතිත්තලා⁸.
6. කමලකම්බලසොවණ්ණො රුපිකා මණ්ණි වෙච්චරි,
එළිකා කංසකාචා ව තිප්ප සිසඤ්ඤ තම්බිකා.
7. ගාථී යානං ගිලානො ව පුරිසසුත්තා⁹ සිට්ඨිකා,
සයනානි මහාවම්මා ගොවමෙමිති ව පාපකො.
8. ගිතිනං වම්මබ්බෙමිති පටිසන්ති ගිලානකා¹⁰,
මහාකම්බායනො සොණො සරෙතට්ඨිකවග්ගිකා¹¹.
9. උපසම්පදං පඤ්ඤති ගණ්ඨකණා ධුවසිතායනා¹²,
වම්මකේරණානුඤ්ඤසි ත තාව ගණ්ණුපගා;
අද්දසි¹³ මෙ වරෙ පඤ්ඤ සොණකේරණස්ස නායකොති.

1. “දසෙසසි උත්තරි” ම ඡ සං. අ වී.

2. “භීලපිතලොතිකසා” අ වී. හො වී. ම නු ප. හො වී.

3. “මොරභය මහානාමා වට්ඨිකා” ම ඡ සං. ප වී.

4. “බලලීකා” ම ඡ සං. හො වී.

5. “චිත්තං” අ වී. හො වී. ම නු ප. ප වී.

6. “කාලොලු” ම ඡ සං. 7 “එලිතුපාහනා” ම ඡ සං.

8. “සිත්තලා” ම ඡ සං. “සිත්තලී” හො වී. ම නු ප. අ වී. ප වී.

9. “පුරිසාසුත්තා” ම ඡ සං. ම නු ප. හො වී.

10. “ගිලානකා” ම ඡ සං.

11. “සරො අට්ඨිකවග්ගිකා” ම ඡ සං. 12. “ධුවසිතා” ම ඡ සං.

මේ බණ්ඩකයෙහි වසනු තෙසැවෙති.

එහි උද්භ්‍යාන (වසනුනාමාවලිය) මෙසේ ය:

1. මගධාධිපති බිම්බිසාර තෙමේ ය. සොණසිටු තෙමේ ය. අසුදහසක් ගම් දෙවනු ය. ආගනසථවිර තෙමේ ගිජ්ඣුළුපථිවෙහි බොහෝ උතුරු මිනිස්දම් දක් වී ය.

2. සොණසිටුගේ පැවිද්ද හා අධිකථියඝීය නිසා පතුල් පැළීම, වෙණ වැසීම, එක්පට වනන් අනුදැනීම, නිල්වන් වනන්, රන්වන් වනන්, රතු වනන්, මදවියවන් වනන්, කළුවනන්-

3. පතගිවන් වනන්, මුසුපැහැති වනන්, නිල්වන් ඇ වරපට ඇති වනන් යන මේ වනන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම, පිලිඹ වසා කළ වනන්, කෙණඛා වැසෙන සේ කළ වනන්, පිරිපා වසාලන වනන්, පුලුන් පුරවා කළ වනන්, තිත්වවුපියාපත් පිරියමින් විසිතුරු කොට කළ වනන්, බැටලු අං සටනන් වර ඇති වනන්, එළඹා සටනන් වර ඇති වනන්-

4. ගෝනුසුනගුවුසටනන් වර ඇති වනන්, මොනරපිල් වනන්, විසිතුරු වනන්, සිහසමින් කළ වනන්, වගසමින් කළ වනන්, අළුන්දිවිසමින් කළ වනන්, දියබලසමින් කළ වනන්, බලල්සමින් කළ වනන්, ලේනසමින් කළ වනන්, බකමුණුපිතාවලින් කළ වනන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

5. පැළුනු පතුල් ඇති මහණකු නිසාවනන් අනුදැනීම, පට කිහිපයකින් යුත්වනන් අනුදැනීම, සවගමනණුන් නිසා ආරාමය තුළ වනන් දැරීම තනනම් කිරීම, පාදබිලාබාධය, සේදු පාදය, උල් ඇණීම, බට බට යන ශබ්දයෙන් යුත් පාදකා දැරීම, තල්කොළ, උණකොළ, තණකොළ පාදකා, මුදුතණ, බමුණතණ, කිතුල්කොළ යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

6. කමලතණ, පලස් පාදකා, රන්, රිදි, මැණික්, වෙරළුමණි, පළිඳු, කස්ලොත, කදම්ණි, සුදුරියම්, කළුරියම්, තමලොතෝ, යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

7. ගගින් එතරවන දෙනුන්, යානාව, ගිලනා, පිරිමිසතුන් යෙදු යානාවන්, සිව්කා, තිදොළ, මහසම්, ගෙරිසම්, පව්වුමනණ යන මොවුන් පිළිබඳ වසනු-

8. ගිනින් සතු සම්වෙලු අසුන්, සම්බැඳි වෙතෙර හිඳීම, (වනන් පය ලා ගම්) වැඳීම, ගිලන්හු, මනාකාන්‍යායනසථවිර තෙමේ, සොණසථවිර තෙමේ, මිහිරිසමින් අසටක වර්ෂී සුත්‍ර දෙසීම-

9. පංචවර්ගිකතික්‍ෂුන් විසින් උපසපන් කිරීම, භූන් පටින් වැනි පට ඇති වනන් දැරීම, නිත්‍යස්නානය, සම්ආර්ථ, අත්පත් වන තෙක් ගණන් කො ගැණෙන සිටුරු ඉවසීම ද අනුදන් සේක. නායක වූ බුදුරජානන් වනන්සේ සොණ තෙරුන්ට මේ වර පස දුන් සේක.